

DEVLET-İ ALİYYE'DEN
CUMHURİYET'E

OSMANLI ARŞİV BELGELERİNDE BAŞAKŞEHİR

Hazırlayanlar

Doç. Dr. Raşit GÜNDOĞDU
Ebul Faruk ÖNAL

TAKDİM

İnsanı insan yapan, diğer canlılardan ayıran başlıca duygulardan biridir merak. Doğduğu, yaşadığı ve hatıralarıyla zenginleştirerek bir benlik ve aidiyet duygusu kattığı şehrin geçmişini merak etmesi de, insanın doğuştan gelen bir davranış biçimidir. Asırlar boyunca dünyaya hükmeden Roma, Bizans ve Osmanlı imparatorluklarına başkentlik yapan, pek çok kültür ve medeniyeti ortak bir paydada buluşturan ve binlerce yıl dünyanın merkezi olmayı başaran İstanbul'da yaşayan bizler de, bu duygudan nasibimizi alıyoruz.

Peki, bugün Türkiye'ye çağ atlatacak dev projelerin kesiştiği noktada İstanbul'un yeni merkezi olmayı başaran Başakşehir, geçmişte nasıl bir öneme sahipti? Bu sorudan yola çıkarak, aslında Türkiye'nin bir özeti gibi olan ilçemizin köklü tarihine ışık tutmak istedik. Tarihi binlerce yıl eskiye dayanan ve Başakşehir'in çirkeğini oluşturan İkitelli, Şamlar ve Kayabaşı bölgelerinin doğması, büyümesi ve günümüzde İstanbul'un en modern ve yaşanabilir bir köşesi haline gelmesinin hikâyesini ortaya çıkarmak için çok ciddi bir çalışma başlattık. Hizmetkârı olmakla gurur duyduğumuz Başakşehir'i, geçmişinden güç alan, modern, yaşanabilir bir şehir hâline getirirken; kadim medeniyet telakkimiz ve birikimimizden istifade etmek, geçmiş ile gelecek arasında sağlıklı ve sağlam bir köprü kurabilmek için, öncelikle tarihten bugüne intikal eden, dünyanın en önemli, en güvenilir ve en zengin arşivlerinden biri olan Osmanlı Arşivleri'ndeki vesikalar ışığında kapsamlı bir eser hazırlamayı ve ilçemizin hafızasını tazelemeyi düşündük.

İlçemiz hakkında ilk kez yayınlanan arşiv vesikalarıyla hazırlanan bu kıymetli eser ile Başakşehir'in, Osmanlı döneminde çok mühim değerlere sahip olduğunu; geçmişte de tarihin, medeniyetin, kültürün, irfanın, ilmin, mimarinin ve estetiğin merkezi olduğunu gözler önüne serdik. İnaniyorum ki, bu eserle birlikte Başakşehir'in tarihine damga vuran hadiseler ve tarihi eserler hakiki manasıyla yeniden idrak edilecektir. Yine bu kitapla beraber, ilçemizin geçmişten günümüze ulaşan zenginliğinin en doğru şekilde anlatılacağını, korunacağını ve gelecek nesillere de aynı şekilde aktarılacağını düşünüyorum. Aynı zamanda gelecek nesillere çok kıymetli bir miras olacak "Osmanlı Arşiv Belgelerinde Başakşehir" isimli kitabın, ilçemizi en iyi şekilde tanıma ve tanıtmaya gayretimize de anlamlı bir katkı sağlayacağına yürekten inanıyorum.

Şüphesiz böyle bir eserin ortaya çıkması, büyük bir özveri ve yoğun bir emeğin ürünüdür. Bu nedenle eserin hazırlanmasında büyük gayret ve fedakârlık gösteren kıymetli araştırmacılara ve çalışma arkadaşlarıma, hem şahsım hem de Başakşehirli komşularım adına şükranlarımı sunuyorum. Başakşehir'e böylesine değerli ve kalıcı bir eser kazandırdıkları için kendilerini kutluyorum.

Her şeyin en güzeline lâyık olan Başakşehirli komşularımıza armağan ettiğimiz bu değerli eser sayesinde, yarınlarımıza ışık tutmasının yanı sıra, geçmişte bu toprakların gelişmesi için gayret sarf edenlere olan vefa borcumuzu bir nebze de olsa ödemiş olmayı umuyoruz. Bu kıymetli çalışmanın, bundan sonra ilçemiz hakkında yapılacak araştırmalara fikir vermesini ve ufuk açmasını temenni ediyorum.

Yasin KARTOĞLU
Başakşehir Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

Ülkemizde, son zamanlarda tarih araştırmalarının ağırlık noktasını şehir tarihleri oluşturmakta, gerek üniversitelerde ve gerekse hizmete yönelik çalışmalarda bu gözlenmektedir. Siyasi tarihimizin bir parçasını teşkil eden şehirler, Türk tarihini bir bütün olarak ele alma ve tetkik etmede en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Böylece şehirler, hem sosyal, hem ekonomik tarihimizin ağırlık noktasını, hem de idari ve siyasi devlet teşkilatımızın küçük birer modelini temsil ettiklerinden, incelenmesi milli ve mahalli tarihimiz açısından çok önemli yararlar sağlayacaktır.

Tarihi asırlar öncesine uzanan İstanbul'umuzun zengin tarihi de, birçok genel ve özel araştırmaya konu olmasına rağmen; şehrin son çeyrek asrında, kurulan, gelişen ve büyüyen ilçeleri hakkında çalışmalar daha yeni yeni başlamaktadır. Bu ilçelerden biri de insanlık tarihi kadar eski ve bir o kadar da zengin bir tarihi mirasa sahip olan Başakşehir'dir.

Her geçen gün İstanbul'un gözbebeği mesabesine yükselen Başakşehir, tarihte birçok hadiseye şahitlik etmiş, değişik kültür ve medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. İstanbul ve civarında, ilk yaşam belirtilerinin Başakşehir coğrafyasında olduğu ve binlerce yıllık bir tarihe uzandığı, Yarımburgaz Mağarası ve civarında yapılan arkeolojik kazılarda ortaya çıkan bulgularla ilmi olarak ispat edilmiştir. İstanbul'u fetheden Osmanlı ordusu da Başakşehir güzergâhını kullanmış ve nime'l-ceyş Abdullah Efendi burada şehadet şerbeti içerek İkitelli köyüne defnedilmiş, kabri de günümüze kadar korunmuştur. Osmanlı devrinde idari olarak Haslar kazasına bağlı bir kasaba olan Başakşehir, 1796'da Azatlı Baruthanesi'nin kurulmasıyla stratejik konumunu güçlendirmiş, İstanbul-Rumeli demiryolunun buradan geçmesi de bölgeye ayrı bir ehemmiyet kazandırmıştır. Aynı zamanda, İstanbul'un çevresindeki en önemli çiftlik arazileri ve mandıraların bağlı bulunduğu yöre, ülkemizde modern manada, tarıma geçişin de öncülüğünü yapmıştır. Tarihindeki en ağır tahribatlardan birini ise 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nda gören Başakşehir, bugünlerde büyük projelerin ve hedeflerin sıçrama tahtası hâline gelmiş, Avrupa'nın en büyük ve en gözde şehirlerinden biri konumuna yükselmiştir.

Başakşehir'i daha da ileriye taşıyacak olanlar ise elbette ki bu şehirde yaşayanlardır. O yüzden halkın, kentlilik ve aidiyet bilincini kazanmış olması gerekir. Bunun birinci unsuru da, ilçe halkının kendini ve kentini tanımasından geçer. Başakşehirli ilçe sakinlerini tanıdıkça sevecek, koruyacak ve gelecek nesillere en güzel bir şekilde aktaracaktır.

Şehirlerin geleceğe yönelik vizyonlarını besleyen en önemli kaynak, hiç şüphesiz tarihi hafızalarıdır. Bu hafıza ne kadar güçlü ve sağlıklı olursa, o şehrin insanların da sahiplenme bilinci o kadar güçlü olur. Dünyaca ünlü tarihçi Bernard Lewis, 'Tarih bir milletin hafızasıdır. Tarihini bilmeyen millet, hafızasını kaybetmiş insana benzer.' diyor. Dolayısıyla milletlerin bir hafızası olduğu gibi şehirlerin de bir hafızası, belleği olduğunu unutmamak gerekir.

İşte bu çalışma Başakşehir'in geçmişe ışık tutmak, tarihi hafızasını yeniden canlandırmak için, tarihimizin en mühim ve en sağlam kaynaklarından olan Osmanlı Arşiv vesikalarına dayanarak hazırlandı. Başakşehir ile alakalı ilk defa yapılan böyle bir öncü çalışmanın içinde bulunduğumuzdan dolayı da büyük bir memnuniyet duyduğumuzu belirtmek isteriz. Başakşehir'in dünden bugüne uzanan tarihi seyrini ortaya koyan bu belgesel kitap, Osmanlı Arşivi, Atatürk Kitaplığı Arşivi ve Kızılay Arşivi'nden, bölgeyi alakadar eden binlerce vesika arasından titizlikle seçilen çok kıymetli vesikaların derlenmesinden bir araya gelmiştir. Eser, Başakşehir'in tarihten günümüze tarihi geçmişini ortaya koyan bir giriş yazısının ardından, belgelerin görüntüsü, özeti ve çeviriyazısı belli bir üslup dâhilinde, kronolojik olarak ortaya konulmuştur. Ayrıca harita, plan ve fotoğraflarla kitabın muhtevasına daha bir zenginlik ve derinlik kazandırılmıştır. Ümidimiz bu eserin bir öncü vazifesi görerek, Başakşehir ile alakalı yeni çalışmalar için kapı vazifesi görmesidir.

Uzun ve yorucu bir çalışmanın sonucu olarak hazırlanan bu eserin ortaya çıkmasını sağlayan Başakşehir Belediye Başkanı Yasin KARTOĞLU'na, Basın Danışmanı N. Fazıl ERGUT'a, yardımcıları için Osmanlı Arşivi çalışanlarına, katkılarından dolayı Atatürk Kitaplığı uzmanı İrfan DAĞDELEN'e, arşiv uzmanı Abdullah SİVRİDAĞ'a, araştırmacı-tarihçi yazarlar Osman DOĞAN ve Selman SOYDEMİR'e, kitabın editörlüğünü yapan Ömer Faruk DOĞAN'a şükran borçluyuz.

30 Kasım 2020
Raşit GÜNDOĞDU – Ebul Faruk ÖNAL

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	IV
ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	XVII
BELGELER	1
İKİTELLİ KÖYÜ	3
İkitelli köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir defter kaydı	5
İkitelli'de iki sütçüyü öldüren kişilerin yakalanması için yapılan çalışmalar	7
İkitelli köyünün İslam nüfusu	9
Terkos kazası İkitelli köyünde reayanın nüfusu	11
Kiralandığı iddia edilen İkitelli köyü merasına otlatmak için salınan koyunların çıkarılması	13
Osmanlı askerleri için İkitelli köyü ve civarında kiralanan han ve haneler hakkında bilgi verilmesi	15
İkitelli'deki çiftliğini kiraya veren Mehmed Ali Ağa'nın çiftliğe hukuksuzca girip hayvanalara zarar verdiği için yargılanması	17
İkitelli köyündeki çiftliğini Vilkes'e kiraya veren Behram Ağa'nın demirbaş, hayvanat ve zahiresinin icar bedelinden kalan bakıyyesinin tahsili	19
İkitelli köyünden Çolak İbrahim'in oğlu Ahmed'in aynı köyden Hatice kızı Nefise'ye kötü muamelesinden dolayı cezalandırılması	21
İkitelli köyünde ortaya çıkan hayvan hastalığının sona erdiği	23
İstanbul ve Boğazların müdafaası için Küçükçekmece ve İkitelli'nin de içinde bulunacağı İstanbul'un geniş bir krokisinin çizileceği	25
Kalfaköy (Sefaköy) ile İkitelli köyünde bazı kuyularda define bulunduğu	27
Kadiasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi Vakfı'ndan olan İkitelli köyü caminin yeniden inşası için bütçe hazırlanması	29
Kadiasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi Vakfı'ndan olan İkitelli köyü caminin yeniden inşa edilmesi için İkinci Abdülhamid Han'ın emri	31
İkitelli köyünden İbrahim Ethem Ağa'nın emlak ve arazisinin kaydının çıkarılması	33
Mehmed Ali ismindeki bir şahsın ev halkıyla beraber İkitelli köyünden Bursa'nın Kirmasti kazasına göç etmesinde bir sakınca bulunmadığı	35
İkitellili Arabacı Yusuf'un Hazine-i Hassa'ya ait çiftliklerden yaptığı nakliye ücretine dair	37
Fırtınada mahsulü zarar gören İkitelli köyü çiftçisine Ziraat Bankası'dan borç verilmesi	39
Kurukafa oğlu Dimitri ve arkadaşlarının Terkeşe Çiftliği'nde Ayazmalı Dimitri'nin koyunlarını çalmayıp borcuna karşılık haczettığı	41
Kayıkçı Dimitri'nin arabacısı Tarandafil'in İkitelli'deki Karaahmedli mandırasından İstanbul'a süt götürürken Derbend yolunda silahlı beş kişi tarafından gasbedildiği	43
İkitelli köyünde nalband İbrahim'in samanlığından yangın çıktığı	45
İkitelli köyünde Mustafa Ağa'nın silahlı sekiz kişilik bir çete tarafından gasp olunan hayvanları ile iki çobanının kurtarılarak suçluların yakalanması	47
Küçükalkalı ile İkitelli arasındaki Kibtî çadırlarını basan silahlı kişilerin İkitelli korucusu Hasan'ı öldürdükleri ve Küçükalkalı korucusu Mehmed'i yaraladıkları	49
İkitelli Köyü	50
ŞAMLAR KÖYÜ	53
Şamlar köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir defter kaydı	55
Şamlar köyünden Ali Kethuda b. Mustafa'nın terekesi	57
Şamlar karyesinden Mehmet kızı Fatma'nın vergi borçlarını ödediği	61
Şamlar karyesi koru ve arazisinin Maksud b. Abbas'a kiralandığı	63
Şamlar köyünde bulunan Yusuf Ağa Vakfı'nın yıllık muhasebesi	65
İstanbulluların et sıkıntısı çekmemesi için Şamlar'ın da içinde bulunduğu İstanbul civarındaki kışlaklardaki keçi ve koyunların İstanbul'a nakli için gereğinin yapılması	67
Şamlar köyünden Zeliha bt. Mehmed'in baktığı küçük kızı için boşandığı kocasından nafaka alması	69
Sultan II. Bayezid Han Evkafı'ndan olup mütevelli Veliefendizade'den mahlul kalan Şamlar çayırının öşrü verilmek şartıyla Baruthane'ye ilhakı	71
Şamlar köyünün İslam nüfusu	73

Terkos kazası Şamlar köyünde bulunan reayanın sayım defteri	77
Baruthane Karakolu'na memur Nizamiye askerlerinden Bilecikli Mehmed Çavuş'u yaralayan	
Şamlar Derbendi Bölükbaşı Pehlivan'ın sorgusu	81
Kırım muhacirlerinin Yapağı, Şamlar ve Yakuplu çiftliklerinde kira bedeli alınarak istihdamı ve hayvanlar ile mahsulâtın hanelere taksimi	83
Şamlar köyüne yerleşen Kırım muhacirlerinden ve Ak Molla takımından otuz hanenin civar köylerin halkı tarafından darp edilmeleri ve meralarına yapılan müdahalenin araştırılması	85
Şamlar köyü merasında görülen eşkiyanın yakalanması için gerekli tedbirlerin alındığı	87
Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisinin Sazlıdere çayırının nakliyesinden doğan alacakları ile Ali Bey ve Filyos çiftliklerine olan borçları	89
Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisinin Ali Bey ve Filyos çiftliklerine olan borçlarına karşı Sazlıdere çayırının nakliyesinden alacakları olan meblağdan mahsup edilmesi	91
Rumeli'den ve ağıllardan İstanbul'a getirilecek ağnamin Şamlar ve Aya Yorgi köylerine uğratılmamak şartıyla karadan sevk edilmesi	93
Vebadan hayvanları telef olan Şamlar ve Aya Yorgi köylülerine verilecek parayı dağıtacak Küçükçekmece Ziraat Bankası memuru Hasan Tahsin Efendi'nin görevine dönmesi	95
Vebadan hayvanları telef olan Şamlar ve Aya Yorgi köylülerine Ziraat Bankası'ndan para dağıtmak için haftada iki gün Küçükçekmece'ye özel memur gönderildiği	97
Şamlar köyünde bulunan Yusuf Ağa Vakfı'ndan olup Sultan II. Mahmud Han tarafından tamir ettirilen caminin tekrar tamiri gerektiği	99
Şamlar köyündeki caminin yedi bin beş yüz kuruşa tamir ettirilmesi	101
Filyos Çiftliği mahsulâtı fırtına ve doludan zarar gördüğünden araziye tasarruf eden Şamlar köyü ahalisinin arazi kiralalarına dair af talepleri	103
Reji İdaresi'nin çiftçileri zarara uğrattığından bahisle Şamlar köyü ahalisi adına Köy İhtiyar Heyeti tarafından verilen arzuhale dair	105
Aya Yorgili İstavri oğlu Panayot'un uhdesine verilmesini istediği Şamlar köyünde bulunan Sazlıdere çayırının idaresinin İstabl-ı Âmir'e ait olduğu	107
Osmaniye ve Şamlar köylerinde yapılmakta olan ilkokulun hızlıca bitirilmesi	109
Bakırköy Hamdi Paşa Korusu'ndaki okul ile Osmaniye, Şamlar ve Vidos köyleri okulları başta olmak üzere bazı okullar için temin edilen dünya haritası ve dünya kürelerinin sevki	111
Şamlar köyü ilkokulunun imtihan sonuçları	113
Nakkaş, Baklalı, Çilingir, Haraççı, Şamlar köylülerinin hane ve ahırlarının işgal edildiğinden gerekli tetbirin alınarak arazilerin köylülere iade edilmesi	119
Selden zarar gören Şamlar köyünden korucu Tahir ile beş arkadaşına verilecek yardım	121
Selden zarar gören Şamlar köyünden korucu Tahir ile beş arkadaşına ev inşası ve tamiri için dört bin dört kuruş verilmesi	123
Şamlar köyü ve diğer bazı okullara Osmanlı Devleti haritasının gönderilmesi	125
Şamlar köyünde ikiz doğan ve annesinin emzirmeye gücü yetmediği ve babasının da fakirliği sebebiyle çocukları bakamayan aileye maaş talebi	127
Şamlar köyünde İngiliz işgal müfrezesinin arama yaptığı	129
Şamlar köyüne gelen bir İngiliz işgal müfrezesinin haneleri ve askeri anbarları aradıkları	131
Şamlar köyünün kuzeyindeki Baruthane bendinin doğusunda görülen ve işlerini çevredeki köylerden temin eden silahlı çetelerin önlenmesi	133
Şamlar Camii mezar taşları	134
Şamlar Köyü	136

AYA YORGİ (KAYABAŞI) KÖYÜ 139

Aya Yorgi köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir defter kaydı	141
Fakir olan Aya Yorgi köylülerinden cizye vergisinin defterinde kayıtlı kişilerden alınması	143
Aya Yorgi köyünün merâsına Şamlar köyü ahâlisinin müdâhale ettiği	145
Aya Yorgi karyesinden Yorgi'ye iftira ederek menzil ve han ortaklığından çıkaran Meymunoğlu Yanaki'nin men edilerek menzilin mühürlenmesi	147
Aya Yorgi köyü reayasının bağlarından yetişen hamr ve arak miktarı	149
Aya Yorgi köyünde bulunan reayanın nüfus defteri	151
Kırım harbinde müttefikimiz olarak İstanbul'da bulunan İngilizlerin Aya Yorgi ve Ormanlı köyleri otlarına müdahale etmeleri	153
Terkos kazası otlarının Kırım harbinde müttefikimiz olarak İstanbul'daki Fransızlara tahsisi ve İngilizlerin Aya Yorgi köyünde Toma'nın topladığı otların nakline muhalefeti	155
Ermeni milletinden olup İstanbul ve Azadlu baruthanelerinde çalışan Makrihori ve Aya Yorgi köyü ahalisinden işçilerin bedelât-ı askeriye muafiyetleri	157

Mabeyn-i Hümayun yaverlerinden Kazım Bey'in Küçükçekmece bölgesi müdafaa hattı merkezi olan Aya Yorgi köyüne giderek askerin ihtiyaçları hakkında yaptığı inceleme	159
Aya Yorgi köyünden Todori'nin ikiz çocuklarına bakmakta zorluk çektiğinden mahalli belediyeden verilmek üzere maaş tahsisi isteği	161
Aya Yorgi köyünden olup mahalli belediyeden maaş tahsisi isteyen Todori'nin ikiz çocuklarına bakmakta zorlandığı ve fakir olduğunun yapılan inceleme anlaşıldığı	163
Vebada telef olan hayvanlarından dolayı Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisine borç verilmesi	165
Aya Yorgi köyündeki Kadı Yakuplu ve Kara Ahmedli vakıf çiftliklerinin mutasarrıfı olan İtalyan Mösyö Cüstinyan'dan bu çiftliklerin kirasının tahsil edilmesi	167
Aya Yorgi köyünde eşkiya görüldüğüne dair ihbarın doğru olmadığı	169
Aya Yorgi köylülerinden birkaç kişinin meyhaneden zorla şarap fıçısı almak isteği	171
Hapishane-i Umumi Hastanesi'nde tedavi gören mahkumlardan Aya Yorgili Kara Kusta oğlu Tanaş'ın tifodan öldüğü	173
Aya Yorgi köyünden İstavri oğlu Hacı Panayot'un Kirkor Radipa'dan olan alacağının, Kirkor'un Hazine-i Hassa'dan olan alacağından tahsili talebi	175
Aya Yorgi köyünden Artin oğlu Spon'un yakınlarındaki Çınarlı ve Sercanlı hanları arasındaki telgraf ve telefon hattı direklerinin yedisini keserek İstanbul'a satmaya götürdüğü	177
Yarımburgaz yakınında Mandıra denilen yeri basarak Dursun Kahya'yı öldüren ve Çoban Ramazan'ı yaralayan çetenin reisi Aya Yorgili Pandeli ve adamlarının takibi	179
Arazilerine Kadiyapılı Çiftliği kiracısı Kadri Efendi tarafından yapılan müdahalenin önlenmesi için Aya Yorgi köyü muhtar ve idare heyeti tarafından verilen arzuhal	181
Eşkiyalara karşı kendilerini korumak isteyen Aya Yorgi, Kalfa ve İvaz köylülerinin silahlандıklarının öğrenilmesi üzerine bölgede asayişin sağlanması için tedbir alınması	183
Aya Yorgi (Kayabaşı) köyü	184

AZADLU KÖYÜ **187**

Azadlu köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir defter kaydı	189
Çekmece tarafında Azadlu, Filyos ve Hasan Baba köprüleri ile Hasan Baba Tekkesi'nin tamirleri için İç Hazine'den Dış Hazine'ye teslim edilen para	191
Azadlu köyündeki Hacı Hasanzâde Muhyiddin Mehmed Efendi Camii'nin imamet ve hitabetine İsmail Halife'nin tayini	193
Azadlu köyünde bulunan Babüssaâde ağası Hacı Mehmed Ağa Çiftliği'nin iltizamına memur Osman Kethüda'nın çiftliğe yaptığı beş yüz kuruş masrafı aldığı	195
Azadlu köyündeki Ahur Katibi Çiftliği'nin sınırı, miktarı ve kimlerin uhdesinde olduğu	197
Sultan II. Bayezid Evkafı'ndan Azadlu köyünde bulunan çayırın on iki hissesinden bin buçuk hissesine sahip olan Nazende Hatun'un iltizam bedelinin kendisine ödenmesi	199
Yanan Azatlu Baruthanesi müştemilatının baruthaneden uzak yere yapılması ve barut sergi mahalline yakın olan Azadlu köyünün başka bir mahalle nakli	201
Valide Sultan uhdesine kayıtlı Azadlu köyündeki çiftliğin mülknamesinin konulması için yeşil atlas kese verilmesi	203
Ermeni patriğinin Azadlu köyü yakınındaki Aya Yorgi köyüne gidip geri döndüğü	205
Fener Rum Kilisesi'nden Rahip Malatıyus'un Makriköy'e bağlı Kalfaköy, Tifüsköy, Azadlu ve Anbarlı gibi köylerdeki Rumların, göçe zorlandıklarına dair yapılan şikâyetin asılsız olduğu	207
Azadlu Köyü	208

ÇİFTLİK ve ÇAYIRLAR **211**

Ispartakule (Ispartigon) köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir defter kaydı	213
Kadı Yakuplu'dan satın alınması istenen şaîr (arpa), dakîk (un), saman ve odun kömürünün istenilen miktarda teminine güçleri olmadığını muhtevi Terkos fukaraları tarafından verilen istirhamname	217
Miri çayırlardaki otları taşımak için getirilen arabaların yeterli olmaması sebebiyle Çatalca, Filyos ve Sazlıdere'deki otlaklarda kalan otların taşınması için Çatalca, Terkos, Büyükçekmece ve Küçükçekmece ahalisinden araba kiralınması	219
Bojdar köyünden Emine Hatun'un eşi Yakub Beşe b. Yusuf ile beytül mâla kalan terekesi	221
Haremeyn Evkafı'ndan Büyükçekmece'nin Dereköy mevkiinde bulunan bostan, değirmen vesair emlakın kiraya verilmesi	223
Terkos kazası Kotraniye (Kotroniye) Çiftliği'nde bulunan reayanın nüfus defteri	225
Ispartuvan ve Tahtakale Çiftliği reaya nüfus defteri	229
Filyos Çiftliği'nin temessükünü aldığına ve kethüdasına yolladığına dair Valide Sultan'ın tezkiresi	231
Filyos Çiftliği'nin bazı yerlerinin harap olduğuna, buralarının tamir edilmesine ve takdim olunan yastıkları beğendiğine dair Valide Sultan'ın tezkiresi	233
Su hususu için suylucuya tenbihte bulunulmasına, Filyos Çiftliği sütünden yapılmış peynirin pek güzel olduğuna, bahçesinin mahsulünden gönderdiği meyveden dolayı memnun olduğuna ve peynirden padişah hazretlerine takdim buyurduğuna dair Vâlîde Sultan'ın tezkiresi	235

Avrupa tüccarından Hacador'un Basmacioğlu Mircan'a icar ettiği Deliklikaya ve Sırt Gökçe çiftlikleri hakkında	237
İspermeçet fabrikası inşaatı ihalesi ve Ispartakule yakınındaki mağaralardaki yarasa gübresinin ihracı	239
Rusya tebaasından Savalan Bey'in hayatta iken Ispartakule çayırından naklettiği otun	
Hazine'ye ait öşür bedelinin teslimi	241
Mabeyn'den Ahmed Bey refakatinde iki memur ve iki amele Ispartakule istasyonuna gelerek	
Ispartuvan Çiftliği çeşmesini yıktıkları	243
Rus savaşında İslam köylerine zarar verip Ruslarla beraber giden ancak pişman olup geri dönen	
Bulgarların Ispartakule'deki Pojder isimli yere yerleştirildiğinden kontrollerinin yapılması	245
Boşdere Çiftliği'nde yaşayan ve komşu Müslüman köyleri ile iyi anlaşılan Bulgarların arasına hariçten yabancıların	
karişmalarına meydan verilmemesi	247
Büyükçekmececi Marya'nın, yarısı annesinin diğer yarısında da kiracı olarak bulunduğu Dereköyü Çiftliği	
çayırının biçilen otlarının zabıta kuvvetiyle bitişik Ispartuvan çiftliği sahibine verildiği	249
İtalyalı Madam Cosniyani'nin Küçükçekmece'de sahibi olduğu Kara Ahmedli ve Kadı Yakublu çiftliklerine	
Boğazköy ahalisi tarafından vaki müdahalenin önlenmesi	251
Rusya tebaasından Savalan Bey'in hayatta iken kiraladığı Kapadik, Dereköy, Kırıs çiftlikleri ve	
Ispartakule çayırına ait vergi borçlarının varislerinden tahsili	253
Bocdar karyesi korucusu Manastırlı Halil, Tatarcık Çiftliği merasında koruculuk yapan İsmail'i öldürerek	
İstanbul'a kaçtığından yakalanarak gönderilmesi	255
Bakırköy'de bulunan Kotraniye (Kotroniye) nam-ı diğer Tatarcık Çiftliği'ne ait evrakın Hazine-i Hassa	
tarafından talep edildiği	257
Ispartakule Çiftliği civarında çiftlik korucusu Kamil ve jandarma Şakir ile silahlı çatışmaya giren	
Arnase köyünden Kofu Hristo oğlu Yanko ve Dimitri'nin yakalandığı	259
Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mekteplerinin açılması için Karaahmetli, Kadı Yakublu ve Kiremitli çiftliklerinin	
Askeriye'ye ferağına dair	261
Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mektepleri tesisi için Bakırköy'de İtalyalı Madam Cosniyani'den satın alınan Metris,	
Kadı Yakublu, Kara Ahmetli ve Kiremitli çiftliklerinin Askeriye için satın alınması	263
İstanbul savunması için Çatalca savunma hattının yanında Akpınar'dan İmrahor, Hacımaşlı ve	
Azadlu Baruthanesi civarından Küçükçekmece gölüne kadar yapılacak hattın tahkimi	265
Recm Gazetesi sahibi Cemil Bey'in Ispartakule'deki Ispartuvan isimli çayırını biçmek için gerekli makineleri	
bulamadığından Harbiye Nezareti Levazımat-ı Umumiye Dairesi'nin Sazlıdere'de bulunan	
biçme makinelerinin kendisine satılması için gerekli işlemin yapılması	267
Kotroniye Çiftliği mutasarrıfı Resneli Osman Bey'in İtalyan memur, jandarma ve Makriköy jandarma zabıt ve	
askerleriyle komşu Ali Bey Çiftliği'ni işgali üzerine yapılan şikâyet	269
Bakırköy'ü basacağı ihbar edilen Arnavut Abidin Çetesi'nin yapılan tahkikatta Bakırköy mıntikasına	
hiç girmedikleri ve Büyükçekmece Dereköy Papasburgazı'nda bir müddet konaklayıp dağıldıklarının bildirildiği	271
Küçükçekmece'de bulunan Kotroniye Çiftliği üzerinde Hazine-i Hassa Nezâreti ile	
Resneli Osman Bey arasında çıkan ihtilaf	273
Küçükçekmece'de Kotroniye Çiftliği üzerinde Hazine-i Hassa Nezâreti ile aralarında çıkan	
ihtilafın çözümü için Resneli Osman Bey'in dilekçesi	275
Çiftlikler	276

AZADLU BARUTHANESİ 279

Sultan III. Selim'in emirlerinde Azadlu Baruthanesi'nin inşa süreci	280
Sultan III. Selim'in barut ve toplanılan güherçile miktarı ile imal edilecek barut ve Azadlu Baruthanesi'nin inşaat ve	
masrafına dair sorulara cevaben nazır Şerif Efendi'nin izahatı	289
Azadlu Baruthanesi binalarının inşa masrafına ait keşif defteri	293
Azadlu Baruthanesi ve müstemilatının inşa masraflarının kontrol edilerek bildirilmesi	297
Azadlu Baruthanesi'nin ihtiyacı olan güherçile'nin Tatarpazarı ve Filibe'den temini	299
Azadlu Baruthanesi'nde yapılan iki yüz tokmaklı barut çarhının çok güzel olduğu	301
Azadlu Baruthanesi Camii müezzinlik ve kayyımlığına Seyyid Said Efendi'nin tayini	303
Azadlu Baruthanesi binalarına yapılan masrafların tekrar gözden geçirilmesi	305
İnşası tamamlanan Azadlu Baruthanesi'nden dolayı ödemelerin tamamlanması	307
Mimarbaşının yaptığı keşifle Azadlu Baruthanesi'nin eksiklerinin tamamlanması	309
Azadlu Baruthanesi'nde Barutçubaşı Arakil'in yaptığı barut çarhınının Avrupa'da benzeri olmayan	
güzel bir makine olduğunun anlaşıldığından hemen barut imaline başlanması	311
Azadlu Baruthanesi'ne Mühürdârî Abdülfettah Efendi'nin tayini ve burada üretilen barutun İngiliz ve	
Felemenk barutundan daha iyi kalitede olması için yapılan çalışmalar	313
İstanbul ve Azadlu baruthaneleri için odunların Gemlik ve Yalakabad ormanlardan temini	315
Azadlu Baruthanesi civarına bir Çuka fabrikası inşası	317
Baruthaneler nazırı Ahmed Aziz Efendi'nin Azadlu Baruthanesi'ni tanzim ve ıslahı	321
İstanbul ve Azadlu baruthanelerinde imal edilecek adi ve halis barut hakkında güherçile ihraç olunan	
bazı mahallere yazılan hüküm	323

Azadlu Baruthanesi'nde barut pişirmek için yapılan ocakların hararetten bozulan yerleri ile fırınların duvarlarının tamiri	325
Azadlu Baruthanesi çarhı için suyun Şamlar köyü yakınındaki sudan karşılanması	327
Azadlu Baruthanesi için yapılan Şamlar suyu yollarının tamiri	329
Azadlu Baruthanesi suyuna ilave istenen Şamlar suyu yolunun inşasında ortaya çıkan büyük kayaların kırılarak yolun açıldığı	331
Azadlu Baruthanesi'nin genişletilmesi için Veliyyüddîn Efendizâde mahlûlünden ve Sultan II. Bayezid Han Vakfı'ndan olan Şamlar Çiftliği arazisinin Baruthane'ye ilhakı	335
Azadlu'da imal edilen İngiliz ve Felemenk taklidi kumaşlardan Sultan III. Selim'e ve sırkatibi Ahmed Bey'e takdim edilmek üzere gönderildiği	337
Azadlu Baruthanesi'nde barut ustası olan Arakil'in maaşına ve muafiyet emri	339
Azadlu Baruthanesi'nde yanan mahallin yeniden inşa olduğu ve üzerine talik edilmek üzere Baruthane nazırının gönderdiği tarihin tuğra ile beraber konulması	341
Barut ustası Arakil'e beş yüz kuruş maaş tayin olunduğunu ve baruthanede daimi çalışabilmesi için baruthane civarında kendi mülkü olan arazisinde bir ev yapılmasına izin verildiği	343
Azadlu Baruthanesi'ne üzeri kiremit örtülü iki adet taştan güherçile havuzu yapılması	345
Azadlu Baruthanesi ve civarındaki derbent ve geçitlerin muhafazasına memur sekbanlara Cebthane'den beş küçük kazan, altışar tava ve maşraba verilmesi	347
Azadlu Baruthanesi'deki büyük yangın tulumbası ve hortumlarının tamir ve yenilenmesi	351
Azadlu Baruthanesi'nde yapımı tamamlanan Daire-i Hümayun için İzzet Molla'nın yazdığı tarih ile tuğranın hakkının Haşim Efendi'ye siparişi	353
Azadlu Baruthanesi içinde bulunan kükürt anbarının tamiri ve harap bulunan kükürt değirmeninin iki taşlı olarak yeniden yapılması	355
Şamlar köyünden Baruthaneye giden ve heyelan sebebiyle kapanan arkın açılması	359
Azadlu Baruthanesi'nde yangında harap olup tekrar inşa edilen kasr-ı hümayun, nazır ve barutçubaşı dairelerinin mefruşatının yapılması	361
İstanbul ve Azadlu baruthanelerindeki üretimi arttırılması	363
İstanbul ve Azadlu baruthanelerindeki topların tamiri ve mühimmatların temini	365
Söğüt çubuğundan yakılan kömürün barutu daha kuvvetli olduğundan Azadlu Baruthânesi çayırına söğüt fidanı dikildiği	367
İstanbul ve Azadlu baruthaneleri için Barutçubaşı Ohannes vasıtasıyla Londra'dan satın alınan aletlerin yerlerine montajı ve gerekli mahallerin tamiratının yapılması	369
Azadlu Baruthanesi yanında bulunan caminin imamet vesair hizmetine es-Seyyid Hafız Ömer Efendi bin es-Seyyid Osman Efendi'nin tayini	371
Azadlu Baruthanesi amelelerinin sayım defteri	373
Azadlu Baruthanesi'nin imalatını arttırmak için dibek imal edilmesi	375
Azadlu Baruthanesi'ne gelen su arkını bozarak barut imalatının durmasına sebep olan tarla sahiplerinin yakalanarak zararın tazmini	377
Azadlu Baruthanesi bazı müştemilatı ile su harkının harap olması sebebiyle tamiri	379
İstanbul Boğazı'ndaki torpidolardan kalan barutun Azadlu Baruthanesi'ne nakli	381
Azadlu Baruthanesi	382

ŞAMLAR BENDİ 397

Azadlu Baruthanesi'nin barut üretimini arttırmak maksadıyla Şamlar köyü yakınındaki Domuz Deresi'nin suyunu Baruthaneye akıtmak için bend ve lağım inşası	399
Şamlar köyü yakınında Domuz deresine yapılması kararlaştırılan bendin masrafları	403
Şamlar köyü yakınında yapılması kararlaştırılan bendden baruthaneye yapılacak olan lağım ile baruthanede inşa olunacak havuzun inşaat masrafları	405
Baruthanede yapılacak havuz, Şamlar köyü yakınında yapılması kararlaştırılan bend ile buradan baruthaneye yapılacak olan lağımın inşaat masrafları	409
Tamamlanan Azadlu su bendi duvarı ile beraber yapılması planlanan harkın yapımının ilkbahara ertelendiği ancak inşaat için gerekli malzemenin şimdiden temin edilmesi gerektiği	411
Şamlar köyü yakınında yapılması kararlaştırılan bendin çevresindeki inşaatın masrafları	413
Azadlu Baruthanesi bendinin harap olan taş korkulukları ve bazı mahalleri ile baruthanede meydana gelen kazadan dolayı yıkılan bazı mahallerin tamiri	417
Azadlu bendinden baruthaneye kadar olan su kanalının tamir ve temizlenmesi	419
Azadlu Baruthanesi bendinin yanında da barut üretebilmek için bend yanında yapılan dibeklerle bazı mahallerin tamiri	421
Azadlu Baruthanesi bendinin harkı harap olduğundan Barutçubaşı tarafından tamiri	423
Azadlu Baruthanesi bendinin su kanalı harap olduğundan tamiratının yapılması	425
Azadlu Baruthanesi'nin Azadlu bendindeki iki bâb dibeğiyle bazı yerlerinin tamiri	427
Şamlar Bend	428

ISPARTAKULE TREN İSTASYONU VE ÇEVRESİ	431
Cisrimustafapaşa'dan Çatalca'ya kadar demiryolu güvenliği için trenlere geceleri jandarma konulması, Hadımköy'ünden Ispartakule'ye kadar güvenliğin sağlandığı, Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar ise sorumluluğun Şehremaneti'ne ait olduğu	433
Kar yüzünden Küçükçekmece-Ispartakule ve Hadımköy-Çatalca arasında kalan trenlerin istasyonlara çekildiği	435
Demiryolunun güvenliği için Ispartakule, Taşburnu ve Küçükçekmece istasyonunda üç karakol inşası	437
Ispartakule-Küçükçekmece demiryolu hattının güvenliği için karakollar yapılması	439
İkinci Ordu'nun ihtiyacı olan hayvanları Edirne'ye götüren trenin Ispartakule'de bozulduğu	441
Baruthane'deki bahçelerde güvenlik açısından Bulgar ve Makedon ahalisinden bahçıvan bulundurulmaması ve Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar olan Şimendüfer hattı üzerindeki karakollarda jandarma görevlendirilmesi	443
Rumeli demiryolunun güvenliği için Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar demiryolu güzergâhında jandarma bulundurulması	445
Ispartakule istasyonuna çıkan yolcuların eşyalarını kontrol için bir memur tayini	447
Ispartakule'de bulunan Çanakale Fırkası'nın trenle sevk edilerek Ayastefanos'dan (Yeşilköy) vapurlarla Çanakale'ye sevkı	449
İstanbul'dan Edirne'ye giden tren Ispartakule'de iken istasyonda bulunan İngilizce bir mektup hakkında yapılan inceleme	451
Ispartakule istasyonunda çarpışan iki trenin personelinin sorgusu, ölü ve yaralıların listesi ve doktor raporları ile haritaların takdim edildiği	459
Rumeli şimendüferi makinisti Avusturyalı Franch Lorengar'ın Ispartakule'de sebep olduğu tren kazasından dolayı ceza almaksızın teslimini isteyen Avusturya Sefareti'nin isteği	461
Ispartakule Tren İstasyonu	462
ISPARTAKULE HİLÂL-İ AHMER HASTANESİ	465
Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi'nin kuruluşundan bir ay evvel Ispartakule'ye gelen Çerkezköy ve Ayastefanos Hilal-i Ahmer heyetlerinin taleplerinin karşılanması	467
Ispartakule Hastanesi için kurulan çadırlarda yapılan tadilat ve diğer işler için gerekli paranın çadır esnafından Hüseyin Çavuş'a ödenmesi	469
Hilâl-i Ahmer Ispartakule Hastanesi personelinin trenle ulaşımalarının sağlanması	471
Ispartakule, Ayastefanos ve Sirkeci istasyonlarında ve sair mahallerde Hilâl-i Ahmer Cemiyeti tarafından hastalara çay ve çorba verilmesi	473
Darü'l-fünûn, Vefa, Ispartakule ve diğer Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti hastanelerindeki görevlilerin vazifelerinde olmaları, mazereti olanların baştabipten izin almaları	475
Ispartakule Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastanesi'ne altmış bir kilo etin alındığı	477
Ömerli Hind hastanelerinin ihtiyacı olan beş Osmanlı lirasının verilmesi hususunda Ispartakule Hastanesi idare memurunun Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi'ne arzı	479
Ömerli Hind Birinci Hilâl-i Ahmer Hastanesi'nin ihtiyacı olan iki kalem erzakın verilmesi için Ispartakule Hastanesi idare memurunun Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi'ne arzı	481
Ispartakule Hastanesi'nden Hilâl-i Ahmer ambarına gönderilen üç kalem eşya	483
Ispartakule Hastanesi ambarında bulunan etin bir kısmının ihtiyaçları için kendilerine gönderilmesini isteyen Ömerli Hindistan Birinci Hilâl-i Ahmer Hastanesi baştabibinin telgrafı	485
Sıhhiye Umum müfettişi Ferik Emin Paşa'nın Hadımköyü, Ispartakule ve diğer yerlerde yapılane Hilal-i Ahmer hastanelerinin teftiş raporu	487
Ispartakule ve Hind Muhammed Hüseyin Hilâl-i Ahmer hastanelerinin ihtiyaçları	489
Ispartakule ve Hind Muhammed Hüseyin Hilâl-i Ahmer hastanelerine erzak verilmesi	491
Ispartakule Hilâl-i Ahmer Hastanesi'nde ölenlerin eşyalarının Hadımköy Hastanesi'ne alındığı	493
Ispartakule Hastanesi'nden gelen eşyalar	495
Ispartakule Hastanesi'nden Dr. Safvet Bey'in ve Osman Efendi'nin alınan eşyaları	497
Kapatılacak olan Ispartakule Hastanesi'nden teslim olunan eşya	499
Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi ve personeli	507
Ispartakule Tren İstasyonu ve Hilâl-i Ahmer Hastanesi	508
HARİTALAR	514
KAYNAKLAR	527
DİZİN	531

KISALTMALAR

A.MKT.DV	Sadaret Mektubi Kalemî Deavî Evrakı
A.MKT.MHM	Sadaret Mektubi Mühimme Kalemî Evrakı
A.MKT.MVL	Sadaret Mektubi Kalemî Meclis-i Vâlâ Evrakı
A.MKT.UM	Sadaret Mektubi Kalemî Umum Vilâyât Evrakı
AE.SMST.II	Ali Emiri II. Mustafa
AE.SMST.III	Ali Emiri III. Mustafa
AE.SSLM.III	Ali Emiri III. Selim
B	Receb
Bel. Mtf	Atatürk Kitaplığı Belediye Muhtelif Evrak
BEO	Babıali Evrak Odası
Bkz	Bakınız
BOA	Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi
C	Cemaziye'l-âhir
c	Cilt
Ca	Cemaziye'l-evvel
C.AS	Cevdet Askeriye
C.BLD	Cevdet Belediye
C.EV	Cevdet Evkaf
C.DRB	Cevdet Darphane
C.SM	Cevdet Saray
D.BŞM.ZCR.d	Bab-ı Defteri Başmuhassebe Zecriye Kalemî Defterleri
DH.EUM.5.Şb.	Dahiliye Nezareti Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti 5. Şube
DH.EUM.AYŞ	Dahiliye Nezareti Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti Asayiş Kalemî
DH.EUM.KADL	Dahiliye Nezareti Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti Kısım-ı Adli Kalemî
DH.İ.UM	Dahiliye Nezareti İdare-i Umumiye
DH.İ.UM.EK	Dahiliye Nezareti İdare-i Umumiye Ekleri
DH.KMS	Dahiliye Nezareti Kalem-i Mahsus Müdüriyeti
DH.MKT	Dahiliye Nezareti Mektubi Kalemî
DH.ŞFR	Dahiliye Nezareti Şifre Kalemî
DH.UMVM	Dahiliye Nezareti Umur-ı Mahalliye ve Vilâyât Müdürlüğü
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
E.T.	Erişim Tarihi
Evr.	Evrak
H	Hicri
HAT	Hatt-ı Hümayun
Haz	Hazırlayan
HH.d	Hazine-i Hassa Defteri
HH.İ	Hazine-i Hassa İradeleri
HR.HMŞ.İŞO	Hariciye Nezareti Hukuk Müşavirliği İstişare Odası
HR. MKT	Hariciye Nezareti Mektubi Kalemî Evrakı
HR.SYS	Hariciye Nezareti Siyasi Kalemî
HR.TH	Hariciye Nezareti Tahrirat-ı Hariciye Odası
HRT	Harita Tasnifi
HRT.h	Osmanlı Arşivi Harita Tasnifi
İ.AS	İrade Askeri
İ.DH	İrade Dahiliye
İ.EV	İrade Evkaf
İ.HUS	İrade Hususi
İ.ML	İrade Maliye
İ.MVL	İrade Meclis-i Vala

İE.EV	İbnülemin Evkaf
İE.HAT	İbnülemin Hatt-ı Hümayun
İE.NF	İbnülemin Umur-ı Nafia
İÜ.NEK	İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi
KA	Kızılay Derneği Başkanlığı Kızılay Arşivi
KK.d	Kamil Kepeci Defterleri
L	Şevvâl
M	Muharrem
MAD.d	Maliyeden Müdevver Defterler
MF.İBT	Maarif Nezareti Tedrisat-ı İbtidaiye Kalemî
MF.MKT	Maarif Nezareti Mektubi Kalemî
ML.EEM	Maliye Nezareti Emlak-ı Emiriyye Müdüriyeti
ML.VRD	Maliye Nezareti Varidat Muhasebesi Defterleri
MV	Meclis-i Vükela Mazbataları
MVL	Meclis-i Vâlâ Evrakı
N	Ramazan
NFS.d	Nüfus Defterleri
No	Numara
PLK.p	Plan-Proje
PVS	Atatürk Kitaplığı Pertevniyal Valide Sultan Evrakı
R	Rebiu'l-âhir
Ra	Rebiu'l-evvel
S	Safer
s	Sayfa
Sa.	Sayı
Ş	Şa'bân
ŞD	Şura-yı Devlet
ŞSA.HRM.d	Şer'îye Sicilleri Arşivi Havâss-ı Refia Mahkemesi Defterleri
TİEM	Türk İslam Eserleri Müzesi
TS.MA.e	Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi Evrakı
TT.d	Tapu Tahrir Defterleri
Ty	Tarih yok
v	Varak
Y.A.HUS	Yıldız Sadaret Hususi
Y.MTV	Yıldız Mütenevvi Maruzat Evrakı
Y.PRK.A	Yıldız Sadaret
Y.PRK.ASK	Yıldız Perakende Askeri Maruzat
Y.PRK.AZN	Yıldız Adliye ve Mezahib Nezareti Maruzatı
Y.PRK.AZJ	Yıldız Arzuhal ve Jurnaller
Y.PRK.HH	Yıldız Perakende Hazine-i Hassa
Y.PRK.SRN	Yıldız Perakende Serkurenalık
Y.PRK.ZB	Yıldız Perakende Zabtiye
Y.PRK.UM	Yıldız Perakende Umum Vilayetler
Z	Zilhicce
Za	Zilka'de
ZB	Zabtiye Nezareti

GİRİŞ

Coğrafi Konumu

İstanbul'un en genç ilçelerinden biri olan Başakşehir,¹ il merkezinin 20 km batısında yer alır. Kuzeyinde Arnavutköy, kuzeydoğusunda Eyüpsultan, doğusunda Sultangazi ve Esenler, güneyinde Bağcılar, Küçükçekmece ve Avcılar, güneybatısında ise Esenyurt ilçeleri bulunur. Deniz seviyesinden 105 metre yükseklikte bulunan şehrin zemini Eosen kalkerlerinden meydana gelir. Sıcak ve ılıman bir iklimi sahiptir. Kuzeyi ormanlarla kaplı olan Başakşehir'in bitki örtüsünü ise bozkır ve çalılıklar oluşturur. Sazlıdere ve Ayamama deresi ilçeden doğarken, İspartakule deresi şehrin içerisinden geçer.

Hayat, İstanbul'dan Önce Başakşehir'de Başlamıştı

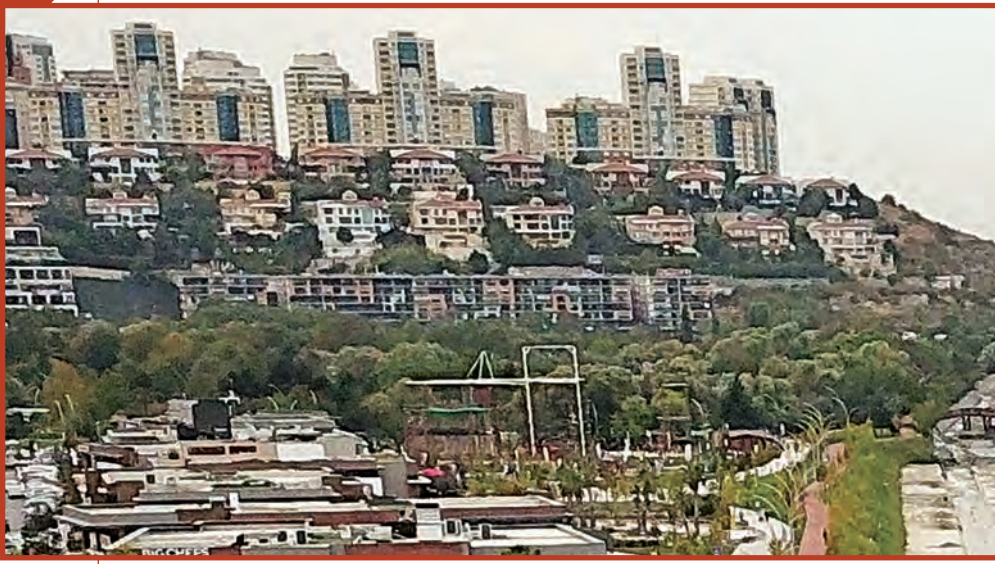
Dünyanın gözbebeği İstanbul'da, insanlığın ilk izlerine Başakşehir'de bulunan Yarımburgaz Mağarası'nda tesadüf ediyoruz. Yapılan arkeolojik araştırmalar bölgenin çok eski bir geçmişe sahip olduğunu ve burada tarih öncesinde insanların yaşadıklarını ortaya koymuştur.² Mağara ve çevresinde tespit edilen arkeolojik kalıntılar Paleolitik döneme ait olup insanların balıkçılık ve avcılık ile uğraştıklarını bizlere gösteriyor. İstanbul'un ilk yerleşim yeri olan bu bölge, insan topluluklarının ilk yaşam yuvası, ilk avcı ve balıkçı barınağı ve ilk tarım toplumunun üretim alanı olur.³ Mağara, Avrupa'nın en eski insan yaşamına ait izleri barındırdığından dünya kültür tarihi açısından da büyük ehemmiyete sahiptir. 2,5 km güneyinde yer alan Küçükçekmece Lagün Gölü ve önünden akan Sazlıdere ile zengin su kaynaklarının yakınında olması, mağaraya doğal bir barınma özelliği kazandırır.⁴

Yarımburgaz Mağarası'nın yakınında bulunan İspartakule'de yapılan kazılarda ise Roma dönemine ait kaya mezarları tespit edilir. Ancak elde edilen bulgular ışığında bölgenin daha önceki devirlerde de kullanıldığı düşünülmektedir.

Paleolitik çağa ait kalıntıların bulunduğu Yarımburgaz mağarası
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

- 1 Küçükçekmece ilçesindeki bazı köy ve mahallelerin birleştirilmesiyle 2008'de Başakşehir ilçesi teşkil edilmiş ve bölgenin ilk toplu konut projesi olan Başakşehir buraya isim olmuştur.
- 2 Bizans dönemine ait bir şapel de bulunan Yarımburgaz mağarası için bkz. İsmail Kılıç Kökten, "İstanbul Batısında Eskitaş (Paleolitik) Devrine Ait Yeni Buluntular", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, XX, 1962, s. 227-278; Semavi Eyice, "Tarihte Küçükçekmece", Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, Yıl: 1977/78, Sayı: 6-7, s. 60; Aziz Ongan, "Regium Hafriyatı", Belleten, C. III, Sayı: 11-12, Ankara 1939, s. 437-445; A.M. Mansel, Aziz Ongan, "Rhegion-Küçükçekmece Hafriyatı", Belleten, C. VI, Sayı: 21-22, Ankara 1942, s. 1-16; Refakat Çiner, "Yarımburgaz Mağarasında Çıkan İskelet Kalıntılarının Tetkiki", Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Anma Kitabı, Ankara 1974, s. 475-500.
- 3 Dünden Bugüne Küçükçekmece, Ed. Mehmet Yalçın Yılmaz, İstanbul 2009, s. 4.
- 4 Geniş bilgi için bkz. [http://www.tayproject.org/Magara.fm\\$Retrieve?MagaraNo=2826&html=cave_detail_t.html&layout=web](http://www.tayproject.org/Magara.fm$Retrieve?MagaraNo=2826&html=cave_detail_t.html&layout=web) (E.T. 9.11.2020).

Ispartakule'de Roma dönemine ait Kaya Mezarları'nın bulunduğu tepe
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Mağaranın birisinin içten görünüşü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ispartakule'ye komşu olan Yarımburgaz, Halkalı, Firuzköy'de Roma dönemine ait birçok mezar stelleri bulunmuştur. Bunların üzerinde yer alan kabartma resimler yanında, ölenin ismi, babası, ne zaman öldüğünü gösteren bilgiler de bulunmaktadır. Bütün bunlar bölgenin Roma döneminde mühim bir yerleşim yeri olduğunu bizlere gösteriyor.

Roma'dan Osmanlı'ya Başakşehir

İstanbul, M.Ö. 7. asırda tarihi yarımadaının doğusunda Sarayburnu civarında Byzantion ismiyle kurulur. Bir şehir devleti olarak Byzantion, sahip olduğu stratejik konumu sayesinde ekonomik olarak gelişmiş ve çevresindeki siyasi gelişmelere müdahale edebilen bir güç olmuştu. Ancak M.Ö. 196'da İmparator Septimus Severus tarafından çevresiyle beraber Roma İmparatorluğu'na dahil edilir; M.S. 330'da ise I. Konstantin tarafından başşehir ilan edilerek ismi Konstantinopolis olarak değiştirilir. Roma'nın, Doğu ve Batı olarak ayrılması üzerine Doğu Roma'nın başşehri olarak yaklaşık bin yıl hem Rumeli'nin, hem Anadolu'nun ve hem de Ortadoğu'nun hâkim bir şehri olarak konumunu yükseltir. Zamanla ismi Doğu Roma'dan Bizans'a dönüşen yeni devletin de başşehri yine burası olur ve bu vesileyle mevkini kuvvetlendirir. Latinlerin kısa süreli (1204-1261) hâkimiyet dönemi sonrasında, yine Bizans İmparatorluğu'nun başşehri olur, Osmanlı Devleti'nin hükümdarı Fatih Sultan Mehmed tarafından 1453'te fethine kadar bu konumunu devam ettirir.

Tarih öncesi devirlerden itibaren stratejik bir ehemmiyete sahip olan ve insan topluluklarının geçiş güzergâhında bulunan İstanbul, bu özelliğini tarih boyunca sürdürür. Bunlar içinde Başakşehir bölgesinin ise ayrı bir yeri vardır. Bizans'ı, imparatorluğun batıdaki topraklarına ve Avrupa'ya bağlayan "Via Egnatia" adı verilen ana yol çevresinde bulunan Başakşehir'in güneyi, her zaman stratejik öneme sahip bulunur. Bu konumu sebebiyle İstanbul'a yapılan akınlarda geçiş yolu olarak kullanılır; Hunların (375), Avarların (626), Bulgarların (813), Peçeneklerin (1090) ve Haçlıların (1096-1261) saldırılarına maruz kalır.

Bizans İstanbulunu gösterir gravür
Mustafa Sevim, Gravürlerle Türkiye in Gravures İstanbul

Eski İstanbul'u gösterir gravür
Mustafa Sevim, Gravürlerle Türkiye in Gravures İstanbul

Fatih Sultan Mehmed'in Topkapı'dan İstanbul'a girişi (Fausto Zonaro)
Milli Saraylar Env. No. 11-1522

Fatih Sultan Mehmed Han
TSMK. H. 2153-10A

İstanbul'un fethine kadar Başakşehir, İstanbul'un et ve tarım ürünleri ihtiyacını karşılayan bir bölgeydi. Yöre Müslüman Türklerle ilk defa, Yıldırım Bayezid'in 1394'te İstanbul'u muhasarası esnasında askerlerin buradan geçmesi esnasında tanışır. Daha sonra Fetret devrinde Şehzade Musa Çelebi (1411) ve müteakiben Sultan II. Murad'ın (1422) seferleri ile bu bağlantı artar, nihayet Fatih Sultan Mehmed'in Edirne'den çıkardığı fetih ordusu bu güzergâhı kullanarak İstanbul'a gider. Nitekim ni'me'l-ceyş Abdullah Efendi'nin kabrinin İkitelli köyünde bulunması, Fetih ordusunun bu güzergâhı kullandığının güzel bir delilidir.

Osmanlı Döneminde Başakşehir

Fatih Sultan Mehmed, 19 Şubat 1451 tarihinde Edirne'de tahta çıktığı zaman, hayalindeki düşüncesini gerçeğe dönüştürme vaktinin geldiğini çok iyi biliyordu. Bu hayal ise İstanbul'un fethiydi. Gerekli siyasi hamlelerden sonra fetih hazırlıklarına girişen Sultan Mehmed Han, 23 Mart 1453'te büyük bir ordu ile Edirne'den hareket eder. İstanbul'a doğru yola çıkan Fetih ordusunun güzergâhı Küçükçekmece ile Başakşehir sınırlarından geçiyordu. Buralarda herhangi bir mukavemetle karşılaşmayan ordu, 2 Nisan'da İstanbul surları önüne ulaşır ve 6 Nisan'da kuşatma başlar. Sultan Mehmed'in yoğun kuşatmasından sonra 29 Mayıs 1453 Salı günü İstanbul fethedilerek Bizans İmparatorluğu tarih sahnesinden silinir.

İstanbul surlarını muhasara eden Fetih Ordusu
Panorama 1453

Ni'me'l-ceyş Abdullah Efendi'nin kabri
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ni'me'l-Ceyş Abdullah Efendi⁵

Fatih Sultan Mehmed Han'ın idare ettiği Fetih ordusunun, yola çıkmasından itibaren Başakşehir yöresinde kayda değer bir mukavemetle karşılaşmadan surların önüne ulaşması, bölgedeki Bizans hâkimiyetinin sözde kaldığının alametidir. Ancak İkitelli köyünde ni'me'l-ceyş Abdullah Efendi'nin kabrinin bulunması, burada ufak çaplı da olsa bir mukavemet olabileceğini bizlere anımsatıyor.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) hadis-i şeriflerinde “Kostantiniyye mutlaka fetholunacaktır, onu fetheden kumandan ne güzel kumandan, onu fetheden asker ne güzel askerdir” buyurmuşlardır. İstanbul'un fethine katılan askerlerin “Ni'me'l-Ceyş” olarak adlandırılması bu hadis-i şerifteki tanımlamadan ileri gelir. Fethi anlatan kaynak eserlerde Edirne'den yola çıkan Fetih askerinin çoğunlukla sur dibinde şehit oldukları ve şehit edildikleri yerlere defnedildikleri kayıtlıdır. Ancak yolda değişik sebeplerle şehit olanlar da ni'me'l-ceyş olarak kabul edildiğinden vefat ettikleri yere defnedilir. İşte bunlardan biri de Abdullah Efendi'dir.

Edirne'den İstanbul'a gelen fetih ordusunda bulunan Abdullah Efendi, İkitelli mevkiinde vefat eder ve oraya defnedilir. Mezar taşında fetih askeri olup Horasanlı olduğu ve 1453'te vefat ettiği yazılıdır. Ancak vefat sebebi belirtilmemiştir. Bu mezar taşı bize, bölgeden Fetih askerinin geçtiğinin ve mezarın bulunduğu yerin o dönemden itibaren Türkleştiğinin habercisidir.

İstanbul'u gösteren topografik bir gravür
Mustafa Sevim, Gravürlerle Türkiye in Gravures İstanbul

5 Mezar taşının metni için bkz. s. 92

İkitelli Köyü

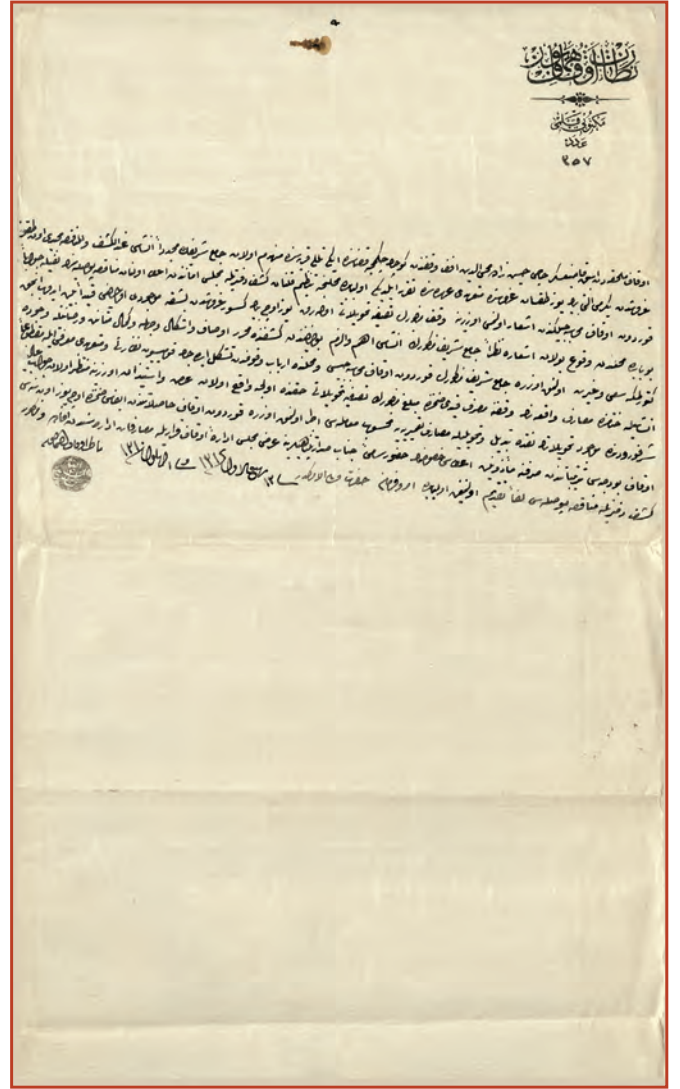
Başakşehir'in kuruluşunun çekirdeğini oluşturan İkitelli köyü ile ilgili ilk tarihi kayıtlara 904/1498 tarihli Haslar kazası⁶ tapu tahrir defterinde rastlıyoruz. Defterde Karye-i Kitelli olarak geçen köyün, Haslar kazasına bağlı olduğunu ve nüfusunun tamamının Müslüman olduğunu görüyoruz. Daha önceye ait bir kaydı tespit edilemeyen köy, tahminimize göre İstanbul'un fethinin sonrasında kurulmuştur. 65 haneli köyden toplanan gelir 976 akçe olup bunlar hane, ganem (koyun), bağ ve bahçe, asiya (su değirmeni), asiya-bı bād (yel değirmeni), küvvâre (arı kovanı), arûs (evlenme vergisi), giyah (ot) öşrü, çayır bahası ve mezarlardan elde edilen vergilerdir. Yetiştirilen zahire ise buğday, alef (hayvan yemi), arpa, kapluca ve burçak idi.⁷

Arşiv belgelerinden yaptığımız tespitimize göre İkitelli ahalisi çiftçilik ve hayvancılıkla geçimlerini sürdürürler. 1831 tarihli defterde köyün İslam nüfusu sayılırken, beş kişi çiftçi, yedi kişi rençber olarak kaydedilir. On sekiz yaşından küçük erkek çocuk sayısı on kişidir.⁸ 1498'te tamamen İslam olan köy, 1845 tarihli sayımda görüldüğü üzere, çiftçilerin yanında, yanaşma tabir olunan günlük işçi çalıştırılmaya başlanmasıyla Gayrimüslimlerin de yaşadığı bir köy hüviyeti kazanır.⁹ Rumeli'nin değişik şehirlerinden gelen yanaşmalar, toplamda 16 kişi olup yaşları 22 ile 55 arasında değişir.¹⁰ Bu belgeden anladığımıza göre çiftçiler, çiftliğin büyüklüğü nedeniyle yanlarında yardımcıları çalıştırmaktadırlar.

İkitelli köylüsünün tarım geliri yanında hayvancılık da önemli bir geçim kaynağıydı. Arşivlerde köyün hayvanlarıyla ilgili çok sayıda belgenin olması, hayvancılığın ahalî için mühim bir gelir kaynağı olduğunu gösterir. Nitekim İkitelli merasına izinsiz giren koyunların çıkartılması,¹¹ köyün mandirasından İstanbul'a süt götüren kişilerin gasp edilmeleri¹² ve köyde çıkan hayvan hastalığı salgınının 23 Ocak 1887'de sona erdiğine dair padişaha sunulan arz¹³ ile alakalı yazışmalar bölgenin ekonomik yapısı ile alakalı ipuçlarından bazılarıdır.

Osmanlı vakıf hayratında İkitelli köyü de unutulmaz ve Kazasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi Vakfı, köye bir cami yaptırır. Daha sonra bu cami, Sultan II. Abdülhamid'in 25 Haziran 1894 tarihli irade-i seniyyesiyle yeni baştan inşa edilir.¹⁴

Daha önce de ifade edildiği gibi köyün en eski tarihine ait bilgi, kabristanlığında bulunan ni'me'l-ceyş Abdullah Efendi'nin mezar taşıdır. Bu mezar taşının yakınında, birkaç adet daha sadece sarığı bulunan mezar taşının yer aldığı görülmüştür. Diğer mezar taşları incelendiğinde birinin ulema sınıfından olduğu, diğerinin Dimetoka'dan olup amansız bir hastalıktan vefat ettiği anlaşıyor. Başka bir mezar taşı ise kırık olduğundan onun hakkında bilgi edinmek mümkün değildir.¹⁵

Kazasker Muhyiddin Efendi Vakfı'ndan İkitelli köyünde yıkılan caminin tekrar inşası
BOA, ŞD, 132/9

6 Haslar kazası olarak kayıtlarda geçen bu idari birim Eyüp kazası olup 163 köye sahipti. Has statüsündeki bu köyler Büyükçekmece, Küçükçekmece ve Bakırköy'den Karadeniz kıyısına, Boğaz'a ve Beşiktaş'a kadar uzanırdı. Halil İnalçık, "İstanbul", DİA, C. 23, İstanbul 2001, s. 233; Has için bkz. Cengiz Orhunlu - Nejat Göyünç, "Has", DİA, C. 16, İstanbul 1997, s. 268-270.

7 BOA, TT.d, 1086, v. 143b-144a.

8 BOA, NFS.d, 3924, s. 4.

9 BOA, NFS.d, 3927, s. 32-33.

10 BOA, NFS.d, 3927, s. 32-33.

11 BOA, A.MKT.DV, 57/41.

12 BOA, DH.EUM.AYŞ, 12/21.

13 BOA, Y.A.HUS, 198/74.

14 BOA, İ.EV, 8/10.

15 Kabristanlık çevresinde yapılacak kazı çalışmasıyla bazı tarihi kalıntıların gün yüzüne çıkarılacağını ümit ediyoruz. Bu vesileyle, Ni'me'l-ceyş Abdullah Efendi'nin ismiyle bilinen kabristanlığın çevre düzenlemesi ve tarihi önemiyetinin ahalîye layıkıyla anlatılabilmesi için Başakşehir Belediyesi bir proje geliştirmektedir.

Şamlar Camii ve köyün görünümü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Şamlar Köyü

904/1498 tarihli Haslar kazası tapu tahrir defterinde Şamlar köyünün ilk bilgilerine ulaşıyoruz. Defterde Karye-i Şâmîler olarak geçen köy, Haslar kazasına bağlı olup nüfusunun tamamı Müslümandır. Fatih Sultan Mehmed'in, İstanbul ve çevresini, Müslümanların iskânına açması ve buradaki tarım arazilerinin ekilip biçilerek şenlendirilmesi amacıyla Anadolu'nun muhtelif bölgelerinden yapılan göçler neticesinde burada yerleşimin başladığını görmekteyiz. Arşiv kayıtlarında Şamlar köyü ve çevresinin Sultan II. Bayezid Vakfı'na bağlı olduğu anlaşıyor.¹⁶ Köy, toplam 65 haneden müteşekkil olup toplanan geliri ise 1141 akçedir. Bunlar hane, ganem, bağ ve bahçe, küvvâre, arûs ve mezarlardan elde edilen vergileridir. Yetiştirilen zahire ise buğday, alef ve arpa idi.¹⁷

Köylüler, çiftçilik ve hayvancılıkla geçinmekte,¹⁸ bir kısmı da bu uğraşların yanında farklı zanaatlardan da kazanç sağlamaktaydı. Nitekim Şamlar köyü ahalisinden Ali Kethüda'nın 21 Mayıs 1735 tarihli tereke kaydında bulunan eşyalardan müteveffanın birçok işle uğraştığını görüyoruz. Orak, dirgen, kazma, araba, harar, döğen ve öküze sahip olması çiftçiliğini ortaya koyarken; balta, çekiç, gürz, keser, burgu, hırdavat gibi aletlerinin bulunması da dülgerlik yaptığını gösterir. Arıcılıkla da iştigal eden Ali Kethüda, buğday, alef, arpa ve burçak yetiştiriyordu.¹⁹

10 Haziran 1831 tarihli nüfus defterinde köyde, İslam nüfusu olarak 18 çiftçi, 15 rençber, birer tane nalbant, berber ve arabacı esnafı, 4 Azadlu Baruthanesi çalışanı, 26 küçük erkek çocuk ve bir de köy imamı bulunuyordu. Buna ilaveten Terkos kazası tahsildarı Edhem Ağa ile bir katibi ve 8 uşağı burada ikamet ediyordu.²⁰ 9 Ocak 1845 tarihinde yapılan başka bir sayımda, köyde 32 reyanın yanaşma olduğu görülmekte ve bunların hepsinin Rumeli'nin değişik bölgelerinden geldiği anlaşılmaktadır.²¹

Şamlar köylüleri, II. Bayezid dönemi tahrir defterindeki Şâmîler kaydından anlaşılabileceği üzere Şam tarafından getirilerek iskân edilir. 19. asrın ikinci yarısında da Rumeli muhacirlerinden bir kısmı Şamlar köyüne yerleştirilir. Nitekim 24 Haziran 1862 tarihli belgede Şamlar karyesine Kırım muhacirlerinden 30 hanenin iskân edildiği görülür.²²

Şamlar Camii avlusunda bulunan, Kırım muhacirlerinden Selamet Ağa'nın zevcesi Zeynep Hanım, Arnavut İbrahim Efendi'nin zevcesi Salime Hatun ile oğlu Mehmed Nuri Efendi'nin mezar taşları, köyün Rumeli'den son dönemde göç aldığını ispat ediyor.²³ Yine köy camisinde bulunduğu bildirilen Kur'an-ı Kerim üzerindeki bir kayıta, "Kırım muhacirlerinden Bahcesaraylı Abdullah oğlu Hacı Seyyid İbrahim" kaydının yer alması Şamlar'a muhacirlerin yerleştiğinin bir başka delilidir.²⁴

¹⁶ BOA, HAT, 108/4325.

¹⁷ BOA, TT.d, 1086, v. 147a-b.

¹⁸ Tabii afetlerde zor durumda kalan köylüye devletin yardımı için bkz. BOA, BEO, 1181/88533; 4251/318756.

¹⁹ İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 163 Numaralı Sicil (H.1147-1149/M.1734-1736), çev. yazı Numan Yekeler, C. 67, İstanbul 2019, s.161.

²⁰ BOA, NFS.d, 3924, s. 2-3.

²¹ BOA, NFS.d, 3927, s. 27-28.

²² "Kazâ-i Erba'a dâhilinde Terkoz kazasına müzâfe Şamlar karyesinde sâkin Kırım muhâcirlerinden ve Ak Molla takımından otuz hâne nüfusun ra'y-i hayvanlarıçün gösterilmiş olan mer'âlara ...", BOA, A.MKT.UM, 574/32.

²³ Mezar taşlarının metni için bkz. s. 176 vd.

²⁴ Düünden Bugüne Küçükçekmece, s. 60. 16 Temmuz 2020 tarihinde camiye yaptığımız ziyarette Kur'an-ı Kerim'in yerinde olmadığını, Yeni Şamlar Mahallesi Camii'ne götürüldüğünü öğrendik.

Kayabaşı (Aya Yorgi) köyü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

II. Mahmud'un yeniden yaptırdığı Şamlar Camii'nin kitabesi
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

17. asrın ortalarında Şamlar köyü mescidi, hayır sahibi Yusuf Ağa tarafından inşa edilir.²⁵ Teberdâr Yusuf Ağa Vakfı tarafından, camiye görevli olarak imam, müezzin ve kayyım ile caminin işlerini takip edecek bir mütevellî atandığını vakfın senelik bilançolarında görüyoruz.²⁶ Sultan II. Mahmud, yaptırdığı Şamlar bendi için köye gelir ve bakımsız halde gördüğü caminin yapımını Baruthaneler Nazırı Necib Efendi'den ister. Yeniden yaptırılan caminin, kitabesinden Sultan II. Mahmud'un emirleriyle Baruthane Nazırı Necib Mir Ali tarafından yaptırıldığını anlıyoruz.²⁷

Sultan II. Abdülhamid döneminde caminin tamiri gündeme gelir²⁸ ve 12 Nisan 1904 tarihli irade ile caminin tekrar yapılması sağlanır.²⁹

Aya Yorgi (Kayabaşı) Köyü

Aya Yorgi bir zamanlar bir Rum köyü idi. Köyün ilk Osmanlı dönemi kayıtlarını 904/1498 tarihli Haslar kazası tapu tahrir kayıtlarında buluyoruz. Defterde Karye-i Aya Yorgi olarak geçen köy, 69 hane olup toplanan geliri ise 811 akçedir. Gelirler ise şu kalemlerden oluşuyordu: Resm-i mücerred, cizye, baha-i şıra, öşr-i küvvâre, öşr-i kettan (keten), resm-i arûs, resm-i fıçı ve resm-i hınzırdır. Yetiştirilen zahire ise buğday, alef ve arpa idi.³⁰

9 Ocak 1845 tarihinde yapılan nüfus sayımında Rumeli'nin değişik bölgelerinden gelen 22 reaya bulunmaktaydı. Bunların 14'ü yanaşma, ikisi çoban, birer kişi de papaz, kürkçü, sığırtmaç, duhancı, dülger ve dülger çırağı idi.³¹

Aya Yorgi köyünde Rumların yanında, Baruthane'de çalışan Ermeniler de yaşamaktaydı.³²

Aya Yorgi halkı, Hristiyan olması sebebiyle -Müslümanlarca haram olan- hınzır yetiştirmekte, bağlarından topladıkları üzümlerden şarap elde edip ticaretini yapmaktaydılar.³³

Terkos'a bağlı Anadolu köylülerine ait hayvanlara Aya Yorgi ve Şamlar köylüleri tarafından yapılan müdahalenin men edilmesi
BOA, AE.SABH.I, 40/2967

25 BOA, C.EV, 197/9839.

26 İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H.1154-1161/M.1741-1748), çev. yazı Abdulkadir Altın - Salih Kahrıman, C. 72, İstanbul 2019, s.473.

27 Caminin giriş kapısı üzerinde bulunan kitabe şöyledir:
Hazret-i Sultân Mahmûd ol inâyet menba'ı / Sâyesinde oldu dünyâ ser-te-ser cennet-misâl
Böyle şâhenşâh-ı âdil gelmemişdir âleme / Râh-ı Hakk'da dâ'imâ bezl etmede mâl ü menâl
Şamlar halkı gözünde târ idi şâm ü sabâh / Pek harâb olmuş idi câmi'leri bî-kıl ü kal
Nâzır-ı Baruthâne ol Necib-i Mîr Ali / Emr-i şehle yapıdı şimdi câmi'-i tûbâ-hemâl
Oldu bu ma'bed metâf-i kudsiyân u mü'minîn / Kıl namâzı olasın makbûl-i Hayy-i Zül-celâl
Tâ edâ oldukça bu câmi'de her demde salât / İde izz ü şevketin efzûn Rabb-i bî-zevâl
Secdedeyken söyledim târîh-i tâmmın Şâkirâ / Yapdı a'lâ ma'bedi sultân-ı Mahmûdül-hısâl
1255 [1839-1840].

28 BOA, ŞD, 412/5.

29 BOA, İ.ML, 58/14.

30 BOA, TT.d, 1086, v. 97b-98a.

31 BOA, NFS.d, 3927, s. 29-30.

32 BOA, MVL, 868/77.

33 BOA, TT.d, 1086, v. 97b-98a; BOA, D.BŞM.ZCR.d, 20290, s. 2.

Azadlu Köyü

Haslar kazasına tabi olan Azadlu köyü 904/1498 tarihli tapu tahrir defterinde kayıtlı olup nüfusunun tamamı Müslümandır. Daha önceye ait bir kaydı tespit edilemeyen Azadlu, İstanbul'un fethi sonrasında kurulmuştur. Defterde geçen "Akçakoyunlu" ifadesi 1473 yılında Osmanlı-Akkoyunlu mücadelesinde esir düşerek sürgün edilen Akçakoyunlu Aşireti'nden gelmektedir. Bu da köy halkının bir kısmının Akçakoyunlu Aşireti'nden geldiğini göstermektedir. Aynı tapu tahrir kaydına göre, 88 hane olan köyde, toplanan gelir 1186 akçedir. Gelirlerin kalemleri ise resm-i hane, mukataa-i bağ, bedel-i galle, öşr-i küvvâre, öşr-i kettan, öşr-i bostan, resm-i arûs, resm-i bennak ve resm-i mezraadır. Defterde, yetiştirilen herhangi bir zahire kaydı bulunmamaktadır.³⁴

Azadlu köyü arazisi daha çok çiftliklerle çevrilidir. Bunlar, Sultan II. Bayezid ve Valide Sultan vakıflarına aitti.³⁵ Köyün camisi ise El-hac Hasanzade Muhyiddin Mehmed Efendi Vakfı tarafından inşa edilmişti ve ihtiyaçları da vakıf tarafından karşılanırdı.³⁶

Azadlu Baruthanesi'nin köy yakınına inşasıyla önemi artan Azadlu köyü, baruthanede çıkan yangınlar sebebiyle çok büyük tehlikeler atlattı ve nihayet 14 Ağustos 1825'te II. Mahmud'un hatt-ı hümayunu ile yakın bir mahalle taşınmıştır.³⁷

Tarih Boyunca Başakşehir Çiftlikleri

İstanbul surlarından Büyükçekmece gölüne kadar devam eden bağlık ve bahçelik alanlar ile Karadeniz'e doğru ormanlar, hem İstanbul halkının gıda ihtiyacını karşılayan, hem de yöneticilerin av başta olmak üzere, dinlenmek ve eğlenmek üzere geldikleri yerlerdi.

Başakşehir bölgesinin çiftlik ve mera alanları da fevkalade genişti. Buğday, alef, arpa başlıca yetiştirilen tarım ürünleriydi. Son asırda buna tütün ziraatı da eklenmişti.³⁸ Bunun yanında arıcılık yapılmakta, hayvancılık ise çiftliklerin en önemli gelir kaynakları arasında bulunmaktaydı. Sütçülük burada mühim bir geçim kaynağı olduğundan bölgenin muhtelif yerlerinde mandıralar bulunuyordu.³⁹ Bölgede üretilen peynirler, İstanbul halkının damak lezzetine sunuluyordu. Nitekim Filyos Çiftliği'nde üretilen peynirin, pek güzel olduğu, hatta padişahın bile çok beğendiği bildirilmiştir.⁴⁰ Ispartakule, Tatarcık (Kotraniye), Hoşdere, Dereköyü, Sazlıdere, Filyos çiftlikleri bugünkü Başakşehir sınırları içinde yer alıyordu. Bunlardan, Sazlıdere ve Filyos çiftlikleri şu anda Sazlıdere Barajı'nın sularına gömülmüştür. Ayrıca, Deliklikaya, Kadiyakuplu, Karaahmetli ve Kiremitli çiftliklerinin bir bölümü de Başakşehir sınırları içine uzanıyordu.

İstanbul'un fethi sırasında, sur dışında pek meskun mahal yoktur. Surların dışında Çatalca'ya kadar uzanan topraklar tam olarak işlenemiyordu. Şehrin gıda ihtiyacının artması sonucu buraların şenlendirilmesi, arazinin işlenmesi için, İstanbul'un çevresinde köyler ve çiftlikler kurulur. Buraya yerleştirilecek halk, Anadolu'dan getirilerek yörenin de Türkleşmesi sağlanır. Mesela Şamlar köyü bunlardan biridir. Kurulan çiftlikler, kiraya verilerek, işletilir ve birçok kişiye de istihdam sahası sağlanır. Çiftliklerle ilgili tarihi kayıtlara bakıldığında istihdam edilenlerin Rumeli'nin değişik bölgelerinden geldiği anlaşılır. Nitekim 1845 tarihli sayımda Kotraniye Çiftliği'nde bulunan 53 kişiden 49'u yanaşma, 3'ü çoban ve 1'i de mandıracıydı. Geldikleri bölgelere bakılırsa; Lofça'dan 24, Filibe'den 5, Dobnice ve İvraca'dan 3, Sofya ve Şehirköy'den 2, Kızanlık, İzladi, Manastır, Priznik, İznebol, Vidin, Berkofça, Movlova, Çırpan ve Gölikesri'den 1'er yanaşma bulunuyordu. Çiftlikteki 3 çoban Vize, Vidin ve Lofça'dan olup çiftliğin tek mandıracısı olan Yuvan ise Dobnicelidir.⁴¹ Aynı tarihteki sayımda Çorbacı Toma tarafından birlikte işletilen Ispartakule (Ispartuvan) ve Tahtakale çiftliklerinde ise çalışan işçilerin meslek çeşitliliği artar. Çiftliğin kahyası Terkoslu Yorgi'dir. Çiftlikte birer kişi olarak odacı, anahtarıcı, korucu, çiftçi bulunuyordu. Yanaşmaların sayısı ise 15'tir. Ayrıca çiftliğin Metro, Yorgi ve İstanko isimli 3 çobanı, Yuvan ve Dimitri adında iki hergelecisi vardır.⁴² Bu belgelerden anlaşıldığına göre çiftliklerin ihtiyacı olan işçiler, Rumeli'nin değişik yörelerinden gelen Hristiyan tebaadır.

34 BOA, TT.d, 1086, v. 148b-149a.

35 "... Sultan Bâyezid Hân-ı Velî tâbe serâhu hazretlerinin İstanbul'da vâkı' câmi-i şerîfi evkâfından Azadlu karyesinde vâkı' senevî bin akçe ...", BOA, C.EV, 373/18928; "Hazînedârbaşı ağa Azadlu karyesi civârında vâkı' olub devletlû Vâlide Sultân ... ihsân buyurulan arâzînin ...", BOA, C.SM, 19/967.

36 BOA, İE.EV, 51/5662.

37 BOA, HAT, 596/29920.

38 Pertevniyal Valide Sultan'ın Filyos Çiftliği'nde tütün yetiştirilmekteydi. Bkz. Atatürk Kitaplığı, PVS. Evr, 4782, 4885.

39 İkitelli'deki merada bulunan Karaahmedli mandırasından İstanbul'a süt getiren sütçü Taranfil saldırıya uğramıştı. BOA, DH.EUM.AYŞ, 12/21.

40 Pertevniyal Valide Sultan Filyos Çiftliği'ndeki kahyasına yazdığı 5 Eylül 1863 tarihli tezkiresinde: "... Filyos Çiftliği'nin sūdünden peynir yapırmış, pek güzel olmuş. Bir mikdâr kesdirip bakdım ve bağçe-i aliyyelerin mahsûlü olan meyveden memnûn ve makbûliyyet olmuşdur. Cenâb-ı Mevlâ çok vakit eyyâmılarına yetişdirip dâimâ böyle göndermekden dūr etmesin. Yemiş ve peynirden şevketlû Arslanım hazretlerine takdîm buyurdum. Herhâlde da'avât-ı hayriyelerinde bulunduğumu leffen beyânına ictisâr kılındı." demektedir. Atatürk Kitaplığı. PVS. Evr, 3129.

41 BOA, NFS.d, 3927, s.54-56.

42 BOA, NFS.d, 3912, s. 24.

Çiftliklerin çoğu Hazine-i Hassa'ya ait olmakla beraber, zaman zaman çiftliği tasarruf edenlerle devlet arasında anlaşmazlıklar çıkar, bunlar mahkemeye yoluyla çözülmeye çalışılır. Kotraniye Çiftliği'ni tasarruf eden Resneli Osman Bey, Hazine-i Hassa ile arasında çıkan anlaşmazlığı mahkemeye götürerek hakkını aramaya çalışır, ihtilafın çözümü için Dahiliye Nezareti'ne (İçişleri Bakanlığı) dahi müracaat eder.⁴³

Zamanımızda Resneli Çiftliği diye isimlendirilen yer Azadlu Baruthanesi civarında olan Kotraniye (Tatarcık) Çiftliği olup 20. asrın başında Resneli ailesine satılmıştır.

Azadlu Baruthanesi ve Şamlar Bendi

Baruthaneler, Osmanlı Devleti'nin askeri kurumları arasında hayati bir öneme sahip bulunuyorlardı. Çünkü ateşli silahların yaygınlaşmasıyla beraber barut üretiminin önemi artar, ülkenin muhtelif yerlerinde ihtiyaca göre baruthaneler yapılır. Nitekim çeşitli tarihlerde İstanbul içinde Atmeydanı, Kâğıthane, Okmeydanı, Şehremini, Bakırköy ve Azadlu baruthaneleri kurulur, İstanbul dışında da Gelibolu, Selanik, Bağdat, Budin, İzmir, Mısır, Tımışvar ve Bor gibi çeşitli bölgelerde de baruthane ihdas edilir.

1698 tarihinde Şehremini Baruthanesi'nin infilakıyla semtin büyük bir kısmı da havaya uçar.⁴⁴ Baruthanenin şehrin içinde büyük tehlike arz ettiği bu patlamayla bir kez daha ortaya çıkınca, baruthanenin şehir dışına taşınmasına karar verilir ve Bakırköy'deki İskender Çelebi Bahçeleri'nin bulunduğu yere taşınır. 1699'da yapılan Bakırköy Baruthanesi'nin 1707'de büyük bir patlama sonucu infilak etmesiyle bütün binaları yıkılır.⁴⁵ Yapılan onarımlarla, baruthane tekrar üretime devam ettiyse de, barutun kalite ve miktarının yetersizliğinden Sultan III. Selim'in emriyle burası genişletilerek modern bir tesis haline getirilir.

Bir zamanlar barut üretimi dibek ve hayvan gücü ile yapılıyordu. Bu ise her tezgâhta farklı incelikte barut üretilmesine sebep oluyordu. Bu meseleyi çözmek için dolapları su gücüyle döndürme fikri düşünülür. Böylece hayvan ve işçi sayısındaki eksiltmelerle, hem masraflar azalacak, hem de barut kalitesinde ve miktarında mutlak bir artış sağlanacaktır. Bunun için İstanbul çevresinde uygun hidrolik enerji ile çalışacak yeni baruthanenin yapılması için arayışlarına girilir.⁴⁶

Yapılan araştırmada, Küçükçekmece Gölü'nün 4 km kuzeyindeki Azadlu köyünde, baruthane çarklarını çevirebilecek debiye sahip bir dere olduğu tespit edilir. Bu baruthaneyi çalıştıracak suyun, kaynağından bir kanal ile alınabileceğine karar verilir. Bunun için Azadlu köyü kenarındaki boş bir araziye III. Selim emriyle baruthane kurulur.⁴⁷ Baruthanenin inşaat masraflarını Sultan III. Selim bizzat kendi iç hazinesinden (Ceyb-i Hümayun) karşılar.⁴⁸

Yapılan hazırlıklardan sonra inşasına başlanan Azadlu Baruthanesi ve müstemilatı 1796 yılı başında bitirilir⁴⁹ ve barut üretilmeye başlanır.⁵⁰ Padişahın isteği doğrultusunda dönemin şairleri inşaatın tamamlanmasına tarih düşürürler.⁵¹ Bu şairlerden Enderunlu Fazıl Hüseyin Bey'in binanın kapısı üzerindeki mermere işlenen tarihi şöyledir:⁵²

Sultan Üçüncü Selim Han

43 BOA, DH.İ.UM, 19/22.

44 İnfilakın çevreye verdiği zarar için bkz. BOA, İE.NF, 1/69; 1/70.

45 Yunus İnce, Osmanlı Barut Üretim Teknolojisinde Modernleşme: Azadlu Baruthanesi (1794-1878), Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2013, s. 67.

46 BOA, C.BLD, 69/3433.

47 BOA, HAT, 1433/58768.

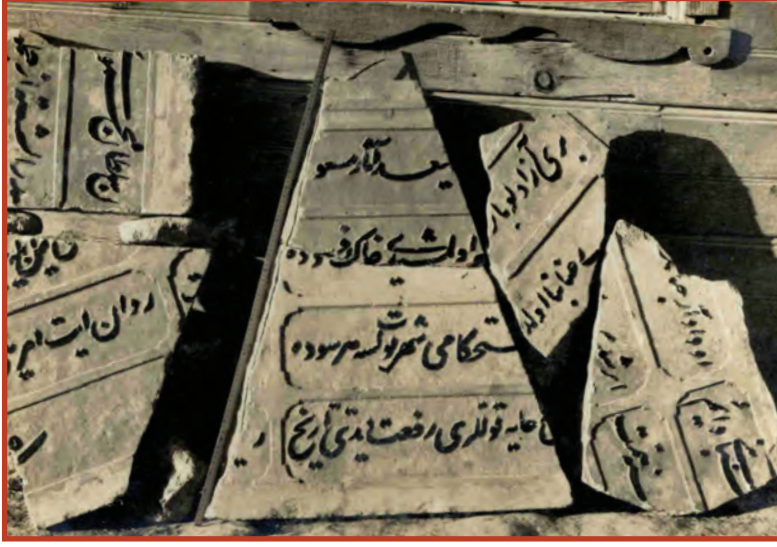
48 BOA, HAT, 1433/58777; 1406/56948.

49 İnşaatın bitirilmesi üzerine aldığı müjdeli haberi, III. Selim şu hatıyla paylaşmıştır: "... Azadlunun tekâmîl olduğuna hazz eyledim. Aferin Kethüdâ Bey'e bundan sonra dahî dilhâh üzere barut işlenmesine ve her husûslarına sa'y eylesin ...", BOA, HAT, 195/9678.

50 III. Selim, barut üretimine hemen başlanması için şu emri verir: "Benim vezirim, hemen bir barud işlenmeye başlanub hademesi ve amelesi tertîb olunsun", BOA, HAT, 205/10701.

51 Enderunlu Fâzıl Hüseyin, Divân-ı Fâzıl Beğ Enderûnî, İbtidâ-i Tevârih Kısmı, Mısır-Bulak 1258, s. 22; Şeyh Gâlib, Divân, İbtidâ-i Tevârih, s. 50-51.

52 Fâzıl Hüseyin, Divân, s. 22.

Azadlu Baruthanesi'nde bulunan bir kitabenin parçaları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Sultan İkinci Mahmud Han

Şehinşâh-ı cihân Sultân Selîm Hân-ı felek-eyvân / Kemâl-i himmeti rûy-ı zemîni kıldı âbâdân
Nizâm-ı adli verse imtizâc ezdâd-ı eşyâya / Olur barut u âteş bister-i ülfetde ber-akrân
Mühimmâta bu himmet hak bu kim eltâf-ı Sübhânî / Bütün âsâr ile eslâfı geçdi şâh-ı âlîşân
Temelli her mahalli tarh edince bâdî-i cûdu / Bu baruthânenin kıldı binâsın muhkemü'l-erkân
O baruthâne kim şöhrat ile "Azadlı"dır adı / Bu yer âzâdsız hizmet-güzâr-ı dergeh-i hâkân
Olur çeşm-i arûs-ı hoş-fidân-ı top içün gûyâ / Müzeyyen sürmedânlık bu mu'allâ tarh-ı hoş-bünyân
Göründü düşmene her hâleti ehl-i nifâk-âsâ / Derûnu hep siyeh-dil zâhiri bir sâde-rû handân
Ne âteş saklamışdır sîne içre rûy-ı a'dâyâ / Ânın hoş-mahzen-i dîvârına aldanmasun nâdân
Bu târîh-i şerer-bârın ile her şâ'ire kibr et / Salâbetde bu bir güherçile ey tab'-ı âteşdân
Adûya fâl olur Fâzıl hurûf-ı sâde târîhim / Okur küffâra Baruthâne ra'd-ı sûre-i Duhân
1210

III. Selim, Nizam-ı Cedid hareketinin önemli halkalarından biri olarak gördüğü baruthaneyi inşaat dönemi ve sonrasın-
da sık sık ziyaret ederek, çalışmaları bizzat yerinde takip eder.⁵³ Nitekim bir ziyaretinde karşılaştığı durumu Kaymakam
Paşa'ya şöyle bildirir:

Azadlu Baruthanesi Camii'nin kalıntısı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

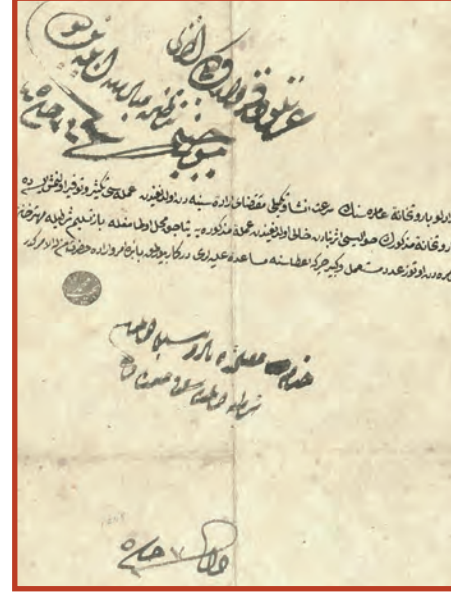

Azadlu Baruthanesi'nde çıkan yangına dair
BOA, HAT, 262/15142

53 BOA, HAT, 1411/57455.

Azadlu Baruthanesi'nde bulunan Sultan İkinci Mahmud'un tuğrası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azadlu Baruthanesi'nin en kısa zamanda yapılması için çalıştırılacak işçilerin barınması için otuz adet büyük çadır verilmesi
BOA, C.AS, 968/41100

"Kaymakam Paşa, dünkü gün tebdîlen Baruthâne'ye vardım, beni bilemediler. 'Niçün bunda barut az tabh olunur.' deyü suâl eyledim. 'Ağam bizim gündelik altışar paradır. Altı para ile adam günde olabilür mü?' doğrudan doğru 'nice eyü barut tabh olunabilür?' deyü cevâb verdiler. Ziyâde tabh olunmasına ve hem eyü olunmasına bir eyü nizâm verüp tarafıma bildirsin ve hem yeşil kalpak ve beyâz şerût ile ba'zı kefereye rast geldim. Tenbih eylesin, kızıl yemeni giymesinler, Mavi futa ve beyâz kızıl kenârlı futa sarsınlar. Kalyoncu gibi düz beyâz şerûta sarınmasınlar. Bir eyü tenbih eylesin".⁵⁴

Baruthane Nazırı ve barutçubaşılara ait iki ayrı bina, işçiler koğuşu, cami, mutfak, hamam, kalhane, kükürt kaynatılacak ocak, sergi ve kalıp mahalleri, barut mahzeni, kükürt anbarı, güherçilehane, çarkın bulunduğu mahal ve nöbetçi kulübeleri gibi birçok binadan oluşan Baruthane, zaman zaman yangınlarla sarsılır ve bu yangınların soruşturması yapılır.⁵⁵

Baruthane, 1233/1818'e kadar çalışmaya devam eder ve bu tarihte padişah II. Mahmud, baruthaneyi genişletme ihtiyacı duyar ve suyun kuvvetini arttırıcı bir çark daha yaptırır. Bu faaliyete de aşağıdaki şiirle tarih düşülmüştür:⁵⁶

Târîh-i Tecdîd Şüden-i Baruthâne-i Azadlu

Mahmûd Hân-ı Cem-zafer / Kasd-ı cihân etse eğer / Barutuna şems ü kamer / İki kedûdur sîm ü zer
Şâh-ı gazâ-endîşedir / Hâkân-ı nusret-pîşedir / Sergisine bir şîşedir / Binâ-yı çarh-ı şu'le-ver
Yapdırdı her vîrâne-yi / Ez-cümle Baruthâne'yi / Bu himmet-i şâhâne-yi / Görmüş değil çeşm-i beşer
Bir çarh-ı nev îcâd idüb / Mihverlerin pûlâd idüb / Gerdün gibi bünyâd idüb / Oldu sipihr-i muhtasar
Yâ Rab ilâ-yevmi'l-kıyâm / Eyle o şâhi ber-devâm / Alsun adûvden intikâm / Tâ kim ola sulh ü zafer
Yazdı der-i zîbendeye / İzzet kulu târîhini / Sultân-ı Dârâ-bendeye / Azadlu oldu eser
1233

Baruthane müştemilatı genişletilmeye devam ederek, ertesi yıl binanın muhafazası için palanka (küçük kale) yapılır.⁵⁷
Bu palankaya İzzet Molla şöyle bir tarih yazar: ⁵⁸

Hazret-i Sultân Mahmûd-ı megâzî-pîşenin / Eylesin ömr-i hümâyûnun Hudâ medd-i medîd
Kal'alar bünyâd idüb a'dâdan ahz-ı sâr içün / Rahşının kıldı hırâm-ı azmini şedd-i şedîd
Nokta-i târîh-i İzzet dâne olsun düşmene / Bu palanga oldu Baruthâne'ye sedd-i sedîd.

54 BOA, HAT, 180/8171.

55 Örneğin Sultan III. Selim 1218/1804 tarihinde meydana gelen yangınla ilgili gerekli soruşturmanın yapılarak tamiratın hemen yapılmasını istiyordu: "Benim vezîrim, neden zuhûr eyledi, gereği gibi tahkik ma'azallâh bir düşmen işi olmasın. Muhterik olan mahaller yapılab tanzîm olunsun.", BOA, HAT, 262/15142.

56 İzzet Divanı, Mısır-Bulak Baskısı, s.17.

57 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, s.3.

58 İzzet Divanı, Mısır-Bulak Baskısı, s. 43.

Şamlar Bendi
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

1244/1828-1829 tarihinde barut dibeklerinden biri infilak ederek, yaklaşık 40 ton barut zayi olur, 400 kişi ölür veya yaralanır.⁵⁹ Bir sene içinde II. Mahmud, baruthaneyi tekrar yaptırır.⁶⁰

II. Mahmud, baruthaneye gelen Azadlu deresi suyunun yeterli olmadığını görerek, III. Selim döneminde yapılan suyollarını tekrar takviye ettirdiği gibi başka su kaynağı arayışına girer. Yapılan incelemede, Şamlar köyünün yanından geçen Domuz deresinin su debisinin bu işe uygun olduğu tespit edilir. Buradaki vadiye bir su bendi yaptırarak kilometrelerce ileriden baruthaneye başarılı bir şekilde su getirilir. Şamlar köyünün kuzeyinde iki dağ arasına yapılan bend yaklaşık 150 metre uzunluğunda, 10 metre derinliğinde ve 12 metre genişliğinde olup taştan inşa edilir.⁶¹ Bendin yapılmasına Baruthaneler Nazırı Necib Efendi vazifelendirilir.⁶² Domuz deresinin suyunu buradan baruthaneye götürmek için yapılan arkin ağızına yakın iki havanlı bir dink yapılarak burada da barut üretilmesi düşünülür.⁶³ Keçecizade İzzet Molla'nın bendin tamamlanması üzerine tarih düşürdüğü şiiri şöyledir: ⁶⁴

Târîh-i Bend-i Cedîd

Muvaffak olmadır âsâr-ı hayra yohsa bîhûde / Değildir pâdişehlik yalnız dîhîm u efserle
Şehinşâh-ı zamândır pâdişeh kim ta cûlûsundan / Memâlik tahtgâha döndü yekser zîb ü zîverle
Husûsa pâyitaht-ı âsumân-mahsûd-ı hâkânî / Felekden oldu bâlâ lûtf-i şâh-ı heft kişverle
İdüb tanzîm-i esbâb-ı cihâd ol Hüsrev-i Gâzî / Müeyyed eyledi Allah imdâd-ı peyemberle
Mu'allemler idüb tahrîr o sultân-ı felek-kevkub / Cihân ta'lîm meydânı gibi pür oldu leşkerle
Yetişmez olsa ger ağız otu âlemdeki barut / Giderse düşmen üzre yer götürmez böyle askerle

59 İnce, A.g.t., s. 272.

60 BOA, MAD.d, 8958, s. 171; BOA, HAT, 652/31849. Tamiratın tamamlanmasıyla " Târîh-i inşâ-yı Baruthâne-i Azadlu ba'd ez ihtirâkeş / Cihâd-endîşe re'fet-pîşe Hân Mahmûd Gâzi kim ... " mısralarıyla başlayan tarih düşürülmüştü". Bkz. Sahâflar Şeyhi-zâde Seyyid Mehmed Es'ad Efendi, Süleymaniye Kütüphanesi Es'ad Efendi, Nu: 1748, v. 8b.

61 BOA, MAD.d, 8958, s. 162-164.

62 "Baruthâneler nâzırı Necib Efendi bendeleri Baruthâne-i Âmire kurbunda Domuz deresinde me'mur-ı inşâsı olduğu su bendi masârıfı için ...", BOA, C.AS, 483/20170.

63 BOA, İ.MVL, 161/4687.

64 İzzet Divanı, Mısır-Bulak Baskısı, s. 23. Bu şiirin sadeleştirilmiş metni ise şöyledir: Padişahlık, hayır eserleri yaptırmaya muvaffak olmaktır. Yoksa yalnız taç taşımaktan ibaret beyhude bir meşguliyet değildir. / Padişahımız (Sultan II. Mahmud Han) zamanın en büyük padişahı olup cûlusundan bu yana bütün ülke baştanbaşa -yaptırılan eserlerle- süslenerek başşehre döndü. / Özellikle de gökyüzünün bile haset ettiği payitaht İstanbul, yedi iklimin padişahının lûtfüyle feleklerden bile üstün oldu. / O gazi padişah, cihat ve sefer için gerekli hazırlıkları yapmış ve Allah onu Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) yardımıyla kuvvetlendirmiştir. / O talihli padişah, muallem (talimli) askerler yazdırdı ve dünya talim meydanı gibi askerle doldu. / Yeryüzüne sığmayan böyle kalabalık bir orduyla düşman üzerine gidilirse dünyada mevcut barut ve ağız otu kifayet etmezdi. / Bu yüzden padişah, baruthaneyi tanzim etme gereğini duydu ve su getirterek dünya kadar büyük bir çark yaptırdı. / Dağlara ferman edip bir bent yaptırarak dik başlı suların önünü kesti. Baruthanenin çarkını da farklı bir tarzla çevirtti. / Sultan Mahmud Han, bu uşuz bucaksız denize kaynaklar sarf etti. Bu bendin her taşının -eğer tartılsa- mücevherden bile daha değerli olduğu görülür. / Burada toplanan suyun her bir katresi inci, bendin kendisi de mücevherdir. Bu bendin, Kızıl Deniz'le ölçülse daha çok suya sahip olduğu görülecektir. / Bu bent öyle muhteşem ve muazzam bir eserdir ki, Tâk-ı Kistrâ, Kasr-ı Nu'mân, Sedd-i İskender gibi birkaç kuruş harcanarak ve bir iki dülgere vasıtasıyla yapılamaz. / Zamanın padişahı (Sultan II. Mahmud) hayat suyunu hem buldu hem de dünyaya bolca dağıttı. Ey İskender, sen yürü, hayat suyunu bulmak için uğraşadır. / İranlı şair Enverî, ömrü Selçuklu Sultanı Sencer'in yanında geçtiği halde, yazık ki hayal dünyasında dahi o ay yüzlü (padişah) ile müşerref olamamıştır. / Beni hak etmediğim halde Cenab-ı Hak, Sultan Mahmud Han'ın övücüsü yapmıştır. Şairler yazdıkları kasidelerde benim gibi zayıf bir kulla övünseler ne olur. / Güneş kıyamet sabahına dek parladıkça, gökyüzünün altın kâsesinden bu bendi aydınlatmaya devam etsin. / Gökte Bercis (Müşteri) yıldızının kaleminin olduğundan, daima zafer kazanan padişahın övgüsüne dair sözler sızsın. / Ey İzzet, aralarından su sızmayan Kevser pınarıyla bu bendin arasına, girerse ancak söylediğim bu tatlı tarihim girer. / [H. 1243/M. 1827]

Keçecizade İzzet Molla'nın Şamlar Bendi ile ilgili şiiri
İzzet Divanı, s. 24

Olub muhtâc baruthânesin tanzîme ol hâkân / Su verdi çerhine kıldı müsavî çerh-i çenberle
İdüb kûhsâra fermân bende çekdi tevsen-i âbî / Çevirtti çerh-i baruthâneyi bir tarz-ı diğerle
Bu bahr-i bî-kerâna kânlar sarf itdi Hân Mahmûd / Füzûnterdir bahâda her taş tartılsa cevherle
Bunun incüsidir her katre âbî bendidir cevher / Girânterdir bu deryâ vezn olunsa Bahr-i Ahmer'le
Değil bu Tâk-ı Kisrâ⁶⁵, Kasr-ı Nu'mân⁶⁶, Sedd-i İskender⁶⁷ / Yapılmaz hâsılı birkaç guruş bir iki dülgerle
Şehinşâh-ı zamân hem buldu hem bezl etdi dünyâyâ / Sen İskender yürü âb-ı hayâtı bulmağa terle
Geçüb Sencer'le eyyâmı müşerref olmadı eyvâh / Şebistân-ı hayâl-i Enverî ol mâh-peykerle
Beni min-gayr-i istihkâk etdi Hak ana vassâf / Nola fahriyye etse şâ'irân bu abd-i ahkarla
Gele mâdâm kim hurşîd-i rahşân tâ-be-subh-ı haşr / Bu bendine revâk-ı âsumâne kâse-i zerle
Felekde nâvdân-ı hâme-i Bercîs hemvâre / Tereşşuh eyleye evsâf-ı hâkân-ı muzafferle
Girerse araya İzzet girer târîh-i şîrînîm / Su sızmaz gibi mâbeyni bu bendin âb-ı kevserle
[H. 1243]

İzzet Molla, Şamlar Bendi'nin Baruthane için yapıldığından bahsettiği bir şiirinde, II. Mahmud'un dağlardan su getirip, halkın sevgisini kazandığını, fitneyi önlediğini anlatarak, padişaha suyun damlası adedince bereket ve uzun ömür dilemektedir.⁶⁸

Bendin yapılış tarihini gösteren ve Keçecizade İzzet Molla'nın eseri olan kitabe ise kırılmış olup parçaları suyun derinliklerine gömülmüş olabilir. Baruthane, Şamlar Bendi ve su arkı Osmanlı Devleti'nin yenileşme hareketlerinin muazzam eserlerinden biri olmasıyla çok büyük bir tarihi kıymete ve ehemmiyete sahiptir.⁶⁹

Ispartakule Tren İstasyonu ve Hilal-i Ahmer Hastanesi

7 Ekim 1869'da Rumeli Demiryolları imtiyazı fermanını alan Baron Hirsch, gerekli sermayeyi sağladıktan sonra çalışmalara başlar. 4 Haziran 1869'da yapımına başlanan Yedikule - Küçükçekmece hattı, 4 Ocak 1871'de törenle hizmete açılır. Hattın başlangıç noktasının Sirkeci olmasına karar verilir. Bu arada Rumeli'de de değişik hatların yapımına hızla devam ediliyor, biten kısımlar hizmete açılıyordu. Sirkeci'den başlayan İstanbul - Edirne - Sarımbey - Belova hattının açılışı ise 17 Haziran 1873'te yapılır. Böyle takip eden yıllarda Sirkeci'den başlayan Rumeli Demiryolu hattı; Sirkeci, Yedikule, Bakırköy, Küçükçekmece, Ispartakule, Çatalca'dan geçerek Avrupa'ya uzanıyordu.⁷⁰ Demiryolu ulaşımıyla beraber İstanbul'a daha rahat gidip gelinecek, ticaret artacak, ihtiyaçların giderilmesi kolaylaşacaktı.

65 Medain civarında bulunan Sasanilerin meşhur ve muhteşem sarayı.

66 Arap hükümdarı Numan b. Münzir'in Fırat kenarında yaptırdığı Havernak adı verilen meşhur köşk.

67 İskender-i Zülkarneyn tarafından Ye'cûc ve Me'cûc fitnesine engel olmak için yaptırılan set.

68 İzzet Divanı, Mısır-Bulak Baskısı, s.24 vd. Şiirin ilk ve son beyitleri ve sadeleştirilmesi şöyledir:

Bu bend-i a'zamî şâhinşeh-i kişver-sitân çekdi / Ne gelmiş mekremet-cüyân ne geçmiş hüsrevân çekdi

Defilim Hızr-ı tevfiğ oldu İzzet sû-yı târîhe / Bu seddi âba İskender gibi Mahmûd Hân çekdi

Bu yüce bendi ülkeler fetheden padişah (Sultan Mahmud) yaptırdı. / Ne önceki cömertlik arayanlar ne de geçmiş padişahlar değil.

İzzet, bu tarihi söylemekte bana Cenab-ı Hakk'ın yardımı rehber oldu. / Bu seddi suya İskender gibi Mahmud Han çekti.

69 Şamlar Bendi'nden Baruthane'ye su akışını sağlayan ark, Baruthane'den barut nakliyesi için Küçükçekmece Gölü'ne kadar yapıldığı kayıtlarda belirtilen kaldırımlı yol ile birlikte Baruthane, Kanal İstanbul Projesi Etki Alanı içinde kaldığı anlaşılmaktadır. Bu sebeple, bu kıymetli eserlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması için mevcut yapı elemanlarının yakın bir sahaya taşınması, rekonstrüksiyonu ve eksik bölümlerinin tamamlanması fevkalade yerinde olacaktır.

70 Vahdettin Engin, "Rumeli Demiryolu", DİA, C. 35, İstanbul 2008, s. 236.

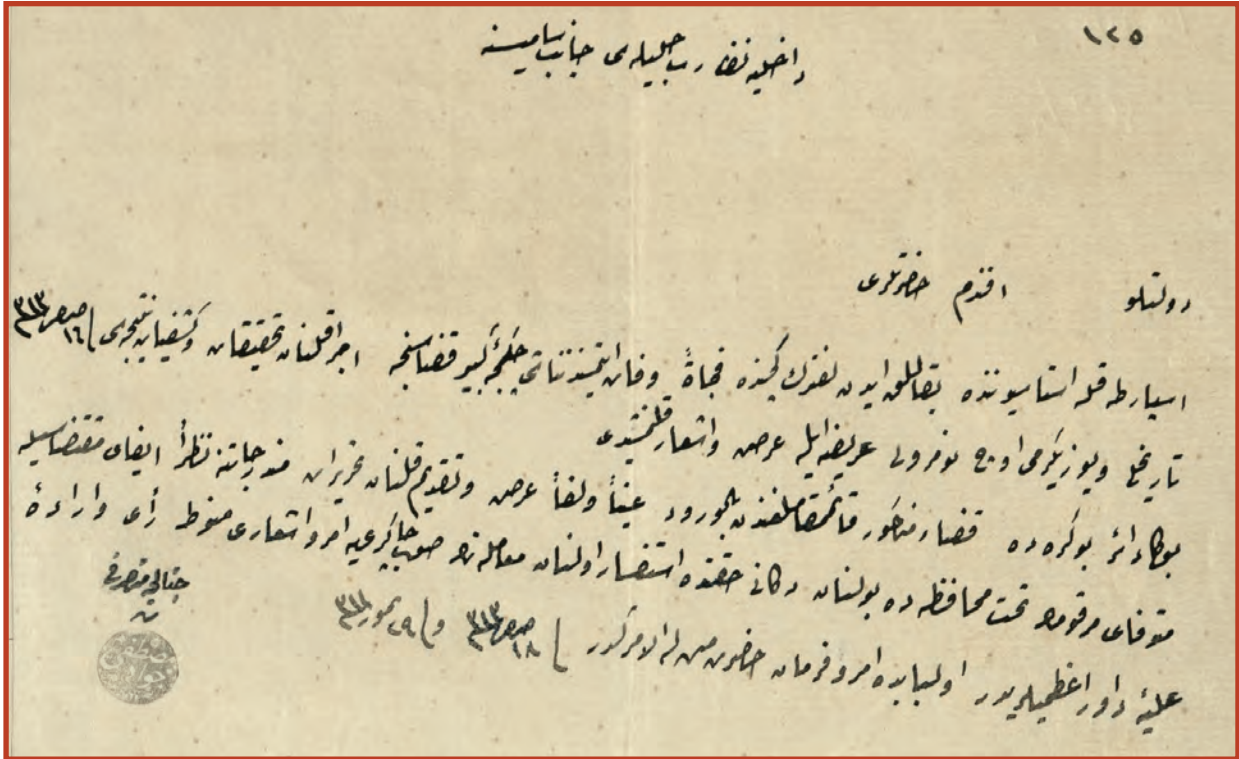

Ispartakule Tren İstasyonu
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ispartakule’de yapılan istasyonla beraber bölgede artan hareketlilik bazı sıkıntıları da beraberinde getirir. Öncelikli konu demiryolu güvenliği olduğu için, mntıklar arası görev bölümü yapılır. Bunun için Ispartakule’den Küçükçekmece’ye kadar güvenlik Şehremaneti’ne ait olduğundan⁷¹ Ispartakule, Taşburnu ve Küçükçekmece’de karakol yapılması,⁷² demiryolu güzergahında jandarma bulundurulması gerekiyordu.⁷³

Ispartakule’de bir istasyon bulunması, asker sevkiyatında buranın stratejik önemini ortaya koymuştur. Nitekim Balkan Savaşları’nda asker ve muhacirlerin sevki ve aynı zamanda tedavileri demiryolu güzergâhında kurulan Ayastefanos, Hadımköy ve Ispartakule Hilâl-i Ahmer seyyar hastanelerinde yapılmıştır.

Ispartakule Hilâl-i Ahmer Hastanesi, 9 Ocak 1913’te Ispartakule istasyonunun karşısında 27 çadırdan mürekkep olarak kurulmuştur. İki katlı hastane çadırlarının başhekimi Operatör Aziz Bey olup ayrıca üç doktor, iki eczacı, bir idare memuru ve bir kâtip de kadrosunda bulunuyordu.⁷⁴ Altı ay hizmette kalan hastane, Haziran 1913’te eşyalarıyla Hadımköy Hilâl-i Ahmer Hastanesi’ne devredilir.⁷⁵

Ispartakule İstasyonunda bakkal Lefter’in ölümü üzerine dükkanında muhafaza altına alınan mallarının durumunun ne olacağının sorulması
BOA, HR.UHM, 301/36

71 BOA, DH.MKT, 2017/89.

72 BOA, İ.AS, 16/21.

73 BOA, İ.HUS, 104/28.

74 Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülûkânede Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329-1331 Sâlnâmesi, İstanbul t.y., s.140-141.

75 KA, 287/267; 287/267.1; 287/267.2; 287/267.3; 287/267.4.

Başakşehir Bölgesinin İdari Durumu

Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethinden sonra bölgeyi idari yapılara ayırır. İdari bölgelerin her biri bir kadının yönetimindeydi. İstanbul'un ilk kadısı Hızır Bey'in, aynı zamanda beledî sorumluluğu da vardı. İstanbul'un çevresi ise üç idari bölgeye ayrılmış olup Eyüp semti ile batı ve kuzeybatısında Karadeniz'e kadar uzanan geniş tarım arazisi ve ormanlık alanlar Haslar Kadılığı'na, Galata ve surların dışındaki mahalleler Galata Kadılığı'na, Anadolu kıyıları ise Üsküdar Kadılığı'na bağlıydı.

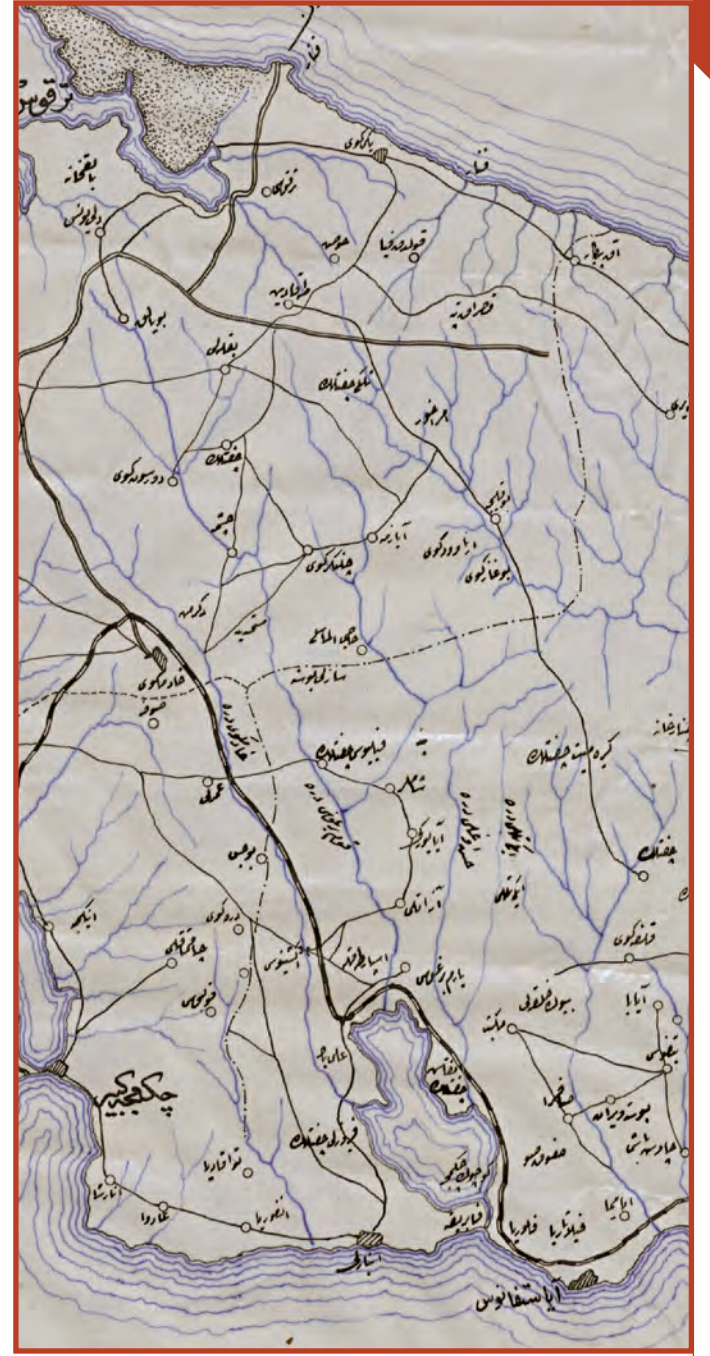
Haslar Kadılığı; Çatalca, Büyükçekmece, Küçükçekmece ve Silivri'yi içine alıyordu. Haslar Kadılığı, 1583'ten sonra ise "Havâss-ı Refia" olarak bilinen Eyüp Kadılığı büyük bir kadılıktı.⁷⁶ Başakşehir'i oluşturan İkitelli, Şamlar, Aya Yorgi ve Azadlı köyleriyle çiftlik ve meralar, ilk dönemlerde Haslar Kadılığı'na bağlıydı. Belgelerde, köylerin tabi olduğu kaza ismi olarak Haslar,⁷⁷ Erba'a,⁷⁸ Havâss-ı Refi'a⁷⁹, nahiye olarak da Terkos görünüyör.⁸⁰

Tanzimat sonrası yapılan idari yapılanmada ise "İstanbul Vilayetinin İdare-i Umumiyesine Dair Nizamname"nin 21 Rebiülâhîr 1285/10 Ağustos 1868'de yürürlüğe girmesiyle Dersaadet'te İstanbul vilayeti namıyla bir idare teşkil edilerek İstanbul, Beyoğlu ve Üsküdar olarak üç livaya ayrılır. Çatalca, Çekmece-i Kebir (Büyükçekmece) ve Çekmece-i Sagir (Küçükçekmece) İstanbul livasına bağlıydı. Ancak idari teşkilat zamanla değişim göstererek Çekmece-i Sagir Makriköy'e, Çekmece-i Kebir de Çatalca Sancağı'na bağlanır.⁸¹

1862'de Başakşehir yöresi, Küçükçekmece Gölü'nden Şamlar Bendi'ne oradan Karadeniz'e doğru İstanbul tarafında olan köy ve çiftliklerin bir kısmı Su Yolu'na ve Terkos kazasına⁸², diğer kısmı Küçükçekmece'ye,⁸³ batısındaki çiftlik ve yerleşimler ise Çatalca'ya⁸⁴ bağlanır. Belgelerde yerleşim yerinin idari olarak nereye bağlı olduğu bellidir. Mesela, 15 Şubat 1895 tarihli bir dilekçede, ikiz çocuklarına bakmakta zorlandığını söyleyen Todori, Çekmece-i sagir kazasına tabi Aya Yorgi köyünde oturduğunu belirtirken,⁸⁵ 20 Nisan 1910'da Hazine-i Hassa'dan Maliye Nezareti'ne gönderilen bir tezkirede idari değişiklik dikkate alınarak Çekmece-i sagir yerine Makriköy kullanılır.⁸⁶ Çatalca Mutasarrıflığı'na yazılan bir tahriratta ise Boşdere Çiftliği'nden bahsedilirken "Büyükçekmece kazâsı dâhilinde kâin Boşdere Çiftliği İslâm karyesine mülâsık ..." denilir.⁸⁷

Başakşehir Bölgesinin İktisadi Durumu

İstanbul'un tahıl, meyve ve et ambarı durumunda olan Başakşehir'de birçok çiftlik ve mandıra bulunuyordu. Bu çiftlikler, yetiştirilen ve mandıralarda imal edilen ürünlerle başşehirin iâşesini sağladıkları gibi aynı zamanda istihdam da oluşturuyordu.

Şimdiki Başakşehir ilçesinin kurulduğu alanı muhtevî tarihi haritadan bir kesit
BOA, HRT.h, 2089

76 Tülay Artan, "Eyüp", DİA, C. 12, İstanbul 1995, s. 2.

77 "Taht-ı nezâretinde olan evkâfıdan Haslar kazâsına tâbi' Azadlı ...", BOA, İE.EV, 51/5662.

78 "... kazâ-i Erba'a dâhilinde kâin mutasarrıfı olup ... icâr etmiş olduğu Deliklikaya ve Sirt Gökçe nâm çiftliklerin ...", BOA, HR.MKT, 526/16.

79 "Mehmed Dâvud'un takdîm eylediği arzuhâlde Havâss-ı Refi'a kazâsına tâbi' İkitelli karyesinde ...", BOA, A. MKT. DV, 57/41.

80 Şamlar köyünden Zeliha Hatun'un küçük kızı için nafaka isteği olan 26 Kasım 1782 tarihli sicil kaydında "Havâss-ı Refi'a kazâsına muzâfe Terkos nâhiyesine [tâbi'] Şamlar nâm karyesinde sâkine ..." İstanbul Kadı Sicilleri Davud Paşa Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H.1196-1197/M.1782-1783), çev. yazı Rasim Erol-Sabri Atay, C. 79, İstanbul 2019, s. 69.

81 Mehmet Güneş, "Osmanlı Döneminde İstanbul'da Vilayet İdaresinin Teşekkülü", <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/165205> (E.T. 13.10.2020).

82 Karadeniz kıyısındaki Uskumru, Zekeriya karyeleri Su yolu Nezareti'ne bağlanır. Karaca köyü de Terkos kazasına merkez ittihaz edilir. Bkz. BOA, İ.MVL, 476/21541, lef 4.

83 "Terkos kazâsı dâhilinde kâin İkitelli ve Şamlar ve Aya Yorgi karyeleriyle Karaahmedli ve Kotraniye çiftlikleri ve Şamlar Derbendi ile Çınarlı ve Sıçanlı hanlarının ve derbend-i kebirin münâsebet-i mevkî'iyeleri mülâsebesiyle Çekmece-i Sagir'e ilhâkı ...", BOA, İ.MVL, 476/21541, lef 3.

84 "... Sazlıbosna ve Kara Halil ve Filyos ve Akpınar çiftlikleri ve Çekmece-i sagir'de bulunan ma'a çiftlik Hadım karyesinin Çatalca kazâsına ...", BOA, İ.MVL, 476/21541, lef 3.

85 "Çâkerleri Çekmece-i sagir kazâsına tâbi' Aya Yorgi karyesi ahâlîsinden olup ...", BOA, DH.MKT, 369/44.

86 "Makriköy kazâsı dâhilinde kâin Kotraniye Çiftliği hudûdu ...", BOA, ML.EEM, 960/6.

87 BOA, ZB, 415/10.

Daha önce belirtildiği gibi, yörede zahire olarak buğday, arpa, alef, kapluca ve burçak yetiştirilirken kısmî olarak keten yetiştiriliyordu. Ayrıca üzüm bağları bulunmakta ve arıcılık yapılmaktaydı. Buralarda yetiştirilen otlar da İstanbul'a gönderiliyordu.⁸⁸

Ayrıca Baruthane'de söğüt çubuğundan yakılan kömürden elde edilen barut, daha kuvvetli olduğundan Azadlu çayırlarına söğüt fidanları dikilerek büyütülmüştür.⁸⁹

Hayvancılık olarak koyun, keçi, sığır, manda ve deve yetiştiriliyordu. Gayrimüslim olan Aya Yorgi'de ise domuz üretimi vardı. Köylerin meraları hayvan sürülerine ev sahipliği yapıyor, insan gücü açığı dışarıdan gelen yandaşlar vasıtasıyla çözülmüyordu. Baruthane, bölgeye ayrı bir istihdam sağladığından birçok köylü burada çalışıyordu. Ahalinin bir kısmı, öküz ve develeriyle taşımacılık yapıyor, korucu olarak çiftliklerde bulunuyordu. Sayım defterlerinde görüldüğü kadarıyla, çiftliklerde çalışanların tamamına yakını dışarıdan gelenlerdi. Bu da bize, ahalinin iş sahibi olduğunu, işsiz kalmadığını gösteriyor.

Başakşehir Bölgesinin Asayiş

Bölgede asayiş jandarmaya aitti. Değişik yerlerde konumlanan ve devriye atan Jandarma, İkitelli ve Şamlar derbendlerinin ve Çatalca yolunun güvenliğini sağlıyor, ihtiyaç halinde merkez kazadan yardım talep edebiliyordu. Ayrıca sekban adı verilen, kır korucuları devriye atarak, suçları önlemeye çalışıyorlardı. Azadlu Baruthanesi ise özel bir birlik tarafından korunuyordu. Bölgeden geçen demiryolu güvenliği için İspartakule, Taşburnu ve Küçükçekmece'de yapılan karakollarda jandarma vazife yapıyordu. Yakalanan suçlular ise muhakeme için merkeze gönderiliyordu.

Bölgede en çok yol kesme ve gasp oluyordu. Mesela, Şamlar merasında, bazı yolcuların para ve eşyası,⁹⁰ Kasım 1919'da İkitelli'den Mustafa Ağa'nın koyun ve keçileri gasp edilir, iki çobanı kaçırlır.⁹¹ Ekim 1766'da İstanbul'a süt götürün sütçüler gasp edilir.⁹² Aya Yorgili Spon isimli birisi de 7 adet telgraf ve telefon direğini keserek İstanbul'a götürürken yakalanır.⁹³ Baruthane-i Amire Karakolu'nda görevli Nizamiye askerinden Mehmed Çavuş ile Şamlar Derbendi Bölükbaşı Pehlivan arasındaki yaralama hadisesinde, Bölükbaşı'nın suçlu olduğu anlaşılır.⁹⁴

Eşkiya takibi sıkı bir şekilde yapılarak asayiş kontrol altında tutuluyor, halkın ihbarına ayrı bir ehemmiyet veriliyordu. Bazen de bu ihbarlar yanlış çıkabiliyordu. Nitekim, Aya Yorgi köyünde eşkiya görüldüğüne dair ihbarın doğru olmadığı, hadisenin köy halkından bazı kişilerin meyhaneden zorla şarap fıçısı almasından ibaret olduğu anlaşılır.⁹⁵

Bunun yanında düşmanla işbirliği içinde olanların, stratejik yerlerde bulunmasına müsaade edilmez, herhangi bir hadiseye karşı teyakkuzda bulunulur.⁹⁶

Ruslar Başakşehir Yöresinde

93 Harbi olarak tarihe geçen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda, Ruslar Ayastefanos'a (Yeşilköy) kadar ilerler. Geçtikleri yerleri yakıp yıkarlar ve burada karargâh kurarlar. Osmanlı Hükümeti, 19 Ocak 1878'de Rusya'dan mütareke ister ve 31 Ocak 1878'de imzalanan Edirne Mütarekesi'yle harp sona erer. Ruslar, mütarekeden sonra, işgal ettikleri yerleri harap ederek İstanbul'u terk ederler. Bilhassa Azadlu Baruthanesi'ni harap, ahaliyi de kaçırmaya mecbur ederler. Rusların bölgedeki tahribatına Hristiyan tebaadan birçok işbirlikçi katılır.

Ruslar bölgeyi terk ederken Ruslarla birlikte hareket eden Hristiyan ahalinin durumu bir raporda şöyle ifade ediliyor: "Kazâ-i Erba'a mülhakâtından olan Çekmece-i Kebîr ve Sagîr ve Nefs-i Çatalca ve Silivri kazâlarıyla Terkos ve Su Yolu nâhiyelerini Rusyaluların tahliyesi sırasında Rusya askeriyle birlikte hicret eden Hristiyan ahâlinin mikdârı beş yüz on dört hânedeki bin beş yüz yirmi altı nüfustan ibâret olup bunların cümlesi Bulgar milletinden bulunduğu ve içlerinden iki yüz yirmi hâne halkı ashâb-ı arâziden ve kusûru çiftliklerde ortakçılık eden takımdan bulundukları ve esbâb-ı muhâceretlerine gelince bunlardan

88 Çatalca, Filyos ve Sazlıdere'deki otların İstanbul'a taşınması için kiralanacak araba hakkında bkz. BOA, AE.SMST.II, 101/10936; Çayırlardaki otların durumu ve taşınması hakkındaki rapor için bkz. BOA, HH.d, 21385.

89 BOA, HAT, 588/28900.

90 BOA, DH.MKT, 1644/64.

91 BOA, DH.EUM.AYŞ, 27/31.

92 BOA, AE.SMST.III., 19/1276.

93 BOA, DH.EUM.AYŞ, 13/31.

94 BOA, A.MKT.MVL, 15/56.

95 BOA, DH.MKT, 1140/85.

96 93 Harbi'nde çevredeki İslam köylerine zarar verip Ruslarla giden ancak tekrar geri dönüp İspartakule yakınındaki Bojder köyüne yerleştirilen Bulgarlar için bkz. BOA, Y.MTV, 250/73.

bir takımı arâzi sâhiblerine olan deynlerini vermemek ve yedlerinde emânet bulunan hayvanât vesâireyi aşurmak ve bir takımı dahî komşularının hayvan ve eşyâsını vaktiyle sirkat eyledikleri ve envâ'-i zulm ve te'addîyi irtikâb etdikleri cihetle bunların cezâsından kurtulmak ve iğfâl ve teşvîkâtâ kapılmak mâddeleri olduğu ve esnâ-yı hicretlerinde her sûretle Rusya tarafından mazhar-ı teshîlât edildikleri ve hîn-i hicretde zikr olunan hânelerinden iki yüz altmış sekiz hâne kendileri tarafından tahrîb ve ihrâk edilerek kusûru hâliye durmakda bulunduğu tahkik olunmuş ve bu kazâlarda hicret etmeyen kusûr Hristiyan ahâlînin bir derece heyecâna uğradılmış olduğu ... te'mînât-ı mukteziye i'tâ kılınarak heyecân-ı hâzîraları bi't-teskîn cümlesi iş ve güçleriyle meşgûl olmağa başlamalarıyla oradan Çorlu'ya azîmet olunmuştur.”⁹⁷

Yine bir vesikada, “Geçen Rus mes'ele-i zâilesinde Taşağalı denilen karyede sâkin olup civâr İslâm karyelerine envâ'-i denâet ve tahrîbâtâ cür'et etmelerinden dolayı karyelerini terk ile ...” Ruslarla giden Bulgarların yaptığı zulüm bildiriliyor.⁹⁸

Bu yüzden, Osmanlı-Rus savaşı sırasında ülkeye ihanet eden Gayrimüslim tebaanın önemli mevkilerde çalıştırılması engellenir.⁹⁹

Balkan Harbi'nde Başakşehir Bölgesi

Öncelikle Rusya ve Avusturya devletlerinin kışkırtmasıyla çıkan Balkan savaşlarında, Çatalca bölgesine kadar gelen Bulgar kuvvetleri buradaki Ormanlı, Kestanelik, İzzettin gibi köyleri tahrip ederler, buradaki halkın İstanbul'a doğru kaçmasına sebep olurlar. Türk ordusu, Terkos Gölü'nün doğusundan başlayarak Çilingirköy, Bahşayış, Yassıören, Sazlıbosna gibi köylerden güneye doğru savunma hattı oluşturur.¹⁰⁰ Bu bölgede çok iyi tahkim edilmiş tabyalar bulunur.

Başakşehir yöresi Türk ordusunun lojistik desteğinin sağlandığı bir merkez olur. Sirkeci'den trene yüklenen yiyecek, giyecek ve sağlık malzemeleri Ispartakule, Hadımköy, Yassıvıran'da bulunan askeri ambarlara taşınır. Cephede yaralanan askerler ve düşman zulmünden kaçan muhacirleri tedavi için Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi açılır. İki katlı, pencereli, son sistem 27 adet çadırdan oluşan hastanede, eczane, yemekhane, aşhane çadırları da bulunuyordu. Baştabib Aziz Bey ile birlikte dört doktorla hizmet veren hastane, Balkan savaşının bitimiyle görevini tamamlar.¹⁰¹ Ispartakule istasyonunda Hilal-i Ahmer Cemiyeti heyeti görev yapıyor,¹⁰² istasyona gelen ve çevrede bulunan hastalara çay ve çorba veriliyordu.¹⁰³ Ayrıca, Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi ihtiyaç hâlinde diğer hastanelere de destek sağlıyordu. Mesela, Hind Müslümanlarının kurduğu “Ömerli'deki Hind hastahânelerinin masârifât-ı müteferrikalarına medâr olmak üzere beş adet Osmanlı Lirası'nın i'tası” için Hilal-i Ahmer merkezinden Ispartakule idare memuru izin alıyordu.¹⁰⁴

Balkan savaşları neticesinde memleketleri düşman istilasına uğrayan Müslüman ahali de Osmanlı Devleti'ne sığınıyordu. Muhacirin İdaresi ve Zabtiye Nezareti idaresinde boş topraklara iskan edilen bu muhacirler Başakşehir bölgesine de yerleştiriliyordu.

Başakşehir Bölgesi'nde Muhacirler

1853-1856 Kırım Harbi sonrası bölgeye gelen Kırım muhacirleri, Hazine-i Hassa İdaresi'ne ait başta Sazlıbosna arazisi olmak üzere bölgedeki köy ve çiftliklere yerleştirilir. Kırım muhacirlerinin bölgeye ilk iskânı “Emlâk-ı Hümâyûn çiftliklerinde iskânı mukteza-yı irâde-i seniyyeden olan Kırım muhacirlerine çiftlikât-ı merkûme arâzîsinin bâ-tapu tefvizi...” emriyle 1861'de yapılır.¹⁰⁵ Yapağı, Yakuplu ve Şamlar köyü çiftliğine yapılan bu iskânda Şamlar köyüne, Ak Molla kabilesi yerleştirilir. Hayvan ve mahsuller haneler arasında taksim edilir.¹⁰⁶ Şamlar'a iskân edilen Ak Molla kabilesine tahsis edilen meralara, zaman zaman çevreden saldırılar olsa da devlet gerekli önlemleri alıyordu.¹⁰⁷

93 Harbi sonrasında Sazlıbosna, İzzeddin ve Bahşayış çiftliklerine iskân olunan Kırım muhacirlerine ihtiyaçları için arazi verilir,¹⁰⁸ bir müddet sonra biriken kira gelirlerini ödeyemediklerinden borçlarının affı istenir¹⁰⁹ ve Sazlıbosna Çiftliği'ne yerleştirilen muhacirlerin meralarına yapılan müdahaleler devlet tarafından engellenir.¹¹⁰

97 BOA, Y.PRK.A, 2/23, İef 18, v. 1b.

98 BOA, Y.MTV, 250/73.

99 BOA, Y.PRK.ASK, 193/80.

100 BOA, BEO, 4114/308478.

101 Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülûkânede Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329-1331 Sâlnâmesi, s. 140.

102 KA, 129.

103 KA, 16/63.

104 KA, 234/1.

105 BOA, A.MKT.MVL, 134/21.

106 BOA, A.MKT.MVL, 134/21.

107 BOA, A.MKT.UM, 574/32.

108 BOA, ŞD, 2436/20.

109 BOA, ŞD, 2446/24.

110 BOA, ŞD, 1279/2.

Modern şehir Başakşehir
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

6 Temmuz 1911'de Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mektebi (Sahra ve Ağır Topçu Atış Okulu) için bölgedeki Karaahmedli, Kiremitli gibi çiftlikler tahsis edilir.¹¹¹ Buralar, askeriye'nin hayvan deposu ve atış sahası olması sebebiyle, buradaki muhacirler komşu çiftliklere iskân edilir.¹¹² Balkan savaşları sonucu buraya, aşırı derecede muhacir yığıldığından, ahali sefalet içinde kalır. Bu yüzden muhacirlerin burada acilen iskân edilmeleri ve başka muhacir sevkini yapılmaması kararlaştırılır.¹¹³

İstanbul'un İşgalinde Başakşehir Bölgesi

Başakşehir yöresinde Osmanlı-Rus savaşlarıyla başlayan yıkım süreci, Balkan ve I. Dünya Harbi'yle devam eder. Rus ve Balkan savaşları sonucu meydana gelen göç dalgasıyla nüfusu artan bölge, 13 Kasım 1918'de İngilizlerin işgali ve Rum çetelerinin tehdidi altında kalır. Boğazları kontrol altında tutmak isteyen İngilizler, bölgede tutunmak için Gayrimüslimleri kışkırtarak ayaklandırmaya çalışır. Bölgede yaşayan Rumlar da, İngilizlerin kışkırtmalarıyla asırlarca birlikte yaşadıkları Müslüman köylerine saldırırlar, komşularının malına ve canına kastederler.

İngiliz kuvvetleri, bölgede yaptıkları devriyelerde halkı tehdit ve sindirme politikası takip ediyorlardı. Nitekim Şamlar köyüne yaptıkları baskında,¹¹⁴ ahaliden Şaban Ağa, Fazlı Onbaşı ve Rüstem Çavuş'un evleriyle, askeri ambarları ararlar, buldukları silahlara el koyarlar.¹¹⁵ Nihayet İtilaf devletlerinin İstanbul'dan çekilmesiyle bu tehditler son bularak halk derin bir nefes alır.

Cumhuriyet Dönemi'nde Başakşehir

Düşman işgalinin 4 Ekim 1923'te sona ermesiyle tarihinde yeni bir sayfa açılan İstanbul, kısa bir süre sonra 29 Ekim 1923'te ilan edilen Cumhuriyet ile yeni bir idari sistemle tanışır. Mübadele ile Aya Yorgi (Kayabaşı) köyü başta olmak üzere Rum nüfus, Yunanistan'a gönderilir, Selanik'ten gelen mübadiller buraya yerleştirilir.

Cumhuriyet'in ilanını müteakip bölgenin büyük bölümü uzun yıllar Bakırköy ilçesine bağlı olarak idare edilir. Hoşdere ve Bahçeşehir kısımları ise Çatalca'ya bağlıydı. 1987'de yürürlüğe giren 3392 sayılı kanunla Bakırköy'e bağlı İkitelli, Şamlar, Kayabaşı ve Altınşehir tarafları yeni kurulan Küçükçekmece ilçesine, Hoşdere ve Bahçeşehir kısımları ise Büyükçekmece ilçesine bağlanır.¹¹⁶

1980'li yılların başında İstanbul'un tarihi yarımadasında, Haliç ve Kağıthane taraflarında faaliyet yürüten sanayi kuruluşlarının şehir dışına taşınma düşüncesinde bakır alan olarak İkitelli köyü ve çevresi düşünülür ve kısa zamanda

¹¹¹ BOA, ML.EEM, 928/36.

¹¹² BOA, BEO, 4127/309481.

¹¹³ BOA, DH.ŞFR, 41/221.

¹¹⁴ BOA, DH.EUM.AYŞ, 9/75.

¹¹⁵ BOA, DH.EUM.AYŞ, 9/1.

¹¹⁶ İlgili liste için bkz. Resmi Gazete, 4.7.1987, s. 39.

Başakşehir'de gece
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

burada ülkemizin en büyük organize sanayi bölgesi kurulur. Bölge, Organize sanayinin getirdiği nüfus artışı yanında İstanbul'un artan konut ihtiyacını çözmek için İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı Başakşehir Toplu Konut Projesi ile çok hızlı bir gelişme yaşar. 2000'li yıllar bölgenin toplu konut alanında sıçrama yaptığı dönemler olur.

Nihayet 6/3/2008 tarihinde kabul edilen "Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 19. maddesi hükmünce "Bahçeşehir İlk Kademe Belediyesi'nin tüzel kişiliği kaldırılarak ekli (17) sayılı listede adları yazılı mahalleler ile mahalle kısımları merkez olmak, aynı listede adları yazılı köyler bağlanmak ve aynı adla bir belediye kurulmak üzere İstanbul ilinde Başakşehir" ilçesi kurulur.¹¹⁷ Yine aynı kanunla Başakşehir'e bağlanan mahalle, köy ve parseller belirlenir.¹¹⁸

İçişleri Bakanlığı'nın 2008/3 numaralı "Mülki İdare Amirleri Atama, Değerlendirme ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinin Eki Cetvelde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliği" ile Başakşehir ilçesi mülki amirliği birinci sınıf olarak tespit edilir.¹¹⁹ Müteakiben de 3 Haziran 2008'de İçişleri Bakanlığı'nın 2008/10086 sayılı atama kararı ile ilçenin kurucu kaymakamı olarak Konya Ereğli kaymakamı olan Cevdet Can atanır.¹²⁰

Kısa bir süre sonra 29 Mart 2009'da yapılan Yerel Yönetimler seçiminde Mevlüt Uysal seçimi kazanarak, Başakşehir'in kurucu belediye başkanı olur. 28 Eylül 2017'de İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilmesiyle Başakşehir Belediye Başkanlığı görevini bırakır¹²¹. Başakşehir Belediye Meclisi'nin 4 Ekim 2017 tarihindeki toplantısında Başakşehir Belediye Başkanlığı'na Yasin Kartoğlu seçilir.¹²²

117 Resmi Gazete, 22 Mart 2008, Sayı 26824 (Mükerrer).

118 Aynı yer. Katılma, bağlanma, sınır dışına çıkarılma ve isim değişikliği başlığını taşıyan 2. maddenin 3. fıkrasında Başakşehir ilçesinin sınırı şöyle tarif edilir: "... Esenler İlçe Belediyesine bağlı askeri alanın güneyinden geçen, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Proje Yolunun Mahmutbey yolu ile kesiştiği noktadan başlayarak, Mahmutbey yolunu takiben Gaziosmanpaşa İlçe Belediyesinin Malkoçoğlu ve İsmet Paşa mahallelerinin kesiştiği noktaya gelen hattın batısında ve Proje Yolunun kuzeyinde kalan kısmı Başakşehir İlçe Belediyesine ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Proje Yolunun güneyinde kalan kısmı Bağcılar İlçe Belediyesine katılmıştır." Ayrıca aynı kanunda yer alan 17 sayılı listede gösterildiği üzere Küçükçekmece İlçe Belediyesine bağlı Başakşehir, Kayabaşı, Ziya Gökalp, Güvercintepe, Altınşehir, Esenler İlçe Belediyesine bağlı Başakşehir mahalleleri ve Küçükçekmece İlçe Belediyesine bağlı Mehmet Akif Mahallesinin TEM'in kuzeyinde kalan kısmı, Bahçeşehir İlk Kademe Belediyesine bağlı 1. Kısım Mahallesinin O3'ün kuzeyinde kalan kısmı ile 2. Kısım Mahallesinin Hadımköy-Hoşdere/Esenyurt-Hadımköy yolunun doğusunda kalan kısmı Başakşehir'e bağlanmıştır. Yine Küçükçekmece İlçesi Merkez Bucağına bağlı olan Şamlar köyü (Sazlıdere Baraj Gölünün Batısında, Doğusunda ve Güneyinde Kalan Kısımları) Başakşehir İlçesinde kalmıştır. Şamlar Köyünün Sazlıdere Baraj Gölünün Kuzeyinde kalan kısmı Arnavutköy İlçesinin Hacıaşıllı Orman köyüne dahil edilir.

119 Resmi Gazete, 15 Nisan 2008, Sayı 26848.

120 Resmi Gazete, 4 Haziran 2008, Sayı 26896. Başakşehir ilçesinde görev yapan kaymakamlar şunlardır: Cevdet Can (3.6.2008 - 9.2.2013), Fatih Kocabaş (9.2.2013 - 21.9.2014), Kazım Tekin (21.9.2014 - 8.8.2019) ve Uğur Turan (8.8.2019- Devam ediyor).

121 https://tr.wikipedia.org/wiki/Mevl%C3%BCt_Uysal (E.T. 5.10.2020).

122 <https://www.basaksehir.bel.tr/ozgecmis> (E.T. 6.10.2020). Yasin Kartoğlu 31 Mart 2019 Yerel Seçimlerinde tekrar belediye başkanlığını kazanarak görevine devam etmektedir.

Yasin Kartoğlu Belediye Başkanlığı mazbatasını alırken
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Başakşehir, modern bir ilçe görünümüyle örnek alınacak şehirlerden biri olma yolunda kısa zamanda büyük mesafeler kateder. Organize Sanayi ve toplu konut projeleri yanında; Sular Vadisi, Şamlar Tabiat Parkı ve Millet Bahçeleri projeleriyle halkının dinlenebileceği alanlar meydana getirerek çevresine örnek olur. Son zamanlarda Başakşehirspor Futbol Kulübü'yle¹²³ de ismini dünya çapında duyurmaya başlar. Sadece ülkemizin değil, dünya sporu açısından Atatürk Olimpiyat Stadyumu ile futbol dışında her türlü spor, sosyal ve kültürel faaliyetlere de ev sahipliği yapar.¹²⁴ Ayrıca, yeni faaliyete başlayan Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, ülkemizin ve Avrupa'nın en önemli sağlık yatırımlarından biri olarak göz doldurur.

Başakşehir İlçe Belediyesi, toplumun, yeni ürün ve hizmetlerin gerçek katma değerlerini görmesini sağlayan bir deneyim, araştırma ve inovasyon ortamını sunan Başakşehir Living Lab (Başakşehir İnovasyon ve Teknoloji Merkezi)¹²⁵ projesini hayata geçirir. Ayrıca Başakşehir Millet Bahçesi'nin içerisinde kurulan Başakşehir Millet Kiraathanesi¹²⁶ ile halkın bilgi ve kültür düzeyinin üst seviyeye ulaşması için büyük gayret sarf eder.

Fatih Sultan Mehmed Han'dan günümüze, tarihi değerleri, tabiat güzellikleri, sosyal ve kültürel imkanları ile bir cazibe merkezi haline gelen Başakşehir, yaptığı atılımlar, yenilikler ve değişimlerle gelecekte de İstanbul ve Avrupa'nın isminden sıkça bahsettiği bir şehir olma yolunda ilerleyeceğini göstermektedir.

123 1990'da kurulan İstanbul Başakşehir Futbol Kulübü 2019-2020 Süper Lig sezonunda ilk kez lig şampiyonu olarak ülkemizi Avrupa'da temsil etmektedir.

124 Olimpiyat Stadyumu, İtalya'da, Cribaudo Yayınevi tarafından 2005'te yayınlanan Stadi Del Mondo (Dünya Stadları) adlı kitapta dünyanın en büyük ve en önemli statları arasında gösterilir. https://tr.wikipedia.org/wiki/Atat%C3%BCrk_Olimpiyat_Stadyumu (E.T. 5.10.2020).

125 Geniş bilgi için bkz. <https://www.basaksehir.bel.tr/basaksehir-inovasyon-ve-teknoloji-merkezi-living-lab> (E.T. 7.10.2020).

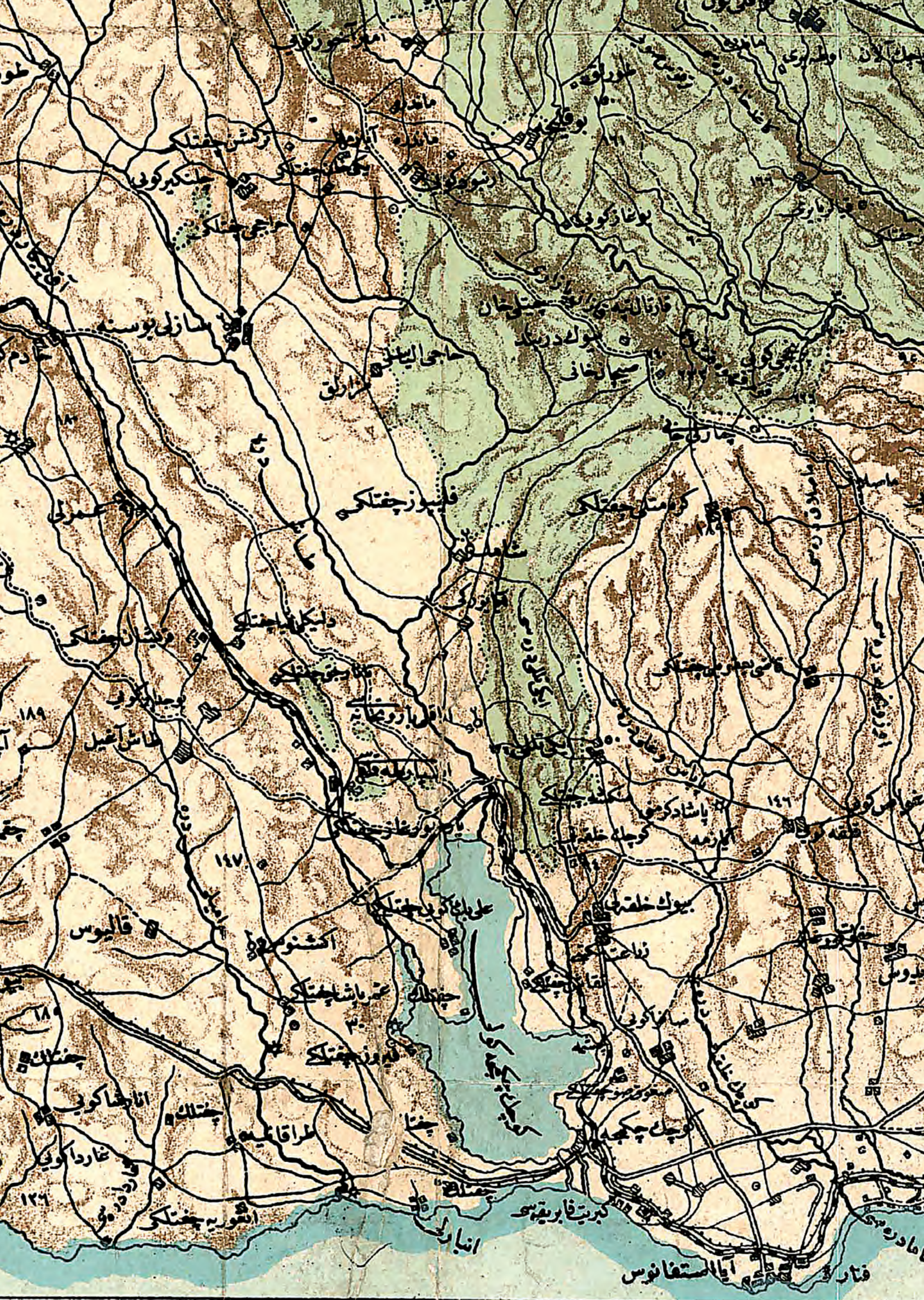
126 Kiraathanenin içinde kurulan Başakşehir Millet Kütüphanesi, 22 bin dijital, 18 bin sesli olmak üzere 100 bin kitap kapasitesine sahiptir. Geniş bilgi için bkz. <http://www.basaksehir.milletkiraathanesi.com/millet-kiraathanesinde-neler-var> (E.T. 7.10.2020).

Başakşehir Millet Kütüphanesi'nin içinden bir görünüm
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Başakşehir İnovasyon ve Teknoloji Merkezi
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Istanbul ve civarını gösteren 1325 tarihli fiziki harita
Atatürk Kitaplığı, HRT, 390

اینها حکایات و احوال است

استانبول قاضی بنده عرضید
 تحت نظر رتبه اولان اوقافدن حاصل و قضا سنه
 ازاد لونام قریده واقع حاجی حسن زاده محی الدین محمد افندی
 جامعک خطابی محلوله اولمغله ارباب استحقاق
 اسمعیل خلیفه صدقه بیورلوی باینده عنایت رجایه
 عرضید اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر

ایضا
 قاضی بنده عرضید
 تحت نظر رتبه اولان اوقافدن حاصل و قضا سنه
 ازاد لونام قریده واقع حاجی حسن زاده محی الدین محمد افندی
 جامعک خطابی محلوله اولمغله ارباب استحقاق
 اسمعیل خلیفه صدقه بیورلوی باینده عنایت رجایه
 عرضید اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر

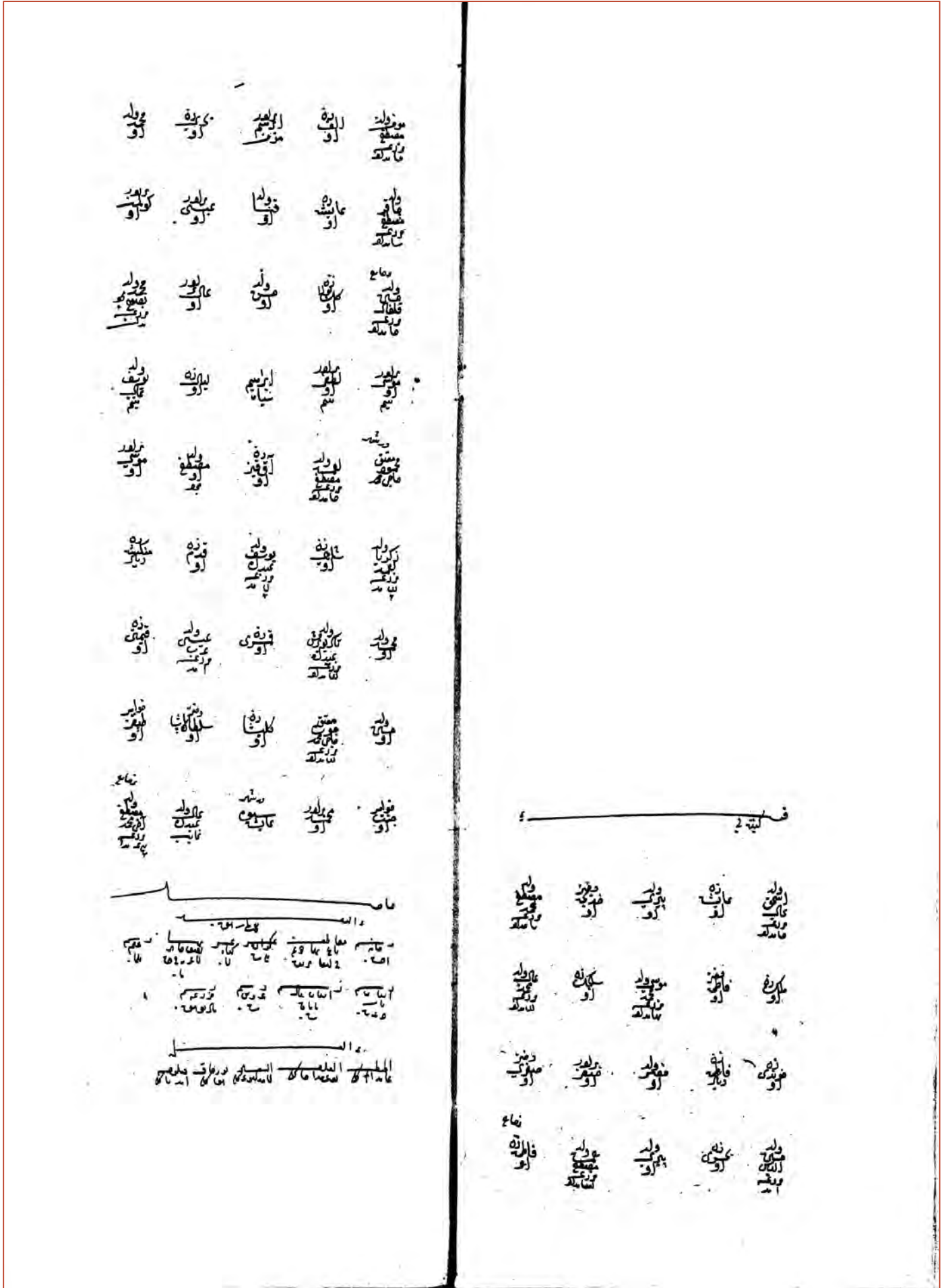
ایضا
 قاضی بنده عرضید
 تحت نظر رتبه اولان اوقافدن حاصل و قضا سنه
 ازاد لونام قریده واقع حاجی حسن زاده محی الدین محمد افندی
 جامعک خطابی محلوله اولمغله ارباب استحقاق
 اسمعیل خلیفه صدقه بیورلوی باینده عنایت رجایه
 عرضید اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر

در وجه تسمیه عرض و التماس بود که محبت شما بنده واقع حاج حسن زاده محی الدین محمد افندی ازاد لونام قریده
 جامع تسمیه و تسمیه باینده اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر
 عرضید اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر
 صدقه اوجده رجایه در وجه تسمیه عرض و التماس بود که محبت شما بنده واقع حاج حسن زاده محی الدین محمد افندی
 ازاد لونام قریده جامع تسمیه و تسمیه باینده اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر
 عرضید اولماید امر و فرمان شوکلو کرامت و تیلوم هانپویر

ایضا

İKİTELLİ KÖYÜ

İkitelli köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir tapu defteri kaydı 1530

Karye-i Kiteli [İkitelli]				
İshak veled-i Ali Mezra'a: 5 midâd	Ayşe, zen-i O	Pîrî, veled-i O	Hadîce, duhter-i O	Mustafa veled-i Mehmed Mezra'a: 6 midâd
Melek, zen-i O	Fatma, duhter-i O	Musa veled-i Mehmed Mezra'a: 8 midâd	Selcik, zen-i O	Ali veled-i Mehmed Mezra'a: 3 midâd
Hundî, zen-i O	Fatma, zen-i diğer	Hızır, veled-i O	Hızır, birâder-i O	Saferî, duhter-i O
Hüseyin veled-i İlyas Mezra'a: 1 müdd	Bahrî, zen-i O	Pîrî, veled-i O	Hamza veled-i Mustafa Mezra'a: 4 midâd	Fatma, zen-i O An-hâric
Mü'min veled-i Mustafa Mezra'a: 5 midâd	Elif, zen-i O	İbrâhîm, birâder-i Mü'min	Bahrî, zen-i O	Mehmed, veled-i O
Çakır veled-i Mustafa Mezra'a: 6 midâd	Ayşe, zen-i O	Kaya, veled-i O	İsa, birâder-i O	Kölemen, birâder-i O
Hüseyin veled-i Kulfal Mezra'a: 5 midâd An-hâric	Gülbula, zen-i O	Hasan, veled-i O	Ali, birâder-i O	Mehmed veled-i Nasuh Mücerred Mezra'a: müddân
Musa, birâder-i O Nîm	Lütfi, birâder-i O Nîm	İbrâhîm siyâh	Leylâ, zen-i O	Yusuf veled-i Ali Nîm
Mahmûd, mu'tak-ı Hacı Mehmed Der-şehir	Ahmed veled-i Mustafa Mezra'a: 5 midâd	Akkız, zen-i O	Mustafa, veled-i O Mücerred	Mûsâ, birâder-i O
Zekeriyyâ veled-i Ahmed Mezra'a: 3,5 müdd	Şâhî, zen-i O	Yusuf veled-i Abdullah Mezra'a: 2,5 müdd	Kadem, zen-i O	Menekşe, zen-i diğer İki evli imiş
Mehmed, veled-i O	Tanrıvermiş veled-i Abdullah Mezra'a: 3 midâd	Kumru, Zen-i O	İsa veled-i Arab Mezra'a: 1 müdd	Kıymetî, zen-i O
Hüseyin, veled-i O	Cevre/Cura(?), mu'tak-ı Hacı Mehmed Mezra'a: 3 midâd	Gülşâh, zen-i O	Sultanpaşa, duhter-i O	Tapkız, hâher-i O
Cennet, hâher-i O	Mehmed, birâder-i O	Bîve Ayşe Der-şehir	Ali veled-i Abdullah Gâyib	Mustafa veled-i Ahî Mehmed Mezra'a: 12,5 müdden An-hâric
Hâsıl ani'n-nakd: 976				
Resm-i hâne: 51	Mukâta'ât-ı bâğ: 8 dönüm, fî 4= 32	Öşr-i küvâre: 63	Öşr-i giyâh: 2	Bahâ-i nısf-ı çayır: 2 araba fî 50= 100
Resm-i ganem: 300	Resm-i âsiyâb: bâb 25	Resm-i âsiyâb-ı bâd: bâbân 60	Rasm-i arûs: 60	Resm-i mezra'a: 279
Ani'l-galle				
El-hinta: 10 müdden, 11 kile	El-alef: 19 müdden, 5 kile	Eş-şa'îr: 2 müdd, 14 kile	Burçak: 7 kile	Kapluca: 1 müdd, 6 kile

[illegible]

بواسطه افکار یرو و دیبا بخیر و حفظه اهل
 کند از این اجتناب فرمود یورکلش نفر سواریه
 کز و کلش خبر ویرید و احتمال رسد و چنین
 و فرقتی اندام هان نه بوز و داور
 اهل با ن اوست؟ چه نرسد
 حسی

İkitelli köyünde iki sütçüyü katleden şahısların yakalanması için yapılan çalışmalar ve konu ile ilgili Haseki-i Hassa'dan Halil'in görevlendirilmesi 21 Ekim 1766

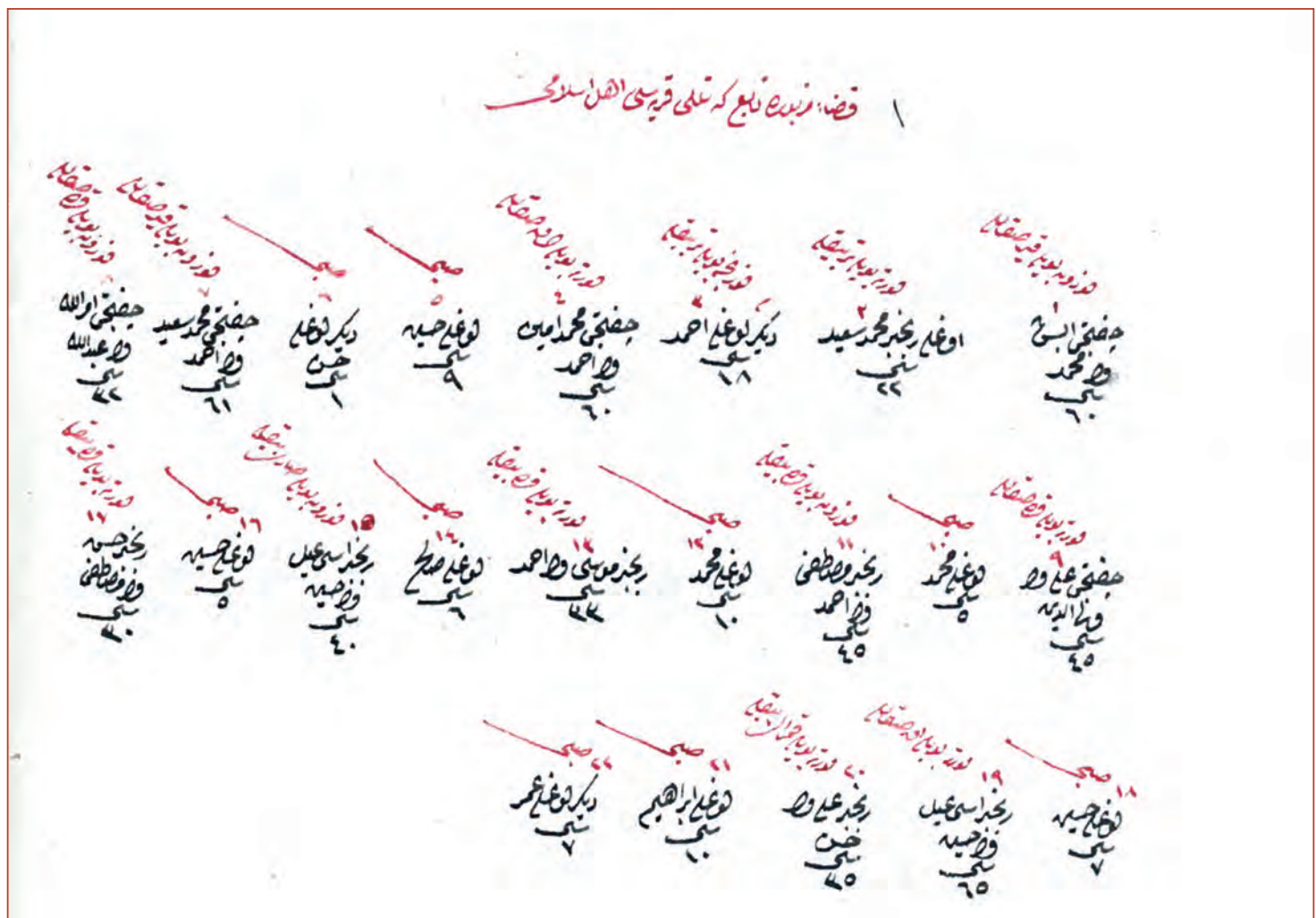
***Zikrolunan yörükleri bulundukları mahalde ahz ve mahbûs Dersa'âdet'e ihzâr ve bu takrîb ile kimes-
neye te'addîden ihtirâz eylemesiyçün buyuruldu.***

Fî 17 Ca. Sene [1]180.

Benim devletlü inâyetlü efendim sultânım hazretleri

İkitelli karyesinde maktûl bulunan südcülerin kâtilleri ahz olunması bâbında sâdır olan musahhah emr-i âlî mûcebin-
ce ol taraflardan Çatalca'ya gelinceye değin gerek sırren ve gerek alenen tecessüs ve tefahhus olunup kâtil-i mezbûr-
lardan bir alâmet zuhûr eylemeyüb ve Çatalca ahâlîsi dahi kazâlarında serseri ve başıboş olmadığını yedimize bir kıt'a
i'lâm verip yine ol havâlîleri tecessüs ederek Yanık Değirmen nâm mahalle geldikde Hacımaşlı karyesinde yabancı iki
nefer yörükler yanaşma tarîkiyle bir müddet eğlenüp südcü katl olunmazdan bir gün evvel ikisi dahi gâib olmuşlar ve
birkaç günden sonra mezbûr yörükler beş nefer süvâriyle Vize Sarayı kurbunda Kavacık karyesinde bir zimmînin evini
basıp malını gâret eyleyip ol taraflardan geçd ü güzâr etdiklerini haber verdiler. Lâkin yedimizde tuğralı emr olmadıkça
ol taraflarda gezmede usret ve su'ûbet olduğu efendimin her hâlde ma'lûm-ı devletleridir. Bu etrâflarda yerlûden ve
yabancıdan mazanne olur kimesne olmayup ancak mezbûr yörükler beş nefer süvâriyle gezdiklerini haber vermeleriyle
ihtimâldir. Südcünün dahi kâtilleri onlar ola. Hemen ne yüzden emriniz olursa bâkî emr sultânım hazretlerindir.

Bende
Halîl
Hasekî-i Hâssa
(Mühür)

İkitelli köyünün İslam nüfusu

10 Haziran 1831

Kazâ-i mezbûra tâbi' [İ]kitelli karyesi ehl-i İslâmı								
1 <i>Uzun boylu kır sakallı</i> Çiftçi İbiş veled-i Mehmed Sinni 60	2 <i>Orta boylu ter bıyıklı</i> Oğlu rençber Mehmed Sa'îd Sinni 22	3 <i>Uzunca boylu ter bıyıklı</i> Diğer oğlu Ahmed Sinni 18	4 <i>Orta boylu ak sakallı</i> Çiftçi Mehmed Emîn veled-i Ahmed Sinni 60	5 <i>Sabi</i> Oğlu Hüseyin Sinni 9	6 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Hasan Sinni 1	7 <i>Uzun boylu kır sakallı</i> Çiftçi Mehmed Sa'îd veled-i Ahmed Sinni 61	8 <i>Uzun boylu kara sakallı</i> Çiftçi Emrullah veled-i Abdullah Sinni 32	
9 <i>Orta boylu kara sakallı</i> Çiftçi Ali veled-i Veliyyüddin Sinni 45	10 <i>Sabi</i> Oğlu Mehmed Sinni 5	11 <i>Uzun boylu kara bıyıklı</i> Rençber Mustafa veled-i Ahmed Sinni 45	12 <i>Sabi</i> Oğlu Mehmed Sinni 10	13 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Rençber Musa veledi Ahmed Sinni 33	14 <i>Sabi</i> Oğlu Salih Sinni 6	15 <i>Uzun boylu sarı bıyıklı</i> Rençber İsmail veled-i Hüseyin Sinni 40	16 <i>Sabi</i> Oğlu Hüseyin Sinni 5	17 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Rençber Hasan veled-i Mustafa Sinni 30
18 <i>Sabi</i> Oğlu Hüseyin Sinni 7	19 <i>Orta boylu ak sakallı</i> Rençber İsmail veled-i Hüseyin Sinni 65	20 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Ali veled-i Hasan Sinni 35	21 <i>Sabi</i> Oğlu İbrahim Sinni 10	22 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ömer Sinni 7				

Terkos kazası İkitelli köyünde bulunan reayanın sayım defteri 9 Ocak 1845

Karye-i İkitelli		
Numara 1 <i>Selanik'den gelmiştir. Sene [12]58</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Yani veled-i Tanaş Sinn 40	Numara 2 <i>Filib'e'den. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Todori veledi Dimo Sinn 29	Numara 3 <i>Bu dahi Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kırca bıyıklı Pavli veled-i Yani Sinn 55
Numara 4 <i>Timovi'den. Sene [12]60</i> Yanaşma kısa boylu sarı bıyıklı Naco veled-i Geno Sinn 22	Numara 5 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu ter bıyıklı Dimitri veled-i Ganco Sinn 25	Numara 6 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kara bıyıklı Dimo veled-i Tanaş Sinn 40
Numara 7 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma kısa boylu sarı bıyıklı Ravil veled-i Saba Sinn 41	Numara 8 <i>Kumanova'dan. Sene [12]59</i> Yanaşma uzunca boylu ter bıyıklı Laden veled-i Ostoyko Sinn 22	Numara 9 <i>Kalkandelen'den. Sene [12]59</i> Arabacı uzunca boylu kumral bıyıklı Boşko veled-i Aslava Sinn 35
Numara 10 <i>Tavinçe'den. Sene [12]59</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Ostoyo veled-i Nedelco Sinn 26	Numara 11 <i>Bâ-pasaport</i> <i>Babadağı'ndan. Sene [12]52</i> Kirâçcı uzunca boylu kumral bıyıklı Todori veled-i Ruman Sinn 34	Numara 12 <i>İzladi'den. Sene [12]57</i> Fundacı uzun boylu kumral bıyıklı Vasil veled-i Panço Sinn 50
Numara 13 <i>Filib'e'den. Sene [12]69</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Yanko veled-i Diho Sinn 30	Numara 14 <i>Selvi'den. Sene [12]58</i> Buzakçı kısa boylu kumral kır sakallı Taşo veled-i Yuvan Sinn 50	Numara 15 <i>Topkapı'dan. Sene [12]51</i> Rençber uzunca boylu kumral bıyıklı Apostol veled-i Hristo Sinn 30
Numara 16 <i>Topkapı'dan. Sene [12]51</i> Rençber uzunca boylu kumral bıyıklı Yani veled-i Hristo Sinn 25		

[illegible]

Kiralandığı iddia edilen İkitelli köyü merasına otlatmak için salınan koyunların mübâşir Abdullah Çavuş marifetiyle çıkarılmasına dair 7 Mayıs 1852

Kazâ-i Refî'a Kaymakamlığı'na

Mehmed Dâvud'un takdîm eylediği arzuhâlde Havâss-ı Refî'a kazâsına tâbi' İkitelli karyesinde vâkı' mutasarrıf olduğu çiftliğin mer'âsına Kanı Karatepeli mezkûr mer'âyı istîcâr etdim deyü altı yüz aded ağnâmasını salıvermiş olduğundan ağnâm-ı mezkûrenin ihrâcı husûsu istid'â olunmuş ve bu husûsa De'âvî çavuşânından Abdullah Çavuş mübâşir ta'yîn kılınmış olmağla şer'-i şerîf ve meclis ma'rifeti ile rû'yet olunarak terettüb edecek hükm-i şer'iyyenin hüsn-i infâzıyla berâber mübâşir-i merkûmun umûr-ı me'mûresinde dahi teshîlât-ı mümkünenin îfâsı husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka.

[illegible]

İkitelli ve civarında Asakir-i Şahane için kiralanan han ve haneler hakkında geniş bilgi verilmesi 9 Mayıs 1856

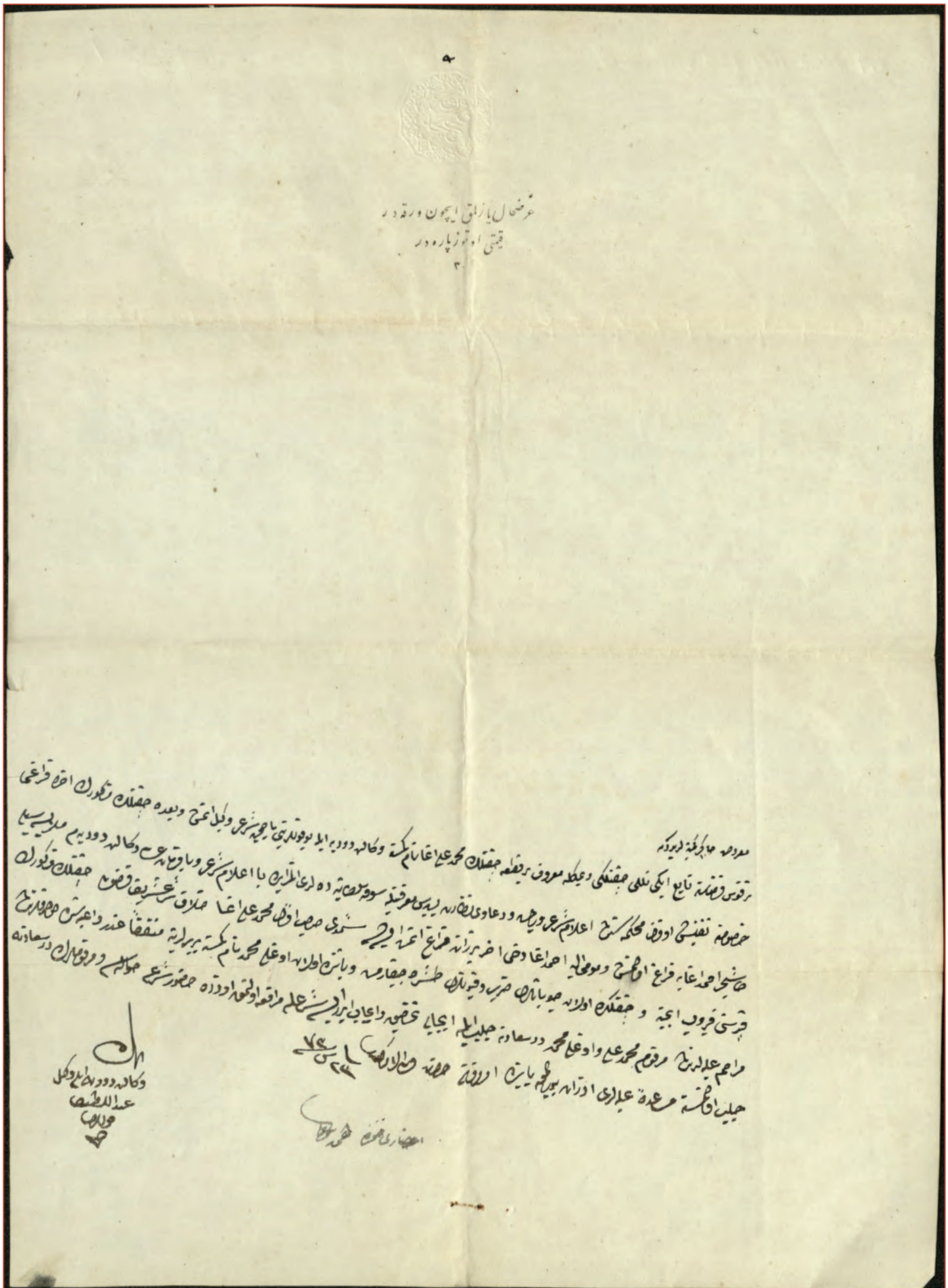
Kazâ-i Erba'a Kaymakamı'na

Yazıldı.

Çadircılar Yiğit başısı Yusuf Ağa'nın Terkos kazâsına tâbi' İkitelli karyesinde vâkı' mutasarrıf olduğu hânesinde ikâme olunan asâkir-i şâhânenin ihrâcıyla ta'mîrâtının tesviyesiçün işlemiş olan îcârının i'tâsı rikâb-ı hümâyûn-ı hazret-i şâhâneye takdîm eylediği arzuhâlde istid'â olunmakdan nâşi keyfiyet devletlü Serasker paşa hazretleriyle muhâbere olundukda ol havâlîde karavul gezmek üzere asâkir-i şâhâne ta'yîni mukaddemâ kazâ-i erba'a kaymakamı ve ahâlîsi tarafından inhâ ve istid'â olunmasıyla bunların ikâmesine muktazî mahallerin tehyi'e ve tedârik olunması mahalline iş'âr olunarak iktizâ eden han ve hânelerin tedârikinin zikr olunan asâkir-i şâhâne dahi izâm olunub el-hâletü hâzihi ikâmet etmekde olduklarından ve mahâll-i mezkûre ashâbından ba'zılarına işlemiş olan kiralalarını mukaddemce dahi istid'â ve ba'zıları dahi orada karavulun lüzûmu olduğu karavul zâbitine şifâhen ifâde ve inbâ eylediklerinden asâkir-i mezkûre kimlerin han ve hânelerinde ikâmet etmekde oldukları ve bunların şehriyesi kaçır guruşa kat' olduğu ve şimdiye kadar ne mikdâr kirâların terâküm etmiş idüğü anlaşılmak ve ba'dehû Nizâmiye Hazînesi'nden tesviye ve i'tâ kılınmak üzere bir kît'a defterinin tanzîmiyle bu tarafa tesyîr ve bundan böyle karavul beklemeye lüzûmu olmayan mahaller olduğu hâlde oralarda bulunan asâkirin kaldırılmasıçün keyfiyetin iş'âr ve tezbîr olunması zımmında taraflarından selefimize tahrîrât tasfîr olunmuş ise de henüz cevâbı vürûd etmediğinden keyfiyetin tarafınızdan dahi isti'lâm olunması Serasker-i müşârun-ileyh hazretleri tarafından ifâde kılınmış olmağla ber minvâl-i muharrer keyfiyetin bi'l-etrâf bâ-mazbata müsâra'aten iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka.

Fî 4 Ramazan [12]72.

Bâ-işâret-i aliyye-i hazret-i Müsteşârî.

BOA, A.MKT.DV, 108/78

Mehmed Ali Ağa'nın İkitelli Çiftliği'ne vekalet-i
devriye ile vekil olan Abdülatif Efendi'nin kiraya
verdiği çiftliğin kapısını kanunsuz olarak kırıp içeri
giren ve çiftlikte bulunan hayvanları darbederek
dışarı çıkaran çiftlik sahibi Mehmed Ali Ağa
ile oğlu Mehmed'in Dersaadet'e götürülerek
mahkemelerinin görülmesi hakkında arzuhalı
18 Nisan 1857

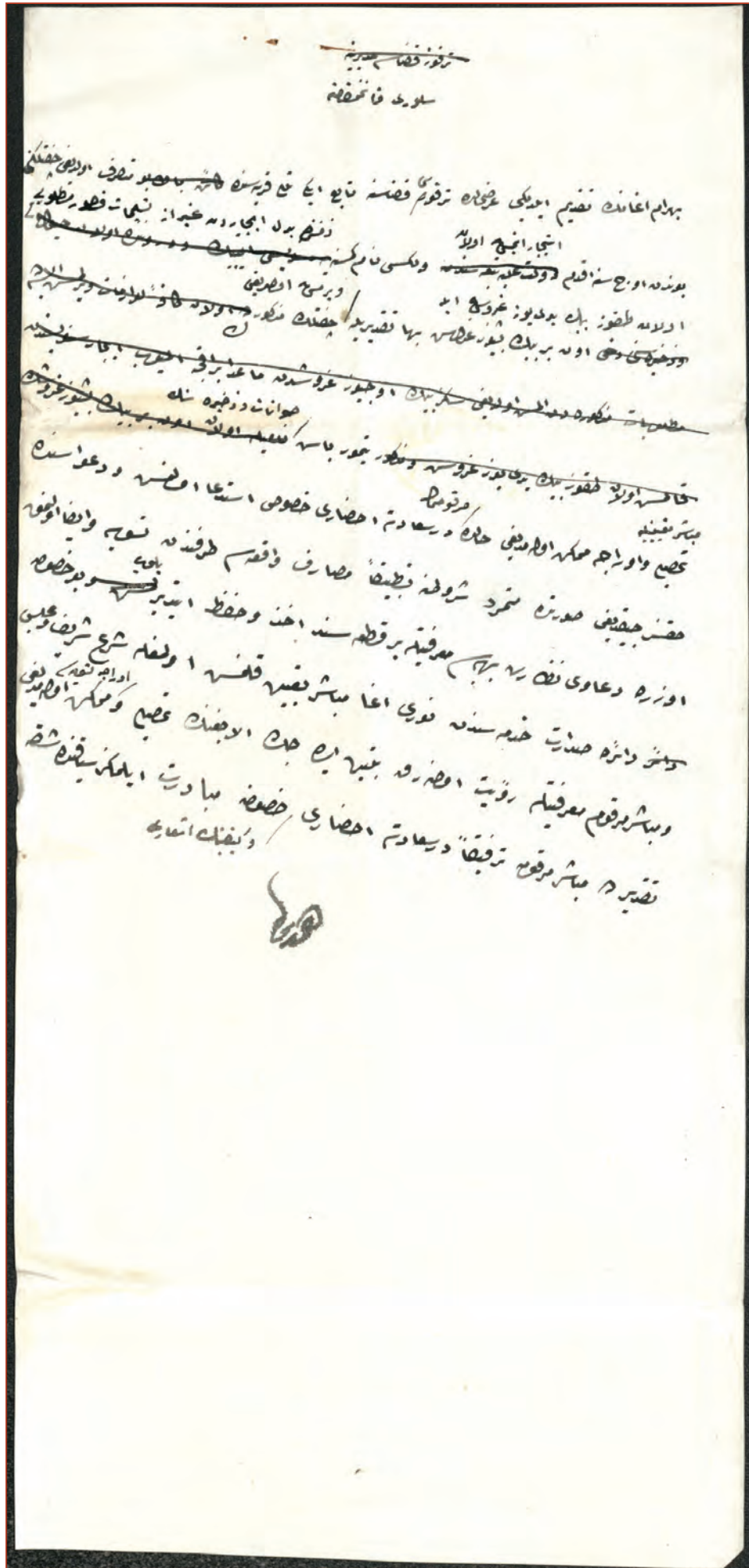

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Terkos kazâsına tâbi' İkitelli Çiftliği demekle ma'rûf bir kıt'a çiftlik Mehmed Ali Ağa nâm kimesne vekâlet-i devriye ile bu kullarını bâ-hüccet-i şer'î vekîl etmiş ve ba'dehû çiftlik-i mezkûrun âhara ferâğı husûsuna Teftîş-i Evkâf Mahkemesi'nden i'lâm-ı şer'î verilmiş ve De'âvî Nezâret-i Behiyyesi ma'rifetiyle sûk-ı sultâniyede lede'l-müzâyede bâ-i'lâm-ı şer'î ve bâ-fermân-ı âlî vekâlet-i devriyem mülâbesesiyle Taşçı Ahmed Ağa'ya ferâğ olunmuş ve mûmâ-ileyh Ahmed Ağa dahi âhar bir zâta ferâğ etmiş ise de şimdi sâhib-i evvel Mehmed Ali Ağa hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî çiftlik-i mezkûrun kapısını kırıp içine ve çiftlikde olan çobanları darb ve koyunları taşra çıkarmış ve yanında olan oğlu Mehmed nâm kimesne birbirlerine müttefikan gadr dâ'iyesinde olduklarından merâhim-i aliyyelerinden merkûm Mehmed Ali ve oğlu Mehmed Dersa'âdet'e celb ile îcâbı tahkîk ve îcâb eder ise şer'le mürâfa'a olunmak üzere huzûr-ı şer'a havâlesi ve merkûmların Dersa'âdet'e celb olunmasına müsâade-i aliyyeleri erzân buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir. Fî 23 Ş. sene [12]73.

Bende
Vekâlet-i devriye ile vekîl
Abdülatîf
Kulları

İhzân zımmında himmet buyurulmak.

BOA, A.MKT.DV, 171/78

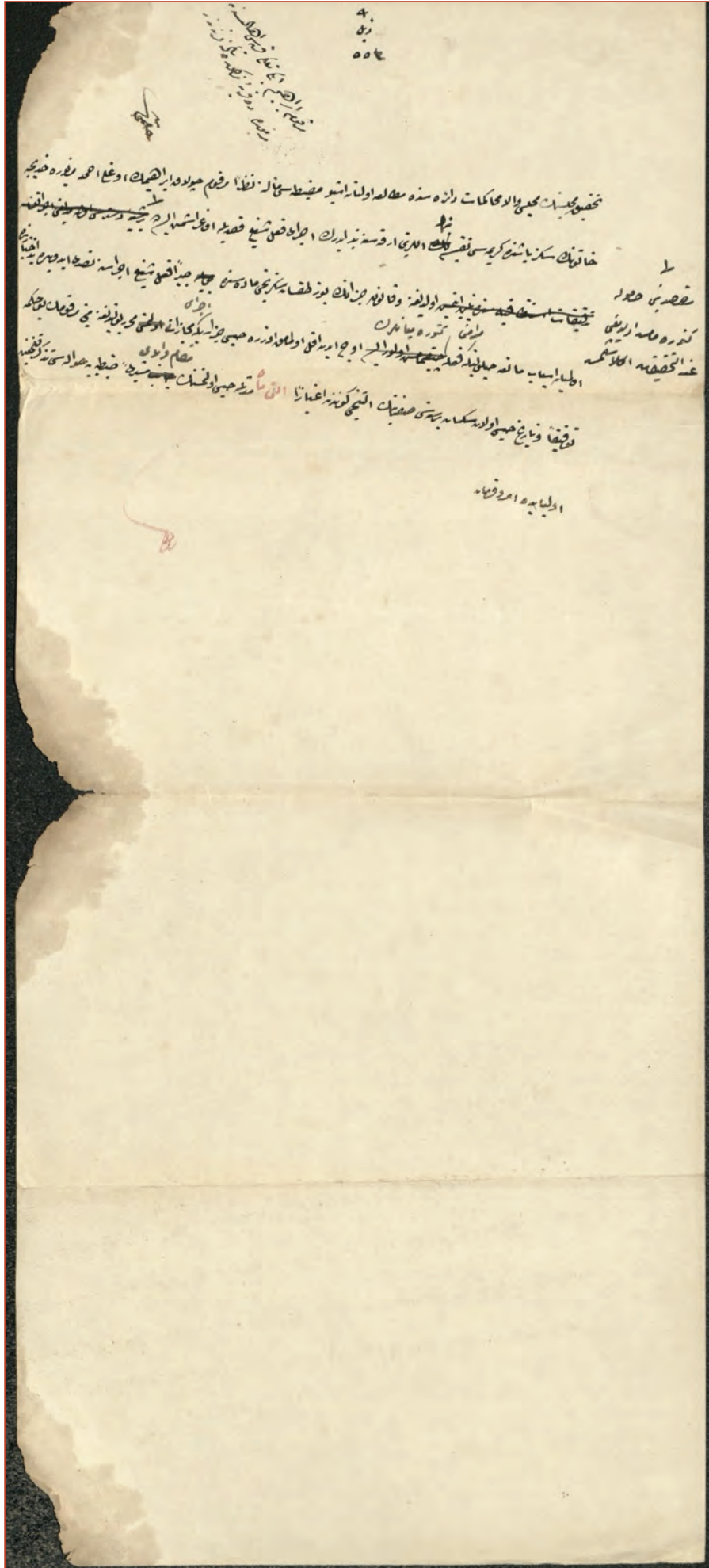
İkitelli köyündeki çiftliğini Vilkes'e kiraya veren Behram Ağa'nın demirbaş hayvanat ve zahiresinin icar bedelinden kalan bakıyyesinin tahsili 4 Ekim 1860

Silivri Kaymakamı'na

Behrâm Ağa'nın takdîm eylediği arzuhâlde Terkos kazâsına tâbî' İkitelli karyesinde mutasarrıf olduğu çiftliğini bundan üç sene akdem istîcâr etmiş olan Vilkes nâm kimesne zimmetinde bedel-i îcârdan gayri ez teslimât kusûr matlûbu olan dokuz bin yedi yüz guruş ile on bir bin beş yüz guruş bahâ takdîriyle vermiş olduğu çiftlik-i mezkûr demirbaş hayvânât ve zahîresinin mübâşir ta'yiniyle tahsîli ve oraca mümkün olamadığı hâlde merkûmun Dersa'ât'e ihzârı husûsu istid'â olunmuş ve da'vâsında haksız çıktığı sûrette mütemerrid şurûtuna tatbîkan masârıf-ı vâkı'ası tarafından îfâ ve tesviye olunmak üzere De'âvî Nezâret-i Behiyyesi ma'rifetiyle bir kıt'a sened ahz ve hıfz etdirilüb bu hususa Dâire-i Sadâret hademesinden Nuri Ağa mübâşir ta'yîn kılınmış olmağla şer'-i şerîf ve meclis ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle rû'yet olunarak tebeyyün edecek alacağın tahsîli ve oraca tesviyesi mümkün olamadığı takdîrde mübâşir-i merkûma terfîkan Dersa'âdet'e ihzârı ve keyfiyetin iş'ârı husûsuna mübâderet eylemeniz siyâkında şukka.

Himmet buyurulmak.

BOA, MVL, 865/107

İkitelli köyünden Çolak İbrahim'in oğlu
Ahmed'in aynı köyden Hatice kızı Nefise'ye kötü
muameleden dolayı cezalandırılması
26 Ekim 1864

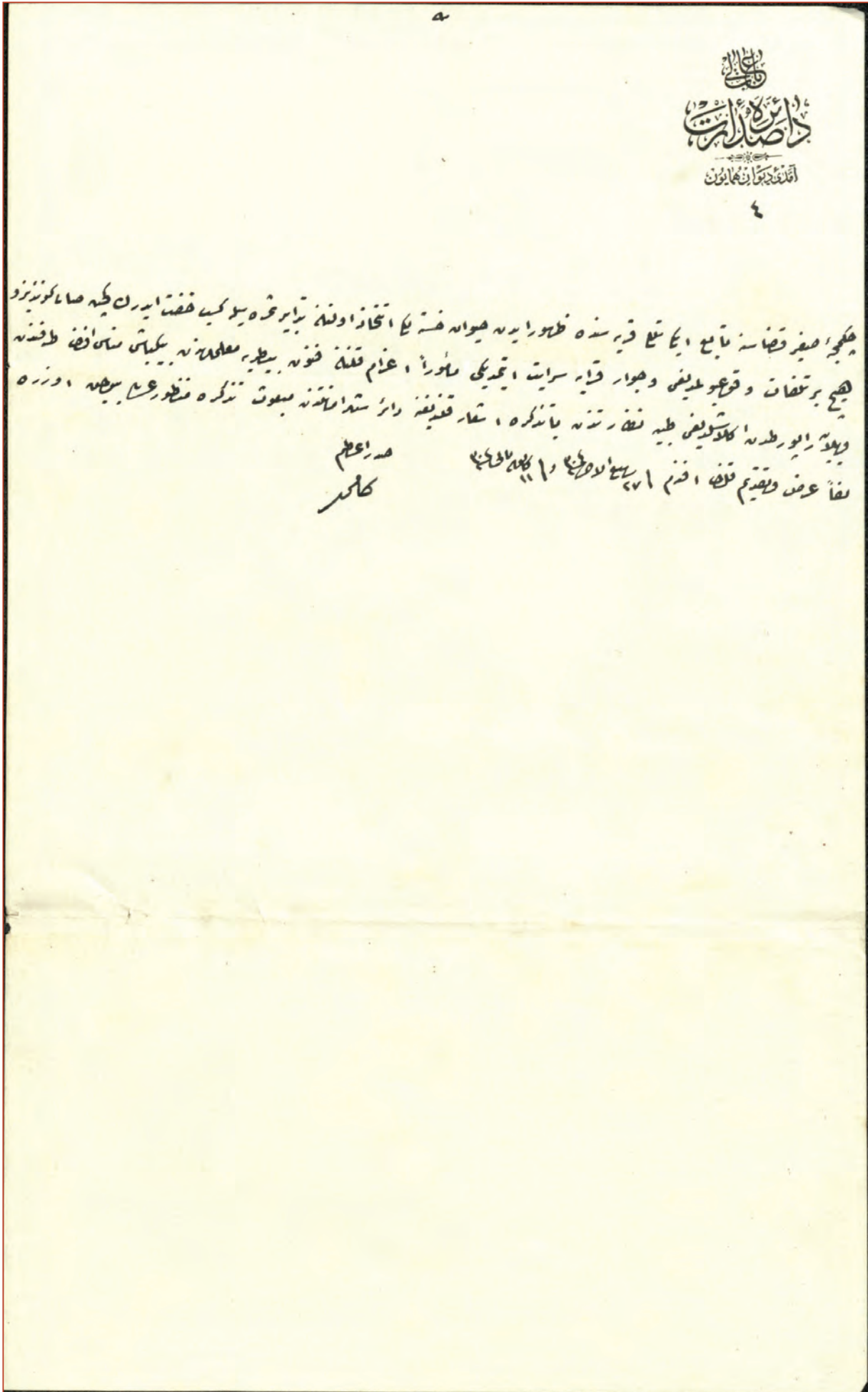

Zeyl 554

Merkûm İbrâhîm İkitelli karyesi ahâlîsinden
Mezbûre de karye-i mezkûre sâkinelerindendir
Bende Hilmi

Tahkîk-i meclisinin Meclis-i Vâlâ Muhâkemât Dâiresi'nde mütâla'a olunan iş bu mazbatası meâline nazaran merk'm Çolak İbrâhîm'in oğlu Ahmed mezbûre Hadîce Hâtun'un sekiz yaşındaki kerîmesi Nefîse'nin ellerine arkasına bend ederek icrâ-yı fi'l-i şen'î kasdıyla uğraşmış ise de maksadını husûle getirememiş olduğu inde't-tahkîk anlaşılmış olduğuna ve kânûn-ı cezânın yüz doksan sekizinci mâddesinde cebren fi'l-i şen'î icrâsına tesaddî edüp de yed-i ihtiyârında olmayan esbâb-ı mâni'a hulûliyle merâmını fi'le getiremeyenlerin üç aydan ekall olmamak üzere hapis cezâsıyla icrâ-yı mücâzâtı muharrer bulunduğuna mebnî merkûmun bu hükme tevfi'kan ve târîh-i hapsi olan seksen yedi senesi Saferinin altıncı gününden i'tibâren altı mâh müddetle haps olunmasının makâm-ı vâlâ-yı müşîr-i Zabtiye'ye havâlesi tezekkür kılınmağın ol bâbda emr ü ferman.

Yazıla.

BOA, Y.A.HUS, 198/74

İkitelli köyünde ortaya çıkan hayvan hastalığının sona erdiğine dair Sadrazamın Padişaha arzı 23 Ocak 1887

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Sadâret
Amedî-i Dîvân-ı Hümâyûn
4

Çekmece-i sagîr kazâsına tâbî' İkitelli karyesinde zuhûr eden hayvan hastalığı ittihâz olunan tedâbir semeresiyle kesb-i hıffet ederek geçen Salı gününden beri hiçbir telefât vukû' bulmadığı ve civâr kurâyâ sirâyet etmediği me'mûren i'zâm kılınan fûnûn-ı Baytariyye mu'allimlerinden Binbaşı Menas Efendi tarafından verilen rapordan anlaşıldığı Tıbbiye Nezâreti'nden bâ-tezkire iş'âr kılındığına dâir Şehremâneti'nden meb'ûs tezkire manzûr-ı âlî buyurulmak üzere leffen arz ve takdîm kılındı efendim.

Fî 27 Rebû'l-âhîr sene [1]304 ve fî 11 Kânûn-ı sâni sene [1]302.

Sadrazam
Kâmil

**İstanbul ve Boğazların müdafaası için İstanbul'un Zekeriya köyü, Bahçeköy, İkitelli
Küçükçekmece, Rumeli ve Anadolu kavakları, Beykoz gibi muhtelif yerlerinin
krokisinin çizileceği ancak Brüksel'e gönderilmesinin münasip olmadığından General
Berpelmon'un İstanbul'da harita ve planlarını yapmasının daha uygun olduğu
17 Ocak 1893**

**Makâm-ı Seraskerî
Mektûbî Kalemî**

Pây-ı taht-ı saltanat-ı seniyye-i ebediyyü'l-devâm-ı şâhâneleriyle Boğazların müdâfa'asına dâir olan teşebbüsâtın sûret-i cereyânının kendisine bildirilmesi Ceneral Berpalmon tarafından iş'âr olunduğundan bahisle Zekeriya köyü, Bağçe köyü, Pirgos, Cebeci köyü, İkitelli, Küçükçekmece ve Rumeli ve Anadolu kavakları, Beykoz, İncir köyü, Çekmeköy, Dudullu ve Bakkal köyü ve Maltepe karyeleri havâlisinin mufassal krokilerinin Erkân-ı Harbiye binbaşlarından Sami ve yüzbaşlarından Fuad beyler ma'rifetiyle alınıp ceneral-i müşârun-ileyhe irsâli hakkında ba'zı mütâla'atı hâvî Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi reîs-i sânisî Ferîk Golts Paşa kulları tarafından arz-ı hâk-pây-ı âlî-i şehriyârleri kılınan arızaya nazaran ol bâbdaki mütâla'a-i memlûkânemin atabe-i ulyâ-yı hilâfet-penâhîlerine arz-ı muktezâ-yı irâde-i seniyye -i hilâfet-penâhîlerinden olduğu ma'îyyet-i seniyye-i mülûkâneleri Erkân-ı Harbiye ferîki Şâkir Paşa kulları tarafından şifâhen taraf-ı memlûkâneme tebliğ olunmuşdur. Cenâb-ı Hak mādâme'z-zamân mekâyid ve ta'addiyât-ı a'dâdan masûn buyursun. Pây-ı taht-ı saltanat-ı seniyyelerinin her dürlü ihtimâlâta karşı te'mîn-i muhâfazası şevket ve kudret-i hilâfet-penâhînin lâzime-i şân-ı celîli olduğuna ve bu sûretle zâten cümle-i âmâl-i şevket-perverâne-i cenâb-ı hilâfet-penâhîlerinden ve kerâmet-efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan emr ü fermân-ı ilhâm-ı iktirân-ı şâhâneleri üzerine ceneral-i müşârun-ileyhin buraya celbiyle ol bâbdaki re'y ve mütâla'asının anlaşılması olması dahi emr-i tahkîmin bir esâs-ı sâlim ve mefîn üzerine ibtinâsı hakkındaki maksat-ı selâmet-perverâne-i şâhâneleri âsâr-ı âliyesinden bulunduğuna ve müşârun-ileyhin gerek pâ-yı taht-ı saltanat-ı seniyyelerinin ve gerek boğazların sûret-i tahkîmiyyesine dâir olan mütâla'âtını hâvî lâyiha ve ma'rûzâtı 20 Rebîü'l-evvel sene [1]310 ve 6 ve 10 Rebîü'l-âhîr sene minhü târîhlerinde bâ-tezâkir-i resmiye-i çâkerî Başkâtîp Paşa kulları vâsitasiyle ve bunların Erkân-ı Harbiye Dâiresi'nde kalmış olan asılları dahi 20 Rebîü'l-âhîr sene [1]310 târîhli arıza-i memlûkânemle hak-pây-ı şevket-penâh-ı hümâyûnlarına ref' ve takdîm kılındığına nazaran müşârun-ileyhin tertîbâtı nezd-i hikmet-vefd-i hazret-i hilâfet-penâhîlerinde reh'n-i tasvîb buyurulduğu hâlde lâyiha-i ma'rûzasında ta'yîn ettiği tabyalar nıkâtı krokilerinin tanzîmî maddesine mübâşeret olunması sâye-i kudret-vâye-i şevket-penâhîlerinde emr-i tahkîmin tesrî-i husûlünü müstelzim olacağı cihetle Golts Paşa kullarının mütâla'ât-ı ma'rûzasından işbu krokilerin şimdiden hazırlatdırılması hakkındaki mütâla'ası nezd-i bendegânemde dahi münâsib görünüyor ise de işbu krokilerin Brüksel'e irsâline dâir olan mütâla'ası kullarınca muvâfık-ı kâide-i hikmet ve ihtiyât görülememektedir. Vâki'a mezkûr krokilerin Brüksel'e gönderildiği hâlde orada bizzât kendisi zemînin şekli ve tabî'atına göre istihkâmâtın musattah-ı inşâîlerini mezkûr harîtalar üzerine çizdikden sonra bunların teferru'ât ve tafsîlât planlarıyla keşf defterlerini dahi kendi ta'rif ve nezâret-i kâmilei altında yapıdıracağını ve bunları hâmilan ilkbaharda buraya geleceğini ceneral-i müşârun-ileyh burada bulunduğu sırada ifâde etmiş ise de pâ-yı taht-ı saltanat-ı seniyyelerinin suver-i tahkîmiyyesine esâs ittihâz olunacak olan mezkûr krokilerin ecnebî bir memlekete irsâli Huda-negerde eyâdî-i ecânibe geçmesi gibi bir mahzûr-ı azîmî mücib olacağına ve bunlar ceneral-i müşârun-ileyh ne dereceye kadar taht-ı nazar-ı mahremiyetinde bulunur ise bulunsun yine mahzûr-ı ma'rûza karşı emniyet-bahş-ı vicdân olamayacağına ve hâlbûki ceneral-i müşârun-ileyhin hizmet-i Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'd-devâm-ı şâhânelerinde kalması hakkındaki arz-ı hümâyûn-ı mülûkâneleri kendisine tebşîr edildiği sırada işbu irâde-i iltifât-ifâde-i şâhânelerine karşı ilkbaharda sûret-i kat'iyyede arz-ı mütâla'a eyleceğini beyân eylemiş olduğu cihetle makrûn-ı müsâade-i hikmet-ifâde-i mülûkâneleri buyurulup da müşârun-ileyh da'vet olduğu hâlde ilkbaharda buraya geleceği derkâr olup şu hâlde mezkûr krokilerin Brüksel'e irsâlinde esâsen bir mecbûriyet dahi mütâla'a olunmadığına mebni krokilerin şimdiden hazırlatdırılarak ikmâlinde müşârun-ileyhin buraya celbiyle mezkûr krokiler üzerine icâb eden harîta ve planların müşârun-ileyhin ma'rifeti ve Erkân-ı Harbiye Dâiresi reîs vekîli Edhem Paşa kullarının nezâreti tahtında ve Dâire-i mahremânede olarak dâire-i mezkûrede yapıdırılması herhâlde muvâfık-ı kâide-i ihtiyât-kârî ve hikmet-perverî olacağı mütebâdir-i hâtır-ı acz-i mezâhir-i çâkerânem olmaktadır. İşbu mütâla'a-i kâsıra-i memlûkânem geçen gün pâye-i serîr-i şevket-masîr-i hazret-i hilâfet-penâhîlerine çehre-sây-ı memlûkiyet olduğum sırada ittîlâ'-gâh-ı hikmet-penâh-ı hümâyûnlarına arz olunması üzerine şifâhen şerefyâb-ı telâkkîsi olduğum emr ü fermân-ı isâbet-beyân-ı cenâb-ı cihânbanîleri mantûk-ı münîfi vechile nukât-ı mu'ayyene krokileri buraya tanzîm ve istihzâr edilecek ise de bunların Brüksel'e irsâlinden ise va'di vechile ilkbaharda buraya gelse de mezkûr krokiler üzerine yapılacak şeyleri burada icrâ eylese dahâ münâsib ve maslahaten sür'at ve suhûleti mücib olacağının sûret-i münâsibede ceneral-i müşârun-ileyhe tebliğiyle anlaşılacak fikr ve mütâla'asının iş'ârı zımında Brüksel Sefâret-i Seniyyesi'ne tebliğât-ı lâzime icrâsı derdest olup alınacak cevâbın dahi atabe-i ulyâ-yı şevket-penâhîlerine arzına ibtidâr olunacağı derkâr bulunmuş ve sâlifü'l-arz krokilerin tanzîm ve tersîmine evvelce me'mûr edilmiş olan Erkân-ı Harbiye binbaşlarından Sami ve kol ağalarından Fuad beylerin bu işe me'mûriyetlerinden sarf-ı nazarla Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Dâiresi Dördüncü Şu'besi'yle Mekteb-i Fünûn-ı Harbiye-i Şâhâneleri'ne me'mûr Erkân-ı Harbiye kaymakamlarından Hâdi Bey ve Şehremâneti Dâiresi dahilinde turuk-ı askeriye inşâsına me'mûr Erkân-ı Harb kolağalarından Muzaffer Efendi kullarının derkâr olan iktidâr ve kifâyetlerine mebnî mümâ-ileyhimânın yerlerine mezkûr krokilerin tanzîm ve ikmâline icrâ-yı me'mûriyeti kullarınca münâsib gibi tahattur olunmuş ise de emr ü fermân-ı kerâmet-unvân-ı hazret-i hilâfet-penâhîleri ne merkezde isâbet-ârâ-yı sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı celîlinin infâzına müsâra'at olunacağının arz ve iş'ârına ictisâr kılındı. Ol bâbda ve her hâlde emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emr ve'l-ihsân efendimizindir.

Fî 28 Cemâziye'l-âhire sene [1]310.

Abd-i memlûkları
(Mühür)

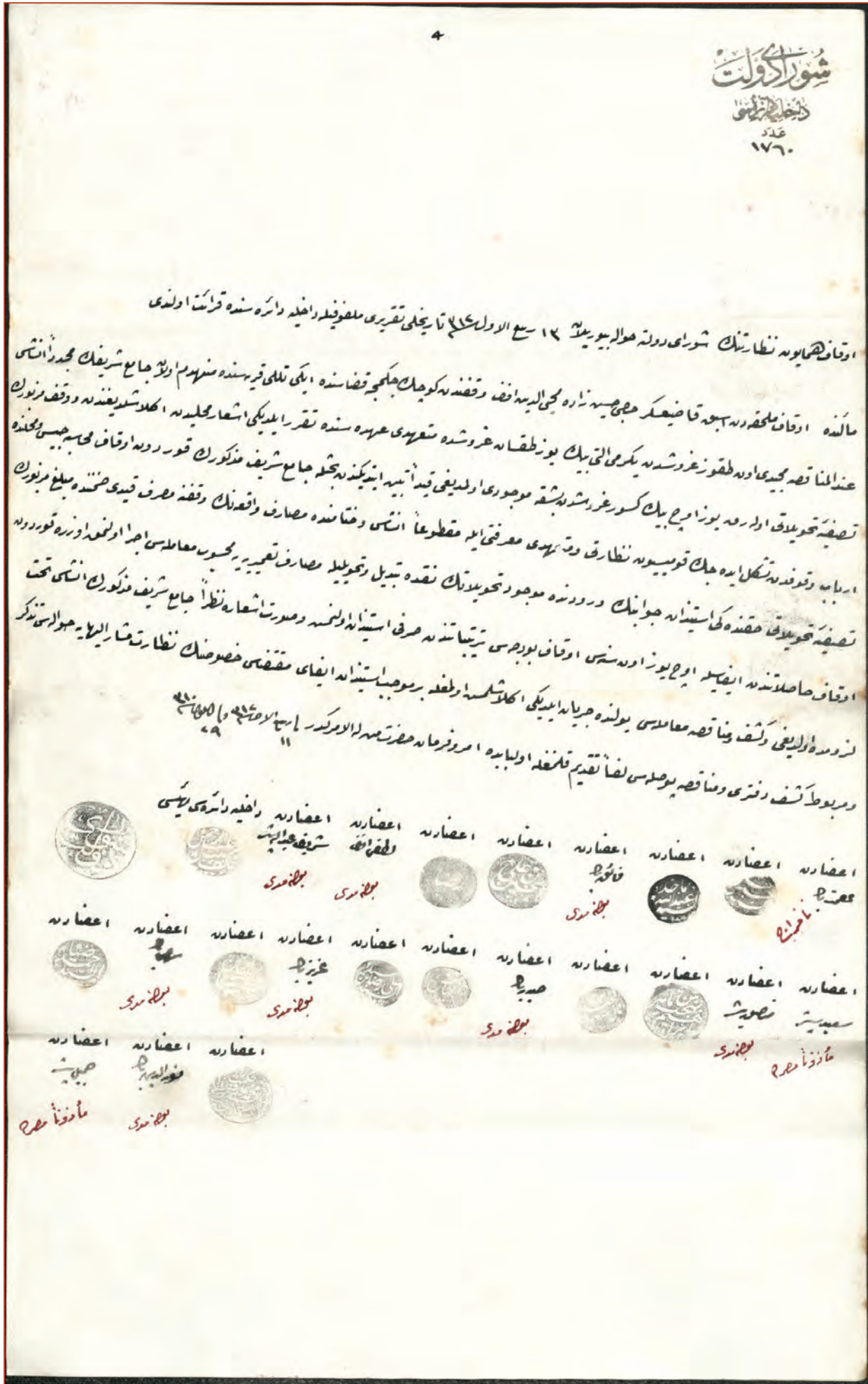
Kalfa köyü ile İkitelli köyünde bazı kuyularda define bulunduğu ve teferruatına dair Kiryako veledi Apostol'un ifadesi 23 Ağustos 1894

An-asıl Niğdeli olup Alemdağı'nda İhsân Çitliğı müste'ciri Beykozlu İbrâhîm'in umûr-ı vekîli Canbaz Kiryako veled-i Apostol'un ber-vech-i zîr ifâdesi. Fî 11 Ağustos sene [1]310.

Kalfa köyünde Petlahor Çiftliğı'nde çobanlar koyun otlatır iken koyunun biri bir delik zuhûr ederek içine düşer. Çobanlar koyunu çıkarıp içeriye girmeye korkarlar. Bana ma'lûmât verdiler, onun üzerine ben de Simon isminde bir arkadaşım ile berâber açılmış olan delik mahalline gitdik ve içerisine girip bir dar yol zuhûr etdi. Üzeri mükemmel tonozla yapılmış sekiz adım kadar toprak beriye alarak bir toprak şam'dan ile iki tarafı sûret resimli bir ma[ğa]ra bulduk. Burada defînenin muhakkak var olduğunu şu emâre ile sâbit olduğunu anladık ve ilerisine bilâ-ruhsat girmekliğı havf edip dışarıya çıkdık. Oradan doğru İstanbul'a ruhsat almak teşebbüsüyle geldik ve Süleymâniye Câmî-i Şerîfi'nin havlusunda bulunan kahvede oturduk. Kuyumcu esnâfından tanıdığım Ropen isminde biri kahveye geldi. Bu çıkarmış olduğumuz altını irâe eyledik. Altmış guruş kıymetinde olduğunu söyledi, biz de bunu satmaya getirmedik deyip vukû'-ı hâli anlat-dık. Ben size ruhsat alırım diyerek altını elimizden alıp ferdâsı günü buluşmak üzere karar vererek ayrıldık. Sabâhîsi yine mahall-i mezkûrda buluşduk. Ruhsat almağa çalışıyorum, bekleyin burada beni diyerek gitdi. Akşama kadar bekledik. Bir daha zuhûr etmedi. Ve ol vakitden beri aradan yedi ay mürûr eyledi, bir daha merkûm Ropen'i göremedik. Ve bu Kalfa köyünün ittisâlinde İkitelli nâm karyede Maksud-zâde Simon Bey'in çiftliğinin mer'asında iki kuyu olup biri kuru ve insan kemiğiyle yarisına kadar dolu ve diğeri sekiz kulaç mikdârı su olup onun içinde eşkiyâlar tarafından para bira-kıldığını koruculardan işitdim ve gidip bakdım. İnsan kemiklerini gördüm. Lâkin diğeri su memlû olan kuyuda paranın olup olmadığını bilemem. Ve bu karyelerden üç sâ'at ötede Ayazma köyünde Dörtköşe Çiftliğı câddesinde ve yol üze-rinde bir kuyu derûnunda iki üç kulaç kum ile memlû olup derûnundan kum çıkarıldıktan sonra dibinde bir değirmen taşı zuhûr edeceğini ve bunun etrâfında örülmüş bir siyâh taş olup çıkarılıp fırın mikdârı bir kovuk olup derûnunda yedi aded südcü güğüm memlû para olacağını Râmi Kışla-i Hümayûnu civârında Bakkal Yorgi'ye Hapishâne-i Umûmiye'den kendi akrabâsı tarafından gönderilmiş olan mektûbu okudum. Bu meblâğ eşkiyâlar tarafından vaz' edildiğı ve bu ak-çenin Yorgi tarafından çıkarılıp kendilerine mu'âvenet olunmak istihâmında mektûbun meâli ibâret bulunduğunu ifâde ve imzâ ederim.

İmzâ
Kiryako veled-i Apostol

Kadıasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi
Vakfı'ndan olan İkitelli köyü camisinin yeniden
inşası için adı geçen vakfın parası olmadığından
inşaat parasının Evkaf bütçesinden karşılanmasına
dair Şûra-yı Devlet Meclisi'nin mazbatası
12 Ekim 1894

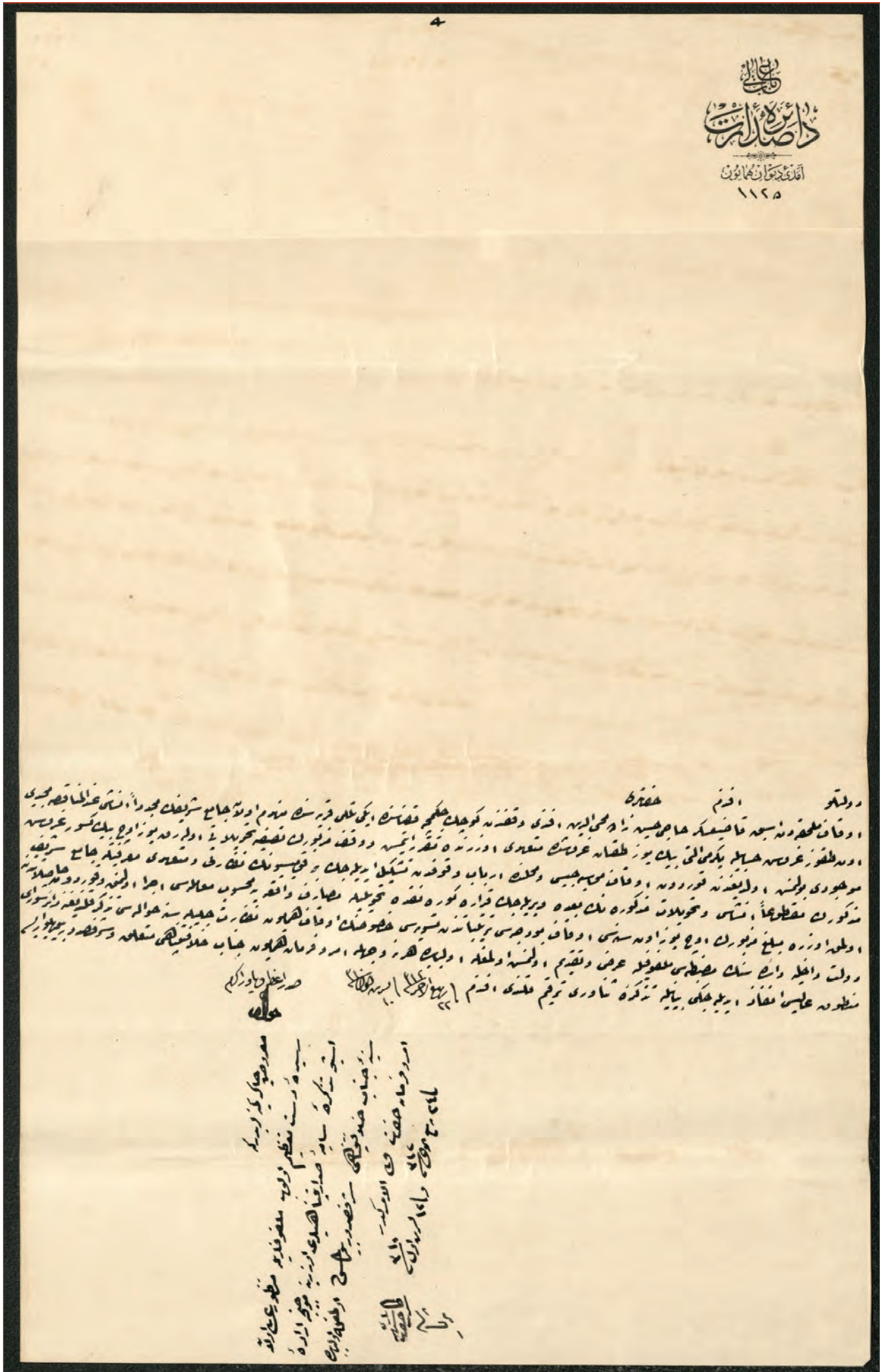
Şûrâ-yı Devlet
Dâhiliye Dâiresi
Aded
1760

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havâle buyurulan 13 Rebîü'l-evvel sene [1]312 târîhli takrîri melfû-fuyla Dâhiliye Dâiresi'nde kırâat olundu.

Meâlinde evkâf-ı mülhakadan esbâk Kadıasker Hacı Hüseyin-zâde Muhyiddîn Efendi Vakfı'ndan Küçükçekmece kazâsında İkitelli karyesinde münhedim olan câmi'-i şerîfin müceddeden inşâsı inde'l-münâkasa mecîdî on dokuz guruşdan yirmi altı bin yüz doksan guruşda müteahhidi uhdesinde takarrur eylediği iş'âr-ı mahallîden anlaşıldığından ve vakf-ı mezbûrun tasfiye-i tahvîlâtı olarak yüz üç bin kûsûr guruşdan başka mevcûdu olmadığı kayden tebeyyün et-
diğinden bahisle câmi'-i şerîf-i mezkûrun Kordon Evkâf Muhâsebecisi ve mahallinde erbâb-ı vukûfdan teşekkül edecek komisyon nezâreti ve müteahhidi ma'rifeti ile maktû'an inşâsı ve hitâmında masârıf-ı vâkı'anın vakfına masraf kaydı zimmında meblağ-ı mezbûrun tasfiye-i tahvîlâtı hakkındaki istîzân cevâbının vürûdunda mevcûd tahvîlâtın nakde tebdîl ve tahvîliyle masârıf-ı ta'mîriyyeye mahsûb mu'âmelesi icrâ olunmak üzere Kordon evkâf hâsılâtından îfâsıyla üç yüz on senesi Evkâf bûdcesi tertîbâtından sarfı istîzân olunmuş ve sûret-i iş'âra nazaran câmi'-i şerîf-i mezkûrun inşâsı taht-ı lüzûmda olduğu ve keşf ve münâkasa mu'âmelesi yolunda cereyân eylediği anlaşılmış olmağla ber-mûceb-i istîzân îfâ-yı muktezâsı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya havâlesi tezekkür ve merbût keşf defteri ve münâkasa pusulası leffen takdîm kılınmağla ol bâbda emr ü fermân hazreti- men-lehü'l-emrindir.

Fî 11 Rebîü'l-âhîr sene [1]312 ve fî 29 Eylûl sene [1]310.

(Şûrâ-yı Devlet azaları imza ve mühürleri)

BOA, i.EV, 8/10, lef 2

Kadıasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi
Vakfı'ndan olan İkitelli köyü camisinin yeniden
inşası için adı geçen vakfın parası olmadığından
inşaat parasının Evkaf bütçesinden karşılanması
hakkında padişah emri
25 Ekim 1894

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Sadâret
Amedî-i Dîvân-ı Hümâyûn
1125

Devletlû efendim hazretleri

Evkâf-ı mülhakadan esbâk Kadıasker Hacı Hüseyin-zâde Muhyiddîn Efendi Vakfı'ndan Küçükçekmece kazâsında İkitelli karyesinde münhedim olan câmi'-i şerîfin müceddeden inşâsı inde'l-münâkasa mecîdî on dokuz gurus hesâbıyla yirmi altı bin yüz doksan gurusda müteahhidi üzerinde takarrur etmiş ve vakf-ı mezbûrun tasfiye tahvîlâtı olarak yüz üç bin küsûr gurus mevcûdu bulunmuş olduğundan Kordon Evkâf Muhâsebecisi ve mahallinde erbâb-ı vukûfdan teşkîl edilecek bir komisyonun nezâreti ve müteahhidi ma'rifeti ile câmi'-i şerîf-i mezkûrun maktû'an inşâsı ve tahvîlâtı mezkûrenin ba'dehû verilecek karara göre nakde tahvîliyle masârif-ı vâkı'aya mahsûb mu'âmelesi icrâ olunmak ve Kordon hâsılâtından olmak üzere meblağ-ı mezbûrun üç yüz on senesi Evkâf bûdcesi tertîbâtından tesviyesi husûsunun Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i Celîlesi'ne havâlesi tezekkür kılındığına dâir Şûrâ-yı Devlet Dâhiliye Dâiresi'nin mazbatası melfûfuyla arz ve takdîm olunmuş olmağla ol bâbda her ne vechile emr ü fermân-ı hümâyûn-ı cenâb-ı hilâfet-penâhî müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infâz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim. Fî 22 Rebû'l-âhir sene [1]312, fî 10 Teşrîn-i evvel sene [1]310.

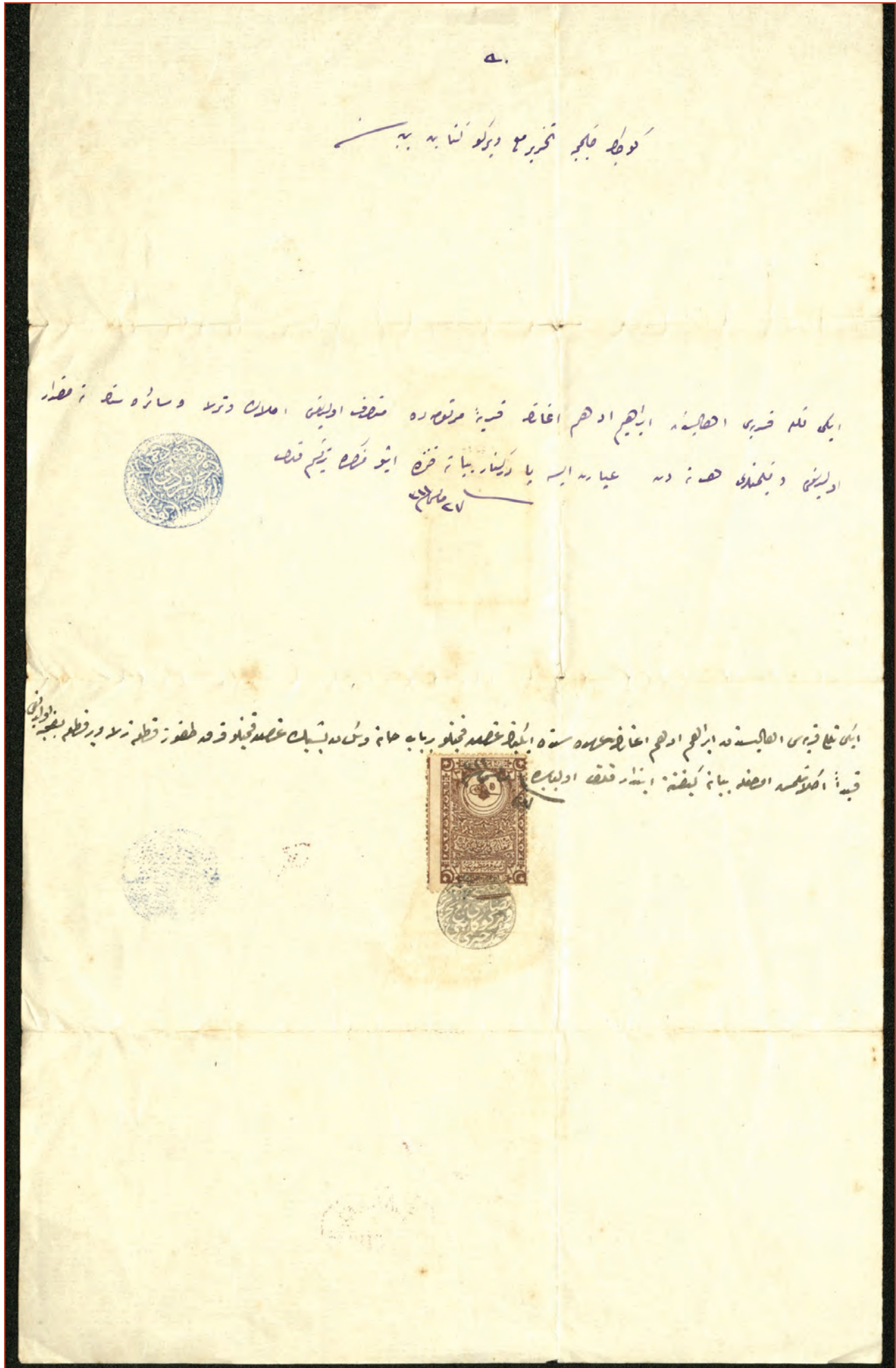
Sadrazam ve yâver-i ekrem
Cevâd

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûfuyla manzûr-ı âlî olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mûcebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 24 Rebû'l-âhir sene [1]312 ve fî 12 Teşrîn-i evvel sene [1]310.

Ser-kâtib-i hazret-i şehriyâri
Süreyyâ

Y.PRK.AZN, 12/65

İkitelli köyünden İbrahim Ethem Ağa'nın
mutasarrıfı olduğu emlak ve arazisinin kaydının
çıkarılması
8 Haziran 1895

Küçükçekmece Tahrîr ma'a Vergi Kitâbet-i Behiyyesi'ne

İkitelli karyesi ahâlîsinden İbrâhîm Edhem Ağa'nın karye-i merkûmede mutasarrıf olduğu emlâk ve tarla vesâiresinin ne mikdâr olduğu ve kıymetleri her neden ibâret ise bâ-derkenâr beyân zımında işbu müzekkere terkîm kılındı.
Fî 27 Mayıs sene [1]311.

(Mühür)

İkitelli karyesi ahâlîsinden İbrâhîm Edhem Ağa'nın uhdesinde iki bin guruş kıymetli bir bâb hâne ve seksen beş bin guruş kıymetli kırk dokuz kıt'a tarla ve bir kıt'a bağçe olduğu kayden anlaşılmış olmağla beyân-ı keyfiyetine ibtidâr kılındı. Ol bâbda.
Fî 27 Mayıs sene [1]311.

(Pul ve mühür)

داخلہ مکتوبی قلمی					نمبر	تاریخ	موضوع	ملاحظات	تاریخ	موضوع	ملاحظات
۵۹۶	۱۲	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۱۔ سرکارِ عالیہ کے نام سے درخواست ہے کہ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۳۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۴۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۵۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۶۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۷۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۸۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۹۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۰۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۱۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۲۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۳۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۴۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۵۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۶۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۷۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۸۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۱۹۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۰۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۱۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۲۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۳۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۴۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۵۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔ ۲۶۔ اس کے لئے ایک کمرہ درجہ اول میں بنوایا جائے۔											

Mehmed Ali ismindeki bir şahsın ev halkıyla
beraber İkitelli köyünden Bursa'nın Kirmasti
kazasına göç etmesinde bir sakınca bulunmadığı
7 Eylül 1904

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Tesvîdi târîhi: 16 Ağustos sene [1]320

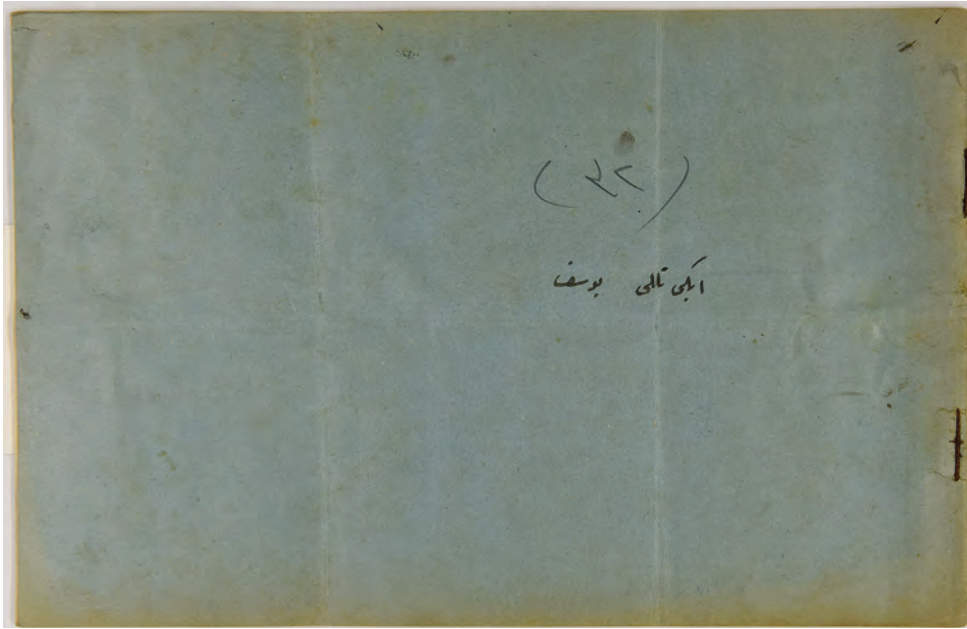
Târîh-i tebyîz: Arabî fî 26 Cemâziye'l-ahir sene [1]322 / Rûmî fî 25 Ağustos [1]320

Hüdâvendigâr Vilâyeti Aliyyesi'ne

20 Teşrin-i sâni sene [1]319 târîhli ve üç yüz elli numaralı tahrîrât-ı atûfileri cevâbıdır.

İkitelli karyesinde altmış dört numaralı hânede mukayyed iken Kirmasti kazâsında hâne ve arâzî mübâyâ'a ederek oraya naklini istid'â eden Mehmed Ali'nin hânesi halkıyla kazâ-i mezkûre naklinde bir gûnâ mahzûr-ı nizâmî görülmediği bi'l-muhâbere Şehremânet-i Celîlesi'nden cevâben vârid olan 2 Ağustos sene [1]320 târîh ve iki yüz on bir numaralı tezkiresi izbâr ve gönderilen künye pusulası Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyyesi ifâdesiyle leffen savb-ı atûfîlerine tesyâr kılınmıştır. Ol bâbda emr ü irâde hazret-i men lehü'l-emrindir.

Evrâkı Sicill-i Nüfûs'a.

تاریخی		محل سوقيات	بازار	تغليات				توزيلات		تاديات		استحقاق	
ایام	شهور			فی	متر	فی	بازار	س	غروش	س	غروش	س	غروش
۸	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۹	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۰	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۱	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۲	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۳	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۴	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۵	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۶	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۷	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۸	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱۹	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۰	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۱	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۲	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۳	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۴	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۵	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۶	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۷	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۸	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۲۹	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۳۰	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۳۱	مارس		۸	۲۷۵	۹								
۱	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۳	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۴	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۵	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۶	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۷	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۸	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۹	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۰	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۱	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۲	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۳	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۴	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۵	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۶	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۷	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۸	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱۹	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۰	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۱	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۲	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۳	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۴	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۵	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۶	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۷	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۸	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۲۹	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۳۰	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۳۱	آوریل		۸	۲۷۵	۹								
۱	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۳	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۴	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۵	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۶	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۷	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۸	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۹	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۰	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۱	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۲	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۳	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۴	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۵	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۶	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۷	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۸	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱۹	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۰	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۱	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۲	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۳	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۴	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۵	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۶	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۷	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۸	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۲۹	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۳۰	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۳۱	مئی		۸	۲۷۵	۹								
۱	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۳	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۴	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۵	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۶	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۷	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۸	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۹	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۰	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۱	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۲	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۳	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۴	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۵	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۶	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۷	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۸	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱۹	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۰	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۱	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۲	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۳	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۴	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۵	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۶	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۷	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۸	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۲۹	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۳۰	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۳۱	جونی		۸	۲۷۵	۹								
۱	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۳	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۴	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۵	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۶	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۷	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۸	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۹	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۰	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۱	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۲	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۳	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۴	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۵	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۶	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۷	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۸	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۱۹	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۰	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۱	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۲	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۳	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۴	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۵	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۶	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۷	اگوست		۸	۲۷۵	۹								
۲۸	اگوست		۸										

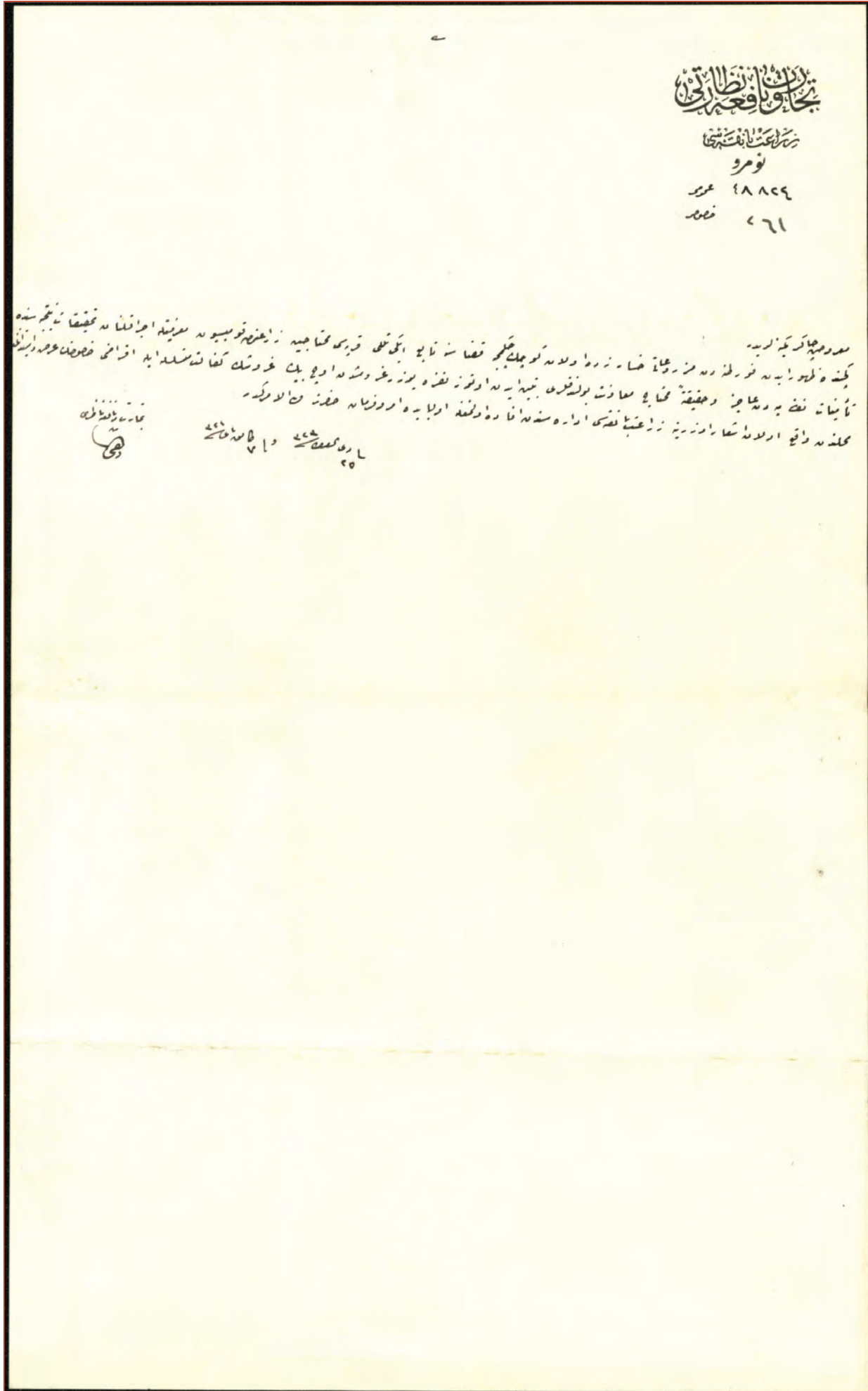
İkitellili Arabacı Yusuf'un Hazine-i Hassa'ya ait çiftliklerden yaptığı nakliye ücretine dair 6 Temmuz 1905

İkitellili Yusuf

İstihkâk		Te'diyât		Tenzîlât		Nakliyât				Nân-ı Azîz	Mahall-i sevkîyât	Târîhi	
Guruş	Santim	Guruş	Santim	Guruş	Santim	Balya	Fî	Sefer Aded	Fî			Eyyâm	Şühûr
								9	2,75	8		27	Mayıs sene [1]321
								3	2,75			27	Minhü
								3	2,75			27	Minhü
								3	2,75			27	Minhü
								9	2,75			28	Minhü
								3	2,75			28	Minhü
								3	2,75			29	Minhü
								3	2,75			29	Minhü
107	25	89	65	17	60			3	2,75	8		29	Minhü
								39		16			[Yekün]
								4	2,75			6	Haziran sene [1]321
								4	2,75			6	Minhü
								4	2,75			6	Minhü
								4	2,75	4		6	Minhü
								4	2,75	8	Fî	8	Minhü
								4	2,75		1	8	Minhü
107	25			17	60			24		12			[Yekün]

İstihkâk		Te'diyât		Tenzîlât		Nakliyât				Nân-ı Azîz	Mahall-i sevkîyât	Târîhi	
Guruş	Santim	Guruş	Santim	Guruş	Santim	Balya	Fî	Sefer Aded	Fî			Eyyâm	Şühûr
107	25			17	60			24		12			[Yekün]
								5	2,75			8	Haziran sene [1]321
								4	2,75			8	Minhü
101	75	80	55	21	20			4	2,75	8		8	Minhü
								37		20			[Yekün]
								4	2,75	9		9	Minhü
								4	2,75			9	Minhü
								4	2,75			10	Minhü
						72					Yarım Burgaz	11	Minhü
						71					"	11	Minhü
						73				10	"	11	Minhü
175		154	10	20	90	68					"	12	Minhü
		234	60			284		12		19	"		[Yekün]
										Ber-mûceb-i defter istihkâkım olan mebâliği tamâmen ahz eyledim. Fî 23 Haziran sene [1]321. İkitellili arabacı Yusuf bende.			

BOA, BEO, 2747/205957

Fırtınada mahsulü zarar gören İkitelli köyü
çiftçisine Ziraat Bankası tarafından borç olarak
verilecek olan akçeye dair
21 Ocak 1906

Ticâret ve Nâfi'a Nezâreti
Zirâ'at Bankası
Numara
48824 Umûmî
261 Husûsî

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Geçende zuhûr eden fırtınadan mevrû'âtı hasâr-zede olan Küçükçekmece kazâsına tâbî' İkitelli karyesi muhtâcîn-i zürrâ'ından Komisyon ma'rifetiyle icrâ kılınan tahkîkât netîcesinde te'mînât-ı nizâmiyyeden âciz ve hakîkaten muhtâc-ı mu'âvenet bulundukları tebeyyün eden otuz nefere yüzer guruşdan üç bin guruşun kefâlet-i müteselsile ile ikrâzı husûsunun arz ve istîzânı mahallinden vâkı' olan iş'âr üzerine Zirâ'at Bankası idâresinden ifâde olunmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 25 Zilka'de sene [1]323 ve fî 7 Kânûn-ı sâni sene [1]321.

Ticâret ve Nâfi'a nâzırı
Bende
Zihni

دخلة مکتوبی قلمی

تاریخ	محل	موضوع	مردود	مردود	مردود
۶ شوال ۱۲۸۰	۸۸	قلمی مکتوبی دکانه	۴۴	۴۴	۴۴

دینار نامده برتخته اولاج دینار دینقلم ترکست هفتکده به هفتکده متی دوز
اغنه متی دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
تجه در دسترید اغنه متی دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
ولد دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
صیغه متی دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
ایازم قلمی دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
اوزنیه متی دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
مکه دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
اولاج دینار دینقلم ترکست هفتکده متی دوز
از باقلم دینقلم ترکست هفتکده متی دوز

Kurukafa oğlu Dimitri'nin Bulgar ve Ulah
arkadaşlarıyla Terkeşe Çiftliği'nde bulunan
koyunlarını çaldığını iddia eden Ayazmalı
Dimitri'nin iddiasının doğru olmadığı, koyunların
borcuna karşılık hacz edilerek İkitelli köyü
merasında bulundurulduğu
21 Kasım 1906

Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Tesvîdi târîhi: 26 Teşrîn-i evvel sene [1]322

Târîh-i tebyîz: Fî 4 Şevvâl sene [1]324 / 7 Teşrin-i sânî [1]322

Çatalca Mutasarrıflığı Vekâleti'ne

Dimitri nâmındaki bir şahıs Ulah ve Bulgar refîkleriyle Terkeşe Çiftliği'nden iki yüzü mütecâviz ağnâmasını aşırıp merkûmlar el-yevm Küçükçekmece kazâsına tâbî İkidelli karyesinde bulunduklarından bahisle derdestleriyle ağnâmasının istirdâdı niyâzına dâir Ayazma karyesi ahâlîsinden Atanaş veledi Dimitri imzâsıyla çekilen telgrafnâmenin lef-iyle sebk eden iş'âra cevâben Şehremânet-i Celîlesi'nden alınan tezkirede Kurukafa oğlu Dimitri'nin Ayazma karyeli Tanaş'da olan matlûbâtından dolayı evvelce vukû' bulan istid'âsı üzerine Livâ İcrâ Dâiresi'nce haciz altına alınan iki yüzü mütecâviz ağnâmanın da'vâları Dersa'âdet İkinci Ticâret Mahkemesi'nde rü'yet olunmakda bulunmasından nâşi mahkeme-i mezkûreden masa nâmına İkitelli karyesi mer'âsında bulundurulmakda olduğu ve bunların Ulah ve Bulgar refîkleriyle berâber merkûm tarafına sirkat edildiği hakkındaki ifâdenin gayr-i sahîh idüğü izbâr olunmuştur. Keyfiyetin müsted'î-i merkûma tefhîm kılınması bâbında.

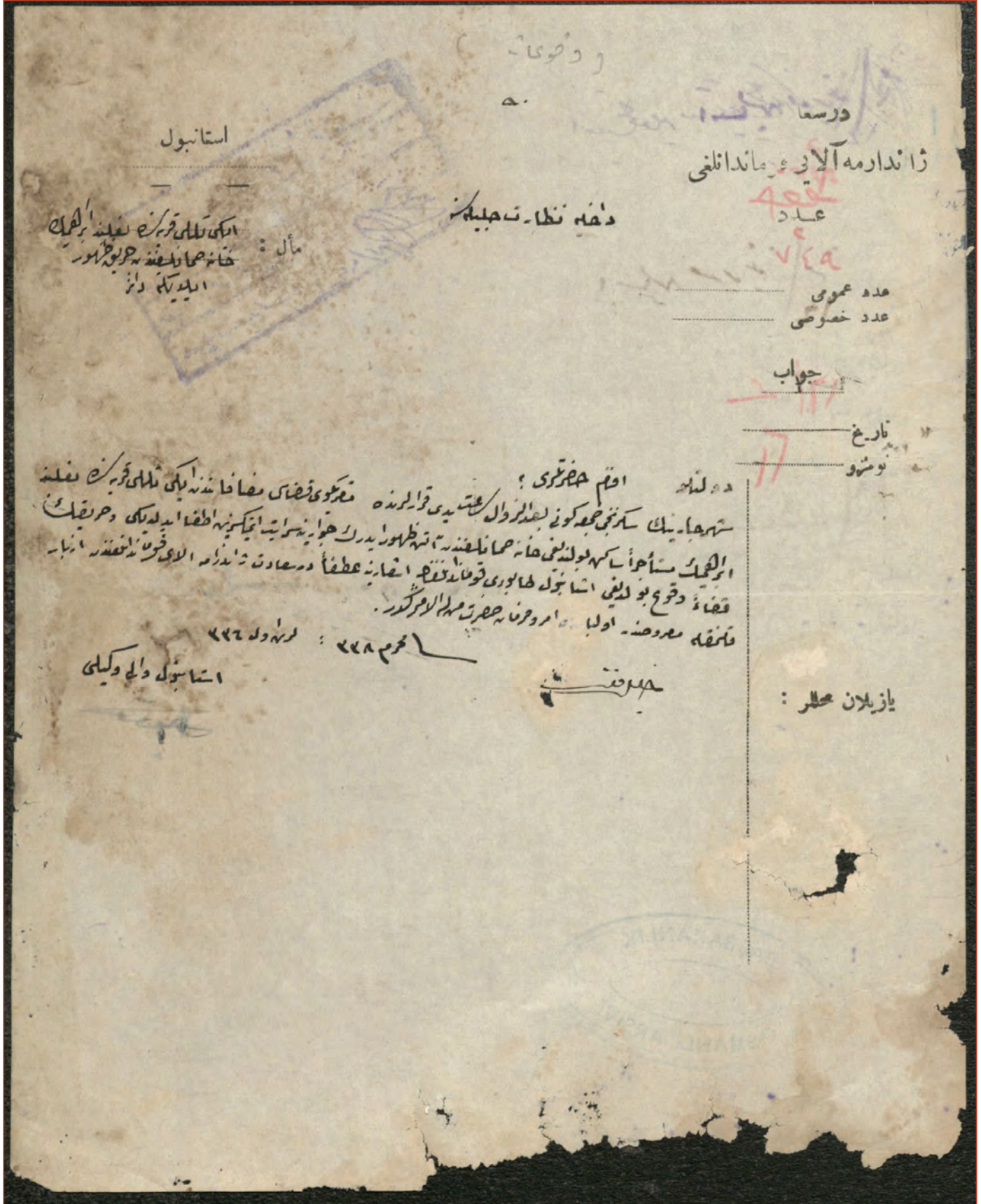
Kayıkçı Dimitri'nin arabacısı Tarandafil'in
İkitelli karyesi merasındaki Karaahmedli
mandırasından İstanbul'a süt götürmekte iken
Derbend yolunda silahlı beş kişi tarafından yolu
kesilerek para ve eşyalarının gasbedilmesi üzerine
gerekli takibata başlanıldığı
13 Haziran 1919

Dâhiliye Nezâreti
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti
Me'mûrîn-i Levâzım Kalemi
Aded

İstanbul Vilâyeti'nden vârid olan 13 Haziran sene [13]35 târîhli ve 2/434 numaralı tezkirenin sûretidir

Mâh-ı hâlin on ikinci günü ba'de'z-zevâl sâ'at dokuz buçuk râddelerinde Makriköy kazâsı dâhilinde İkitelli karyesi mer'âsından Karaahmedli mandırasından Dersa'âdet'e süt getirmekte olan Kayıkçı Dimitri'nin arabacısı Tarandafil nâm şahsa Derbend şosesi üzerinde müsellah beş şahıs tarafından ta'arruz edilerek kolları ve gözleri bağlandıktan sonra nakd-i mevcûdu olan beş yüz guruşla iki re's araba bârgîrlerinin ve südle memlû on dört adet bakır güğümünün ahz ve gasb ve Derbend karakoluna ihbâr-ı keyfiyet etmemesi için merkûmûn tarafından tehdid edildiği ve vak'aya Kayıkçı Dimitri'nin vukû' bulan mürâca'at ve şikâyeti üzerine bugün 13/6/[13]35 ıttıla' edilmesi üzerine mütecâsirlerin derdest ve ta'kîbleri için derhâl Mahmûdbey ve Kemberburgaz takımlarına evâmîr-i lâzime i'tâ ve Çatalca Jandarma Bölüğü'yle polis merâkizine keyfiyetin ta'mîmi için Makriköy Polis Komiserliği'ne hâdisenin iş'âr ve bir taraftan da tahkîkâta ibtidâr kılındığı vechile netîcenin ayrıca bildirileceği Makriköy ve İstanbul Jandarma kumandanlıklarının iş'ârına atfen Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmış olmağla ol bâbda.

İkitelli köyünde nalband İbrahim'in evinin samanlığından yangın çıktığına dair Ekim 1919

Dersa'â[det]
Jandarma Alayı Kumandanlığı
Aded

İstanbul
Meal: İkitelli karyesinde na'lband İbrâhîm'in hâne
samanlığından harîk zuhûr eylediğine dâir.

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri
Şehr-i cârinin sekizinci Cum'a günü ba'de'z-zevâl sâ'at yedi karârlarında Makriköy kazâsı muzâfâtından İkitelli karyesinde Na'lband İbrâhîm'in müste'ciren sâkin bulunduğu hâne samanlığından ateş zuhûr ederek civârına sirâyet etmeksizin itfâ edildiği ve harîkin kazâen vukû' bulduğu İstanbul Taburu Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmakla ma'rûzdur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.
Fî Muharrem [1]338, Teşrîn-i evvel [1]336.

İstanbul Vâlî Vekîli
(İmza)

İkitelli köyünde Mustafa Ağa'nın silahlı sekiz
kişilik bir çete tarafından gasb olunan üç
yüzden fazla koyun ve keçileri ile iki çobanının
kurtarılarak suçluların yakalanması
30 Kasım 1919

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Aded
2 Umûmî
963 Husûsî

Hulâsa: İkitelli karyesinde Mustafa Ağa'nın müsellağ sekiz
kişilik bir çete tarafından gasb olunan ağnâmi hakkında.

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

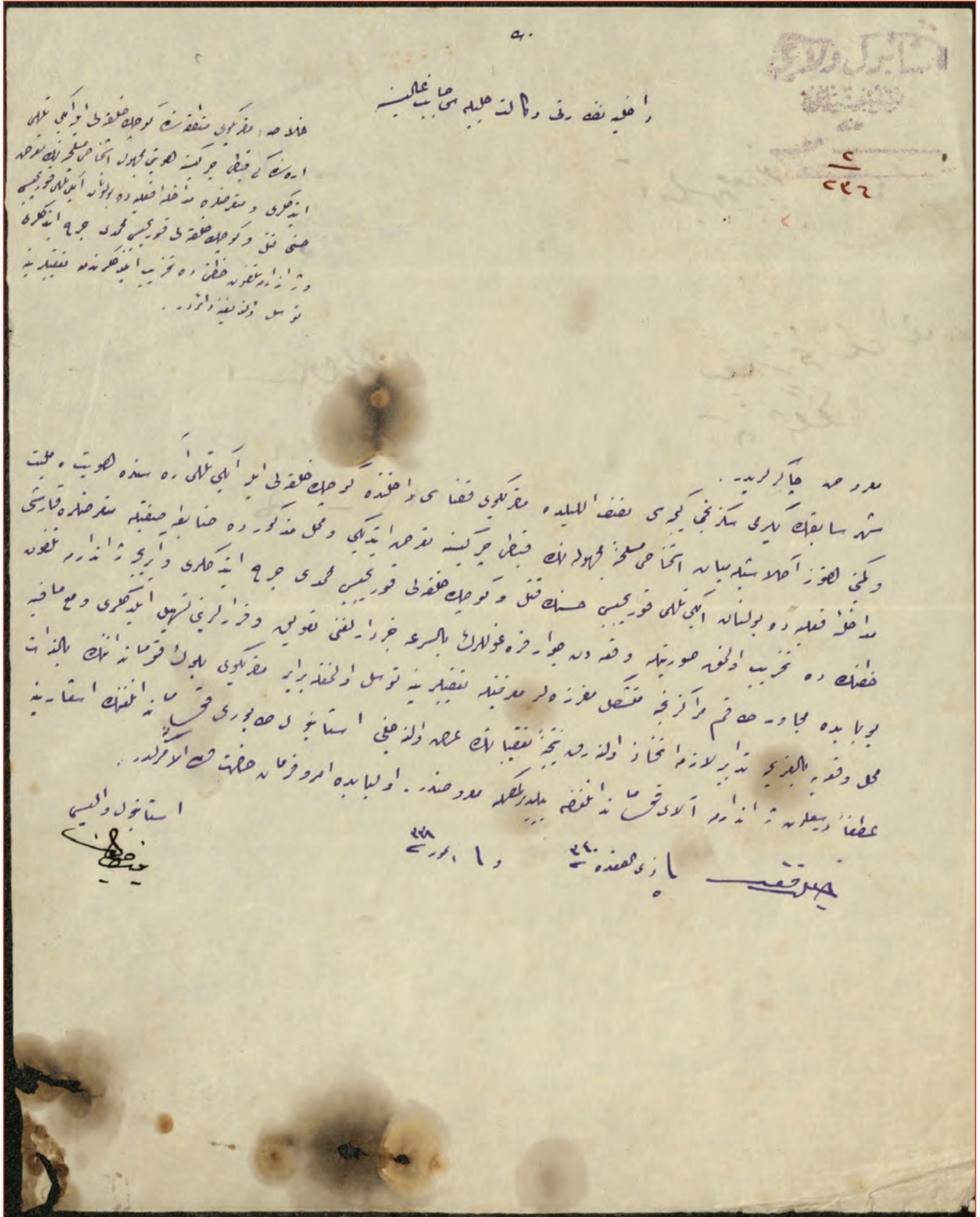
Devletlû efendim hazretleri

Teşrîn-i sâninin yirmi dokuzuncu günü ba'de'z-zevâl sâ'at altı râddelerinde Makriköy kazâsının İkitelli karyesine bir
kilometre mesâfede vâki'münferid mandıra civârında iki çobanın taht-ı nezâretinde otlamakda olan İkitelli karyesi ahâlî-
sinden Mustafa Ağa'ya âid üç yüzü mütecâviz damızlık koyun ve keçinin müsellağ sekiz kişilik bir çete tarafından ço-
banlarıyla berâber Aya Yorgi istikâmetine götürüldüğü istihbâr kılınmış ve mütecâsirlerin şiddetle ta'kîb ve derdestleri
mağsûb hayvânâtın istirdâd ve çobanların tahlîsi için ta'kîb müfrezesiyle Mahmûdbey, Kemberburgaz takım kumandan-
larına evâmîr-i lâzîmenin i'tâ olunduğu Makriköy Bölük Kumandanlığı'ndan iş'âr edilmiş ve Bölük kumandanının bizzât
ta'kîbâtında bulunması lüzûmunun emr olunduğu İstanbul Taburu Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen Dersââdet Jandarma
Alay Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmış olmağla ma'rûzdur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehül'l-emrindir.

Fî 7 Rebîülevvel sene [13]38 ve fî 1 Kânûn-ı evvel sene [13]35.

İstanbul Vâlî Vekîli nâmına
(İmza)

Yazılmışdır.

Küçükhalkalı ile İkitelli arasındaki Kibtî
çadırlarını basan silahlı kişilerin kendilerine
müdahalede bulunan İkitelli korucusu Hasan'ı
öldürdükleri ve Küçükhalkalı korucusu
Mehmed'i ise yaraladıkları
30 Haziran 1922

İstanbul Vilâyeti
Polis Müdürlüğü
Aded
2/236

Hulâsa: Makriköy mıntıkasında Küçükhalkalı ile İkitelli arasındaki Kibtî çerkîsine hüviyeti meçûl eşhâs-ı müsellehanın ta'arruz ettikleri ve muta'arrızlara müdâhale-i fi'iliyyede bulunan İkitelli korucusu Hasan'ı katl ve Küçükhalkalı korucusu Mehmed'i cerh ettikleri ve Jandarma telefon hattını da tahrib ettiklerinden ta'kîblerine tevessül olunduğuna dâirdir.

Dâhiliye Nezâreti Vekâlet-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Ma'rûz-ı çâkerleridir

Şehr-i sâbıkın yirmi sekizinci günü nisfu'l-leylde Makriköy kazâsı dâhilinde Küçükhalkalı ile İkitelli arasında hüviyet ve millet ve kemiyeti henüz anlaşılamayan eşhâs-ı müselleha-i meçûlenin Kibtî çerkîsine ta'arruz ettiği ve mahall-i mezkûrda zâbıta sıfatıyla muta'arrızlara karşı müdâhale-i fi'iliyyede bulunan İkitelli korucusu Hasan'ın katl ve Küçükhalkalı korucusu Mehmed'i cerh ettikleri ve ayrıca Jandarma telefon hattında tahrib olunmak sûretiyle vak'adan civâr karakolların bi'l-sür'a haberdârlığını ta'vîk ve firârlarını teshîl eyledikleri ve ma'amâfih bu bâbda mücâvir takım merâkizince müteşekkil müfrezeler ma'rifetiyle ta'kîblerine tevessül olunmakla berâber Makriköy Bölük Kumandanının bizzât mahall-i vak'aya bi'l-azîme tedâbir-i lâzime ittihâz olunarak netîce-i ta'kîbâtın arz olunacağı İstanbul Taburu Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı'ndan bildirilmekle ma'rûzdur. Ol bâbda em r fermân hazret-iveliyyü'l-emrindir.

Fî 5 Zilka'de sene [1]340 ve fî 1 Temmuz sene [1]338.

İstanbul Vâlîsi
(İmza)

Halîl Rif'at.

İKİTELLİ KÖYÜ

İkitelli köyünde yer alan Abdullah Paşa Kabristanlığı
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Cennet-mekân Fâtih Sultân
Mehmed ile Dersââdet'e
Gelip İkitelli karyesinde
Medfûn bulunan
Horasanî Gâzî
Abdullah Efendi'nin
Rûhiyçün Fâtîha
Târîh sene 855 (R. Sâni?)

Murâdım iklîmine bu nûr-ı cevânı yazam
Gitdi Çınar oğlu Nâzik
Aldı takdîr gitdi merhûm
Es-Seyyid Molla Mehmed Emîn rûhuna
El-Fâtîha sene 1050(?)

[Hü]ve'l-bâkt
 --- meded bulunmadı
 --- marazımın bir çâresi
 [Dime]toka kazâsından
 ---on Seyyidzâde Kundakçı
 --- oğlu Ali bin Mehmed
 27 N. sene 1265

 --- nâzenînim bilmedim
 --- mürûr eyledim dünyâdan
 --- zimâm-ı hükm (?)
 --- maksûd ---
 --- otuz bölüğün ---

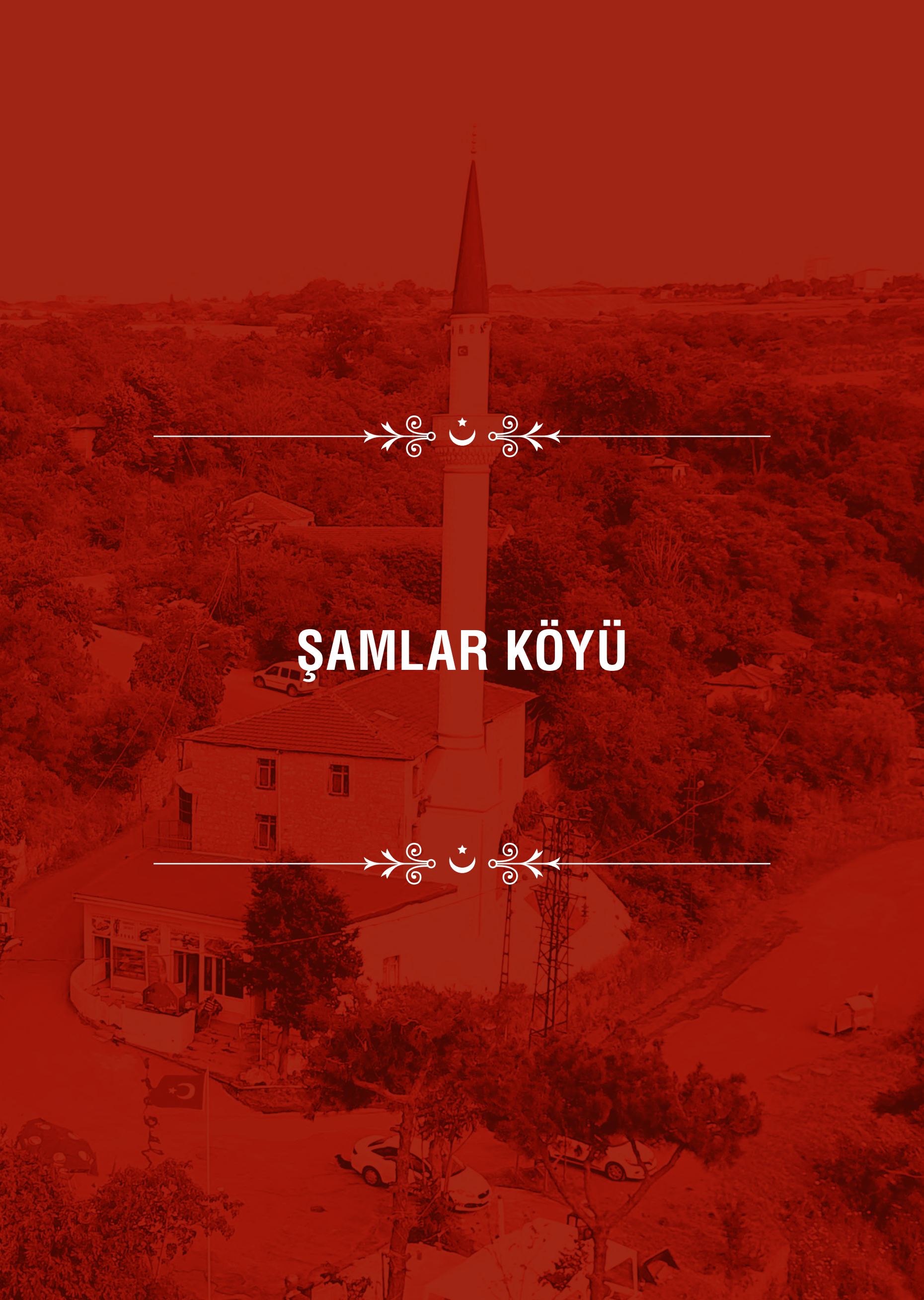
İkitelli Kabristanlığı'ndan
 sanayi sitelerinin görünümü
 Başakşehir Belediyesi
 Fotoğraf Arşivi

İkitelli Köyü Camii (Hatice binti Ali Camii)

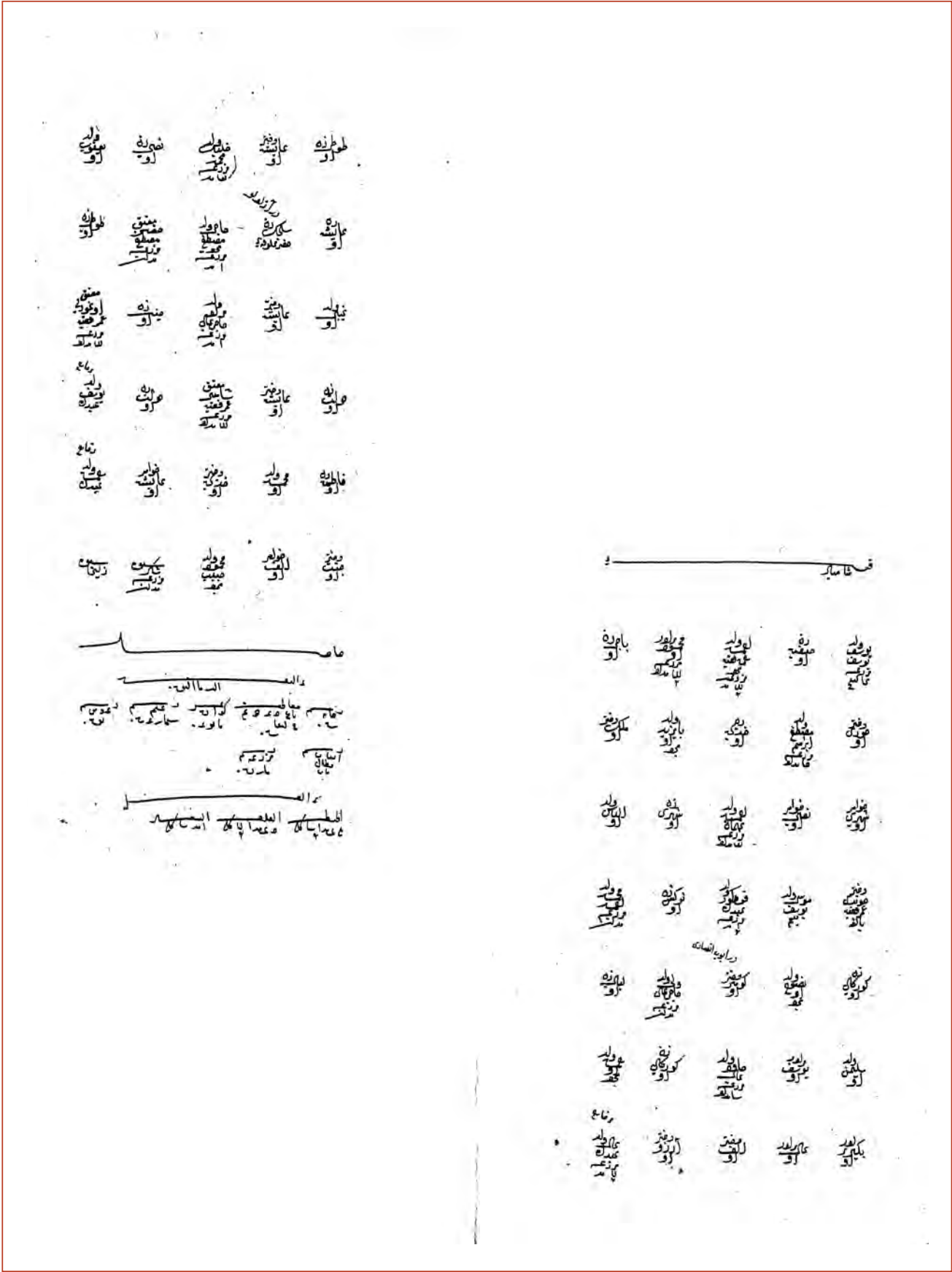
<https://www.google.com/maps/uv?pb=!1s0x14caa5f18bd63d6d%3A0xe-5c8e1f9734f7448!3m1!7e115!15sCgIlgAQ>
 (E.T. 4.10.2020)

An aerial photograph of Şamlar Köyü, a village in Turkey. The image is dominated by a large, white, multi-story building with a prominent, tall, slender minaret that rises above the surrounding trees. The minaret has a dark, pointed roof and a small crescent moon and star symbol near its base. The village is nestled among dense green trees, and several cars are visible on the roads. In the foreground, there is a small, single-story building with a flat roof and a few more cars. The entire image is overlaid with a semi-transparent red filter. Two decorative horizontal lines with ornate scrollwork and a central crescent moon and star symbol are positioned above and below the village name.

ŞAMLAR KÖYÜ

BOA, TT.d, 1086, v. 147a-b

Şamlar köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi
durumunu belirtir tapu defteri kaydı
1530

Karye-i Şâmîler				
Yusuf veled-i Yusuf Mezra'a: 10 kilçe	Sıddîka, zen-i o	Ahmed veled-i Hamza Fakîh Mücerred Mezra'a: 3,5 müdd	Mahmud birâder-i O Mezra'a: 3,5 midâd	Bacı, zen-i O
Hûri, duhter-i O	Mustafa veled-i İbrahim Mezra'a: 5 midâd	Hadice, zen-i O	Bâyezîd veled-i O Mücerred	Melek, duhter-i O
Şehrî, hâher-i O	Nâlî, hâher-i O	Ahmed veled-i Osman Mezra'a: 3 midâd	Şehrî, zen-i O	İlyas veled-i O
Hundî, duhter-i Ömer Fakîh Bâliğa	Musa veled-i Yusuf Nîm	Karagöz veled-i Abdullah Mezra'a: 1,5 müd	Nergis, zen-i O	Mehmed veled-i Ahmed Mezra'a: müddân
Görklü, zen-i O	Nasuh veled-i O Mücerred	Gevher, duhter-i O Der-Eyyub Ensârî	Vele veled-i Hacı Ali Mezra'a: müddân	Leyla, zen-i O
Süleyman veled-i O	Yusuf birâder-i O	Davud veled-i Ali Mezra'a: 6 midâd	Görklü, zen-i O	Hamza veled-i O Mücerred
Bekir birâder-i O	Ali birâder-i O	Elif, duhter-i O	Arzu, duhter-i O	Ali veled-i Abdullah Mezra'a: 2,5 müd An-hâric
Tûtî/Dudu, zen-i O	Ayşe, duhter-i O	Halil veled-i Mehmed Mezra'a: 9 müd	(---), zen-i O	Yakub veled-i O
Ayşe zen-i O	Selçik, zen-i Hızır ulûfei Der-Azâdlu	Hacı veled-i Mustafa Mücerred Mezra'a: 1 müdd	Hızır, mu'tak-ı Mustafa Mezra'a: müddân	Tûtî/Dudu, zen-i O
Gaybî veled-i O	Ayşe, duhter-i O	Murad veled-i Hacı Ali Mezra'a: 1 müdd	Çîn(?), zen-i O	Uğurlu, mu'tak-ı Ömer Fakih Mezra'a: 3 midâd
Devlet, zen-i O	Ayşe, duhter-i O	Şâhî, mu'tak-ı Ömer Fakîh Mezra'a: 3 midâd	Devlet, zen-i O	Yusuf veled-i Abdullah An-hâric
Fâtıma, zen-i O	Mehmed veled-i O	Hadice, duhter-i O	Ayşe, hâher-i O	Hamza veled-i Abdullah An-hâric
Cennet, duhter-i O	Elif, hâher-i O	Mahmud veled-i Habib Mücerred	Bive Şeker Mezra'a: müddân	Bive Zeliha
Hâsıl Ani'l-nakd: 1.141				
Resm-i hâne: 60	Mukâta'a-i bâğ: 15 dönüm, fî 4= 6	Öşr-i küvâre: 119	Resm-i ganem: 626	
Resm-i arûs: 90	Resm-i âsiyâb: () bâb Battâl	Resm-i mezra'a: 186		
Ani'l-galle				
El-hînta 13 müdded, 6,5 kile	El-alef 15 müdden, 2,5 kile	Eş-şa'îr: 1 müdd, 6 kile		

خواص نبتة قصاصی مضافندند تر قوس ناحیه کند تابع شامل نام قریه در سالک ایکن
 بودند اقدم وفات ایدز علی کتخد این مصطفی نک وراثتی رفته منکوه متروکه سی
 صالحه حاتونه ابنته محمد ایلد لابون قرقرنداشی ویکر صالحه حاتونه منکوه اولد یغنی
 شتر عاظهار و متعین اولوب لکن منکوه متوفای بن بورک دو یونی منکوه کیشک
 او منکوه بنو یونای صالحه ویکر صالحه نام حاتونه متوفای قرقر بورک ترک سنی منکوه در سوغ ایدز
 واراب کچونه و بر دگر کیک دفتر بیدر که بر و در ایدر اولور خجایوم ان سواد و سول
 من کیکو ان سواد سید و در سواد سید و در سواد

کهنه بالط	اورس مع حکم	بولار کسر	طبقک	کهنه بالط	کولک
$\frac{1}{50}$	$\frac{1}{36}$	$\frac{1}{40}$	$\frac{1}{32}$	$\frac{1}{18}$	$\frac{1}{30}$
کهنه کسر	صبا مع بنور	بورغور	چو واک	کورز	صاغر
$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{79}$	$\frac{1}{123}$	$\frac{1}{67}$	$\frac{1}{70}$	$\frac{1}{66}$
بنمورد کن	جای مع فارده	اغادر کن مع یابه	اورق مع طابا	چو	
$\frac{1}{22}$	$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{41}$	$\frac{1}{60}$	
کهنه نکه	شوار	کهنه بنمورق	کهنه کبه	کهنه چارر	دو کنه کهنه قوی
$\frac{1}{18}$	$\frac{1}{22}$	$\frac{1}{46}$	$\frac{1}{46}$	$\frac{1}{54}$	$\frac{1}{141}$
عرب	اوکور حفت	تخته لر	عرب چو	اودن	کلم
$\frac{1}{3750}$	$\frac{1}{2940}$	$\frac{1}{960}$	$\frac{1}{30}$	$\frac{1}{270}$	$\frac{1}{60}$
					قوان
					$\frac{1}{192}$

موزع حفظ و علف و شعر و بوجاق
 کسر کسر کسر کسر کسر کسر
 ۹۲۵۲
 ۲۹۷۰

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 163 Numaralı Sicil (H. 1147-1149 / M. 1734-1736),
çeviri yazı. Numan Yekeler, İstanbul 2019, s. 161 (Orijinal metin no: [39a-1] Hüküm no: 113).

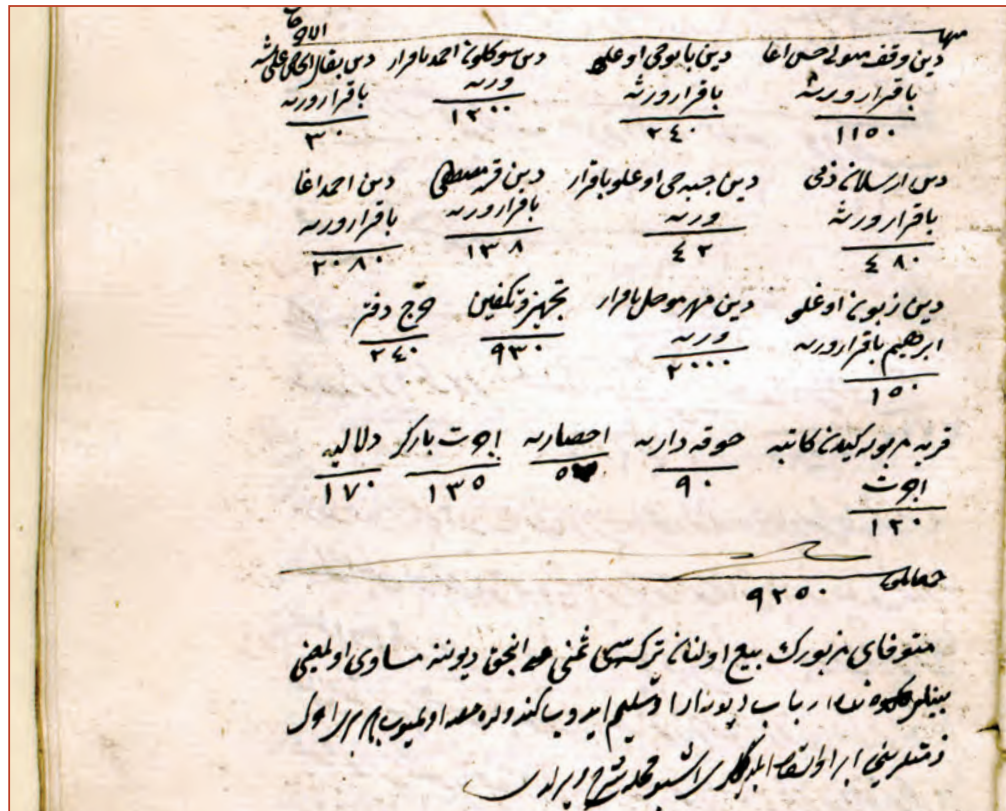
Terkos nahiyesinin Şamlar köyü ahalisinden Ali Kethuda b. Mustafa'nın, varisleri tarafından satılıp bedelleri alacaklılarına dağıtılan terekesi 21 Mayıs 1735

Havâss-ı Refî'a kazâsı muzâfâtından Terkos nâhiyesine tâbî' Şamlar nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Kethudâ b. Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Sâliha Hatun bt. Mehmed ile li-ebeveyn kız karındaşı diğêr Sâliha Hatun'a münhasıra olduğı şer'an zâhir ve müte'ayyin olup lâkin müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-ı kesîresi olmağla mezbûretân Sâliha ve diğêr Sâliha nâm hatunlar müteveffâ-yı mezbûrun terekesini kendileri bey' edüp ve erbâb-ı düyûna verdiklerinin defteridir ki ber-vech-i âtî zikrolunur.

Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn min-Zilhiccetî'ş-şerîfe li-seneti seb'a ve erba'în ve miete ve elf.

Köhne balta [Aded] 1 Akçe 50	Örs ma'a çekikç [Aded] 1 Akçe 3	Yularlı keser [Aded] 1 Akçe 90	Zıbkın [Aded] 1 Akçe 33	Köhne balta [Aded] 1 Akçe 18	Külünk [Aded] 1 Akçe 30	
Köhne keser [Aded] 1 Akçe 30	Saban ma'a demir [Aded] 1 Akçe 79	Burgular Akçe 122	Hurdevât Akçe 67	Gürz Akçe 70	Satır Akçe 66	
Demir dirgen [Aded] 1 Akçe 22	Çapa ma'a kazma Akçe 30	Ağa dirgeni ma'a yaba [Aded] 1 Akçe 30	Orak ma'a tırpan Akçe 41	Çizme Akçe 60		
Köhne tekne [Aded] 1 Akçe 18	Şalvar Akçe 22	Köhne yağmur-luk Akçe 96	Köhne kebe [Aded] 1 Akçe 96	Köhne hararlar Akçe 54	Döğen [Aded] 1 Akçe 141	Köhne fıçı [Aded] 1 Akçe 51
Araba Akçe 375	Öküz 1 çift Akçe 2.940	Tahtalar Akçe 960	Araba cürbü? Akçe 30	Odun Akçe 270	Kilim Akçe 60	Kovan Akçe 192
Mezrû' hınta Keyl 6 Akçe 2.970	Ve alef Keyl 8	Ve şa'îr Keyl 5	Ve burçak Şinik	Cem'an yekûn Akçe 9.252		

Minhe'l-ihracât				
Deyn-i Vakf-ı Mütevellî Hasan Ağa bi-ikrâr-ı verese Akçe 1.150	Deyn-i Pabucioğlu bi-ikrâr-ı verese Akçe 240	Deyn-i Süğlün Ahmed bi-ikrâr-ı verese Akçe 1.200	Deyn-i Bakkal el-Hâc Ali Beşe bi-ikrâr-ı verese Akçe 30	
Deyn-i Arslan zimmî bi-ik- râr-ı verese Akçe 480	Deyn-i Cebecioğlu bi-ikrâr-ı verese Akçe 42	Deyn-i Kara Mustafa bi-ik- râr-ı verese Akçe 138	Deyn-i Ahmed Ağa bi-ikrâr-ı verese Akçe 2.080	
Deyn-i Zebunoğlu İbrahim bi-ikrâr-ı verese Akçe 150	Deyn-i mehr-i müeccel bi-ikrâr-ı verese Akçe 2.000	Techîz ve tekfîn Akçe 930	Harc-ı defter Akçe 240	
Karye-i mezbûra giden kâtibe ücret Akçe 120	Çukadâriye Akçe 90	İhzâriye Akçe 55	Ücret-i bargir Akçe 135	Dellâliye Akçe 170
Cem'an yekûn Akçe 9.250				

Müteveffâ-yı mezbûrun bey' olunan terekesi semeni ancak düyûnuna müsâvî olmağın beynlerinde erbâb-ı düyûna edâ ve teslîm edüp kendilere hisse olmayıp her biri âharın zimmetlerini ibrâ ve ıskât eyledikleri işbu mahalle şerh verildi.

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H. 1154-1161 / M. 1741-1748), çeviri yazı. Abdulkadir Altın, Salih Kahriman, İstanbul 2019, s. 101 (Orijinal metin no: [4a-1] Hüküm no: 27).

Şamlar karyesinden Mehmet Kızı Fatma'nın birikmiş vergi borçlarını ödlediği 5 Aralık 1746

Ma'rûz

Havâss-ı aliyye kazâsı muzâfâtından Terkos nâhiyesine tâbi' Şamlar nâm karye ahâlîlerinden Osman Beşe ve Mustafa Beşe nâm kimesneler kendi nefslerinden asıl ve ashâb-ı arzuhâl mazbûtü'l-esâmî sâir karye-i mezbûre ahâlîleri taraflarından zikr-i atî husûsda vekîl-i müseccel-i şer'îleri olmağla vekâleten medîne-i Eyüb mahkemesinde meclis-i şer'-i hatîrde Sandıkçı zevcesi demekle ma'rûf olup zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan derûn-ı arzuhâlde mastûrû'l-ism Fâtıma bt. Mehmed nâm hatun muvâcehesinde mezbûre Fâtıma Hatun'un karye-i mezbûrede vâki' hâne-i avârızına bağlı mülkü olmağla bâ-fermân-ı âlî nâzile olan tekâlif-i örfiye ve şâkkadan karye-i mezbûra isâbet eden akçeden a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibârıyla tahammüllerimize göre hisselerimizi edâ edip mezbûre Fâtıma'nın ednâ i'tibârıyla yedi seneden beri tahammülüne göre zimmetinde müctemi' hisseline isâbet eden yetmiş guruşdan an-musâlaha bize on beş guruş def' u teslîme biz dahi asâleten ve vekâleten yedinden ba'de'l-ahz ve'l-kabz bâkt elli beş guruşa müte'allika da'vâdan asâleten ve vekâleten mezbûre Fâtıma Hatun'un zimmetini ibrâ ve iskât eylediğimizde mezbûre Fâtıma Hatun dahi asâleten ve vekâleten bize medfû' olan meblâğ-ı mezbûr on beş guruşa müte'allika da'vâdan bizim ve müvekkil-lerimiz olan karye-i mezbûre ahâlîlerinin zimmetlerini ibrâ ve iskât eyledi deyü ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk mübâşirleri Mumcu Mehmed Beşe kulları iltimâsıyla huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkt fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 min-Zilka'de sene 1159.

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H. 1154-1161 / M. 1741-1748), çeviri yazı.
Abdulkadir Altın, Salih Kahrıman, İstanbul 2019, s. 525 (Orijinal metin no: [95b-1] Hüküm no: 814)

Şamlar karyesi koru ve arazisinin Maksud b. Abbas'a kiralandığı 2 Aralık 1749

Ma'rûz-ı dâî-i devlet-i aliyyeleridir ki

Havâss-ı aliyye kazâsında Şamlar nâm karye ahâlîsinden Kara Mustafa b. Mehmed ve Osman b. Ömer ve Mustafa b. Mehmed ve Musa b. Ali ve Mehmed b. Hasan ve Uzun Mehmed b. İbrahim b. Yusuf ve Halil b. Mustafa ve es-Seyyid Mehmed b. Ahmed nâm kimesneler asâleten ve âharları taraflarından bi'l-vekâle meclis-i şer'de sâhib-i arzuhâl celep tâifesinden Maksud b. Abbas muvâcehesinde karyemizin kışlak ta'bîr olunur mukâta'alı koru ve arâzi-i mevkûfeyi işbu hâzır bi'l-meclis İsmail Ağa nâm kimesne çiftliği mülhakâtından olan hanı koyunların ra'y edip otundan ve suyundan intifâ' etmek üzere i'tâ olunan temessük mantûku üzere bin yüz altmış iki senesi rûz-ı Kâsım'ı ibtidâsından altmış üç senesi içinde rûz-ı Hızır'a değin müstakillen yüz seksen gün tamamına değin kışlağı zabt ve koyunların ra'y ve kışladıp zabtına bir ferd mümâna'at eylememek üzere cümle ahâlî-i karye bi'l-ittifâk yüz on beş guruşa mezbûr Maksud'a îcâr olunduğu ba'de'l-istîcâr ve'l-kabûl meblâğ-ı mezbûru her birimiz bi-kadri'l-hısas ahz u kabz edip zikr olunan kışlak müddet-i mezbûra değin işbu mezbûr Maksud'un taht-ı icâresinde olduğunu her birleri ikrâr ve i'tirâf edip koyunların ra'y ve kışladıp zabt u rabtına mümâna'at eylememek üzere ta'ahhüd eylemeleriyle mezbûr Maksud dahi cümleyi tasdîk ve bundan akdem ber-vech-i muharrer tescîl etdirdikleri fermân-ı âlîlerine imtisâlen huzûr-ı Âsafânelerine i'lâm olundu. Bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 min-Zilhicce li-sene isneyn ve sittin ve mi'e ve elf.

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H. 1154-1161 / M. 1741-1748),
çeviri yazı. Abdulkadir Altın, Salih Kahrıman, İstanbul 2019, s. 473 (Orijinal metin no: [82b-1] Hüküm no: 740)

Terkos nâhiyesinin Şamlar karyesinde bulunan Yusuf Ağa Vakfı'nın bir senelik muhâsebe kaydı 10 Aralık 1749

Muhâsebe

Havâss-ı refî'a kadıları nezâretlerinde âsûde olan evkâfdan Terkos nâhiyesinde Şamlar nâm karyede vâki' merhûm Atîka Sultan teberdârı merhûm Yusuf Ağa Vakfı olan câmi'-i şerîf mesâlihine mevkûfe nukûdun sâbıkâ mütevellîsi karye-i mezbûrede imam olan İbrahim Efendi'nin işbu bin yüz altmış iki senesi Muharremi guresinden sene-i mezbûre Zilhicce'si gâyetine gelince zamân-ı tevliyyetinde îrad ve mesârif-i vakfın hâlâ mütevellî nasb olunan muhtâr-ı ahâlî-i karye Musa Beşe iltimâsıyla ahâlî-i karye muvâcehelerinde muhâsebesi görölüp zimem-i müteferrikada olan mâl-ı vakfı mütevellî-i cedîde götürölüp kabz ve kabûl eylediği defteridir ki ber-vech-i âtî ale't-tafsîl zikr ve beyân olunur.

Fi't-târîhi'l-mezbûr li's-seneti'l-merkûme			
Mâl-ı vakf-ı merbûhdur -bâ-muhâsebe Akçe 37.243		Mahsûl-i murâbahât der-sene-i kâmile Akçe 5.340	
Der-zimmet-i ahâlî karye bi-ecma'ihim Akçe 9.620	Der-zimmet-i Züğürt? Mustafa Beşe Akçe 5.665	Der-zimmet-i Ali Usta Akçe 6.000	
Der-zimmet-i Fâtıma Hatun Akçe 600	Der-zimmet-i Emine Hatun Akçe 600	Der-zimmet-i Deli Mehmed oğlu İbrahim Akçe 698	
Der-zimmet-i Kat Mehmed Akçe 1.200	Der-zimmet-i Musa Beşe Akçe 4.990	Der-zimmet-i Cebeci Halil Akçe 1.820	
Der-zimmet-i Osman Beşe Akçe 500	Der-zimmet-i İsmihan Hatun Akçe 600	Der-zimmet-i Kıbtî yetimleri Akçe 2.240	
Der-zimmet-i Bahçivân yetimleri Akçe 600	Der-zimmet-i Papaoğlu Kostantin Akçe 1.495	Der-zimmet-i Osman Beşe Akçe 120	
Der-zimmet-i Kara Mustafa Akçe 100	Der-zimmet-i Cebecioğlu Akçe 400	Yekûn Guruş 37.243	

El-vezâif ma'a'l-mesârif der-sene-i kâmile: 534			
Vazîfe-i imam	Vazîfe-i müezzin	Vazîfe-i kayyım	Vazîfe-i tevliyyet
Yevm 10 Sene 3600	İmama meşrûta Yevm 1 Sene 360	İmama meşrûta Yevm 1 Sene 360	Yevm 2 Sene 720
Bahâ-yı şem'-i revgan Sene 120	Harc-ı muhâsebe Sene 120	Kalemiye, müteferrika Sene 60	

Vech-i meşrûh üzere bir senelik îrad mesârif-i vakfın hesâbı görölüp mâl-ı vakf zimem-i müteferrika-yı mezkûrünün ikrârıyla zimmetlerinde olduğu zâhir ve mütevellî-i cedîd kabûl edip mütevellî-i sâbıkı zimmetinde mâl-ı vakıfdan bir akçe ve bir habbe bâktı kalmayıp cem'an mâl-ı vakf yalnız otuz yedi bin iki yüz kırk üç akçe olup beher sene murâbahası alınmak üzere şerh verildi.

Sahh.

۹

سرای و بزره و حوالی بلندن استانه عتبه جوار نر اولون قتل و قتلده موجود اغانی

اغنام	۰۶۰۰
بقی اورن مرعنه پش اسکنه	۰۶۰۰
اورمانلره قشقی علی	۰۸۰۰
اسار بکلی نقاشی حاجی پروانج	۰۸۰۰
قش جمه کوی مرعنه عتبه بوزکلیان	۰۹۰۰
کردطا غنره قازغانلی و لجو	۰۹۰۰
بکلیک ماندره ده قازغانلی تلو	۰۸۰۰
استرا نجه مرعنه تقال بورغو	۰۸۰۰
ما بقیه مرعنه اولون کوی اوغولان	۰۸۰۰
میرا خور کوی	۰۸۰۰
عورت الخا کوی طوی سرای جوارن	۰۸۰۰
سرای مرعنه عتبه بود قورش	۰۸۰۰
قارلوه کوی مرعنه عتبه بود خاتم	۰۸۰۰
قش جمه مرعنه حاجی اوغلی نری	۰۸۰۰
حاجی مرعنه عورت الخا اسانولک و لاکری	۰۸۰۰
شا ملر مرعنه عتبه بود مصطی	۰۸۰۰
شا ملر مرعنه اسرینک اوغلی	۰۸۰۰
بابا زبور غازی مصطی غا	۰۸۰۰
بالوش اوغلیک ارکک	۰۸۰۰
	۰۸۸۰۰

۱۰۸۸۰۰

استانه عتبه ده عا دایم لمودن ضرورت و مضایقه جکلمسین طرف چاکریون
و قضا بان اصنافی طرفه درقش نغزاد ملوسا بیلاردنه قبا بای عتیق و چورق
و بورغاز و سلوری فضالری قشده قتلده موجود اولون اغناملری قشقی و قش
ایلیوب تقارده بالغ اولدیغی وقت مضایقه بچون بوشکا مده استانه سعادته
بود و برلمی اصحاب اغنامه نجه ابدون تبیین اولون اصحاب اغنام و کجری
طرفلرله و رود ابدن اشود قتر درونره اولون اصناف قشقی و نظام و سبزی
استانه عتبه عتبه مود فرمان عالم حاج اولدیغی اصناف قشقی و نظام و سبزی
قولری طرف چاکری نجه و برلمی و کجری بولدیغی مکرده استانه عتبه عتبه
اغنام قشده قتلده موجود اغانی و بولدیغی کجری نجه خطانا مود و سبزی
قشقی و قشقی بایع عتبه عتبه و احسان بولدیغی بایع امر و فرمان و و قشقی و قشقی
برقشقه امر عتبه عتبه و احسان بولدیغی بایع امر و فرمان و و قشقی و قشقی
اقدام نظام حفری بولدیغی

İstanbul halkının et sıkıntısı çekmemesi için Ormanlı, Mirahur, Şamlar ve Papazburgaz gibi İstanbul civarındaki kışlaklarda bulunan keçi ve koyunların İstanbul'a nakli için Edirne, Babaeski, Çorlu, Burgaz ve Silivri kadılarına emir yazılması 30 Ocak 1764

Saray ve Vize ve havâîlilerinden Âsitâne-i Aliyye civârında olan kışlaklarda mevcûd ağnâmlar beyân

Ağnâm

Re's

0400 Yassıören mer'asında Başeski'nin
1400 Ormanlı'da Fındık Ali
0800 Asarbeyli Nakkaşlı Hacı Pehliva'nın
2500 Karacaköy mer'asında Arnabud Süleyman
0900 Kürd dağında Kazganlı Velço

6000

0800 Beylikmandıra'da Gazganlı Telo
1000 Istranca mer'asında Bakkal Yorgo
1500 Maynaka mer'asında Otluk köylü Ustuyan
0300 Mirahur köyünde
0800 Avrat alınlı Köse Tolu Saray civârında

10400

01200 Saray mer'asında Arnabud Korneş
01500 Karlık köyü mer'asında Arnabud Hâtem
04500 Kara Mehmed mer'asında Aci oğlu Petri
02000 Çaklı mer'asında avrat alınlı Aci Ustano'nun damâdı
00700 **Şamlar** mer'asında Arnabud Muzli

20300

00400 **Şamlar** mer'asında Ese Beşe'nin oğlu
01600 Papazburgazlı Mustafa Ağa
00500 Balaş oğlunun erkeği
22800

(Katip gülü)

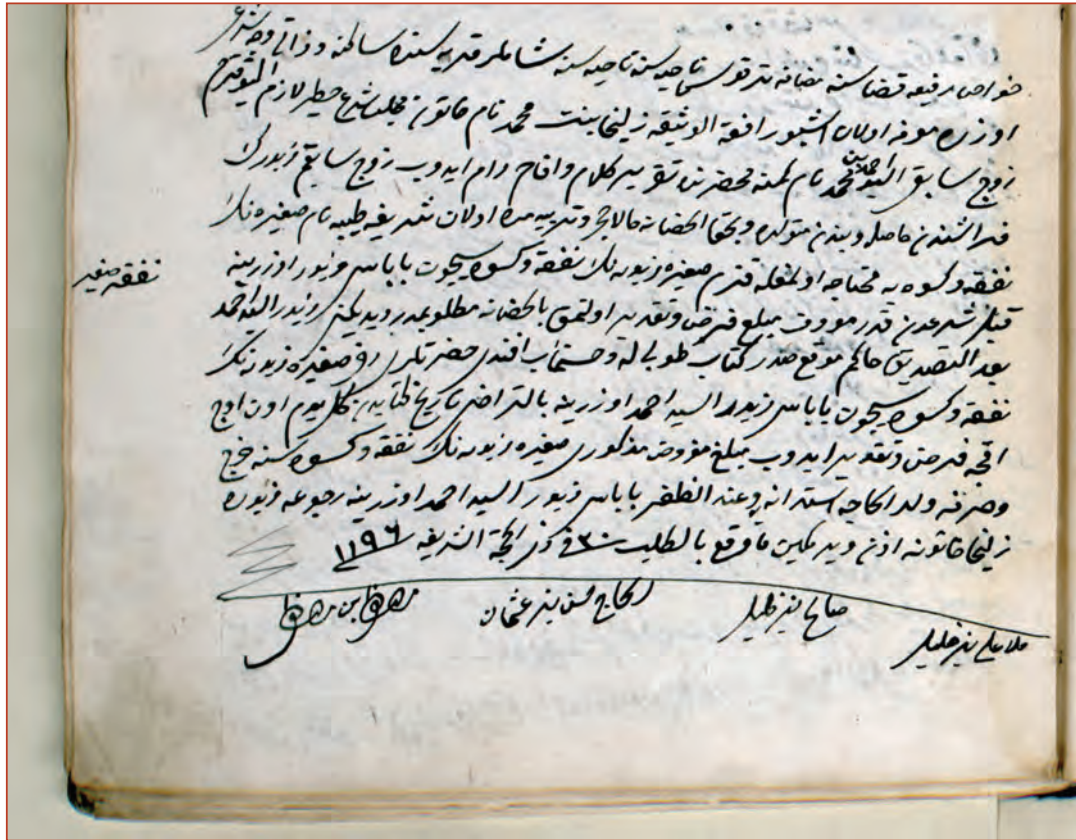
Mûcebince müekked fermân buyuruldu.

Fî 27 C. sene [1]208.

Âsitâne-i Aliye'de ibâdullâhın lühûmdan zarûret ve müzâyaka çekmemesiçün taraf-ı çâkeriden ve kassâbân esnâfı tarafından dört beş nefer adamlar ve sayıcılar Edirne ve Baba-yı Atîk ve Çorlu ve Burgaz ve Silivri kazâları kışlaklarında mevcûd olan ağnâmlarını teftîş ve tefahhus eyleyüb ne mikdâra bâliğ olduğunu ve vakt-i müzâyaka içün bu hengâmede Âsitâne-i Sa'âdet'e yol vermelerini ashâb-ı ağnâma tenbîh ederek ta'yîn olunan sayıcılar ve yazıcıları taraflarından vürûd eden işbu defter derûnunda olan ashâb-ı ağnâmın ağnâm ve keçileri Âsitâne'ye gelmesi husûsu müekked fermân-ı âliye muhtâc olduğunu Esnâflar kethüdâsı ve nizâm ustaları kulları taraf-ı çâkeriye haber vermeleriyle derûn-ı defterde mastûru'l-ism olan ashâb-ı ağnâmın kışlaklarında mevcûd ağnâm ve keçilerini bulunduğu mahalden Âsitâne-i Aliyye'ye sevk ve tesyîr olunmak bâbında Avcı başıya bulunduğu mahallerin kadılarına hitâben müekked ve müşedded bir kıt'a emr-i âlî isdâr ve ihsân buyurulmak bâbında emr ü fermân devletlü inâyetlü efendim sultânım hazretlerindir.

Fî 27 C. sene [1]208.

(Mühür)

İstanbul Kadı Sicilleri Davud Paşa Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H. 1196-1197 / M. 1782-1783),
çeviri yazı. Rasim Erol, Sabri Atay, İstanbul 2019, s. 69 (Orijinal metin no: [20a-3] Hüküm no: 131)

Terkos nahiyesi Şamlar köyünden Zeliha bt.
Mehmed'in bakmakta olduğu küçük kızı için
boşandığı kocasından nafaka alması
26 Kasım 1782

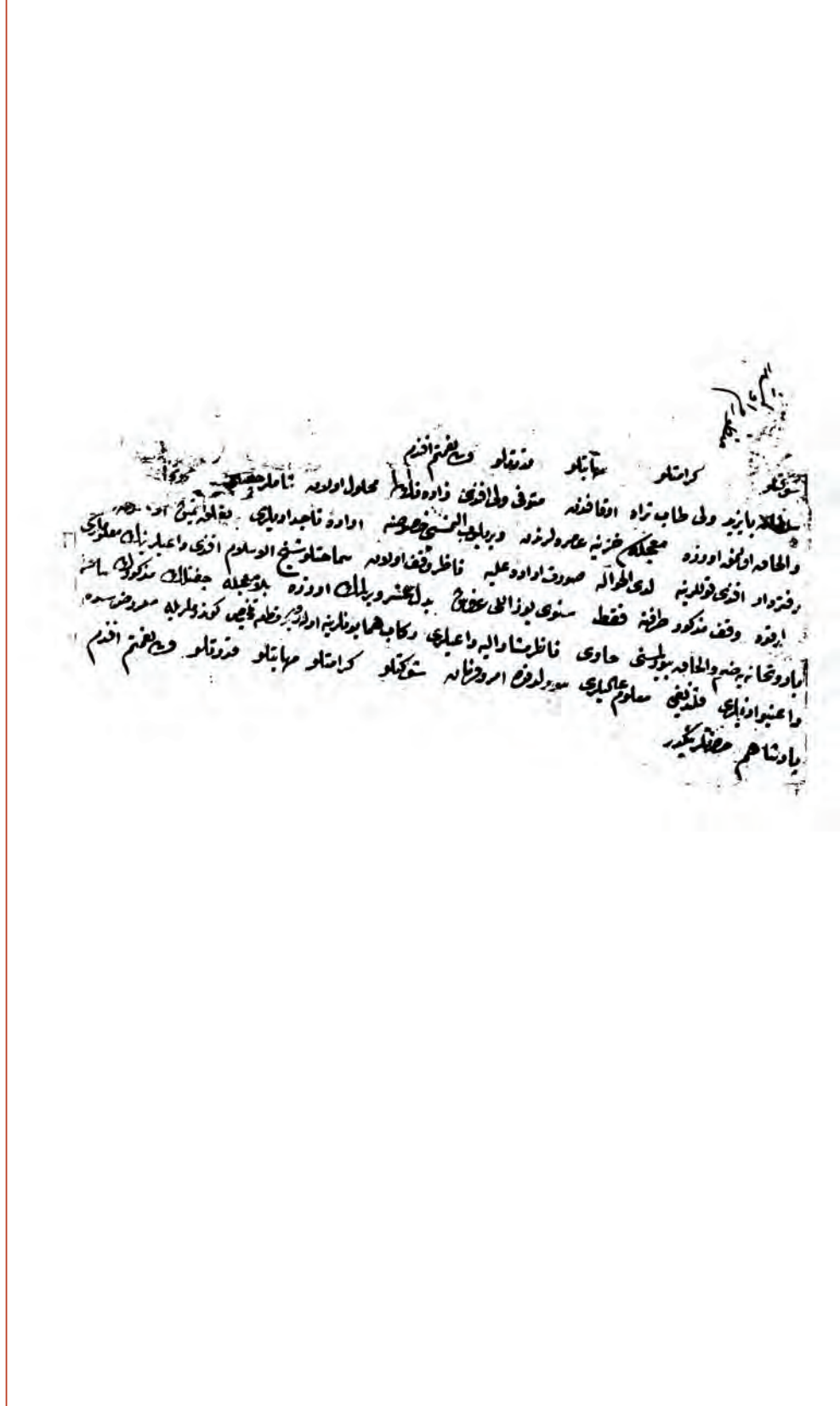

Nafaka-i sagır

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe Terkos nâhiyesine [tâbi'] Şamlar karyesinde sâkine ve zâtı vech-i şer'î üzere mu'ar-refe olan işbu râfi'atü'l-vesîka Zeliha bt. Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde zevc-i sâbıkı es-Seyyid Ahmed b. Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ifâde-i merâm edip zevc-i sâbıkım mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide ve bi-hakkı'l-hıdâne hâlâ hacr u terbiyemde olan Şerife Tayyibe nâm sagır-
renin nafaka ve kisveye muhtâce olmağla kızım sagıre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesi için babası mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadr-ı ma'rûf meblağ farz ve takdîr olunmak bi'l-hıdâne matlûbumdur dediğini mezbûr es-Seyyid Ahmed ba'de't-tasdîk hâkim-i muvakkı'-ı sadr-ı kitâb -tûbâ-lehû ve hüsnü-meâb- efendi hazretleri dahi sagıre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesi için babası mezbûr es-Seyyid Ahmed üzerine bi't-terâzî târih-i kitâbdan küllü yevm on üç akçe farz ve takdîr edip meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagıre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesine harc ü sarfa ve lede'l-hâce istidâ-
neye ve inde'z-zafer babası mezbûr es-Seyyid Ahmed üzerine rücû'a mezbûre Zeliha Hatun'a izin vermeğin mâ-vaka'a bi't-taleb.

Fî 20 Zilhiccetî's-şerîfe sene 1196

Şühûdü'l-hâl: Molla Ali b. Halil, Salih b. Halil, el-Hâc Hasan b. Osman, Mustafa b. Mustafa.

BOA, HAT, 108/4325

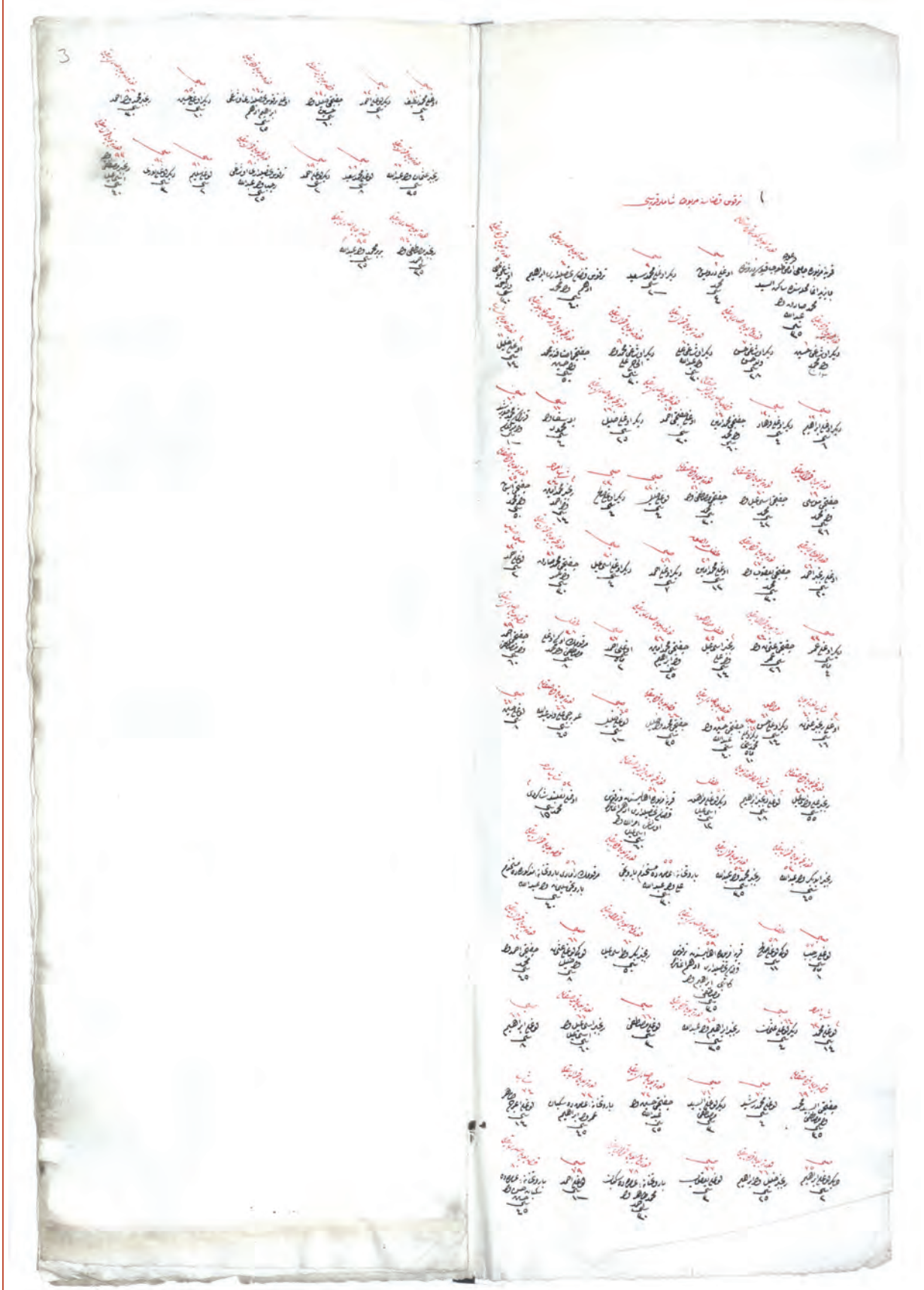
Sultan II. Bayezid Han Evkafı'ndan olup
mütevelli Veliefendizade'den mahlul kalan
Şamlar çayırının öşrü verilmek şartıyla
Baruthaneye ilhakı
20 Mart 1806

Manzûrum olmuştur.

Şevkütlü kerâmetlü nehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim

Sultân Bâyezîd-i Velî *tâbe serâhû* Evkâfı'ndan mütevellî Veli Efendi-zâde'nin mahlûl olan Şamlar [çayırı Baruthâ-
neye zam] ve ilhâk olunmak üzere mu'accesi Hazîne-i Âmirelerinden verilüb alınması husûsuna irâde-i tâcdârîleri
ta'alluk etmiş olan Defterdâr efendi kullarına lede'l-havâle sûret-i irâde-i aliyye nâzır-ı vakf olan semâhatlü Şeyhülis-
lâm efendi dâ'îlerinin ma'lûmları oldukda vakf-ı mezkûr tarafına fakat senevî yüz elli gurus bedel-i öşr verilmek üzere
bilâ-mu'accele çiftlik-i mezkûrun sâha-i Baruthâne'ye zam ve ilhâk buyurulmasını hâvî nâzır-ı müşârun-ileyh dâ'îleri
rikâb-ı hümayûnlarına olarak bir kît'a telhîs göndermeleriyle ma'rûz-ı sütte-i dâ'i-nüvâzîleri kılındığı ma'lûm-ı âlî-
leri buyuruldukda emr ü fermân şevketlü kerâmetlü nehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazret-
lerininidir.

Şamlar köyünün İslam nüfusu 10 Haziran 1831

Terkos kazâsına merbût Şamlar karyesi						
1 <i>Orta boylu köse kara sakallı</i> <i>Deraliyye'de</i> Karye-i mezbûre cami'i imâmı Topkapusu derûnunda Bâyezid Ağa mahallesinde sâkin es-Seyyid Mehmed Sadık veled-i Abdullah Sinni 35	2 <i>Sabi</i> Oğlu Derviş Mehmed Sinni 4	3 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Mehmed Sâ'id Sinni 2,5	4 <i>Orta boylu sarı bıyıklı</i> Terkos kazâsı tahsîldârı İbrâhîm Edhem veled-i Mehmed Sinni 40	5 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Uşağı Yahya veled-i Ahmed Sinni 30		
6 <i>Uzunca boylu kara bıyıklı</i> Diğer uşağı Hüseyin veled-i Mehmed Tüvâne	7 <i>Uzun boylu sarı bıyıklı</i> Diğer uşağı Hasan veled-i Hasan Sinni 28	8 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Diğer uşağı Ali veled-i Abdullah Sinni 3	9 <i>Uzun boylu kumral bıyıklı</i> Diğer uşağı Mehmed veled-i el-Hâc Ali Sinni 30	10 <i>Uzunca boylu kara sakallı</i> pala bıyıklı Çiftçi esnâfından Mehmed veled-i Hüseyin Sinni 50	11 <i>Orta boylu şâbb</i> Oğlu Halil Sinni 14	
12 <i>Sabi</i> Diğer oğlu İbrahim Sinni 6	13 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ferhâd Sinni 4	14 <i>Kısa boylu sarı kır sulb sakallı</i> Çiftçi Mehmed Emin veled-i Mehmed Sinni 60	15 <i>Uzunca boylu sarı bıyıklı</i> Oğlu çiftçi Ahmed Sinni 30	16 <i>Uzunca boylu sarı bıyıklı</i> Diğer oğlu Halil Sinni 25	17 <i>Sabi</i> Yusuf veled-i Mahmûd Sinni 4	18 <i>Sabi</i> Karındaşı Mehmed Hurşîd veled-i mezkûr Sinni 1.5
19 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Çiftçi Musa veled-i Mehmed Sinni 36	20 <i>Orta boylu kara sakallı</i> Çiftçi İsmail veled-i Mehmed Sinni 42	21 <i>Orta boylu kara sakallı</i> Çiftçi Mustafa veled-i Mehmed Sinni 30	22 <i>Sabi</i> Oğlu Halil Sinni 4	23 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Sâlih Sinni 4	24 <i>Şâbb</i> emred Rençber Mehmed Emin veled-i Ahmed Sinni 14	25 <i>Orta boylu kara sakallı</i> Çiftçi İbiş veled-i Mehmed Sinni 50
26 <i>Orta boylu ter bıyıklı</i> Oğlu rençber Ahmed Sinni 20	27 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Çiftçi Ya'kûb veled-i Mehmed Sinni 30	28 <i>Tifl mürâhika</i> Oğlu Mehmed Emîn Sinni 12	29 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ahmed Sinni 7	30 <i>Sabi</i> Diğer oğlu İsmail Sinni 4	31 <i>Uzunca boylu kumral bıyıklı</i> Çiftçi Mehmed Sâdık veled-i Ömer Sinni 30	32 <i>Sabî-i sagîr</i> Oğlu Ahmed Sinni 2

33 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ömer Sinni Mâh 4	34 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Çiftçi Osman veled-i Ömer Sinni 26	35 <i>Tifil mürâhika</i> Rençber İsmail veledi Ali Sinni 13	36 <i>Uzun boylu sarı bıyıklı</i> Çiftçi Mehmed Emîn veled-i İbrahim Sinni 25	37 <i>Sabi</i> Oğlu Ahmed sinni Mâh 2	38 <i>Tifil</i> Merkûmun üveyi oğlu Mustafa veled-i Mehmed Sinni 8	39 <i>Kısa boylu sarı bıyıklı</i> Çiftçi Ahmed veled-i Mustafa Sinni 60	
40 <i>Şâbb uzun boylu</i> Oğlu rençber Osman Sinni 16	41 <i>Mürâhika</i> Diğer oğlu Hasan Sinni 14	42 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Mehmed Sinni Mâh 10	43 <i>Uzun boylu sarı bıyıklı</i> Çiftçi Hüseyin veled-i Abdullah Sinni 40	44 <i>Kısa boylu kara bıyıklı</i> Çiftçi Mehmed veled-i Halil Sinni 35	45 <i>Sabi</i> Oğlu Halil Sinni 1.5	46 <i>Orta boylu kara sakallı</i> Arabacı Ali veled-i Abdullah Sinni 45	47 <i>Sabi</i> Oğlu Hüseyin Sinni 8
48 <i>Uzunca boylu kara sakallı</i> Rençber Ali veled-i İsmail Sinni 55	49 <i>Şâbb emred orta boylu</i> Oğlu rençber İbrahim Sinni 18	50 <i>Tifil</i> Diğer oğlu mürâhika İsmail Sinni 12	51 <i>Uzunca boylu kırca sakallı</i> Karye-i mezbûre ahâlîsinden ve Terkos kazâsı tahsildârı Edhem Ağa'nın uşağı Emrullah veled-i İsmail Sinni 60	52 <i>Şâbb emred</i> Oğlu na'lband şâkirdi Mehmed Sinni 15			
53 <i>Uzunca boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Ebubekir veled-i Abdullah Sinni 45	54 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Mehmed veled-i Abdullah Sinni 35	55 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Baruthâne-i Âmire'de müstahdem Barutçu Ali veled-i Abdullah Sinni 30	56 <i>Kısa boylu kumral bıyıklı</i> Merkûmun dâmâdı Baruthâne-i mezkûrede müstahdem Barutçu Süleyman veled-i Abdullah Sinni 40				
57 <i>Sabi</i> Oğlu Receb Sinni Mâh 1	58 <i>Tifil</i> Üveyi oğlu Sâlih Sinni 11	59 <i>Orta boylu sarı bıyıklı</i> Karye-i mezbûre ahâlîsinde Terkos kazâsı tahsildârı Edhem Ağa'nın kâtibi İbrahim veled-i Mustafa Sinni 35	60 <i>Uzun boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Bekir veled-i İsmail Sinni 50	61 <i>Sabi</i> Üveyi oğlu Osman veledi Halil Sinni 8	62 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Çiftçi Ahmed veled-i Mehmed Sinni 45		
63 <i>Şâbb emred</i> Oğlu Mehmed Sinni 14	64 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Osman Sinni 4	65 <i>Orta boylu kısa bıyıklı</i> Rençber İbrahim veled-i Abdullah Sinni 35	66 <i>Sabi</i> Oğlu Mustafa Sinni 3	67 <i>Orta boylu kır sakallı</i> Rençber İsmail veled-i İsmail Sinni 60	68 <i>Sabi</i> Oğlu İbrahim Sinni 8		

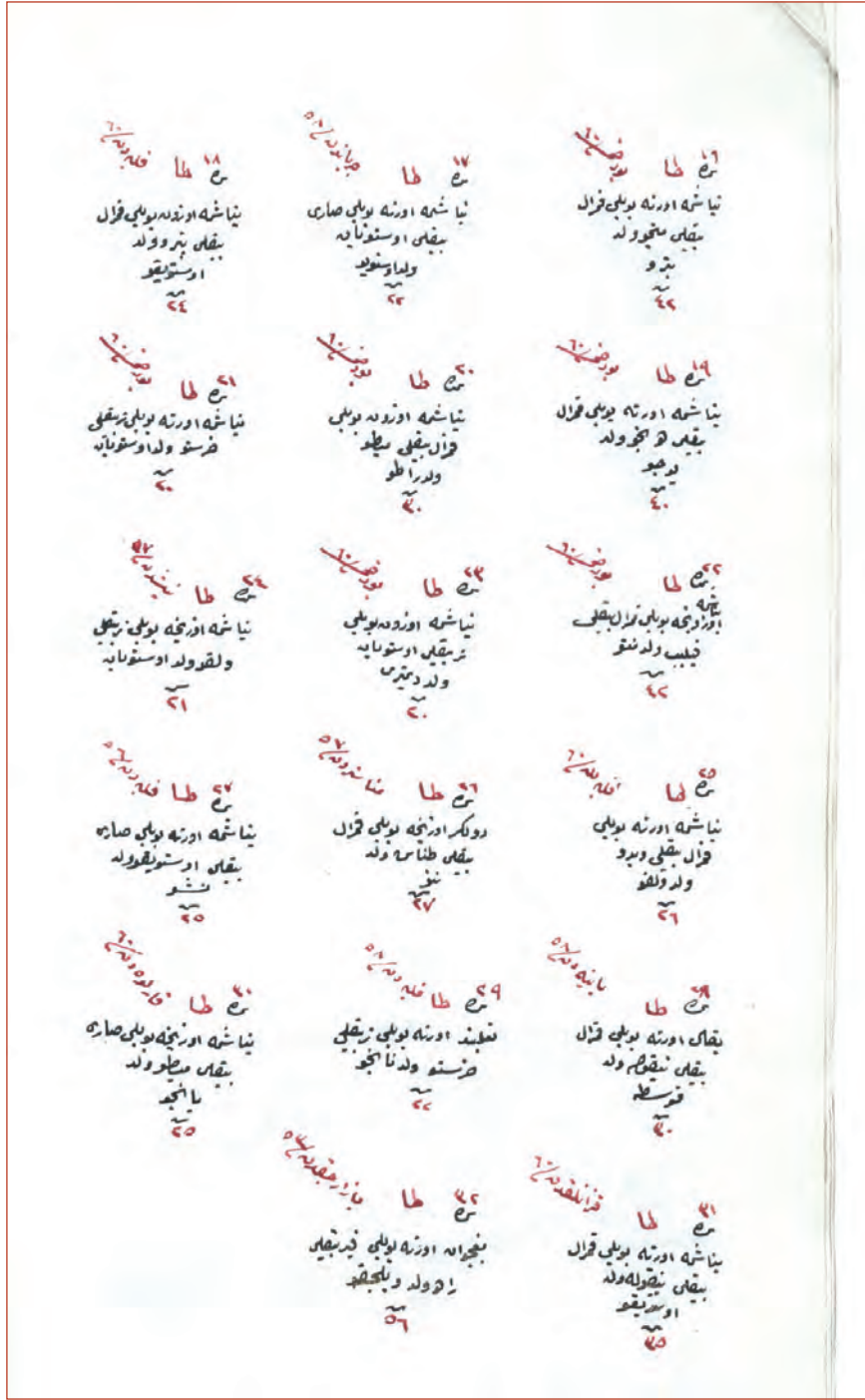
69 <i>Kısa boylu kara sakallı</i> Çiftçi es-Seyyid Mehmed veled-i Mustafa Sinni 35	70 <i>Sabi</i> Oğlu Mehmed Reşîd Sinni 4	71 <i>Sabi</i> Diğer oğlu es-Seyyid Mustafa Sinni 3	72 <i>Orta boylu sarı bıyıklı</i> Çiftçi Hüseyin veled-i Abdullah Sinni 25	73 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Baruthâne-i Âmire'de sekban Ömer veled-i İbrahim Sinni 45	74 <i>Şâbb</i> Oğlu A'rac Tâhir Sinni 14	
75 <i>Sabi</i> Diğer oğlu İbrahim Sinni 2	76 <i>Orta boylu kara bıyıklı</i> Rençber Halil veled-i İbrahim Sinni 25	77 <i>Sabi</i> Oğlu Ya'kûb Sinni 3	78 <i>Uzun boylukumral bıyıklı</i> Baruthâne-i Âmire'de sekban Mehmed Tâhir veled-i Ahmed Sinni 30	79 <i>Sabi</i> Oğlu Ahmed Sinni 1.5	80 <i>Kısa boylu sarı bıyıklı</i> Baruthâne-i Âmire'de sekban Hasan veled-i Hasan Sinni 45	
81 <i>Sabi</i> Oğlu Mehmed Nazîf Sinni 4	82 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ahmed Sinni 1	83 <i>Kısa boylu kır sakallı</i> Çiftçi Halil veled-i Hüseyin Sinni 60	84 <i>Uzun boylu kara bıyıklı</i> Oğlu Terkos tahsildârı uşağı İbrahim Edhem Sinni 25	85 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Hüseyin Sinni 10	86 <i>Uzun boylu sarı bıyıklı</i> Rençber Mehmed veled-i Ahmed Sinni 30	
87 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Osman veled-i Abdullah Sinni 35	88 <i>Sabi</i> Oğlu Mehmed Sa'îd Sinni 8	89 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Ahmed Sinni 2	90 <i>Uzunca boylu kumral bıyıklı</i> Terkos tahsildârı uşağı Receb veled-i Abdullah Sinni 25	91 <i>Sabi</i> Oğlu Selim Sinni 2	92 <i>Sabi</i> Diğer oğlu Nuri Sinni 3	93 <i>Orta boylu kumral bıyıklı</i> Rençber Mustafa veled-i İsmail Sinni 40
94 <i>Orta boylu sarı bıyıklı</i> Rençber Mustafa veled-i Ahmed Sinni 35	95 <i>Orta boylu sarı bıyıklı</i> Berber Mehmed veled-i Abdullah Sinni 25					

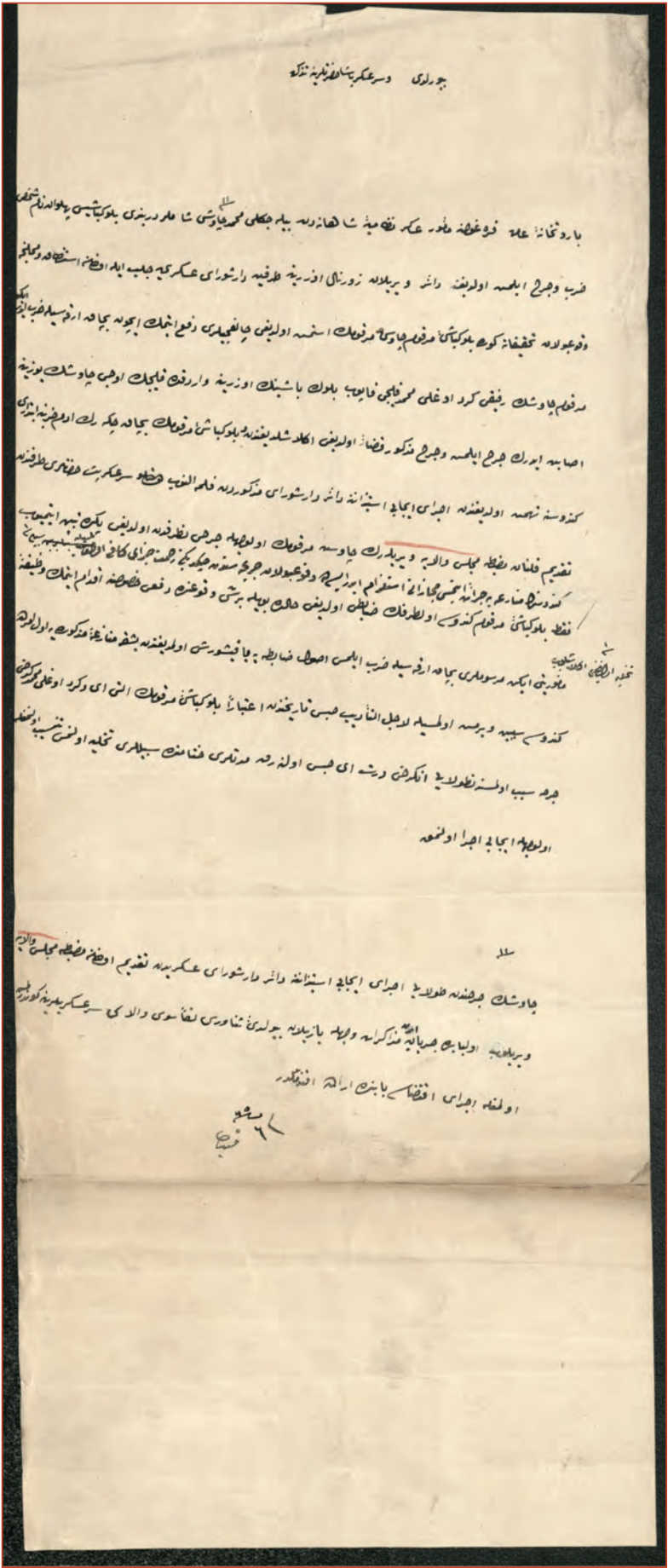
Terkos kazası Şamlar köyünde bulunan reayanın sayım defteri 9 Ocak 1845

Karye-i Şamlar		
Numara 1 <i>Manastır'dan gelmiştir. Sene [12]59</i> Bağçıvan kısa boylu kumral bıyıklı Milenko veled-i Hristo Sinn 30	Numara 2 <i>Köstendil'den. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Yorgi veledi Niko Sinn 30	Numara 3 <i>Filibe'den. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Yuvan veled-i Ninko Sinn 35
Numara 4 <i>Yanya'dan. Sene [12]57</i> Bakkal orta boylu ak bıyıklı Kosta veled-i Yorgi Sinn 60	Numara 5 <i>Bu dahi. Sene [12]57</i> Bakkal orta boylu kumral bıyıklı Hristo veled-i Yorgi Sinn 28	Numara 6 <i>Filibe'den. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Vanco veled-i Niko Sinn 30
Numara 7 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Yuvan veled-i Metro Sinn 23	Numara 8 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Vasil veled-i İsvetko Sinn 35	Numara 9 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Kula veled-i Mito Sinn 35
Numara 10 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Jalo veled-i Dotco Sinn 25	Numara 10 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Jalo veled-i Dotco Sinn 35	Numara 12 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Vido veled-i Vasil Sinn 20
Numara 13 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Tanaş veled-i Varito Sinn 20	Numara 14 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Genco veled-i Ostoyko Sinn 23	Numara 15 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Sava veled-i Vilko Sinn 23

Numara 16 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Minço veled-i Banayot Petro Sinn 42	Numara 17 <i>Çırpan'dan Sene [12]58</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Ostoyan veled-i Ostoyed Sinn 22	Numara 18 <i>Filibe'den. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Petro veled-i Ostoyko Sinn 24
Numara 19 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Donco veled-i Yoco Sinn 40	Numara 20 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Mito veled-i Rato Sinn 30	Numara 21 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Hristo veled-i Ostoyan Sinn 20
Numara 22 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Filib veled-i Nito Sinn 42	Numara 23 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Ostoyan veled-i Dimitri Sinn 20	Numara 24 <i>Niş'den. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu ter bıyıklı Velko veled-i Ostayon Sinn 21
Numara 25 <i>Filibe'den. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Vido veled-i Velko Sinn 26	Numara 26 <i>Manastır'dan. Sene [12]57</i> Dülger uzunca boylu kumral bıyıklı Tanaş veled-i Nino Sinn 27	Numara 27 <i>Filibe'den. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Osteyko veled-i Nişo Sinn 25
Numara 28 <i>Yanya'dan Sene [12]58</i> Bakkal orta boylu kumral bıyıklı Nikola veled-i Kosta Sinn 30	Numara 29 <i>Filibe'den. Sene [12]58</i> Na'lband orta boylu ter bıyıklı Hristo veled-i Nanco Sinn 22	Numara 30 <i>Karlivo'dan Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı Mito veled-i Panco Sinn 25
Numara 31 <i>Kızanlık'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Nikola veled-i Ostoyko Sinn 35	Numara 32 <i>Pazarcık'dan. Sene [12]53</i> Bağcıvan orta boylu kır bıyıklı Rado veled-i Viliçko Sinn 56	

Baruthane Karakolu'na memur Asakir-i
Nizamiye-i Şahane'den Bilecikli Mehmed
Çavuş'u yaralayan Şamlar Derbendi Bölükbaşısı
Pehlivan'ın sorgulanması ve hakkında verilen
karara dair buyruldu ve Serasker paşaya tezkire
28 Mayıs 1849

Buyruldu ve Serasker Paşa Hazretlerine Tezkire

Baruthâne-i Âmire karakoluna me'mûr Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhâne'den Bilecikli Mehmed Çavuş Şamlar Derbendi bölükbaşısı Pehlivân nâm şahsı darb ve cerh eylemiş olduğuna dâir yazılan jurnâl üzerine tarafeyn Dâr-ı Şûrâ-yı Askeriye celb ile olunan istintâk ve mahallince vukû' bulan tahkîkâta göre bölükbaşısı-i merkûm çavuş-ı merkûmun istemiş olduğu çalgıcıları def' etmek için bıçak arkasıyla darb eder iken merkûm çavuşun refîki Kürd oğlu Mehmed kılınca kapıp bölükbaşısının üzerine vardıkda kılının ucu çavuşun yüzüne isâbet ederek cerh eylemiş ve cerh-i mezkûr kazâen olduğu anlaşıldığından ve bölükbaşısı-i merkûmun bıçak çekerek adam darbına ibtidârı kendisine töhmet olduğundan icrâ-yı icâbı istîzânına dâir Dâr-ı Şûrâ-yı mezkûrdan kaleme alınıp devletlû Serasker Paşa hazretleri tarafından takdîm kılınan mazbata Meclis-i Vâlâ'ya verilerek çavuş-ı merkûmun ol vechile cerhi ne tarafdandır olduğu pek de tebeyyün etmeyip kendisinin münâza'ya ve cür'et etmesi mücâzâtı istilzâm eder ise de vukû' bulan cerîhasından çekdiği zahmet icrâ-yı kâfi olmasıyla tahliye olunduğu anlaşılıp fakat bölükbaşısı-i merkûm kendisi ol tarafın zâbiti olduğu hâlde böyle bir şey vuk'unda def'i husûsuna ikdâm etmek vazîfe-i me'mûriyeti iken mersûmları bıçak arkası ile darb eylemesi usûl-i zâbitaya yakışır şey olmadığından başka münâza'a-i mezkûreye evvel emirde kendisi sebebiyet vermiş olmasıyla li-ec-li't-te'dîb habs târîhinden i'tibâren bölükbaşısı-i merkûmun altı ay ve Kürd oğlu Mehmed'in dahi cerhe sebep olmasından dolayı onun dahi dört ay habs olunarak müddetleri hitâmında sebîlleri tahliye olunması tensîb olunmağla ol vechile icâbı icrâ olunmak.

[Baruthâne-i Âmire karakoluna me'mûr Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhâne'den Bilecikli Mehmed] Çavuş'un cerhinden dolayı icrâ-yı icâbı istîzânına dâir Dâr-ı Şûrâ-yı Askeriye'den takdîm olunan mazbata Meclis-i Vâlâ'ya verilip ol bâbda cereyân eden müzâkerât vechile yazılan buyruldu-i senâverî leffen sûy-ı vâlâ-yı Seraskerîlerine gönderilmiş olmağla icrâ-yı iktizâsı bâbında irâde efendimindir.

Fî 6 B. sene [12]65.

Tebyiz.

Kırım muhacirlerinin Yapağı, Şamlar ve Yakuplu çiftliklerinde kira bedeli alınarak istihdam edilmeleri ve hayvanlar ile mahsulatın hanelere arasında taksimi

23 Ekim 1861

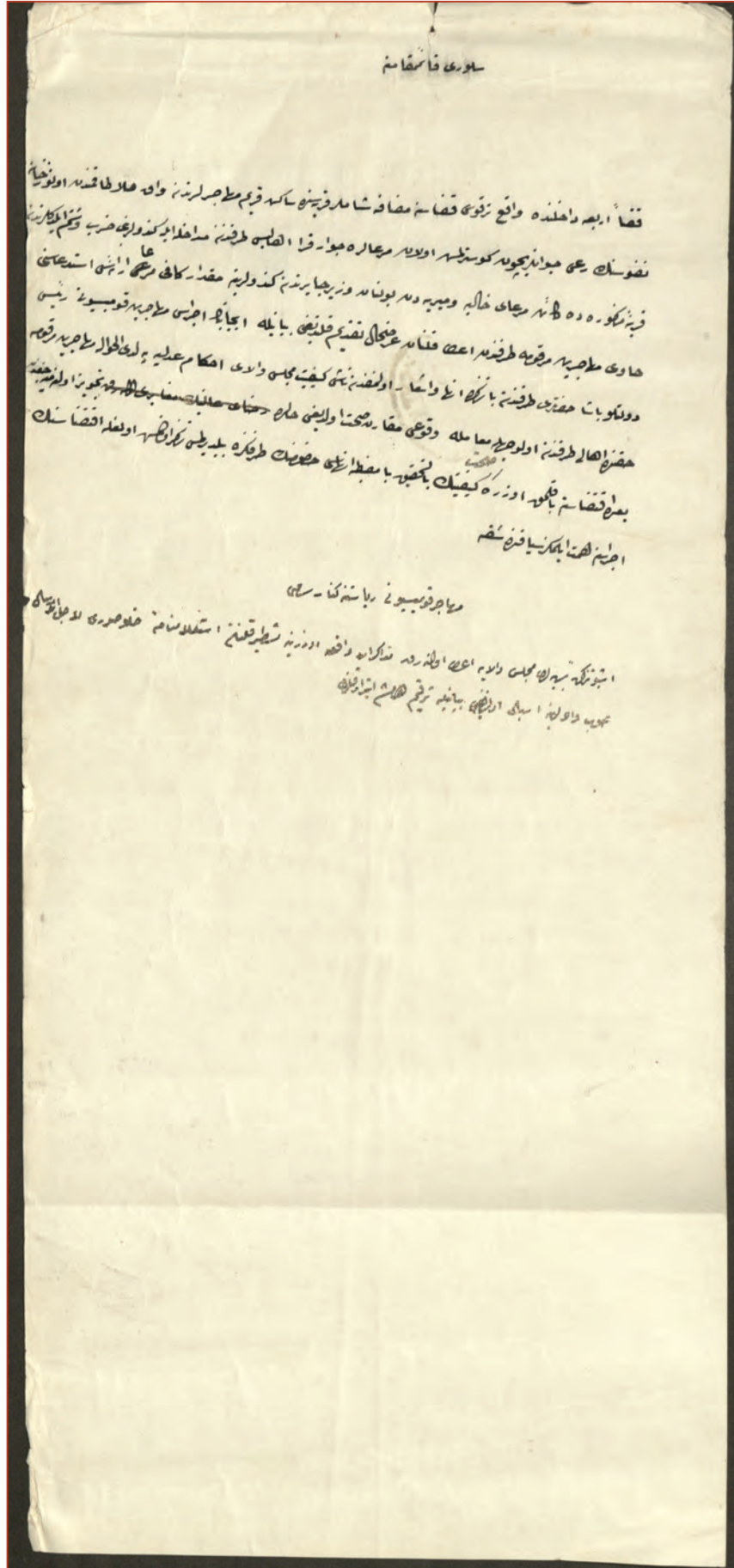

Mâliye Nâzırı Devletlü Paşa Hazretleri

Silivri havâlisinde kâin Emlâk-ı Hümâyûn çiftliklerinde iskânı muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olan Kırım muhâcirlerine çiftlikât-ı merkûme arâzisinin bâ-tapu tefvîzi ve demirbaş hayvan ve edâvâtın tamamen onlara fûruhtuyla esmân-ı hâsı-lasının mukassaten istifâsı husûslarında muahharan ba'zı mehâzîr ve müşkilât mülâhaza olunmasından dolayı Hazîne-i Hâssa Nezâret-i Celîlesi ve Muhâcirîn Komisyonu Riyâseti ile olunan muhâberât üzerine îcâb-ı hâl Meclis-i Vâlâ'da le-de'l-mülâhaza Komisyon-ı mezkûrun mütâlâ'âtı vechile mezbûr çiftlikler arâzisinin muhâcirîne bâ-tapu i'tâsından sarf-ı nazarla bedel-i îcârı beher sene hükûmet-i mahalliye ma'rifetiyle iskân olunacak muhâcirlerden bi't-tahsîl Hazîne-i Celîle-i Mâliye'ye teslîm olunması ve arâzî-i mezkûre yekdiğere bey' olunamayarak fakat inşâ kılınacak hânelerin gedik hakkında olan mu'âmeleye tevfi'kan beynlerinde alınıp satılması ve bilâ-vâris vefât edenlerin hâneleri çiftliklere âid olup içlerinden müşteri zuhûriyle akçesini verdiği hâlde ona fûruhtu câiz olması şerâitiyle muhâcirin-i merkûmenin icrâ-yı iskânları ve işbu çiftliklerden Yapağı Çiftliği Hudâvendigâr-ı sâbık cennet-mekân efendimiz hazretlerinin evkâf-ı şerîfe-sinde merbût idüğünden ondan sarf-ı nazar olunması işbu arâzînin taksîmiyle hânelerin sûret-i inşâiyyesine bakılmak üzere bir mühendisin dahi ta'yîn ve işbu çiftliklerin bedel-i îcârı bulunan iki yük seksen yedi bin guruşdan zikrolunan Yapağı Çiftliği bedeli olan bir yük on iki bin guruş bi't-tenzîl kusûr yedi kıt'a çiftliğin îcâr bedeli olan bir yük yetmiş beş bin guruş sene be-sene Mâliye Hazîne-i Celîlesi'nden Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne'ye i'tâ olunmak üzere işbu yedi kıt'a çiftlikde takrîben beş yüz elli hânedan ibâret olan ma'lûmu'l-esâmî Kırım muhâcirlerinin iskânı icrâ olunduktan sonra ilk senesinden i'tibâren mârru'z-zikr bir yük yetmiş beş bin guruş bedel-i îcâr cümlesinin kefâlet-i müteselsiley rab-tıyla beraber kabîleleri rüesâsından sened ahzıyla sene be-sene hükûmet-i mahalliye ma'rifetiyle kâmilten tahsîl ve Mâl sandığına teslîm olunarak cedvellere idhâlen Mâliye Hazîne-i Celîlesi'ne gönderilerek oradan dahi Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne'ye îfâsı ve mevcûd hayvanâtıdan ta'lîmât-ı umûmiyyeye tevfi'kan her iki hâneye birer çift hayvan ve mahsûlâtın-dan beher hâneye beşer kîle tohum verilerek bunların esmânı neye bâliğ olur ise muhâcirînin masârıf-ı umûmiyyesine idhâlen îrâd ve masraf vechiyle Mâliye Hazînesi'nden Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne'ye i'tâ kılınmak üzere mezkûr çiftlikler-de ne kadar hayvanât ve eşyâ kalır ise onlar dahi me'mûrların ma'rifetiyle mezâda çıkarılıp değeriyle fûruht olunarak esmânının Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne'ye gönderilmesi ve vukû' bulacak müzâyededeki satılacak hayvanât ve sâireden iskân olunacak muhâcirînin kudreti olup akçesiyle iştirâyâ tâlib olanlarına müsâ'ade gösterilmesi ve bunlardan mezkûr çiftliklerde iskâna muvâfakat etmeyen ve yirmi beş hânedan ibâret bulunan Ak Molla kabîlesi takımının îcârı olmayan Şamlar Çiftliği'nde ve Ereğli kazâsında kâin Emlâk-ı Hümâyûn'dan Ya'kûblu Çiftliği'nde iskân arzûsunda bulunan yüz hânenin dahi mezkûr Ya'kûblu Çiftliği'nde îvâ ve tavtînleriyle bunlar da mevcûd hayvanâtının dahi diğerlerine tatbîkan ve teferru'âtının dahi tafsîlât-ı mesrûdeye tevfi'kan tesviyesi ve mezkûr Ya'kûblu Çiftliği'nin Tekfurdağı Meclisi'nin maz-batasında birkaç kalem bedel-i a'şâr ve sâiresi murakkam olduğundan işbu mazbatanın melfûf defterleriyle berâber Hazîne-i Hâssa'ca olan kuyûduyla bi't-tatbîk bedel-i îcârı ne ise kâ'ide-i muharrereye tevfi'kan iktizâsına bakılmak üzere Hazîne-i Hâssa Nezâret-i Celîlesi'ne gönderilmesi ve işbu çiftliklerde gerek esbâb-ı iskâna ve gerek taksîm-i arâzî husûsuna bakılmak için bir münâsib mühendisin intihâbı husûsunun makâm-ı vâlâ-yı hazret-i Seraskerî'ye ve Mâliye Hazînesi'nden bu işler için me'mûr-ı mahsûs ta'yîn ve i'zâmî maddesiyle muhâcirin-i merkûmeden emsâl ve kâ'idesine tevfi'kan üç sene müddet öşr alınmamasının dahi savb-ı vâlâlarına bildirilmesi ve komisyon-ı mezkûr riyâseti tarafına dahi ma'lûmât verilmesi tezekkür ve tensîb olunarak bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî dahi ol merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurulmuş ve mücebine keyfiyet makâm-ı vâlâ-yı Seraskerî ile Nezâret ve Riyâset-i celîle-i müşârûn-ileyhimâyâ bildirilmiş olmağla ber-mûceb-i irâde-i seniyye bu husûs için iktizâ eden me'mûrun sür-at-ı ta'yîn ve i'zâmî ile husûsât-ı sâiresinin dahi Hazîne'ce tesviye-i muktezalarına himmet buyuralar deyü.

Buyuruldu.

Fî 18 R. sene [1]278.

BOA, A.MKT.UM, 574/32

Terkosa bağı Şamlar köyünde iskan olunan
Kırım muhacirlerinden ve Ak Molla takımından
otuz hanenin civar köylerin halkı tarafından
darp edilmeleri ve meralarına yapılan
müdahalenin araştırılarak neticenin bildirilmesi
24 Haziran 1862

Silivri Kaymakamlığı'na

Kazâ-i erba'a dâhilinde vâki' Terkos kazâsına müzâfe Şamlar karyesinde sâkin Kırım muhâcirlerinden ve Ak Molla takımından otuz hâne nüfusunun ra'y-i hayvanlarıyçün gösterilmiş olan mer'âlara civâr kurâ ahâlîsi tarafından müdâ-hale ile kendilerini darb ve şetm eylediklerinden karye-i mezkûrede kâin mer'â-yı hâliye ve mîriyyeden bulunan Vezir çayırından kendilerine mikdâr-ı kâfî mer'â irâesi istid'âsını hâvî muhâcirîn-i merkûme tarafından i'tâ kılınan arzuhâl takdîm kılındığı beyânıyla icâbının icrâsı Muhâcirîn Komisyonu reîsi devletlû paşa hazretleri tarafından bâ-tezkire inhâ ve iş'âr olunmakdan nâşi keyfiyet Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'ye lede'l-havâle muhâcirîn-i merkûme hakkında ahâlî tarafından ol vechile mu'âmele vukû'u mükârin-i sıhhat olduğu hâlde tecvîz olunamayacağından ba'dehû iktizâsına bakılmak üzere sıhhat-i keyfiyetin bi't-tahkîk bâ-mazbata inhâsı husûsunun tarafınıza bildirilmesi tezekkür olunmuş olmağla iktizâsının icrâsına himmet eylemeniz siyâkında şukka.

Muhâcirîn Komisyonu Riyâseti'ne kenâr-ı sâni

İşbu tezkire-i behiyyeleri Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ olunarak müzâkerât-ı vâkı'a üzerine tastîr kılınan isti'lâmnâme-i hulûsverî li-eclîl-irsâl savb-ı dâdlarına isbâl olunduğu beyânıyla terkîm-i hâmişe ibtidâr kılındı.

[illegible]

Şamlar köyü merasında görülen eşkiyanın
yakalanması için gerekli tedbirlerin
alındığından Çatalca Mutasarrıflığı'na lazım
gelen tedbirin alınması
31 Temmuz 1889

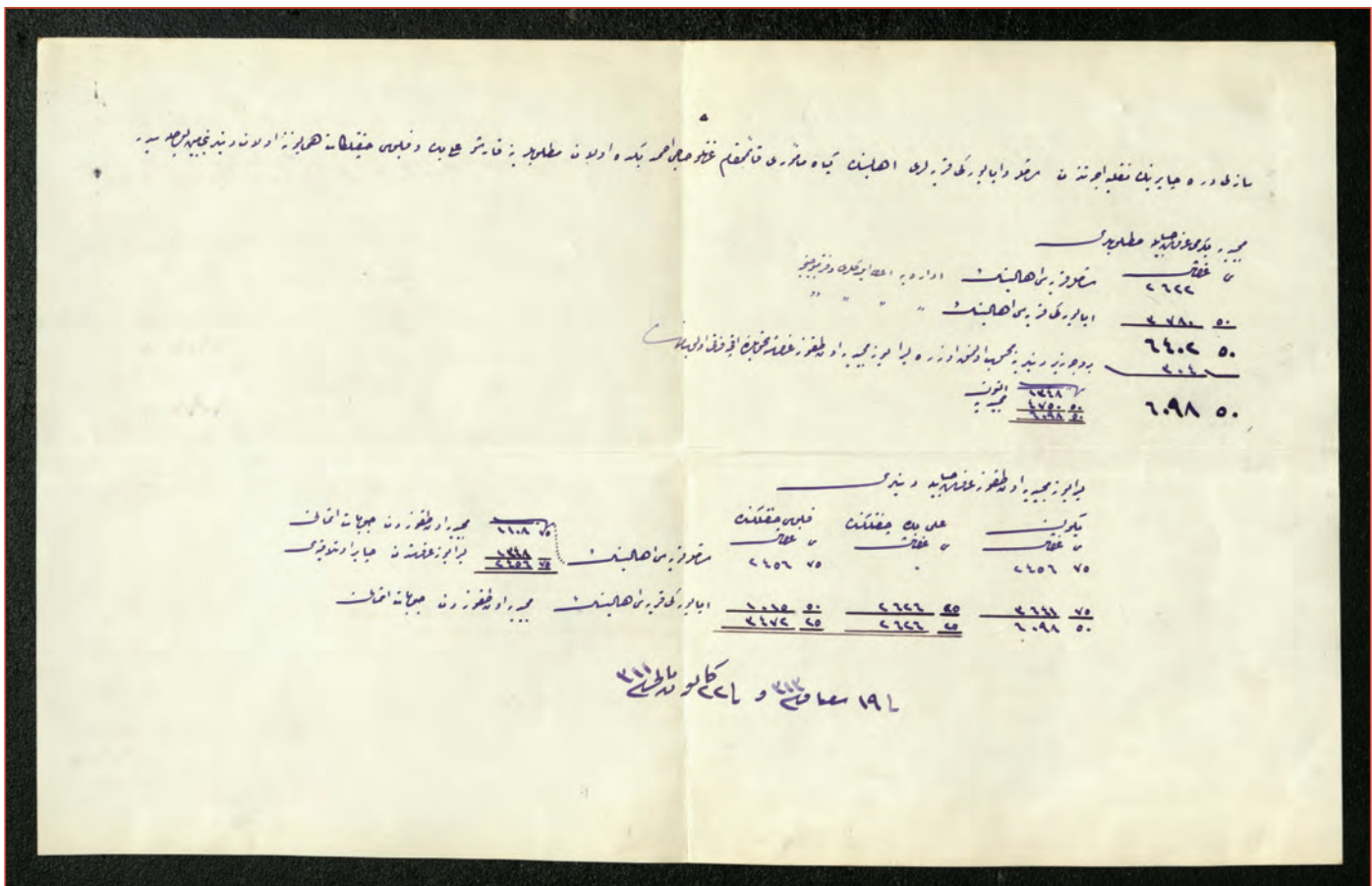

Çatalca Mutasarrıflığı'na

Tesvîdi târîhi: 16 Temmuz sene [1]305

Târîh-i tebyîz: 3 Z. sene 1306 / 19 Temmuz sene [1]305

Küçükçekmece kazâsında Şamlar karyesi mer'âsında yine bir takım eşkiyânın ba'zı yolcuların önüne çıkıp akçe ve eşyâlarını gasb eylemiş oldukları ve şu hâl civâriyyet hasebiyle emniyet ve asâyîş-i livâyı ihlâl edeceği cihetle kazâ-i mezkûrca takarrur-ı emniyet ve asâyîş çâresinin istihsâli ifâdesine dâir tevârüd eden 26 Haziran sene [1]305 târîh ve yetmiş altı numaralı tahrîrât-ı behiyyeleriyle melfûf jurnalî mütâla'a ve keyfiyet Şehremânet-i Celîlesi'yle muhâbere olunarak alınan cevâbda oralarca emr-i inzibâtın matlûb-ı âlî vechile husûlu kazâ-i mezkûr bölük ağasının tebdîline mütevakıf olduğu evvelce anlaşılarak ifâ-yı muktezâsına müsâra'at olunduğu gibi suver-i sâire ile de tedâbir-i muktazıyye ittihâz ve icrâsına i'tinâ olunmakda bulunmuş olduğundan sâye-i kudret-vâye-i hazret-i pâdişâhîde mezkûr kazâca husûl ve devâm-ı emniyet ve asâyîşe i'tinâ olunacağı mezkûr kazâ kaymakamlığına da şifâhen ve tahrîren vesâyâ-yı ekîde ve müessire ifâ olunduğu gösterilmekle oraca da hıfz-ı emniyet ve asâyîşe i'tinâ ve dikkat olunması bâbında irâde.

Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisinin Sazlıdere çayırının nakliyesinden doğan alacakları ile Ali Bey ve Filyos çiftliklerine olan borçlarına dair pusula 4 Şubat 1896

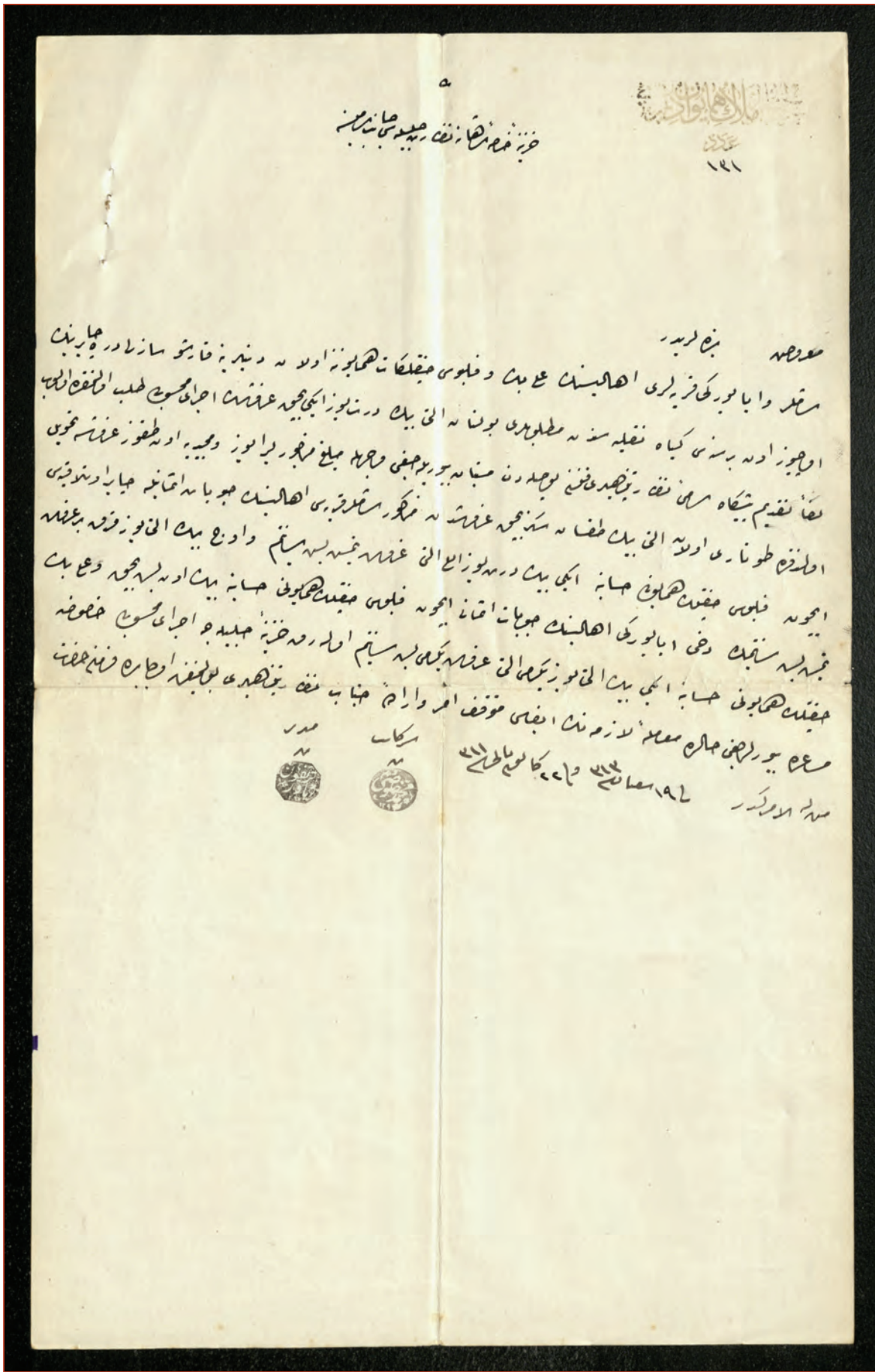
Sazlıdere çayırının nakliye ücretinden Şamlar ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsinin giyâh me'mûru kaymakam izzetlü Hacı Ahmed Bey'de olan matlûbuyla yine karşı Ali Bey ve Filyos Çiftlikât-ı Hümâyûnuna olan deynlerini mübeyyin pusulasıdır. Mecîdiye yirmi guruş hesâbıyla matlûbları

Guruş	Para	
2622		Şamlar karyesi ahâlîsinin idâreye i'tâ eyledikleri defter mûcebince
<u>3780</u>	<u>50</u>	Aya Yorgi karyesi ahâlîsinin “ “
6402	50	
304	0,5	Ber-vech-i zîr deynlerine mahsûb olunmak üzere lira yüz Mecidiye on dokuz guruş tahvîlinde akçe farkı olup bahâsı
<u>6098</u>	<u>50</u>	Bahâ
		Guruş
		1328 Altın
		<u>4750</u> <u>50</u> Mecîdiye
		6098 50

Lira yüz Mecîdiye on dokuz guruş hesâbıyla deynleri

Yekûn		Ali Bey Çiftliği'nin	Filyos Çiftliği'nin		
Guruş	Para	Guruş	Para	Guruş	Para
2456	75			2456	75
				Bahâ	Guruş
				1108	75
					Mecîdiye on dokuzdan hubûbât esmânı
				<u>1348</u>	
					Lira yüz guruşdan çayır otlakıy-yesi
				2456	75
<u>3641</u>	<u>75</u>	2626	25	1015	50
6098	50	2626	25	3472	25

Fî 19 Şa'bân sene [1313 ve fî 22 Kânûn-ı sâni sene [1]311.

BOA, ML.EEM, 226/74

Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisinin Ali Bey
ve Filyos çiftliklerine olan borçlarına karşı
Sazlıdere çayırının nakliyesinden alacakları olan
meblağdan mahsup edilmesi
4 Şubat 1896

Çatalca Emlâk-ı Hümâyûn Dâiresi
Aded
131

Hazîhe-i Hâssa-i Şâhâne Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Sâmi'si'ne

Ma'rûz-ı bendeleridir

Şamlar ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsinin Ali Bey ve Filyos Çiftlikât-ı Hümâyûnu'na olan deynlerine karşı Sazlıdere çayırının üç yüz on bir senesi giyâh nakliyesinden matlûbları bulunan altı bin dört yüz iki buçuk guruşun icrâ-yı mahsûbu taleb olunmakda olup leffen takdîm-i pişgâh-ı sâmi-i nezâret-penâhîleri kılınan pusuladan müstebân buyurulacağı vechile meblağ-ı mezbûr lira yüz ve mecîdiye on dokuz guruşa tahvîl olundukda tutarı olan altı bin doksan sekiz buçuk guruşdan mezkûr Şamlar karyesi ahâlîsinin hubûbât esmâniyla çayır otlâkıyyesi için Filyos Çiftlik-i Hümâyûnu hesâbına iki bin dört yüz elli altı guruş yetmiş beş santim ve üç bin altı yüz kırk bir guruş yetmiş beş santimin dahi Aya Yorgi ahâlîsinin hubûbât esmânı için Filyos Çiftlik-i Hümâyûnu hesâbına bin on beş buçuk ve Ali Bey Çiftlik-i Hümâyûnu hesâbına iki bin altı yüz yirmi altı guruş beş santim olarak Hazîne-i celîlece icrâ-yı mahsûbu husûsuna müsâ'ade buyurulacağı hâlde mu'âmele-i lâzimenin îfâsı mütevakıf-ı emr ve irâde-i cenâb-ı nezâret-penâhîleri bulunmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 19 Şa'bân sene [1]313 ve fî 22 Kânûn-ı sâni sene [1]311.

Ser-kâtib
Bende
(Mühür)

Müdür
Bende
(Mühür)

عضو - معالجون - حفظ مدني

راقی انیسویں
 مجلس
 عکس
 ۱۷۸

معروضه جلد کے لئے لکھ کر

مردم علی مرتضی و آغلده در مسعود کوه - مکره اولی وقت اعطایک حاکم فخری معصوم و خواستند نه جوانان خود ده و دوازده نفری از مدینه و دولت او را بدین کس
تعمید امرای فرارند بلیا به ده بوزنه یک چوبه شکلات اولی بار در فرم فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
افسانه می نمایند معلوم است که در طریقه استخوانی و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
بوزن سید ایجاب به ده نفری بعد از نظر شد و فرزند قایل و طریقه در مسعود ایستاد و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
خنده که لطیفه می نویسد حیوانات عجیب علیک سوره و درجه با سرتا را بلیا بوزن سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
امرا را بیکدیگر اولی وقت و فرزند حیوانات خنده آغاز نامه اول به سرتا را بلیا بوزن سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
خنده که موضوع سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
فانیات در به استخوانی و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
و فرزند طریقه سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
سودمند و با سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
بوزن سید ایجاب به ده نفری بعد از نظر شد و فرزند قایل و طریقه در مسعود ایستاد و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
خنده که لطیفه می نویسد حیوانات عجیب علیک سوره و درجه با سرتا را بلیا بوزن سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
امرا را بیکدیگر اولی وقت و فرزند حیوانات خنده آغاز نامه اول به سرتا را بلیا بوزن سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
خنده که موضوع سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
فانیات در به استخوانی و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
و فرزند طریقه سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
سودمند و با سرتا را بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی
بوزن سید ایجاب به ده نفری بعد از نظر شد و فرزند قایل و طریقه در مسعود ایستاد و بلیا فانیات یک بزرگ و سه ده نفری سید و صاحب بایند بوزن امرای خود بر طریقه اسلام ایستاد و مردم علی مرتضی

**Rumeli cihetinden ve ağıllardan İstanbul'a getirilecek olan ağnâmin
Küçükçekmece kazasına tabi Şamlar ve Aya Yorgi köylerine uğratılmamak
şartıyla karadan sevk edilmesi
1 Mart 1898**

**Şehremâneti
Meclis Kalemi
Aded
178**

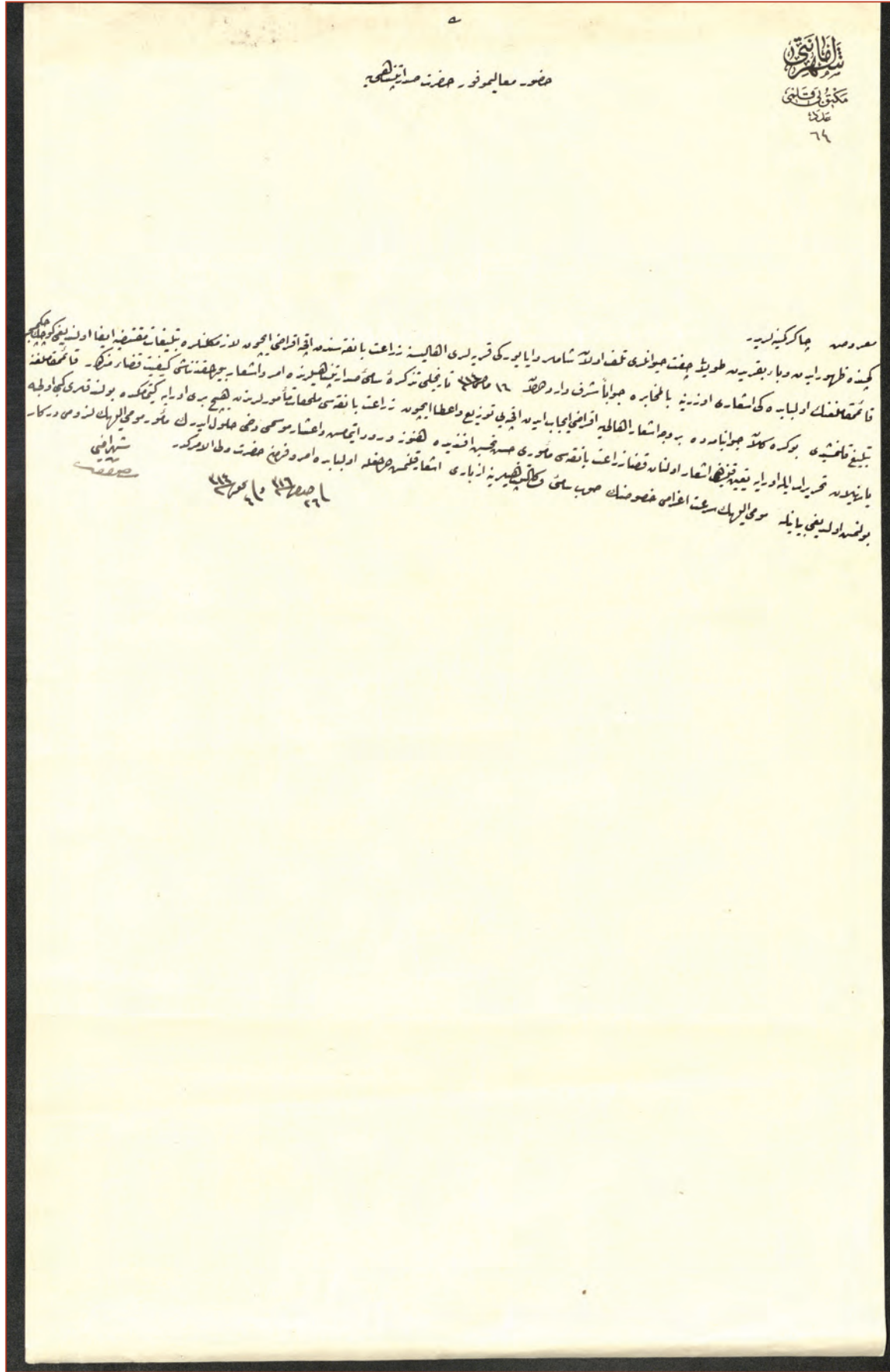
Huzûr-ı me'âlî-mevfûr-ı hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Mâ'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Rumeli cihetinden ve ağıllardan Dersâ'âdet'e getirmekde oldukları ağnâmin Çatalca Sancağı hudûduna muvâsalatlarında havâlî-i mezkûrede vebâ-i bakarî olmasından dolayı oradan şimendüfere tahmîlen imrârı kararlaştırılmış ise de bunda pek çok müşkilât olmakla berâber lahm fiyatının bir guruh daha terâkkîsine mûcib olacağı beyânıyla bunların imrârı için bir tarîk-i eslem irâesi Rumeli celeb esnâfı mu'teberânından ma'lûmü'l-esâmî kesân tarafından istid'â olunduğundan ve Çatalca Sancağı ile Küçükçekmece dâhilinde sûret-i müteferrikada mevcûd olan kassâblık kara sığır ile kassâblık koyun ve keçilerin en yakın mevkiîlara sevkiyle icâb eden uzuvları ba'de't-tathîr şimendüferin kapalı vagonlarıyla Dersâ'âdet'e îsâl olunduktan sonra me'mûrîn-i baytariyye vesâirenin mu'âyene ve nezâretleri altında doğrudan doğruya mezbahâya gönderilmesi hakkındaki teblîgât mûcebince hayvanât-ı mebhûsün-anhânın sevk ve zebhine mübâşeret edilmiş ise bunlar açık vagonlarda gelip her mevki'de baytar bulundurulmadığı cihetle tathîr olunmadan ve kimsenin nezâreti tahtında bulunmadan imrâr edilmekde olduğu ve kara sığır hayvanâtı hakkında ittihâz kılınmış olan tedâbîrin ağnâm-ı vâride üzerinde tatbîki müstehîl bulunduğu ve ma'amâfih hastalığın gereği gibi kesb-i hıffet eylediği cihetle kara sığır hayvanâtı hakkındaki mevzû' tedâbîr kemâkân kalmak üzere ağnâmin şimdiye kadar hastalık zuhûr etmeyip mukaddemce kendi tarafından tensîb ve irâe olunan tarîkden sevklerine müsâ'ade edilmesi ma'a-mülhakât Emânet-i Baytar Müfettişliği'nden ifâde kılınması üzerine istifsârı mütezammın makâm-ı sâmi-i hazret-i sadâret-penâhîlerinden sebk eden arz ve iş'âra cevâben şeref-tevârüd eden tezkire-i sâmiyye-i cenâb-ı vekâlet-penâhîlerinde keyfiyet Şûrâ-yı Devlet'e havâle olunarak vukû' bulan talebe binâen Orman ve Zirâ'at Nezâreti'nden izâm olunan me'mûrun verdiği îzâhata nazaran sığır hayvanâtı hakkında mevzû' olan tedâbîr bâkî olmak üzere ağnâmin hastalık olmayan tarîkden sevklerinde beis olamaz ise de müfettiş-i mûmâ-ileyhin mukaddemâ tensîb ettiği tarîkin hastalıktan sâlim olmadığı tebeyyün etmesine nazaran tedâbîr-i âharın ittihâzına mecbûriyet hâsıl olduğu anlaşıldığı ve ma'a-hâzâ ağnâm sevkîyatınca teshîlât-ı mümkünce irâe olunarak havâyic-i zarûriyyeden olan et fiyatının terakkî ettirilmemesi dahi lâzîmeden bulunmuş olduğu ve emânet-i âcizî ile nezâret-i müşârun-ileyhâdan ta'yîn olunacak me'mûrîn-i fenniye tarafından müştereken hastalıktan sâlim bir tarîk ta'yîn ve irâe olunabildiği takdîrde ağnâm-ı mezbûrenin oradan imrârı münâsib olacağı ve ol vechile icâbının icrâsı ve tathîrât-ı sâire hakkında evvelce ittihâz kılınan tedâbîrin dahi hüsn-i icrâsının emânet-i çâkerî ile nezâret-i müşârun-ileyhâya iş'ârı tezekkür edildiği Mülkiye Dâiresi'nden bâ-mazbata ifâde olunarak nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîgât icrâ kılındığı ve iktizâsının îfâsı gösterilmiş ve bu bâbda Baytar Müfettişliği'nden verilen müzekkerede Çatalca Sancağı dâhilinde vebâ-i bakarî indifâ'-i küllî derecesinde kesb-i hıffet eylediği cihetle kordonlar tarafından ref' edilmekde olduğu ve hastalık livâ-i mezkûrun yalnız üç mahallinde hükm-fermâ olup oralarının da evvelce kendi tarafından tensîb ve irâe olunan tarîkiyle hiçbir günâ münâsebeti olmadığı gibi ağnâmin ba'demâ Küçükçekmece dâhilinde Şamlar ile Aya Yorgi karyelerine uğradılmamak şartıyla berren imrârı Zâbita-i Sıhhiye Komisyonu'nca da tensîb olunmağla keyfiyetin nezâret-i müşârun-ileyhâ ile makâm-ı fehâmet-ittisâm cenâb-ı Sadâret-penâhîlerinden derdest-i istîzân bulunduğu ve Şûrâ-yı mezkûrdan celb e da'vet olunan nezâret-i müşârun-ileyhâ Zirâ'at Hey'et-i Fenniye Beşinci Şu'be müfettişi Abdullah Efendi komisyon-ı mezkûr a'zâsından olduğu ve mevzû' bahs olan tarîkin hastalıktan sâlim olup ancak hastalığın bidâyet-i zuhûrunda köylüler tarafından bir hayli müddet ketm olunduktan sonra haber alınabilmesine ve sûret-i dâimede hasta hayvanât ile ihtilâl etmekte bulunan ashâbı koyunlardan ziyade vâsita-i sirâyet olmalarına ve gerçe ağnâmin kara sığır hayvanâtıyla ihtilâl ve münâbesetleri yok ise de ber-vech-i muharrer ahâlî hakkında hiçbir günâ tathîrât-ı fenniye icrâ olunmadığı cihetle zikr olunan tarîkin bunlar vâsıtasıyla bulaşdırılması melhûz olmasına mebnî tedbîr-i mezkûrun ittihâzına mecbûriyet görüldüğü me'mûr-ı mûmâ-ileyhce de ma'lûm bulunduğu hâlde tedâbîr ve müzâkerât-ı vâkı'a hakkında îzâhât-ı kâmile i'tâ edememiş idüğü ve ağnâmin tensîb ve irâe olunan tarîkden sevklerinde bir günâ mahzûr ve beis olmadığı beyân ve ifâde kılınmış ve şu hâlde göre Dersâ'âdet'ce lahm fiyatının bir kat daha terakkîsine meydan verilmemiş olmak üzere beyân olunan tarîk ile ağnâmin Dersâ'âdet'e getirilmesine ruhsat i'tâsıyla tedâbîr-i müttehaze-i fenniyenin tamâmıyla icrâsına i'tinâ-i hâl ve maslahata muvâfık görülmüş olmağla Meclis-i Emânet ifâdesiyle cevâben arz ve istîzâna cesâret kılındı. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 7 Şevvâl sene [1]315 ve fî 16 Şubat sene [1]313.

Şehremîni nâmına
Mektûbî
Bende
(İmza)

BOA, BEO, 1164/87241

Veba-yı Bakarîden hayvanları telef olan Şamlar
ve Aya Yorgi köyleri ahalisine verilecek parayı
dağıtımda görevli Küçükçekmece Ziraat Bankası
memuru Hasan Tahsin Efendi'nin süratle görev
mahalline gönderilmesine dair Şehremaneti'nin
Sadarete arzı
16 Temmuz 1898

Şehremâneti
Mektûbî Kalemi
Aded
64

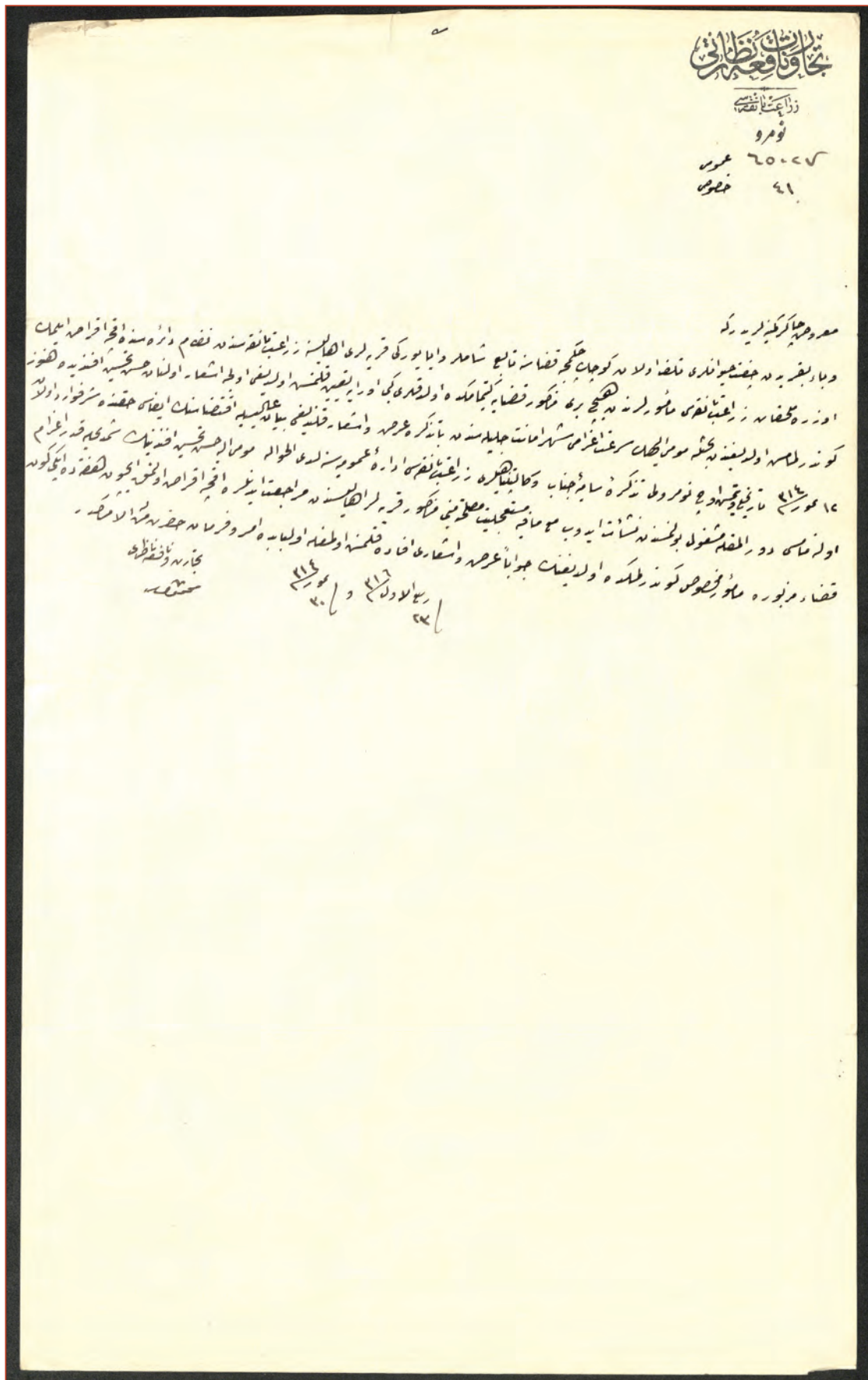
Huzûr-ı meâlî-mevfûr-ı hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Geçende zuhûr eden vebâ-i bakarîden dolayı çift hayvanları telef olan Şamlar ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsine Zirâ'at bankası'ndan akçe ikrâzı için lâzım gelenlere teblîgât-ı muktaziye îfâ olunduğu Küçükçekmece Kaymakamlığı'nın ol bâbdaki iş'ârı üzerine bi'l-muhâbere cevâben şeref vârid olan 16 Mayıs sene [1]314 târîhli tezkire-i sâmi-i Sadâret-penâhîlerinde emr ve iş'âr buyurulmakdan nâşi keyfiyet kazâ-i mezkûr kaymakamlığına teblîğ kılınmışıdi. Bu kere gelen cevâbnâmede ber-vech-i iş'âr ahâlîye ikrâzı îcâb eden akçeyi tevzi' ve i'tâ için Zirâ'at Bankası mülhakât me'mûrlarından hiçbirisi oraya gitmemekde bulundukları gibi evvelce yazılan tahrîrât ile oraya ta'yîn kılındığı iş'âr olunan kazâ Zirâ'at Bankası me'mûru Hasan Tahsin Efendi de henüz vürûd etmemiş ve a'sâr mevsimi dahi hulûl ederek me'mûr-ı mûmâ-ileyhin lüzûmu derkâr bulunmuş olduğu beyânıyla mûmâ-ileyhin i'zâmı husûsunun savb-ı sâmi-i vekâlet-penâhîlerine izbârı iş'âr kılınmış olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 26 Safer sene [1]316 ve fî 4 Temmuz sene [1]314.

Şehremînî
Bende
(İmza)

BOA, BEO, 1181/88533

Veba-yı Bakarîden hayvanları telef olan Şamlar
ve Aya Yorgi köyleri ahalisinden müracaat
edenlere Ziraat Bankası'ndan para ifraz olunmak
için haftada iki gün Küçükçekmece kazasına
hususî memur gönderildiği
11 Ağustos 1898

Ticâret ve Nâfi'a Nezâreti
Zirâ'at Bankası
Numara
65027 Umûmî
41 Husûsî

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Vebâ-i bakarîden çift hayvanları telef olan Küçükçekmece kazâsına tâbi Şamlar ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsine Zirâ'at Bankası'ndan nizâm kâ'idesinde akçe ikrâz eylemek üzere mülhakât Zirâ'at Bankası me'mûrlarından hiçbirisi kazâya gitmemekde oldukları gibi oraya ta'yîn kılınmış olduğu evvelce iş'âr olunan Hasan Tahsîn Efendi'de henüz gönderilmemiş olduğundan bahisle mûmâ-ileyhin sür'at-i i'zâmı Şehremânet-i Celîlesi'nden bâ-tezkire arz ve iş'âr kılındığı beyân-ı âlîsiyle iktizâsının îfâsı hakkında şeref vârid olan 12 Temmuz sene [1]314 târihli ve yetmiş üç numaralı tezkire-i sâmiyye-i cenâb-ı vekâlet-penâhîleri Zirâ'at Bankası idâre-i umûmiyyesine lede'l-havâle mûmâ-ileyh Hasan Tahsîn Efendi'nin şimdiye kadar i'zâm olunamaması dûr olmakla meşgûl bulunmasından neş'et edüb mâ'mâfih müsta'ciliyyet-i maslahata mebnî mezkûr karyeler ahâlîsinden mürâca'at edenlere akçe ikrâz olunmak için haftada iki gün kazâ-i mezbûra me'mûr-ı mahsûs gönderilmekde olduğunun cevâben arz ve iş'ârı ifâde kılınmış olmağla ol bâbde emr ü fermân hazret-i men-lehû'l-emrindir.

Fî 23 Rebû'l-evvel sene [1]316 ve fî 30 Temmuz sene [1]314.

Ticâret ve Nâfi'a Nâzırı
Bende
(İmza)

Küçükçekmece kazasının Şamlar köyünde
bulunan Yusuf Ağa Vakfı'ndan olup
Sultan II. Mahmud Han tarafından tamir
ettirilen caminin tekrar tamiri gerektiğinden
masraflarının Maliye bütçesinden karşılanması
8 Şubat 1904

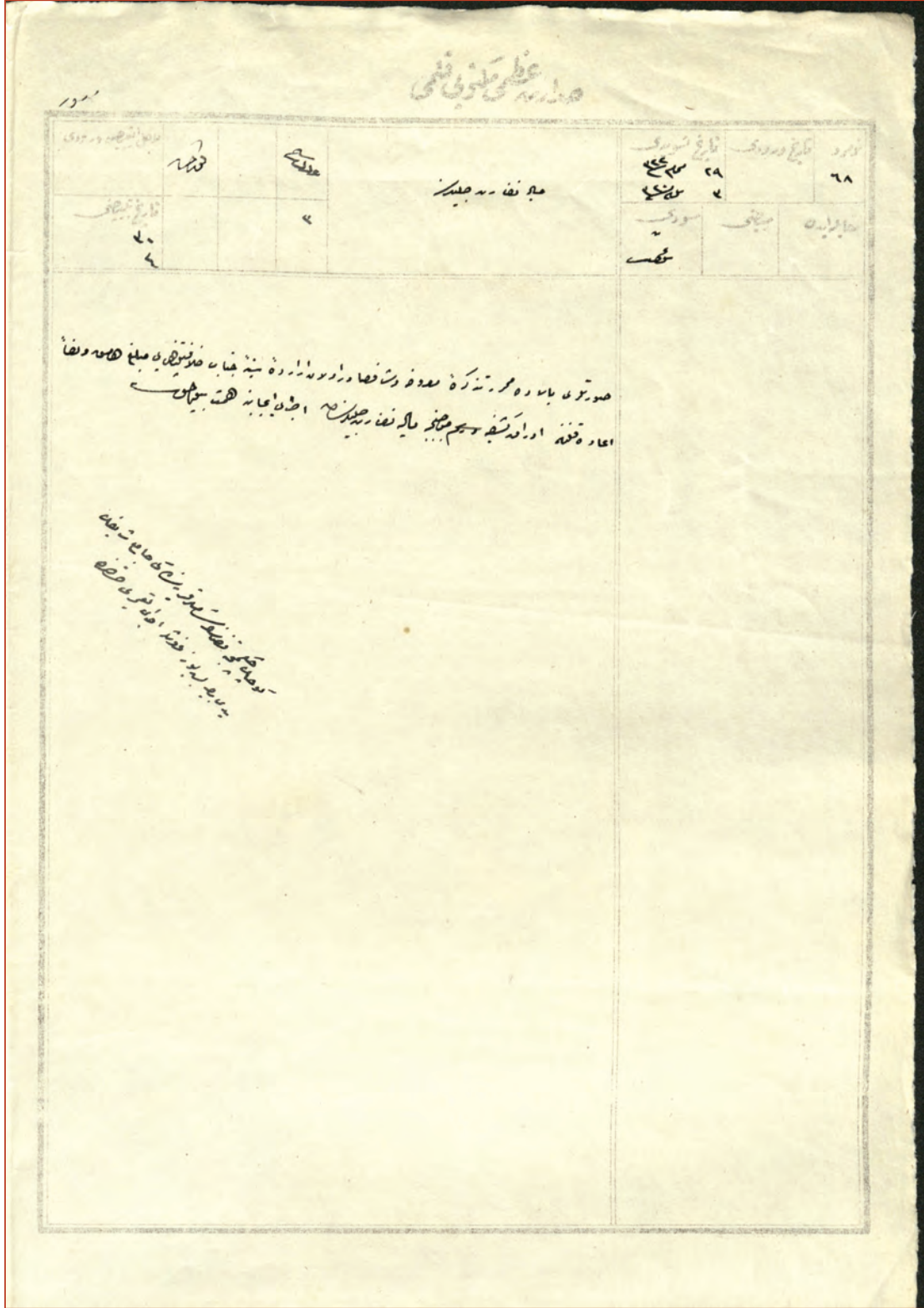
Nezâret-i Umûr-ı Mâliye
Mektûbî Kalemî
Aded
2923

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Küçükçekmece kazâsının Şamlar karyesinde Yusuf Ağa Vakfı'ndan olup cennet-mekân Sultân Mahmûd Hân-ı Sâni hazretleri tarafından ta'mir edilmiş olan câmi'-i şerîfin harâb olmasına mebnî ta'miri karyenin imâm ve muhtârları tarafından istid'â olunduğu ve bunun Hazîne-i Evkâf'ca ahz ve cibâyet olunur vâridâtı olmayıp yalnız Baruthâne-i Âmire'den iki mum ile on kıyye yağ i'tâ edilmekde bulunduğu ve Hazîne-i Evkâf bûdcesine bî-kudret hayrât-ı şerîfe ta'mîrâtı için mevzû' bin liradan on para kalmamış olduğu beyânıyla ta'mîrât-ı mezkûrenin Hazîne-i Celîle'ce icrâsı Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i Celîlesi'nden iş'âr olunması üzerine bi'l-muhâbere kazâ-i mezkûr kaymakamlığından alınan tahrîrâtta câmi'-i şerîf-i mezkûrun keşfi mücebince ta'miri inde'l-münâkasa yedi bin beş yüz gurusu da tâlibi uhdesinde takarrur eylediği iş'âr ve tahrîrât-ı mezkûreye melfûf evrâk-ı keşfiye münderecâtı muvâfık-ı usûl ve aksâm-ı inşâiyye ve ta'mîriyyesinin fiyat-ı mevzû'ası mu'tedil bulunduğu Şehremânet-i Celîlesi'nden izbâr olunmuş ve bu misillü cevâmî' ve mesâcid-i şerîfe ile mine'l-kadîm mazbûtan Mâliye hazînesinden idâre olunmakda olan ve vâridâtı kâfî bulunmayan evkâfın masârif-ı ta'mîriyye ve inşâiyyesi Hazîne-i Mâliye bûdcesine vaz' olunan bin liradan tesviye olunmakda bulunmuş olmasına mebni mezkûr yedi bin beş yüz gurusun üç yüz on dokuz senesi muvâzenesine bu gibi bî-kudret-i hayrât ve müberrât-ı şerîfe masârif-ı ta'mîriyyesi karşılığı olarak mevzû' yüz bin guruşdan bi'l-mahsûb tesviyesi husûsunun huzûr-ı âlî-i Sadâret-penâhîleri'nden istîzânı Muhâsebe-i Umûmiyye-i Mâliye'den ifâde ve evrâk-ı keşfiye i'ade buyurulmak üzere leffen takdîm kılınmıştır. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Zilkâ'de sene 1321 ve fî 26 Kânûn-ı sâni sene 1319.

Mâliye Nâzırı
Bende
(İmza)

BOA, BEO, 2314/173511

Şamlar köyündeki câminin yedi bin beş yüz
kuruşa tamir ettirilmesi hakkında
16 Nisan 1904

Sadâret-i Uzmâ Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 29 Muharrem sene [1]322 / 3 Nisan [1]320

Târîh-i tebyîzi: 30/4

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Sûretleri bâlâda muharrer tezkire-i ma'rûza ve şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhîyi mübellîğ
hâmiş ve leffen i'âde kılınan evrâk keşîfe mûcebince Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nden icrâ-yı îcâbına himmet buyurulmak.

Küçükçekmece kazâsının Şamlar karyesinde câmi-i şerîfin yedi bin beş yüz guruşla icrâ-yı ta'mîri hakkında.

Filyos Çiftliği mahsulatı fırtına ve doludan zarar gördüğünden araziyi tasarruf eden Şamlar köyü ahalisinin arazi kiralalarına dair af talepleri

3 Mayıs 1906

Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne
Emlâk-ı Hümâyûn İdâresi
Aded
12198

Filyos Çiftlik-i Hümâyûnu arâzisinde aynen ücret ve öşr i'tâ etmek sûretiyle zürrâ' eyledikleri mahsûlâtın geçenki fırtınada ve doludan kâmilten mahv olduğundan bahis ile sadaka-i âfiyet cihân-kıymet-i hazret-i pâdîşâhî olarak ücret-i mezkûrenin afvı Şamlar karyesi ahâlîsi tarafından istid'â olunmak üzerine hazînece icrâ kılınan tahkîkâtın mezkûr arâzî ile civârındaki diğer ba'zı karyeler mahsûlâtının fi'l-hakîka kâmilten mahv olarak zürrâ'ın bir gûnâ istifâde hâsıl edemedikleri anlaşılmasına ve zâten bunlardan alınmakta olan ücret-i mahsûlâtın hiyn-ı idrâkinde takdîr edilmekde bulunmasına nazaran ücret-i mezkûrenin istifâsı muvâfık-ı merhamet ve ma'deret görülememiş olmağla ber-vech-i ma'rûz âfât-ı semâviyyeden mezkûrâtı telef olan zürrâ'ın sadaka-i âfiyet-i cihân-kıymet-i hazret-i cihân-bânî olarak bu senelik bedel-i îcârdan afvları hakkındaki tezkire-i ma'rûza üzerine mûcebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olduğu Mâbeyn-i Hümâyûn Cenâb-ı Mülûkâne Başkitâbet-i Celîlesi'nin 13 Şubat sene [1]321 târîhli hâmişinde teblîğ ve izbâr buyurulmuş olduğundan ber-mantûk-ı emr ve fermân-ı hümâyûn târîhli hâmişinde teblîğ ve izbâr buyurulmuş olduğundan ber-mantûk-ı emr ve fermân-ı hümâyûn îcâbının îfâsı husûsunun İkinci Şu'-be'ye havâlesi tezekkür kılındı.

25 Şubat sene [1]321.

(Heyet imzaları)

2/803 Ahkâma kayd olunmuştur.

İkinci Şu'be'ye

İrâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhîyi mübellîğ komisyon-ı âlînin işbu müzekkeresi aynen ahkâm defterine kayd edilmiş ve şu'bece lâzım gelen mu'âmele icrâ kılınmış olduğundan sâir gûne mu'âmeleden müstağnî görülmekle i'âde ve takdîm kılındı.

Fî 8 Nisan sene [1]322.

(İkinci Şu'be müdür ve görevlileri imzaları)

Kalemce görülmüş olduğundan hıfz edilmek üzere İkinci Şu'be'ye tevdî' kılındı. Fî 9 Nisan sene [1]322.

(İmza)

Kalemce görülmüş olduğundan hıfz edilmek üzere İkinci Şu'be'ye tevdî' kılındı. Fî 11 Nisan sene [1]322.

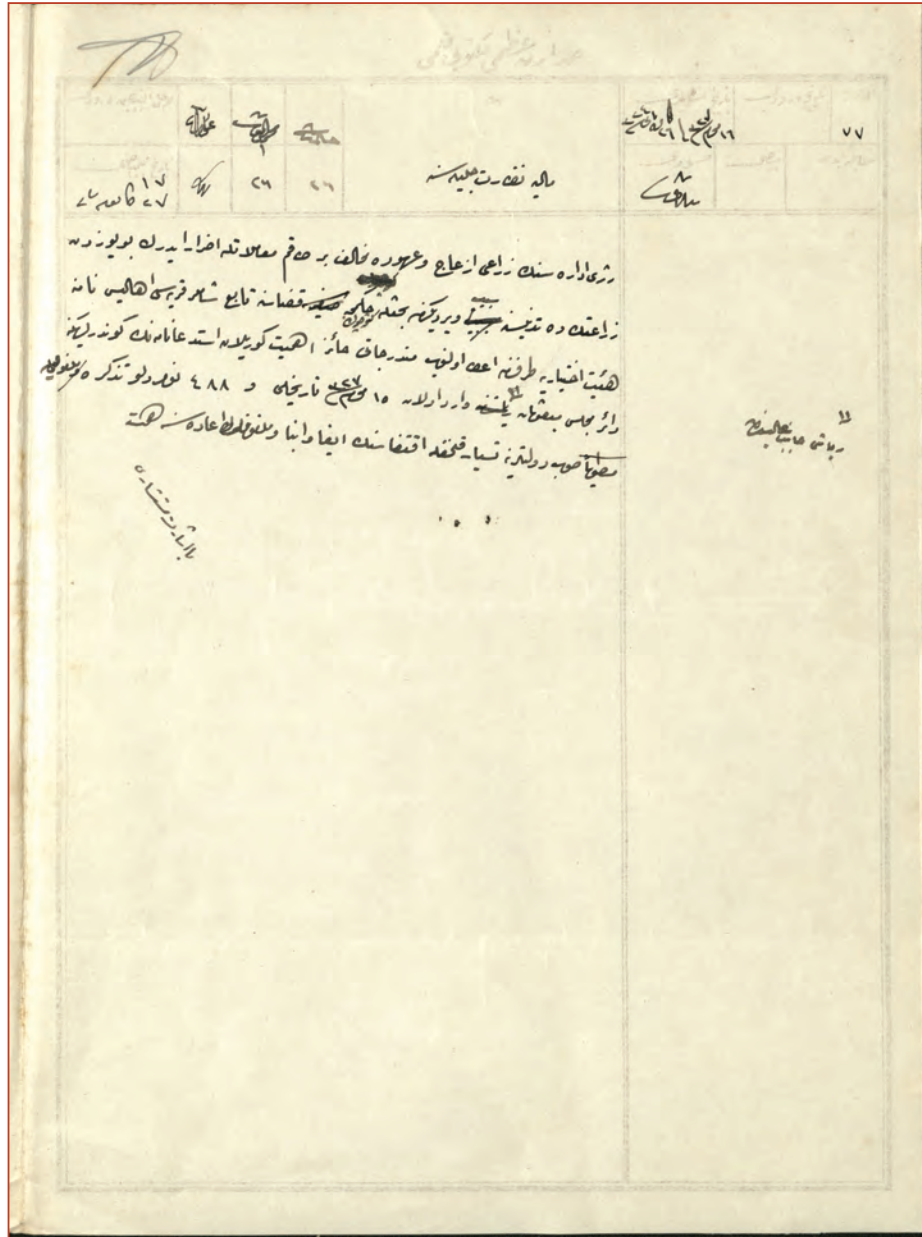
Emlâk-ı Hümâyûn-ı Sâmi Müdîri

(İmza)

2/87

Şu'benin bâlâdaki derkenârı zîrine muharrer işâret-i aliyye-i riyâset-penâhî mûcebince işbu evrâk li-eclîl-hıfz Evrak Kalemi'ne tevdî' kılındı. Fî 20 Nisan sene [1]322.

(İkinci Şu'be müdür ve görevlileri imzaları)

BOA, BEO, 3488/261537

Reji İdaresi'nin çiftçileri zarara uğrattığından bahisle Şamlar köyü ahalisi adına Köy İhtiyar Heyeti tarafından verilen arzuhale dair 8 Şubat 1909

Sadâret-i Uzmâ Mektûbî Kalemi

Târîh-i tesvîdi: 16 Muharrem sene [1]327 / Fî 26 Kânûn-ı sâni [1]324
Târîh-i tebyîzi: 17/ 27 Kânûn[-ı sâni 1]324

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Reji İdaresi'nin zürre'î iz'âc ve uhûda muhtelif bir takım muhâlif ısrâr ederek bu yüzden zirâ'atın da tedennîsine sebep verdiği bahisle Küçükçekmece kazâsına tâbî Şamlar karyesi ahâlîsi nâmına Hey'et-i İhtiyâriyye tarafından i'tâ olunup mündericâtı hâiz-i ehemmiyet görülen istid'ânâmenin gönderildiğine dâir Meclis-i Meb'ûsân Riyâseti Cenâb-ı Âlîsi'nden vârid olan 15 Muharrem sene [1]327 târîhli ve 488 numaralı tezkire melfûfuyla savb-ı devletlerine tesyâr kılınmakla iktizâsının îfâ ve inbâ ve melfûflarının i'âdesine himmet.

Bâ-işâret-i Müsteşârî.

BOA, ML.EEM, 733/93

Aya Yorgili İstavri oğlu Panayot'un uhdesine
verilmesini istediği Şamlar köyünde bulunan
Sazlıdere çayırının idaresinin Istabl-ı Âmire'ye ait
olduğundan gerekli şartları havi mezat kaimesinin
tanzim edilerek ilgili makama gönderileceği
9 Mart 1909

Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne Emlâk-ı Hümâyûn İdâresi

Tesvîdi târîhi: Fî 21 Şubat sene [1]324

Tebyîzi târîhi: 24 minhü.

Zeyl

Şamlar karyesindeki Sazlıdere çayırının ba'zı şerâitle uhdesine ihâlesi istid'âsına dâir Aya Yorgi karyeli İstavri ve-
led-i Panayot imzâsiyla mütekaddim arzuhâlin lefiyle sebk eden iş'âra cevâben Altıncı Şu'be'den tevârüd eden işbu
tahrîrât üzerine Istabl-ı Âmire ile Hey'et-i İdâre'den bâlâyâ muharrer derkenârlar mütâla'a olundu. Mezkûr çayırın emr-i
idâresi öteden beri Istabl-ı Âmire'ye müfevvaz olan çayırlar meyânında olmasına nazaran mezkûr çayırlar hakkında
Altıncı Şu'be'ce müzâyedeye vaz'ı îcâb etdiği hâlde şerâit-i lâzimeyi hâvî bir kıt'a mezâd kâimesinin bi't-tanzîm lefiyle
bâ-tahrîrât-ı aliyye şu'be-i mezkûreye irsâl etdirilmesi zımnında tekrâr Hey'et-i İdâre-i Aliyye'ye tevdî'i tezekkür kılındı.
(İmzalar)

دولت تلغراف معاملاً شدن ولایى مسئولیت قبول ایتمز

L'état n'accepte aucune responsabilité
à raison du service de la télégraphie

دولت علیه عثمانیه تلغراف اداره سی

SERVICE DES TÉLÉGRAPHES
DE L'EMPIRE OTTOMAN

[موردی] [نمونه ۱]

سوق نوروسی N° d'expédition	کشیده اولشان مرکز transmis à	تکراراً کشیده ویا سوق Retransmission ou Expédition	مأمورک امضای Employé	مأمورک امضای Employé	اخت Réception	واسطه مرکزی Reçu de	مهره نوموروسی N° d'ordre
		le ۱۵ H. M. ۱۰ ۴۶			le ۱۵ H. M. ۱۰ ۴۶		۲۷

de pour موردی غرض مرکزی

N° Mois date H. M. دقیقه ساعت تاریخ کات غروب

Indications éventuelles ۱۱۴ ۵۷۷ اشارات محتمله

عطف نصفه جلد
۶۶۶

عثمانیه و سائر قریب لرته کی مکاتب ابتدائیه و بدو انشاء شدند
بقیه کلامی به سه برگ خود حواله شد عجباً که عمارت تعطیل
محل قلمه اداره سرعت اسای اظہار و یوزفورد دلالت
یافتند کلمه اوله معکم انشاء مروینہ بدان
در بابہ مطبوع حواله شد سرعت اسای اسباب استلزام
مروینہ - ۱۱۴
مقرری کی قاضی حکم

Osmaniye ve Şamlar köylerinde yapılmakta olan
İbtidai mekteplerin inşaat bedelinin hemen
gönderilerek inşaatların hızlıca bitirilmesi
27 Temmuz 1910

Telgraf

Mahrec merkezi: Makriköy
Aded: 446

Ma'ârif Nezâret-i Celîlesi'ne

Osmâniye ve Şamlar karyelerindeki mekâtib-i ibtidâiyyenin bedel-i inşââtından bakıyye yirmi beş bin guruş havâlesinin ameliyâtın temâdi-i ta'tîle mahal kalmamak üzere sür'at-i irsâli evvelce ve bu def'a da vilâyete bildirilmiştir. Geçmekte olan mevsim inşââtın mürûruna meydan verilmeyerek matlûb-ı havâlenin sür'at-i irsâli esbâbının istikmâli ma'rûzdur.

Fî 14 Temmuz sene [1]326.

Makriköy kaymakamı
Âsım

Bakırköy Hamdi Paşa Korusu'ndaki mektep ile
Osmaniye, Şamlar ve Vidos köyleri mektepleri
başta olmak üzere bazı mektepler için temin
edilen dünya haritası ve dünya kürelerinin sevki
20 Temmuz 1912

Beşinci Şu'be
Tedrîsât-ı İbtidâiyye İdâresi'ne Mahsûs Müsvedde

Tesvîd târîhi: 5 Temmuz sene [1]328
Tebyîz târîhi: Fî [5] Şa'bân sene [1]330 / Fî 7 Temmuz sene [1]328
Numara: 272

Karârname

Makriköy'ünde Hamdi Paşa arsasındaki mekteb ile Makriköy kazâsına tâbi' Osmâniye, Şamlar, Vidos karyelerindeki mekâtib için bir takım kıta'ât-ı hamse ve küre-i musanna'a mestûrun ve ba'zı mekâtibe tevzî' edilmek üzere ayrıca otuz aded küre-i musanna'anın irsâli İstanbul Vilâyeti Ma'ârif Müdîriyeti'nin 30 Haziran sene [1]328 ve 3 Temmuz sene [1]328 târîh ve bin beş yüz yirmi üç ve bin beş yüz altmış beş numaralı iki kıt'a tezkiresinde talep olunmağla karâr-ı âti ittihâz olunmuştur.

Mâdde1: Nezâret-i Celîle Levâzım-ı Tedrîsiyye Anbarı'nda küre-i musanna'anın mevcûdu kalmadığından bunların âtiyen tedârikinde verilmek üzere şimdilik isimleri muharrer mekâtibe dört takım kıta'ât-ı hamse harîtasıyla hâricden küre-i musattahanın İstanbul Vilâyeti Ma'ârif Müdîriyeti'ne irsâli tensîb edilmiştir.

Mâdde 2: İşbu karârname ahkâmının icrâsına Tedrîsât-ı İbtidâiyye müdîri me'mûrdur.

Tebyîz, fî 7.

BOA, MF.İBT, 384/82, İef 1

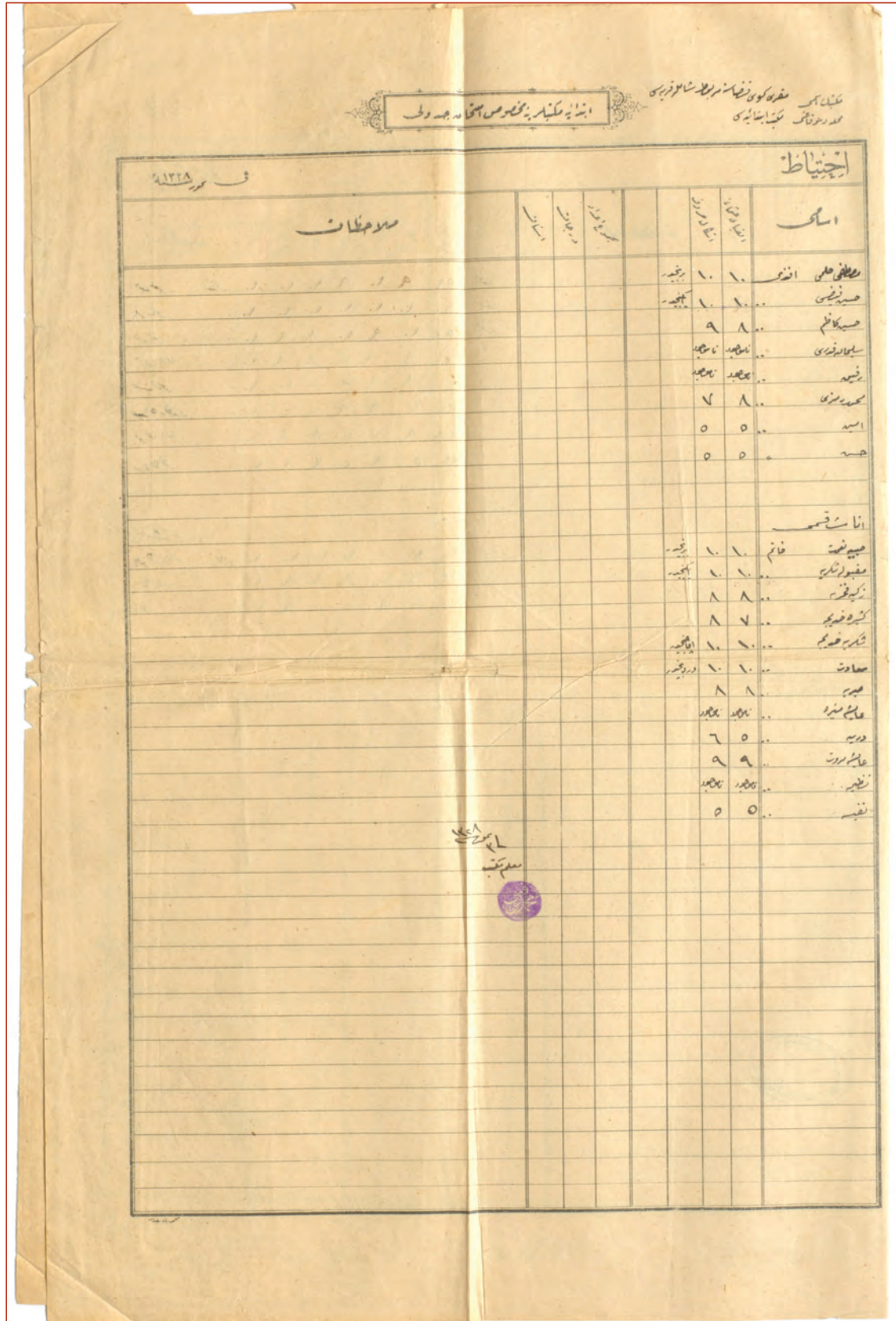
Bakırköy kazasına tabi Şamlar köyü İbtidai
Mektebi'nin imtihan cetvelleri
28 Temmuz 1912

Birinci Sene										
Esâmî	Kur'ân-ı kerîm	İlmihâl	İmlâ	Hesâb	Kırâ'at-ı Türkiyye	Hat	Mecmû'-ı a'dâd	Derecât	Esnân	Mülâhazât
Ahmed Lem'î Efendi	10	10	10	9	10	9	58	İkincidir		
Bekir Sami	10	10	10	10	10	10	60	Birincidir		
Ahmed Kadir	10	9	8	10	9	10	56	Üçüncüdür		
Şeref İrfan	10	9	8	7	9	8	51			
Hasan Fehmi	10	10	7	9	9	9	54			
Abdullah Zühdü	10	10	7	9	9	7	52			
Yahya Harun	10	8	8	7	7	8	48			
Murad Tâhir	10	8	3	2	3	5	31			
İnas Kısmı										
Cevher İrfan Hânım	10	10	10	10	10	10	60	Birincidir		
Münîre Afife	10	9	8	9	10	9	55	İkincidir		
Zehrâ	10	9	5	5	8	8	45			

[illegible]

İkinci Sene														
Esâmî	Kur'ân-ı kerîm	Tecvîd	İlmihâl	Târîh-i İslâm	Hesâb	Kur'ât-ı Türkiyye	İmlâ	Sülûs	Rik'a	Coğrafya	Mecmû'-ı a'dâd	Derecât	Esnân	Mülâhazât
Ömer Faruk Efendi	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100	Birincidir		
Necib Âsım "	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100	İkincidir		
Kadri Niyâzi "	10	9	10	10	10	9	10	10	9	10	97	Üçüncüdür		
Halil Sıdkı "	10	8	10	9	10	10	10	9	9	9	94	Dördüncüdür		
Sabri Muzaffer "	10	10	10	9	9	9	8	9	8	8	90			
Mehmed Süreyyâ "	10	10	10	8	7	9	7	8	7	9	85			
Hakkı Ekrem "	10	10	10	9	8	9	8	9	8	7	88			
Mehmed Kâmil "	10	10	10	10	9	9	10	9	8	8	93			
Kadri Enver "	10	10	10	9	9	7	7	8	7	10	87			
Hayrullah Nâ'im "	10	9	9	9	7	8	9	9	9	9	88			
Hâmid "	10	8	10	9	10	8	8	8	8	9	88			
Halîl Azmi "	10	8	9	6	7	7	8	8	7	8	78			
Mehmed Zekâî "	10	9	9	7	9	10	8	7	7	7	83			
Şükrü Mâhir "	10	8	9	8	7	8	8	7	7	7	79			
İnâs Kısmı														
Hesnâ Melek Hânım	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100	Birincidir		
Ülfet "	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100	İkincidir		
Nâile Ismet "	10	10	9	10	9	10	10	10	9	10	97	Dördüncüdür		
Zübeyde Lem'ân "	10	10	9	10	10	10	10	10	9	10	98	Üçüncüdür		
Münevver Adalet	10	10	10	10	9	10	10	9	10	8	96			
Hâlîde Necdet "	10	10	10	10	8	9	10	10	9	9	95			
Şerîfe Pâkize "	10	10	8	8	8	10	8	9	9	7	87			
Hanîfe Seniyye "	9	9	10	10	9	9	7	9	9	9	90			
Necmiye Handan "	9	8	7	9	7	10	7	8	8	7	80			
Hâcer Lütfiye "	10	10	9	7	9	9	8	9	8	10	89			
				Makriköy kazâsına tâbi' Şamlar karyesi mekteb-i ibtidâîsinin [1]327-[1]328 sene-i devriyesi imtihan-ı umûmîleri ma'rifetimizle icrâ olunarak hâne-i mahsûsalarına numaraları vaz' edilmiş ve bi'l-cümle şâkirdânın mesâ'îsi ve ale'l-husûs mu'allimi hikmetlü Tevfîk Efendi'nin gayret-i vâkı'ası sezâvâr-ı takdîr ve tahsîn görülmüştür. Fî 3 Temmuz sene 1328.										
				Mümeyyiz Makriköy Numûne Mektebi Türkçe Mu'îdi (İmza)				Mümeyyiz Medâris-i İlmiye ve Makriköy Numûne Mektebi Târîh ve Coğrafya Mu'allimi (İmza-mühür)				Mümeyyiz Mekteb-i Sultânî Tahrîrât Başkâtibi (İmza-mühür)		
				Mu'allim-i Mekteb (İmza-mühür)										
									Lefiyle Ma'ârif müdîrine tahrîrât ve mekteb mu'allimine takdîrât Fî 5 minhû.					
									Yazıla, fî 15 minhû.					

BOA, MF.IBT, 384/82, lef 3

İbtidâiyye Mekteblerine Mahsûs İmtihân Cedvelidir								
Mektebin İsmi Mahalle ve Sokağı: Makriköy kazâsına merbût Şamlar karyesi Mekteb-i İbtidâiyyesi								
İhtiyât				Fî Temmuz sene 1328				
Esâmî	Elifbâ-yı Osmanî87	Eşkâl-i hurûf			Mecmû'-i a'dâd	Derecât	Esnân	Mülâhazât
Mustafa Hilmi Efendi	10	10	Birincidir					
Hüseyin Feyzi "	10	10	İkincidir					
Hüseyin Kâzım "	8	9						
Süleyman Kadri "	Nâ-mevcûd	Nâ-mevcûd						
Refîk "	Nâ-mevcûd	Nâ-mevcûd						
Mehmed Remzi "	8	7						
Emîn "	5	5						
Hasan "	5	5						
İnâs Kısmı								
Habîbe Ni'met Hânım	10	10	Birincidir					
Makbûle Şükriye "	10	10	İkincidir					
Zekiye Fahriye "	8	8						
Keşîre Hadîce "	8	7						
Şükriye Hadîce "	10	10	Üçüncüdür					
Sa'âdet "	10	10	Dördüncüdür					
Sabriye "	8	8						
Ayşe Münîre "	Nâ-mevcûd	Nâ-mevcûd						
Dürriye "	5	6						
Ayşe Mürüvvet"	9	9						
Nazîme "	Nâ-mevcûd	Nâ-mevcûd						
Nefîse"	5	5						
				Fî 3 Temmuz sene 1328. Mu'allim-i Mekteb (Mühür)				

Nakkaş, Baklalı, Çilingir, Haraççı, Şamlar köyleri
ahalileri ile Küçükçekmece'ye tabi köylerin
ahalilerinin hane ve ahırlarının Çerkesler ve
Osmanlı zabitleri tarafından işgal edildiğinden
Eyüb'e doğru geldiklerinden bahisle yapılan
tecavüzatın engellenerek gerekli tetbirin alınması
ve köylerine iadelerinin sağlanması hakkında
10 Aralık 1912

Dâire-i Sadâret Tahrîrât Kalemi Şu'be: 2

Târîh-i tesvîdi: 30 Zilhicce sene [1]330 / 27 Teşrîn-i sâni [1]328
Târîh-i mübeyyiz: 30 / 27

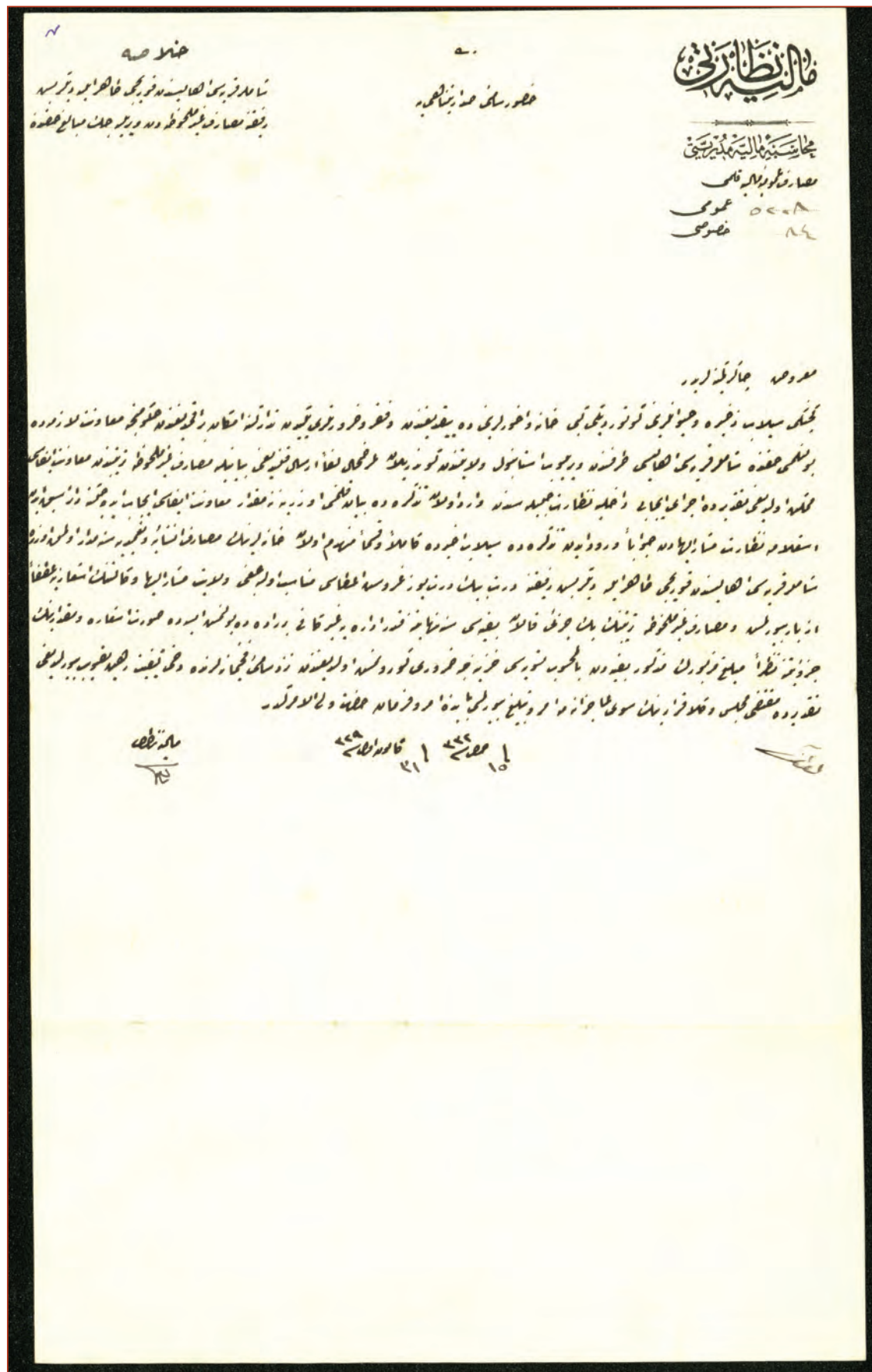
Harbiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Mevsim-i şitânın hulûlü ve birkaç günden beri yağmurların nüzûlü hasebiyle arabalı muhâcirînin emr-i iskânları husûsunda fevka'l- âde müşkilâta tesâdüf edilmekde olduğu hâlde şu günlerde Dersa'âdet'e pek karîb olan Nakkaş ve Baklalı ve Çilingir ve Haraççı ve Şamlar ve Küçükçekmece karyeleri ahâlîsi dahi terk-i me'vâ ederek binlerce araba ile Eyüb taraflarına gelmekde ve bunların içinde Dersa'âdet'e iki sâ'at bu'd mesâfedeki karyeler ahâlîsi de bulunmakda olup lede's-suâl gerçi karyeleri Dersa'âdet'e karîb ise de hâneleri Çerkesler ve zubbât-ı Osmâniye tarafından işgâl olunarak ahırlarına da hayvanât konulacağı cihetle gelmekde olduklarını ifâde etmelerine ve hâlbuki Büyük ve Küçükçekmece ahâlîsinin me'vâlarına avdetleri de taraf-ı vâlâlarından iş'âr edilmekde olmasına binâen Çekmece'den bu cihetde olan kurâ ahâlîsinin me'vâlarına avdet ve iskânları te'mîn ve hicretleri men' edilmemezse terâküm etmiş ve edecek olan muhâcirînin i'âşe ve iskânları nâ-kâbil bir hâle geleceğinden bahisle bu bâbda hükûmetce tedâbir-i lâzime ve âcile ittihâzı lüzûmu Muhâcirîn Komisyonu Riyâseti'nden bildirildiği ve sûret-i iş'âr bi'l-vücûh câlib-i ehemmiyet görüldüğü cihetle tecâvüzât-ı vâkı'anın men'iyile muhâcirlerin hemen me'vâlarına i'âdeleri esbâbının istikmâli vücûbuna dâir Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden alınan 26 Teşrîn-i sâni sene [1]328 târîhli ve 2817 numaralı tezkire leffen irsâl kılınmağla icâbının serî'an îfâ ve netîcesinin inbâsına ve tezkirenin i'âdesine himmet.

Bâ-işâret-i aliyye-i cenâb-ı Müsteşârî.

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

26 Teşrîn-i sâni sene [1]328 târîhli ve 2817 numaralı tezkire-i aliyyelerine cevâbdır. Nakkaş ve Baklalı ve Çilingir ve Haraççı ve Şamlar ve Küçükçekmece karyeleri ahâlîsinden olup hâneleri Çerkesler ve zubbât-ı Osmâniye tarafından işgâl olunarak ahırlarına da hayvanât konulmasına binâen hicret etmekde olduklarını ifâde eyleyen muhâcirînin me'vâlarına avdetleri zımında tecâvüzât-ı vâkı'anın men'iyile bunların me'vâlarına i'âdeleri esbâbının istikmâli Harbiye Nezâret-i Celîlesi'ne yazılmış olmağla nezâret-i celîlelerince de bi'l-muhâbere îfâ-yı muktezâsına himmet.

Selden zarar gören Şamlar köyü ahalisinden
korucu Tahir ile diğer beş arkadaşına masârıf-ı
gayr-i melhûzadan verilecek mebâliğ hakkında
13 Ocak 1914

Mâliye Nezâreti
Muhâsebe-i Mâliye Müdîriyeti
Masârıf-ı Umûmiyye-i Mâliye Kalemi
5208 Umûmî
84 Husûsî

Hulâsa: Şamlar karyesi ahâlîsinden korucu Tâhir ile diğer beş
refîkine masârıf-ı gayr-i melhûzadan verilecek mebâliğ hakkında.

Huzûr-ı Sâmi-i Sadâret-penâhî'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Geçenki seylâb zahîre ve hayvanlarını götürdüğü gibi hâne ve ahurlarını yıkdıktan ve fakr ü zarûretleri yeniden tedâ-
rikine imkân bırakmadığından hükûmetçe mu'âvenet-ı lâzîmede bulunulması hakkında Şamlar karyesi ahâlîsi tarafın-
dan verilip İstanbul Vilâyeti'nden gönderilen arzuhâl leffen irsâl kılındığı beyânıyla masârıf-ı gayr-i melhûza tertîbinden
mu'âvenet îfâsı mümkün olduğu takdîrde icrâ-yı îcâbı Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'nden vârid olan tezkirede beyân kılın-
ması üzerine ne mikdâr mu'âvenet îfâsı îcâb edeceğine dâir sebk eden isti'lâma nezâret-i müşârun-ileyhâdan cevâben
vürûd olan tezkirede seylâb-ı ahîrde kâmilten ve kısmen münhedim olan hânelerinin masârıf-ı inşâiyye ve ta'mîriyyesine
medâr olmak üzere Şamlar karyesi ahâlîsinden korucu Tâhir ile diğer beş refîkine dört bin dört yüz gurusu i'tâsı münâsib
olacağı vilâyet-i müşârun-ileyhâ vekâletinin iş'ârına atfen izbâr buyurulmuş ve masârıf-ı gayr-i melhûza tertîbinin pek
cüz'î kalan bakıyyesi sene nihâyetine kadar idâreye gayr-i kâfî bir râddede bulunmuş ise de sûret-i iş'âra ve mikdârının
cüz'iyetine nazaran meblâğ-ı mezbûrun mezkûr bakıyyeden bi'l-mahsûb tesviyesi hazînece zarûri görünmüş olduğun-
dan nezd-i sâmi-i fahîmânelerinde dahi yakînen rehîn-i tasvîb buyurulduğu takdîrde muktazî Meclis-i Vûkelâ kararının
sûy-ı âcizâneme emr ü teblîğ buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehül-emrindir.

Fî 15 Safer sene [1]332, fî 31 Kânûn-ı evvel sene [1]329.

Mâliye Nâzırı
(İmza)

[illegible]

Selden evleri zarar gören Şamlar köyü
ahalisinden korucu Tahir ile diğer beş
arkadaşına evlerini yeniden inşa ve tamiri için
dört bin dört kuruşun verilmesinin uygun
görüldüğü
22 Ocak 1914

Dâhiliye Nezâreti İdâre-i Umûmiyye

Târîh-i tesvîd: 8 Kânûn-ı sâni sene [1]329

Târîh-i tebyîz: 9 minhü.

İstanbul Vilâyeti Vekâlet-i Aliyyesi'ne

Seylâb-ı ahîrde kâmilin ve kısmen münhedim olan hânelerinin masârıf-ı inşâiyye ve ta'mîriyyesine medâr olmak üzere Şamlar karyesi ahâlîsinden Korucu Tâhir ile diğer beş refîkine i'tâsı îcâb eden cem'an dört bin dört yüz kuruşun Hazîne-i Celîle'ce masârıf-ı gayr-i melhûza tertîbinden tesviyesi Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nin iş'ârı üzerine Meclis-i Vükelâ'ca münâsib görülerek nezâret-i müşârun-ileyhâya teblîgât icrâ kılındığı bâ-tezkire-i sâmiyye izbâ[r] buyrulmağ-la keyfiyetin alâkadarâna teblîğiyle muktezâsının îfâsı.

[illegible]

Bakırköy kazasına tabi Şamlar köyü mektebi
ile diğer bazı mekteplere gönderilmek üzere
Osmanlı Devleti haritasının gönderilmesi
11 Şubat 1914

Ma'ârif-i Umûmiyye Nezâreti Tadrîsât-ı İbtidâiyye Dâiresi'ne Mahsûs Mûsvedde

Müzekkere ve karârname numarası: 1735

Şu'be 5

Muharreât ve irâdenin târîhi: 25 Kânûn-ı sâni sene [1]329

Nev'î: İstanbul Vilâyeti Ma'ârif Müdîriyeti'nden tahrîrât

Tesvîd târîhi. 28 Kânûn-ı sâni sene [1]329

Mu'âmele muhtırası: Henüz mu'âmele-i iltimâs edilmediğinden battâlî şu'bede alıkonulmuştur.

Haritası irsâline dâir

Makriköy kazâsına tâbi' Şamlar karyesi mektebi ile diğer mekâtibe gönderilmek üzere on aded memâlik-i Osmâniye harîtasının irsâli lüzûmu İstanbul Vilâyeti Ma'ârif Müdîriyeti'nin fî 25 Kânûn-ı sâni sene [1]329 târîh ve beş bin yüz elli üç numaralı tahrîrâtıyla talep edilmiş olmağla karâr-ı âtî ittihâz edilmiştir.

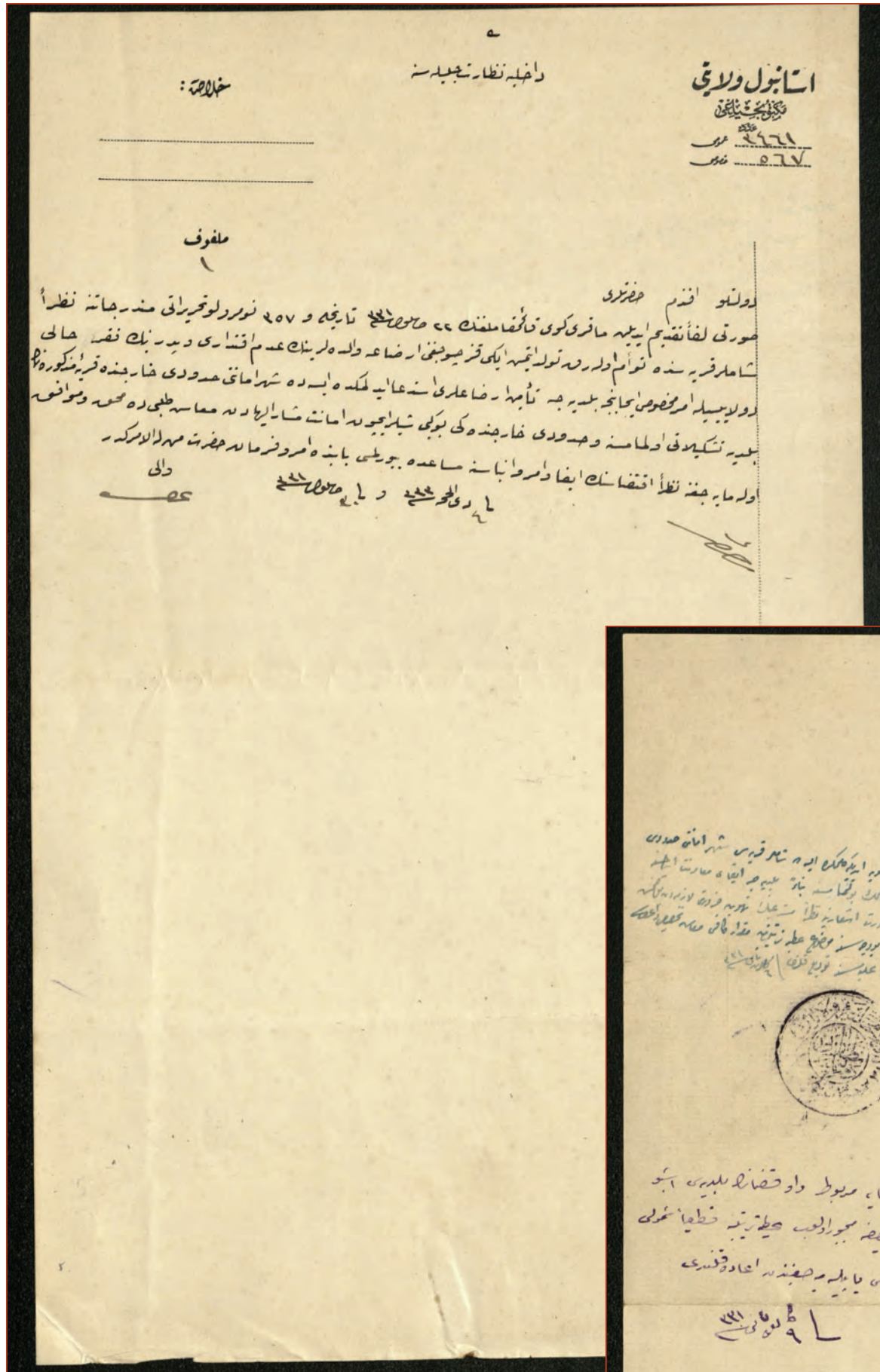
Mâdde 1: Makriköy kazâsına tâbi' Şamlar karyesiyle mekâtib-i sâireye verilmek üzere on aded memâlik-i Osmâniye harîtasının müdîriyet-i mezkûreye irsâli tensîb edilmiştir.

Mâdde 2: İşbu karârnamenin icrâsına Tadrîsât-ı İbtidâiyye müdîri me'mûrdur.

Fî 28.11.[1329].

(İmza)

Yazılmışdır. Fî 29 Kânûn-ı sâni sene 1329.

BOA, DH.UMVM, 96/55, İef 2

Şamlar köyünde ikiz doğan ve annelerinin emzirmeye muktedir olmadığı ve babalarının da fakirliği sebebiyle ikiz kız çocuklarının bakımı için Şehremaneti'nden maaş tahsis talebinin belediye sınırları dışında olduğu gerekçesiyle reddi
22 Ocak 1915

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Aded
3461 Umûmî
567 Husûsî

Melfûf: 1

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri

Sûreti leffen takdîm edilen Makriköy Kaymakamlığı'nın 22 Eylül sene [1]331 târîhli ve 357 numaralı tahrîrâtı mün-dericâtına nazaran Şamlar karyesinde tev'em olarak tevellüd etmiş iki kız çocuğunu ırzâ'a vâlidelerinin adem-i iktidârı ve pederinin fakr [û] hâlî dolayısıyla emr-i mahsûs îcâbınca belediyece te'mîn-i ırzâ'aları istid'â edilmekte ise de Şehremâneti hudûdu hâricinde karye-i mezkûrenin belediye teşkilâtı olmamasına ve hudûdu hâricindeki bu gibi şeyler için Emânet-i müşârun-ileyhâdan ma'âş talebi de muhikk u muvâfık olamayacağına nazaran iktizâsının îfâ ve emr ü inbâsına müsâ'ade buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 4 Zilhicce sene [1]333 ve fî 30 Eylül sene [1]331.

Vâlî
(İmza)

Sual Âkif Bey'e, fî 10 minhü.

Tev'em çocuklar ma'âşâtı belediyece tesviye edilememekte ise de Şamlar karyesi Şehremâneti hudûdu hâricinde olup belediye teşkilâtına da mâlik bulunmamasına binâen belediyece îfâ-yı mu'âvenet edilmesine imkân görülemeyerek ve vilâyetin sûret-i iş'ârına nazaran müsted'inin tehvîn-i zarûreti lâzîmeden görülmüş olmağla nezâret-i celîlenin sene-i hâliye bûdcesine mevzû'-ı atıyye tertîbinden mikdâr-ı kâfî ma'âş tahsîsi ve i'tâsı teemmül edilmek üzere Muhâsebe Müdîriyet-i Aliyyesi'ne tevdî' kılındı.

Fî 6 Kânûn-ı sâni sene [1] 331.

(Mühür)

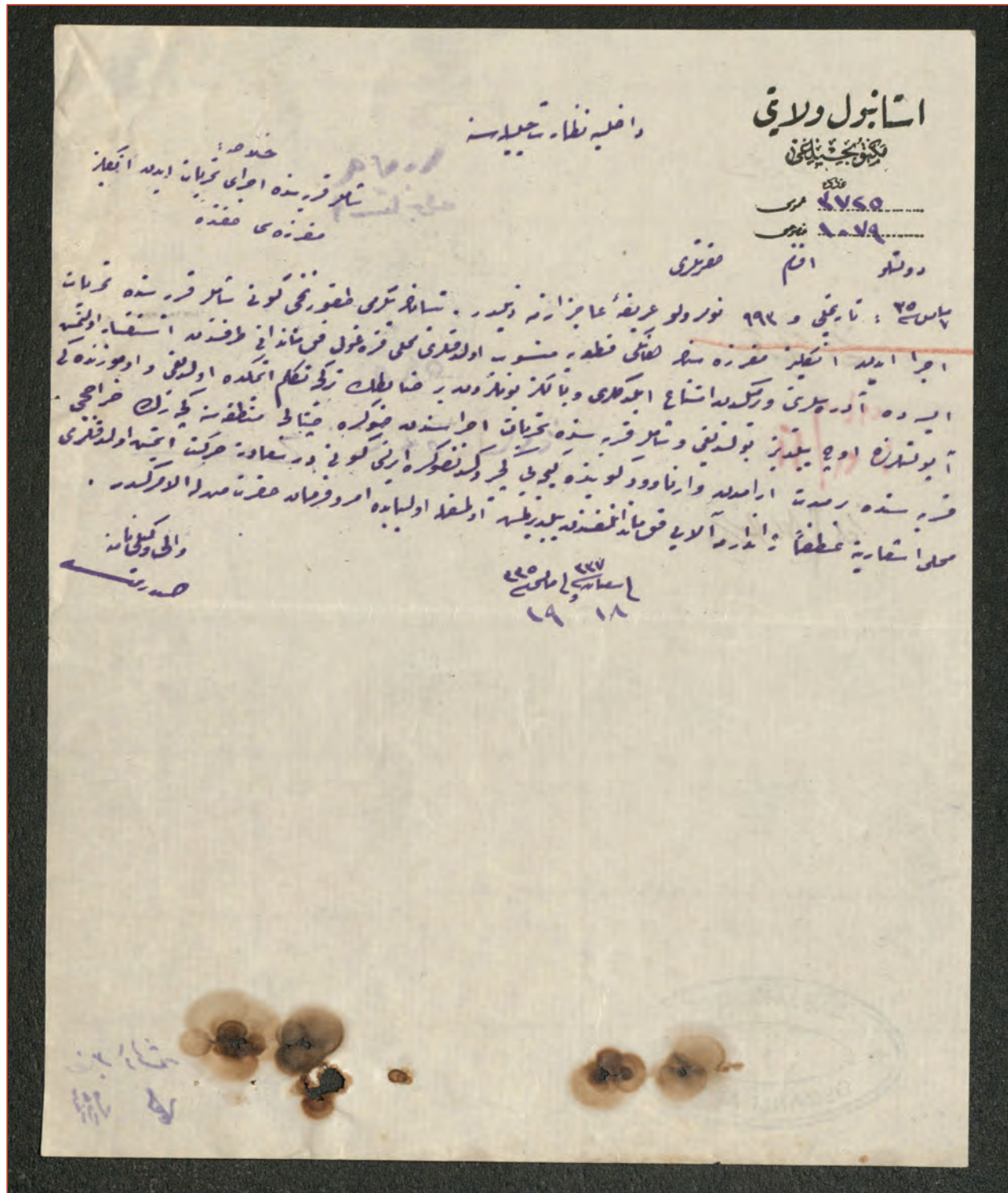
Muhâsebeye 2804 / 7 minhü.

Şamlar karyesi elbet bir kazâya merbût ve o kazânın belediyesi işbu tev'em çocuklara ma'âş tahsîsine mecbûr olup atıyye tertîbine kat'iyen şumûlû olmayan bunlar hakkında bir şey yapılamayacağından i'âde kılındı.

Fî 9 Kânûn-ı sâni sene [1]331.

(Mühür)

Sual Âkif Bey'e, fî 10 minhü.

Şamlar köyünde arama yapan İngiliz
müfrezesinin hangi birliğe mensup olduklarının
tespit edilemediği, ancak birisinin Türkçe
konuştuğu ve geceyi Arnavutköy’de geçirdikten
sonra İstanbula gittikleri hakkında İstanbul
Valiliği’nin Dahiliye Nezareti’ne arzı
19 Mayıs 1919

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Aded
3725 Umûmî
1079 Husûsî

*Hulâsa: Şamlar karyesinde icrâ-yı taharriyât eden İngiliz
müfrezesi hakkında.*

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri

7 Mayıs sene [1]335 târîhli ve 993 numaralı arîza-i âcizâneme zeyldir. Nisan'ın yirmi dokuzuncu günü Şamlar karyesinde taharriyât icrâ eden İngiliz müfrezesinin hangi kıt'aya mensûb oldukları mahallî karakol kumandanlığı tarafından istifsâr olunmuş ise de adreslerini vermekden imtinâ' etdikleri ve yalnız bunlardan bir zâbitin Türkçe tekellüm etmekte olduğu ve omuzundaki apoletlerinde üç yıldız bulunduğu ve Şamlar karyesinde taharriyât icrâsından sonra Çatalca mıntıkasına geçerek Haraççı karyesinde bir müddet ârâmdan ve Arnavud köyünde geceyi geçirdikten sonra ertesi günü Dersa'âdet'e hareket etmiş oldukları mahallî iş'ârına atfen Jandarma Alayı Kumandanlığı'ndan bildirilmiş olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 18 Şa'bân sene [1]337 ve fî 19 Mayıs sene [1]335.

Vâlî Vekîli nâmına
(İmzâ)

[illegible]

Şamlar köyüne gelen bir İngiliz müfrezesinin
ahaliden Şaban Ağa, Fazlı Onbaşı ve Rüstem
Çavuş'un haneleri ve askeri anbarları ile
arayarak buldukları silahları alarak Hacımaşlı
köyüne gittiklerine dair Dahiliye Nezareti'nin
Hariciye Nezareti'ne tezkiresi
21 Mayıs 1919

Dâhiliye Nezâreti
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

Târîh-i tesvîd: 19 Mayıs sene [1]335
Târîh-i tebyîz: 21 Mayıs sene [1]335

*Hulâsa: İki zâbit ile on üç süvârî İngiliz askerinin Şamlar
karyesinde taharriyât icrâ eylediğine dâir.*

Nezâret-i Celîle'den Harbiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Nisan'ın yirmi dokuzuncu günü ba'de'z-zevâl sâ'at iki buçuk râddelerinde on üç süvârî ile iki zâbitden mürekkeb bir İngiliz müfrezesinin Şamlar karyesine gelerek ahâlîden Şa'bân Ağa ve Fazlı Onbaşı ve Rüstem Çavuş'un hânelerini ve askerî anbarlarını hey'et-i ihtiyâriyye muvâcehesinde taharrî etdikleri Rüstem Çavuş'un hânesinden kurşunla memlû bir çift tûfengi ile askerî anbarında buldukları bir İngiliz mavzer kasaturasını aldıkları ve diğer hâne ve köyleri taharrî-den sarf-ı nazarla Hacımaşlı karyesine gittikleri Makriköy Kaymakamlığı'nın iş'ârına atfen İstanbul Vilâyeti'nden izbâr kılınmış olmağla ol bâbda.

Yazıla. (İmza)

اسانبول وراپتی

فَكَيْفَ يُجَيِّدُ لِي

عمر

تاریخ: ۱۸/۵/۷۷ قمری ۹۴۵ شمسی
محل: ...

[illegible]

Şamlar köyünün kuzeyindeki Baruthane
bendinin doğu tarafında görülen ve iaşelerini
çevredeki köylerden temin eden silahlı çetelerin
önlenmesi için gereğinin yapılması
8 Mayıs 1921

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Aded
Umûmî
Husûsî

Jandarma Alay Kumandanlığı'nın 8/5/[13]37 târîh ve 2/445 numaralı müzekkiresi sûretidir

7/5/[13]37 târîhine müsâdif Cum'a ertesi günü Şamlar karyesinin şimâlinde Baruthâne bendinin garb tarafındaki Küçük İhlamur ve Küçük Arap derelerinde mavzer ve bombalarla müsellahtan tahminen seksen kişi görüldüğü ve yapılan tahkîkâtta nazaran eşhâs-ı merkûmenin Çilingir, Haraççı, Hacımaşlı karyeleri tarîkiyle mahall-i mezkûre geldikleri ve şimdilik mezkûr köylerden i'âşelerini te'mîn etmekte oldukları ve el-an orada bulundukları Makriköy Bölüğü Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen İstanbul Taburu Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmış ve eşhâs-ı mezkûrenin Makriköy mıntikasındaki kurâyâ tevcâvüzlerine mâni' olunmak üzere hemen Aya Yorgi karakolu, İkitelli karakolunun bütün efrâdıyla takviye edilmiş ayrıca Tabur merkezinden tasarruf edilebilen on beş kişinin de Makriköy bölüğüne derdest-i i'zâm bulunduğu ilâveten bildirilmiştir. Ancak alayın hâlihazır mevcûdu, günden güne mikdârları tezâyüd eden işbu eşhâsın muhtemel tevcâvüzâtını def' ve tard edebilecek mikdârda olmadığından ve cihet-i mensûbiyeti henüz anlaşılamayan işbu kuvvetlerin Payitaht'a pek karîb olan Makriköy kazâsı ve bi'n-netîce Vilâyet-i aliyyeleri asâyîşini de ihlâl etmeleri ve siyâsî ve belki de askerî müdâhalâtı da'vet eylemesi de melhûz ve muhtemel idüğünden vukû'u şübhesiz görülen vekâyî'-i müessifenin hudûsuna meydan vermeyecek sûrette tedâbîr ve tertîbât-ı mâni'a ittihâz edilmek üzere keyfiyyetin Harbiye Nezâret-i celîlesine de arzıyla bu bâbda mu'âvenet-i askeriyyenin te'mînine ve müştereken ibrâz-ı fa'âliyet edilmesi husûsunun istikmâline müsâra'at olunması lüzûmu ehemmiyetle Umum Jandarma Kumandanlığı'na arz edilmiş olmağla Dâhiliye Nezâret-i Celilesi'nce de bu bâbdaki tedâbir-i mühimmenin temîn-i ittihâzına delâlet buyurulması ma'rûzdur. Ol bâbda.

Aslına mutabıktır.
(Mühür)

ŞAMLAR CAMİİ MEZAR TAŞLARI

Şamlar Camii avlusunda yer alan mezar taşları

Hüve'l-bâkt
Azadlı Baruthânesi'nde
Şamlar karyeli Osmân Bey'in(?)
Vâlidesi merhûme ve mağfûrun-lehâ
Ayşe Hâtûn rûhiyçün
El-Fâtiha fî Gurre-i M. sene 1295

Hüve'l-bâkt
Âh ile zâr kılarak tâzeliğime doymadım
Çün ecel peymânesi dolmuş murâdima ermedim
[Fânî] dünyâda tûl ömür sürmedim
Firkatâ takdîr bu imiş tâ ezelden bilmedim
Şamlar karyeli Arnabud İbrâhîm Efendi'nin
Zevcesi merhûme Sâlîme Hâtûn rûhiyçün
El-Fâtiha fî 5 Ş. sene 1230

Âh mine'l-mevt
Âh ile zâr kılarak gençliğime doymadım
Çün ecel peymânesi dolmuş murâd almadım
Hasretâ fânî dünyâda tûl ömür sürmedim
Firkatâ takdîr bu imiş tâ ezelden bilmedim
Şamlar karyesinden Osman Ağa'nın
Kerîmesi ve Katrancı Ahmed Ağa'nın
Zevcesi Emîne Hanım'ın rûhuna Fâtiha
Fî 27 Receb sene 1313

Biz üç yavru kuş idik
Uçduk yuvamızdan dünyâma
Doymadan ayrıldık anamızdan
Babamızdan hemşîrem Ayşe birâderim
Hakkı kendim burada berâber medfûnuz
Kara Mustafa oğlu Hakkı Ağa'nın
Mahdûmu Mustafa'nın rûhuna Fâtiha
Sene 1332

Hüve'l-Bâkt
Şamlar karyeli Manav(?) Bekir
Beşe'nin kerîmesi
Loğusa iken vefât
İden Ayşe Hanım
Rûhiyçün Fâtiha
Fî 15 B. sene 1267

Merhûm Tarakçı [Osmân]
Ağa'nın rûhiyçün fâtiha
Sene 1260

Hüve'l-bâkt
Terkos kazâsından
Şamlar karyesinden
Hüseyin Ağa'nın mahdûmu
Receb Ağa'nın rûhuna Fâtiha
Fî 12 Ra. sene 1289

Âh mine'l-mevt
Muhâcîrînden Selâmet
Ağa'nın zevcesi
Ve Zed'in Ağa'nın kerîmesi
Merhûme Zeyneb Hanım'ın
Rûhiyçün Fâtiha
Sene 1286

Şamlarlı merhûm
Ve mağfûr ilâ-rahmeti
Rabbî'l-gafûr Mahmûd
Efendi rûhiyçün
El-Fâtiha fî Gurre-i Ra. sene 1246

Hüve'l-bakî
Merhûm mağfûrun leh
El-muhtâc ilâ-rahmeti
Rabbîhi'l-Gafûr
Evlâdlarının mürüvvetini
Görmeden merhûm' olan
Kavuklu merhûm Mehmed
Ağa'nın rûhiyçün
Fâtiha fî 27 Ra. sene 1227

Yâ hû
Purut(?) kazâlî
Purut(?) karyeli
El-Hâc Hasan bin Ahmed

Azm idüp bekâya eyledi rihlet
Hakk ide kabrini ravza-i cennet
İbrâhîm Edhem Ağa'nın
Kerîmesi merhûme Emîne
Hanım rûhuna Fâtiha
Sene [1]249

Hüve'l-bâkt
Fenâdan bekâya eyledi rihlet
İde kabrini Hakk ravza-i cennet
Şamlar Derbend Sekbânı
Hâlid Edhem ---

Terk eyledi vâlideynin bir gülü
Tâze idi ola cennet bülbülü
Arnabud İbrâhîm Efendi'nin
Oğlu çiçekden vefât eden
Mehmed Nûri rûhuna Fâtiha
Fî 10 S. sene 1262

1192
Merhûme
Ve mağfûre
Havvâ ---
Rûhuna

Hüve'l-Hayyü'l-Bâkt
--- nın zâr eyleyüp vâlidini
yetîm ---
Vâlideynin bir gülü ve ---

Rabbîhi'l-gafûr Ha[cı]
Emîn Ağa'nın rûhiyçün
El-Fâtiha
Fî Gurre-i M. sene 1221

1. Orijinal metinde imla hatası olarak (مرحون - merhûn) şeklinde yazılmış.

ŞAMLAR KÖYÜ

*Sazlıdere Barajı'ndan Şamlar Camii ve köyün görünümü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Şamlar Camii
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Şamlar Camii içi
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

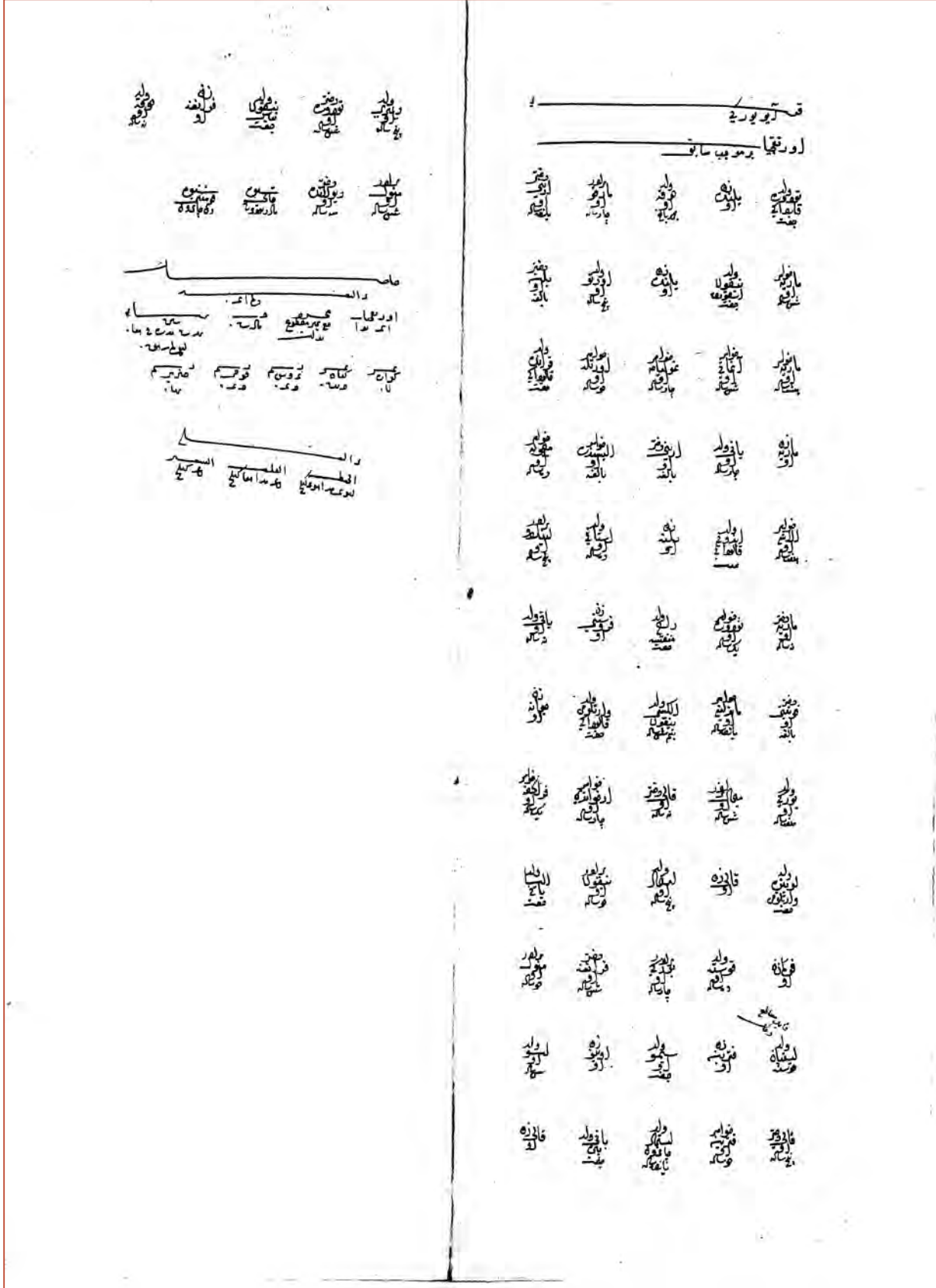
Şamlar köyünden Sazlıdere Barajı'nın görünümü

AYA YORGİ (KAYABAŞI) KÖYÜ

Aya Yorgi köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir tapu defteri kaydı 1530

Karye-i Aya Yorgi Ortakçıyân Ber-mûceb-i Sâbık				
Teodora veled-i Kapidaki Çift	Pelende veled-i	Duka veled-i O Mücerred bâliğ	Marko birâder-i O Çâr-sâle	Erini duhter-i O Yâzdeh-sâle
Mariye hâher-i O Şeş-sâle	Nikola veled-i İskorit Çift	Pelinde zen-i	Orto veled-i O Penc-sâle	Pelinse duhter-i O Bâliğa
Mariye hâher-i O Heşt-sâle	Agati hâher-i O Şeş-sâle	Goliyama hâher-i O Çâr-sâle	Orile hâher-i O Dü-sâle	Kovanda veled-i Kaloraki Çift
Mariye zen-i	Yani veled-i O Çâr-sâle	Erini duhter-i O Bâliğa	Alisendra hâher-i O Bâliğa	Melonya hâher-i O Dü-sâle
Eleni hâher-i O Heft-sâle	Andoni veled-i Kaloraki Çift	Peline zen-i	Astatî veled-i O Nüh-sâle	Linardo berâder-i O Penc-sâle
Mariye duhter-i O Nüh-sâle	Teodora hâher-i O Yek-sâle	Rada veled-i Menfetiye Çift	Frosini zen-i	Yani veled-i O Nüh-sâle
Fotini duhter-i O Bâliğa	Mandelini hâher-i O Yâzdeh-sâle	Aleksi veled-i Nikola Nîm şeş-sâle	Vartolomi veled-i Kaloraki Çift	Civane zen-i O
Yorgi veled-i O Heft-sâle	Mihal birâder-i O Şeş-sâle	Kali duhter-i O Nüh-sâle	Arkovandi hâher-i O Çâr-sâle	Frakife hâher-i O Yek-sâle
Luinde veled-i Vartolomi Çift	Kali zen-i	İstemad veled-i O Penc-sâle	Nikola birâder-i O Dü-sâle	İlya veled-i Yani Çift
Foma zen-i O	Kosta veled-i O Deh-sâle	Yorgi birâder-i O Çâr-sâle	Franka duhter-i O Şeş-sâle	Manol birâder-i O Dü-sâle
İstepan veled-i Kosta Kâbil-i mukâtaa değil	Katrîne zen-i	Simo veled-i O Çift	İvino, zen-i	Liso veled-i O Şeş-sâle
Kali duhter-i O Penc-sâle	Katrîne hâher-i O Dü-sâle	İstemad veled-i Çanzol Yâzdeh-sale	Yani veledi Petre Çift	Kali zen-i O
Dimitri veled-i O Penc-sale	Teodora duhter-i O Şeş-sâle	Nikola veled-i Nabas Çift	Franka zen-i O	Duka veled-i D Nüh-sâle
Manol birâder-i O	Viyolanda	Bive Kali	Bive Komnini	
Şeş-sale	duhter-i O Se-sâle	Mâder-i Teodor	Zen-i Çaron	

Hâsıl ani'l-nakd: 811				
Ortakçıyân 11 neferan	Mücerred ma'a gayr-ı maktû' Neferan	Cizye 260	Bahâ-i şıra 68 medre fî 7 476	
Öşr-i Kuvâre 2	Öşr-i kettân 35	Resm-i Arûs 15	Resm-i Fıçı 15	Resm-i hınzır 8

Ani'l-galle				
El-hınta 14 müdden 17 kilçe	El-Alef 12 müdden 7 kilçe	Eş-Şa'îr 12 kilçe		

[illegible]

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refîa) 19 Numaralı Sicil (H. 1028 - 1030 / M. 1619 - 1620), haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol, İstanbul 2011, s. 368 (Orijinal metin no: [81b-2] Hüküm no: 468).

Fazlasıyla fakir olduklarını beyan eden Aya
Yorgi köyünün cizye vergisinin sadece cizye
defterinde kayıtlı kişilerden alınması
23 Eylül 1620

Sûret-i defter-i cizye-i gebrân-ı karye-i Aya Yorgi tâbi-i defter-i vilâyet-i hâşhâ-i İstanbul an Receb sene 1028.								
Vasil 30	Panat 30	Dimo 30	Nikola 30	Mihal 30	Kosta 30	Panayot 30	Minho 30	Dimo 30
Mihal 30	Dahi Manol [30]	Panat 30	Panat 30	Yanko 30	Kasandır 30	Dimitri 30	İmrati Andriye [30]	Andriye 30
Panat 30	Palu 30	Şiyo 30	İstemad 30	Nikola 30	İstemad 30	Yuvan 30	Dimo 60	Şiyo? 40
Dimitri 60	Şiyer 40	Dimitri 30	Piyâle 30	Yanko 60	Şiyo? 40	Hâne 35 Yalnız otuz beş hânedir.		

Karye-i mezbûre ahâlîsi bin yirmi yedi bûdcesine mahsûb olıcak cizyelerin kırk yedi hâne üzre edâ edip ve bin yirmi sekiz mevâcibine mahsûb olıcak cizyeleri otuz beş hâne üzre edâ edeler deyû fermân olmağın şerh verildi. Fî Gurre-i Receb sene 1028.

[İmzâ] el-fakîr Abdülbâkî.

Akdâ kudâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ'i ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în el-muhtass bi mezîdî inâyeti'l-meliki'l-Mu'în mevlânâ Hâslar kadısı -zîdet fezâilühü-tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vilâyet-i Hâşhâ-i İstanbul defterine tâbi' Aya Yorgi nâm karye keferesi hâlâ Dersa'âdet'ime âdem gönderip karye-i mezbûrenin kırk yedi cizyesi hânesi olup lâkin ziyâde fakîr olduğumuz ecilden cizyemizi ol mikdâr hânedan edâya tahammülümüz yokdur deyû ahvâlimizi i'lâm eylediğimizde bin yirmi yedi târihinde ol mikdâr hânedan ve bin yirmi sekiz senesinde otuz beş hânedan alına deyû elimize nişanlı ve mühürlü sûret-i defter verilmişdir deyû bildirip mûcebince amel olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda Hazîne-i âmiremden ihrâc olunmuş nişanlı ve mühürlü sahîh ve cedîd sûret-i deftere nazar edip tamâm-ı ma'lûm ettikten sonra bunların vâkî' olan cizyelerin tuğrâlı defter mûcebince aldırıp min ba'd hilâf-ı emr ve defter ziyâde aldirmayasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis [min] şehri Rebî'ilâhîr min şühûr sene semân ve ısrîn ve elf.

Be makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

Vasale ileynâ fî 25 min Şevvâli'l-mükerrem li sene tis'a ve ısrîn ve elf.

Aya Yorgi köyünün merâsına Şamlar köyü
ahâlisinin müdâhale ettiği, şikâyetleri üzerine
durumun incelenmesi ve haksız müdâhalenin
men edilmesi için buyruldu
8 Nisan 1644

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn, evlâ vülâtî'l-muvahhidîn, ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn, hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'în vâ-
risü ulûmî'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în Hâslar kadısı -zîdet fezâiluhû- tevkî'-i
refî'-i hümayûn v[â]sıl olıcak ma'lûm ola ki: Kazâ-i mezbûr müzâfâtından Terkos nâhiyesine tâbi' dârendegân-ı fermân-ı
hümayûn Aya Yorgi nâm karye ahâlîsi dergâh-ı mu'allâma arzuhâl edip karye-i mezbûre kurbunda bayır dibinde yol
kenarında çeşme ayağı suya inip andan suyun şark cânibi ...? taş köprüye varınca köprü kaldırımının cânib-i şimâlin-
den Şamlar[ılı] nâm karye altına varıncaya değin bunların kadîm-i eyyâmdan bir mahsûs ve müte'ayyin mer'â yeri olup
âhardan arzlar olunmak icâb etmez iken hâliyâ Şamlarlı nâm karye ahâlîsi şirrete sülûk edip ol mer'â yerlerinde bostan
ederiz ve ba'zı yerlerin zirâ'at ve hırâset ederiz deyip dâimâ şer'-i şerîfe ve kadîmden olageldiğine muhâlif te'addî ve
rencîde ve ellerinden fuzûlî almak murâd edip ve bu bâbda ellerinde hüccet-i şer'iyyeleri olduğunu bildirip şer'le gö-
rülüp hilâf-ı şer' ve kânûn ve kadîmden olagelene ve hüccet-i şer'iyyeye muhâlif ol vechile dahl ve te'addî ve rencîde
olunmayıp men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardık-
larında bu bâbda mukayyed olup husamâ muvâcehesinde hak üzre tefahhus ve hüccetlerine nazar edip göresiz nizâ'
olunan mer'âyı ol arzlar eden Şamlarlı nâm karyenin alâkası olmayıp fi'l-vâki' kadîmden bunların mahsûs ve müstakil
mer'âları iken mezbûrlar şirrete sülûk edip mücerred ta'cîz için zikr olunan mer'â yerinde bostan ederiz deyû hilâf-ı şer'
ve kânûn ve kadîmden olagelene muhâlif ellerinden fuzûlî almak isteyip te'addî ve rencîde ederler ise kadîmî mer'âyı
bostan ve zirâ'at ve hırâset olup ve alınmak ve satılmak hilâf-ı kânûn üzre men' ve def' edip vech-i meşrûh üzre olan
mer'âlarını zirâ'atden men' edip kadîmden olageldiği üzre bunlara mahsûs ve müstakil mer'âları [olmak] üzre zabt ve
tasarruf ettirip min ba'd ol vechile dahl eden mezkûr Şamlarlı nâm karye ahâlîsinin ve âharı dahl ve nizâ' ettirmeyesiz
şer'-i şerîfe ve kadîmden olagelene ve hüccet-i şer'iyyeye ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş ettirmeyesiz hak
üzre olup kaziyyede medhali olmayanı yazıp vukû'u üzre Âsitâne-i sa'âdetime arz eyleyesiz bu husûs için tekrâr şikâyet
olunup emr-i âhar varmalı eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu emr-i şerîfim ellerinde ibkâ edip alâmet-i
şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fî evâhiri şehri Muharremi'l-harâm li sene erba'a ve hamsîn ve elf.

*Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.
Kad vasale fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min
Muharremi[l-harâm] li seneti'l-mezbûre.*

معروض
 حاصله قضاکنده ایایور که قریب سنه اختیار یور که نام ذی بفقلمنه باجحت شرا مالک اولدیغی قریب یور
 واقع بقال دکان و خانک کذاک بفقلمنه مالک شریکی میمون اوغلر نیازی قریب اها الیسنه بیج کسکه لایله کیدل
 و قریب استمز در مانعه تعهد ناطق اعلام الدق بیونیم و او غلم عنکلی اور زریغ سنه ثابت
 اولدین منزیمزدن اراج و دکانه خاندن ملک اولان حصه فی فصوله مستقلا ضبط ایتیلر ایدر
 نظام ایتیمک محکمه مرفعه و اجرای حق اولنما سیجون داعیلر نه خطا بآ اصدرا ایلدیگی طغرائ
 امر عالیشان امتثال اصوب شرعین ارسال اولنان باس کاتب محمد افند قریب مزبوریه وار و عقب مجلس
 خط ایلد که حصا سنه میمون اوغلر نیازی کور غیوب و مسفوران حقلمنه اشتکا ایدر اها ل
 قریب دن صورت اعلامه مسفور دیمتری ویناکی و ترنجونه و اوستودیقو وار کری و آتشی
 التي نفر ذمیلر حقلمنه اولان اشتکا لریمز مسفور میمون اوغلر نیازی تحریک ایدی بزر قطعاً
 ضرر کور مدک حیو کلیا رجوع و قطع نزاع ایدوب و اها ل قریب دن طغور نفر و جوار و عد
 قریب لوز مسجل الاسافی ادر کز نفر بیغرض کسکه لردن جوانه دکیق مسفوران دن ضرر و زیان
 کور میوب کسکه و حاللر نه بیلورز حیو خبر ویرد کلری و مولانا مزبور ایلک کور قریب
 مکث ایدوب حصا سنه دکان و خان مستقلا ضبط ایدر میمون اوغلر نیازی عدم اطاعتنه بناء
 مرفعه به کلیوب منزلنده احتفا ایلدیکی قریب اها الیسنه خبر ویرد کلری مولانا مزبور واقع
 حال بعد التحریر والانها ذکر اولنان دکان و خان مستقلا ضبط ایدر میمون اوغلر نیازی کسکه
 منزلت تحریک اولتمق باینده بالالتماس حضور عالیترینه اعلام اولندر باغ فریاض حضرت
 وک الامر کدر فی الیوم الرابع عشر من شهر ربیع الاول سنه کتایه و مایه و کله

Istanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H. 1154-1161 / M. 1741-1748),
 çeviri yazı. Abdulkadir Altın, Salih Kahrıman, İstanbul 2019, s. 159 (Orijinal metin no: [17a-b] Hüküm no: 153)

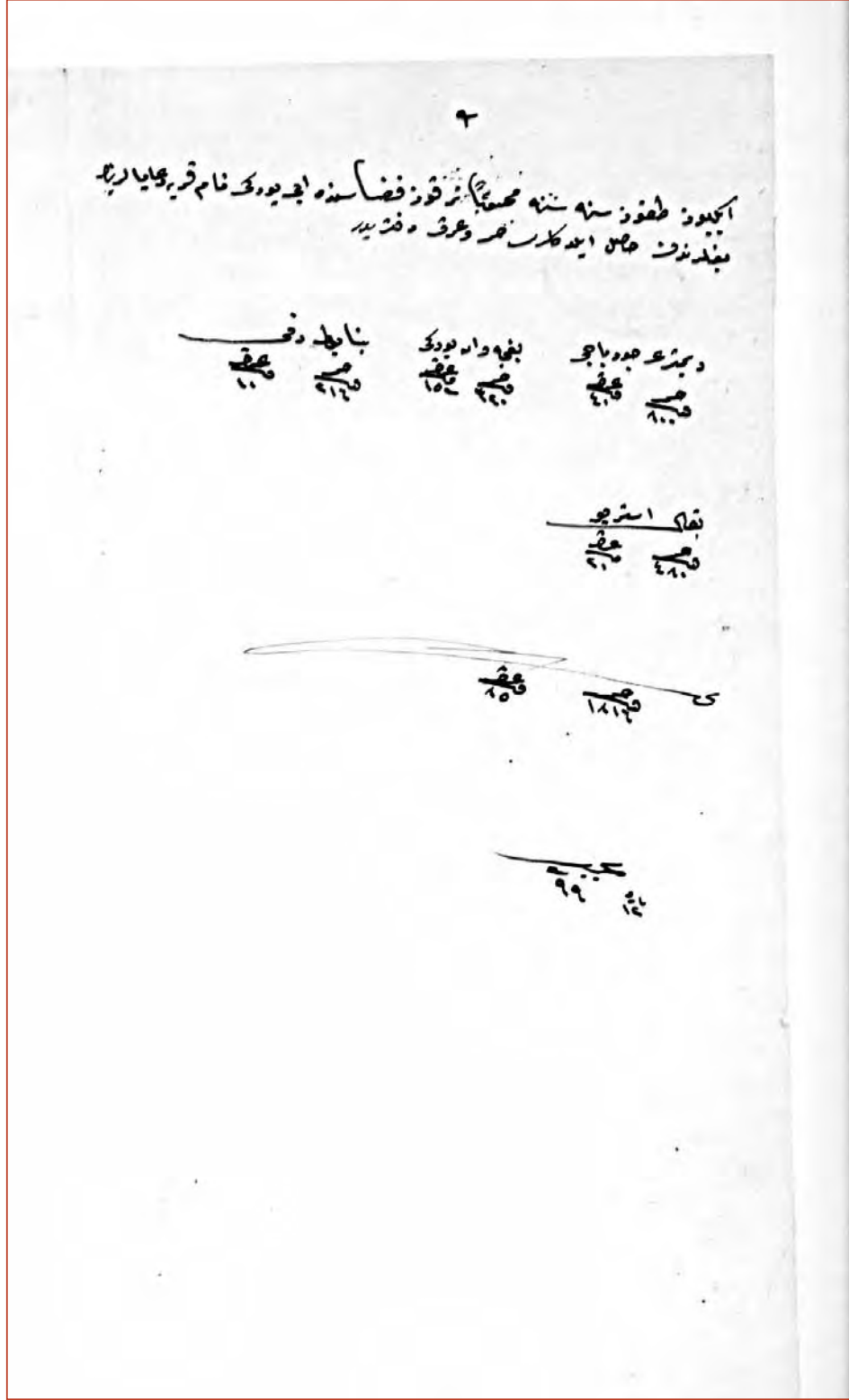
Aya Yorgi karyesinden Yorgi'ye iftira
ederek menzil ve han ortaklığından çıkaran
Meymunoğlu Yanaki'nin men edilerek
menzilinın mühürlenmesi
25 Nisan 1747

Ma'rûz;

Haslar kazâsında Aya Yorgi karyesinden ihtiyâr Yorgi nâm zimmî nıslarına bâ-hüccet şîrâ'en mâlik olduğu karye-i mezbûrede vâki' bakkal dükkânı ve hânın kezâlik nıslarına mâlik şerîki Meymunoğlu Yanaki karye-i [mezbûre] ahâlî-sinden birkaç kimesne ile yek-dil ve karyede istemeziz durmamağa ta'ahhüdü nâtık i'lâm aldık deyü benim ve oğlum Angeli üzerlerimize nesne sâbit olmadan menzilizden ihrâc ve dükkân [ve] hândan mülküm olan hissemi fuzûlî müs-takillen zabt etmişlerdir deyü tazallüm etmekle mahallinde murâfa'a ve icrâ-yı hakk olunması içün dâ'îlerine hitâben ısdâr eylediği tuğra-yı emr-i âlişâna imtisâlen savb-ı şer' den irsâl olunan Başkâtib Mehmed Efendi karye-i mezbûreye varıp akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde husemâsından Meymunoğlu Yanaki görünmeyip ve mesfûrân haklarında iştikâ eden ahâlî-i karyeden sûret-i i'lâmda mesfûr Dimitri ve Yanaki ve Tarancun ve Ustoyko ve Ergiri ve Aneşini, altı nefer zimmîler haklarında olan iştikâlarımız mesfûr Meymunoğlu Yanaki tahrîkiyle idi bizler kat'an zarar görmedik deyü külliyyen rücû' ve kat'-ı nizâ' edip ve ahâlî-i karyeden dokuz nefer ve civâr on aded karyelerden müseccelü'l-esâmî on sekiz nefer bî-garaz kimesneler dahi bu âna değin mesfûrândan zarar ve ziyân görmeyip kendi hâllerinde biliriz deyü haber verdikleri ve mevlânâ-yı mezbûr iki gün dahi karyede meks edip husemâsından dükkân ve hânı müstakillen zabt eden Meymunoğlu Yanaki adem-i itâ'atine binâ'en [17b] murâfa'aya gelmeyip menziline ihtifâ eylediğini karye ahâlîsi haber verdiklerini mevlânâ-yı mezbûr vâki' hâli ba'de't-tahrîr ve'l-inhâ zikr olunan dükkân ve hânı müstakillen zabt eden hasmı Meymunoğlu Yanaki'nin menzili temhîr olunmak bâbında bi'l-iltimâs huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Bâkî fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min-şehri Rebî'i'l-âhir sene sittin ve mi'e ve elf.

BOA, D.BŞM.ZCR.d, 20290

Terkos kazasının Aya Yorgi köyü reayasının
bağlarından hasıl olan hamr ve arak miktarını
gösterir defter
1795

İki yüz dokuz senesine mahsûben Terkoz kazâsında Aya Yorgi nâm karye re'âyâlarının bağlarından hâsıl eyledikleri hamr ve arak defteridir					
Dimitri çorbacı		Bağçevan Yorgi		Banayot zimmî	
Hamr Kıyye 800	Arak Kıyye 40	Hamr Kıyye 320	Arak Kıyye 15,5	Hamr Kıyye 216	Hamr Kıyye 216
Bakkâl Esteryo					
Hamr Kıyye 480	Arak Kıyye 20				
Yekûn					
Hamr Kıyye 1816	Arak Kıyye 85				
Cem'an					
Guruş 99	Para 12				

Terkos kazası Aya Yorgi köyünde bulunan reayanın sayım defteri 9 Ocak 1845

Karye-i Aya Yorgi		
Numara 1 <i>Tırhala'dan gelmiştir. Sene [12]59</i> Papaz uzunca boylu kumral sakallı Yasef veled-i Apostol Sinn 35	Numara 2 <i>İzladi'den. Sene [12]57</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Todori veledi Kola Sinn 25 Numara 7 Filibe'den. Sene [12]55 Yanaşma orta boylu kır bıyıklı Yorgi veled-i Todori Sinn 55	Numara 3 <i>İzinbol 'dan. Sene [12]57</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Manço veled-i İlyas Sinn 19
Numara 4 <i>Lofça'dan. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Canfo veled-i Ostoyan Sinn 28	Numara 5 <i>Filibe'den. Sene [12]57</i> Yanaşma orta boylu kır bıyıklı Toma veled-i Nedelko Sinn 60	Numara 6 <i>İzinbol'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Rado veled-i Yuvan Sinn 20
Numara 7 <i>Filibe'den. Sene [12]55</i> Yanaşma orta boylu kır bıyıklı Yorgi veled-i Todori Sinn 55	Numara 8 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Niko veled-i Tako Sinn 30	Numara 9 <i>Berkofça'dan. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Todori veled-i Aleksi Sinn 30
Numara 10 <i>Kızanlık'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Todori veled-i İstayko Sinn 35	Numara 11 <i>Vize'den. Sene [12]55</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Koço veled-i Dragan Sinn 32	Numara 12 <i>Filibe'den. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Panço veled-i Yuvanço Sinn 25
Numara 13 <i>Dobnice'den. Sene [12]57</i> Kürkçü uzun boylu kır bıyıklı Anastas veled-i Ostoyan Sinn 55	Numara 14 <i>Tekfurdağı'ndan. Sene [12]58</i> Duhancı orta boylu kumral bıyıklı Yorgi veled-i Petro Sinn 30	Numara 15 <i>Menlik'den. Sene [12]47</i> Çoban uzun boylu ter bıyıklı Angeli veled-i Panço Sinn 25
Numara 16 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Siğirtmaç orta boylu ter bıyıklı Hristo veled-i Panayot Sinn 22	Numara 17 <i>Naslic'den. Sene [12]60</i> Dülger orta boylu kumral bıyıklı Esteryo veled-i Mila Sinn 36	Numara 18 <i>Bu dahi. Sene [12]59</i> Çırağı orta boylu şâbb Vasil veled-i Mihal Sinn 15
Numara 19 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kır bıyıklı Ostoyan veled-i Todori Sinn 50	Numara 20 <i>Filibeden. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Nitanco veled-i Boyco Sinn 29	Numara 21 <i>Vize'den. Sene [12]58</i> Çoban orta boylu sarı bıyıklı Betgo veled-i Todori Sinn 52

Kırım harbinde müttefikimiz olarak İstanbul'da
bulunan İngiliz ordusunun ihtiyacı için kaza-i
Erbaa'dan ot satın alması ve Terkos köylerindeki
otların ise diğer müttefikimiz Fransız ordusuna
tahsisine rağmen İngilizlerin Aya Yorgi ve
Ormanlı köyleri otlarına müdahale etmeleri
30 Ekim 1855

Ma'rûz-ı bende-i çâker-i kemînelerdir ki

İngiltere Devlet-i Fahîmesi ordusu lâzimesiyçün Mösyö Vonil kazâ-i erba'adan mübâyâ'a eylediği iki yüz bin kıyye otu bu kere Dersa'âdet'e nakl edeceğinden bu bâbda mümâna'at ve muhâlefet olunmaması husûsu cânib-i Sefâret'den mahsûsan iltimâs olunmağla ve devlet-i müşârun-ileyhâ ordusu levâzımâtının teshîl-i nakl ve ihrâcı hasbe'l-ittihâd nezd-i saltanat-ı seniyyede mültezem bulunmağla ol vecihle mezkûr otun nakl ve ihrâcı hakkında bir taraftan mümâna'at olunmayıp bu bâbda mûmâ-ileyhe icrâ-yı mu'âvenet ve irâe-i teshîlât olunmasını şâmil enâmil-zîb ve tevkîr ve îbcâl olan fermânnâme-i sâmi-i hazret-i vekâlet-penâhîleri meâl-i âlîsi karîn-i iz'ân-ı ubeydânem olmuş ve Terkos kazâsında kâin karyelerde mevcûd bulunan otların kâffesi Fransa Devlet-i Fahîmesi ordusu lâzimesiyçün verilmek üzere kat'-ı fiyât olunarak me'mûru tarafına kazâ-i mezkûr meclisinden bundan çend mâh mukaddem bir kıt'a mazbata verilmiş ve ba'zı taraftan muhâlefet ve vermemek sevdâsında bulunulduğuna mebnî muhâlefet edenler iskât olunmak ve icrâ-yı tesviyesine bakılmak üzere bundan on gün mukaddem Meclis-i Zabtiye a'zâsından Behçet Efendi kulları bâ-e-mirnâme-i hazret-i sadâret-penâhîleri me'mûr-ı mahsûsu olarak irsâl buyurulmuş idüğinden kazâ-i mezkûr otlarının iskeleye nakli esnâda İngiltere Devlet-i Fahîmesi me'mûrları taraflarından diğer kazâlara müdâhale olunmayarak fakat kazâ-i mezkûr dâhilinde kâin Aya Yorgi karyeli Toma'nın otlarıyla kazâ-i mezbûrda asıl külliyetli ot bulunan Ormanlı karyesinin otlarına dâhl ve ta'arruz eylemekte bulundukları ve kazâ-i mezkûrun otları ise ber-minvâl-i muharrer Fransa Devlet-i Fahîmesi ordusu lâzimesiyçün verilmek üzere meclis-i mezkûrdan me'mûru yedine mazbata verilmiş olmasıyla mezkûr kazânın otları kaldırılmakta iken İngiltere Devlet-i Fahîmesi me'mûrları tarafından gelmiş olan me'mûrların müdâhaleleri cihetiyle Fransa Devlet-i Fahîmesi me'mûrlarının işlerine dahi sekte ve hâlel îrâs etmiş ve işbu uygunsuzluğa sebep olan merkûm Toma ile mezkûr Ormanlı karyeli Hüseyin Ağa ve Feyzi Ağa ve Hacı Musa Ağa olup kendileri Dersa'âdet'e savuşarak mukaddemce meclisce kat'-ı fiyâta kâni' olmayıp şimdiye değin otlarını me'mûrlara vermeyerek vakt mürûr ettirmiş ve bugünlerde otun fiyâtı bir mikdâr ziyâdece çıkmış olmasıyla mersûm ve merkûmlar ber-minvâl-i muharrer Dersa'âdet'e savuşup mevcûd bulunan otlarını bi-tekrâr âharına ve âharı tarafından dahi İngiltere Devleti me'mûrları tarafına kontorato etmiş oldukları ve mersûm Toma'nın otlarının Fransa Devleti ordusu lâzimesiyçün kaldırılması husûsu mukaddemce makâm-ı nezâret-i celîle-i Hâriciye'den emr ü irâde buyurulmuş ise de mersûm bir vechile ele geçirilememiş ve bu kere mersûmun otlarının nakline adam gönderilmiş ise de ber-vech-i meşrûh İngiltere Devleti me'mûrları tarafından gönderilmiş olan memûrların birisi Ormanlı ve diğeri Aya Yorgi karyelerinde beklemekte olup mersûm ve merkûmların işbu vâkı' olan hareketleri husûs-ı mezkûru bu dereceye intâc etmiş olduğundan mâdde-i mezkûr hakkında ne vechile hareket olunması lâzım geleceği emr ü fermân-ı hazret-i vekâlet-penâhîlerine müterakkıb bulunulmuş olmağın ol bâbda ve kâffe-i hâlde emr ü fermân hazret-i men-lehû'l-emrindir.

Fî 18 S. sene [12]72.

Bende
(Mühür)

Terkos kazası otlarının Kırım harbinde müttefikimiz olarak İstanbul’da bulunan Fransız ordusuna tahsisi ve Aya Yorgi köyünde Toma’nın topladığı otların nakline İngilizlerin muhalefeti 31 Ekim 1855

Atûfetlü efendim hazretleri

Ma'lûm-ı âlî-i rahîmâneleri buyurulduğu üzere Terkos kazâsından iddiâ olunan otların Fransa Devlet-i Fahîmesi ordusu lâzimesiye için verilmek üzere mukaddemce kazâ-i mezkûr meclisi tarafından devlet-i müşârun-ileyhâ me'mûrlarına bir kîta memhûr mazbata verilmiş ve kazâ-i mezkûr dâhilinde kâin Aya Yorgi karyesi mütemekkinlerinden Toma'nın haylice tedârik eylemiş olduğu otu olup ber-mûceb-i mazbata evvel emirde mersûm Toma'nın otlarının kaldırılması akdemce taraf-ı çâkerîye ve âhîran kazâ-i mezkûre me'mûr-ı mahsûsu olarak irsâl kılınmış olan Meclis-i Zabtiye a'zâsından Behçet Efendi kullarına bildirilmiş ise de mersûm Toma ber-takrîb Dersa'âdet'e savuşup zikrolunan otların kaldırılması için me'mûrlar gönderildiği hâlde İngiltere Devlet-i Fahîmesi ordusu me'mûrları tarafından bir takım adam ile iki nefer asker gönderilerek mezkûr otların nakline muhâlefet etmekde oldukları mezkûr otlar nakl olunamayıp bu kere mersûm Toma dahi meydana çıkarak karyesine gelmiş ve orada bulunan me'mûrlar ma'rifetiyle sûy-ı çâkerîye getirilmiş ve bu hâlde mezkûr otların nakline teşebbüs olunacak olsa bir uygunsuzluğu müntic olacağı melhûz bulunduğu ve bu fenâlığa mersûm Toma sebep olmuş olmağla mezkûr otlar hakkında olunacak mu'âmele için emr ü fermân-ı âlîlerine müterakkiben mersûm Toma hâmil-i arîza-i çâkerîye teslîmen irsâli hâk-pây-ı âlîleri kılınmış olmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 19 S. sene [12]72.

(Mühürler)

[illegible]

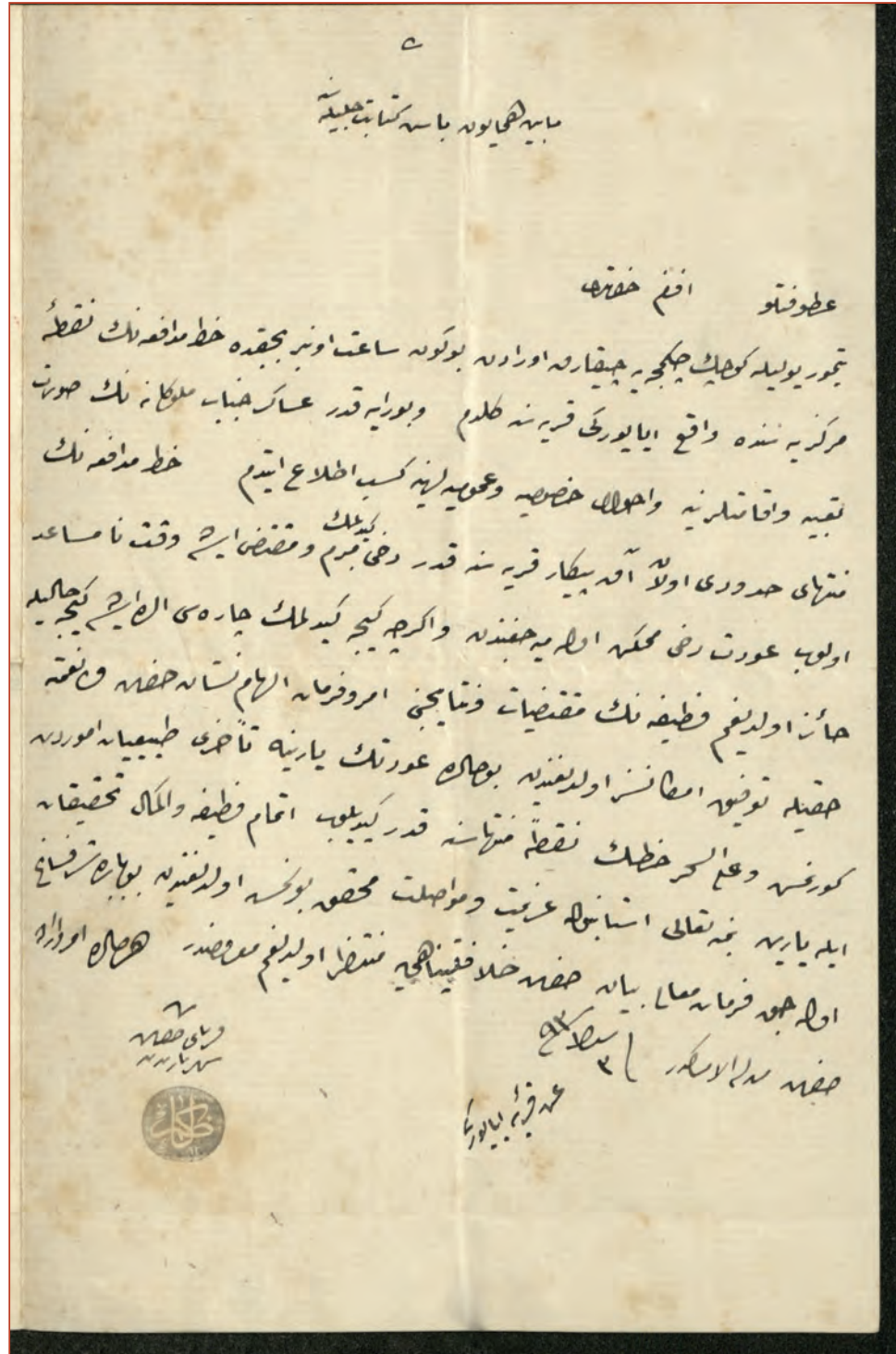
BOA, MVL, 868/77

Ermeni milletinden olup İstanbul ve Azadlu
baruthanelerinde çalışan Makrihori ve Aya Yorgi
köyü ahalisinden işçilerin bedelât-ı askeriyyeden
muafiyetleri
8 Mart 1865

Taraf-ı Zî-şeref-i Hazret-i Riyâset-penâhî'den Mâliye Nezâreti'ne

Ermeni milletinden olup İstanbul ve Azadlu baruthânelerinde istihdâm olunmakda bulunan Makrihore ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsinin bu hizmetde bulundukça bedelât-ı askeriyyeden mu'âfiyetleri ifâdesine dâir Tophâne-i Âmire Müşirliği'nin Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye'ye havâle buyurulan tezkiresi leffen tesyîr-i savb-ı âlîleleri kılınmış ve berâber olduğu tezkirede gösterilen varaka birlikde zuhûr etmeyip onun hükümsüz görüldüğü cihetle taleb ve celb olmağla sûret-i iş'âra nazaran esâs mâtde üzerine vukû' bulacak mütâla'a-i aliyyelerinin iş'âr buyurulması bâbında emr ü irâde efendimindir.

Mabeyn-i Hümayun yaverlerinden Kazım Bey'in
Küçükçekmece bölgesi müdafaa hattı merkezi
olan Aya Yorgi köyüne giderek askerin tabiye ve
ikametleri ile diğer ihtiyaçları hakkında yaptığı
tahkikat
15 Şubat 1878

Mâbeyn-i Hümâyûn Başkitâbet-i Celîlesi'ne

Atûfetlü efendim hazretleri

Demiryoluyla Küçükçekmece'ye çıkarak oradan bugün sâ'at on bir buçukda hatt-ı müdâfa'anın nokta-i merkeziye-sinde vâkı' Aya Yorgi karyesine geldim. Ve buraya kadar asâkir-i cenâb-ı mülûkânenin sûret-i ta'biye ve ikâmetlerine ve ahvâl-i husûsiyye ve umûmiyyelerine kesb-i ittilâ' etdim. Hatt-ı müdâfa'anın müntehâ-yı hudûdu olan Akpınar karyesine kadar dahi gidilmek mübrem ve muktazî ise de vakt nâ-müsâ'id olup avdet dahi mümkün olamayacağından ve eğerçi gece gidilmek çâresi elde var ise gece hâliyle hâiz olduğum vazifenin muktazıyyât ve netâyicini emr ü fermân-ı ilhâm-nişân-ı hazret-i veliyy-i ni'mete hakkıyla tevfi'k imkânsız olduğundan bu hâlde avdetin yarına te'ehhuru tabî'iy-yât-ı umûrdan görünmüş ve ale's-sehar hattın nokta-i müntehâsına kadar gidilip itmâm-ı vazîfe ve ikmâl-i tahkîkât ile yarın bi-mennihi te'âlâ İstanbul'a azîmet ve muvâsalat muhakkak bulunmuş olduğundan bu bâbda şeref-sânih olacak fermân-ı me'âlî beyân-ı hazret-i hilâfet-penâhîye muntazır olduğum ma'rûzdur. Her hâlde emr ü irâde hazret-i men-le-hü'l-emrindir.

Fî 3 Şubat sene [12]93.

Bende
Kurenâ-yı hazret-i şehriyârîden
(Mühür)

An karye-i Aya Yorgi.

سفر امانت جلدی جانبی

دوستو افام حضرت

[illegible]

Aya Yorgi köyü ahalisinden Todori'nin ikiz
çocuklarına bakmakta zorluk çektiğinden
mahalli belediyeden verilmek üzere maaş tahsisi
isteği
15 Şubat 1895

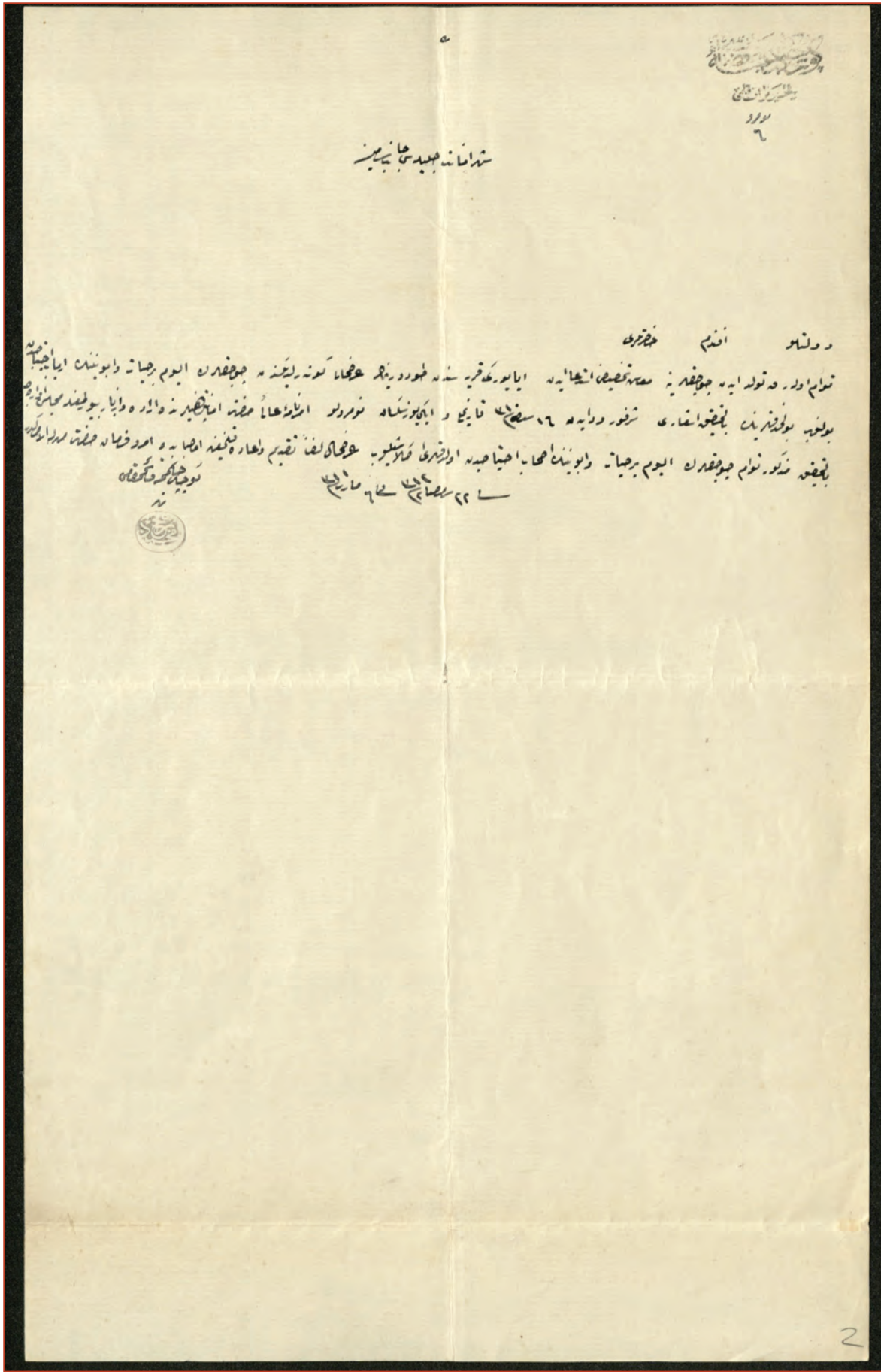

Şehremânet-i Celîlesi Cânib-i Sâmi'si'ne

Devletlü efendim hazretleri
Çâkerleri Çekmece-i sagîr kazâsına tâbi' Aya Yorgi karyesi ahâlîsinden olup bundan üç sene mukaddem zevcem Eleniko câriyelerinden tev'em olarak Nikola ve Yanko nâmıyla iki nefer zükûr evlâdlarım tevellüd etmiş olduğu gibi on mâh mukaddem dahi yine mezbûre câriyelerinden Ajten ve Espasya nâmıyla tev'em olarak iki nefer tekrâr tevellüd etmiş ve âcizlerinin ise efkâr-ı fukarâdan olup dört nefer tev'emlerin idârelerine gayr-i muktedir olduğumu hâvî karyemiz tarafından i'tâ olunan ilmühaberi merbûtan kazâ-i mezkûr kaymakamlığına takdîm eylemiş olduğum istid'â-yı âcizânem dâire-i âidesine havâle olunmuş ise de dâire-i mezkûre vâridâtının bu gibi mâ'aş i'tâsına gayr-i müsâ'id bulunduğu gösterilmiş olduğundan şimdiye kadar semeresiz kalarak el-yevm perîşân hâlde kaldım. Şu hâl ise her hâlde adâlet-i seniyye ve merhamet-i cenâb-ı emânet-penâhîlerine münâfi' olacağından lütfen ve şu hâl-i perîşâniyetime terahhu-men müterâkım ma'âşât ile bundan böyle dahi i'tâsı lâzım gelen ma'âşın mahallî belediyesi sandığından tesviyesi zımında kazâ-i mezkûr kaymakamlığına bir kît' a emirnâme-i sâmi-i emânet-penâhîlerinin şeref-tastîr buyurulması husûsunu niyâz ve istirhâm eylerim. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 3 Şubat sene [1]310.

Karye-i mezkûr ahâlîsinden
Todori kulları
(Pul)

BOA, DH.MKT, 369/44, İlef 2

Aya Yorgi köyü ahalisinden olup mahalli
belediyeden maaş tahsisi isteyen Todori'nin
ikiz çocuklarına bakmakta zorluk çektiğinin ve
fakir olduğunun yapılan inceleme sonucu doğru
olduğunun anlaşıldığı
19 Mart 1895

Kazâ-i Küçükçekmece
Tahrîrât Kalemi
Numara
6

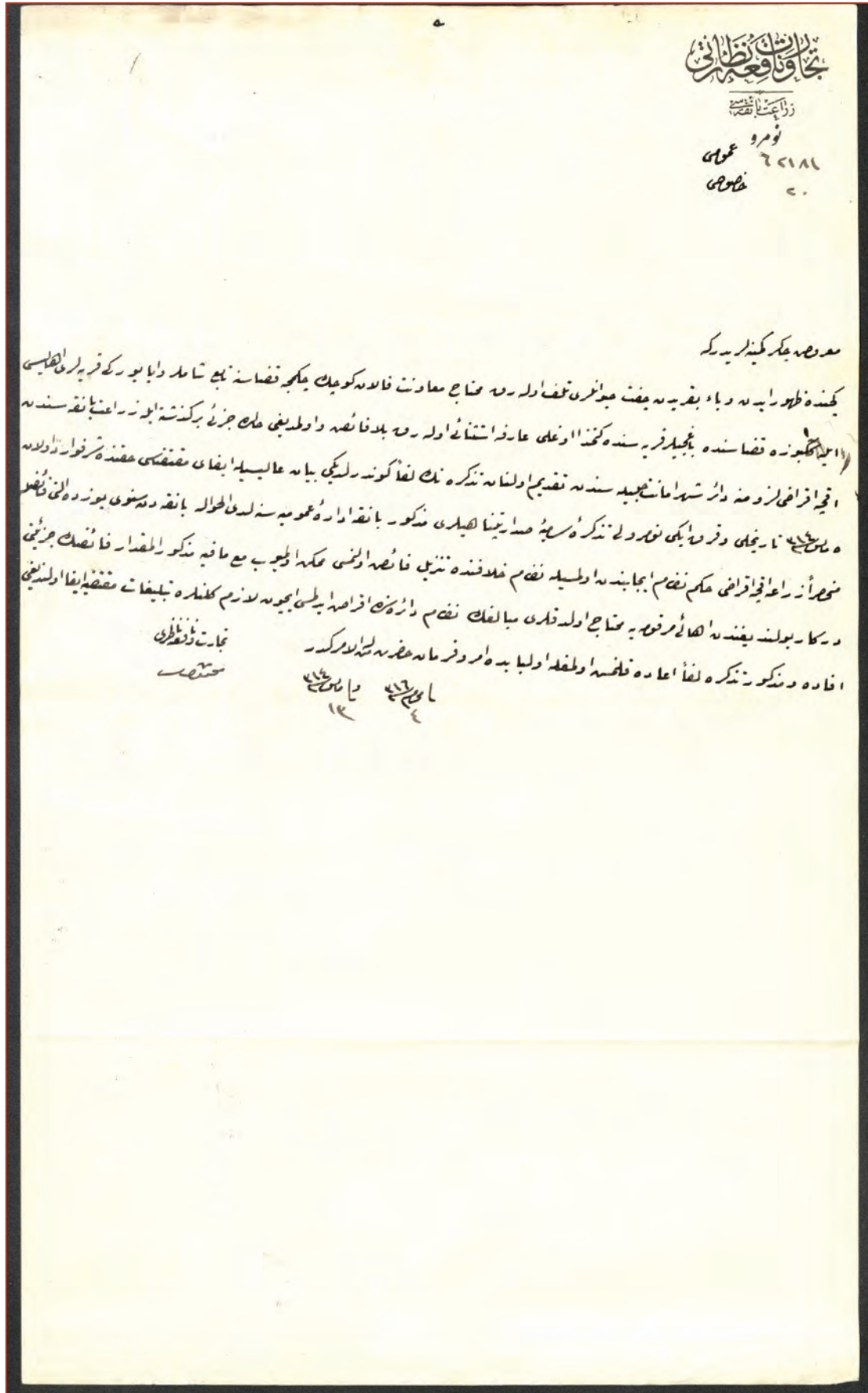
Şehremânet-i Celîlesi Cânib-i Sâmi'si'ne

Devletlü efendim hazretleri

Tev'em olarak tevellüd eden çocuklarına ma'âş tahsîsini istid'â eden Aya Yorgi karyesinden Todori'nin arzuhâli gönderildiğinden çocukların el-yevm ber-hayât ve ebeveyninin erbâb-ı ihtiyâcdan bulunup bulunmadıklarının bi't-tahkîk iş'ârı şeref-vürûd eden 16 Şubat sene [1]310 târîhli ve iki yüz seksen numaralı emirnâme-i âlî-i hazret-i emânet-penâhîlerinde irâde ve izbâr buyurulmağla meclis-i idârece bi't-tahkîk mezkûr tev'em çocukların el-yevm ber-hayât ve ebeveyninin ashâb-ı ihtiyâcdan oldukları anlaşılp arzuhâl leffen takdîm ve i'ade kılınmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehül-emrindir.

Fî 22 Ramazan sene [1]312 ve fî 6 Mart sene [1]311.

Küçükçekmece Kaymakamı
Bende
(Mühür)

BOA, BEO, 1131/84759

Hayvan vebasından telef olan hayvanlarından
dolayı Şamlar ve Aya Yorgi köyü ahalisine ve
Gebze'nin Bağcılar köyünden Arif'e muhtaç
oldukları paranın borç olarak verilmesi için
görevlilere gereken tebligatın yapılması
25 Mayıs 1898

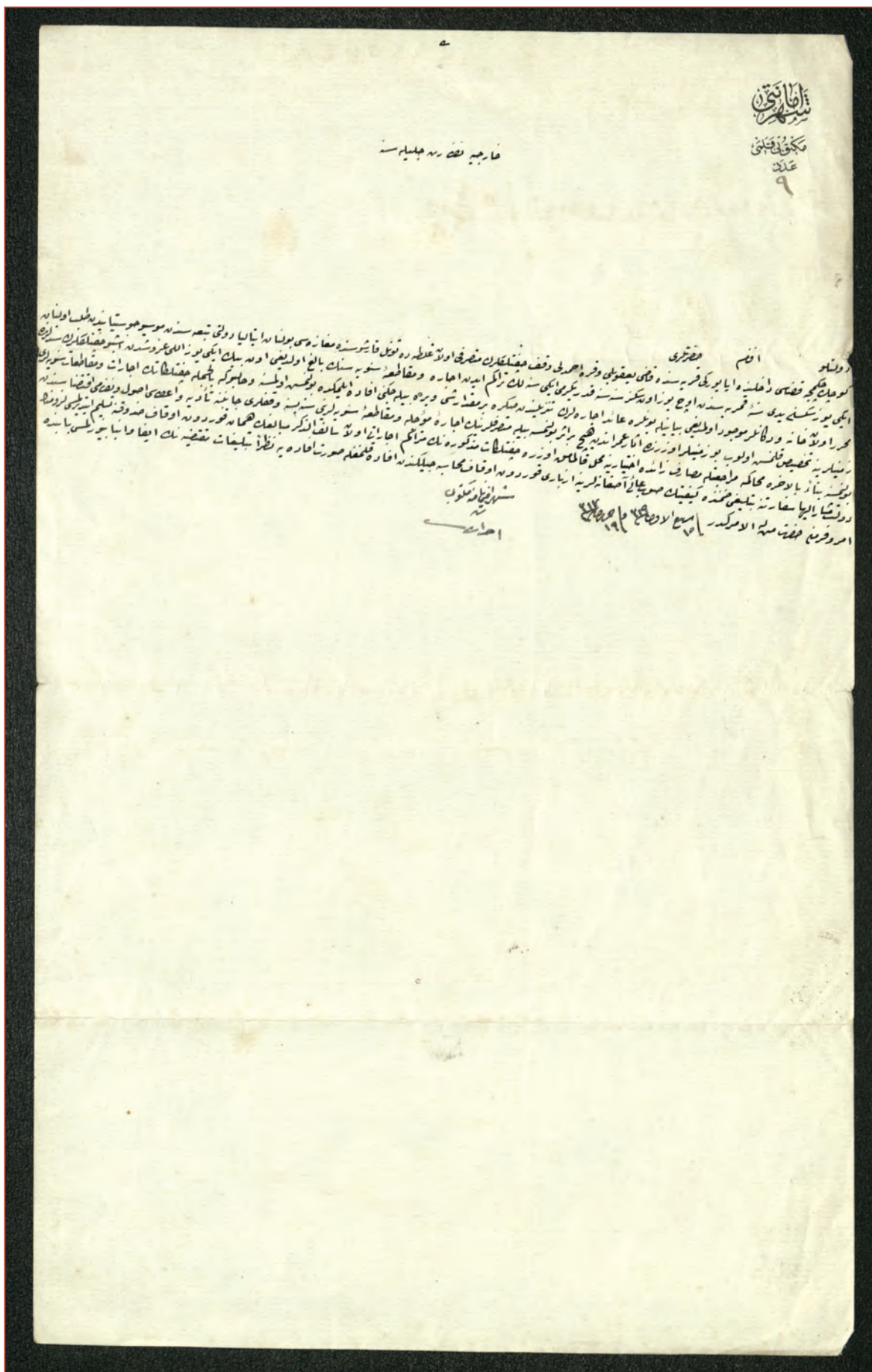
Ticâret ve Nâfi'a Nezâreti
Zirâ'at Bankası
Numara
62181 Umûmî
20 Husûsî

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Geçende zuhûr eden vebâ-i bakarîden çift hayvanları telef olarak muhtâc-ı mu'âvenet kalan Küçükçekmece kazâ-sına tâbî' Şamlar ve Aya Yorgi karyeleri ahâlîsi ile Gekboze kazâsında Bağcılar karyesinde Kethüdâ oğlu Arif'e istisnâî olarak bilâ-fâiz ve olmadığı hâlde cüz'î bir güzeşte ile Zirâ'at Bankası'ndan akçe ikrâzı lüzûmuna dâir Şehremânet-i Celîlesi'nden takdîm olunan tezkirenin leffen gönderildiği beyân-ı âlîsiyle îfâ-yı muktezâsı hakkında şeref-vârid olan 5 Mayıs sene [1]314 târihli ve kırk iki numaralı tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri mezkûr banka idâre-i umûmiyyesine lede'l-havâle bankadan senevî yüzde altı fâizle münhasıran zürrâ'a akçe ikrâzı hükm-i nizâm îcâbından olmasıyla nizâm hilâfında tenzîl-i fâiz olunması mümkün olmayıp ma'mâfîh mezkûru'l-mikdâr fâizin cüz'îyyeti derkâr bulunduğundan ahâlî-i merkûmeye muhtâc oldukları mebâliğin nizâm dâiresinde ikrâz edilmesi için lâzım gelenlere teblîgât-ı mukta-zıyye îfâ olduğu îfâde ve mezkûr tezkire leffen î'âde kılınmış olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-em-rindir.

Fî 4 Muharrem sene [1]316 ve fî 13 Mayıs sene [1]314.

Ticâret ve Nâfi'a nâzırı
Bende
(İmza)

Aya Yorgi köyündeki Kadı Yakuplu ve Kara
Ahmedli vakıf çiftliklerinin mutasarrıfı olan
İtalya vatandaşı Mösyö Cüstinyan'dan bu
çiftliklerin kirasının tahsil edilmesi
2 Temmuz 1901

Şehremâneti
Mektûbî Kalemi
Aded
9

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri

Küçükçekmece kazâsı dâhilinde Aya Yorgi karyesinde Kadı Yakûblu ve Kara Ahmedli vakf çiftliklerin mutasarrıfı olan Galata'da Tünel karşısında mağâzası bulunan İtalya Devleti teba'asından Mösyö Cüstinyan'dan taleb olunan iki yüz seksen yedi sene-i kameriyesinden üç yüz on sekiz senesine kadar yirmi iki senelik terâküm eden icâre ve mukâta'a-i seneviyyesinin bâliğ olduğu on bin iki yüz elli guruşdan işbu çiftliklerin senedlerinde muharrer olan hâne ve dükkânlar mevcûd olmadığı beyânıyla bunlara âid icârelerin tenzîlinden sonra bir mikdâr şey verebileceğini ifâde eylemekde bulunmuş olmasına ve hâlbuki bi'l-cümle çiftlikâtın icârât ve mukâta'ât-ı seneviyyeleri zeminlerine tahsîs kılınmış olup bu zemînler üzerinde âsâr-ı ümrândan hiçbir eser bulunmasa bile mutasarrıfların icâre-i müeccele ve mukâta'-i seneviyyelerini sene be-sene vakıfları cânibine te'diye ve i'tâsı usûl ve nizâmı iktizâsından bulunmasına binâen bi'l-âhire mehâkime mürâca'atla masârıf-ı zâide ihtiyârına mahal kalmamak üzere çiftlikât-ı mezkûrenin müterâkim icârâtı olan sâlifü'z-zıkr mebâliğin hemen Kordon Evkâf Sandığı'na teslîm etdirilmesi lüzûmunun devlet-i müşârun-ileyhâ sefâretine tebliği zımında keyfiyetin savb-ı âlî-i âsafânelerine izbârı Kordon Evkâf Muhâsebeciliği'nden ifâde kılınmağla sûret-i ifâdeye nazaran tebliğât-ı muktazıyyenin îfâ ve inbâ buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 15 Rebîü'l-evvel sene [1]319 ve fî 19 Haziran sene [1]317.

Şehremînî Nâmına Mektûbî
Bende
(İmza)

[illegible]

Aya Yorgi köyünde eşkiya görüldüğüne dair
yapılan ihbarın yapılan inceleme sonucunda
doğru olmadığına anlaşıldığı
8 Ocak 1907

Telgrafnâme

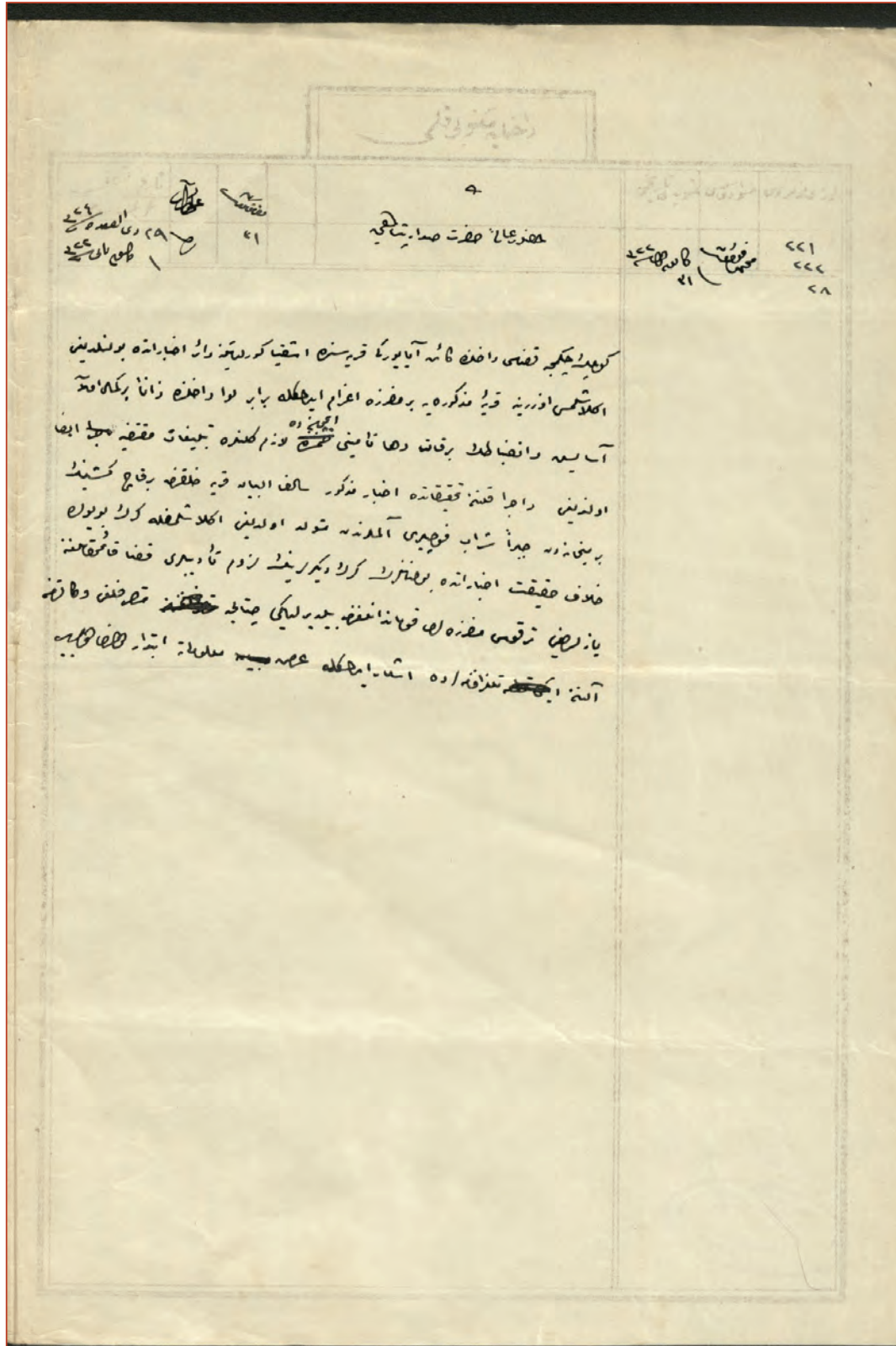
Geldiği mahal: Çatalca
Mürsel-i ileyhi olan mahal: Deraliyye

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Şehremânet-i Celîlesi'ne merbût Küçükçekmece kazâsı dâhilinde Aya Yorgi karyesinde eşkiyâ görüldüğüne dâir karye-i merkûme muhtârıyla ihtiyâr meclisi a'zâsından Dimitri imzâlarıyla Makriköy Jandarma ve Terkos Müfrezeleri kumandanlıklarına telgrafnâme keşide edildiği Hadımköy İstasyonu Polis Komiserliği'nden bildirilmesiyle bu bâbda taharriyat-ı lâzime icrâ etmek üzere Çatalca'da Süvâri Müfreze Bölüğü kumandanı yüzbaşı vekîli Mehmed Efendi olan teblîgât mûcebince nizâmiye ve jandarmadan mürekkeb mikdâr-ı kâfî süvârinin karye-i merkûmeye i'zâm kılındığı ve sâye-i âsâyiş-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde sancak dâhilinde emniyet ve âsâyiş ber-kemâl olup ma'a-hâzihî sûret-i iş'âra nazaran te'yîd-i takayyüdât ile livâ dâhilinde hiçbir sûretle eşkiyâ geşd ü güzâr edememek ve emr-i inzibât bir kat daha istikmâl kılınmak üzere keyfiyet Terkos Müfrezeleri kumandanı Binbaşı Ziyâ ve Sinekli'de ta'kîb-i eşkiyâya me'mûr Kaymakam Mehmed beylere de yazılarak bu bâbda sıhhat-i mu'âmele hakkında merkez livâdan i'zâm kılınan müfrezeden alınacak ma'lûmâtın da başkaca arz olunacağı ma'rûzdur. Fermân.

Fî 26 Kânûn-ı evvel sene [1]322.

Çatalca mutasarrıf vekîli
Muhâsebeci Ethem

Aya Yorgi köyünde eşkiya görüldüğüne dair
yapılan ihbarın yapılan inceleme sonucunda
doğru olmadığı, olayın köy halkından birkaç
kişinin meyhaneden zorla şarap fıçısı almak
isteğinden çıktığının anlaşıldığı
14 Ocak 1907

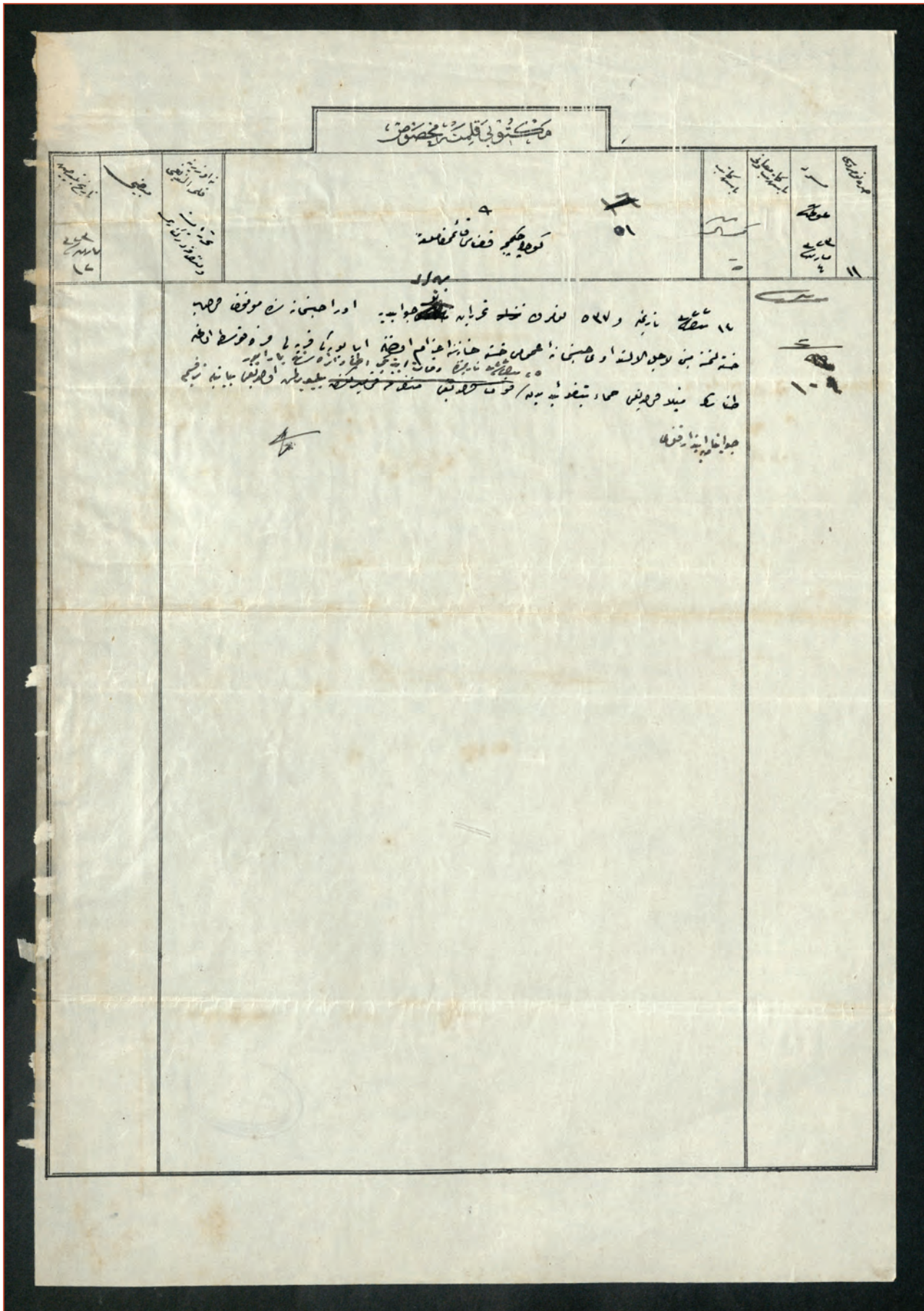
Dâhiliye Mektûbî Kalemi

Tesvîdi târîhi: 31 Kânûn-ı evvel sene [1]322

Târîh-i tebyîz: 29 Zilka'de sene [1]324, 1 Kânûn-ı sâni sene [1]322

Huzûr-ı Âlî-i Hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Küçükçekmece kazâsı dâhilinde kâin Aya Yorgi karyesinde eşkiyâ görüldüğüne dâir ihbârâtda bulunulduğu anlaşılmaması üzerine karye-i mezkûreye bir müfreze i'zâm edilmekle berâber livâ dâhilinde zâten ber-kemâl olan asâyîş ve inzibâtın bir kat daha te'mîni için de lâzım gelenlere teblîgât-ı muktazıyye îfâ olunduğu ve icrâ kılınan tahkîkâtta ihbâr-ı mezkûr sâlifü'l-beyân karye halkından bir kaç kişinin bir meyhâneden cebren şarap fıçıları almalarından mütevellid olduğu anlaşılmışla gerek bu yolda hilâf-ı hakîkât ihbârâtda bulunanların gerek diğerlerinin lüzûm-ı te'dîbleri kazâ kaymakamlığına yazıldığı Terkos Müfrezeleri Kumandanlığı'na bildirildiği Çatalca Mutasarrıflığı Vekâleti'nden alınan telgrafnâmelerde iş'âr edilmekle arz-ı ma'lûmâta ibtidâr olundu. Ol bâbda.

Hapishane-i Umumi Hastanesi'nde tedavi gören
Aya Yorgi köyünden mahkum Kara Kusta oğlu
Tanaş'ın tifo hastalığından öldüğü
25 Mart 1907

Mektûbî Kalemi'ne Mahsûs

Târîh-i tebyîz: 12 Mart sene [1]323

Küçükçekmece Kazâsı Kaymakamlığı'na

12 Şubat sene [1]322 târîhli ve 537 numaralı tahrîrât-ı behiyyeleri cevâbıdır. Ora Hapishânesi'nde mevkûf olup hastalanmasına mebnî li-ecli'lt-tedâvi Hapishâne-i Umûmiyye Hastahânesi'ne i'zâm olunan Aya Yorgi karyeli Kara Kusta oğlu Tanaş'ın mübtelâ olduğu humma-i tifoıyyeden 25 Şubat sene [1]322 târîhinde vefât ettiği Etıbbâ Dâiresi'nden bâ-rapor bildirilmiş olduğu beyânıyla terkîi cevâbnâmeye ibtidâr kılındı.

Aya Yorgi köyünden İstavri oğlu Hacı Panayot'un
Kirkor Radipa'dan olan alacağının, Kirkor'un
Hazine-i Hassa'dan olan alacağından tahsil
edilmesi talebi
28 Aralık 1908

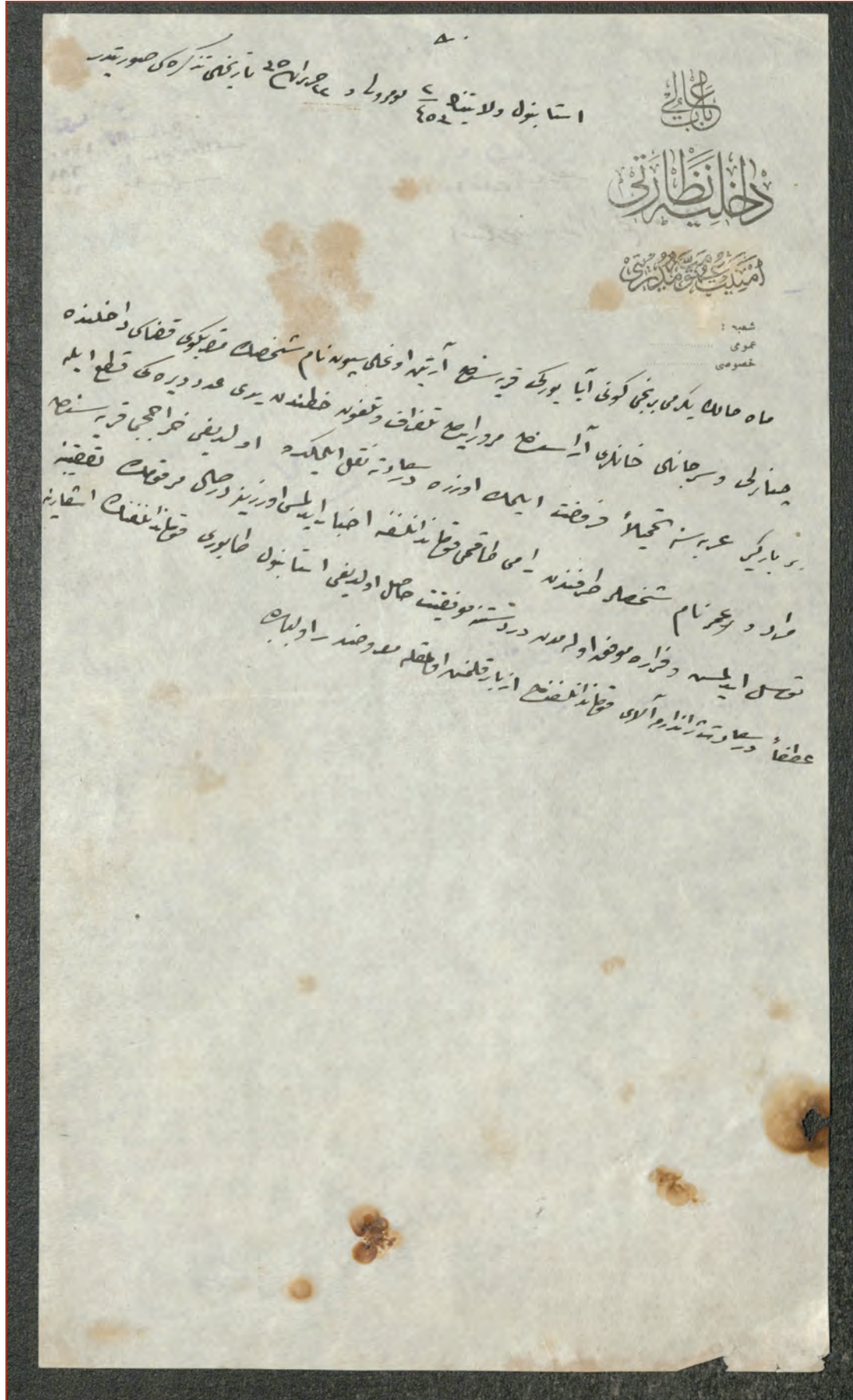
Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne Nezâret-i Âlîsi'ne

Atûfetlû efendim hazretleri

Kirkor Radipa'nın imzâsını hâvî bir kît'a sened mantûkunca zimmetinde matlûbâtım olan kırk liranın merkûmun Hazine-i Hâssa-i Şâhâne'de olan matlûbâtından tesviye edilmek üzere bi'l-havâle fî 27 Şubat sene [1]317 târîh ve 1734 numarasıyla hazîneye tevdi' ve i'tâ kılınmış idi. Bu def'a ise merkûm Kirkor'un hazînedeki matlûbâtı sâkit olduğu anlaşıl原因 senedi emlâk kaleminde mahfûz kaldığından senedin mezkûrun acizlerine âidâtı cihetle tarafıma i'ade ve i'tâsı husûsuna istirhâm ederim. Fermân efendimiz hazretlerindir.

Fî 15 Kânûn-ı evvel sene [1]324.

Çekmece-i sagîr kazâsı Aya Yorgi karyesinden
İstavri veled-i Hacı Panayot
(Pul)

BOA, DH.EUM.AYŞ, 13/31

Aya Yorgi köyünden Artin oğlu Spon'un
yakınlarındaki Çınarlı ve Sercanlı hanları
arasındaki telgraf ve telefon hattı direklerinin
yedi adedini kesip İstanbul'a satmaya
götürdüğünün öğrenilmesi üzerine yapılan
araştırma neticesinde yakalandığı
22 Haziran 1919

Bâb-Âlî
Dâhiliye Nezâreti
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti
Şu'be
Umûmî
Husûsî

İstanbul Vilâyeti'nin 2/4530 numaralı ve 22 Haziran sene [13]35 târîhli tezkiresi sûretidir

Mâh-ı hâlin yirmi birinci günü Aya Yorgi karyesinden Artin oğlu Spon nâm şahsın Makriköy kâzâsı dâhilinde Çınarlı ve Sercanlı hanları arasında mürûr eden telgraf ve telefon hattından yedi aded direği kat' ile bir bârgir arabasına tahmîlen fûruht eylemek üzere Dersa'âdet'e nakl eylemekde olduğu Haraççı karyesinden Murâd ve Ömer nâm şahıslar tarafından Râmî takımı Kumandanlığı'na ihbâr edilmesi üzerine derhâl merkûmun ta'kîbine tevessül edilmiş ve firâra muvaffak olamadan derdestine muvaffakiyyet hâsıl olduğu İstanbul Taburu Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmış olmakla ma'rûzdur. Ol bâbda.

Yarımburgaz yakınında Mandıra denilen mahalli
basıp yemek pişirmekte olan Dursun Kahya ile
Çoban Ramazan'a ateş açıp Kahya'nın ölümüne
ve Ramazan'ın yaralanmasına sebep olan çetenin
araştırıldığı, çete reisi Aya Yorgili Pandeli ile
diğerlerini yakalanması için takibatın devam ettiği
23 Haziran 1919

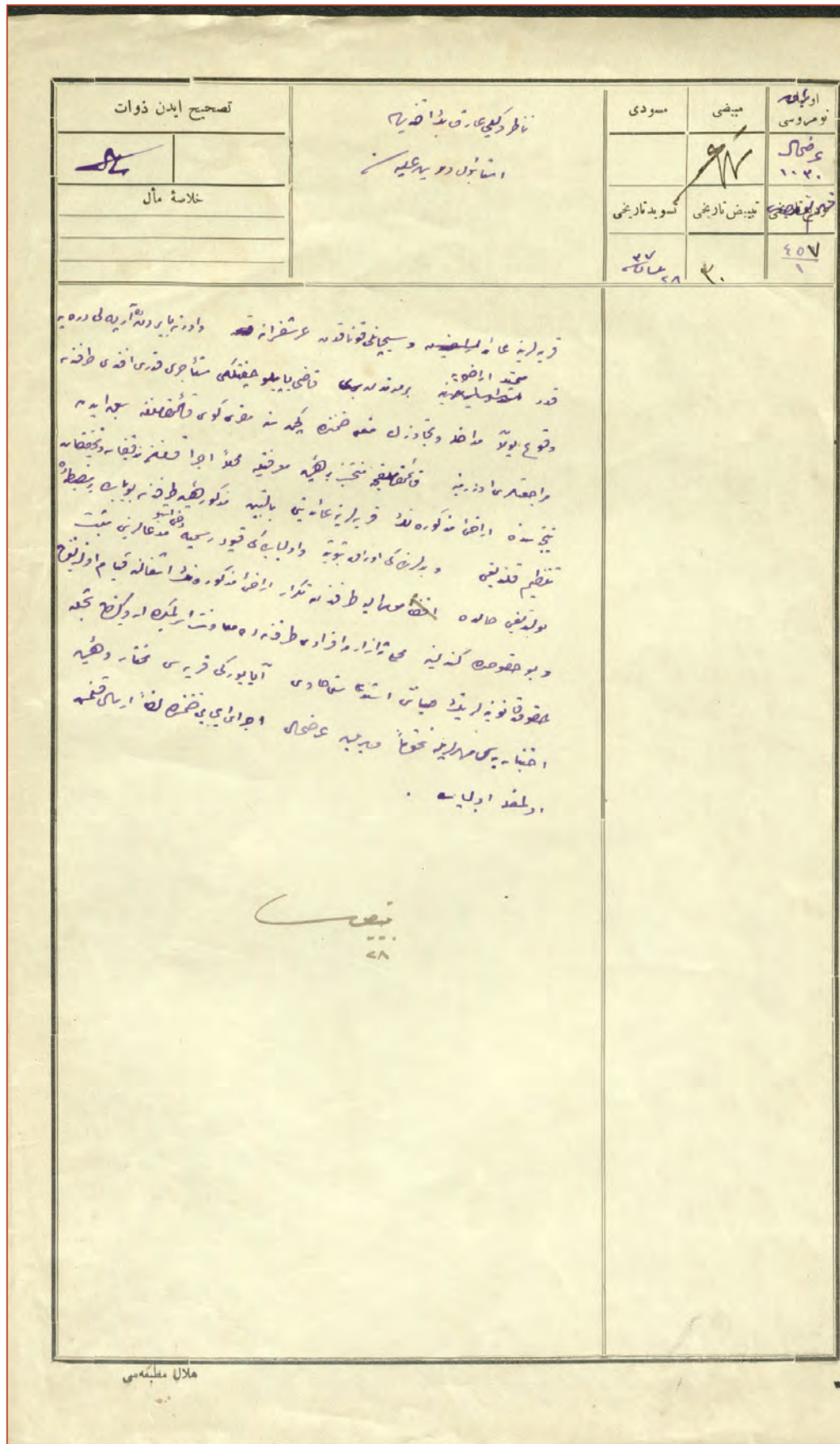
Bâb-ı Âlî
Dâhiliye Nezâreti
Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti
Şu'be
Umûmî
Husûsî

Makriköy Jandarma Bölüğü Kumandanlığı'nın 23/6/[13]35 târîh ve 2/4303 numaralı raporu sûretidir.
22/6/[13]35 târîh ve 594 numaralı rapora zeyldir.

Vak'a-i mezkûr hakkında bizzât mahallinde icrâ-yı tahkîkât eden Makriköy Bölüğü Kumandanlığı'nca netâyîc-i âtiyeye destres olunmuştur.

Şöyle ki: Şehr-i hâlin yirmi birinci Cum'a ertesi günü akşamı ba'de'z-zevâl sâ'at on buçuk râddelerinde Yarımburgaz'da Mandıra denilen mahalde ve Yoğurthâne odası müştemilâtından bu odada Dursun Kahyâ ile çoban Ramazan yemek pişirmekdeler iken iki şahs-ı mechûl bulundukları odanın şimâl-i garbîsindeki penceresinden tarassut ederek oda kapısı önüne gelip "davranma" diye hitâb etmeleri üzerine hemen ayağa kalkan Dursun Kahyâ'yı eşhâs-ı mechûleden birisi uzun boylu hafîf yüzlü başında gül renginde şapka, siyâh çeket ve pantolon-ı lâbis ve ayağında çizme bulunan şahıs hâmil olduğu çift tûfengini kahyâya tevcîh ile iki el ateş ederek refîkiyle berâber derhâl firâra tasaddî etmeleri üzerine Kahyâ Dursun ile refîki Ramazan ta'kîblerine şitâb etmişler ise de yirmi adım ilerde almış olduğu cerîhadan müteessiren Dursun Kahyâ yere düşerek, ben uruldum, rovelverimi al der ve Refîki Ramazan rovelveri alıp arkalarından iki el ateş etmiş ise de zulmet-i leyl dolayısıyla bir te'sîr icrâ edememiştir.

İcrâ kılınan mu'âyene ve tedkîkâtta Dursun Kahyâ'nın aldığı cerîhadan müteessiren terk-i hayât ettiği anlaşılmış üzerine defnine ruhsat verilmiştir. Mütecâvizîn-i merkûmânın firâr-ı istikâmetleri Baruthâne civârı olması ve dolayısıyla Aya Yorgi karyesi ahâlîsinden olup bir gün evvel karyeyi terk eden ve Boğazköy ile Arnavudköyü'nde bekçilikle müstahdem iken işden el çeken Boğazköylü Arami oğlu Yani ile Körkar Niko ve Bekâr Hristo ile diğer üç şahs-ı mechûl berâber olduğu hâlde çete hâlinde geşd ü güzâr eden Aya Yorgili Pandeli olduğu istidlâl edilmektedir. Bu bâbda Çatalca taburıyla bi'l-muhâbere ta'kîbât ve taharriyâta devam edilmekte olduğu Makriköy Jandarma Bölüğü Kumandanlığı'nın fî 23 Haziran sene [13]35 târîh ve 4303 numaralı telgrafnâmesi üzerine berây-ı ma'lûmât ma'rûzdur.

Köylere ait araziye Kadıyapılı Çiftliği kiracısı
Kadri Efendi tarafından yapılan müdahalenin
önlenmesi hususunda Aya Yorgi köyü muhtar ve
idare heyeti tarafından verilen arzuhal hakkında
30 Nisan 1921

Tesvîd târîhi: 28 Nisan sene [13]37
Tebyîz târîhi: 30

Nâzır Vekîli Arif Beyefendi'ye
İstanbul Vilâyet-i Aliyyesi'ne

Karyelerine âid ve Sıçanlı Konak'dan Arişfaran'a(?) ve Orta Bayırdan da Arpalı Dere'ye kadar mümtedd arâziye bir müddetden beri Kadıyapılı Çiftliği müste'ciri Kadri Efendi tarafından vukû' bulan müdâhale ve tecâvüzün men'i zım-nında geçen sene Makriköy Kaymakamlığı'na sebk eden mürâca'atları üzerine kaymakamlıkca müntehab bir hey'et ma'rifetiyle mahallen icrâ kılınan tedkîkât ve tahkîkât netîcesinde arâzî-i mezkûrenin karyelerine âidiyyeti bi't-tebeyyün mezkûr hey'et tarafından bu bâbda bir mazbata da takdîm kılındığı ve yedlerindeki evrâk-ı sübûtiyye ve ol bâbdaki kuyûd-ı resmiye dahi işbu müdde'âlarını müsbet bulduğu hâlde mümâ-ileyh tarafından tekrâr arâzî-i mezkûrenin iş-gâline kıyâm olundukda ve bu husûsda kendilerine mahâllî jandarma efrâdı tarafından mu'âvenet edilmekte idüğinden bahisle hukûk-ı kânûniyelerini sıyâneti istid'âsını hâvî Aya Yorgi karyesi muhtâr ve hey'et-i ihtiyâriyyesi mühürleriyle mahtûmen verilen arzuhâl icrâ-yı îcâbı zımında leffen irsâl kılınmış olmağla ol bâbda.

Tebyîz / 28.

اسنانول ولایتی

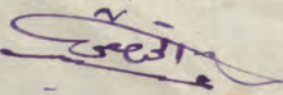
کتابخانه

رافیه نقه جدید

مردم خبرید

۵۴۶/۵/۵۵ کونه بعد از اول ساعت درت رده لرنه خنایه حدوده قانای بوستانه نام موفنده نرصد و موفنده
 ایضا امیده بولونه در بند فرغول دوری افردی اسنانول - خنایه شمس لوزینه برغانه نوی اهلایسته و بوب
 اکی لول فاصه ل مازده تقای ابرسلج برخصه نقاش ابر در دست اید شبت ایتدیه ده مرقوم طرفنده ایلایه برل
 مایه شقایب بوغانه نوی استغافنده ل اویا موفنده لافیه سی سوز بر ابر لوز ۹۰ هـ ش عیسیه دور بک اوله
 هیه نه احاطه اید کلری دوری افردی طرفنده ایدنده اکی ش بالجب مقصد لول اوله فده [نر بول لری محافظه
 ایدیه مورمانه بزننده لری محافظه مجبور اولده کوزل لوز استغای طرفنده با جلد حق و حق لری جورنده اهلایده
 برنام کسک قتل اولدنی راده اید صید لری غیب اید کلری فرگنده ساطری اسرار ایمونه ملک [جوبی دیکه
 اولدی لوزینه دوری طرفنده با ایلایه تحفه انده بوب بر و قدرک اصل و ساسی اولدنی تحفه و اولدرجه ده قناعت
 مان اولدنده صده کوزینه محققا عوده اید کلری و استحقاق ایدیه ساطری نظر لری استخا بخار ایدنده محافظه
 مقصدیه فلفه کوزیدک ده کیدی به کسکسلج برت افضا اید کلری و ایا بولر اید عوامی قریبی موفنده ده بربر
 شبت بک مجبور اید و اسنانول عه بوی فی اید ایتدیه اسقارینه عطفاً رسیده اید اید لری فی اید ایتدیه اید بار
 نمانده موفنده اولبارج اید و فیه موفنده لول اولدر

اسنانول ولایتی

۵۴۷

و

۵۴۹

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

Çatalca Derbent Jandarma Karakolu devriyesinin
Kanlıbostan mevkiinde köylerini Laz eşkiyasına
karşı korumak için silahlanan Boğazköy
halkından 40-50 kişi tarafından taciz edildikleri,
yapılan araştırmada ise Aya Yorgi, Kalfa ve İvaz
köylülerinin de eşkiyaya karşı silahlandıklarının
öğrenilmesi üzerine bölgede asayişin sağlanması
için gerekli tedbirlerin alınması
Mayıs 1921

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Aded
2 Umûmî
1011 Husûsî

Dâhiliye Nezâret-i Celilesi'ne

Ma'rûz-ı çâkerleridir

22/5/[1]337 günü ba'de'z-zevâl sâ'at dört râddelerinde Çatalca hudûdunda Kanlıbostân nâm mevki'da tarassut vazîfesini îfâ etmekde bulunan Derbent karakolu devriyesi efrâdı İstanbul-Çatalca şosesi üzerinde Boğazköy ahâlîsinden olup ismi mechûl kasalı mavzer tûfengi ile müsellaah bir şahsa tesâdüf ile derdest etmeye teşebbüs etmişlerse de merkûm tarafından atılan bir el silâhı müte'âkib Boğazköy istikâmetindeki ormanlıktan kâffesi esliha-i mîriye ile mücehhez 40-50 kişi devriyenin önüne çıkarak ihâta etdikleri ve devriye efrâdı tarafından içlerinden iki kişi bi'l-celb maksadları suâl olundukda "siz buraları muhâfaza edemiyorsunuz, Biz kendimizi muhâfaza mecbûr olduk. Köyümüzün Laz eşkiyası tarafından basılacağı ve hattâ köy civârında ahâlîden birkaç kişinin katl olunduğu ve on iki sığırımızı gasb eylediklerini haber aldık. Malımızı istirdâd için geldik." cevâbını vermiş olmaları üzerine devriye tarafından yapılan tahkîkâtta böyle bir vak'anın asl u esâsı olmadığı tahakkuk ve onlarca da kanâ'at hâsıl olduktan sonra köylerine müctemi'an avdet etdikleri ve istihsâl edilen ma'lûmâta nazaran köylerini eşkiyâ tecâvüzâtından muhâfaza maksadıyla Kalfa köylülerin de yirmi beş kişilik müsellaah bir kuvvet ihzâr etdikleri ve Aya Yorgi ile İvaz karyesi halkının da böyle teşebbüslerinin mevcûd idüğü İstanbul Taburu Kumandanlığı'nın iş'ârına atfen Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı'ndan izbâr kılınmağla ma'rûzdur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî Ramazan sene [1]339 ve fî Mayıs sene [1]337.

İstanbul Vâlîsi nâmına
(İmza)

AYA YORGİ (KAYABAŞI) KÖYÜ

*Aya Yorgi (Kayabaşı) köyünden bir görünüm
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Aya Yorgi (Kayabaşı) köyünde Rumlardan kalan kalıntılar
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Aya Yorgi (Kayabaşı) köyünde Rumlardan kalan kalıntılar
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Aya Yorgi (Kayabaşı) köyünde Rumlardan kalan kalıntılar
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

Aerial view of a city with a river and hills, overlaid with a red filter. The image shows a large urban area with many high-rise buildings, a river flowing through the city, and hills in the background. The text 'AZADLU KÖYÜ' is centered in the middle of the image.

AZADLU KÖYÜ

Azadlu köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir tapu defteri kaydı
1530

Karye-i Azadlu				
Karagöz veled-i Abdullah Mezra'a: 3,5 müd Sunkur birâder-i O	Gülbahar, zen-i O	Nasuh veled-i Hacı İlyas Mezra'a: 3 midâd	Kızkadin, mâder-i O	Pîrî veled-i O
	Altun, hâher-i O	Karaman, mu'tak-ı Hızır ulûfei Mezra'a: 3 midâd An-hâric	Aydın veled-i Balaban Mezra'a: 5 midâd	Nurce, zen-i O
Mahmud veled-i O	Mehmed birâder-i O	İsmail veled-i Abdullah Mezra'a: 8 midâd	Mustafa veled-i O Mücerred	Mustafa veled-i Murad Mücerred Mezra'a: 5 midâd
Arnavud Şîrmerd Mezra'a: 5 midâd Nebi birâder-i O	Benefşe, zen-i O An-hâric	Ali veled-i Abdullah Mezra'a: 3 midâd	Fâtıma, zein-i O	Mehmed veled-i O
	Mihri, duhter-i O	Ayşe, hâher-i O	Küçük Doğan Mezra'a: 2,5 midâd	Devlet, zen-i O
Doğan veled-i Abdullah Mezra'a: 5 midâd	Güleste(?), zen-i O	Mustafa veled-i O Mücerred	Mustafa veled-i Hızır Nîm Mezra'a: 3 midâd	Yakub veled-i Tanrıvermiş Mezra'a: 3 midâd
Ayşe, zen-i O An-hâric Kuş Şîrmerd Mezra'a: 4 midâd	Yusuf veled-i O	Mehmed veled-i İlbeyi Mezra'a: 3,5 midâd	Gülbahar, zen-i O	Hızır veled-i O
	Hundi, zen-i O	Süleyman veled-i O Mücerred	Hafsa, duhter-i O	Yunus veled-i Mukbil Mücerred Mezra'a: müddân
Ahmed veled-i Abdullah Bennâk Server, zen-i O	Şîrin, zen-i O	Uğurlu veled-i Abdullah Mezra'a: 4 midâd	Tûtî/Dudu, zen-i O	Hasan veled-i Balaban Mezra'a: 4,5 midâd
	Hüseyin veled-i O	Mustafa birâder-i O	Hadice, duhter-i O	Şîrmerd veled-i Abdullah Mezra'a: müddân An-hâric
Yunus veled-i O	Tanrıvermiş veled-i Abdulla	Benefşe, zen-i O	Hüseyin veled-i Abdullah Mezra'a: 4 midâd An-hâric	Ayşe, zen-i O
Hüseyin, duhter-i O	Küçük Şîrmerd Mezra'a: 1 müd, 3 kilçe An-hâric	Yunus veled-i O	Yakub, mu'tak-ı Kara Mustaf Mezra'a: 4 midâd	Tûtî/Dudu, zen-i O
Yunus veled-i O	Nasuh birâder-i O	Hızır veled-i Balaban Mezra'a: 3 midâd An-hâric	Ferhad, mu'tak-ı Kethüdâ-i Silahdârân Bennâk An-hâric	Zerd İskender Mezra'a: müddân An-hâric Zerd İskender Mezra'a: müddân An-hâric
Nefise, zen-i O	İsmail, mu'tak-ı Aydın-ı Akçakoyunlu	Bülbül, zen-i O	Şîrmerd, mu'tak-ı Kethüdâ-i Silahdârân Bennâk An-hâric	Hüseyin veled-i O
Şîrmerd, mu'tak-ı Kemal Subaşı Bennâk An-hâric İnci, zen-i O	Şîrmerd-i Bostânî Bennâk	Mustafa, mu'tak-ı Kethüdâ-i Silahdârân Bennâk	Atma, mu'tak-ı Kâsım Tabbâh Bennâk	İlyas, mu'tak-ı Uğurlu Mezra'a: 1,5 midâd
	Seferşah veled-i O	Enise, duhter-i	İskender, mu'tak-ı Kâdasker-i Rum-il	Kâsım, an-tabbâhîn-i dergâh-ı âlî Mezra'a: 8 midâd
Sofu Hızır ulûfei Mezra'a: 7 midâd	Hızır, ulûfei diğer Mezra'a: 5 midâd	Kösece(?) Muhyiddin Kâtib, der-İstanbul Mezra'a: 4 midâd	Meremmeti Abdullah, der-İstanbul Mezra'a: müddân	Sipâh Ahmed an-yeniçeriyân Mezra'a: 4 midâd
Sofu Ahmed, yeniçeri Mezra'a: müddân Hâsil	Hacı Mehmed, yeniçeri Mezra'a: müddân	Hızır, yeniçeri Mezra'a: 4 midâd		
Ani'l-nakd: 1.382				
Resm-i hâne: 69	Mukâta'a-i bâğ: 28 dönüm, fî 4= 11	Bedel-i galle: 337	Öşr-i küvâre: 74	Öşr-i bostân: 11
Öşr-i kettân: 46	Resm-i arûs: 100	Resm-i bennâk: 63	Resm-i mezra'a: 458	

ایچرو خزینه دن قوجیلر کتخدا سی محمد اغا قوللری الذین
بیوک چکمه قرینه واقع اولان کورپی وازاد لوو فلیوس
وحسن بابا کورولری دیملکه معروف کورولر حسن بابا تکه
مرماتلر چون ایکی بیک سکه التون اخرج اولنوب طشر
خزینه ده حفظ اولندی تحریر فی ۳ شهر رمضان المبارک
۹۷۱

TS.MA.e, 484/3

Çekmece tarafında Azadlu, Filyos ve Hasan Baba
köprüleri ile Hasan Baba Tekkesi'nin tamirleri
için İç Hazine'den Dış Hazine'ye teslim edilen
paraya dair
15 Nisan 1564

İçerü hazineden Kapucular kethüdâsı Mehmedmed Ağa kulları elinden Büyükçekmece kurbunda vâkı' olan Köprü ve Azadlu ve Filyos ve Hasan Baba köprüleri demekle ma'rûf köprüler ve Hasan Baba Tekyesi meremmâtларыçün iki bin sikke altun ihrâc olunub taşra hazînede hıfz olundu.

Tahrîran fi 3 şehr-i Ramazâne'l-mübârek sene 971.

(Kanuni Sultan Süleyman'ın mührü)

استانبول قاضيسند عريضدر
تحت نظارتند اولان اوقافدن حاصله قضا سنه
ازاد لونام قريده واقع حاجي حسن زاده محي الدين محمد افندي
جامعك خطاطي محلوله اولمغله ارباب استحقاقدن
اسمعيلى خليفه جسدق بوزلوق بانبند غنايت رجاسنه
عرض ايد اربابك امر و فرمان شوكلو كرامتو عيلاوم ايتوبل

امام مفتي
دفعه اولمغله
قضا سنه
ازاد لونام قريده

بجوده اولمغله
قضا سنه
ازاد لونام قريده

دوره اولمغله قضا سنه
ازاد لونام قريده
جامعك خطاطي محلوله
اسمعيلى خليفه جسدق
بوزلوق بانبند
غنايت رجاسنه
عرض ايد اربابك
امر و فرمان شوكلو
كرامتو عيلاوم
ايتوبل

دفعه اولمغله

Azadlu köyündeki Hacı Hasanzâde Muhyiddin Mehmed Efendi Camisi'nin imamet ve hitabetine İsmail Halife'nin tayinine dair 25 Şubat 1712

İhsân-ı hümayûnum olmuştur

Telhis, yazıldı

İstanbul kâdîsının arzıdır

Taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Haslar kazâsına tâbi' Azadlu nâm karyede vâkı' Hacı Hasan-zâde Muhyiddîn Mehmed Efendi Câmî'i'nin hitâbeti mahlûle olmağla erbâb-ı istihkâkdan İsmâîl Halife'ye sadaka buyurulmak bâbında inâyet ricâsına arz eder. Ol bâbda emr ü fermân şevketlü kerâmetlü inâyetlü mehâbetlü pâdişâhıdır.

Ber-mûceb-i defter-i hazîne

An nezâret-i kazâ-i İstanbul

Vakf-ı câmî-i şerîf merhûm Hacı Hasan-zâde Muhyiddîn Mehmed Efendi der karye-i Azadlu tâbi'-i Eyüb

Mustafa Ebubekir bin

İsmâîl Abdullah

Hatîb İmâm

Yevm Yevm

5 7

Vech-i meşrûh üzere defterde mastûrdur. Fermân devletlü sultânım hazretlerindir.

Fî 17 Muharrem sene 1124.

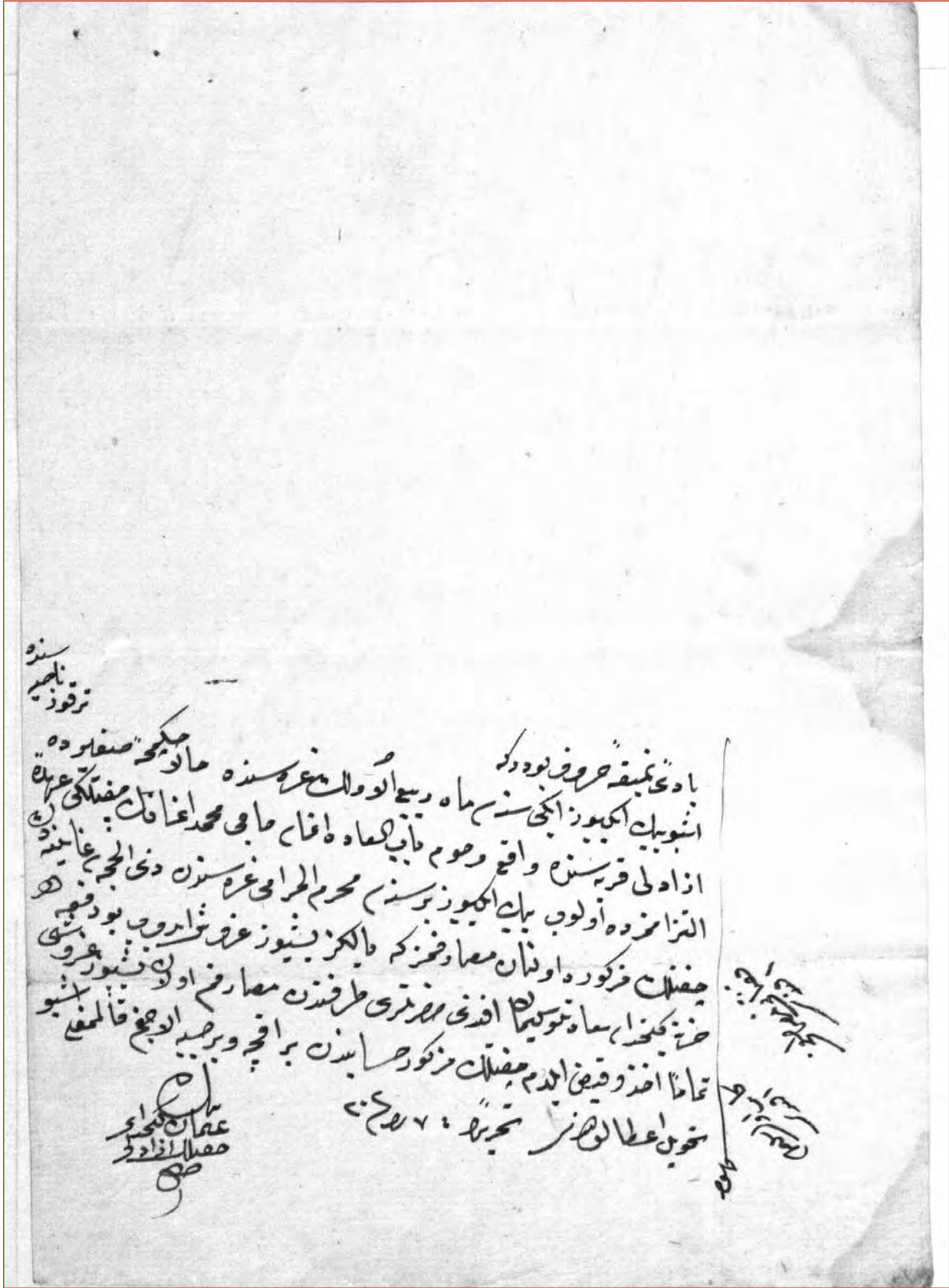
(İmza)

Der-i devlet-mekîne arz-ı dâ'i-i kemîne budur ki mahmiyye-i İstanbul'da vâkı' el-Hâc Hasan-zâde Muhyiddîn Mehmed Efendi Evkâfı mülhakâtından Havâss-ı Aliyye'ye tâbi' Azadlu nâm karyede binâ eylediği câmî-i şerîfde vazîfe-i mu'ayyene ile imâm olan Ebubekir bin Abdullah ve yevmî beş akçe vazîfe ile hatîb olan İsmâîl fevt olub ciheteyn-i mezbûreteyn hâlî ve hidemât-ı lâzimeleri mu'attal olmağla erbâb-ı istihkâkdan işbu râfi'-i ruk'a-i darâ'at İsmâîl Halife bin Abdullah dâ'îlerine tevcîh ve inâyet buyurulub yedine berât-ı şerîf-i âlîşân sadaka ve ihsân buyurulmak ricâsıyla der-i devlet-masîre arz ve i'lâm olundu. Bakî emr men-lehü'l-emrindir. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşer min muharremi'l-harâm li-sene erba' ve işrîn ve mie ve elf.

Abdullah

ed-dâ'î li-Devleti'l-Aliyye

El-kâdî bi-medîne-i Kostantınıyye el-mahmiyye

TS.MA.e, 549/12

Azadlu köyünde bulunan Babüssaâde ağası Hacı
Mehmed Ağa Çiftliği'nin iltizamına memur
Osman Kethüda'nın çiftliğe yaptığı beş yüz
kuruş masrafı tamamen aldığına dair tahvil
sureti
17 Aralık 1787

Bâdî-i nemîka-i hurûf budur ki
İşbu bin iki yüz iki senesi mâh-ı Rebîü'l-evvelin gurrende hâlâ Çekmece-i sagîr'de Terkos nâhiyesinde Azadlu kar-
yesinde vâkı' merhûm Babü's-sa'âde ağası Hacı Mehmed Ağa'nın çiftliği uhde-i iltizâmımızda olub bin iki yüz bir senesi
Muharremü'l-harâmı guresinden Zilhiccesi gâyetine dek çiftlik-i mezkûra olunan masârifimiz ki yalnız beş yüz guruş
edüb bu def'a Hazîne kethüdâsı sa'âdetlü Süleyman Efendi hazretleri tarafından masârifim olan beş yüz guruşu tamâ-
men ahz ve kabz eyledim çiftlik-i mezkûr hesâbından bir akçe ve bir habbe alacağım kalmamağla işbu tahvîl i'tâ olundu.
Tahrîran fî 7 Ra. sene [1]202.

Bende
Osman Kethüdâ-yı
Çiftlik-i Azadlu
Hâlâ

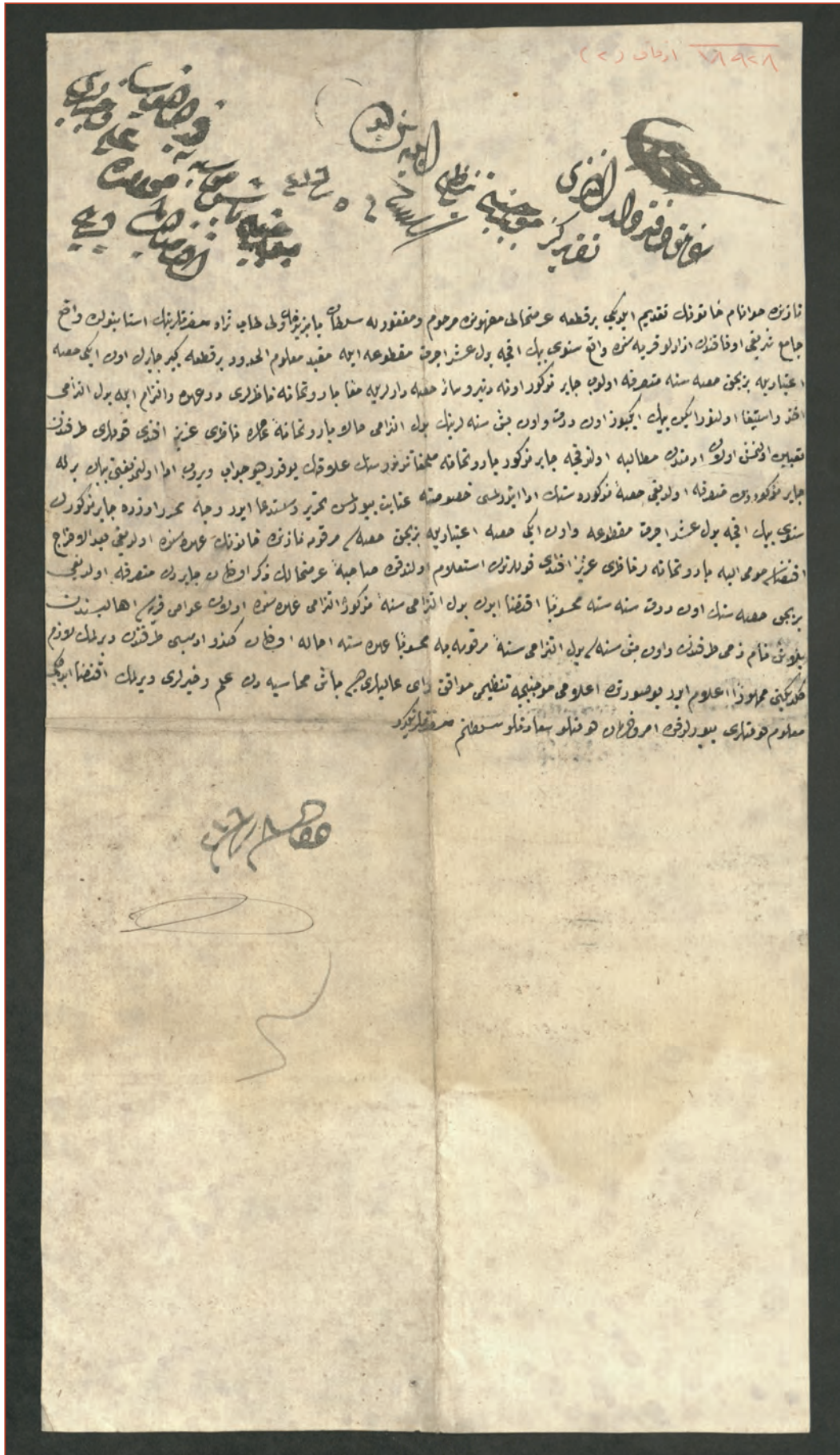
Şuhûd-ı hâl
Kâtib-i evvel
Süleyman Efendi

Kaftânî
Mustafa Efendi

Azadlu köyü dahilinde bulunan Ahur Katibi Çiftliği'nin sınır ve miktarları ve çeşitli tarihlerde kimlerin uhdesinde olduğunun beyanı 4 Ocak 1788

Nefs-i Âzâdlu karyesi hudûdu dâhilinde fi'l-asl Ahur Kâtibi Çiftliği demekle ma'rûf ve çiftlik-i mezkûra teba'iyet ile zirâ'at ve hirâset olunan lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve bu temessükâtta hudûdu derc olunmadığından mahallinde ma'rifet-i şer'le ve çiftcibaşı ve sâ'ir erbâb-ı vukûfdan tahdîd-i hudûd-ı mezkûrda tarlahâ ve arâzî-i hâlî mahall ve çayır ve bağçe ve cebel zâhire ihrâc olunmak bâbında bâ takrîr bâlâsı sahh-ı âlî ile müzeyyen takrîr-i mezkûr mûcebince mahallinde ma'rifet-i şer'le ahâlî-i kurâ ve müsinn ü ihtiyâr hâzırûn oldukları hâlde çiftlik-i mezkûrun evvelâ Aya Yorgi karyesi maşâtlığından Kurukavâğ'a ândan çayır kenârına evvelce Şamlar taş köprüsüne geçüp ve zir çayırı kenârıyla Sazlı Bayır eteğine giden Kurt Tepe'ye ândan fındıklıktan Meymündere'nin üst başından evvelce câddeye çıkup şişe kumlardan tarîk-i âmm ile dik aşağı sülûkle çeşmeye inüp ândan dik aşağı mezkûr tarîk-i âmm ile Yarım Bergos taş köprüsüne varınca ândan İstanbul câddesiyle Hasanoğlu Deresi köprüsünden geçüp câdde ile Menekşe Hanı'na inecek yokuş başındaki düzlükde Karaçalı'ya ândan şimâl tarafına sırtca giden araba yoluyla Kitelli'ye giden dört yol ağzından Südcü yokuşunda Yahûdî makberesinden geçip patika ile Aya Yorgi karyesinin yol başına ândan yol ile gidüp kaldırım başından sâlifü'z-zikr Aya Yorgi Maşatlığı'na muntehî hudûd-ı mezkûr dâhilinde yalnız iki bin beş yüz elli iki kile yetmiş yedi kıta'ât tarlahâ ve altı kıt'a çayır ve üç dönüm mikdârı bağçe ve arâzî-i hâliye ...[silik] mahallinde ma'rifet-i şer'le ahâlî-i kurâdan her biri hâzırûn oldukları hâlde irâ'e-i hudûd mine'l-kadîm çiftlik-i mezkûrun zirâ'at ve hirâset eyledikleri tarlahâ ve çayır ve bağçe ve hayvânâta mahsûs ve mümtâz ve mu'ayyen mer'âsı olduğunu bî-garaz müslimîn ihbâr ve ta'yîn-i hudûd etmeleriyle ma'rifet-i şer'le tahrîr ve rü'yet i'lâm-ı şer'ide beyân olunmuş ve ber mûceb-i i'lâm-ı şer'iyye çiftlik-i mezkûrun senedâtı bâlâsına hudûd-ı mezkûr derc olunmak üzere işâret-i aliyye buyurulmuş olduğundan fî 25 Ra. sene 1202 târîhinde kaydına şerh verilmiş olduğu.

BOA, C.EV, 373/18928

Sultan II. Bayezid Evkafı'ndan Azadlu köyünde
bulunan çayırın on iki hissesinden bin buçuk
hissesine sahip olan Nazende Hatun'un iltizam
bedelinin kendisine ödenmesine dair
15 Ağustos 1801

İzzetlü defterdâr efendi

Takrîriniz mûcebince tanzîm eyleyesiz deyü buyuruldu.

Fî 5 R. [1]216.

Mûcebince Başmuhâsebe'ye kayd olunub iktizâ eden mahallere ilmühaberleri verile.

Nâzende Havvâ nâm hâtûnun takdîm eylediği bir kıt'a arzuhâli mefhûmunda merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bâyezîd Hân-ı Velî *tâbe serâhû* hazretlerinin İstanbul'da vâkı' câmi'-i şerîfi evkâfından Azadlu karyesinde vâkı' senevî bin akçe bedel-i öşr ücret-i maktû'a ile mukayyed ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a kebîr çayırın on iki hisse i'tibâriyle bir buçuk hissesine mutasarrıfe olub çayır-ı mezkûr öteden berü sâir hissedârlarıyla ma'an Baruthâne nâzırları der'uhde ve iltizâm ile bedel-i iltizâmı ahs ve istifâ olunur iken bin iki yüz on dört ve on beş senelerinin bedel-i iltizâmı hâlâ Baruthâne-i Âmire nâzırı Azîz Efendi kulları tarafından ta'yîn olunmuş olan âdeminden mütâlebe olundukca çayır-ı mezkûr baruthâne mülhakâtındandır senin alâkan yokdur deyü cevâb verüb edâ olunmadığını beyân birle çayır-ı mezkûrdan mutasarrıfe olduğu hisse-i mezkûresinin edâ etdirilmesi husûsuna inâyet buyurulması tahrîr ve istid'â eder vech-i muharrer üzere çayır-ı mezkûrun senevî bin akçe bedel-i öşr ücret-i maktû'a ve on iki hisse i'tibâriyle bir buçuk hissesi merkûme Nâzende Hâtûn'un uhdesinde olduğu ba'de'l-ihrâc iktizâsı mûmâ-ileyh Baruthâneler nâzırı Azîz Efendi kullarından isti'lâm olundukda sâhibe-i arzuhâlin zikr olunan çayırdan mutasarrıfe olduğu bir buçuk hissesinin on dört senesine mahsûben iktizâ eden bedel-i iltizâmı sene-i mezkûre iltizâmı uhdesinde olan Avas karyesi ahâlîsinden Balaş nâm zimmî tarafından ve on beş senesi bedel-i iltizâmı sene-i merkûmeye mahsûben uhdesine ihâle olunan kendü âdemîsi tarafından verilmek lâzım geldiğini memhûrân i'lâm eder bu sûretde i'lâmı mûcebince tanzîmî muvâfık-ı re'y-i âlîleri ise Başmuhâsebe'den ilmühaberleri verilmek iktizâ edeceği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda emr ü fermân devletlü sa'âdetlü sultânım hazretlerindir.

Dâde, fî 8 R. sene [1]216.

[illegible]

Yanan Azatlu Baruthanesi müstemilatının baruthaneden uzak yere
yapılması ve barut sergi mahalline yakın olan Azadlu köyünün başka bir
mahalle naklinin münasip olduğuna dair
14 Ağustos 1825

Benim vezîrim

İşbu takrîrin ve defter-i mezkûre ile resim manzûr ve ma'lûm-ı hümayûnum olmuştur. Baruthânelerin külliye muhâtaradan sâlim olması be-gâyet elzem görünmekle masârıf-ı inşâiyyesi ziyâde olacak ve müzâyika-i mîrî derkâr olduğundan cânib-i mîrîden rü'yeti müte'assirdir diyerek kolayına bakarak başdan savmağa gelmez. [...] olarak yaptığı sûrette beş yüz bu kadar kîse akçe demek oluyor ancak kış içinde metânet üzere yapılması mümkün olmadığı hâlde evvel bahârda mübâreşet olunmak üzere [...] şöyle muhâfaza olunacak kadar yapılsa olmaz mı şurasını bir iyüce anlayub keyfiyeti tekrâr taraf-ı hümayûnuma arz idesin ve karye-i mezkûre de âhar münâsib mahalle nakl [olunacak] hâne ashâbına birer mikdâr akçe ile hânelerinin enkâzı verilse gadri mûcib olur ebniye-i mezkûrenin dahi topdan inşâları binâ emînine ihâle ve [kasr-ı] hümayûnumla nâzır dâiresinin dahi vüs'atli olması lâzım değil lüzûmundan ziyâde yapılmak [...] çok tefâvüt eder ona göre dikkat olunsun.

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Ma'lûm-ı hümayûn-ı mülûkâneleri buyurulduğu üzere Azadlu Baruthânesi'nde kazâen vâkı' ve mündefi' olan harîka meb-nî Baruthâneler nâzırı Necîb Efendi kulları kendisi bizzât [...] baruthâne-i mezkûre azîmet idüb ferdâsı günü dahi muhterik olan mahallerin keşfi ve mu'âyesiyçün mi'mâr ağa kulları irsâl olunacağını mutazammın merfû'-ı atebe-i ulyâ-yı mülûkâneleri takrîr-i çâkerânem bâlâsına şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânelerinde muhterik olan odalar muhâtaradan sâlim olmak için büyük ve vüs'atli olmayarak lüzûm ve iktizâsına göre bir de kârgîr olarak inşâ olursa keşfi acabâ ne mikdâr fark eder ancak fasl-ı şitâ dahi takarrub etmekle buna da vaktin müsâ'adesi yok gibi görünür ise de bir kere bunu dahi mi'mâr ağaya ifâde ve başkaca keşf ve mu'âyene ederek defterini takdîm eyleseniz tenbîh edesün deyû emr ü fermân buyurulmuş olmağla mûcebince muhterik olan odaların da ahşâb olarak başka ve kârgîr olarak başka keşf ve mu'âyesisi husûsu ağa-yı mûmâ-ileyh kullarına tenbîh ve tefhîm olunmuş ve ol dahi baruthâne-i mezkûrun şimdiki hey'eti üzerine ihrâc eylediği bir kîta resmini ve muhterik olan odaların mahalli ve sergi mahallerine ve mahzene karîb olmak hasibiyle muhâtaradan sâlim olamayacağından hüsn-i sûretini bi'l-mülâhaza muhterik olan odalardan mâ'adâ mukaddemce muhtâc-ı ta'mîr olması cihetiyle binâ emîni Şerîf Ağa kulları ma'rifetiyle ta'mîr olunmak üzere sûreti verilüb henüz ta'mîrine şurû' olunmamış olan kasr-ı hümayûnlarıyla nâzır dâiresi ebniyesi fesh olunarak muhterik olan odalar ile berâber cümlesi Baruthâne-i mezkûrun hâricinde vâkı' harman mahalline nakl ve inşâ kılınmak ve fakat mevcûd olan câmi'-i şerîf yine mahallinde kalmak üzere ebniye-i mezkûrenin ahşâb olarak başka ve nısf ve tâm kârgîr olarak başka başka üç sûretini keşf ederek her bir sûretin masârıf-ı inşâiyyeleri mikdârını mübeyyin bir kîta defterini takdîm etmiş olmağla mûmâ-ileyh Necîb Efendi kullarının dahi şifâhen ifâde ve ta'rîfine göre vâkı'a ebniye-i mezkûrenin mahall-i merkûma nakli min-haysül-muhâfaza münâsib olub ancak mâdem ki ahşâb oldukça zikr olunan harman mahallinde dahi olsa yine muhâtaradan kemâliyle sâlim ve mahfûz olamayacağına ve bütün kârgîr olarak yapılmak lâzım gelse onun dahi keşf olunan masârıfı iki yük altmış yedi bin şu kadar guruşa resîde olub el-hâletü hâzihi cânib-i mîrîden tiz elden ol mikdâr akçenin tedârik ve i'tâsı müte'assir olacağından mâ'adâ bütün kârgîr inşâsı vakte muhtâc ve eyyâm-ı şitâ dahi takarrub etmekde olduğundan defter-i mezkûrdan müstebân olduğu üzere nısf kârgîr olarak inşâ olursa masârıfı bir yük yirmi yedi bin bu kadar guruşa bâliğ olacağından li-ecli'l-muhâfaza mahall-i mezkûre nakl ile hem masârıfında hıffet ve hem inşâsında suhûlet ve sür'ati mûcib olmak için nısf kârgîr olarak inşâ olunması ve resm-i mez[burda] gösterilen Azadlu karyesi mürtefi' mahalde bulunarak baruthâne-i mezkûrun sergi mahallerine havâleli olduğundan ma'âza'llâhü te'âlâ rüzgârı havâda bacalarda[n] ateş şerâresi isâbeti mülâhazasıyla muhâtaralı ve belki bunun muhâtarası nakl olunacak ebniyeden ziyâde olduğunu ve karye-i mezkûre altı yedi hâned[e] ibâret ve hâneleri dahi beşer altışar kîselik çiftçi hâneleri idüğinden ve civârlarında âhar münâsib mahal dahi olduğundan hânelerini oraya binâ etmek üzere ashâbına birer mikdâr akçe verilüb hânelerin enkâzı dahi yine kendilerine terk olunmak veyâhûd mahall-i mezkûre cânib-i mîrîden kendilerinin şimdiki hânelerine mûmâsil birer hâne inşâ ve iskân kılınmak üzere bi'l-irzâ zikr olunan hâneler hedm ve imhâ kılınması sûretlerini efendî-i mûmâ-ileyh bendeleri şifâhen ifâde idüb vâkı'a bu sûretler münâsib ve müstahsen görünmüş ve resm ve defter-i mezkûr dahi manzûr-ı hümayûn-ı mülûkâneleri buyurulmak için arz ve takdîm kılınmış olmağla ol vechile sâlifü'z-zikr ebniyenin feshiyle muhterik olan odalarla berâber mahall-i mezkûrda nısf kârgîr olarak inşâsı ve zikrolunan hânelerin dahi şıkkâyndan biri ile ashâbını bi'l-irzâ hedm ü imhâsı sûretleri muvâfık-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri buyurulduğu hâde ebniye-i mezkûrenin yine binâ emîni mûmâ-ileyh ma'rifetiyle inşâsına mübâşeret olunmak ve hâne-i mezkûrun dahi iktizâsına bakılmak üzere defterdâr efendi kullarına havâlesi lâzım gelüb ancak masârıf-ı mezkûrenin evvel emirde biri bulunması icâb eylediğinden defterdâr efendi kullarıyla lede'l-muhâbere el-hâletü hâzihi derkâr olan muzâyika-i mîrîye cihetiyle masârıf-ı mezkûrenin tiz elden cânib-i mîrîden rü'yeti müte'assir ve bu misillü ehemm olan mesâlihın masârıf-ı lâzimesi ta'vîzen Darbhâne-i Âmireleri tarafından i'tâ olunageldiğine nazaran evvel be-evvel zuhûrâtından yerine konulmak üzere ebniye-i mezkûre masârıfının dahi teshîlen li'l-maslaha Darbhâne-i Âmirelerinden ta'vîzen i'tâsı irâde-i seniyyeye mütevakkıf idüğünü ifâde etmiş olmağla ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i cihânânîleri sünûh ve sudûr buyurulur ise emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

خفته فلان باش لعه لاندلوقه جولدزده ولفه لولوقه عصفور طالع مسقط غنچه لاله افروز
حضرت لاله هميون بوردون لاله ضيفه زيفه ولفه جولدزده هميون و ضيفه بوردون ولفه لاله
بقول کيسه ولفه

BOA, C.SM, 19/967

Valide Sultan uhdesine kayıtlı Azadlu
köyündeki çiftliğin mülknamesinin
konulması için yeşil atlas kese verilmesi
hususunda Hazinedarbaşı'ya emir
12 Ağustos 1873

Hazînedârbaşı ağa Azadlu karyesi civârında vâkı' olub devletlü ismetlü Vâlide sultân-ı aliyyetü's-şân efendimiz hazretlerine ihsân-ı hümayûn buyurulan arâzînin terkîm olunacak mülknâme-i hümayûnun vaz'ıyçün bir aded yeşil atlas kubûr kisesi verilsin.

Fî 17 C. sene [1]290.

۴

کتابخانه
مکتبہ فیضی
عبد
۱۵۱۸

اباستفانوسه از ادبی خوانده کائن ابابور کی فربه نه کیدی روی روزیال کدنه مد عرصه اولنامه از منی بطریق افندی دوده
مکن زکوره دوه ضلعی زراعت مکتبه غنیمت بر از ارامه مکره اباستفانوسه کائن ارسلانیا نه کبفوره دوه فیه تبت خانه عودله
کجه اده خالصی دیو کونه دوه ضلعی زکوره کانه اباستفانوسه بلاد کی از فخر افانیا نه نه همبده دانسته کی ابر کوره دوه رل سکده دوه
در سعادته عودتا ابدی مورد ضرر اولیای او در فرما نه حضرت مده لاله کده ایچونیم
صطیعی
ص

Ermeni patriğinin Azadlu köyü yakınındaki Aya Yorgi köyüne gidip Dersaadet'e döndüğüne dair 9 Ağustos 1904

Zabtiye Nezâreti
Mektûbî Kalemi
Aded
1518

Ayastefanos'dan Azadlu civârında kâin Aya Yorgi karyesine gitdiği dünkü gün jurnal-i kemterânemle arz olunan Ermeni patriği efendi dün mahall-i mezkûrdan Halkalı Zirâ'at Mektebi'ne azîmetle birâz ârâmdan sonra Ayastefanos'da kâin Arslanyan Kigork Efendi'nin hânesine avdetle gece orada kaldığı ve bugün dahi mahall-i mezkûrda kâin Ayastefanos Palas Oteli'nde ikâmet eden hemşire ve eniştesi ile görüşerek şimendüferle Dersa'âdet'e avdet eylediği ma'rûzdur ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 27 Temmuz sene [1]320.

Zabtiye nâzırı
(İmza)

Fener Rum Kilisesi'nden Rahip Malatius'un
Makriköy'e bağlı Kalfaköy, Tifüsköy, Azadlu
ve Anbarlı gibi Rum köylerindeki Rumların
Türkler tarafından göçe zorlandıklarına
dair işgal komutanlarından Fransız General
Briyo'ya Makriköy Rum kilisesi rahibi Fileteus'a
yaptırdığı şikayetin asılsız ve kasıtlı olduğunun
anlaşıldığı hakkında
18 Eylül 1922

İstanbul
Polis Müdüriyet-i Umûmiyesi
3 Şu'be
Aded
18003 Umûmî

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi cânib-i âlîsine

Fener Kilisesi'nde mukîm Râhib Malatius tarafından Makriköy Rum Kilisesi râhibi Fileteus'a gönderilen bir tezkire-
de Makriköy kazâsına tâbi' Kalfaköy, Tifüsköy, Azadlu, Anbarlı, Çıftıburgaz, Birgos ve husûsiyle Safraköy ve sâir Rum
köyler ahâlîsinin Türk ahâlî tarafından bi't-tehdîd hicrete icbâr edildiğinden mahalli Fransız kumândânı Cenral Briyo
nezdinde teşebbüsât-ı lâzimedede bulunması husûsunun bildirildiği ve bu bâbda râhibin vukû' bulan ricâsına cevâben
müşârun-ileyh cenral tarafından tahkîkât-ı vâkı'a netîcesinde bu kabîl tehdîdât ve icbârâtın icrâsına hiçbir delîl ve
emâreye tesâdüf olunamadığı cihetle mâdde tasrîhi sûretiyle îzâhât i'tâsının taleb olunduğu ve tahassul edecek netîce-
nin ayrıca iş'âr kılınacağı bu kere Makriköy Merkez Me'mûrluğu'ndan bildirilmiş olmağla berâ-yı ma'lûmât ma'rûzdur.
Fermân.

Fî 18 Eylül sene [1]338.

Fahrî yâverân-ı hazret-i şehriyârîden
Polis Müdüriyet-i Umûmiyesi
Miralay
(İmza)

AZADLU KÖYÜ

*Tarihi Azadlu köyünün olduğu bölge
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

*Tarihi Azadlu köyünün çevresinden bir görünüşü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi*

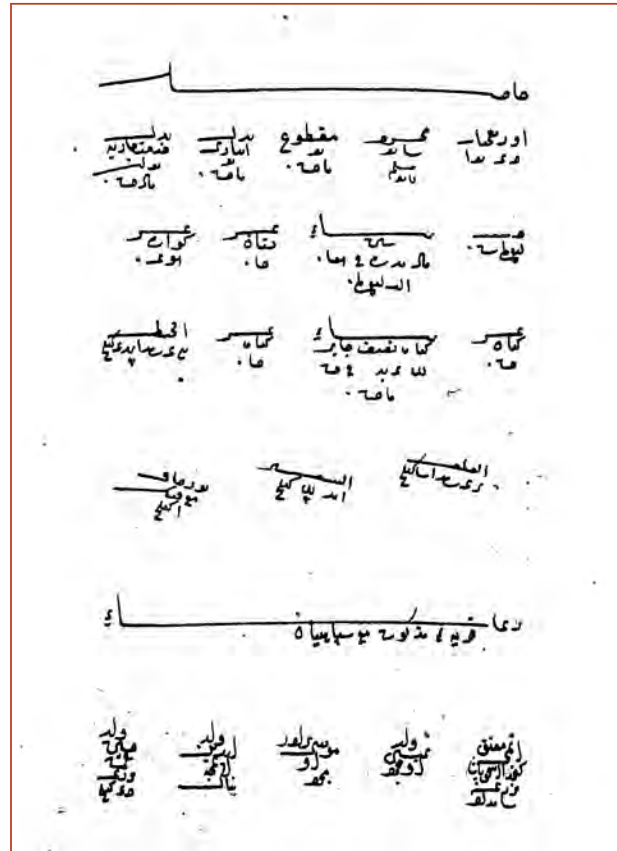

ÇİFTLİK ve
ÇAYIRLAR

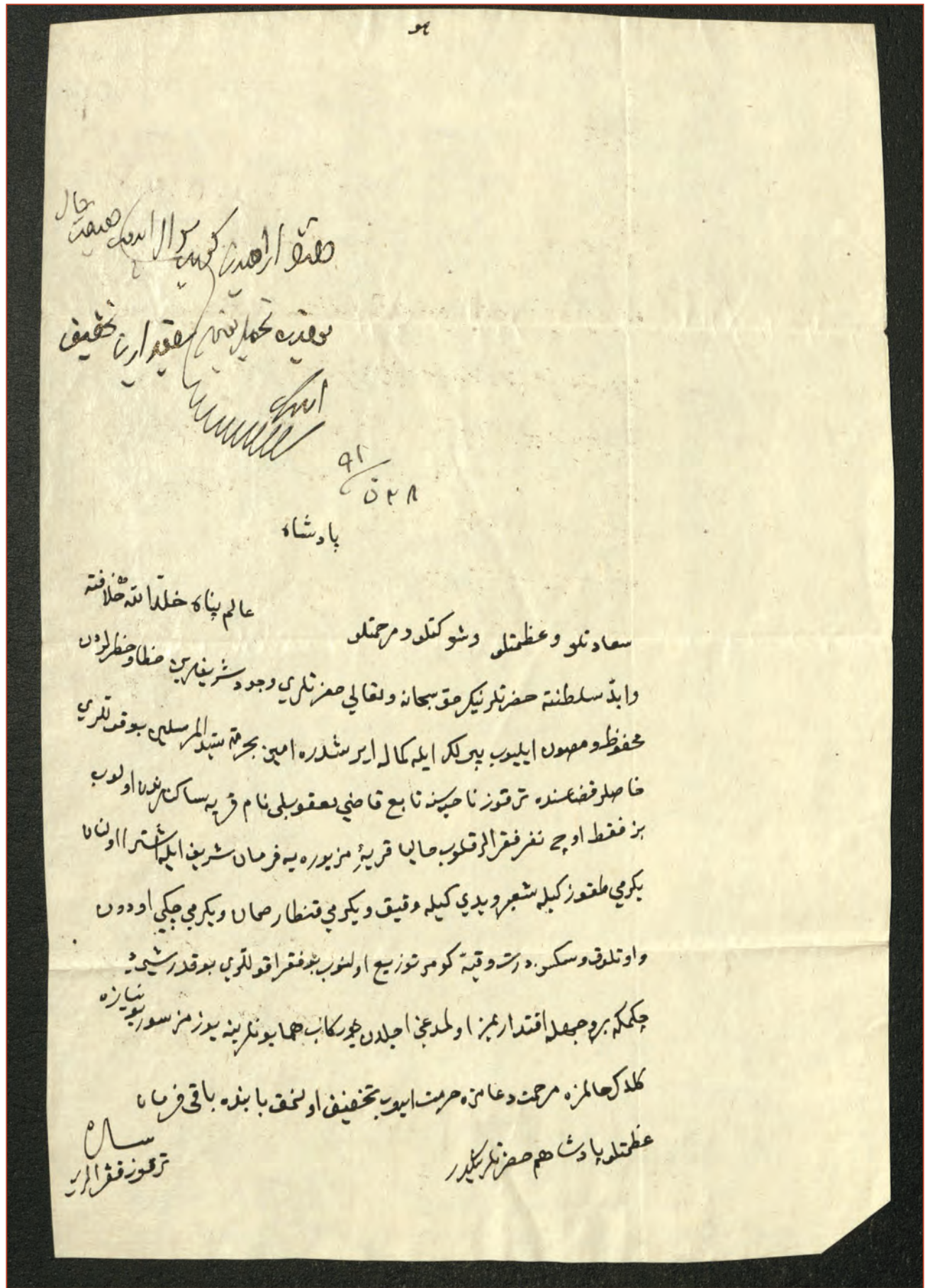
Ispartakule (Ispartigon) köyünün nüfusu ile sosyal ve iktisadi durumunu belirtir tapu defteri kaydı 1530

Karye-i Ispartigon Ortakçıyân Ber-mûceb-i Sâbık				
İstapan veled-i Vihal Mukâta'a 150	Grilice zen-i O	Grikos veled-i O Çift	Petro birâder-i O Çift	İvladoşe zen-i O
İvan veled-i O Çâr-sâle	Yani veled-i O Dü-sâle	Petro Göray birâder-i O Çift	Neşe zen-i O	Toma veled-i O Se-sâle
Nikola birâder-i Göray Çift	Margariti zen-i O	Radic veled-i Rayko Çift	Miliçe zen-i O	Fatma duhter-i Uzun İsmail Cebei Der-şehir
Filip veled-i Lazari Çift	Milanka zen-i O	İstapan veled-i O Mücerred	Pelise duhter-i O Çâzde-sâle	Margita hâher-i O Dü-sâle
An-sürgünân-ı Davud Paşa Boğdan veled-i İsvetko Çift	Olivera zen-i O	Gora veled-i O Şeş-sâle	Pelise duhter-i O Dü-sâle	İsotko veled-i Dimitri Bedel-i hizmet-i Cârîye 100 An-hâric
98b Anika zen-i O	Vukile veled-i Radin Çift	Lobice zen-i O	İvan veled-i O Penc-sâle	Mihovil veled-i Vukile Çift
Marinika zen-i O	Martin veled-i O Dü-sâle	Radovan veled-i Peribat Çift	Drajiçe zen-i O	Nikola veled-i Pojdar Çift
Marine zen-i O	Pelise duhter-i O Dü-sâle	Luka veled-i Pinho Çift	Marko birâder-i O Mücerred-bâliğ	Martin birâder-i O Nüh-sâle
Markini hâher-i O Şeş-sâle	İstoyan veled-i Dimitri Âbık	Radoya veled-i İstapan Çift	Teodora zen-i O	Pelise duhter-i O Deh-sâle
Laj veled-i Petre Çift	Mihovil veled-i Vuk Çift	Petre veled-i Jivkov Bedel-i anbarî 100	Yelense zen-i O	Toma veled-i O Se-sâle
Martin birâder-i Petre Mücerred bâliğ	Marko birâder-i O Mücerred bâliğ	An-sürgünân-ı İskender Paşa Vukik veled-i İvkov Bedel-i hizmet-i Cârîye 150	Margita zen-i O	Müslim şüde an- sürgünân-ı mezkûr Hasan veled-i İvkov mücerred
Katrine duhter-i cârîye Penc-sâle	An-sürgünân-ı Davud Paşa Vukik veled-i Mehmedî Mücerred	Bive (dul) Vinka mâder-i Nikola	Bive Vokova zen-i Toma	Bive Viyon zen-i Mark
Bive Veselye	Bive Miliçe zen-i Jivkov	Bive Roja An-sürgünân-ı Davud Paşa	Bive Vokak An-sürgünân-ı İskender Paşa	

Hâsıl				
Ortakçıyân 15 neferan	Mücerred 6 nefer Müslim 2 nefer	Maktû', nefer 150	Bedel-i Anbâri, nefer 150	Bedel-i Hizmet-i Câriye, neferan 250
Cizye 460	Bahâ- Şıra: 200 medre, fî 7 1.400	Öşr-i Bostân 5	Öşr-i Küvâre 17	
Öşr-i Kettân 50	Bahâ-i giyâh-ı nısf-ı çayır: 3 An-yed-i () fî 50 150	Öşr-i Giyâh 5	El-hınta 23 müdden 18,5 kilçe	
El-alef 22 müdden 6 kilçe	Eş-Şa'îr 1 müdd, 3,5 kilçe	Burçak ma'a fiğ 1 kilçe		
Re'âyâ-i Karye-i Mezkûre ma'a Sipâhiyan				
Atma, mu'tak-ı Kethüda İshak Paşa Mezra'a-i 6 midâd	İsa veled-i O Mücerred	Musa birâder-i O Mücerred	Aydın veled-i Atmaca Bennâk	Hamza veled-i Hüseyin Mezra'a: 12 kilçe
Veli veled-i O	Musa veled-i Mehmed Mücerred	İlyas veled-i Abdullâh Mezra'a: 15 kilçe	Balaban veled-i O	Ali mu'tak-ı Ahmed Mezra'a: 1 müdd
Hasan Bahâeddin Mezra'a: 6 midâd	Lutfi an-silahdârân Mezra'a: müddan	İbrâhîm Yeniçeri Mezra'a: 6 midâd	Ali mütekâ'id Mezra'a: 5 midâd	
Hâsıl				
Resm-i bennâk: 9	Bahâ-i şıra: 33 medre, fî 7 231	Öşr-i küvâre: 19	Öşr-i küvâre: 19	
Mukâta'a-i bağ 11 dönüm, fî 4: 44	Resm-i âsiyâb: () Bâb 25	Resm-i âsiyâb-ı bâd: () bâb 30	Resm-i arûs: 30	
Mukâta'a-i bağ 11 dönüm, fî 4: 44	Resm-i âsiyâb: () Bâb 25	Resm-i âsiyâb-ı bâd: () bâb 30	Resm-i arûs: 30	
Resm-i fıçı: 30	Resm-i hınzîr: 9	El-Hınta 5 midâd, 12 kilçe	El-alef 6 midâd, 4 kilçe, 3 şinik	
Resm-i mezra'a: 100	Eş-şa'îr: müddân			
Yekûnât				
Ani'l-nakd: 2.723		Ani'l--galle		
		El-hınta 29 müdden 16 kilçe, 2 şinik	El-Alef 18 müdden, 11 kilçe, 3 şinik	Eş-Şa'îr 3 midâd, 3 kilçe, 2 şinik
				Burçak maa fig 1 kilçe

Terkos nahiyesine tabi Kadı Yakuplu'dan satın
alınması istenen şaîr (arpa), dakîk (un), saman
ve odun kömürünün istenilen miktarda teminine
güçleri olmadığını muhtevi Terkos fukaraları
tarafından verilen istirhamname
22 Ekim 1680

*Devletlü İbrahim'den görüp suâl edüp hakikat-i hâl bunlara tahmîl olunan mikdârın tahkîk eyleye-
sün deyü buyuruldu*
Fî 28 N. Sene [10]91

Sa'âdetlü ve azametlü ve şevketlü ve merhametlü pâdişâh-ı âlem-penâh *halledallâhü hilâfete* ve *ebbede saltana-
tehü* hazretlerinin Hakk subhânehü ve teâlâ hazretleri vücûd-ı şerîflerin hatâ ve hat[a]rlardan mahfûz ve masûn eyleyüb
pîrlîk ile kemâle erişdire. Amîn. Bi-hürmeti seyyidi'l-mürselîn. Bu kulları Haslar kazâsında Terkoz nâhiyesine tâbi' Kadı
Ya'kûblu nâm karye sâkinlerinden olup biz fakat üç nefer fukarâlar kalub hâliyâ karye-i mezbûreye fermân-ı şerîf ile
iştirâ olunan yirmi dokuz kile şa'îr ve yedi kile dakîk ve yirmi kantar saman ve yirmi çeki odun ve otluk ve seksen dört
vukiyye kömür tevzî' olunup bu fukarâ kulları bu kadar şey'i çekmeğe bir-vechile iktidârımız olmadığı ecilden deyü
rikâb-ı humâyûnlarına yüzümüz sürüp niyâza geldik hâlimize merhamet du'âmıza hürmet edüp tahfîf olunmak bâbında
bâkî fermân azametlü pâdişâhım hazretlerindir.

Bende
Terköz fukarâları

Miri çayırlardaki otları taşımak için getirilen arabaların yeterli olmaması sebebiyle Çatalca, Filyos ve Sazlıdere'deki otlaklarda kalan otların taşınması için Çatalca, Terkos, Büyükçekmece ve Küçükçekmece ahalisinden araba kiralanması
23 Haziran 1700

Telhîs mûcibince fermân buyuruldu.

Arz-ı bende-i bi-mikdâr-ı budur ki

Hâlâ işbu sene-i mübârekede Âsitâne-i Sa'âdet etrâfında olan mîrî çayırlardan hâsıl otlağı avâriz bedeli mu'ayyen olan arabalar vefâ etmeyüp ücret ile araba tutulup kusûr otlak nakli lâzım gelmekle Çatalca'dan Âsitâne anbarına nakline her bir araba her nakilde yüz yirmişer sağ akçe ücret ile üç nöbet Çatalca nâhiyesinden yüz elli araba Terkos nâhiyesinden iki yüz araba Filyos ve Sazlıdere çayıryından dahi seksener sağ akçe verilmek üzere Çekmece-i Kebîr ve Sagîr'den ellişer araba ihrâc olunması Otlak Emîni kulları arzuhal eder ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ihrâcı içün emr-i şerîf tahrîri bâbında fermân devletlü sultânım hazretlerindir.

(Katip Gülü)

Tezkire-i âlî dâde
Fî 6 M. sene 1112.
Kayd-şüd
Fî 6 M. sene 1112.

Devletlü ve sa'âdetlü sultânım hazretleri sağ olsun

İstanbul etrâfında olan mîrî çayırların otu biçilip kazâlardan ihrâc olunan arabalar kifâyet etmeyip biçilen otluk hâliyâ yerinde kalub yağmur isâbet eyledikde bi'l-küllîye telef olmağa bâ'is olur devletlü ve sa'âdetlü sultânımızdan mercûdur ki Çatalca kazâsında yüz elli araba Çatalca çayıru otluğu için ve Terkos nâhiyesinde dahi iki yüz araba, Filyos ve Sazlıdere otluğu nakli için ve Çekmece-i Kebîr ve Sagîr'den dahi yüz araba ihrâc olunmak iktizâ eder. Çatalca'dan getirene yüz yirmi akçe ve Sazlıdere ve Filyos'dan getirene seksener akçe ücretleri taraf-ı mîrîden verilmek üzere üçer nöbet gelmek üzere zikrolunan arabalar kazâ-i mezbûrlardan ihrâc olunmak bâbında Çatalca ustasına ve nâibine hitâben fermân-ı şerîf recâ olunur. Bâkî fermân sa'âdetlü sultânımıdır.

Bende
Halil
Emîn-i Giyâh-ı hâlâ

Bojdar köyünden Emine Hatun'un kocası Yakub Beşe b. Yusuf ile beytûlmâla kalan terekesi

8 Ekim 1745

Havâss-ı Refî'a kazâsı muzâfâtından Çekmece-i Kebîr nâhiyesine tâbî' Bojdar karyesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Emine Hatun bt. Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku Yakub Beşe b. Yusuf'dan gayrı zâhir[de] vâris-i ma'rûfesi olmayıp terekesi cânib-i beytûlmâla âid olmağla mahâll-i mezbûrda beytûlmâl kabzına me'mûr olan fahrû'l-akrân Salih Ağa b. Mehmed ve tereke-i müteveffât-ı mezbûre Eyüb sûkuna araba ile nakil vaz' olunduğuna binâen Hazret-i Eyüb Vakf-ı şerîf tarafından emîn-i beytûlmâl nâzırı es-Seyyid Ahmed Ağa zevc-i merkûm ma'rifetleriyle sûk-ı mezkûrda fûrûht olunan tereke-i müteveffât-ı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi'l-yevmi's-sânî aşer min-Şevvâli'l-mükerrerrem sene semân ve hamsîn ve mi'e ve elf.

Minder [Adet] 1 Akçe 474	Ve minder [Adet] 1 Akçe 480	Alaca semeni sagır minder Akçe 99	Merre köhne döşek [Adet] 1 Akçe 429	Çatma yasdık [Adet] 8 Akçe 3.600	Yemenî baş yasdığı [Adet] 2 Akçe 159		
Çuka mak'ad	Köhne kilim [Adet]	Ocak yaşmağı	Yemenî yorgan	Köhne yemenî	İnci kuşak		
[Adet] 2 Akçe 1.579	Köhne yorgan ma'a çarşeb [Adet] 1 Akçe 129	Sandal yorgan [Adet] 1 Akçe 300	Köhne şilte [Adet] 1 Akçe 75	Köhne döşek çarşeb Akçe 24			
Köhne havlu peşkir [Adet] 1 Akçe 105	Seccâde [Adet] 1 Akçe 230	Sadefli iskemle [Adet] 1 Akçe 130	Orta keçesi [Adet] 1 Akçe 820	Kırmızı çuka cübbe [Adet] 1 Akçe 485	Köhne çuka ferâce Akçe 502		
Şeritli Kaneviz şâlî cübbe [Adet] 1 Akçe 1.200	Şâlî şeritli anteri [Adet] 1 Akçe 1.155	Mısır alacası kaftan [Adet] 1 Akçe 489	Yemenî sofra [Adet] 1 Akçe 175	Köhne alaca zıbın ve anteri [Adet] 2 Akçe 120			
Yüz yasdığı [Adet] 1 Akçe 23	Köhne şâlî anteri [Adet] 1 Akçe 120	Köhne çintiyân [Adet] 1 Akçe 80	Hırdavât [Adet] 1 Akçe 39	Sagır serpûş [Adet] 2 Akçe 24	Sepet sandık [Adet] 1 Akçe 120		
Güğüm [Adet] 1 Akçe 520	Sahan [Adet] 3 Akçe 369	Kapak [Adet] 3	Tencere bâ-ka- pak [Adet] 1 Akçe 165	Def'a kebîr tencere [Adet] 1 Akçe 380	Def'a sagır tencere [Adet] 1 Akçe 60	Sagır tâbe [Adet] 1 Akçe 50	Sini [Adet] 1 Akçe 330
Çorba tası ma'a kapak [Adet] 1 Akçe 170	Leğen bâ-ibrik [Adet] 1 Akçe 410	Sahan [Adet] 2 Akçe 159	ma'a kapak [Adet] 2	Kebîr ve sagır şam'dân [Adet] 1 Akçe 160	Sagır lengerî [Adet] 1 Akçe 39		
Def'a lengerî [Adet] 1 Akçe 30	Kahve ibriği ma'a tepsi Akçe 80	Tas, sagır Akçe 21	Mehr-i müeccel der-zimmet-i zevcû'l-mezbûr Akçe 1000				
Cem'an yekûn Akçe 22.505							

Minhâ el-ihracât				
Resm-i emîn-i beytûlmâl müjdegâne Akçe 2.300	Resm-i âdî [Adet] 1 Akçe 570	Kalemiye-i kâtib Akçe 240	Çukadâriye Akçe 180	İhzâriye Akçe 120
Dellâliye ve dükkân Akçe 663	Ücret-i araba Akçe 480	Kaydiye Akçe 60	Sâir mesârif-i lâzime Akçe 198	Yekûnü'l-mesârif Akçe 4.811
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm meblağ 17.694.				
Hissetü'z-zevcü'l-mezbûr Akçe 8.847			Hisse-i beytû'l-mezbûr Akçe 8.847	

Haremeyn Evkafı'ndan Büyükçekmece'nin Dereköy mevkiinde bulunan bostan, değirmen vesair emlakın kiraya verilmesi 11 Mart 1766

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

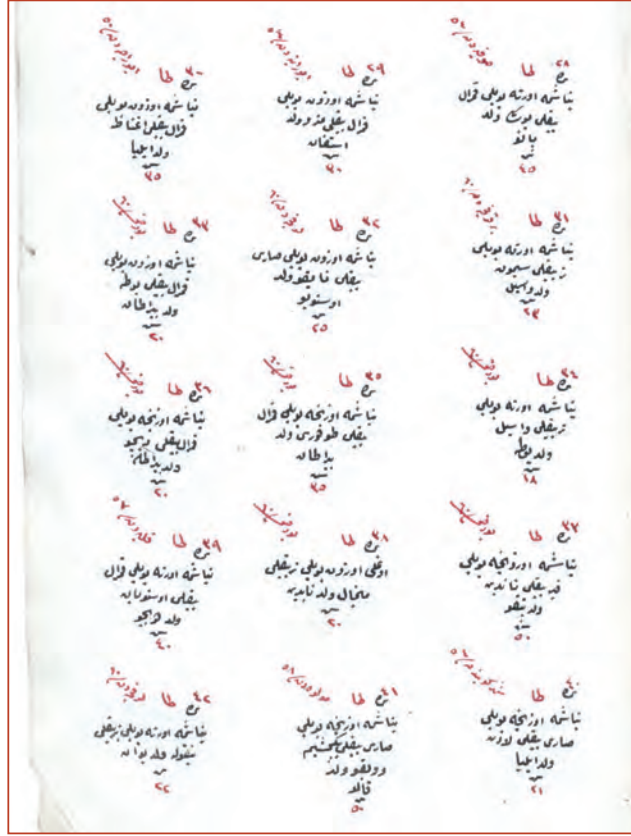
Haremeyn-i şerîfeyn şerrefehâ'llâhu te'âlâ fi'd-dâreyn evkâfından olup Haslar nâhiyesine tâbî' Çekmece-i Kebîr kurâ-
larından Dereköy nâm mahalde vâki' bir taraftan Ayazma ve suyu seddesi ve değirmen suyuna varınca ve bir taraftan
Ana suyu seddesi bende varınca ve bir taraftan değirmen bendi ve bir taraftan mer'a ve bir taraftan tarîk-i âmm ile
mahdûd mâru'z-zikr değirmen-i mezkûrun arsası mesâha oldukda terbi'an üç yüz doksan zirâ' arsası olup etrâf-ı er-
ba'ası taş duvarı ve üstü sundurma sakflı iki tahtânî oda bir kebîr ve iki sagîr cem'an üç anbar ve dehlîz ve ahur ve iki göz
çarhı müştemil âsiyâb-ı mâ'î ile hudûd-ı mezkûre dâhilinde kâin ve ayazma ittisâlinde olan on dönüm bostan ve bend
ittisâlinde olan iki dönüm bostan ve bi-hesâb-ı terbi'î yirmi yedi bin sekiz yüz zirâ' arsa üzerinde eşcâr-ı müsmire ve
gayr-i müsmireli bağçeye icâre-i mu'accele ve beher şehir otuz akçe mü'eccelesiyle mutasarrıf olan Zaîm Mustafa Ağa
bilâ-veled fevt olub mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîfe âîd ve râci' oldukda taraf-ı vakfdan tâlibine arz ve inhâ olundukda
işbu bâ'is'ü-temessük bin tâlib olub ecir misli olan mu'accelesin taraf-ı vakfa tamâmen teslîm ve masârifât-ı vakfa
sarf ve istihlâkine emr ü istîfâsından cânib-i vakfı ibrâ ve istîfâ eylemeğin merkûma îcâr ve âhir vakfa kayd oldukdan
sonra işbu hurûf li-ecli't-temessük tahrîr ve mâru'z-zikr âsiyâb ve bostan ve bağçe-i mezkûrun zabtıyçün yedine ve-
rildi mâdâm ki beher şehir ta'yîn olunan otuz akçe müeccelesin cânib-i vakfa edâ ede ve lâzım gelen ta'mîr ve termîm
ve müceddeden binâsın kendü malından vakf-ı şerîfe teberru'an eylemek üzere âsiyâb ve bostan ve bağçe-i mezkûra
merkûm mutasarrıf olup bir ferd mâni' olmaya. Tahrîran şehir-i Ramazâne'l-mübârek sene isnâ ve seb'în ve mi'e ve elf.

Terkos kazası Kotraniye (Kotroniye) Çiftliği'nde bulunan reayanın sayım defteri 9 Ocak 1845

Çiftlik-i Kotraniye		
Numara 1 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı İlyâ veled-i Teşo Sinn 30	Numara 2 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu şâbb Voto veledi Tano Sinn 12	Numara 3 <i>Bu dahi Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı İlyâ veled-i Niko Sinn 30
Numara 4 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Keto veled-i Todori Sinn 30	Numara 5 <i>Bu dahi. Sene [12]57</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Todori veled-i Niko Sinn 37	Numara 6 <i>Bu dahi. Sene [12]58</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Rayko veled-i Simon Sinn 45
Numara 7 <i>Bu dahi. Sene [12]59</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Diko veled-i Rayco Sinn 20	Numara 8 <i>Bu dahi.. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Soco veled-i Boto Sinn 35	Numara 9 <i>Bu dahi.Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Fanco veled-i İstanko Sinn 35
Numara 10 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kır bıyıklı Biyo veled-i Mirço Sinn 45	Numara 11 <i>Bu dahi.Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu ter bıyıklı yekçeşm Faço veled-i Vasil Sinn 20	Numara 12 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Ostoyan veled-i İlyâ Sinn 25
Numara 13 <i>Sofya'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Todori veled-i Baun Sinn 45	Numara 14 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı Nikola veled-i Dimo Sinn 25	Numara 15 <i>Bu dahi.Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Petko veled-i Riyo Sinn 18
Numara 16 <i>Kızanlık'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Valfo veled-i Mito Sinn 20	Numara 17 <i>Filibe'den. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Angeli veledi Dimitri Sinn 26	Numara 18 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Dobro veled-i Naşo Sinn 25
Numara 19 <i>İzladi'den. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Boto veled-i Matyo Sinn 23	Numara 20 <i>Filibe'den. Sene [12]57</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Hristo veledi Yuvan Sinn 25	Numara 21 <i>Manastır'dan. Sene [12]58</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Yorgi veled-i Piço Sinn 25
Numara 22 <i>Dobnice'den. Sene</i> Yanaşma uzunca boylu ter bıyıklı İstefan veled-i Milço Sinn 20	Numara 23 <i>Dobnice'den. Sene [12]59</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Kristo veled-i Taricko Sinn 45	Numara 24 <i>İvraca'dan. Sene [12]53</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Yanko veled-i Mitko Sinn 25
Numara 25 <i>Sofya'dan. Sene [12]55</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Dimitri veled-i İstirati Sinn 35	Numara 26 <i>Filibe'den. Sene [12]52</i> Yanaşma orta boylu kara bıyıklı Ostoyan veled-i Petro Sinn 36	Numara 27 <i>Bu dahi.Sene [12]54</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı İslakco veled-i Rado Sinn 25

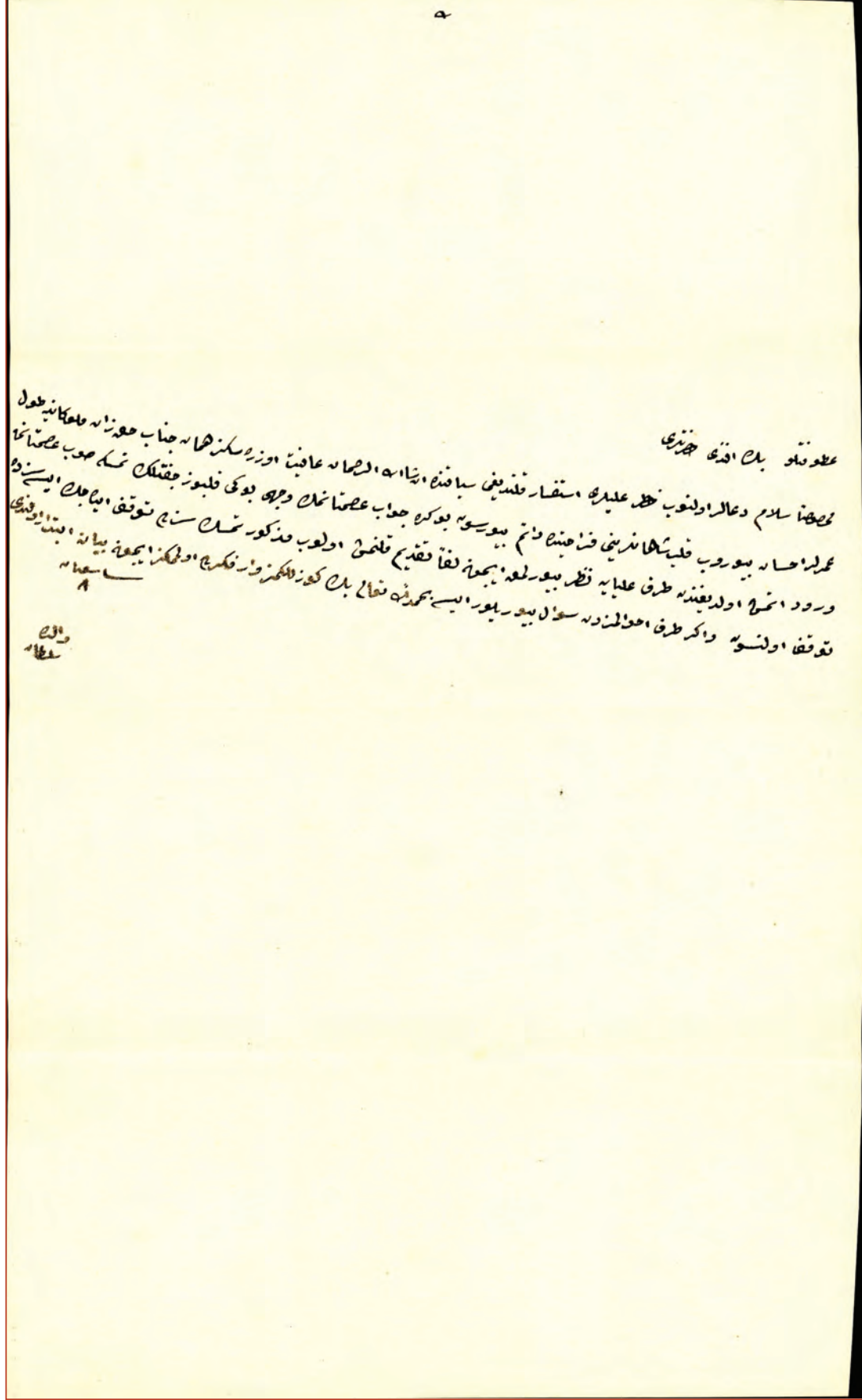
Numara 28 <i>Sofya'dan. Sene [12]54</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Yorgi veled-i Pano Sinn 45	Numara 29 <i>İvranye'den. Sene [12]54</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Metro veled-i İstefan Sinn 30	Numara 30 <i>İvrace'den. Sene [12]50</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Ağnaz veled-i İlya Sinn 35
Numara 31 <i>Berkofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Simon veled-i Vasil Sinn 23	Numara 32 <i>Lofça'dan. Sene [12]58</i> Yanaşma uzun boylu sarı bıyıklı Nayko veled-i Ostoyo Sinn 25	Numara 33 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Bota veled-i Biratan Sinn 20
Numara 34 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Vasil veled-i Yuta Sinn 18	Numara 35 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Todorı veledi Biratan Sinn 35	Numara 36 <i>Bu dahi Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kumral bıyıklı Diço veled-i Biratan Sinn 20
Numara 37 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Yanaşma uzunca boylu kır bıyıklı Nandin veled-i Niko Sinn 50	Numara 38 <i>Bu dahi. Sene [12]60</i> Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Mihał veled-i Nabdin Sinn 20	Numara 39 <i>Filibe'den. Sene [12]57</i> Yanaşma uzun boylu kumral bıyıklı Ostoyan veled-i Dopço Sinn 40
Numara 40 <i>Şehirköyü'nden. Sene [12]54</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı Laden veled-i İlya Sinn 21	Numara 41 <i>Movlova'dan. Sene [12]58</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı yekçeşm Robiko veled-i Kalo Sinn 50	Numara 42 <i>Lofça'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Nikolo veled-i Yuvan Sinn 22
Numara 43 <i>Şehirköyü'nden. Sene [12]53</i> Yanaşma uzunca boylu kara bıyıklı Gir veled-i Kalo Sinn 23	Numara 44 <i>Çırpan'dan. Sene [12]45</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Nikola veled-i Yani Sinn 42	Numara 45 <i>Dobnice'den. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Hristo veled-i Tarandafil Sinn 19
Numara 46 <i>Gölikesri'den Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı İstefan veled-i Petro Sinn 22	Numara 47 <i>İznebol'dan. Sene [12]60</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Paņço veled-i Ostoyo Sinn 20	Numara 48 <i>Vidin'den. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı İlya veled-i Ostoyan Sinn 35
Numara 49 <i>Priznik'den. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Vitan veled-i Ostoyan Sinn 22	Numara 50 <i>Vize'den. Sene [12]50</i> Çoban orta boylu kumral bıyıklı Yorgi veledi Atma Sinn 40	Numara 51 <i>Vidin'den. Sene [12]54</i> Çoban uzunca boylu ter bıyıklı Petro veled-i Valo Sinn 20
Numara 52 <i>Lofça'dan. Sene [12]59</i> Çoban orta boylu şâbb Viragoyo veled-i Biyo Sinn 15	Numara 53 <i>Dobnice'den.. Sene [12]54</i> Mandracı orta boylu kumral bıyıklı Yuvan veledi Miloş Sinn 25	

Ispartuvan ve Tahtakale Çiftliği reaya sayım defteri

9 Ocak 1845

Çiftlik-i Ispartuvân ve Tahtakal'a der'uhde-i Toma Çorbacı		
Numara 1 <i>Tergos'dan gelmiştir. Sene [12]50</i> Kahyâ uzun boylu sarı bıyıklı Yorgi veled-i Ostoyan Sinn 30	Numara 2 <i>Filibe kazâsından gelmiştir. Sene [12]58</i> Çoban orta boylu sarı bıyıklı Metro veledi Mayno Sinn 45	Numara 3 <i>Samako'dan gelmiştir. Sene [12]57</i> Çoban uzun boylu ter bıyıklı Yorgi veled-i Velko Sinn 22
Numara 4 <i>Filibe kazâsından gelmiştir. Sene [12]57</i> Miftâhçı orta boylu kumral bıyıklı Panço veled-i Baso Sinn 28	Numara 5 <i>İzladi kazâsından gelmiştir. Sene [12]58</i> Odacı orta boylu sarı bıyıklı Vasil veled-i Todorî Sinn 25	Numara 6 <i>Filibe kazâsından gelmiştir.. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Manço veled-i Atanaş Sinn 20
Numara 7 <i>Lofça kazâsından gelmiştir. Sene [12]58</i> Çiftçi uzunca boylu sarı bıyıklı Hristo veled-i Ponço Sinn 42	Numara 8 <i>Bu dahi. Sene [12]58</i> Yanaşma uzun boylu ter bıyıklı Vilko veled-i Miratko Sinn 22	Numara 9 <i>Köstendil'den gelmiştir. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Milanko veled-i Ostoyan Sinn 25
Numara 10 <i>Filibe'den gelmiştir. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Panayot veled-i Yuvan Sinn 45	Numara 11 <i>Sofya'dan gelmiştir. Sene [12]59</i> Yanaşma uzun boylu sarı bıyıklı Yuvan veled-i Ostoyan Sinn 35	Numara 12 <i>Şarköyü'nden gelmiştir.. Sene [12]59</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı Ostoyko veled-i Hristo Sinn 25
Numara 13 <i>Dobnice kazâsından gelmiştir. Mâh 1</i> Yanaşma orta boylu şâbb Resto veled-i Minço Sinn 15	Numara 14 <i>Havas kazâsından gelmiştir. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Mato veled-i Yuvan Sinn 26	Numara 15 <i>Filibe'den gelmiştir. Sene [12]59</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Vasil veled-i Polit Sinn 38
Numara 16 <i>Bu dahi. Sene [12]59</i> Yanaşma uzunca boylu sarı bıyıklı Manyo veled-i Minko Sinn 20	Numara 17 <i>Üsküp'den gelmiştir. Sene [12]55</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Marko veledi Filip Sinn 23	Numara 18 <i>Pirlepe'den gelmiştir. Sene [12]52</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Yuvan veled Sinn
Numara 19 <i>Samako'dan gelmiştir. Sene [12]57</i> Yanaşma orta boylu ter bıyıklı Aleks veled-i Yani Sinn 21	Numara 20 <i>Sofya'dan gelmiştir. Sene [12]56</i> Yanaşma orta boylu kumral bıyıklı Marin veledi Rayco Sinn 51	Numara 21 <i>Selvi kazâsından gelmiştir. Sene [12]58</i> Yanaşma orta boylu sarı bıyıklı Niko veled-i Piko Sinn 45
Numara 22 <i>Samako'dan gelmiştir. Sene [12]54</i> Hergeleci uzun boylu sarı bıyıklı Yuvan veled Sinn	Numara 23 <i>Velimeşe'de hergelecilik ile ikâmet etmekde olduğu. Mâh 6</i> Hergeleci uzun boylu ter bıyıklı Dimitri veled Sinn	Numara 24 <i>Vidin'den gelmiştir. Sene [12]53</i> Korucu uzun boylu sarı bıyıklı Ostoyan veled-i İlyo Sinn 29
Numara 25 <i>Sofya kazâsından gelmiştir. Sene [12]55</i> Çoban orta boylu sarı bıyıklı İstanko veled-i Kristo Sinn 42		

Atatürk Kitaplığı, PVS.Evr, 2794

Filyos iftliği'nin temessükünü aldığına ve
kethüdasına yolladığına dair Valide Sultan'ın
tezkiresi
29 Ocak [1863]

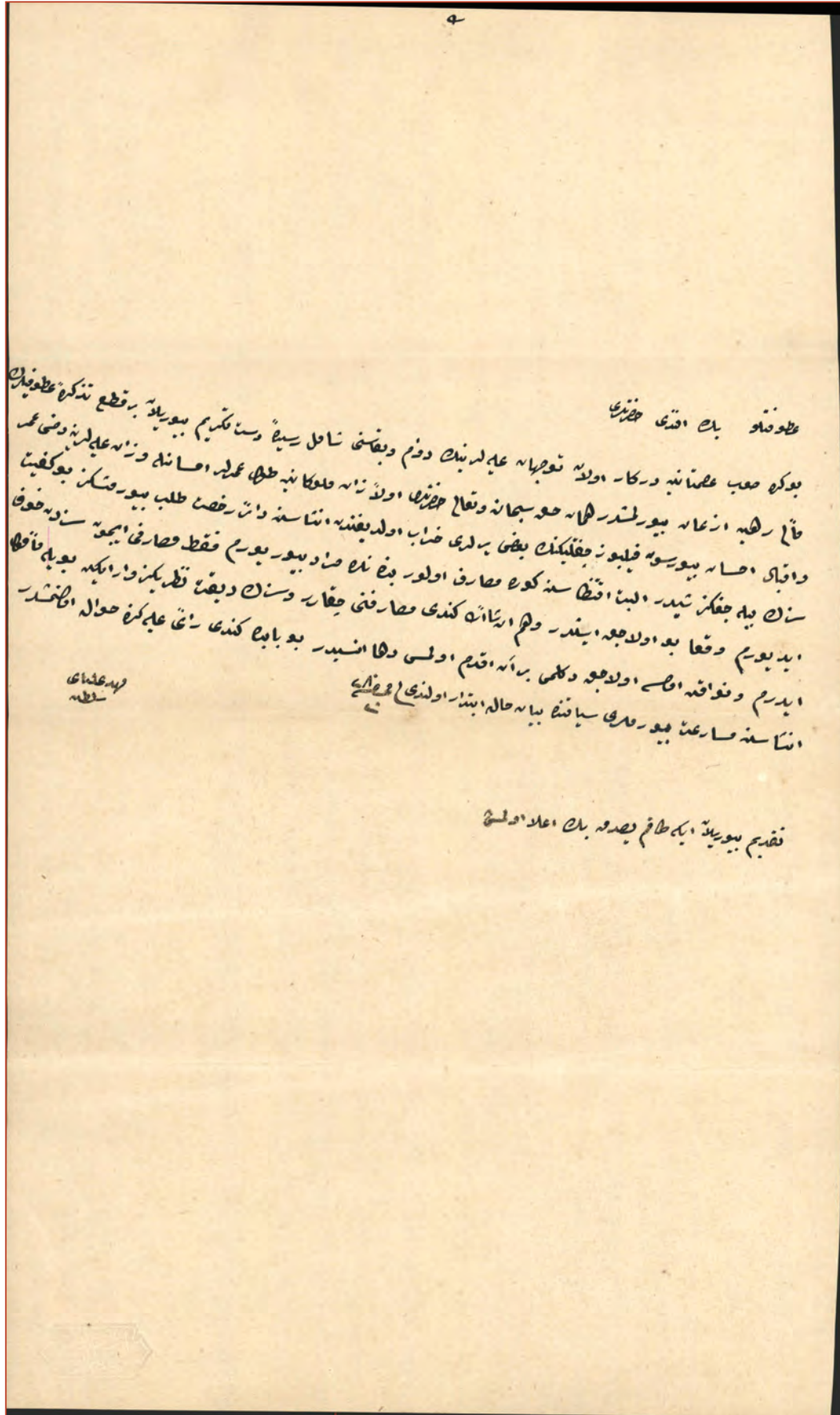

Atüfetlü Beyefendi hazretleri

Mahsûsan selâm-ı du'âları olunup hâtır-ı âlîleri istifsâr kılındığı siyâkında İnşâallahü'r-Rahmân âfiyet üzeresiniz. Hemen Cenâb-ı Hakk zât-ı mülûkâneye tûl-i ömürler ihsân buyurup kalb-i şâhânelerini ferâhiyetde dâim buyursun. Bu kerre cevâb-ı ismetânemin vechi bu ki Filyoz iftlik temessükü savb-ı ismetâneme vürûd etmiş olduğundan taraf-ı ulyâyâ nazar buyurulmak için leffen takdîm kılınmış olup mezkûr temessük siz de tevakkuf edecek ise sizde tevakkuf olunsun ve eğer taraf-ı ahvâlimizden suâl buyurulur ise bi-hamdillâhi te'âlâ pek güzelliğimiz var fikrinde olmanız için beyâna ibtidâr olundu.

Fî 8 Şa'bân.

Vâlide Sultân

Atatürk Kitaplığı, PVS.Evr, 3173

Filyos Çiftliği'nin bazı yerlerinin harap
olduğuna, buralarının tamir edilmesine ve
takdim olunan yastıkları beğendiğine dair
Valide Sultan'ın tezkiresi
7 Temmuz 1863

Atûfetlû Beyefendi hazretleri

Bu kerre savb-ı ismetâneye derkâr olan teveccühât-ı aliyyelerinin devâm ve bekâsını şâmil resîde-i dest-i tekrim buyurulan bir kıt'a tezkîre-i atûfîlerin meâlî rehîn-i iz'ân buyurulmuşdur. Hemen Hakk sübhânehû ve teâlâ hazretleri evvelâ zât-ı mülûkâneye tûl-i ömürler ihsânıyla ve zât-ı aliyyelerine dahi ömr ü ikbâl ihsân buyursun. Filyoz Çiftliği'nin ba'zı yerleri harâb olduğundan inşâsına dâir ruhsat taleb buyurmuşsunuz. Bu keyfiyet sizin bileceğiniz şeydir. Elbet iktizâsına göre masârîf olur. Bende murâd buyuruyorum. Fakat masârîf için sizden havf ediyorum. Vâkı'a bu olacak işler[d]ir ve hem İnşâallah kendi masârîfını çıkarır ve sizin dikkat-i nazarınız var iken böyle me'mûl ederim ve ne vakit olsa olacak değil mi? Bir an akdem olması daha ensebdir. Bu bâbda kendi re'y-i âliyyenize havâle olunmuşdur. İnşâsına müsâra'at buyurdukları siyâkında beyân-ı hâle ibtidâr olundu.

Fî 20 Muharrem sene [1]280.

Mehd-i ulyâ-yı saltanat

Takdîm buyurulan iki takım yastık pek a'lâ olmuş.

Atatürk Kitaplığı, PVS.Evr, 3129

Su hususu için su yolcuya tenbihte
bulunulmasına, Filyos Çiftliği sütünden
yapılmış peynirin pek güzel olduğuna,
bahçesinin mahsulünden gönderdiği meyveden
dolayı memnun olduğuna ve peynirden padişah
hazretlerine takdim buyurduğuna dair Vâlide
Sultan'ın tezkiresi
5 Eylül 1863

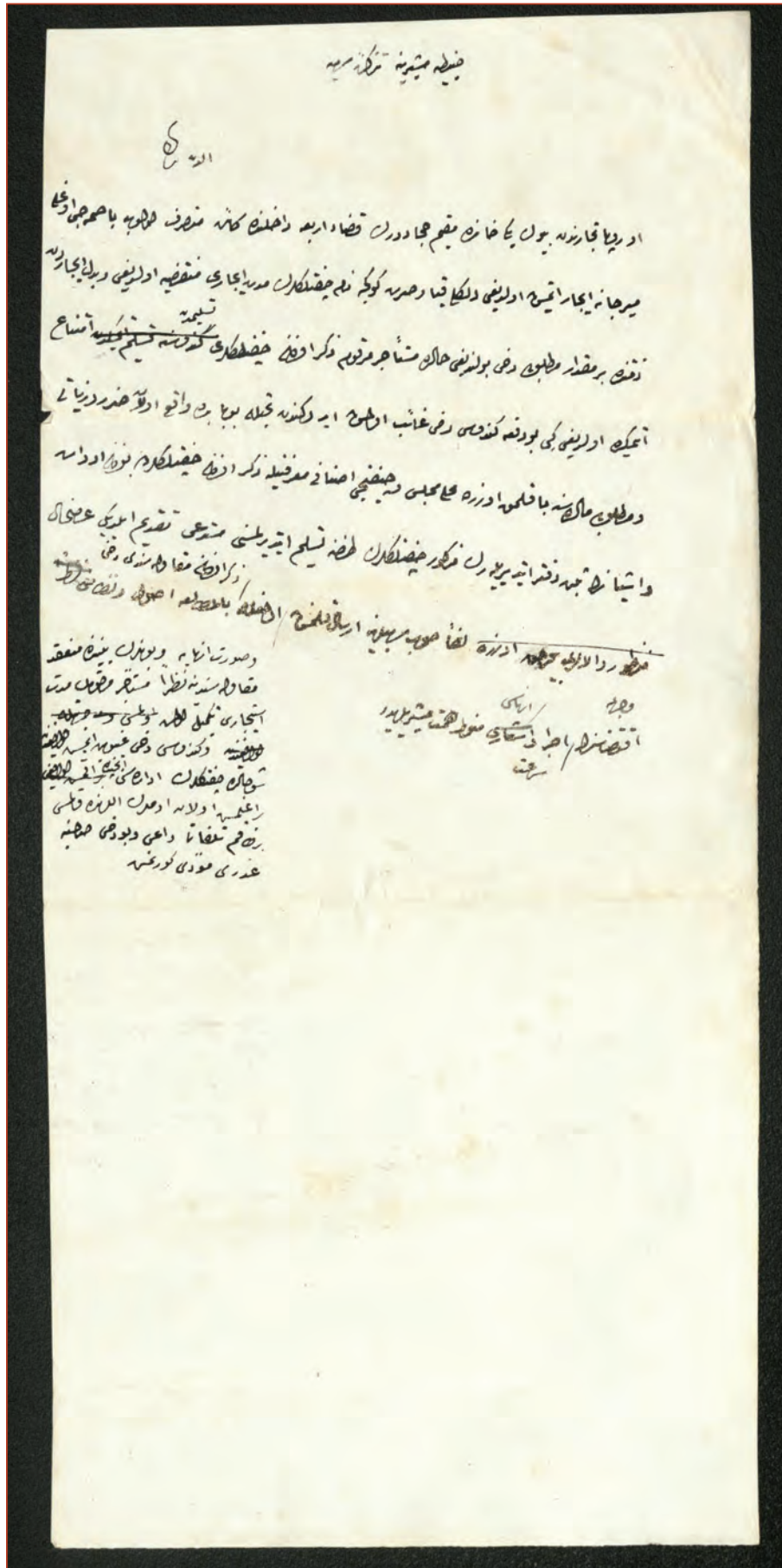

Atûfetlû Beyefendi hazretleri

Bu kere savb-ı ismetâneye derkâr olan teveccühât-ı aliyyelerinin devâm ve bekâsını şâmil resîde-i dest-i tekrîm buyurulan bir kıt'a tahrîrât-ı atûfîlerin meâl-i vâlâsı rehîn-i iz'ân buyurulmuşdur. Su keyfiyeti için su yolcuya tenbîh buyurmanıza memnûn oldum. Filyoz Çiftliği'nin sūdünden peynir yaptırmış, pek güzel olmuş. Bir mikdâr kesdirip bakdım ve bağçe-i aliyyelerin mahsûlü olan meyveden memnûn ve makbûliyyet hâsıl olmuşdur. Cenâb-ı Mevlâ çok vakit [ü] eyyâmılarına yetiştirip dâimâ böyle göndermekden dûr etmesin. Yemiş ve peynirden şevketlû Arslanım hazretlerine takdîm buyurdum. Herhâlde da'vât-ı hayriyelerinde bulunduğumu leffen beyânına ictisâr kılındı.

Fî 25 Rebî'ü'l-evvel sene [1]280.

Mehd-i ulyâ-yı saltanat

BOA, HR.MKT, 526/16

Avrupa tüccarından Hacador'un Basmacıoğlu Mircan'a icar ettiği Deliklikaya ve Sırt Gökçe çiftlikleri hakkında 14 Eylül 1865

Zabtiye Müşîrine tezkire-i sâmiye

Elden yazıldı

Avrupa tüccârından Büyük Yeni Han'da mukîm Hacador'un kazâ-i Erba'a dâhilinde kâin mutasarrıf olup Basmacı oğlu Mircan'a îcâr etmiş olduğu Deliklikaya ve Sırt Gökçe nâm çiftliklerin müddet-i îcârı münkâziye olduğu ve bedel-i îcârdan zimmetinde bir mikdâr matlûbu dahî bulunduğu hâlde müste'cir-i merkûm zikr olunan çiftlikleri teslimden imtinâ' etmekde olduğu gibi bu def'a kendisi dahî gâib olmuş idüğünden bahisle bu bâbda vâkı' olan zarar ve ziyânı ve matlûbu mâddesine bakılmak üzere mahallî meclis ve çiftçi esnâfı ma'rifetiyle zikr olunan çiftliklerde bulunan edevât ve eşyânın sebt-i defter etdirilerek mezkûr çiftliklerin tarafına teslim etdirilmesini müsted'î takdîm eylediği arzuhâl leffen savb-ı sâmililerine irsâl kılınmış ve sûret-i inhâya ve bunların beyinde mün'akid mukâvele senedine nazaran müste'cir-i merkûmun müddet-i istîcârı tekâmîl olmuş ve kendisi dahî gaybûbet etmiş olduğundan şu hâlde çiftliklerin idâresi için de bırakılmış olan adamların ellerinde kalmış bir takım telefâtı dâ'î ve bu dahî sâhibine gadri mü'eddî görünmüş olmağla zikr olunan mukâvele senedi dahî bi'l-mütâla'a usûl ve nizâmı vechile iktizâsının sür'at-i icrâ ve inhâsı menûl-ı himmet-i müşîrileridir.

شایانه بوردیلا ماعده محضه ملوکانه لیه توفیقاً ملوکانه خارجیه منبره
 قولیه توبیخ و احاله اولنانه اسیرحت فابریقه استیاری اوزرینه شرط مقاوله
 و اعطای لازم کلامه بشور لیا کفالت انجسی بکره آلج فابریقه منک
 نصیه اولنانه زمانده اوله انشا و امانده غیث اوله نجفی بیانه اولدیفی
 واسیانه قوه جوارین معاینه سینه ماعده بوردیلا مفاظه منک کیم طقوز بوزمردو
 درینک و ابرده درونده ناکم ایدیه براده کوبه منک مقداری یکریمی اوتوز
 طونلا توره عبارت بولندیقینه بونک الهوده صورتی افواج و نقل حاره منک المنقه
 اولدیفی معوضه راجه دی القعه ۱۴۱
 قوه
 مهال

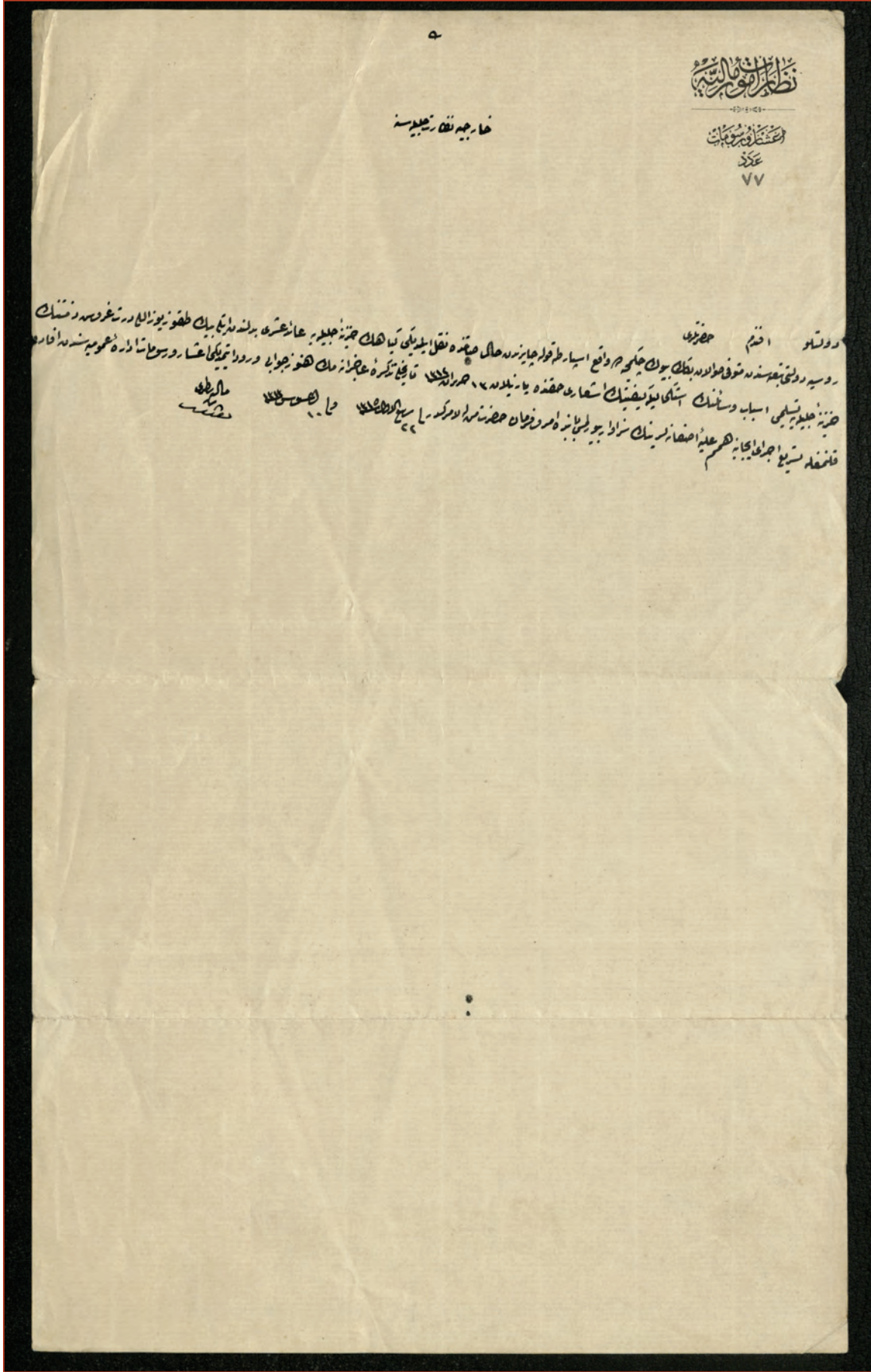
İspermeçet fabrikası inşaatı ihalesi ve Ispartakule yakınındaki mağaralarda bulunan yarasa gübrelerinin ihracı 6 Haziran 1893

Şâyân buyurulan müsâ'ade-i mahsûsa-i mülûkânelerine tevfiîkan Mektûbî-i Hâriciye Münîr Bey kullarına tevdî' ve ihâlâ buyurulan İspermeçet fabrikası imtiyâzı üzerine şart-ı mukâvele vechile i'tâsı lâzım gelen beş yüz lira kefâlet akçesi bu kere alınıp fabrikanın ta'yîn olunan zamandan evvel inşâ ve ikmâline de gayret olunacağı beyân olunduğu ve Ispartakule civârında mu'âyesine müsâ'ade buyuruluna mağaranın gerçi dokuz yüz metre derinliği var ise de derûnunda terâküm eden yarasa gübresinin mikdârı yirmi otuz tonilatodan ibâret bulunduğundan bunun ehven sûretde ihrâc ve nakli çâresinin aranılmakda olduğu ma'rûzdur.

Fî 21 Zilka'de sene [1]310.

Kulları
Mikail

BOA, HR.TH, 199/41

Rusya tebaasından Savalan Bey'in hayatta iken
Ispartakule çayırından naklettiği otun Hazine'ye
ait öşür bedelinin teslimi için gereğinin
yapılması
21 Ağustos 1897

Nezâret-i Umûr-ı Mâliye
A'şâr ve Rûsûmât
Aded
77

Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlû efendim hazretleri
Rusya Devleti tebe'asından müteveffâ Savalan Bey'in Büyükçekmece'de vâkı' Ispartakule çayırından hâl-i hayâtın-
da nakl eylediği giyâhın Hazîne-i Celîle'ye âid öşrû bedelinden iki bin dokuz yüz elli dört gurus zimmetinin Hazîne-i
Celîle'ye teslîmi esbâb ve sâilinin istikmâliyle keyfiyetinin iş'ârı hakkında yazılan 13 Haziran sene [1]312 târîhli
tezkire-i âcizânemin henüz cevâbı vürûd etmediği A'şâr ve Rûsûmât Idâre-i Umûmiyyesi'nden ifâde kılınmağla tesrî'-i
icrâ-yı îcâbına himem-i aliyye-i asâfânelerinin sezâvâr buyurulması bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehû'l-emrin-
dir.

Fî 22 Rebû'l-evvel sene 1315 ve fî 10 Ağustos sene 1313.

Mâliye Nâzırı
Bende
(İmza)

۴
 مبالغه منفرقلقه نه منفره
 بگویند ما بجهان بوندند احمد بک رفاقتنه ابکی مشور و ابکی عهد و آلت داد و اندام اسباب طوفان
 اسنا بوندند کلوب اسباب طوفان فیضلک جسته بی لقمه ابد اجرای خضریات ابکی مکاری و بوقم
 فیضلک عودت ابیم بکاری ضابطه نواده بلبه بلبه بکی برای معلومان معروضه فرمایند
 ۱۶۱۱ ع ۱۶۱۲ ع ۱۶۱۳ ع ۱۶۱۴ ع ۱۶۱۵ ع ۱۶۱۶ ع ۱۶۱۷ ع ۱۶۱۸ ع ۱۶۱۹ ع ۱۶۲۰ ع ۱۶۲۱ ع ۱۶۲۲ ع ۱۶۲۳ ع ۱۶۲۴ ع ۱۶۲۵ ع ۱۶۲۶ ع ۱۶۲۷ ع ۱۶۲۸ ع ۱۶۲۹ ع ۱۶۳۰ ع ۱۶۳۱ ع ۱۶۳۲ ع ۱۶۳۳ ع ۱۶۳۴ ع ۱۶۳۵ ع ۱۶۳۶ ع ۱۶۳۷ ع ۱۶۳۸ ع ۱۶۳۹ ع ۱۶۴۰ ع ۱۶۴۱ ع ۱۶۴۲ ع ۱۶۴۳ ع ۱۶۴۴ ع ۱۶۴۵ ع ۱۶۴۶ ع ۱۶۴۷ ع ۱۶۴۸ ع ۱۶۴۹ ع ۱۶۵۰ ع ۱۶۵۱ ع ۱۶۵۲ ع ۱۶۵۳ ع ۱۶۵۴ ع ۱۶۵۵ ع ۱۶۵۶ ع ۱۶۵۷ ع ۱۶۵۸ ع ۱۶۵۹ ع ۱۶۶۰ ع ۱۶۶۱ ع ۱۶۶۲ ع ۱۶۶۳ ع ۱۶۶۴ ع ۱۶۶۵ ع ۱۶۶۶ ع ۱۶۶۷ ع ۱۶۶۸ ع ۱۶۶۹ ع ۱۶۷۰ ع ۱۶۷۱ ع ۱۶۷۲ ع ۱۶۷۳ ع ۱۶۷۴ ع ۱۶۷۵ ع ۱۶۷۶ ع ۱۶۷۷ ع ۱۶۷۸ ع ۱۶۷۹ ع ۱۶۸۰ ع ۱۶۸۱ ع ۱۶۸۲ ع ۱۶۸۳ ع ۱۶۸۴ ع ۱۶۸۵ ع ۱۶۸۶ ع ۱۶۸۷ ع ۱۶۸۸ ع ۱۶۸۹ ع ۱۶۹۰ ع ۱۶۹۱ ع ۱۶۹۲ ع ۱۶۹۳ ع ۱۶۹۴ ع ۱۶۹۵ ع ۱۶۹۶ ع ۱۶۹۷ ع ۱۶۹۸ ع ۱۶۹۹ ع ۱۷۰۰ ع ۱۷۰۱ ع ۱۷۰۲ ع ۱۷۰۳ ع ۱۷۰۴ ع ۱۷۰۵ ع ۱۷۰۶ ع ۱۷۰۷ ع ۱۷۰۸ ع ۱۷۰۹ ع ۱۷۱۰ ع ۱۷۱۱ ع ۱۷۱۲ ع ۱۷۱۳ ع ۱۷۱۴ ع ۱۷۱۵ ع ۱۷۱۶ ع ۱۷۱۷ ع ۱۷۱۸ ع ۱۷۱۹ ع ۱۷۲۰ ع ۱۷۲۱ ع ۱۷۲۲ ع ۱۷۲۳ ع ۱۷۲۴ ع ۱۷۲۵ ع ۱۷۲۶ ع ۱۷۲۷ ع ۱۷۲۸ ع ۱۷۲۹ ع ۱۷۳۰ ع ۱۷۳۱ ع ۱۷۳۲ ع ۱۷۳۳ ع ۱۷۳۴ ع ۱۷۳۵ ع ۱۷۳۶ ع ۱۷۳۷ ع ۱۷۳۸ ع ۱۷۳۹ ع ۱۷۴۰ ع ۱۷۴۱ ع ۱۷۴۲ ع ۱۷۴۳ ع ۱۷۴۴ ع ۱۷۴۵ ع ۱۷۴۶ ع ۱۷۴۷ ع ۱۷۴۸ ع ۱۷۴۹ ع ۱۷۵۰ ع ۱۷۵۱ ع ۱۷۵۲ ع ۱۷۵۳ ع ۱۷۵۴ ع ۱۷۵۵ ع ۱۷۵۶ ع ۱۷۵۷ ع ۱۷۵۸ ع ۱۷۵۹ ع ۱۷۶۰ ع ۱۷۶۱ ع ۱۷۶۲ ع ۱۷۶۳ ع ۱۷۶۴ ع ۱۷۶۵ ع ۱۷۶۶ ع ۱۷۶۷ ع ۱۷۶۸ ع ۱۷۶۹ ع ۱۷۷۰ ع ۱۷۷۱ ع ۱۷۷۲ ع ۱۷۷۳ ع ۱۷۷۴ ع ۱۷۷۵ ع ۱۷۷۶ ع ۱۷۷۷ ع ۱۷۷۸ ع ۱۷۷۹ ع ۱۷۸۰ ع ۱۷۸۱ ع ۱۷۸۲ ع ۱۷۸۳ ع ۱۷۸۴ ع ۱۷۸۵ ع ۱۷۸۶ ع ۱۷۸۷ ع ۱۷۸۸ ع ۱۷۸۹ ع ۱۷۹۰ ع ۱۷۹۱ ع ۱۷۹۲ ع ۱۷۹۳ ع ۱۷۹۴ ع ۱۷۹۵ ع ۱۷۹۶ ع ۱۷۹۷ ع ۱۷۹۸ ع ۱۷۹۹ ع ۱۸۰۰ ع ۱۸۰۱ ع ۱۸۰۲ ع ۱۸۰۳ ع ۱۸۰۴ ع ۱۸۰۵ ع ۱۸۰۶ ع ۱۸۰۷ ع ۱۸۰۸ ع ۱۸۰۹ ع ۱۸۱۰ ع ۱۸۱۱ ع ۱۸۱۲ ع ۱۸۱۳ ع ۱۸۱۴ ع ۱۸۱۵ ع ۱۸۱۶ ع ۱۸۱۷ ع ۱۸۱۸ ع ۱۸۱۹ ع ۱۸۲۰ ع ۱۸۲۱ ع ۱۸۲۲ ع ۱۸۲۳ ع ۱۸۲۴ ع ۱۸۲۵ ع ۱۸۲۶ ع ۱۸۲۷ ع ۱۸۲۸ ع ۱۸۲۹ ع ۱۸۳۰ ع ۱۸۳۱ ع ۱۸۳۲ ع ۱۸۳۳ ع ۱۸۳۴ ع ۱۸۳۵ ع ۱۸۳۶ ع ۱۸۳۷ ع ۱۸۳۸ ع ۱۸۳۹ ع ۱۸۴۰ ع ۱۸۴۱ ع ۱۸۴۲ ع ۱۸۴۳ ع ۱۸۴۴ ع ۱۸۴۵ ع ۱۸۴۶ ع ۱۸۴۷ ع ۱۸۴۸ ع ۱۸۴۹ ع ۱۸۵۰ ع ۱۸۵۱ ع ۱۸۵۲ ع ۱۸۵۳ ع ۱۸۵۴ ع ۱۸۵۵ ع ۱۸۵۶ ع ۱۸۵۷ ع ۱۸۵۸ ع ۱۸۵۹ ع ۱۸۶۰ ع ۱۸۶۱ ع ۱۸۶۲ ع ۱۸۶۳ ع ۱۸۶۴ ع ۱۸۶۵ ع ۱۸۶۶ ع ۱۸۶۷ ع ۱۸۶۸ ع ۱۸۶۹ ع ۱۸۷۰ ع ۱۸۷۱ ع ۱۸۷۲ ع ۱۸۷۳ ع ۱۸۷۴ ع ۱۸۷۵ ع ۱۸۷۶ ع ۱۸۷۷ ع ۱۸۷۸ ع ۱۸۷۹ ع ۱۸۸۰ ع ۱۸۸۱ ع ۱۸۸۲ ع ۱۸۸۳ ع ۱۸۸۴ ع ۱۸۸۵ ع ۱۸۸۶ ع ۱۸۸۷ ع ۱۸۸۸ ع ۱۸۸۹ ع ۱۸۹۰ ع ۱۸۹۱ ع ۱۸۹۲ ع ۱۸۹۳ ع ۱۸۹۴ ع ۱۸۹۵ ع ۱۸۹۶ ع ۱۸۹۷ ع ۱۸۹۸ ع ۱۸۹۹ ع ۱۹۰۰ ع ۱۹۰۱ ع ۱۹۰۲ ع ۱۹۰۳ ع ۱۹۰۴ ع ۱۹۰۵ ع ۱۹۰۶ ع ۱۹۰۷ ع ۱۹۰۸ ع ۱۹۰۹ ع ۱۹۱۰ ع ۱۹۱۱ ع ۱۹۱۲ ع ۱۹۱۳ ع ۱۹۱۴ ع ۱۹۱۵ ع ۱۹۱۶ ع ۱۹۱۷ ع ۱۹۱۸ ع ۱۹۱۹ ع ۱۹۲۰ ع ۱۹۲۱ ع ۱۹۲۲ ع ۱۹۲۳ ع ۱۹۲۴ ع ۱۹۲۵ ع ۱۹۲۶ ع ۱۹۲۷ ع ۱۹۲۸ ع ۱۹۲۹ ع ۱۹۳۰ ع ۱۹۳۱ ع ۱۹۳۲ ع ۱۹۳۳ ع ۱۹۳۴ ع ۱۹۳۵ ع ۱۹۳۶ ع ۱۹۳۷ ع ۱۹۳۸ ع ۱۹۳۹ ع ۱۹۴۰ ع ۱۹۴۱ ع ۱۹۴۲ ع ۱۹۴۳ ع ۱۹۴۴ ع ۱۹۴۵ ع ۱۹۴۶ ع ۱۹۴۷ ع ۱۹۴۸ ع ۱۹۴۹ ع ۱۹۵۰ ع ۱۹۵۱ ع ۱۹۵۲ ع ۱۹۵۳ ع ۱۹۵۴ ع ۱۹۵۵ ع ۱۹۵۶ ع ۱۹۵۷ ع ۱۹۵۸ ع ۱۹۵۹ ع ۱۹۶۰ ع ۱۹۶۱ ع ۱۹۶۲ ع ۱۹۶۳ ع ۱۹۶۴ ع ۱۹۶۵ ع ۱۹۶۶ ع ۱۹۶۷ ع ۱۹۶۸ ع ۱۹۶۹ ع ۱۹۷۰ ع ۱۹۷۱ ع ۱۹۷۲ ع ۱۹۷۳ ع ۱۹۷۴ ع ۱۹۷۵ ع ۱۹۷۶ ع ۱۹۷۷ ع ۱۹۷۸ ع ۱۹۷۹ ع ۱۹۸۰ ع ۱۹۸۱ ع ۱۹۸۲ ع ۱۹۸۳ ع ۱۹۸۴ ع ۱۹۸۵ ع ۱۹۸۶ ع ۱۹۸۷ ع ۱۹۸۸ ع ۱۹۸۹ ع ۱۹۹۰ ع ۱۹۹۱ ع ۱۹۹۲ ع ۱۹۹۳ ع ۱۹۹۴ ع ۱۹۹۵ ع ۱۹۹۶ ع ۱۹۹۷ ع ۱۹۹۸ ع ۱۹۹۹ ع ۲۰۰۰ ع ۲۰۰۱ ع ۲۰۰۲ ع ۲۰۰۳ ع ۲۰۰۴ ع ۲۰۰۵ ع ۲

Mabeyn'den Ahmed Bey refakatinde iki memur
ve iki amele Ispartakule istasyonuna gelerek
Ispartuvan Çiftliği çeşmesini yıktıkları
3 Eylül 1898

Çatalca Mutasarrıflığı'ndan şifre

Bugün Mâbeyn-i Hümâyûn'dan Ahmed Bey refâkatinde iki me'mûr ve iki amele ve alet ve edâvâtla Ispartakule istasyonuna gelip Ispartavan Çiftliği çeşmesini hedm ile icrâ-yı hafriyât eyledikleri ve bu akşam çiftliğe avdet eyleyecekleri zâbıta-i livâdan bildirildiği berây-ı ma'lûmât ma'rûzdur. Fermân.

Fî 16 Rebîü'l-âhir sene [1]316, Fî 22 Ağustos sene [1]314.

Mutasarrıf
Cevâd

کجه روس مسند زانده « طاهر آغلی » دینلده قریه ده سالکجه جهوار اسلام
 قریه بینه انواع دنات و تحریبانه جاسد بماند نظوری قریه لرین ترک ایدرک
 روسلره برکده کنجه و مؤخرأ اظهار زلفت و استیجانه و استیجاب رحمت اید
 ینه عودیه ایلمه اوللا بفایر الیوم کوجه جکجه قریه ده اسیر طقم استیجونه
 برست قدر ایدرک و مریوی بانده « یوزدر » دینلده قریه ده سکا ایدرک
 و ایکیوزی متجاوز نفوزی حاوی بونجه اولدین و بوندک خانه لرزه مختفرا سکو
 و حجاب الی مفعول قوی بولدین و حتی بر قاج کجه مقدم « اومری کورسند »
 نهم تر نفراف دیره کنی کسک جراتنه اوللا استیجانه بولده خط بونجه کنی
 نونجی طرفنه آتیلده سلاج اوزینه قرا ایدکی والحال امثالده معلوم بوندیه
 هر قنا لقا طهروری بعد از حال اولدین حالده قریه مکروره ده « خط بونجه
 برنجینه غیری » قرا متجاوز سائر مکروره سوار مکروره سی و یا بر قوه انضباطیه
 بولندیلدین و خانه لرین خوی ایلمه اولدین مع انکاف استیجانه مکروره ده
 اولفاده حب العبودیه معصومه و فاعل

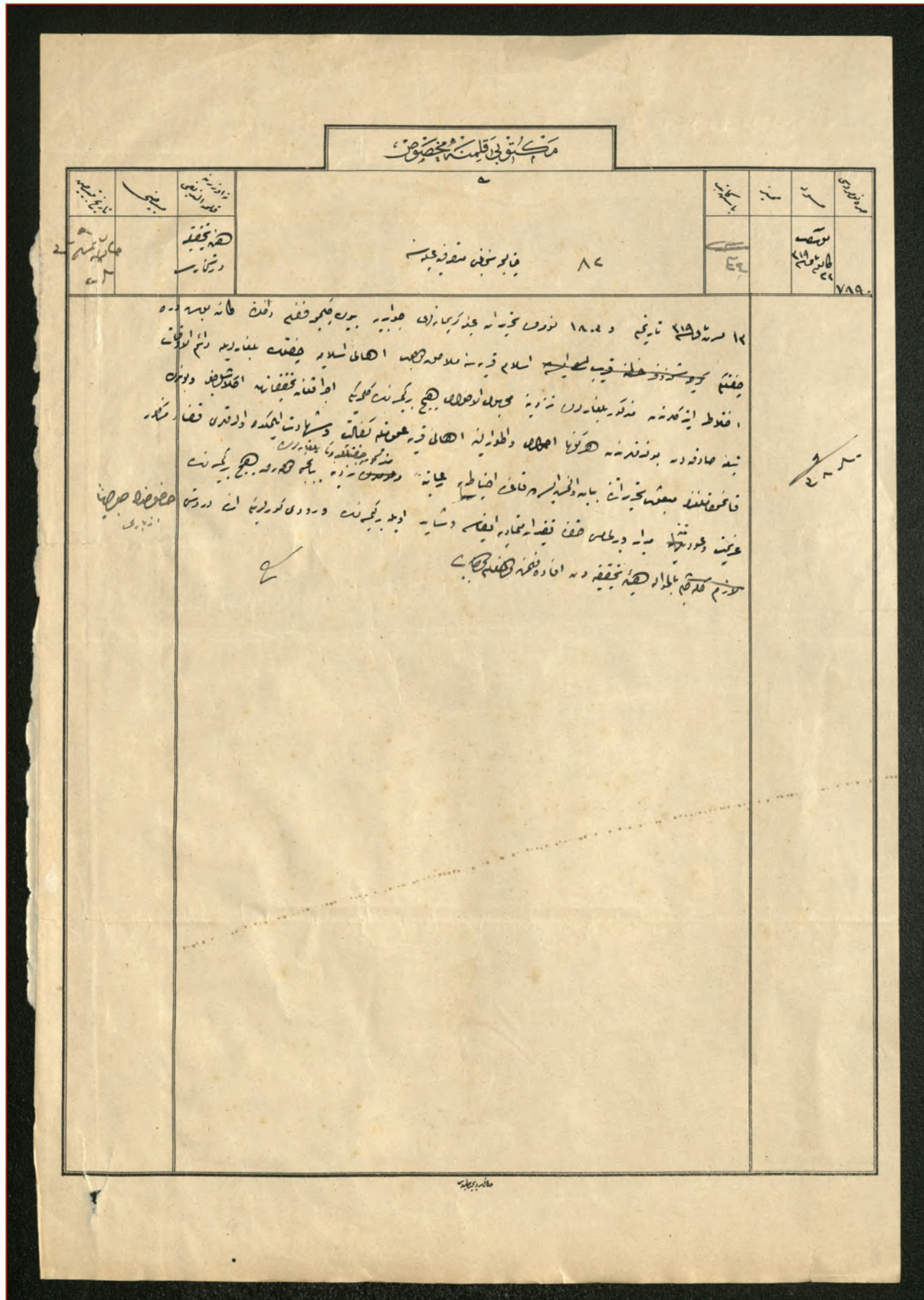
Rus savaşı sırasında çevrelerindeki İslam
köylerine zarar verip Ruslarla beraber giden
ancak pişman olup tekrar geri dönen Bulgarların
Ispartakule yakınındaki Pojder isimli mahalle
yerleştirildiği, evlerinde çeşitli silahların
bulunmasının muhtemel olduğundan gerekli
kontrolün yapılması
3 Eylül 1903

Geçen Rus mes'ele-i zâilesinde "Taşağalı" denilen karyede sâkin olup civâr İslâm karyelerine envâ'-ı denâ'et ve tahrîbâta cür'et etmelerinden dolayı karyelerini terk ederek Ruslarla birlikde gitmiş ve muahharan izhâr-ı nedâmet ve istîmân ve isticlâb-ı merhamet ile yine avdet eylemiş olan Bulgarlar el-yevm Küçükçekmece kurbunda Ispartakule istasyonunun bir sâ'at kadar ilerisinde demiryolu yanında "Pojder" denilen karyede iskân etdirilmiş ve iki yüzü mütecâviz nüfûzu hâvî bulunmuş olduğu ve bunların hânelerinde muhtefî esliha ve cebehâne olması me'mûl-i kavî bulunduğu ve hatta birkaç gece mukaddem "Ömerli Köprüsü'nün" başındaki telgraf direğini kesmek cür'etinde olan eşhâs-ı mechûle hat boyundaki nöbetçi tarafından atılan silâh üzerine firâr eylediği ve'l-hâsıl emsâliyle ma'lûm bunlardan her bir fenâliğin zuhûru ba'îdül-ihimâl olmadığı hâlde karye-i mezkûrede "hat boyunun bir nöbetçisinden gayri" kurâ-yı mütecâvire-i sâire misillü süvâri müfrezesi veyâ bir kuvve-i inzibâtıyyenin bulundurulmadığı ve haneleri dahi taharrî edilmemiş olduğu ma'a't-teessüf istihbârât-ı mevsûkadan olmağla hasbe'l-ubûdiyye ma'rûzdur. Fermân.

Fî 21 Ağustos sene [1]319.

Binbaşı kulları
(Mühür)

Boşdere Çiftliği'nde yaşayan ve komşu
Müslüman köyleri ile iyi anlaşılan Bulgarların
arasına hariçten yabancıların karışmalarına
meydan verilmemesi
10 Şubat 1904

Mektûbî Kalemine Mahsûs

Müsevvid: Yusuf / 22 Kânûn-ı sâni sene [1]319

Târîh-i tebyîz: 28 Kânûn-ı sâni sene [1]319

Çatalca Sancağı Mutasarrıfıyyet-i Aliyyesi'ne

13 Teşrîn-i sâni sene [1]319 târîhli ve 1803 numaralı tahrîrât-ı aliyye-i kerîmâneleri cevâbıdır. Büyükçekmece kazâsı dâhilinde kâin Boşdere Çiftliği İslâm karyesine mülâsık olup ahâlî-i İslâmiyye çiftlik Bulgarlarıyla dâimü'l-evkât ihtilât etdiklerinden mezkûr Bulgarların nezdine meçûlül'-ahvâl hiçbir kimsenin gelmediği icrâ kılınan tahkîkâtından anlaşıl-
dığı ve bunların teba'a-i sâdikadan bulunduklarından her gûnâ ahvâl ve etvârlarına ahâlî-i karye umûmiyetle kefâlet ve
şehâdet eylemekde oldukları kazâ-i mezkûr kaymakamlığın meb'ûs tahrîrâtında beyân olunmuş ise de kâ'ide-i ihtiyâtiye
ri'âyeten mezkûr çiftlikdeki Bulgarların nezdine yabancı olarak hiçbir kimsenin azîmet ve avdetine meydan verilmemesi
hakkında takayyüdât-ı mütemâdiye îfâsı ve şâyed öyle bir kimsenin vürûdu görüldüğü an derdesti husûsunun izbârı
bi'l-havâle Hey'et-i Tahkîkiyye'den îfâde kılınmış olmağla ol bâbda.

B y k ekmeceli olup yarısı annesi Marya'nın
diğ er yarısında da kiracı olarak bulunduğu
Dereköyü  iftliği  ayırının biçilen otlarının
zabıta kuvvetiyle bitişik Ispartuvan  iftliğinin
sahibi Mehmed Kamil Bey'e verildiğine dair
Yorgaki  i epo'nun Őikayetinin tahkiki
26 Haziran 1904

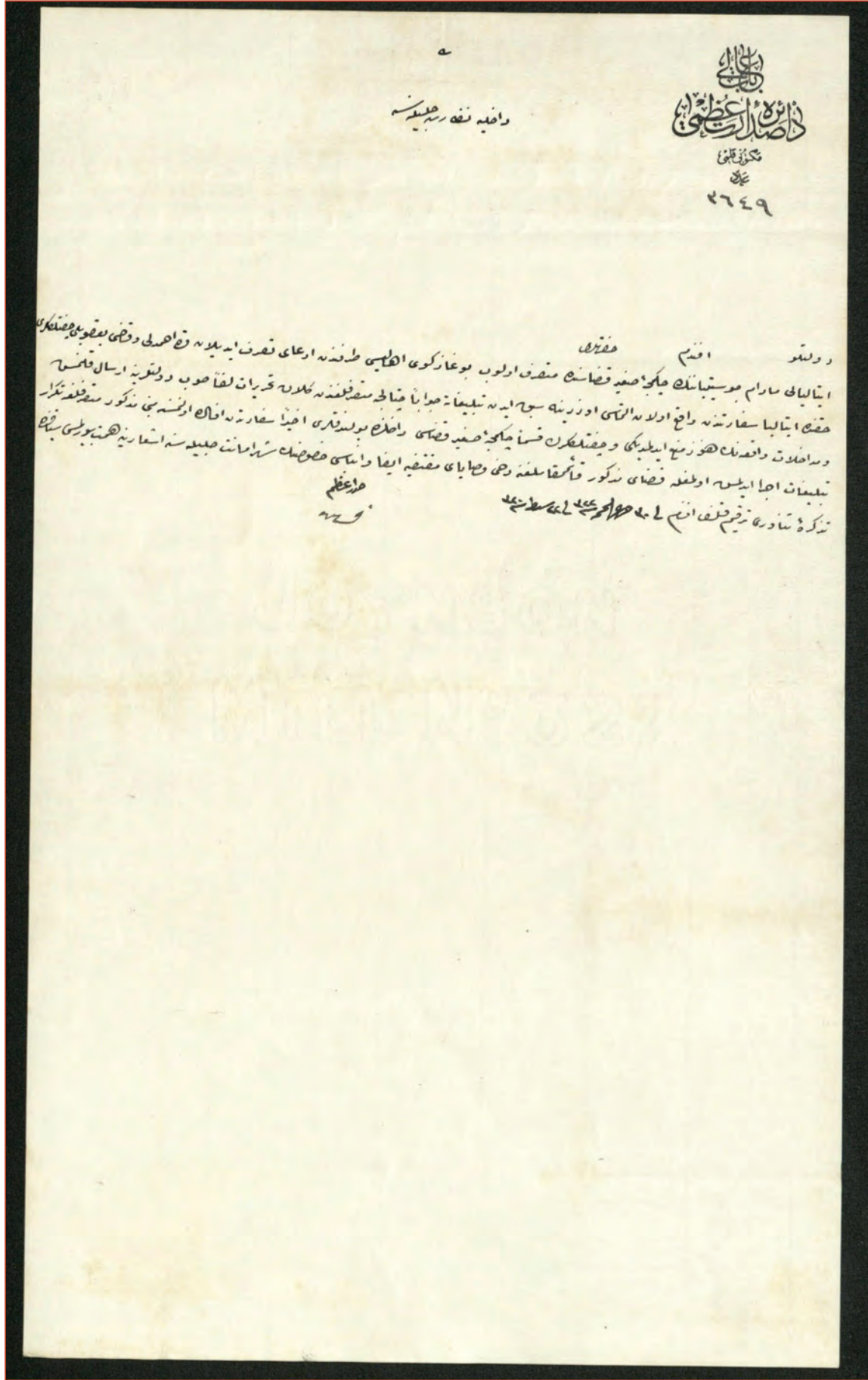
Dâhiliye Mektûbî Kalemi

M sevvid  târîhi: 7 Haziran sene [1]320

Târîh-i tebyîz: 12 Rebîü'l- hir sene [1]322 ve 13 Haziran sene [1]320

 atalca Sancağı Mutasarrıfıyyet-i Aliyyesi'ne

Büyükçekmece kazâsında kâin olup v lidesi Heci Marya'nın nısfına mutasarrıfen ve nısf-ı diğ erine müste'ciren v -
zı'u'l-yed bulundukları Dereköyü  iftliği müştemilâtından bir kıt'a çayırın otlarının kuvve-i zâbıta ma'rifetiyle çiftlik it-
tis linde kâin Ispartuvan  iftliği hissed rı Mehmed Kâmil Bey'e teslîm edildiğinden bahisle muktez -yı ma'deletin îfâsı
istid'âsına dâir Yorgaki  i epo imzâsıyla verilen arzuhâl leffen tesy r kılınmağla m ndere tına ve ma'lûmât-ı mahalli-
ye ve mukarrer t-ı m bellegaya nazaran muktezâsının îfâsı husûsuna himem-i aliyyeleri masrûf buyurulmak bâbında.

BOA, DH.MKT, 938/33

İtalyalı Madam Cosniyani'nin Küçükçekmece'de
sahibi olduğu Kara Ahmedli ve Kadı Yakublu
çiftliklerine Boğazköy ahalisi tarafından vaki
müdahalenin önlenmesi.

7 Mart 1905

Bâb-ı Âlî
Sadâret-i Uzmâ
Mektûbî kalemi
Aded
3649

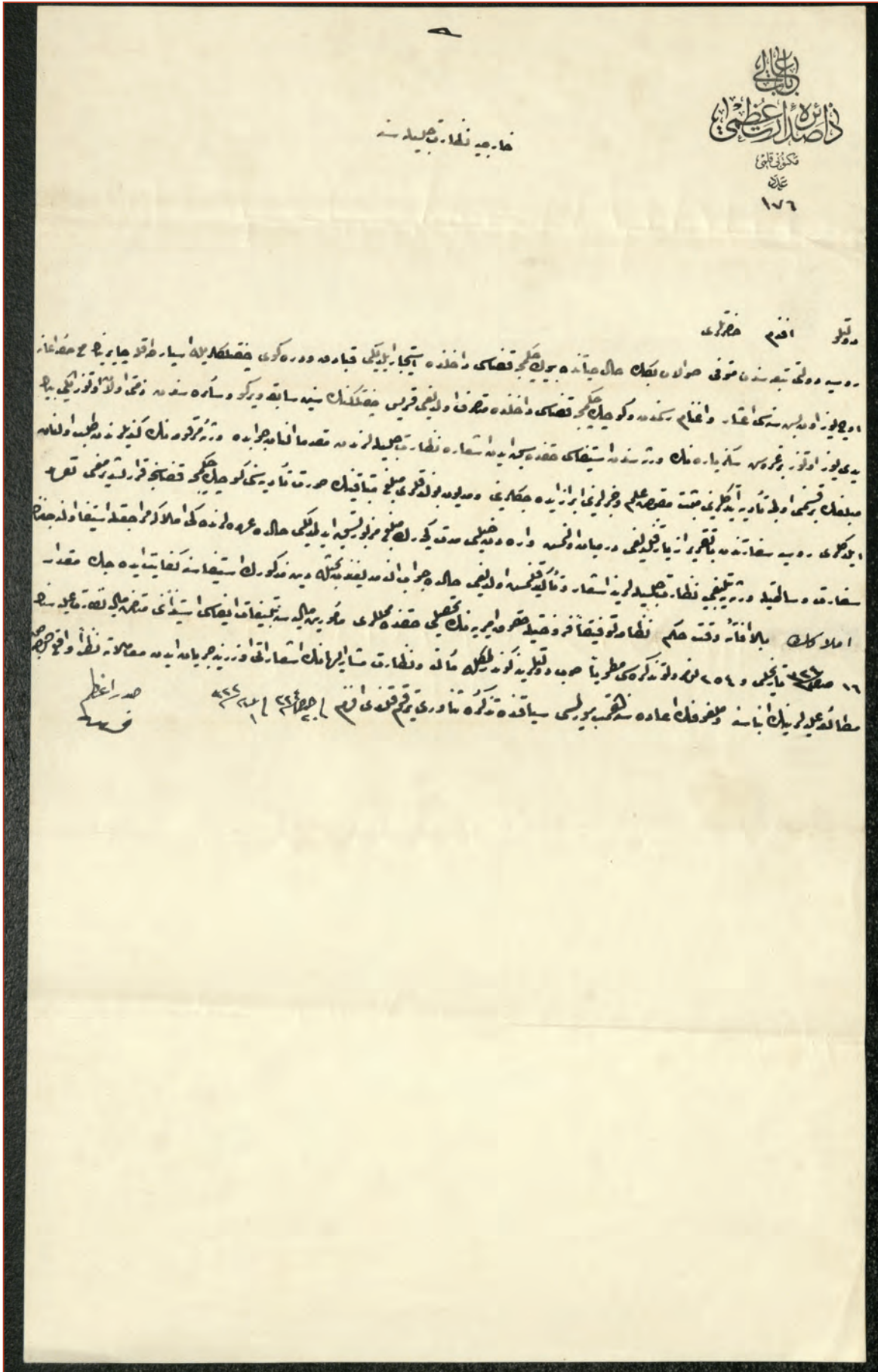
Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri

İtalyalı madam Cosniyani'nin Çekmece-i Sagîr kazâsında mutasarrıf olup Boğazköy ahâlîsi tarafından iddi'â-yı ta-sarruf edilen Kara Ahmedli ve Kadı Ya'kûblu çiftlikleri hakkında İtalya Sefâreti'nden vâkı' olan iltimâs üzerine sebk eden teblîgâta cevâben Çatalca mutasarrıflığından gelen tahrîrât leffen savb-ı devletlerine irsâl kılınmış ve müdâhalât-ı vâkı'anın henüz men' edilmediği ve çiftliklerin kısmen Çekmece-i Sagîr kazâsı dâhilinde bulundukları ahîran sefâretten ifâde kılınmasına mebnî mezkûr mutasarrıflığa tekrâr teblîgât icrâ edilmiş olmağla kazâ-yı mezkûr kaymakamlığına dahî vesâyâ-yı muktazıyye îfâ ve inbâsı husûsunun Şehremânet-i Celîlesi'ne iş'ârına himmet buyurulması siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 30 Zilhicce sene [1]322, fî 22 Şubat sene [1]320.

Sadrazam
Ferid

BOA, HR.TH, 332/63

Rusya tebaasından Savalan Bey'in hayatta iken
kiraladığı Kapadik, Dereköy, Kiris çiftlikleri
ve Ispartakule çayırına ait vergi borçlarının
varislerinden tahsili
15 Nisan 1906

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Sadâret-i Uzmâ
Mektûbî Kalemi
Aded
176

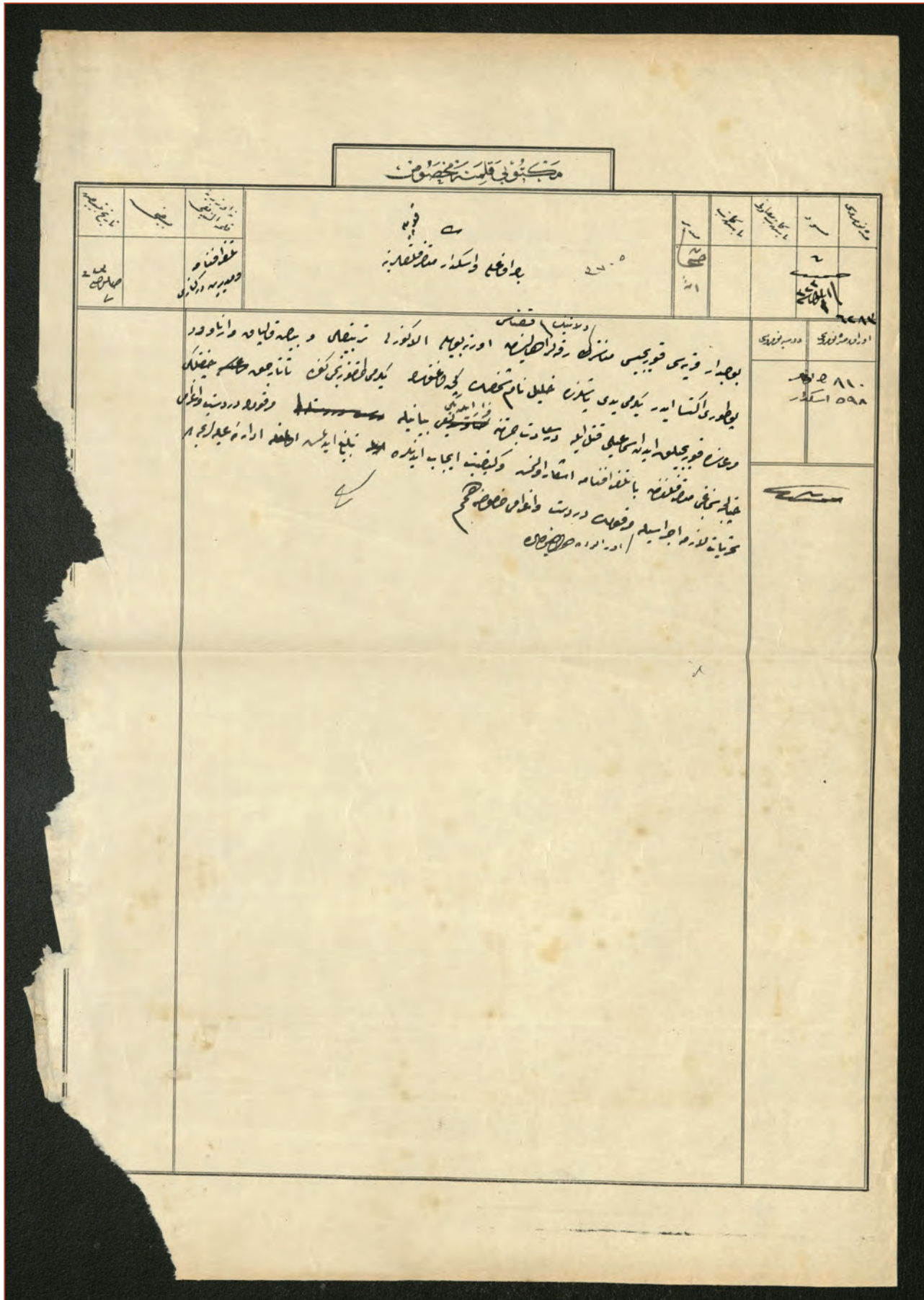
Hâriciye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlü efendim hazretleri

Rusya Devleti tebe'asından müteveffâ Savalan Bey'in hâl-i hayâtında Büyükçekmece kazâsı dâhilinde istîcâr eylediği Kabadik ve Dereköy çiftlikleriyle Ispartakule çayırının ma'a hisse-i i'âne üç yüz on beş senesi a'şâr ve ağnâm resminden ve Küçükçekmece kazâsı dâhilinde mutasarrıf olduğu Kiris Çiftliği'nin sinîn-i sâbika vergi ve sâiresinden zimmeti olan otuz iki bin yedi yüz otuz bir gurus sekiz paranın veresesinden istifâsı hakkında sebk eden iş'âra nezâret-i celîlelerinden mukaddemâ alınan cevâbda verese-i merkûmenin kendilerinden taleb olunan meblağın bir kısmını evvelce te'diye eylediklerini müsebbit makbûz ilmühaberlerini ibrâz edeceklerini ve ve medyûn bulundukları meblağ-ı mütebâkiyyenin sûret-i te'diyesini Küçükçekmece kazâsınca kararlaştırmağı ta'ahhüd eyledikleri Rusya Sefâreti'nden bâ-takrîr izbâr kılındığı dermiyân olunmuş ve oradan hayli müddet geçerek meblağ-ı mezbûr tesviye edilmediği hâlde uhdelerdeki emlâka mürâca'atla istifâ olunacağıнын Sefâret vesâtatıyla vereseye tebliği nezâret-i celîlelerine iş'âr ve te'kid kılınmış olduğu hâlde cevâb alınamadığından bahisle deyn-i mezkûrun istîfâsına kifâyet edecek mikdâr emlâkın bilâ-ifâte-i vakt hükm-i nizâma tevfi'kan fûruhtuyla hukûk-ı emîriyyenin tahsîli hakkında mahalleri me'mûrîn-i mâliyesine tebliğât ifâsı istîzânını mütezammın Mâliye Nezâret-i Aliyyesi'nin 16 Safer sene [1]324 târihli ve 254 numaralı tezkiresi matviyyen savb-ı devletlerine gönderilmekle meâline ve nezâret-i müşârun-ileyhânın iş'ârâtı üzerine cereyân eden mu'âmelâta nazaran vâkı' olacak mütâlâ'a-i aliyyelerinin inbâsına ve melfûfun i'âdesine himmet buyurulması siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 20 Safer sene [1]324, fî 1 Nisan sene [1]322.

Sadrâzam
Ferîd

Bocdar karyesi korucusu Manastırlı Halil,
Tataarcık Çiftliği mer'asında koruculuk yapan
İsmail'i öldürerek İstanbul'a kaçtığından
yakalanarak gönderilmesi
15 Eylül 1907

Mektûbî Kalemine Mahsûs

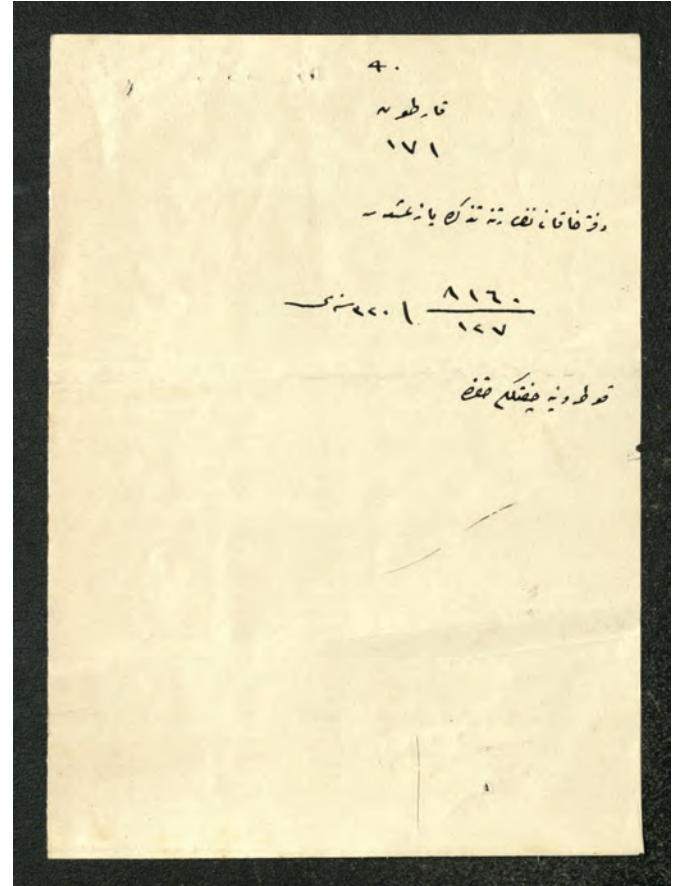
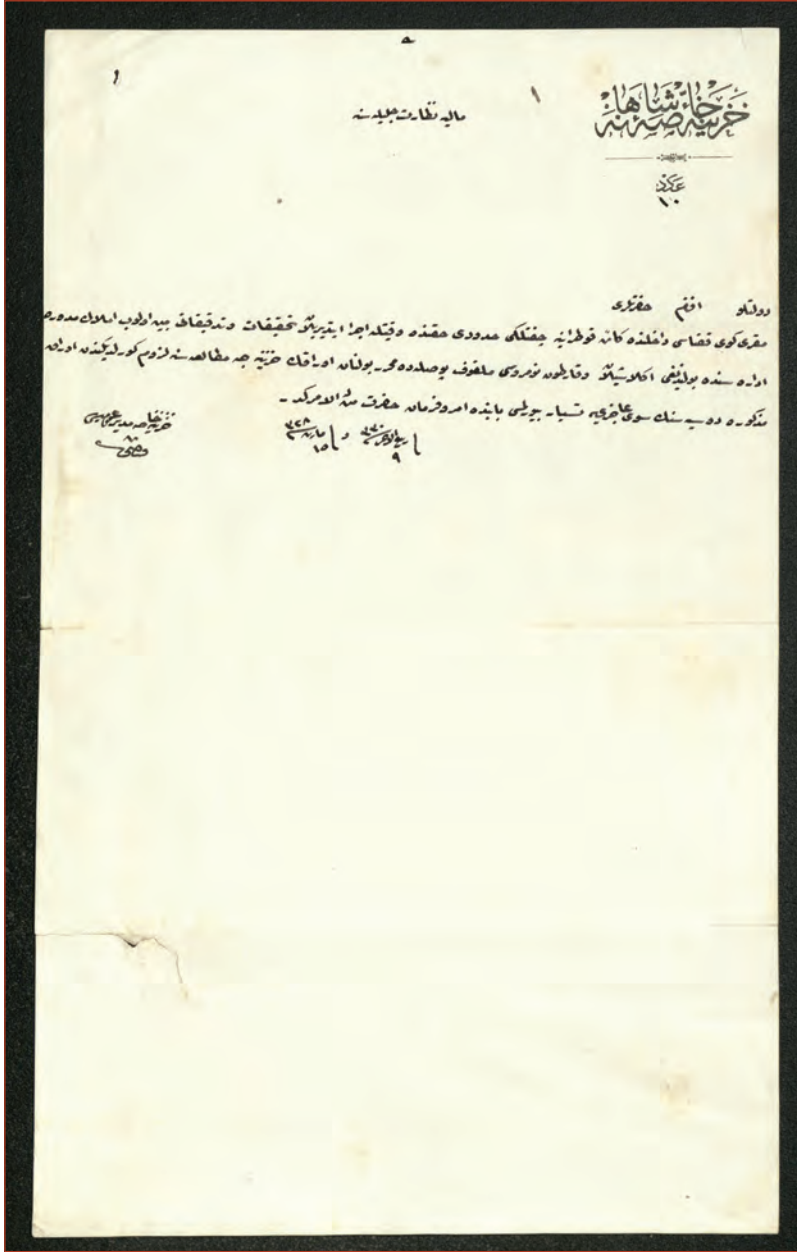
Sıra Numarası: 6283

Târîh-i tebyîz: 2 Eylül sene [1]323

Beyoğlu ve Üsküdar Mutasarrıflıklarına

Kopye

Bocdar karyesi korucusu Manastır Vilâyeti'nin Rakalar kazâsı ahâlîsinden orta boylu elâ gözlü ter bıyıklı ve beyâz kalpak ve Arnavud poturu iktisâ eder yirmi yedi yaşlarında Halîl nâm şahsın geçen Ağustos'un yirmi dokuzuncu günü Tataarcık Çiftliği mer'asında koruculuk eden İsmail'i katl ile Dersaâdet cihetine firâr eylediği beyânıyla merkûmun derdest ve i'zâmı Çatalca Sancağı Mutasarrıflığı'ndan bâ-telgraf iş'âr olunmuş ve keyfiyet îcâb edenlere tebliğ edilmiş olmağla irâde-i aliyyelerince de taharriyât-ı lâzime icrâsıyla oralarda olduğu hâlde merkûmun derdest ve i'zâmı husûsuna himem.

Bakırköy’de bulunan Kotraniye (Kotroniye)
nam-ı diğer Tatarcık Çiftliği’ne ait evrakın
Hazine-i Hassa tarafından talep edildiği
20 Nisan 1910

Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne
Aded
10

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletlû efendim hazretleri
Makriköy kazâsı dâhilinde kâin Kotraniye Çiftliği hudûdu hakkında vaktiyle icrâ etdirilen tahkîkât ve tedkîkâtı mü-
beyyin olup Emlâk-ı Müdevvere idâresinde bulunduğ u anlaşılan ve karton numarası melfûf pusulada muharrer bulunan
evrâkın hazînece mütâla'asına lüzûm görüldüğ ünden evrâk-ı mezkûre dosyasının sûy-ı âcizîye tesyâr buyurulması
bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.
Fî 9 Rebû'lâhir sene [1]330 ve fî 15 Mart sene [1]328.

Hazîne-i Hâssa Müdîr-i Umûmîsi
(İmza)

Karton numarası
171
Defter-i Hâkânî Nezâreti'ne tezkire yazılmışdır.
8160/127 fî [1]320 senesi

Kotroniye Çiftliği hakkında.

Ispartakule Çiftliği civarında çiftlik korucusu
Kamil ve jandarma Şakir ile silahlı çatışmaya
giren Arnase köyünden Kofu Hristo oğlu Yanko
ve Dimitri'nin yakalanarak Çatalca Divan-ı
Harp Başkanlığı'na gönderildikleri
28 Mayıs 1911

Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı
Şu'be 3
Aded
1298

*İstanbul
13 Mayıs [1]327.
Ispartakule civârındaki vukû' bulan
müsâdeme hakkında.
Melfûfu: Yokdur.*

Emniyet-i Umûmiyye Müdîriyet-i Aliyyesi'ne

Zeyl: 30 Nisan [1]327 târîh ve 1183 numaralı tahrîrât.

Ispartakule Çiftliği civârında dolaşan müsellah iki şahıs ile çiftlik korucusu Kâmil ve jandarma Şâkir beylerinde vukû' bulan müsâdeme ve korucu Kâmil'in sûret-i cerhi hakkında icrâ kılınan tahkîkâtta yevm-i mezkûrda Arnase karyesi ahâlîsinden Kofu Hristo oğlu Yanko ve Dimitri ile Makriköy'ün Kalfa köyü kurbundan ismi mechûl diğer bir üçüncü şahıs Arnase karyesinden tütün alarak Makriköy taraflarına gittikleri ve merkûmûn-ı sâbıkali takımdan olmaları hasebiyle silâh endahtına cür'et etmeleri dahi ba'îdül-ihimâl olduğu ve ma'a-hazâ sol dizinden mecrûh olan korucu Kâmil'in rovelver kurşunuyla cerh edilmesi büsbütün bunlar hakkında şübheyi dâ'i bulunduğu ve merkûmûn vak'a gecesini karyelerinde bulunmadıkları gibi nerede bulunduklarını dahi ta'yîn edemedikleri ve leyle-i mezkûrede Arnase karyesinden aldıkları tütün ile Ispartakule civârında Yarımburgaz'dan geçüb Dersa'âdet'e gittikleri anlaşıldığından merkûm Yanko ve Dimitri maznûn sıfatıyla derdest edilerek Çatalca Dîvân-ı Harb-i Örfisi Riyâseti'ne i'zâm kılındıkları

Çatalca Taburu Kumandanlığı'ndan alınan muhtelif târîhli raporlarda bildirilmekle keyfiyet arz olunur.

Dersa'âdet
Jandarma Alay Kumandanı
Kaymakam
(İmza)

Birinci Şu'be'ye, 15 minhü. / Kayd-ı hıfz, 15 minhü. / Kısım-ı adlî, 662.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mekteplerinin açılması için Karaahmetli, Kadı Yakublu ve Kiremitli çiftliklerinin Askeriye'ye ferağına dair 8 Haziran 1911

Meclis-i Vükelâ Müzâkerâtına Mahsûs Zabt Varakasıdır

Zabıtname rakamı: 214

Târîh: Arabî 10 Cemâziye'l-âhir sene [1]329; Rumî 26 Mayıs sene [1]327

Hulâsa-i me'âlî

İtalyalı madam Cosniyani'nin müteveffâ zevcinden müntakilen uhde-i tasarrufunda olup Sahra Ağır Topçu Endaht mekteplerinin bir an evvel vücûda getirilmesi için mübâyâ'a ve istimlâkı muktazî bulunan Kara Ahmedli ve Kadı Ya'kublu ve Kiremidli çiftliklerinin cihet-i askeriye nâmına mu'âmele-i ferâgiyyelerinin icrâsı hakkında ba'zı ifâdâtı hâvî Harbiye Nezâreti'nin 14 Mayıs sene [1]327 târîhli tezkiresi okundu.

Karârı

Mezkûr tezkirede gösterildiği üzere zikr olunan çiftliklerin cihet-i askeriye hiçbir mazarratı olmadığı anlaşılan bir iki binâ hâric olmak şartıyla sekiz bin lira râddesinde kıymeti hâiz bulunduğu tebeyyün ederek bunların istimlâk karârnamesine tevfi'kan mübâyâ'ası takdîrinde usûlen iktizâ eden mu'âmelenin icrâsı lâ-ekall birkaç aya mütevakıf ve kıymet-i mukaddere teklîf olunan bedele fâik olacağı emsâliyle müstedell olmakla berâber mu'âmele-i istimlâkiyyenin hitâmına kadar inşâat mevsiminin de geçeceğinden istimlâkı cihetine gitmekden ise gerek senedât-ı hâkâniyyede muharrer olan gerek bunların hâricinde olup hudûdnâmede münderic bulunan mezkûr çiftliklerle mer'aların mûmâ-i-leyhânın istihsâl kılınan rızâ ve muvâfakatı vechile sekiz bin dört yüz lira bedel ile cihet-i askeriye nâmına mu'âmele-i ferâgiyyesinin icrâsı münâsib görünmüş olduğundan icrâ-yı îcâbının nezâret-i müşârun-ileyhâya havâlesi ve Defter-i Hâkânî Nezâreti'ne ma'lûmât i'tâsı tezekkür kılındı.

(Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları)

BOA, ML.EEM, 928/36

Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mektepleri tesisi
için Bakırköy’de İtalyalı Madam Cosinyani’den
satın alınan Metris, Kadı Yakublu, Kara Ahmetli
ve Kiremitli çiftliklerinin Askeriye için satın
alınması
6 Temmuz 1911

Mâliye Nezâreti
Vezne-i Umûmî Müdîriyyeti
Birinci Kalemî
Aded
6648 Umûmî
572 Husûsî

Makri köyünde İtalyalı madam Cosniyani'nin uhde-i tasarrufunda bulunan Kara Ahmedli ve Kadı Ya'kublu ve Kiremitli nâm çiftliklerin Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mekteblerinin te'sîsi için cihet-i askeriye nâmına sekiz bin dört yüz lira bedel ile mübâya'ası Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ'ca münâsib görüldüğü 28 Mayıs sene [1]327 târîhli ve sekiz yüz on beş numaralı tezkire-i sâmiye ile emr ü teblîğ buyurulmuş ve mu'âmele-i ferâgiyyesi de 21 Haziran sene [1]327 târîhinde icrâ edilmiş olmağla ta'kibât-ı lâzime bi'l-icrâ senedât-ı hâkâniyelerinin istihsâli zımında işbu müzekkire Emlâk Müdîriyeti'ne tevdî' kılındı.

Fî 22 Haziran sene [1]327.

(Mühür)

Birinci Kalem'e, fî 23 minhü; Rızâ Efendi.

Çatalca savunma hattının yanında İstanbul'un
daha iyi savunulacağı Akpınar'dan İmrahor,
Hacımaşlı ve Azadlı Baruthanesi civarından
Küçükçekmece gölüne kadar yapılacak hattın
daha uygun olduğundan bahisle Akpınar-
Ispartakule hattının iyice tahkim edilmesi
gerektiğine dair
[12 Kasım 1912]

Hadımköyü'nde Başkumandan vekili Nâzım Paşa hazretlerine

Şifre/ Gâyet müsta'cildir

Çatalca hatt-ı müdâfa'asından başka olarak inde'l-iktizâ ordunun avdet ve dâhil olabilmesi için Makriköy Küçükköy Kağıthâne ve Ayasağa sırtlarında müteşekkil muhîti dâhilinin ihzârına tevessül edilmiş ise de işbu muhîti dâhilinin İstanbul'u kâmilan setr ü muhâfaza edemeyeceği cihetle Akpınar'dan bed'en İmrahorköyü Hacımaşlı ve Azadlı Baruthanesi civarından bi'l-mürûr Küçükçekmece gölüne muntehî olmak üzere Rusya mes'ele-i zâilesi esnâda zât-ı vâlâları da dâhil olduğu hâlde intihâb edilmiş olan hattın şehri daha iyi setr edeceğinden bahisle muhîti dâhilîye bedel işbu Akpınar Ispartakule hattının tahkim edilmesine Tahkîmât nâzırı Müşîr Fuad Paşa hazretleri tarafından lüzûm gösterilmekde olduğundan bu bâbdaki mütâla'a-i vâlâlarının iş'ârı ve bir de Hadımköyü'nde ba'demâ vürüd edecek zu'afâ ile kullarının trenleri Ayastefanos'da kat'a tevkîf ve efrâd ihrâc olunarak oradan berren Râmi ve Dâvudpaşa kışlarına ve bahren Marmara sevâhilinde ba'zı cihetlere sevkleri takarrur ederek ol vechile icbâbâtına tevessül edeceğinden ve şu mu'âmele İstanbul'un kâmilan bulaştırılmaması için tatbîki mecbûri olan mevâd cümlesinden bulunduğundan mukarrerâtın intizâm dâiresinde icrâ-yı tatbikâtını te'mînen hiç olmazsa bugünden i'tibâren kırk sekiz sâ'at kadar bir müddet içerisinde Hadımköyü'nden Ayastefanos'a hasta ve zu'afâ gönderilmemesine i'tinâ olunması mütemennâdır.

اداره کمره دافنه درین

تصحیح ایمن ذوات	نظر و عین بک افتد	سودی	مینی	اورانم
علامه مال	چهارم مقوله عین بک	تسویب نادری	تسویب نادری	تسویب نادری
	تسویب	تسویب نادری	تسویب نادری	تسویب نادری

ایضا طرر ده کانه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 تحت تصرفند بولنه ایضا طرر ده کانه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 جلد و بیلیک ایوبی اصل طرر ده کانه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 مکه اول و یکنه و لوانه نان عین دانه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 ساطر ده ده بولنه و مال مکه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 قوسید نه ده خد غا مکه فله حواله ایضا ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 ایضا ده بولنه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 زما عین ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 هر عین ضابطه عین بک ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 مکه راک ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 ایضا ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک
 مدینه ~~مصر بطول و عرض~~ درین زمین ها جامع عین بک

Recm Gazetesi sahibi Cemil Bey'in
Ispartakule'de bulunan Ispartuvan isimli
çayırını biçmek için gerekli makineleri
bulamadığından Harbiye Nezareti Levazımat-ı
Umumiye Dairesi'nin Sazlıdere'de bulunan
biçme makinelerinin kendisine satılması için
gerekli işlemin yapılması
4 Mayıs 1919

İdâre-i Umûmiyye-i Dâhiliye Müdîriyeti

Tesvîd târîhi: [Fî] 4 Mayıs sene [13]35
Tebyîz târîhi: Fî 5 Mayıs sene [13]35

Nâzır Mehmed Ali Beyefendi'den Çatalca Mutasarrıfı Receb Bey'e
Müsta'cildir.

Müvekkili Recm Gazetesi sâhibi Cemil Bey'in Ispartakule'de taht-ı tasarrufunda bulunan Ispartavân nâmındaki çayırın hasâd zamânı hulûl etdiği hâlde biçmek için îcâb eden makineleri ahvâl-i hâzıradan nâşi tedârik etmek mümkün olmadığından ve Levâzımât-ı Umûmiye Dâiresi'ne âid olup Çatalca dâhilinde Sazlıdere'de bulunan ve Mâliye Nezâreti'n-den müteşekkil komisyon-ı mahsûsa devr ve mezkûr komisyoncada fûrûhtu mutasarrıflığa havâle edilmiş olan biçme makinelerinden istifâde kâbil ise de bunların bi'l-müzâyede fûrûhtu hayli müddete mütevakıf ve bu müddet zarfında çayır biçme zamânının mürûru şüphesiz bulunduğundan bahisle müzâyede hâlinde vâsıl olacak hadd-i a'zamî fiyatının Çatalca Muhâsebeciliği'ne derhâl te'diye edilmesi şartıyla mezkûr makinelerin kendilerine teslîmi Vûkelâ-yı De'âvî'den mu'allim Şükrü imzâsıyla verilmiş arzuhâlde istid'â edilmekle bir mahzûr bulunmadığı takdîrde mezkûr makinelerden münâsib görülecek adedinin sâlifü'z-zikr şartla mûmâ-ileyhe teslîmi bâbında.

Tebyîz.

معروفه چاکر کزیرید
 قوطونیا خصلت مفری سنی عمده یک نامده بری کجی کوفی از فرامه ساعت ایی جمعه ایالتیا دولت قحیه سی سفینه منوب
 برماواید ایالتیا اندام لری و مفری نوی اندام خدای ایی اندامه افرادی رفاقتده ولدنی خالد کجک کلک اخلده کانه
 علی یک خصلت همبونه کدرک ابو خصلت مربوط یام برغوده کی ده کوریدنه ساملا نوریدنه اولاد ارضی قحیه
 الی بی اخصیل عمره عاندوله رده کونده موجود حقونیک قدرکیاه باله لری ده خصلت قیام ابدی و کوریدنه بولیده
 مستاجرک و خصلت همایه عاند هیوانانک دخی شای کیری رده ساعده قدر مرعا اخلده خصلت سیاه بیدی و رفاقتده
 بولیده خصلت قوه ایستاد کرک خصلت قویجیه کرک مستاجر فرقه قایو تخلف ساهیدیک و خاورانده بولیده بیدر
 خصلت مأمورده انانه خریدنه سیاه و لغده اوت ریدر مقام سلطه سید عاند املاک خاقانیده اولاد ارضی بولیده بیدر
 موجود کیا هک ایالتیا سفارنده کوریدنه مأموره ایالتیا اندام لری و باخصوص بولیده رفاقتده مداخلات و کاروانانده
 خصلت ایله افرادی طرفیده موملید یانه خصلت قیام ایی هابلیط ردت و خصلت امولیده بولیدنه مداخلات و کاروانانده
 همانده قحیه ایله حقون عزیزیک محافطی اسباب و سائنیک و سائنیک ایستادن مقام سلطه سید عاند اولاد ارضی خصلت قیام
 اندام افرادی الهیه ایالتیا اندامه بلاستان مقام سلطه سید عاند اولاد ارضی خصلت قیام ایی هابلیط ردت و خصلت امولیده بولیدنه مداخلات و کاروانانده
 و معاملاتی با خاصه فرقه انجمن خصلت مأموره اوغلده مفرقه ایی اییاییده تحقیقات اجرای خصلت قیام ایی هابلیط ردت و خصلت امولیده بولیدنه مداخلات و کاروانانده
 و پیچیده سوی فیکری معانی اعصابه ساعده بولیده عرصه و تخوانور اولاد ارضی خصلت قیام ایی هابلیط ردت و خصلت امولیده بولیدنه مداخلات و کاروانانده

خبره خاصه مدیر عمومی
 ۸
 ص ۸
 ۱ ص ۸ و ۱ ص ۸

Kotronya Çiftliği mutasarrıfı Resneli Osman Bey'in yanında İtalyan memur ve jandarmaları ile Makriköy jandarma zabıt ve askerleri olduğu halde komşu Ali Bey Çiftliği'ni işgal ederek ot balyalarını zabt eylediği ve çiftlik müsteciri ile hayvanlarının çiftlikten çıkarılmalarını istediğinden durumun İtalya temsilcisi ile görüşülmesine dair
2 Kasım 1919

Hazine-i Hâssa-i Şâhâne

Aded

11

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

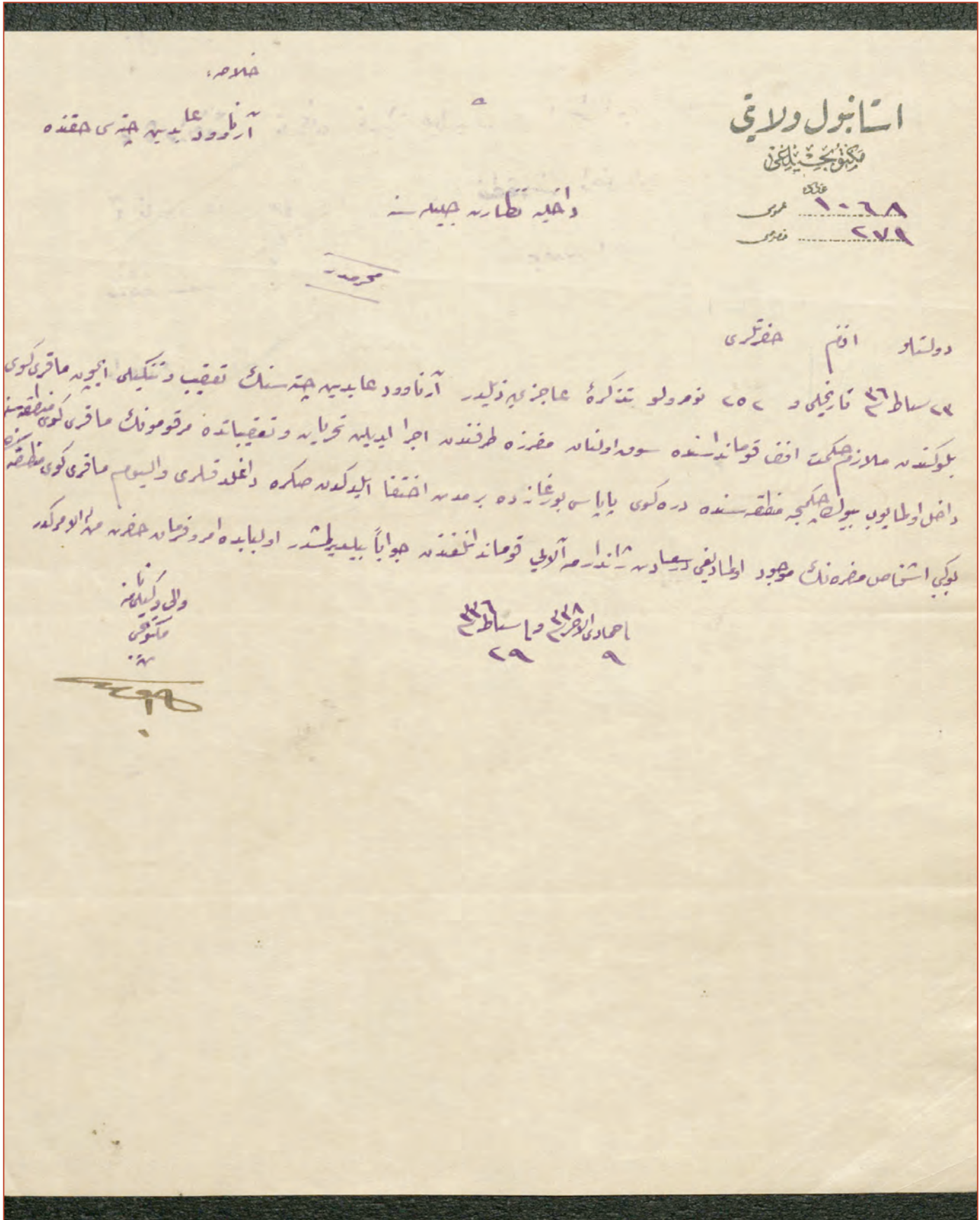
Kotronya Çiftliği mutasarrıfı Resneli Osman Bey nâmında biri geçen Perşembe günü alafranga sâ'at iki buçukda İtalya Devlet-i Fahimesi sefâretine mensûb bir me'mûr ile İtalya jandarmaları ve Makriköy jandarma zâbiti ile jandarma efrâdı refâkatinde olduğu hâlde Küçükçekmece dâhilinde kâin Ali Bey Çiftlik-i Hümâyûnu'na gelerek işbu çiftliğe merbût Yarımbergos'daki Taş köprüden Şamlar köyüne kadar olan arâzîyi taht-ı işgâle aldığı gibi Istabl-ı Âmire'ye âid olarak mahallinde mevcûd dokuz bin kadar giyâh balyalarını da zabta kıyâm eylediği ve mezkûr mer'âda bulunan müste'cirlerin ve çiftlik-i hümâyûna âid hayvanâtın dahi nihâyet yirmi dört sâ'ate kadar mer'â dâhilinden çıkarılmasını beyân ettiği ve refâkatında bulunan muhtelit kuvvete istinâden gerek çiftlik korucularına gerek müste'cirlerimize karşı tahammül-fersâ tehdîdât ve tecâvüzâtıda bulunduğu mezkûr çiftlik me'mûrundan alınan tahrîrâtıda beyan olunmuşdur. Öteden beri makâm-ı saltanat-ı seniyyeye âid emlâk-ı hâkâniyeden olan arâzî-i mezkûre ile derûnunda mevcûd giyâhın İtalya Sefâreti'nden gönderilen me'mûrla İtalya jandarmaları ve bâ-husûs bunlara refâkat eden Makriköy Jandarma takım zâbidi ile efrâdı tarafından mûmâ-ileyh nâmına zabtına kıyâm edilmesi câlib-i nazar-ı dikkat ve ehemmiyet ahvâlden bulunduğundan müdâhalât ve tecâvüzât-ı vâkı'anın hemen ref'i ile hukûk-ı hazînenin muhâfazası esbâb ve vesâilinin istihsâli ve bâ-husûs Makriköy Jandarma zâbitinin refâkatına hod be-hod jandarma efrâdı alarak İtalyanlarla bi'l-iştirâk makâm-ı saltanat-ı seniyyeye âid olan arâzînin zabtı emrinde mütecâsirâne vâkı' olan harekât ve mu'âmelâtı bi'l-hâssa nazar-ı dikkate alınacak husûsâtıdan olmağla hakkında icâb eden tahkîkâtın icrâsı husûsunun iktizâ edenlere emr ü havâle ve netîcesinden sûy-ı çâkeriye ma'lûmât i'tâsına müsâ'ade buyurulması arz ve temennî olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 8 Safer sene [1]338 ve fî 2 Teşrîn-i sâni sene [1]335.

Hazine-i Hâssa Müdîr-i Umûmîsi

Bende

(İmza)

Bakırköy'ü basacağı ihbar edilen Arnavut
Abidin Çetesi'nin yapılan tahkikatta Bakırköy
mıntıkasına hiç girmedikleri ve Büyükçekmece
Dereköy Papasburgazı'nda bir müddet
konaklayıp dağıldıklarının bildirildiği
29 Şubat 1920

İstanbul Vilâyeti
Mektûbculuğu
1068 Umûmî
271 Husûsî

Hulâsa: Arnavûd Âbidin Çetesi hakkında

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Mahremdir

Devletlü efendim hazretleri
23 Şubat sene [13]36 târîhli ve 252 numaralı tezkire-i âcizîye zeyldir. Arnavud Âbidin Çetesi'nin ta'kîb ve tenkîl için Makriköy Bölüğü'nden Mülâzım Hikmet Efendi kumândasında sevk olunan müfreze tarafından icrâ edilen taharriyât ve ta'kîbâtta merkûmûnun Makriköy mintıkasına dâhil olmayıp Büyükçekmece mintıkasında Dereköy Papasburgazı'nda bir müddet ihtifâ eyledikten sonra dağıldıkları ve el-yevm Makriköy mintıkasında bu gibi eşhâs-ı muzırranın mevcûd olmadığı Dersââdet Jandarma Alayı Kumândanlığı'ndan cevâben bildirilmiştir. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-le-hü'l-emrindir.

Fî 9 Cemâziyelâhir sene [1]338 ve fî 29 Şubat sene [1]336.

Vâlî Vekîli nâmına
Mektubcu
(İmza)

استان بول و لای
تاریخ
۸۴ نور و نور
مورخه
مورخه

Küçükçekmece kazası dahilinde bulunan
Kotroniye Çiftliği üzerinde Hazine-i Hassa
Nezâreti ile Resneli Osman Bey arasında çıkan
ihtilaf hakkında.
29 Temmuz 1922

İstanbul Vilâyeti
Mektupçuluğu
Umûmî
Husûsî

Makriköy Kaymakamlığı'nın 29 Temmuz sene [1]338 târih ve 182 numaralı tahrîrâtı sûretidir

Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne ile Resneli Osman Bey arasında muhtelefün-fîh olan bir çiftlik hakkında Sulh Mahkeme-si'nden verilen ve Mahkeme-i Temyiz'ce de musaddak bulunan karâr icrâ me'mûrluğunca mevkî'-i icrâyâ konularak zikr olunan çiftlik mûmâ-ileyh Osman Bey'e teslîm edilmiş ve yalnız derûnundaki ot ve mevrû'ât keyfiyeti henüz mahkemece hall edilmeyip binâen-aleyh mahsûlât-ı mezkûre netîceye kadar jandarmaca tarafeyne teslîm edilmemekde bulunmuş idi. Bugün Umûm Jandarma Kumandanlığı'ndan Makriköy Jandarma Kumandanlığı'na mahsûlât-ı mezkûrenin Hazîne-i müşârun-ileyhâ me'mûrlarına teslîm edilmesi ve bu bâbda tevellüd edecek bütün mes'ûliyetin kendisine âid olacağı telefonla emr ve teblîğ olunmuş ise de iş mahkemece hükm-i kânûnî dâiresinde icrâ edilmiş ve yalnız mahsûlâtın cihet-i âidiyeti derdest-i hal bulunmuş olup esâsen doğrudan doğruya jandarmaya ta'alluk edecek keyfiyet olmadığı hâlde Umum Kumandanlığın bu bâbda o sûretle işe müdâhale ve doğrudan doğruya icrâât için emr i'tâ etmesi muvâfık-ı kânûn ve salâhiyet hâricinde olduğundan îfâ-yı muktezâsı vâbeste-i re'y-i sâib-i vilâyet-penâhîleri. Ol bâbda.

Aslına mutâbıkdır.

Küçükçekmece kazası dahilinde bulunan
Kotroniye Çiftliği üzerinde Hazine-i Hassa
Nezâreti ile aralarında çıkan ihtilafın çözümü
için Resneli Osman Bey'in Dahiliye Nezâreti'ne
verdiği dilekçe
3 Ekim 1922

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Sâmi'si'ne

Ma'rûz-ı çâkerânemdir

Küçükçekmece kazâsı dâhilinde kâin olup refîkam ile münâsafaten mutasarrıf olduğumuz Kotroniye nâm çiftliğimizde Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne tarafından ihdâs-ı yed edilmiş olmakdan nâşi Makriköy Sulh Mahkemesi huzûrunda hazîne-i müşârun-ileyhâ aleyhine ikâme ettiğimiz ref'-i yed da'vâsının muhâkemesi netîcesinde mezkûr çiftliğin hudûdnâmesi dâhilinde bulunan çayır lar ile mer'â ve fundalıkları ve bağçelerle yoz hâlî mahallerden hâzinenin yed hâdisinin ref'ine ve yed-i kadîme sâhibi olan bizlere teslîmine hükm verilmiş ve hükm-i mezkûr temyîzen tasdîk olunduktan sonra mevki'-i icrâyâ vaz' olunmuş ve hudûdnâmesi dâhilinde bulunan mahaller taraf-ı âcizânemize icrâ ma'rifetiyle teslîm edilmiş ve bu meyânda çiftlik ebniyesinden Hazîne'nin müstahdimîni çıkarılarak icrâ me'mûru ve adamlarımızı idhâl etmiş iken aradan kırk üç gün mürûrundan sonra hiçbir salâhiyet-i kânûniyyesi olmayarak Umum Jandarma kumandanı Ali Kemâl Paşa kâffe-i mes'ûliyeti üzerine ve silsile-i merâtibe ri'âyet etmeksizin doğrudan doğruya Makriköy Jandarma Bölüğü kumandanına bidâyetten telefonla emr vermiş ise de bölük kumandanı bu gibi adlî işlerde icrâ me'mûruna kânûn dâiresinde mu'âvenetden başka idâreten bir şey yapılamayacağı ve aksi hâlde mûcib-i mes'ûliyet olacağını resmen bildirmiş olduğu hâlde Paşa-yı müşârun-ileyh bu kere tahrîran bütün mes'ûliyeti üzerine alarak tahrîran emr vererek çiftlik ebniyesinden adamlarımızı cebren ve kahran çıkartarak Hazîne'nin adamlarını idhâl ve yirmi beş bin lirayı mütecâviz kıymeti hâiz çayır otlaklarımızı Hazîne-i müşârun-ileyhâya teslim eylemek sûretiyle emr-i eczânın ke-enlem-yekûn addine sebebiyet vermiş ve âcizlerini küllî zarara dûçâr etmiş olduğundan bi-gayr-i hak fuzûli olarak vermiş olduğu emr-i mezkûrun istirdâd ve hâl-i sâbıkın i'âdesi ve Vilâyet-i Umûmiyye Kânûnu mûcebince Makriköy müstakil bir kazâ olması hasebiyle jandarma da doğrudan kazâ kaymakamlığa merbût olması lâzım geldiğinden kaymakamlığa vukû' bulan şikâyetimiz üzerine makâm-ı devletlerine bâ-tahrîrât arz olunmuş ise de bir netîce-i müsmire hâsıl olmadığından makâm-ı devletlerinize arzuhâl eylemeye mecbûr kaldım. Binâen-aleyh hilâf-ı salâhiyet ve gayr-i kânûnî mu'âmelenin bir hüsn-i neticeye iktirânını ricâ ve istirhâm ederim. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 3 Teşrîn-i evvel sene [1]338.

Makriköy'de sâkin Kotroniye Çiftliği mutasarrıfı
Resneli Osman Fehmi
(Pul ve imza)

ÇİFTLİKLER

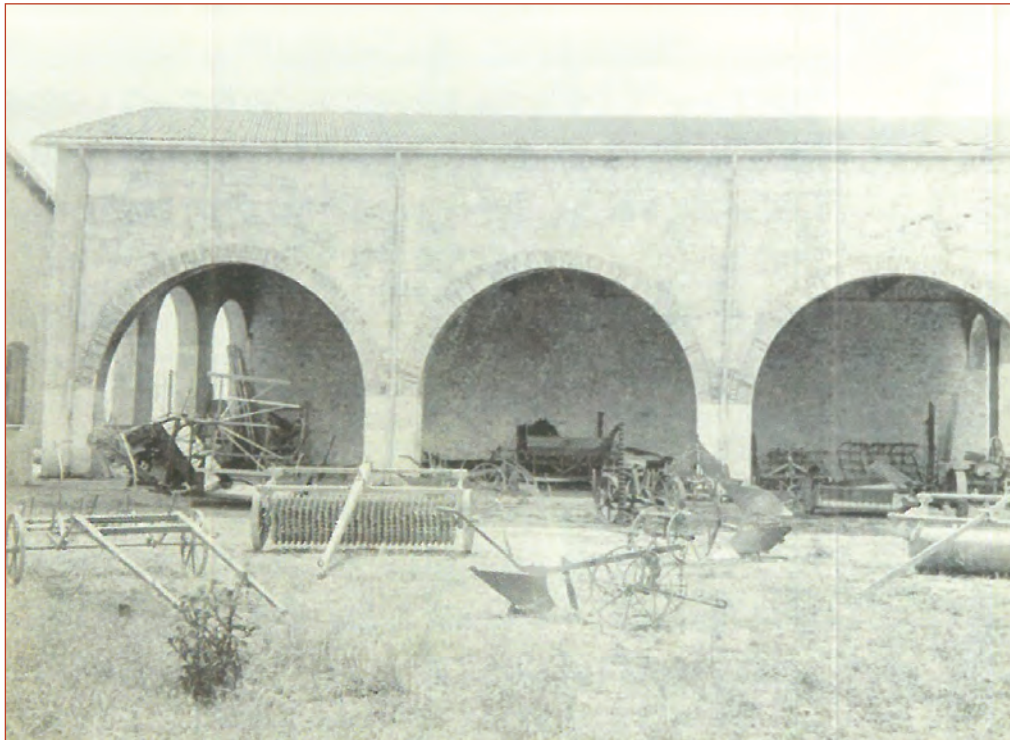
*Ispartakule civarında askeri bir köprü.
Şehbal Mecmuası, Sa. 73, s. 4*

*Emr-i inşâsı hitâm bulan Numûne Çiftlik-i Hümâyûnu hâricinde müfrezen inşâ olunan ağıl ve
kuzulukların resmidir
İÜ. NEK, Abdülhamid II. Albümü, 90838*

*Emr-i inşâsı hitâm bulan Numûne Çiftlik-i Hümayûnu dâhilinde zirâat makinelerine mahsûs
sundurma ile demirhane ve marangozhanenin resmidir
İÜ. NEK, Abdülhamid II. Albümü, 90838*

*Çiftliklerde bulunan ziraat aletleri
İÜ. NEK, Abdülhamid II. Albümü, 90838*

AZADLU BARUTHANESİ

Sultan III. Selim'in emirlerinde Azadlu
Baruthanesi'nin inşaa süreci
18 Ağustos 1792 / 25 Haziran 1797

Vâkı'a bu dahi lâzımdır inşâallâh sâir keşf olunan mahaller hitâmında bu dahi yapılsun hemân şimdilik öbürlerine dikkat ve sa'y u gayret eylesün göreyim Şerîf Efendi'yi [18 Ağustos 1792].

واقعاً بود فی لزوم در آنکه
سائر کشف اولی محله خاتمه
بود فی بابسون همان شمس
او بر سر نه وقت و سعی و غیرت اید سو
گوره یم شریف افندی

BOA, HAT, 1434/58902

Benim vezîrim

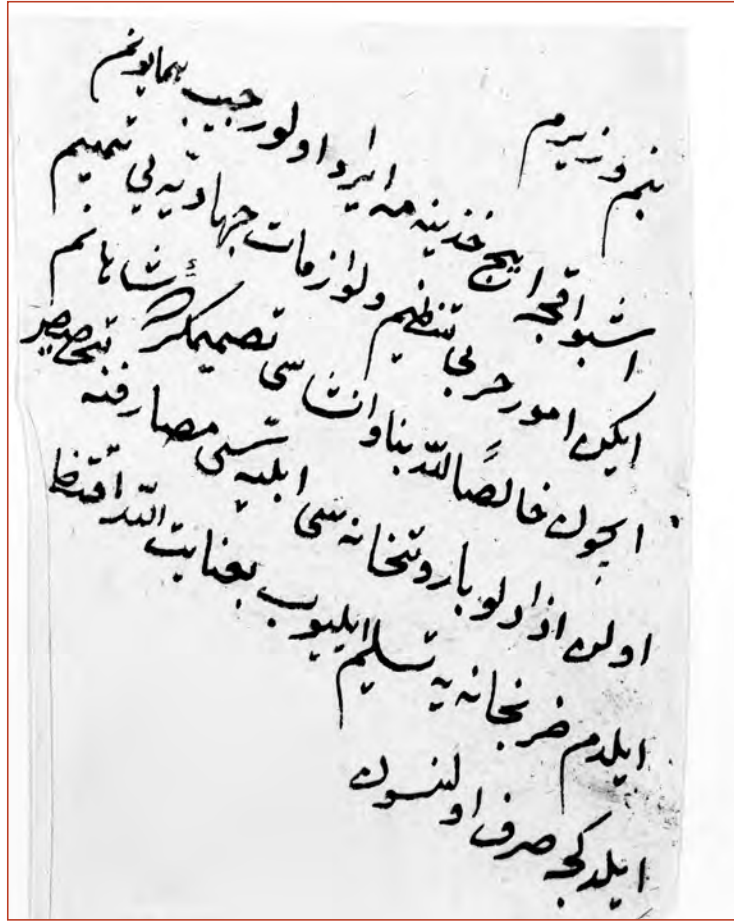
Gidip baksunlar ben geçende gitmiş idim baktım suyu menba'ından ark ile köyün bir kenârına çı-
karub baruthâneyi hâlî mahalle yapmak ile köyü mahallinden kaldırmamak olur zannederim bir kere
söyleşsünler ve masârıfını dahi muvâzene eylesünler bakalım [18 Ağustos 1792].

بنیم وزیریم
بکسور مجله نقش ایدم بقا و ب
کدوب باقونلر ارق ال کوین بکوی محله
صو منقذون ارق ال کوین بکوی محله
باروت خانه بی عالی محله ایدم بقا و ب
اولو خط ایدم بقا و ب
موزنه ایدم بقا و ب

BOA, HAT, 1433/58768

Benim vezîrim

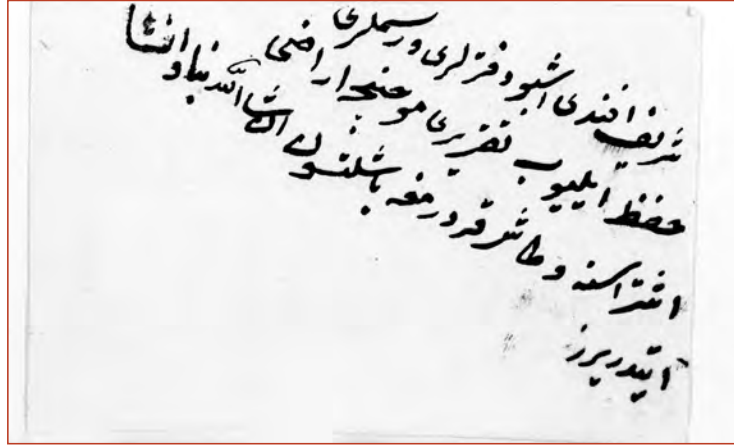
İşbu akçe iç hazîneme îrâd olur ceyb-i hümayûnum iken umûr-ı harbî tanzîm ve levâzımât-ı cihâ-diyyeyi tetmîm için hâlisân lillâh binâ ve inşâsı tasnîm gerde-i şâhânem olan Azadlu Baruthânesi ebniyesi masârıfına tahsîs eyledim Darbhâne'ye teslîm eyleyüb bi-inâyetillâh iktizâ eyledikçe sarf olunsun [18 Ağustos 1792].

BOA, HAT, 1433/58777

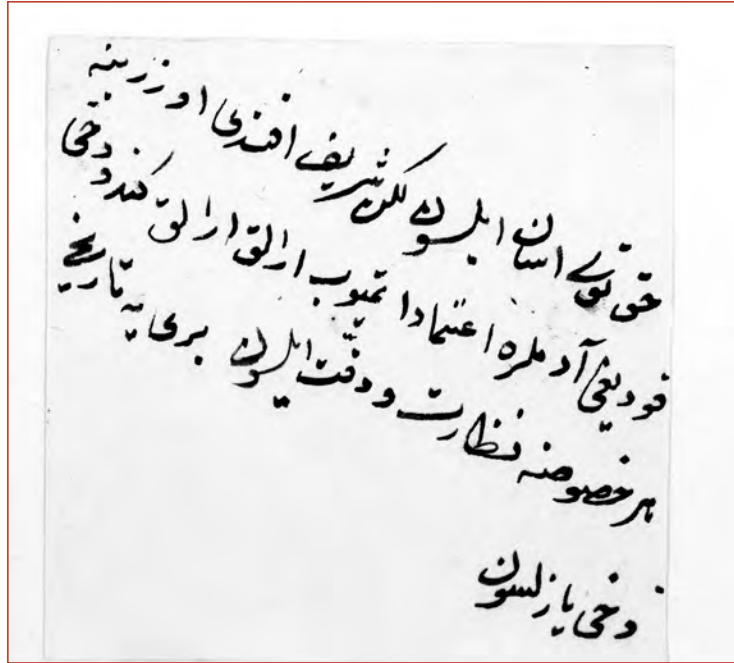
Şerîf Efendi

İşbu defterleri ve resimleri hıfz eyleyüb takrîri mücebince arâzî iştirâsına ve taş kırdırmağa başlansun inşaallah binâ ve inşa etdidiriz [28 Temmuz 1794].

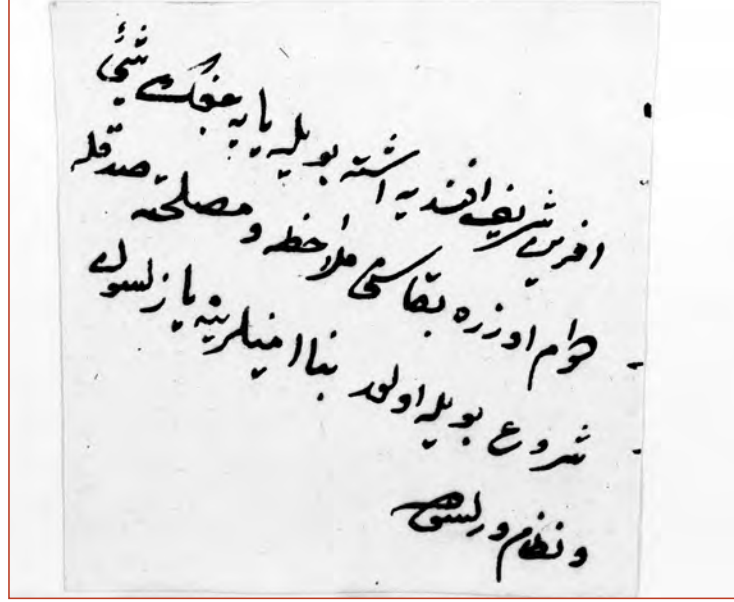
BOA, HAT, 1434/58919

Hak te'âlâ âsân eylesün lâkin Şerîf Efendi üzerine koduğı adamlara i'timâd etmeyüb aralık aralık kendü dahi her husûsuna nezâret ve dikkat eylesün beriye târîh dahi yazılsun [28 Temmuz 1794].

BOA, HAT, 1434/58917

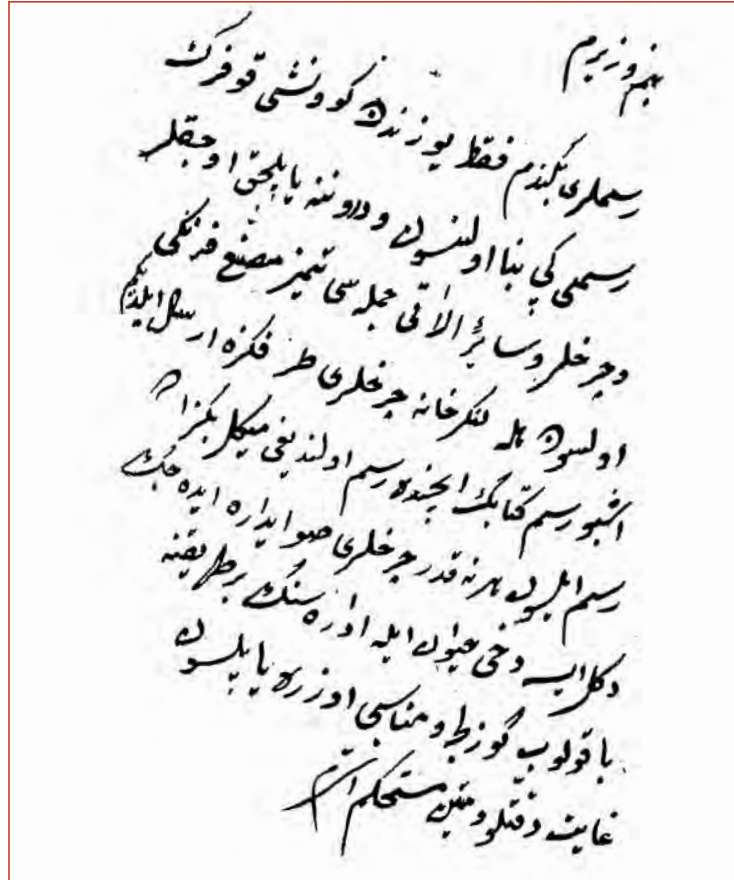
Aferin Şerîf Efendi'ye işte böyle yapacağın şeyi devâm üzere bakasın mülâhaza ve maslahata sıdkla şurû' böyle olur Binâ emînlerine yazılsun ve nizâm virilsün [28 Temmuz 1794].

BOA, HAT, 1434/58918

Benim vezîrim

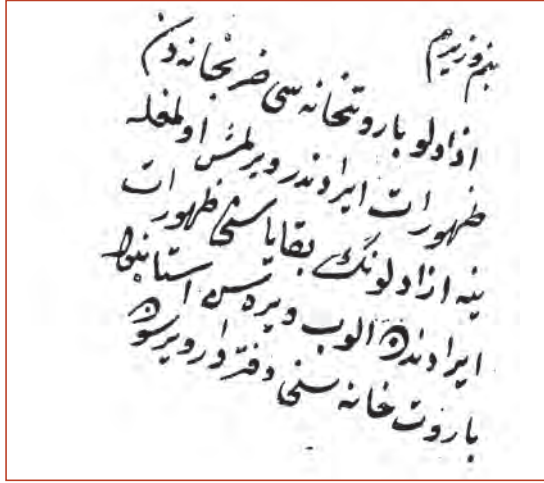
Resimleri beğendim fakat yüzünden Güvenşi Kofer'in resmi gibi binâ olunsun ve derûnûna yapılacak ocaklar ve çarhlar ve sâir âlâtı cümlesi temiz musanna'-ı firengî olsun hele lengerhâne çarhları tarafınıza irsâl eylediğim işbu resm-i kitâbın içinde resm olunduğu Mikel Beyzâde resm eylesün her ne kadar çarhları su idâre edecek değil ise dahi hayvan ile idâresinin bir tarîkine bakılıb güzelce ve münâsibi üzere yapılsun gâyet dikkatli metîn-i müstahkem isterim [17 Temmuz 1795].

BOA, HAT, 1387/55096

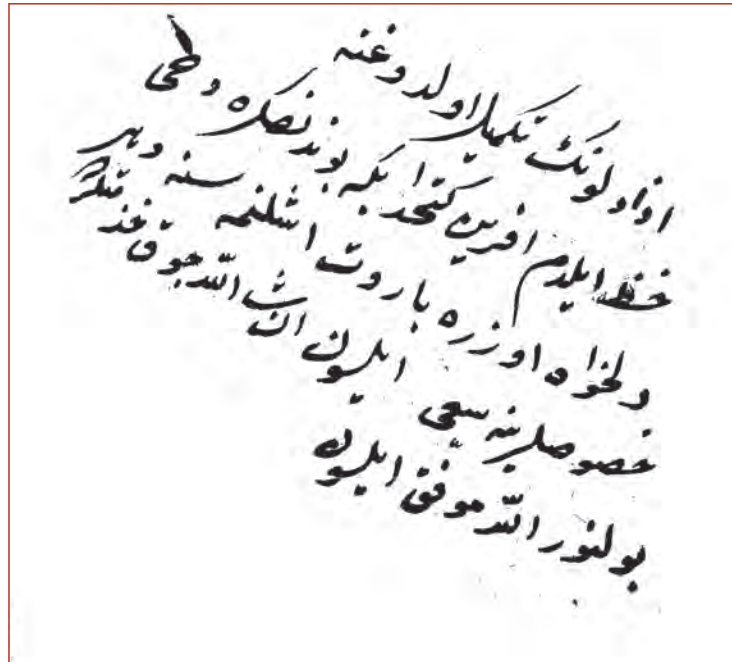
Benim vezîrim

Azadlu Baruthânesi Darbhâne'den zuhûrât îrâdındır virilmiş olmağla yine Azadlu'nun bakâyâsını zuhûrât îrâdından alub viresin İstanbul Baruthânesi'ni Defterdâr virsün [17 Temmuz 1795].

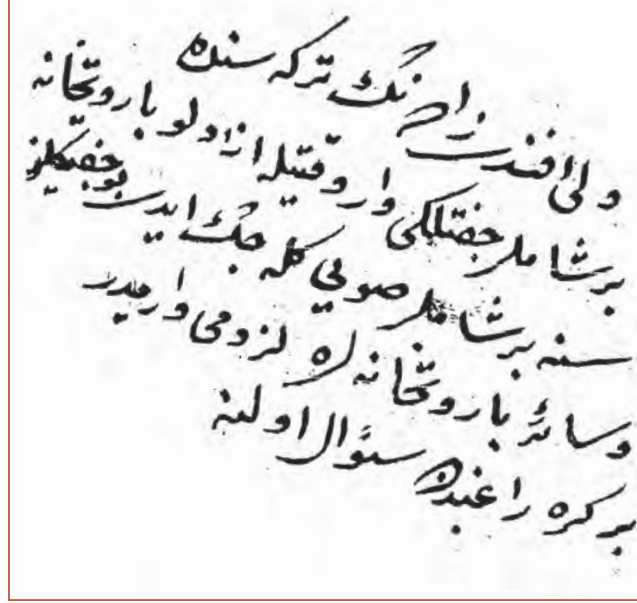
BOA, HAT, 197/9838

Azadlunun tekâmîl olduğuna hazz eyledim. Aferîn Kethüda Bey'e bundan sonra dahi dilhâh üzere barut işlenmesine ve her husûslarına sa'y eylesün. İnşâallah çok hizmetlerde bulunur. Allah muvaffak eylesin [19 Ocak 1796].

BOA, HAT, 195/9678

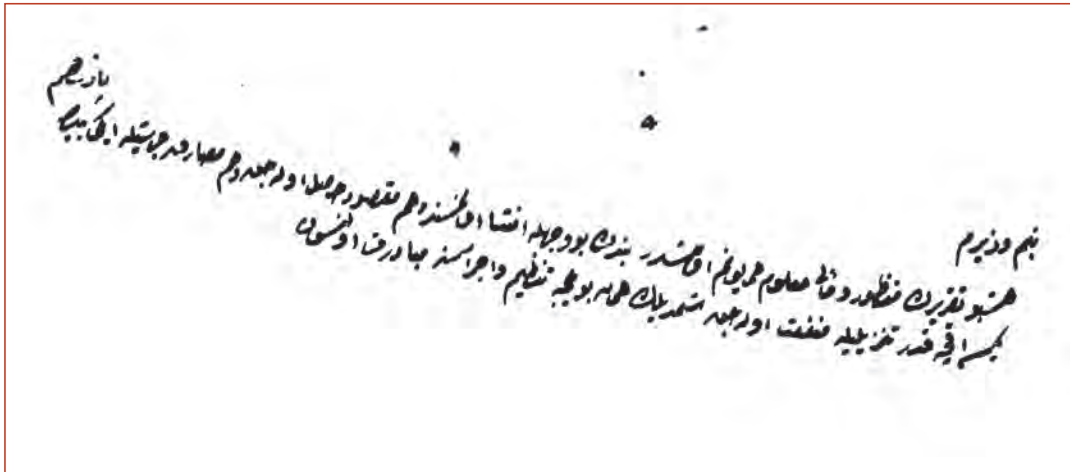
Veli Efendi-zâdenin terekesinde bir Şamlar Çiftliği var vaktiyle Azadlu Baruthânesi'ne bir Şamlar suyu gelecek idi. Bu çiftliğin vesâir baruthânelere lüzûmu var mıdır bir kere Râgıb'dan suâl oluna [5 Temmuz 1796].

BOA, HAT, 263/15228

Benim vezîrim

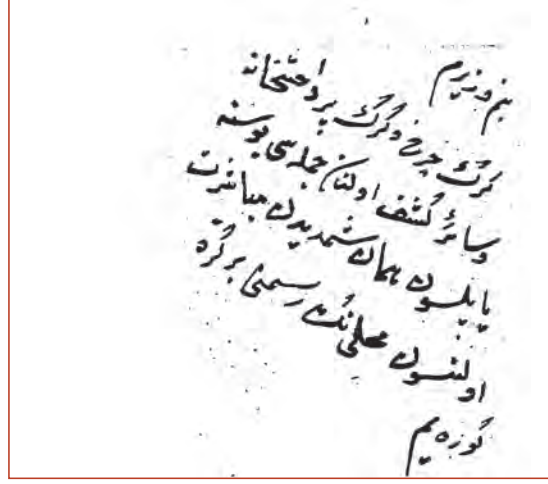
İşbu takrîrin manzûr ve meâli ma'lûm-ı hümayûnum olmuştur. Bendin bu vechile inşâ olunmasında hem maksûd hâsıl olacak ve hem masârif cihetiyle iki bin kîse kadar tenzîliyle menfa'at olacak şimdilik hemen böylece tanzîm ve icrâsına mübâderet olunsun [5 Temmuz 1796].

BOA, HAT, 588/28914

Benim vezîrim

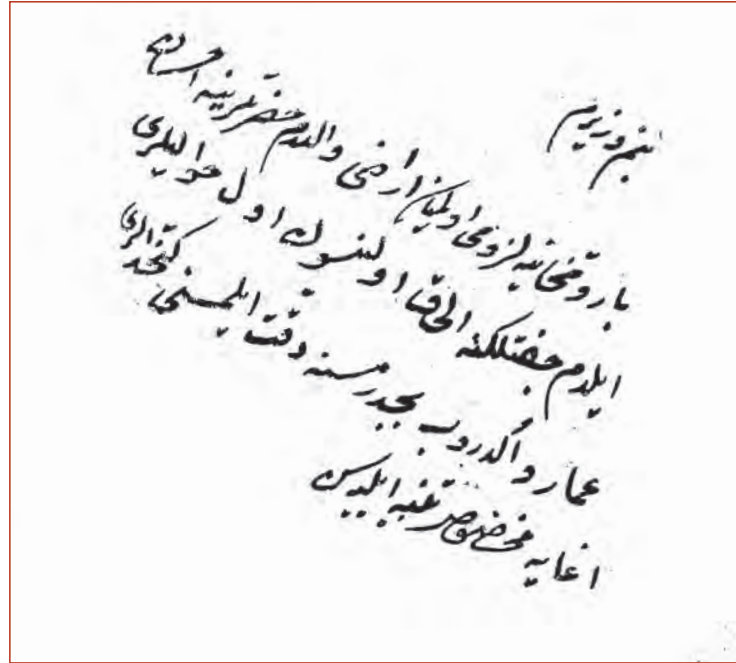
Gerek çarh ve gerek perdahthâne vesâir keşf olunan cümlesi bu sene yapılsun hemân şimdiden mübâşeret olunsun mahallinin resmini bir kere göreyim [25 Haziran 1797].

BOA, HAT, 183/8419

Benim vezîrim

Baruthâneye lüzûmu olmayan arâzî vâlidem hazretlerine ihsân eyledim çiftliğine ilhâk olunsun ol havâlîleri [i]’mâr ve ekdirüb biddirmesine dikkat eylemesini küthüdâları ağaya mahsûs tenbîh eylesin [25 Haziran 1797].

BOA, HAT, 1415/57788

Padişah III. Selim'in barut ve toplanılan güherçile miktarı ile imal edilecek barut ve Azadlu Baruthanesi'nin inşaat ve masrafına dair sorulan sorulara cevaben nazır Şerif Efendi'nin izahatı

1 Temmuz 1795

İzzetlü defterdâr efendi

İşbu takrîr huzûr-ı hümayûna ba'de'l-arz takrîri gördüm iktizâ eden akçeleri bir sâ'at evvel verdiresin lâkin Darphâne'den olan ta'vîz akçesinin elli bin guruş nereye gitmiş kim almış bir de havâle kâğıdlarını Şerif Efendi Darbhâne'ye bıraktı ve nakden akçe aldı zannediyorum bu nasıl ta'vîzdir Darbhâne'den bir umûr-ı mühimme için akçe alub başka şey'e mi sarf ediyorlar bunun keyfiyeti sahîhce bildiresün ve Şerif Efendi'ye elbetde akçe verdiresün mazmûnunda hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr olmağla ber-mûceb-i hatt-ı hümayûn amel ve hareket ve mûmâ-ileyh Şerif Efendi'ye î'tâsı lâzım gelen mebâliğin serî'an î'tâsı husûsunun iktizâ-yı nizâmına mübâderet ve keyfiyet huzûr-ı şâhâneye arz için suâl-i hümayûnun iktizâ eden cevâbını takrîriniz ile serî'an ifâdeye dikkat eyleyesiz deyü buyuruldu.

13 Z. sene [1]209.

Dünkü gün nezd-i âsafânelerinde bu kullarına irâe buyurulan hatt-ı hümayûn-ı mehâbet-makrûnda çokdandır baruthâneye varmadım Şerif Efendi dahi hiç bir takrîr vermiyor nakden üç yüz kîse aldı güherçile getürdüb külliyyetlü a'lâ barutlar i'mâl ediyor mu çarhlar ne keyfiyet kesb etdi suâl ve arz oluna Azadlu Baruthânesi nasıl oldu deyü fermân-ı hümayûn buyurulmuş olmağla cevâbı takrîr-i bendegî ile ifâde olunmak bâbında şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîleri mûcebince takrîre mübâderet olundu me'mûriyetimin ibtidâki senesi olan geçen sene üç baruthânede beş bin kantar barut tabhı tertîb ve ale'l-hesâb nakden üç yüz kîse akçe î'tâ buyurulmağla kemâl-i sa'y ü ikdâm olunarak avn-ı hak ve yümn-i himem-i evliyâ-yı ni'amî ile beş bin kantarlıktan ziyâde güherçileyi senesi zarfında baruthânelere idhâl ve der-anbâr eylediğimden mâ'adâ barutun eczâ-yı sâire ve levâzımını dahi ma'a ziyâdetin cem' edüb hattâ kükürdün kalemlerde mukayyed kadîmi kîsesi yirmi akçe iken Barutcu Francesco vesâtatıyla Venedüklü Frenklerde nisfından dūn bahâ ile külliyyetlü kükürt bulunub bundan sonra beş altı sene üç baruthâneye kifâyet edecek mikdârı kükürt mübâyâ'a ve İstanbul Baruthânesi'nde der-anbâr olunmağla geçen senelik tertîbi olan beş bin kantar barutun ma'a ziyâdetin kesîretin malzemesi cem'inde zerre habbe kusûr olunmamışdır ancak baruthânelerde mevcûd atîk çarhlarda aslından yapılan barutlar pek çok sahk olursa iki üç günden ziyâde sahk olunmayub şimdi yapılan barutlar yaz günleri yedi sekiz gün ve kış günleri on bir on iki gün sahk olunmakdan nâşi atîk çarhlarla bir sene zarfında böyle ihtimâmlı beş bin kantar barut tabhı muhâl olmağın ibtidâ-yı me'mûriyetim olan iki yüz sekiz senesi Ramazânından baruthânelerin re's senesi olan işbu rûz-ı hızıra gelince on üç ay müddetde güç ile İstanbul Baruthânesi'nde bin beş yüz ve Gelibolu Baruthânesi'nde bin iki yüz ve Selânik Baruthânesi'nde yedi yüz kantar ki cem'an üç bin dört yüz kantar barut tabhı müyesser olub ber-mûceb-i nizâm her bir varilinden ellişer dirhem numûne ahziyla Sa'dâbâd'da tecrûbe olunarak şimdiye değin iki bin iki yüz elli kantarı Cebecibaşı ağa kullarına teslîm ve senedi ahz olunub kusûr bin yüz bu kadar kantar barutun bir mikdârı bundan sonra tecrûbe ve teslîm olunacak ve bir mikdârı mukaddem tecrûbe olunub a'lâ zuhûr etmemekle Barutcu Francesco ma'rifetiyle illet-i redâ'eti temyîz ve tekrâr sahk ve terbiye olunacak olmağla el-yevm baruthânelerde mevcûddur zikrolunan on üç aylık hesâbım kâ'ide-i mer'iyye-i mîriyye ve şurût-ı nizâm üzere Başmuhâsebe ve Mevkûfât kalemlerinden icmâl olunmuş olmağla tabh olunan baruta sarf olunan ve el-yevm baruthânelerde mevcûd kalan güherçile ve kükürd ve levâzım-ı sâire bahâlarına sâlifü'z-zikr yüz elli bin guruş ale'l-hesâb akçesinden mâ'adâ yirmi beş bin guruş mikdârı meblağ sarf olunmakdan nâşi mîrîde ol mikdâr matlûbum zuhûr eder geçen senenin barut tabhı keyfiyeti bu vechiledir.

Kaldı ki me'mûriyetimin ikinci senesi tertîbi olmak üzere işbu sene-i mübâreke ber-mûceb-i sâbık i'tâsı fermân-ı hümâyûn buyurulan üç yüz kîse akçeden iki yüz kîse akçesi kendi takrîr ve istid'âma mebnî çâker-i kemînelerinin elim dokunmayarak doğruca Hazîne-i Âmire'den Anadolu ve Rumeli'nin güherçile mübâyâ'acılarına verilmiş olub üç baruthânenin levâzım ve sâire bahâları ve masârif-ı müteferrikasıçün bu bendelerine verilecek elli bin guruş henüz i'tâ olunamamağla rûz-ı Hızırdan berü Barutcu Francesko'nun aylıkları ve arpa ve saman bahâları ve üç baruthânenin masârif-ı müteferrikası taraf-ı çâkerîden tedârik olunmakda olub bu husûsda kemâl-i sıklet ve zarûretim olmakdan nâşi tertîb akçesi kusûru olan meblağ-ı bâkî-i sâlifü'l-beyânın bu günlerde tamâmen i'tâsı niyâzımdır.

Ve geçen seneden berü yalnız işbu tertîbâtı tedârikle iktifâ olunmayub ba'zı kal'alarda müddet-i medîdeden berü çamur ve toprak gibi olmuş bir dürlü perdaht ve ıslâh kabûl etmez barut ve bâ-husûs Ağriboz Kal'ası'nda küffâr zamânından kalmış altı yüz kantar mikdârı barut şeklinde toprak bulunub bi'l-ihimâm baruta celb ile güherçileleri ihrâc olunmakda olub ondan dahi şimdiye değin on beş bin vukıyye mikdârı hâsıl olan güherçile başkaca fıçılara vaz' u hıfz olunmuşdur ve bir taraftan dahi çıkarılmaktadır ve Anadolu tarafından Çaparzâde'nin me'mûr-ı mübâyâ'ası olduğu güherçileden mâ'adâ Karahisâr-ı Sâhib ve Bolvadin taraflarına dahi mahsûs mübâyâ'acı ve sermâye gönderilüb müceddeden kazganlar vaz'ıyla ve amelesini irzâ' ile ber-vech-i sühûlet güherçile i'mâl ve bu tarafa celb olunmaktadır Aydın tarafından dahi muhassılı ma'rifetiyle beş altı bin vukıyye güherçile mübâyâ'a ve celb olunub bunlar muhâsebeye idhâl olunmayarak başkaca hıfz etdirilmiştir ve masrafları dahi hesâba katılmayub hâric-ez-tertib tedârik olunmuş ve olunacak bu makûle güherçilelerin muhâsbesi başkaca görülmek iktizâ etmekle bunlar içün dahi ale'l-hesâb olarak kadr-i vâfî akçe i'tâsı niyâzımdır.

Ve çarhların keyfiyeti dahi şu vechiledir ki Barutcu Francesko ma'rifetiyle yapılan çift tokmaklı iki kıt'a çarhlar hâlâ barut sahk etmekte olub baruthânenin atîk çarhları ile altı yedi günde çıkan barut bu çarhlarla üç günde çıkıyor havanları dahi ziyâde olmağla senede dörder yüz kantardan ikisi sekiz yüz kantar barut sahk edeceği hesâb olunmuşdur ve atîk çarhların bir kıt'ası aslından bir senede yüz kantar ve dahi ziyâde barut sahk edüb ancak şimdiki ihtimâma göre altmış yetmiş kantardan ziyâde sahk edememekle bu sûretle Francesko'nun yaptığı çarhlar eskilerden üç dört kat ziyâde menfa'atlı olmak iktizâ ediyor ve Mikel Beyzâde'nin yaptığı diğer iki kıt'a çarhlar gâyet musanna' ve hafif döner hendese üzere yapılmış olub ancak tokmaklı çarhların havanlarının altına kârgîr duvâr ile metânet verilmeğe ve mermerli çarh dahi ba'zı âlât ilâvesine muhtâc olduğundan ve cümle ustalar hâric-i baruthâne Sâ'atçi Arakil'in yaptığı numûne çarhda istihdâm olduğundan el-yevm Mikel'in çarhlarında barut sahk olunamayub çarh-ı mezkûrun tekmîline tevki' olunmuşdur ve işbu çarhlar ebniyesi masârifıçün ale'l-hesâb olmak üzere hazîne tezkiresi verilen elli bin guruşdan hîn-i me'mûriyetimden berü ceste ceste otuz sekiz bin guruş mikdârı akçe alınub kûsûru dahi hafta be-hafta ikişer bin guruş ahzıyla duhûlû takarrub eden mâh-ı Muharrem evâsıtında tekmil olunucaktır ancak çâker-i kemînelelerinin yalnız bu çarhlar içün Kalfa Güllâbioğlu'na ve Francesko'ya teslîmâtım elli bin guruşu tecâvüz edüb çarhlar birkaç kerre bozulub tekrâr düzelmek takrîbiyle keşf ve tahmîne sığmayacak mertebe masraf iddi'âsıyla kalfa-i mersûm küll-i yevm çâker-i kemînelerini tazyîk etmektedir sâdir olan fermân-ı âlîleriyle Mi'mâr Ağâ kulları hak ve adl üzere keşiflerine me'mûr olmağla defteri manzûr-ı âlî olub her bir mâddesi gereği gibi tahkîk olunduktan sonra hesâbı kat' ve matlûbu i'tâ olunmak şartıyla bu günlerde ale'l-hesâb yirmi beş bin guruş verilmek kifâyet eder.

Azadlu Baruthânesi'nin binâsı masârıfı ceyb-i hümayûna mahsûs akçeden vakt ü zamânıyla bâligân-mâ-belag ihsân buyurulması ve Yani Kalfa'nın me'mûriyeti isâbet ve kerâmet olub cemî'-i levâzımı mevsimiyle tedârik ve amelenin hafta be-hafta yevmiyeleri i'tâ olunub şimdiye değin zerre kadar sıklet çekilmediğinden mâ'adâ bundan sonra hitâmına değin akçe husûsunda ve mevâdd-ı sâiresinde zarûret çekilmez cüz ü a'zamı olan havz nisf mertebeye varub sâir ebniyesi sülûsânı tecâvüz etmekle inşâallâhü te'âlâ Kasıma dek hitâm bulur İstanbul Baruthânesi'nde yapılan Sâ'âtçi Arekil çarhının işbu ıyd-ı şerîf haftasına kadar tekmîline ikdâm ve ihtimâm olunmakda olmağla tamâm olub içinde barut sahk olunduktan sonra gerek Frenklerin ve gerek sâ'atçi-i mersûmun yaptıkları beş kıt'a numûne çarhın hangisi mîrîye nâfi' idüğü ittifâk-ı ehl-i vukûf ile tahkîk olunub Azadlu çarhı ona göre yapılmak mülâhaza olunduğundan henüz Azadlu çarhına mübâşeret olunmadı bu hesâba göre Muharremde ona dahi başlanub sâir ebniye ile ma'an Kasımda tekmîl olub içinde barut sahkına şürû' olunmak inâyet-i ilâhiyyeden müsted'âdir ve'l-hâsıl Azadlu Baruthânesi bi-hamdî'llâh-i te'âlâ destgâhlanmış ve nizâm ve râbitasın bulmuş olub çâker-i kemînelerinin onâ dâir fikr ve endîşem yokdur ıyd-ı fırtırdan berü iki def'a on beşer gün ale't-tevâlî Azadlu'da olduğumdan mâ'adâ işbu ıyd-ı şerîf akîbinde dahi varub çarhı başladınca eğlenmek niyetindeyim Yani Kalfa dahi her hafta gidüb birkaç gün eğlenüb kemâl-i sâ'y u gayret üzere olmağla Kasıma dek hitâmı me'mûlündedir Azadlu Baruthânesi'nin keyfiyeti dahi bu vechiledir emr ü fermân devletlû inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Ve işbu baruthâne ve çarhları binâdan maksûd aslı külliyetli ve a'lâ barut i'mâli olub evvel emirde cüz' ü a'zamı olan güherçilenin revâbit-ı kaviyyesi verilmediği hâlde cümlesi abes ve telef-i makûlesi olacağı vâreste-i kayd-ı beyân ve fiyât-ı kadîme-i mîriyye ile külliyetli güherçile mübây'a'sı adîmü'l-imkân olub hattâ Azadlu Baruthânesi'ne mahsûs olarak Üsküb ve Filibe ve Pazarcık taraflarının güherçilesi dahi nizâm-ı kavîye muhtâc olub şimdiki sûretle ber-vefk-ı matlûb güherçile gelmiyeceği tahkîk olunmağla onun iktizâ-yı nizâmı başkaca takrîr ile arz olunacağı ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda emr ü fermân efendimindir.

[illegible]

برای کشی ابنیه کارگیر و احشایی و صوبه البری و حشمه ای و اخراج ملوز و صوبه ^{نیمی}

سابق الذکر باب و بخانه منکر روح عین طریقه مار و نموی ثلثی دایره سه او زین کبریا و اوط
جاء مغز اصلی او و اژداه جاء ماهیه و وجهه ماه دین گوید و دیبا باط و دین ابی و اوط
اژداه کبری که کلمه دین و دین ابی امور نزدیک فوشا و ایا که صفت نزدیک فوشا و ایه که
قبل ایه که رسید بپیش صفت تختی روم ابی امور سی کریش و اوط و اژداه کبری که
طیانه و ضعیفه بندای طوائی طیفه و عباد و سطاسی اوط لری و عن ماه کاری
منه برده و و قوی طاش جارجوه و ضعیفه بتور و فوشا و اوط و اژداه کبری که
جارجوه بی نه که اوط و دین و اژداه و صلی لری و فوشا و اوط و اژداه کبری که
و اژداه کبری که و سطاسی طوائی اطراف اریه سی سفته ما و اژداه
اولجه بر اژداه عرضش طاش جوار و و هوار منکر روح طریقه و اژداه
بوزی طاش کسمه صوم و دین و فوشا و اوط و اژداه کبری که
طاش جارجوه ایه قبولی روم و اوط و کیش و اید سخا
و دین و فوشا و اوط و اژداه کبری که

[illegible]

١٥
 ٦
 ٢٩
 ٩٥٢٥٠

۱۵
 ۶
 ۲۹
 ۴۵۲۵۰

$$\begin{array}{r} 100 \\ 19 \\ \hline 119 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 119 \\ 19 \\ \hline 138 \end{array}$$

Azadlu Baruthanesi binalarının inşa masraflarına dair hazırlanan keşif defteri 13 Mart 1796

Sûret-i defter-i muhâsebe-i masârifât-ı binâ ve inşâ-i ebniye-i Baruthâne-i Azadlu der kurb-i Çekmece-i sagîr ki be-
ma rifet-i hazret-i Mehmed Şerîf Efendi kethüdâ-yı Sâdr-ı Âlî ve nâzır-ı baruthânehâ-i ebniye bâ-irâde-i hümâyûn
müceddeden binâ ve inşâ ve tekâmîl şode fermûde el vâkı der sene 1210 ber-mûceb-i defter-i keşf-i sâni-i ser-mi mâr-ı
sâbık ve lâhık bâ-nezâret-i Mustafa Reşîd Efendi defter-i îrâd-ı cedîd ve takrîr ve hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ve
telhîs ve fermân-ı âlî fî 4 Ramazân sene 1210 ve bâ-fermân-ı şerîf.

Berây-ı keşf-i ebniye-i kârgîr ve ahşâbî ve su yolları ve çeşme-i âb ve ihrâc-ı moloz ve tesviye-i zemîn
Sâlifü'z-zikr baruthâne-i mezkûrun yemîni tarafında Barutçubaşı dâiresi üzerinde kebîr çapa ve orta çapa mikrâslı on arşun
çapa mahyalı ve çifte mânedden göğüslemeli ve yayalı Rumeli ve on iki arşun kebîri gergili kezâlik Rumeli omurgasından
kuşak ile karasığır mertekli kurâmiye tahtası kılma ile kiremid pûşide sakflı tahtı Rumeli omurgası kiriş ve on beş arşun
kebîrinden taban vaz'ıyla bağdâdi tavanlı tabaka-i ulyâ ve vustâsı odaları doğrama-kârî musandıralı ve kapulu taş çârçûbe
vaz'ıyla demir parmaklık ile on altı aded cam çârçûbeli mezkûr oda derûnlarıyla dehlizleri koğuş tahtası döşemeli ve elvân
boyalı vustâsı basma tavanlı etrâf-ı erba'ası sakfa müsâvât olunca bir arşun arzında taş duvarlı ve duvar-ı mezkûrun
taşrasının yüzü taş kesme sıvalı ve doğrama-kârî kanâd vaz'ıyla taş çârçûbe ile kapulu dört bâb oda ve kenîf ve abdesthâne
ve dehlîzi müstemil dâire ebniyesi

Tûlen Zirâ' 173 416000	Parmak 8	Arzan Zirâ' 13
Terbi'î Zirâ' 173 416000	Parmak 8	Fî 2400

Ebniye-i mezkûr ittisâlinde evsâf-ı mezkûre ile sakflı on beş ve on iki arşun kebîri mahlût kirişli ve tabanlı bağdâdi tavanlı
kezâlik tahta döşeme ile taş çârçûbe vaz'ıyla yirmi iki aded demir parmaklık ile pencereli üç bâb oda ve bir memşâ ve bir
mikdâr dîvânihâne ve nerdübân ve kebîr matbah ocağı tarafeyni sakfa müsâvât olunca kârgîr duvarlı kezâlik evsâflı kapulu
müstemilâtı tekâmîlen neferât kışlağı inşâsı

Tûlen Zirâ' 29	Parmak 1	Arzan Zirâ' 13	Parmak 9
Terbi'î Zirâ' 388 699150	Parmak 10	fî 1800	

Yine ebniye-i mezkûr ittisâlinde üzeri sakflı ve tabanlı çifte mânedden sütunlu tahtı kârgîr lağım ile onun tahtalı ve taş
basamaklı ve taş bölme duvarlı ve kapulu üç aded memşâlar ebniyesi

Tûlen Zirâ' 6	Parmak 15	Arzan Zirâ' 4,5
Terbi'î Zirâ' 29,5 35750	Parmak 7	Fî 1200

میشا را چنانچه از صاف کردی
بر روی صورت و او را بر روی درخت
در زنی اوزی گردید
کندلی بوار شد
پس چنانچه چنانچه
پس چنانچه

۱۷۶۰

تمام اجتنافی اہل کفر و بدعتیہ
 اور کفریہ طریقہ میں صوم
 حلال و مشروع ہے۔
 بوار انشاء
 رب طوعاً و کرہاً
 ۱۸
 ۹۹
 ۱۸۹۲۹

مذکور جامع شریف ابنہ فائز دارسی
اور سن کر فائز دارسی
ایک
۱۲۶
۶۵۵۶۱

حاشیہ: اہل اوجھان بین اور
 زہورہ کی اور کی گنبد کا بیروار
 کھ اولوف صحاف و طائر
 کرمہ بیہ انش
 طوڑا عیضا ہند
 ۱۹۰۰
 ۱۸۸۰

جامع شریف از روی مکتب کرمید بوسه غفلی تحفه کریش و فضیله شش و طابع و فیه
 طوایف اقداف اربیه سی سفینه منافات اولیحه کار کمر یواری سکر عدد بنور بفراف
 ایله طاس هار جویم فی القدر بخیع لایکی غده جام قوار لی و درو فی تحفه
 نوشمه در قوافی بوله مکتب مؤذن مختار و جعفر فی کاری ریغلملی
 و کار کرم مرابو محله الوان بود و بین صوم لی و شکوفه اشلی
 و چهار بار کنز جعفر فی تحفه زری و طاس هار جویم ایله
 مکتب بوغرمه کاری قنار لی بفرلی
 تحفه جامع شریف انشائی

طویل ۱۶ عرضاً ۸
 ۱۸۸۸
 ۴۴۹۲۰۰

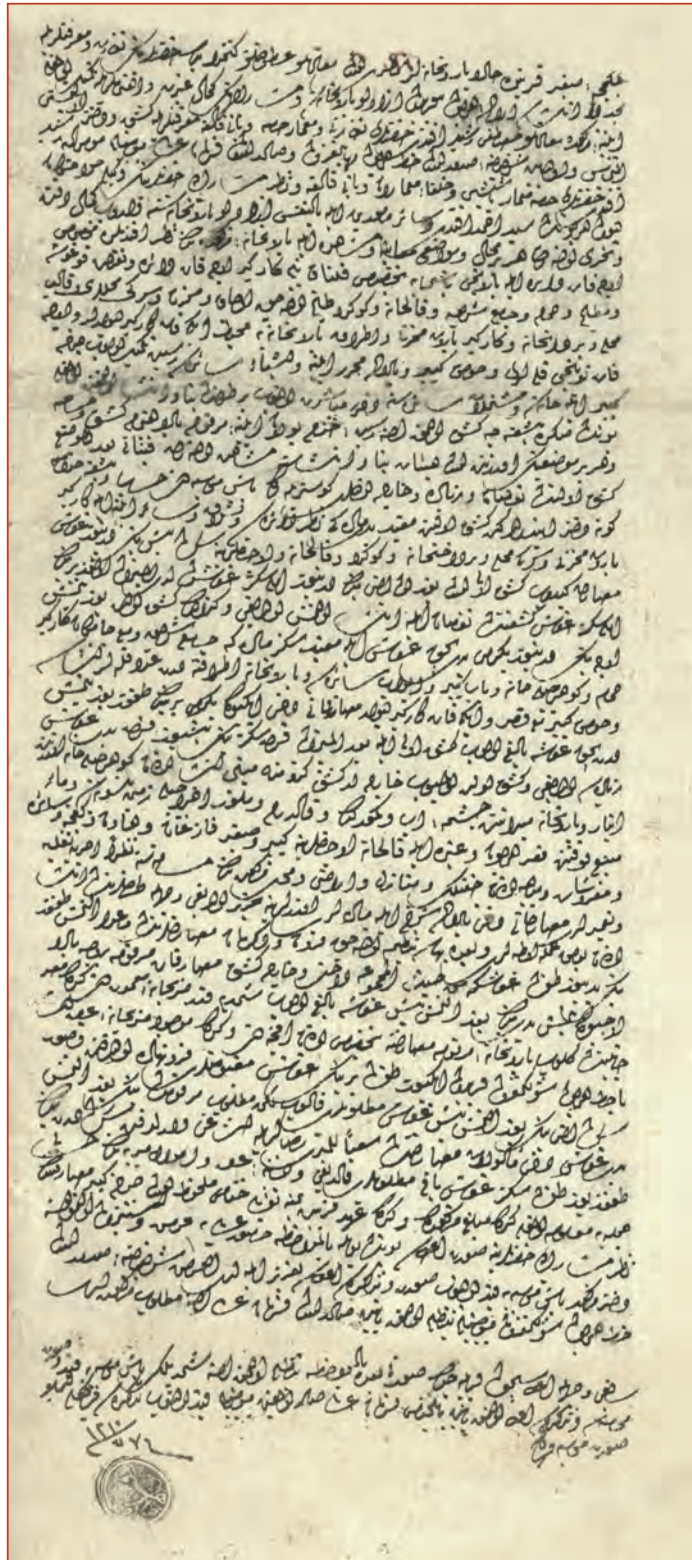
Hamâm açıklığı ile kenîf mahallini tefrîk için üzeri kiremidli tarafeyni beyaz sıvalı hatıl ve peştüvânî taşı cedîd kârgîr duvar inşâsı					
Tûlen Zirâ' 5	Parmak 18	Arzan Zirâ' 1	Parmak 7	Kadden Zirâ' 5,5	Ma'a temel
Terbi'î Zirâ' 33 13979	Parmak 7			Fî 420	

Memşâlar açıklığında evsâf-ı mezkûreli bîrûnu siva ve elvân boyalı derûnu derzli üzeri kiremidli kezâlîk duvar inşâsı				
Tûlen Zirâ' 4	Parmak 20	Arzan Zirâ' 1	Kadden Zirâ' 5,5	Parmak 7 Ma'a temel
Terbi'î Zirâ' 28 11760				Fî 420

Câmi'-i şerîf ile ocak beyrinde evsâf-ı mezkûreli üzeri kiremidli kârgîr duvar ma'a oluk saçak ve taş kesme boya inşâsı		
Tûlen Zirâ' 2	Arzan Zirâ' 1,5	Kadden Zirâ' 9,5
Terbi'î Zirâ' 19,5	Fî 420	
12 31,5 13230	temeli	

Mezkûr câmi'-i şerîf ile nâzır dâiresi üzerinde kirpi oluk saçak inşâsı		
Devren Zirâ' 126,5 45540	Arzen Zirâ' 0,5	Fî 360

Câmi'-i şerîfin üzeri mükemmel kiremid pûşîde sakflı tahtına kiriş vaz'ıyla şeş ve vustâ çarh-ı felek tavanlı etrâf-ı erba'ası sakfa müsâvât olunca kârgîr duvarlı sekiz adet demir parmaklık ile taş çârçûbeli altı adet pencerele iki adet cam duvarlı ve derûnu tahta döşemeli ve fevkânî bölme mükemmel müezzin mahfili ve çıkırıkçı-kârî parmaklıklı ve kârgîr mihrâblı bi'l-cümle elvân boya ve beyaz sıvalı ve şûkûfe işlemeli ve Çehâr Yâr-ı Güzîn Hazerâtı tahrîrli ve taş çârçûbe ile mükemmel doğrama-kârî kanadlı kapulu tahtânî câmi'-i şerîf inşâsı			
Tûlen Zirâ' 14	Parmak 20	Arzan Zirâ' 12	Parmak 8
Terbi'î Zirâ' 183 439200	Fî 2400		

Azadlu Baruthanesi ve müştemilatının inşa masraflarının kontrol edilerek noksan ve fazlalıklarının Başmuhasebe'ye bildirilmesi

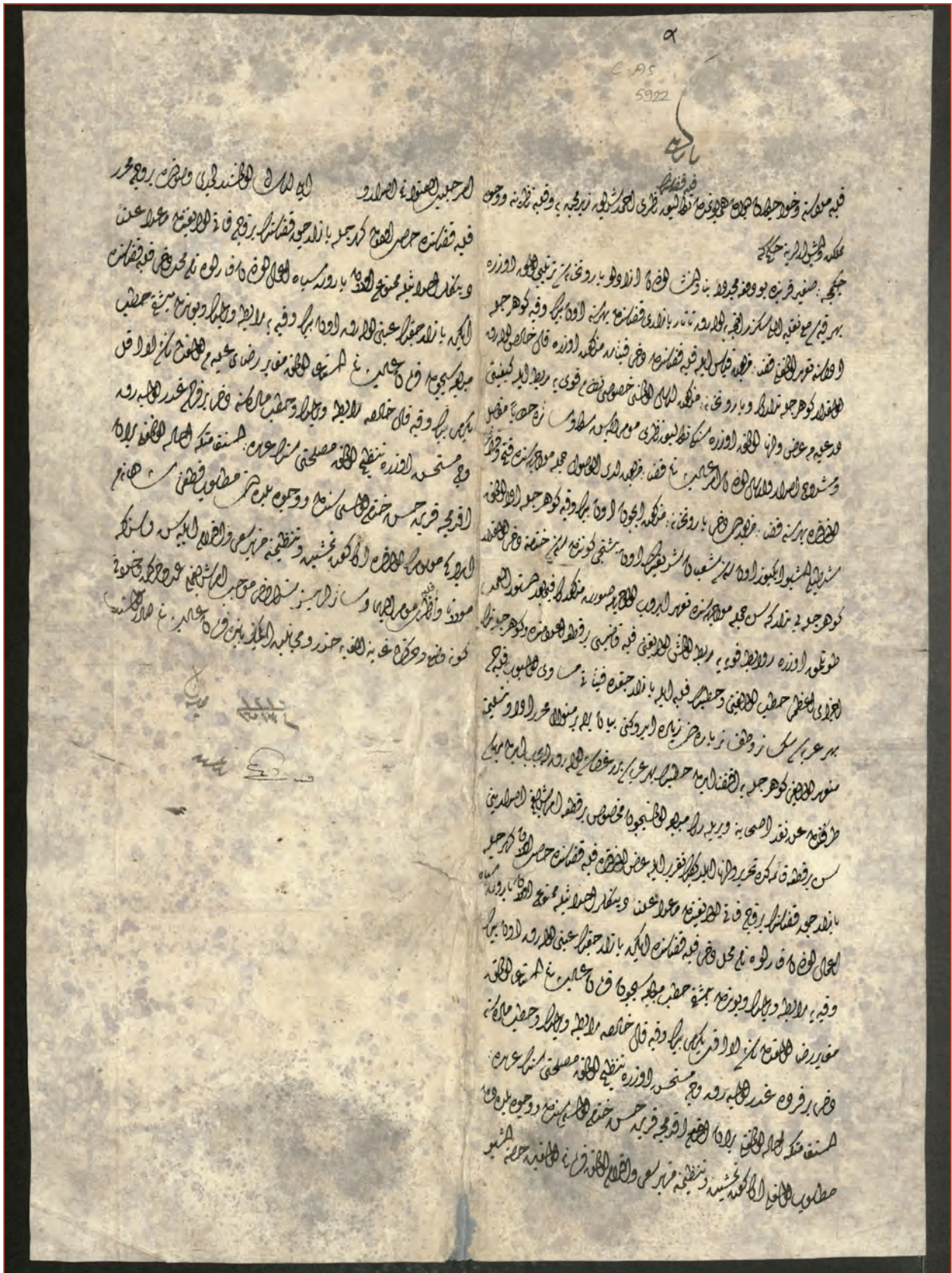
16 Mart 1796

Çekmece-i sagîr kurbunda hâlen Baruthâneler nâzırı olan sa'âdetlü atûfetlü Kethüdâ Bey hazretlerinin nezâret ve ma'rifetleriyle müceddeden inşâsı irâde-i hümayûn buyrulan Azadlu Baruthânesi ve müşârun-ileyhin kemâl-i gayret ve ihtimâmıyla tekâmül olmağla ebniye-i mezkûra sa'âdetlü Mustafa Reşîd Efendi hazretleri nezâreti ve mi'mâr-ı hâssa ve Yani Kalfa ma'rifetleriyle keşf ü defter edilmesini iltimâs ve ol bâbda şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn mehâbet-makrûn ve sâdır olan fermân-ı âlî mûcebinece mûmâ-ileyh Reşîd Efendi hazretleri Hassa mi'mârbaşısı ve hülefâ-i mi'mârân ve Yani Kalfa ve nâzır-ı müşârun-ileyh hazretlerinin vekîli hâcegân-ı Dîvân-ı Hümayûn'dan Seyyid Ahmed Efendi ve sâir me'mûrîn ile bi'n-nefs Azadlu Baruthânesi'ne varub kemâl-i dikkat ve taharrî olunarak her bir mahal ve mevâzi'i mu'âyene ve müşâhade ile baruthâne-i mezkûrenin nâzır efendilere mahsûs üç kat dâire ile barutçubaşıya tahsîs kılınan nîm kârgîr üç kat dâire ve neferât-ı koğuş ve matbah ve hamâm ve câmi'-i şerîf ve kalhâne ve kükürd tabh olunacak ocak ve mahzen ve sergi mahalleri ve kalıb mahalli ve baruthâne ve kârgîr yapılan mahzeni ve etrâf-ı baruthâneye muhîtt iki kat kârgîr duvarlar ve üç kat nöbetçi kuleleri ve havz-ı kebîr ve bâlâda muharrer ebniye ve eşyâ-i sâiresi resîde-i tekâmül olub çarh-ı kebîr ile hânesi ve müştemilât-ı sâiresine dahi mübâşeret olunub bir taraftan binâ ve inşâ olunmağın olmağla bundan sonra başkaca keşf olunmak üzere resîde-i hitâm bulan ebniye-i merkûme bi'l-ihimâm keşf ve mesâha ve her bir mevzî'in üzerinde olan hey'ât-ı binâ ve inşâsına müşâhade olunarak fiyâtı ba'de'l-vaz' keşf olundukda noksan ve ziyâde ve hâric olanları gösterilerek Başmuhâsebe'den hesâb ve başka hulâsâ gûne defter etdirildikte keşf-i evvelinde mukayyed yedi maddeki nâzır dâiresi ve kışlak ve sâireler ebniye ile kârgîr barut mahzeni ve sergi mahalli ve baruthâne ve kükürd kalhâne ve ocaklarına seksen beş bin dört yüz gurus masârifât gidûb keşf-i evveli olan yüz on altı bin dört yüz elli sekiz gurus lede'l-mîzân on dokuz bin elli sekiz gurus keşfinde noksan ile inşâ olunmuş olduğı ve kezâlik keşf-i evvelinde yüz yetmiş üç bin dört yüz yirmi yedi buçuk gurus ile mukayyed sekiz maddede ki câmi'-i şerîf ve ma'a hamâmın kârgîr hamâm ve güherçilehâne ve bâb-ı kebîr ve ebvâb-ı sâiresi ve baruthâne etrâfına dört adet kuleler inşâsı ve havz-ı kebîr ma'a kasr ve iki kat kârgîr duvar masârifâtı dahi iki yük yirmi bin dokuz yüz yetmiş dört buçuk gurus bâliğ olub keşf-i evveli ile ba'de'l-mîzân kırk sekiz bin beş yüz kusûr yedi gurus ziyâdesi olduğı ve keşf-i evvelde olmayub hâric ez-keşf lüzûmuna mebnî inşâ olunan güherçilehâne üzerine anbar ve baruthâne meydanında çeşme-i âb ve kömürlük ve kaldırım ve moloz ihrâciyla zemîn tesviyesi ve ve mâ-i menba' fevkinde kasr-ı hümayûn ve gayruhû ile kalhâne ocaklarına kebîr ve sagîr kazgân ve havan ve kefçe sâire ve mefrûşât ve mübâyâ'a olunan çiftlik ve menâzil ve arâzî ve mahall-i mezkûrenin mesâhasına nazaran ücret-i nakliye ve ta'mîrleri masârifâtı dahi bâlâda şerh ile maddeleri üzerlerine tahrîr olunduğı vechile taraflarından inşâ olunan ba'zı amele odaları ve ba'dehû bahâsı tanzîm olunacak fırın ve değirmen masârifâtından mâ'adâ alınmış dokuz bin yedi yüz doksan gurus ki min-haysû 'l-mecmû'a dâhil ve hâric-i keşf masârifât-ı merkûme ber-vech-i bâlâ üç yük yetmiş yedi bin yüz altmış beş gurus bâliğ olub şimdiye kadar Darbhâne-i Ma'mûre'den gerek Mısır cânibinden gelûb baruthâne-i merkûm masârifâtına tahsîs olunan akçeden ve gerek mevcûd Darbhâne-i Âmire'den bâ-hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn verilen iki yüz doksan bir bin gurus makbûzları fûrû-nihâde olunduğundan kusûr seksen altı bin yüz altmış beş gurus matlûbları kalub lâkin matlûb-ı merkûmun bin yüz altmış yedi gurus dahi me'kûlât masârifâtından sa'yen li'l-mîrî rızâlarıyla aşağı varıldıkda seksen dört bin dokuz yüz doksan sekiz gurus bâkî matlûbları kaldığı ve hazîre-i âmire ve emvâl-i mîriyyenin hesâbı cümleye ma'lûm olmağla gerek meblağ-ı mezkûrun ve gerek ahd-i karîbde bi-mennihî te'âlâ hitâmı melhûz olan çarh-ı kebîr masârifâtının nâzır-ı müşârun-ileyh hazretlerine sûret i'tâsı bundan böyle bi'l-mülâhaza huzûr-ı âlîye arz ve istîzân olunmak üzere defter-i mezkûr Başmuhâsebe'ye kayd olunub sûret ve tezkiresi i'tâsı takrîr ile lede'l-arz şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn mûcebinece tanzîm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî üzere matlûb-ı mezkûreleri sâbıkı vechile i'tâsiyçün verilecek sûreti ba'dehû bi'l-mülâhaza tanzîm olunmak üzere şimdilik Başmuhâsebe'ye kayd ve sûret-i muhâsebesi ve tezkiresi i'tâ olunmak bâbında bâ-telhîs fermân-ı âlî sâdır olmağın mûcebinece kayd olunub tezkiresi verilmeğle işbu sûret muhâsebeyeye verile.

Fî 7 N. sene 1210.

(Mühür)

Azadlu Baruthanesi'nin ihtiyacı olan güherçile'nin Tatarpazarı ve Filibe'den temini 22 Mart 1796

Yazıla

Filibe mollasına ve hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan Filibe kazâsının tekâlîf nâzırı Ahmed Şerîf zîde mecdühûya ve Filibe nâzırına ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine hükm ki

Çekmece-i sagîr kurbunda bu def'a müceddeden binâ ve inşâ olunan Âzâdlu Baruthânesi tertîbi olmak üzere be-her kıyyesi ma'a nakliye elli sekizer akçaya olarak Tatarpazarı kazâsından be-her sene on bin vakıyye güherçile edâsına ta'ahhüd olunmağla kazâ-i mezbûra kıyâs ile Filibe kazâsından dahî fî'ât-ı mezkûre üzere kâl-i hâlis olarak ol-mikdâr güherçile tedârük ve baruthâne-i mezkûra irsâl olunması husûsu nizâm-ı kavîye rabt ile keyfiyyeti Der'aliyye'me arz ve inhâ olunmak üzere sen ki tekâlîf nâzırı mûmâ-ileyhsin sana vesâ'ire hitâben mufasssal ve meşrûh ısdâr ve irsâl olunan emr-i âlî-şânım kazâ-i mezbûra lede'l-vusûl cümle muvâcehesinde feth u kırâ'et olundukda be-her sene kazâ-i mezbûrdan dahî baruthâne-i mezkûre için on bin vakıyye güherçile edâ olunmak şartıyla işbu iki yüz on senesi Şa'bân-ı şerîfinin on beşinci gününden senesi hitâmına dahî ol-mikdâr güherçileyi tedârüke sen cümle muvâcehesinde ta'ahhüd idüp ol-vechle sûret-i mezkûrun fî-mâ ba'd düstûr-ü'l-amel tutulmak üzere ravâbit-ı kaviyyeye rabt olunmuş olduğunu Filibe kâdîsı bir kıt'a i'lâmında ve güherçilenin eczâ-yı a'zamı hatab olduğunu ve hatabın Filibe ile Pazarcık'da fî'âtı müsâvî olmayup Filibe'de be-her arabası seksener ve doksana paradan ziyâde idüğünü beyân birle ber minvâl-i muharrer edâ ve teslîmine müte'ahhid olduğu güherçileye iktizâ iden hatabın be-her arabası birer gurûşa olarak icâb iden bahâsı tarafınızdan an nakdin ashâbına verilerek mübâya'a olunması için mahsûs bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârını sen bir kıt'a kâ'imende tahrîr ve inhâ eylediğinin takrîr ile arz olundukda Filibe kazâsında hâsıl olan güherçile Pazarcık kazâsının birkaç katı olduğundan mâ'adâ alenen dinkler ihdâsıyla memnû' olan barut-ı siyâh i'mâl olunan Karlova nâm mahall dahî Filibe kazâsında iken Pazarcık'ın aynı olarak on bin vakıyyeye râbita verilmek ve bundan başka hatab mübâya'ası için fermân-ı âlî-şânım istid'â olunmak mugâyir-i rızâ olmakdan nâşî lâ ekall yigirmi bin vakıyye kâl-i hâlis râbita verilmek ve hatab mâddesine dahî bir ferde gadr olmayarak vech-i müstahsen üzere tanzîm olunmak maslahatı senin uhde-i istikâmetine ihâle olunmağla bir ân akdemce karîn-i hüsn-i hitâm olması senden ve vücûh-ı beldeden matlûb olmağla âna göre temşiyet ve tanzîmine mezîd-i sa'y ü ikdâm olunmak fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i celîl-ül-unvânım ısdâr ve [] ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde ber vech-i muharrer Filibe kazâsında hâsıl olan güherçile Pazarcık kazâsının birkaç katı olduğundan mâ'adâ alenen dinkler ihdâsıyla memnû' olan barut-ı siyâh i'mâl olunan Karlova nâm mahall dahî Filibe kazâsında iken Pazarcık'ın aynı olarak on bin vakıyyeye râbita verilmek ve bundan başka hatab mübâya'ası için fermân-ı âlî-şânım istid'â olunmak mugâyir-i rızâ-yı aliyem olmakdan nâşî lâ ekall yigirmi bin vakıyye kâl-i hâlis râbita verilmek ve hatab mâddesine dahî bir ferde gadr olmayarak vech-i müstahsen üzere tanzîm olunmak maslahatı senin uhde-i istikâmetine ihâle olunmağla bir ân akdemce karîn-i hüsn-i hitâm olması senden ve vücûh-ı beldeden matlûb-ı kat'î-i şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda âna göre temşiyet ve tanzîmine mezîd-i sa'y ü ikdâm eylesin ve siz ki mevlânâ ve Filibe nâzırı mûmâ-ileyhimâ vesâ'irlesiz sizler dahî mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfı gûne vaz' u hareketden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî 13 N. sene 1210.

Kayd şüd.

Yazılmışdır.

Muhâsebe-i Evvel.

Azadlu Baruthanesi'nde yapılan iki yüz tokmaklı barut çarhı pek güzel olması sebebiyle görülmesi ve çarh ile beraber yapılması gereken şeylerin parasının Darphane'den verilmesi emri 5 Temmuz 1796

Benim vezîrim

Pek güzel gidilüb bakılsun sen dahi gidesin münâsib ise suhûlet ve menfâ'at varsa öbür şeyler dahi yapılsun elli bin guruş dahi darbhânedan bilâ-ta'vîz alıb kethüdâna viresin

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Azadlu Baruthânesi'nde usta Arakil ma'rifetiyle inşâ olunan iki yüz tokmaklı musanna' barut çarhı bugünlerde karîn-i hüsn-i hitâm olub işbu eyyâm-ı hârrede cereyân iden mâi-kalîl ile merâm üzere sür'atle devr eyledikde ve çarh-ı mezkûrun medh ü vasfında mübâlağa ve itrâ ederek seyr ü temâşâyâ sezâ olduğun usta-i merkûm vesâir erbâb-ı vukûf kethüdâ-yı çâkerî Şerîf Efendi kullarına tebşîr ve inhâ etmeleriyle bizzât varub re'yü'l-ayn müşâhede etmesini istîzân ve mevâcib ihrâcından sonra defterdâr efendi ve Reşîd Efendi kulları dahi bi'n-nefs varub mi'mâr ağa ve Yani Kalfa vesâir iktizâ edenler ile keşf ü mu'âyene etmelerini ve azîmet eyledikleri gün İstanbul Baruthânesi tarîkiden gidüb barutçu Frank ma'rifetiyle tamâm olan çarhları dahi keşf ü mu'âyene eylemelerini ve Azadlu çarhının mücessem resminde olan elekler ve kükürd değirmeni ve perdaht varullarının dahi yapılması fermân buyurulur ise yevm-i keşfde onların masârıfı dahi tahmîn olunarak maktû'an mersûm Arakil'e ihâle olunması menû't-ı irâde-i seniyye idüğünü ve Azadlu Baruthâne-si'nde inşâ olunan çarh masârıfıyçün mukaddemâ ihsân buyurulub sarf olunan akçeden mâ'adâ esnâfa vesâire vâfirce düyûn müterâkim olmağla bu def'a dahi ale'l-hesâb olarak elli bin guruş i'tâsı niyâzında olduğun mûmâ-ileyh kethüdâ bey kulları bir kıt'a takrîriyle inhâ ve beyân etmekle manzûr-ı şâhâneleri buyrulmak içün takrîr-i mezkûr merfû'-ı atebe-i ulyâ-yı mülûkâneleri kılındı. Mûmâ-ileyh kullarının inhâsı üzere Azadlu çarhını re'yü'l-ayn müşâhede ve keyfiyetini gelüb etrâfıyla ifâde eylemesiyçün baruthâne-i mezkûre azîmetine ruhsat verileceği ve bi-mennihi te'âlâ mevâcib ihrâcından sonra defterdâr efendi ve Reşîd Efendi kullarının dahi li-ecli'l-keşf ve'l-mu'âyene bi'n-nefs azîmetleri tenbîh olunacağı ve fi-nefsi'l-emr Azadlu çarhı gâyet musanna' ve temâşâyâ sezâ idüğü haber verilmekle çâkerleri dahi bir Aralıkda tebdîlen gidüb müşâhede eylemem menû't-ı izn-i hümayûnları idüğü ve fi'l-hakîka çarh-ı mezkûr masârıfıyçün esnâfa vesâire el-hâletü hâzihi vâfirce düyûn müterâkim olmağla mûmâ-ileyh kethüdâ bey kullarına istid'âsı üzere bu def'a dahi ale'l-hesâb elli bin guruş i'tâsı muktazî idüğü ma'lûm-ı hümayûnları buyuruldukda emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

BOA, AE.SSLM.III, 339/19559

Baruthane-i Amire nazırı Mustafa Bey'in
teklifiyle Azadlu Baruthanesi Camii
müezzinlik ve kayyımlığı vazifesine Seyyid
Said Efendi'nin tayini
11 Ağustos 1796

Mazmûn-ı i'lâma göre muktezâsı Baş Muhâsebe'den der-kenâr oluna.

Âzâdlu Baruthânesi'nde müceddeden inşâ olunan câmi'-i şerîfde mü'ezzin ve kayyımlık hizmetine Seyyid Saîd Efendi'nin ta'yîn olunmasını ve mâh-be-mâh on beş vazîfesi bâğçeler hâsılâtından ümenâ ma'rifetiyle verilmek üzere tevcih ve yedine berât-ı âlî-şân i'tâ buyurulmasını ve merkûm müddet-i lâzîmesinde istikâmet ideceği ve baruthâne-i merkûmun havâlîsinde olan bâğçelerin ve çayır ve tarlaların hâsılâtı be-her sene birbirine mu'âdil olamayup senevîsi yedi yüz gurûşa bâliğ olacağı ve hâsılât-ı merkûmeden ba'z-ı icâre ve câmi-i şerîf imâmına mâhiyye ta'yîn olunduğu Baruthâne-i Âmire Nâzırı Mustafa Beğ'in takrîr ve i'lâmından müstebân olmağla bu sûretde ber mûceb-i i'lâm be-her mâh on beş gurûş vazîfesin bâğçeler hâsılâtından ve Baruthâne-i Âmire nâzırları tarafından verilmek üzere mü'ezzin ve kayyımlık-ı mezkûr merkûm Seyyid Sa'îd Efendi'ye tevcih olunup berât-ı şerîf i'tâsı iktizâ ider. Fermân devletlû, inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Fî 6 S. sene 1211.

Takrîr oluna.

Azadlu Baruthanesi binalarının bir kısmına dair yapılan masrafların hesaplarının tekrar gözden geçirilerek gerekli düzeltmelerin yapılması 25 Ağustos 1796

Hesâb oluna

Berây-ı masârîf-ı kaldırım ve kasr ve sâire-i mezkûrîn der baruthâne-i Azadlu der kurb-i Çekmece-i sagîr ki ba'zan terk ve ba'zan ziyâde ve noksan tahrîr ve müceddeden keşf ve meblağ-ı mezbûr tenzîl şode iktizâ kerde ber-mûceb-i memhûr i'lâmı Mehmed Arif Efendi ser-mi'mârân-ı hâssa ve bâ-fermân-ı şerîf.

Guruş		
36975		An masârîf-ı kaldırım
120000		Masârîf-ı kasr
024360		Masârîf-ı duvar
002400		Masârîf-ı ebniye
180000		Masârîf-ı havanhâ
1983735		Fî 120
Guruş 16531	Para 15	

Fermân ve telhîsleri üzere hesâb olundukda bu mikdâr eder. Fermân devletlû inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Fî 4 S. sene 1211.

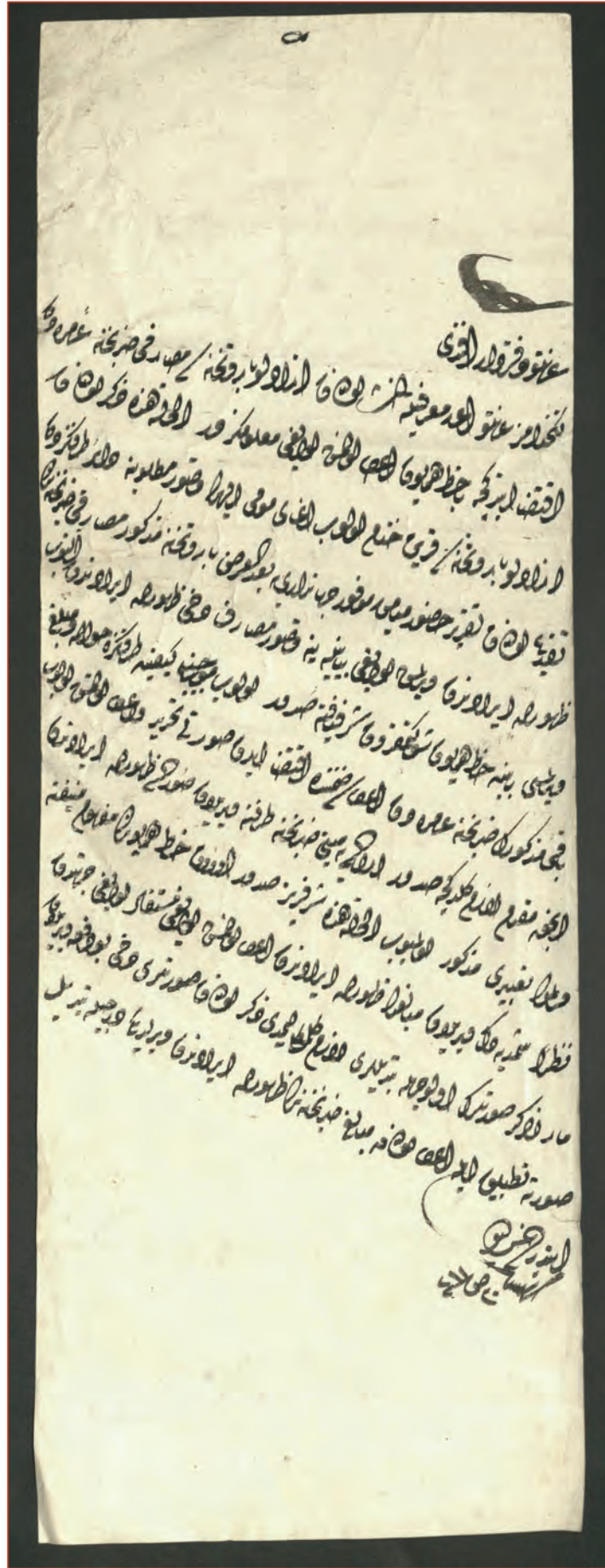
Ma'rûz-ı kullarıdır ki

Sâdir buyurulan fermân-ı şerîfleri mûcebince müceddeden inşâ buyurulan Azadlu Baruthâne-i Âmiresi'nde inşâ olunan ebniyenin bundan akdem keşfi esnâsında işbu sûret-i defterde yapılmak üzere tahrîr olunub ba'dehû nâzır-ı müşârun-ileyh hazretleri evvel bahârda tevkîf buyurmalarıyla üzerlerine sür'atle şerh verilen ebniyeler bu def'a inşâ ve tekmîl olunub ancak işbu defterde tahrîr olunan zirâ' ve eşkâle mugâyir olduğundan başkaca keşf olunub onlardan mâ'adâ lüzûmu hasebiyle hâric ez-keşf ba'zı mahaller dahi inşâ olunmuş olduğundan gerek tevkîf olunan ve gerek keşifden fazla yapılan ebniyenin inşâ olduğu üzere keşfini nâtik bir kıt'a defteri tahrîr ve takdîm olduğu ve yine işbu defterde muharrer ebniyeden noksan yapılan kaldırım ve eşkâli tebdîl olunan menba'-ı âbda duvâr ve tekneler ve külliye terk olunan sagîr kasr ebniyeleri masârîfıyla terk olunan yüz aded nühâs havanlar mahallerinden sürhile tenzîl olunub cümlesinin masârîfâtı on altı bin beş yüz otuz bir guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezkûr işbu defter yekûnünden tenzîl iktizâ edeceği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda mahallerinde tashîh olduğu vechile işbu sûret tebdil olunub bu def'a takdîm olunan iki kıt'a defterler ile cümlesinin sûretleri Başmuhâsebe'ye ba'de'l-kayd aynıyla ihrâc ve nâzır-ı müşârun-ileyh hazretleri taraflarına i'tâ buyurulmak muvâfık-ı emr ü irâde-i sâmilîleri buyurulur ise emr ü fermân devletlû inâyetlû efendim sultânım hazretlerindir.

Bende Mehmed Arif
Ser-Mi'mârân-ı Hâssa
Hâlâ
(Mühür)

Meblağ-ı mezbûr müşârun-ileyh hazretlerinin matlûbât-ı sâirelerine mahsûb olunmuş olduğu şerh verildi kaydı tashîh ve müceddeden sûret verile.

Sûret dâde, fî 20 S. sene [1]211.

BOA, C.DRB, 8/391

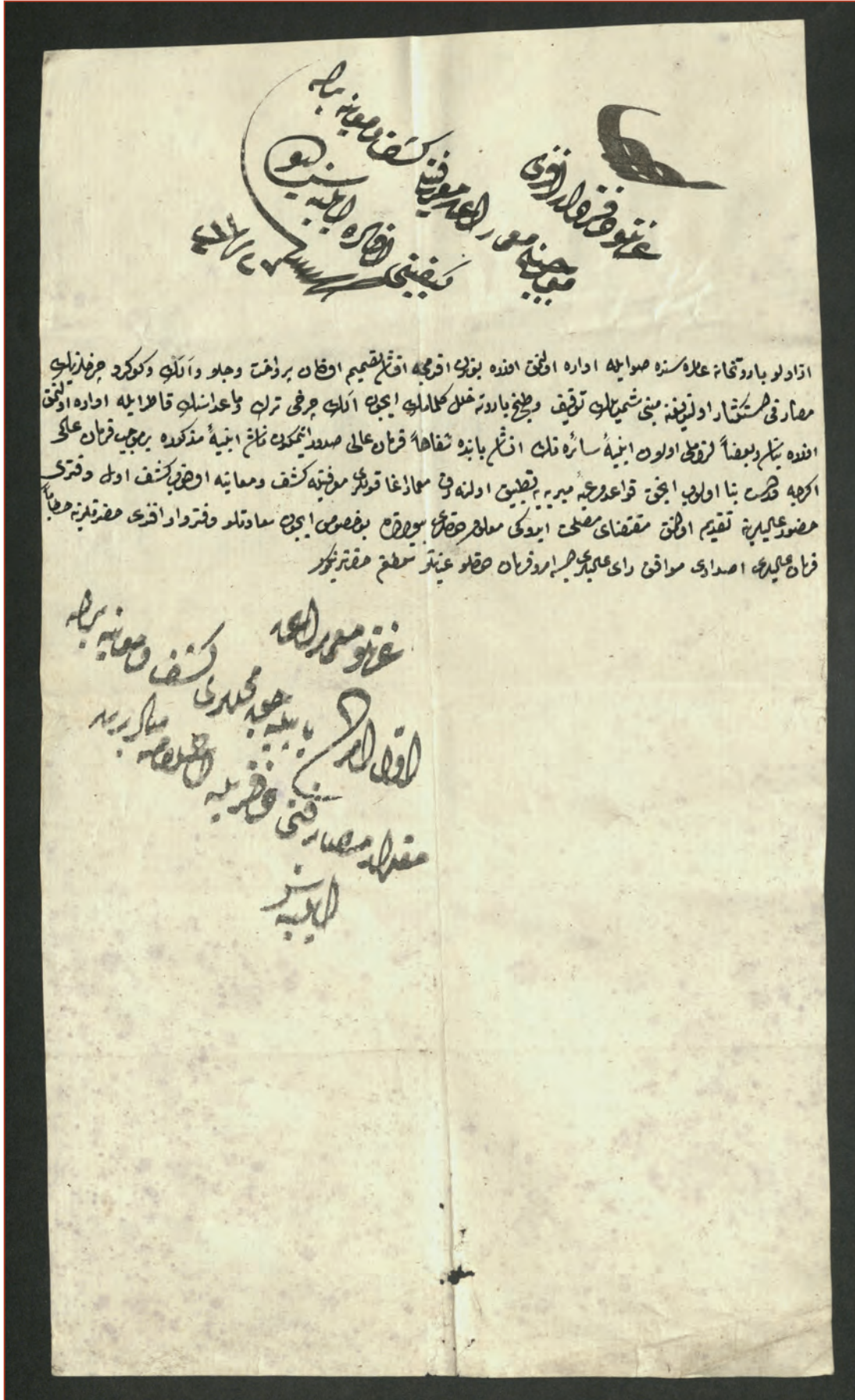
Sadaret kethüdası vasıtası ile inşa olunmuş olan Azadlu Baruthanesi'nden dolayı Kethüdanın kalan alacağının ödenmesi 25 Ağustos 1796

İzzetlû defterdâr efendi

Kethüdâımız izzetlû ağa ma'rifetiyle inşâ olunan Azadlu Baruthânesi masârıfı Darbhâne-i Âmire'den iktizâ etdikce bâ-hatt-ı hümayûn i'tâ olunmak olduğu ma'lûmunuzdur el-hâletü hâzihi zikr olunan Azadlu Baruthânesi karîn-i hitâm olub ağa-yı mûmâ-ileyhin kusûr-ı matlûbâtına dâir tarafınızdan takdîm olunan takrîr huzûr-ı meyâmin-mevfûr-ı cihândârîye ba'de'l-arz baruthâne-i mezkûr masârıfı Darbhâne'nin zuhûrât îrâdından verilmiş olduğu beyânıyla yine kusûr masârıf dahi zuhûrât îrâdından alınub verilmesi beyânına hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr olub mûcebince keyfiyet tarafınıza havâle ve meblağ-ı bâkî-i mezkûrun Darbhâne-i Âmire'den i'tâsı zımında iktizâ eden sûreti tahrîr ve i'tâ olunmak olub ancak mukaddem lâzım geldikçe sudûr-ı irâdeye mebnî Darbhâne tarafına verilen suverde zuhûrât îrâdından verilmek ta'bîri mezkûr olmayub el-hâletü hâzihi şeref-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümayûnun mefhûm-ı münîfine nazaran şimdiye dek verilen mebâliğin zuhûrât îrâdından i'tâ olunmuş olduğu müstefâd olduğu cihetden mârru'z-zikr sûretlerin ol vechile tebdîlleri lâzım gelmekle imdi zikrolunan sûretleri dahi bu def'a verilen sûrete tatbîk ile i'tâ olunan mebâliğ Darbhâne'nin zuhûrât îrâdından verildiği derciyle tebdîl etdirdesiz deyü buyuruldu.

Fî 20 S. sene [1]211.

BOA, C.AS, 475/19804

Mimarbaşının yaptığı keşif doğrultusunda Azadlu Baruthanesi'nin eksik olan kısımlarının inşa edilmesi 30 Ekim 1796

İzzetlü Defterdâr Efendi

**Mûcebince mî'mâr ağa ma'rifetiyle keşf ü mu'âyene birle keyfiyeti ifâde eyleyesiz deyü buyuruldu.
Fî 27 R. Sene [1]211.**

Azadlu Baruthâne-i Âmiresi'nde su ile idâre olunmak üzere bundan akdemce inşâsı tasmi'm olunan perdaht ve cila ve elek ve kükürd çarhlarının masârıfı istiksâr olduğuna mebnî şimdilik tevkîf ve tabh-ı barûta hâlel gelmemek için elek çarhı terk ve mâ'adâsının katır ile idâre olunmak üzere binâsı ve ba'zen lüzûmlu olan ebniye-i sâirenin inşâsı bâbında şifâhen fermân-ı âlî sudûr etmekden nâşi ebniye-i mezkûre ber-mûceb-i fermân-ı âlî eğerçi derdest-i binâ olub ancak kavâ'id-i mer'iyye-i mîrîye tatbîk olunarak mî'mâr ağa kulları ma'rifetiyle keşf ü mu'âyene olunub keşf-i evvel defteri huzûr-ı âlîlerine takdîm olunmak muktezâ-yı maslahat idüğü ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda bu husûs için sa'âdetlü defterdâr efendi hazretlerine hitâben fermân-ı âlîleri ısdârı muvâfık-ı re'y-i âlîleri ise emr ü fermân devletlü inâyetlü sultânım hazretlerininindir.

İzzetlü mî'mâr ağa

Evvel emirde yapılacak mahalleri keşf ü mu'âyene birle mikdâr-ı masârıfını defteriyle î'lâma mübâderet eyleyesiz.

[illegible]

Azadlu Baruthanesi'nde Barutçubaşı Arakil'in
yaptığı barut çarhınının Avrupa'da benzeri
olmayan güzel bir makine olduğunun
anlaşıldığından hemen barut imaline
başlanılmasına dair padişah emri
25 Haziran 1797

Benim vezîrim

Hemen bir barut işlenmeye başlanub hademesi ve amelesi tertîb olunsun

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Azadlu Baruthânesi'nde Arakil'in müceddeden ihtirâ' ve inşâ eylediği yüz tokmaklı barut çarhını kethüdâ-yı çâkerî Şerif Efendi kulları mukaddemce gidüb temâşâ ve avdetinde menâfi' ve muhasenâtını taraf-ı bendegâneme inhâ etdikden sonra Defterdâr Efendi ve Reşîd Efendi kullarına dahi varub çarh-ı mezkûru keşf ve mu'âyene eylemelerini çend-i rûz mukaddem tenbîh eylediğime binâen onlar dahi gidüb mu'âyene ve temâşâ ve şimdiye dek böyle musanna' çarh meşhûdları olmadığını beyân birle vâfir senâ etmişler idi. Ma'lûm-ı hümâyûnları buyurulduğu üzere dünkü gün çâkerleri dahi tebdilen sahra-yı baruthâne-i mezkûre azîmet eylediğime binâen çarh-ı mezbûrun her hâline imrâr-ı nazar-ı dikkat eylediğimde fi'l-hakîka misli meşhûd ve mesmû' olmamış ve Avrupa üstâdlarından hiç birinin hayâl ve hâtırında deverân etmemiş nev-îcâd ve musanna' ve isti'mâli yesîr ve fâide ve nef'î azîm ve vâfir bir çarh-ı bî-nazîr idüğü meşhûd-ı çâkerî olmuşdur. Zemân-ı yümn-iktirân-ı pâdişâhânelerinde re'âyâ-yı devlet-i aliyyelerinden olan kullarının böyle bir kesîrül-menâfi' çarh îcâd ve ihtirâ' etmesi hak budur ki muktezâ-yı kuvvet-i tâlî-i hümâyûnlarından olmağla cümle-i âsâr-ı himmet-i şâhânelerinden olarak bu dahi saltanat-ı seniyyelerinde bir eser-i celîl olduğu cümle indinde ma'lûm ve âşikârdır. İnşâallâhü te'âlâ zât-ı şevket-âyât-ı mülûkânelerinin dahi manzûr-ı hümâyûnu buyuruldukda muhasenâtı vasf ü ta'rîf olunduğundan ziyâde idüğü karîn-i ittilâ'-ı şâhâneleri buyurulur. Kaldı ki baruthâne-i mezkûrda olan eleklerin dahi eğerçi malzemeleri müheyyâ olub ancak çarh-ı mezkûrda hemân bir taraftan lâ-yenkâtı' barut i'mâline mübâşeret ve müsâra'at olunmak ehemm ü akdem olmağla zikr olunan eleklerin inşâları bu senelik terk olunmak ve bi-mennihi te'âlâ sene-i âtiyede onların dahi bi'l-ihimâm inşâlarına ikdâm kılınmak münâsib ve evlâ göründüğü ma'lûm-ı hümâyûnları buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

پادشاه

5

منه

[illegible]

BOA, HAT, 200/10158

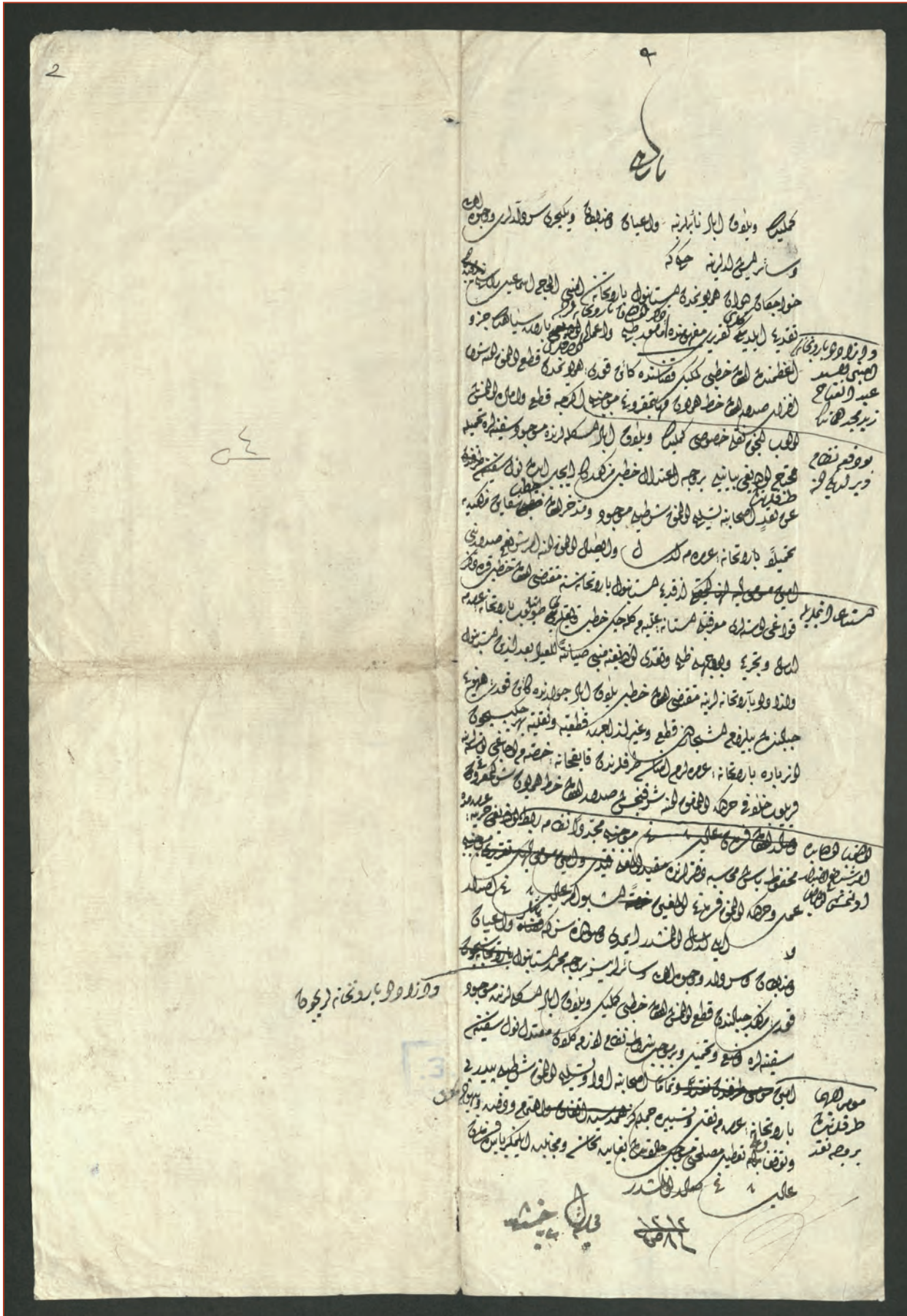
Azadlu Baruthanesi'ne Mühürdârî Abdülfettah Efendi'nin tayini ve burada üretilen barutun İngiliz ve Felemenk barutundan daha iyi kalitede olması için yapılan çalışmalara dair 25 Haziran 1797

Manzûrum olmuştur

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Ma'lûm-ı hümayûnları buyurulduğu üzere nezâreti kethüdâ bey kullarının uhde-i sâdıkânesine muhavvel olan baruthânelerden Azadlu Baruthânesi'ne Mühürdârî Abdülfettâh Efendi kullarını ta'yîn etmiş olduğuna binâen mûmâ-ileyh Abdülfettâh Efendi kulları baruthâne-i mezkûra ta'yîn olunduğu gün azîmet idüb şifâhen kendüye tenbîh olunduğu vechile İngiltere ve Felemenk perdahtından a'lâ olmak üzere senevî beş altı bin kantar barut i'mâlinin tarîk ve imkânının leyl ü nehâr usta Arakil ile müzâkere etmekde ve bir taraftan dahi amele ve edevâtın teksîr ve tedârikine dikkat eylemekde olduğunu ve el-hâletü hâzihi suda killet olmağla çarhın yüz tokmakla fakat bir tarafı işlemekde olmağla yirmi dört sâ'atde on kantar barut hâsıl idüb bundan sonra suya kesret gelmekde za'fı hâsıl olacağına binâen bu hesâb üzere mâhiyye hâsıl olacak altışar yüz kantar baruta kifâyet edecek güherçile tedârîki kâbil olmayacağını ve baruthâne-i mezkûrda kurutmak için ferş olunan barutdan bir mikdâr barut alub İstanbul Baruthânesi'nde olan humbarada barutçu Frenk'in ma'mûlû olan barut ile tecrûbe etdikden sonra manzûr-ı âlî buyurulmak için barut-ı mezkûrun numûnesini bir şişeye vaz' ve takdîm eylediğini ve işbu barutun şimdi İngiltere perdahtına yaklaşmış olmağla bi-mennihi-te'âlâ iki üç mâh mürûrunda i'mâl olunacak barut İngiltere ve Felemenk barutundan a'lâ olmak cezm derecesinde me'mûl idüğünü mûmâ-ileyh Abdülfettâh Efendi bendeleri bir kıt'a takrîriyle inhâ etmekden nâşi manzûr-ı hümayûnları buyurulmak zımnında takrîr-i mezkûr merfû'-ı atebe-i ulyâ-yı mülûkâneleri kılınmağla lede'l-mütâla'a tafsîli karîn-i ilm-i âlîleri buyurulacağı muhât-ı ilm-i sâmilîleri buyuruldukda fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

BOA, C.AS, 1019/44672

İstanbul ve Azadlu baruthaneleri için lazım olan odunların Gemlik ve Yalakabad civarındaki ormanlardan temini için Gemlik ve Yalakabad yöneticilerine yazılan hüküm 2 Ağustos 1797

Yazıla

Gemlik ve Yalakâbâd nâ'iblerine ve a'yân ve zâbitân ve yeniçeri serdârları ve vücûh-ı âhâlî ve sâ'ir iş erlerine hükm ki Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'umdan İstanbul Baruthânesi Emîni el-Hâcc İsmâîl Râsim ve Âzâdlu Baruthânesi Emîni es-Seyyid Abdülfettâh zîde mecdühümânın takdîm eyledikleri takrîr mefûmunda zikr olunan baruthânelerde me'mûr-ı tabh ve i'mâlî oldukları barut-ı siyâhın cüz'-i a'zamından olan hatabı Gemlik kazâsında kâ'in koru-yı hümâyûnumdan kat' olunmak üzere şeref efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûnum mûcebince bu def'a nizâm verildiği üzere eğerci kat' ve âmâde olunmuş olup ancak nakli husûsu Gemlik ve Yalakâbâd iskelelerinde mevcûd sefînelere tahmîle muhtâc olduğu beyânıyla ber vech-i i'tidâl hatab-ı mezkûrun îcâb iden navl-ı sefînesi an nakdîn taraflarından ashâbına teslîm olunmak şartıyla mevcûd ve müddehar olan sefâyin-i mezkûreye tahmîlen Baruthâne-i Âmire'me irsâl ve îsâl olunmak üzere emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle ez kadîm İstanbul Baruthânesi'ne muktezî olan hatab Karadeniz Kavağı ustaları ma'rifetiyle Âsitâne-i Aliyye'me gelecek hatab kayıkları tutulup Baruthâne-i Âmire'me irsâl ve tecrîm ve bu vechle zulm ve ta'addî olunduğuna mebnî siyâneten li'l-ibâd ba'd-ezîn İstanbul ve Âzâdlu Baruthâneleri'ne muktezî olan hatab Yalakâbâd civârında kâ'in koru-yı hümâyûnum cibâlinden bî-lüzûm eşcârdan kat' ve gayr-ı ez ücret-i kat'îyye ve nakliyye be-her çekisi için onar para Baruthâne-i Âmirelerim ümenâsı taraflarından kayikhâne-i hâssam ocağı ustalarına verilüp hilâfı hareket olunmamak üzere şeref-bahş sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince müceddeden nizâma rabt olunup ol-bâbda emr-i şerîfim isdâr olunmuş olduğu Hazîne-i Âmire'mde mahfûz Baş Muhâsebe defterlerinde mukayyed olmağla mûcebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın işbu emr-i âlî-şânım isdâr ve [] ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde sizki nâ'ibler ve a'yân ve zâbitân ve serdâr ve vücûh-ı ahâlî ve sâ'irlerisiz ber vech-i muharrer İstanbul ve Âzâdlu Baruthâneleri için koru-yı mezkûr cibâlinden kat' olunmuş olan hatabı Gemlik ve Yalakâbâd iskelelerinde mevcûd sefînelere vaz' ve tahmîl ve ber mûceb-i şurût-ı nizâm lâzım gelen mu'tedil navl-ı sefînesi emîn-i mûmâ-ileyhimâ taraflarından ber vech-i nakd tamâmen ashâbına edâ ve teslîm olunmak şartıyla pey-der-pey Baruthâne-i Âmirem'e nakl ve tesyîre cümleliz ihtimâm ve dikkat ve beyhûde meks ü tevakkuf ile ta'tîl-i maslahatı mûcib hâlâtdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur.

Fî 8 S. sene 1212.

Muhâsebe-i Evvel

Yazılmışdır.

BOA, TS.MA.e, 699/61

Azadlu Baruthanesi civarına bir Çuka fabrikası inşa edilmesine dair hazırlanan layiha 1 Ocak 1800

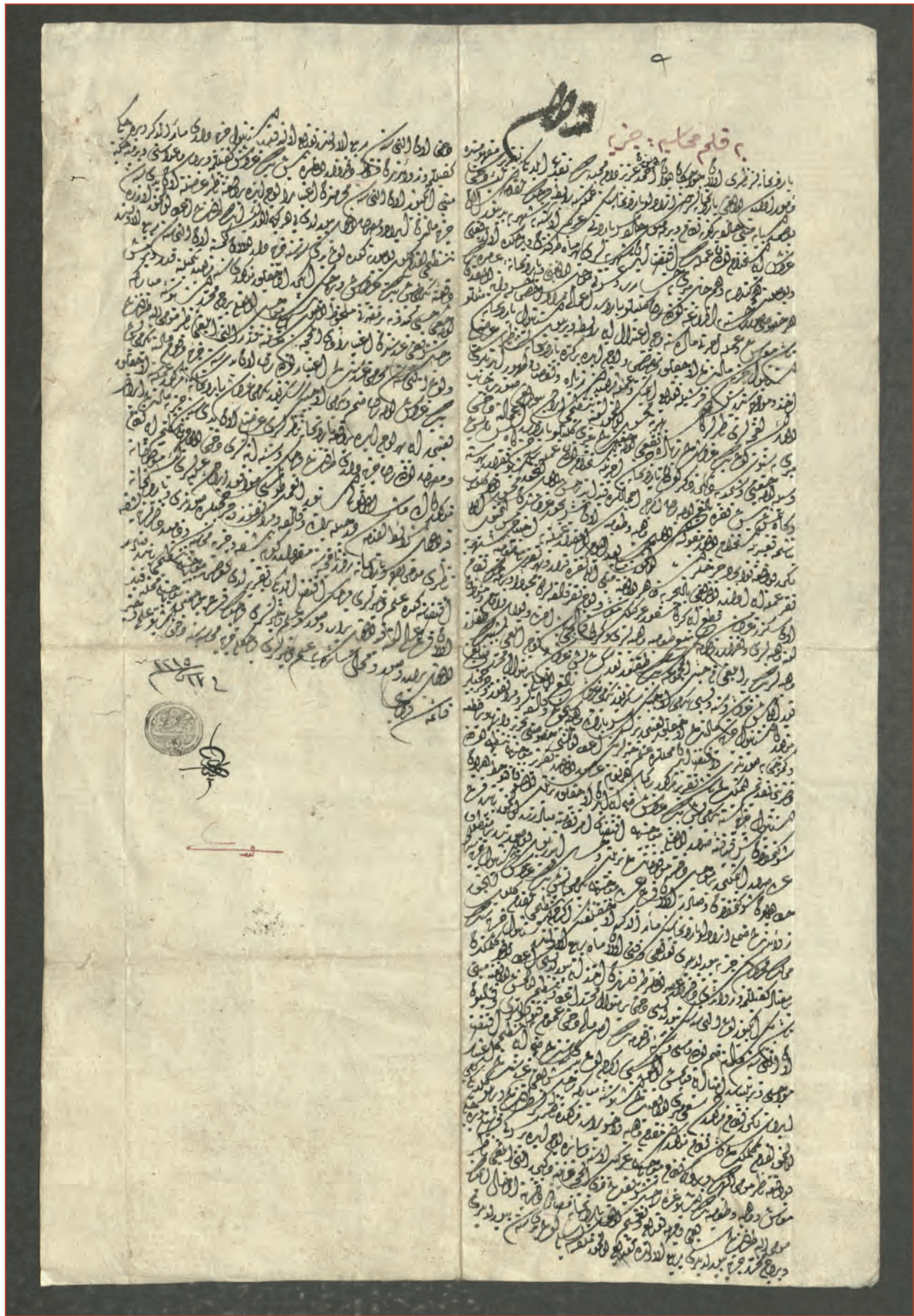

Âzâdlu Kârhânesi'nde usta Arakil kulları ma'rifetiyle üç dört seneden berû nesc ve i'mâline sarf olunan yârâ-yı tâkat ve kuvve-i tâlî-i cenâb-ı tâcdâriyle zafer-yâb olunan ba'z-ı âlât ve edevât-ı lâzimesiyle vücûda gelen çukalar pesendîde buyurulmuş ise bu san'at-ı mu'teberenin Dâru's-Saltanatî's-Seniyye'de germiyyetle nesc ve teksîri umûr-ı lâzîmeden ve bu bâbda bî-dirîğ olan himmet-i Dârâ-kudret-i şâhâneye nazaran te'yîd ve istikrârı evvelâ bir münâsib mahall ihtiyâr ve tahsîs ve kârhânesi inşâ ve âlât ve edevât-ı lâzimesi teksîr ve her mâddesi tekâmül ve amele ve sermâyesi tertîb olunmağa mevkûf ve Âzâdlu'da bu maslahatın ber vefk-i dilhâh vücûda gelmesi bu'd mesâfe ve adem-i i'tidâl-i havâ cihetiyle mahzûru ve lüzûmu mertebe amele tedârük ve istihdâmı ta'azzürü emr-i âşikâr ise de maslahat-ı mezkûrenin kuvveden fi'le çıkması nakdîne-i sa'y ü himmet-i bendegânemin bezliyle olup ancak usta-yı mersûmun dahî perverde-i karîha ve dest-âvîz-i hüneri ve her bir âlât ve edevât-ı acîbesi kendü san'at ve ihtirâ' olduğundan teksîr ve germiyyetle idâresi be-her hâl kendü ma'rifet ve ikdâmına münhasır olmağa mersûm kullarıyla zîr ü bâlâsı ve mahâzîr ve muhasseenâtı müzâkere olundukda Âzâdlu'nun havâ ve bu'd ve killet-i sevâdı mahâzîr-i vârideden ise de mahall-i âharda inşâ olunacak kârhânenin Âzâdlu'ya bu'd mesâfesi takrîbi hizmet-i asliyyesinin ta'assür-i idâresi ve birkaç seneden berû sâye-i re'âyâ-perver-i mülûkânede evlâd ve ta'allukâtıyla istihkâm-pezîr olan şîrâze-i intizâm-ı hâllerine inkisâm vereceği ve Samatya'da veyâhûd Makrâhora karyesinde hatırlara gelen mahallerde çarh ve mukteziyât-ı sâ'iresine vâfî mâ'-i cârî ve münhedir çarh suları ve ol mahalde maslahata medâr-ı revâc ve istihkâm mülâhaza olunan karyelülerden işçi ve ba'z-ı hademe erzân-ı ücretle tedârükünün imtinâ'ı hasebiyle Âzâdlu'da olan mahâzîre mukâbil işbu ma'âzîr-i vâziha vâride iken Âzâdlu'dan ba'îd olmaması hâlâtında beyân eylediği sâ'ir muhasseenâtta dahî bu çuka kârhânesi münâsebetiyle teksîr-i sevâd olunsâ maslahatına bir nev'-i suhûlet ve kuvvet ve kendüsünün orada ictimâ'-ı zihn ve tasfiye-i karîha-birle istikmâl-i san'ata esbâb-ı âdiye olacağını beyân ve îrâd-ı delîl iderek Âzâdlu'yu mahâll-i sâ'ire tercîh ve İstanbul'a me'lûf amelenin istiğnâ ve yevmiyelerinin kesretinden masârif hadd-i i'tidâlî güzerân ideceğine nazaran Âzâdlu Baruthânesi'nin amelesi misillü Bulgar ve yanaşma makûlesinden ki el-hâletü hâzihî be-her neferin mâhiyyesi dokuzar ve ta'âmiyyesi dokuzar gurûşdan cem'an on sekiz ve yigirmişer gurûşla tutulsa işbu kârhânenin ekser-i kaba işlerinde istihdâmı ziyâde lâzım olan amele bu makûleden ihtiyâr ve tedârük ve belki Âzâdlu civârında ikişer üçer yüz gurûşa çitden ve buna kıyâs ehven-i masrafla rençber hâneleri inşâ' ve evlâd ü iyâlleriyle göç tedârük ve iskân etdirilenler mülâhaza olunan hizmetde istihdâm ve amele tahrîri ve etrâf-ı kurâlardan dahî biraz amele intihâbı ve ba'z-ı iz'ân ve itkâna mütevakkıf olan san'ata müsta'idd amele dahî İstanbul'dan celbi mümkün olduğunu ifâde ve'l-hâsıl çuka kârhânesinin Âzâdlu'da baruthâne içinde olmayarak kurb ve civârında vâkı' havâdâr mahalde inşâsını ve Âzâdlu'ya ilâve olunacak Şamlar suları takrîbi barut çarhından fazla kalan su ile çuka çarhının i'mâline mersûm karâr

ve abd-i kâsırûr-re'ylerinin ba'z-ı mütâla'asını cerh etmiş olmağla Âzâdlu'da ma'a levâzımihâ çuka kârhânesinin inşâsı nezd-i sâmilinde dahî tercîh buyurulur ise yüz destgâhı istî'âb idecek kârhâne ve elli tokmağı şâmil bir çuka çarhı ve maslahatın mevkûfûn-aleyhi olan bir kıt'a musanna' iplik çarhı ve iki aded mikrâs daha ve çarhları i'mâl ve boyahâne ve mengeneler vesâ'ir tetimmât derece-i lüzûmda şimdiecek îcâd olunan o rengler üzere tekâmîl olursa tertîb olunacak ince ve kaba işçilerinin yevmiyye ve ta'âmiyyeleri vech-i i'tidâlde tahsîsi sonraki iş ve yapağı mâddesine mukaddem verilen şurût-ı nizâm düstûrû'l-amel olarak mübâya'a ve ifrâz ve celbi husûsuna müsâ'ade buyurulsa yapağı için dahî külliyyetlü sermâyeye muhtâc olmayup her mâddesi tekâmîl ve amelesi ta'lîm ve ta'allüm ve işe mübâşeret olundukda üç sene zarfında bi-mennihî te'âlâ mahsûlâtıdan nemâ zuhûrunda ândan dahî iktizâsına göre teksîr ve germiyyete sermâye ifrâziyla ziyâde hâsılât zuhûrunda irâde buyurulduğu vechle nizâm verileceği ve bu çukaların her ne kadar cümlesi a'lâ işlenmek üzere iltizâm-ı hüsn-i san'at olursa ekser-i amelesi sinâ'atda kesb-i mahâret edinceye dek çukaların çoğu kaba zuhûr ideceğine mebnî o makûle aşağı çukalar iktizâsına göre ibtidâ-yı hâlde dûn bahâ ile verilmesinde zarara bakılmayup sonraları ta'vîz olunacağı ve bu maslahat âdetâ i'âne-i zâhire ile vücûda gelmeyüp amelesinin tedârük ve istihdâm-ları ve levâzımâtının cem' ve istihzârı bi'l-vücûh irhâ-yı inân müsâ'ade ve mukaddem târîhle bâ hatt-ı hümayûn verilen nizâmında mûnderic olan şurûtun düstûrû'l-amel tutulması dahî lâzımeden idüğünü beyânda mersûm bendelerinin takrîri müvecceh olup kârhâne ve levâzımât-ı mezkûre keşf ve mu'âyene ve bir taraftan destgâhları inşâ ve tekâmîl oluncaya değin elde olan mükemmel beş altı aded destgâha tîz elden mevcûd sagîr kârhânenin kurb ve civârında kârhâne ve destgâh ilâve ve inşâsı ile giçen senelerden mübâya'a olunmuş ve bu sene mübâya'asına şurû' olunan yapağılardan çuka nesci için maslahatın ibtidâ-yı emrde illet-i gâ'iyyesi olan iplik ve mikrâs çarhı inşâsına himmet-i aliyye erzân buyurulsa asl kârhâne tekâmîl olunca[ya] kadar bir taraftan dahî çuka i'mâl olunacağı ve mecmû'-ı ebniye Âzâdlu hudûdunda inşâ olursa ma'a çarh ve levâzımihâ üç yüz bin gurûşla vücûda gelmesi tahmîn olunur. Destgâh masârifi adedine göre be-heri yedişer yüz ellişer gurûşa ve iplik ve mikrâs ve har çarhları ihtirâ'ât-ı akliyyeden olduğuna nazaran masârifleri mehcûl ise de elli altmış bin gurûşla vücûda gelmeleri me'mûl vesâ'ir tetimmât kırk elli bin gurûşla vücûd-pezîr olacağı hayyiz-i imkânda ve birkaç seneden berû maslahatın hakâyık ve dekâyıkına vüsûl ve avadanlık ve edevâtı îcâd oluncaya dek tecribelere hayli masârif zuhûr eylediğine mebnî yüz destgâhı şâmil sâde güzel çuka kârhânesi bin kîse sularında ma'a levâzımât tekâmîl olacağı ve yapağı ve bahâsı ve amele yevmiyyeleri bâlâda beyân olunan mülâhazalara göre cüz'î sermâye ile mümkün olacağı ve şimdilik destgâhlar yüz aded olmayup kırk elli yâhûd dûn olmasıyla bu masrafın tansîf ve teshîli irâde buyurulsa dahî iplik vesâ'ir mezkûr çarhlar kalîl ve kesîr destgâhın tetimmâtından idüğü.

Bâlâda beyân olunduğu üzere re'sen çuka kârhânesi îcâd ve inşâ ve ve idâresi bin kîse masârife muhtâc olduğu tahmîn ve oldukça sermâye ve amele yevmiyye ve ta'âmiyyeleri iktizâ ideceği müstağnî-i tafsîl ve abd-i kem-bizâ'alarının mukaddime-i efkârı ancak uğûr-ı meyâmin-mevfûr-ı şâhânede kesb-i sermâye-i şeref rağbet eyleyerek nakd-i vücûdu bezle ve her dürlü emr ve idârede ve hâtırhâh-ı veliyyû'l-emre hâzır bâş olduğumdan ne vechle emr ü fermân ve nezd-i sâmi-i rahîmânelerinde takarrür ve istihsân-ı irâdenin icrâsı câna minnet ittihâz iden hüddâm-ı tâmmü'l-ubûdiyyelerinden olup suhûlet-i infâz maksûd-ı mülûkâne mukaddime-i efkâr olmağla bu çuka mâddesinin vücûd-pezîr ve germiyyetle i'mâl ve tedâvülû mugallatasızca vakt ü hâle göre olması lâyiğ-ı fikr-i sâ'ib-i ilhâm-pezîr-i âlî ise mümkün mertebe sermâye tahsîs ve i'tâsiyla sermâyeye göre Âzâdlu ittisâlinde münâsib bir mahallde bir kârhânecek inşâ ve

mevcûd kârhâneciğe ilâve ve destgâhlar mümkün mertebeye iblâğ ve çarh ve levâzımât iktizâsına göre mersûm kullarıyla mütâla'a-i sâbıkâ-i âcizânelerimize tevfiğ iderek mübâşeret ve hâsılât ve nemâ zuhûrunda iktizâsına göre tevsî' ve teksîr ve revâbit ve şerâ'iti tertîb olunarak verilen sermâyenin avadanlık ve âlât ve kârhâne ve destgâh-ı mevcûde hisâbı rû'yet ve âzmâyış-i maslahat için şimdiecek zarûrî güzerân iden masârif ve zâyî'ât ve hitâm-ı maslahata göre olacak masârifât husûsunda kullarına min cihetin ser-i mû hasâr buyurulmayup belki müstahikk olduğum vechle mükâfât ve hâhiş-i bendegâneme ifâzât-ı hasene buyurulmak irâde-i aliyyelerine evfak ise bu bâbda istid'â ve inhâ-yı bendegânem maslahat-ı hîşden ârî ve matlûb-ı kat'î-i mülûkâneden olan şu mâdde-i bed'îyyenin esâs sûret-i nizâmî istihsâl-i hâtırhâh-ı şâhânenin kuvveden fi'le çıkarılmasına sa'y ü gayretten ibâret olup mâlen ve bedenen ve aklen bir hizmet-i mahsûsa olduğuna binâ'en ez her taraf müsâ'ade ve i'ânete ve takviye-i nüfûza erzânî-i lutf u himmet ve min külli'l-vücûh kullukda pâ-ber-câ olan abd-i âcizlerine himmet-i aliyye-i çâker-nüvâzîleri derkâr buyurulur ise bi-mennihî te'âlâ sâye-i hümâyûnda ahd-i karîbde tekmîline cenâb-ı müsehhili'l-umûrdan ümîd-i tevfiğ iderek kat'â tecvîz-i kusûr ve takdîm-i huzûz ve fevâ'id etmeyeceğim ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda her ne vechle irâde buyurulur ise ol-bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

BOA, C.AS, 120/5407

Baruthaneler nazırı Ahmed Aziz Efendi'nin Azadlı Baruthanesi'ndeki işleri tanzim etmek üzere icra ettiği ıslahat ve tedbirler hakkında ilmühaber 3 Ocak 1801

Kayd Oluna

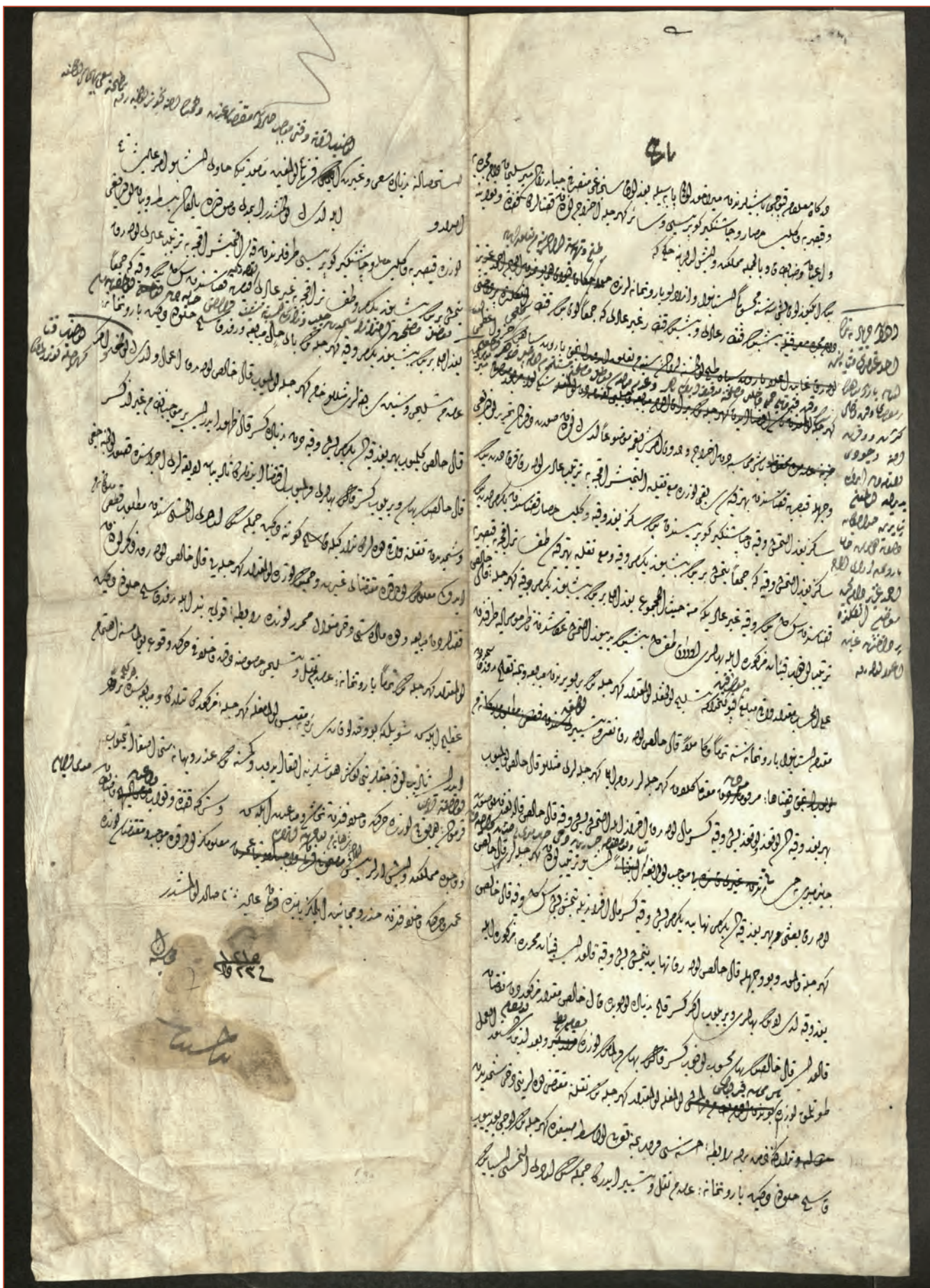
Be-Kalem-i Muhâsebe-i Cizye

Baruthâneler nâzırı olan hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûndan Ahmet Aziz dâme mecdûhûnün takdîm eylediği takrîri mefhûmunda me'mûr-ı idâresi olduğu baruthânelerden Âzâdlı Baruthânesi'nin amelesine râbıta verilmek akdemden? ise? dahî ba'z-ı esbâba mebnî hâlâ bir gûne nizâm verilemeyüp hâlen Ser-barutî Arakil Usta'ya şehriyye yedi yüz elli gurûş ile istihdâm olunan amelenin iktizâ iden şehriyyeleri be-her mâh tarafından verilmekde olduğu ve bu sûret hem kendüye ve hem cânib-i mîrîye hasâret ve usreti mûcib olduğunu ve Baruthâne-i Âmire'nin her husûsu sûret-i haseneye ifrâğ olunarak külliyyetlû barut i'mâli murâd-ı ehass-ı hüsrevâne olmakdan nâşî ma'âş ve amele ücreti mâddesine vech-i i'tidâl ile râbıta verilüp İstanbul Baruthânesi misillî İstanbul cizye malından ocaklık tahsîsi ve üç ayda bir kerre baruthâneler nâzırı arzıyla ahz ve müvâcehesinde sergi ferşiyle takdîm etmek ve amele-i mezbûrdan ziyâde ve noksân zuhûr idenleri olur ise akçaları nâzırların hisâblarına mahsûb olunmak üzere tanzîmi irâde buyurulduğu sûrette cânib-i mîrîye senevi on bin gurûşdan ziyâde nef'i olacağından gayrı külliyyetlû barut i'mâline dahî vesîle olacağını ve şimdiye değin zikr olunan baruthânede ücretle istihdâm olunan amele bir senede gâh seksen beş ve gâh yetmiş beş nefere bâliğ olarak eğerçi icmâllere kayd etdirilmiş olup ancak işbu neferât be-her sene yanaşma ta'bîriyle istihdâm olunur makûle olup mâhiyye ve ta'âmiyyesi on beşer buçuk gurûşdan mahsûb olunagelüp lâkin bu def'a nev'îcâd çarhlar inşa olunmak hasebiyle ba'de'l-yevm ol-mikdâr ameleye ihtiyâc mesetmeyüp elli nefer amele ile idâre olunduğu bi't-tecribe zâhir olduğuna mebnî elli nefere karâr ve be-her neferi ma'a ta'âmiyye şehriyye on sekizer gurûşa kat' ile gerek mesfûr Arakil'in ma'âş ve üç nefer kalfaların müceddeden verilecek nizâm üzere mâhiyyeleri ve neferât-ı merkûmenin ma'a ta'âmiyye mâhiyyeleri ve gerek kâlcı başı ücreti ve bevât ve imâm ve mü'ezzin mâhiyyelerinin bir aylığı min haysû'l-mecmû' bin dokuz yüz seksen beş gurûşa ve üç aylığı beş bin dokuz yüz elli beş gurûşa ve senevîsi yigirmi üç bin sekiz yüz yigirmi gurûşa bâliğ olmağla ber minvâl-i muharrer mebâliğ-i mezbûrun İstanbul cizyesi malından ocaklık ta'yîn birle ser-barutî mâhiyyesi için ve kalfalar ve marangoz ve çarhcılar ve kemerciye sûretleri ve iktizâ iden mahallere ilmühaberlerinin i'tâ olunması husûsu tahrîr ve inhâ ve bir kît'a defterini takdîm etmekden nâşî takrîr-i mezkûr rikâb-ı hümâyûna arz olundukda takrîr mûcebince tanzîm oluna. İstanbul cizyesine yigirmi beş bin gurûş zamm ile idin? ocaklık tertîb olunsun deyû hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr olmağla mûcebince iktizâ-yı emr nizâmına mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî sudûr etmeğın ber mûceb-i defter-i mevkûfâtıdan tertîb ve hisâb etdirilüp bu sûrette ber mantûk-ı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ve sâdir olan fermân-ı âlî mûcebince yigirmi beş bin gurûş İstanbul cizyesinin zevâ'idinden zammıla Âzâdlı Baruthânesi'nin mârru'z-zikr ocaklığının eğerçi tanzîmi mukaddem gelüp ancak Memâlik-i Mahrûse'nin cizye buyurulduları tevdi'i vakti olan mâh-ı Rebî'u'l-evvelinde İstanbul cizyesinin ber mu'tâd keffilleme ve zevâ'idi defterdâr-ı asr olanlar taraflarından ahz ile buyuruldusu i'tâ olunagelmekden nâşî bin iki yüz on altı senesinin buyuruldusu dahî ber minvâl-i muharrer i'tâ ve tanzîm olunmuş olduğuna mebnî on altı senesi malına zamm olunamaması ve sene-i merkûmenin asl-ı mâli dahî umûm kapu kulları ve kalyon mevâcibi ve tertîbât-ı ümenâ ile kapanmış olmak hasebi eğerçi on yedi senesinden zamm ile tanzîmi iktizâ idüp lâkin nizâm-ı mezkûrda sa'y-i mîrî olduğundan işbu sene-i mübâreke Receb-i şerîfi guresinden i'tibâr olunmak akdem gelmekden nâşî nizâm-ı mezbûrdan mukaddem mâhiyye ve üçûrât-ı mezkûre nâzırlar tarafından verilegeldiği gibi bu def'a nâzır-ı mûmâ-ileyhin verdiği nizâm mûcebince Arakil Usta vesâ'ire üç ayda bir sergi ferşiyle vireceği ma'âş ve mâhiyye ve ta'âmiyyenin işbu gurresi Receb-i şerîfden Zî'l-hicce gâyetine değin altı aylığı nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından sâbıkı vechle tevdi' ve taksîm olup baruthâne masârifî defterine idhâl etmek ve ber vech-i muharrer cizye buyurulduları Rebî'u'l-evvelinde tevdi' olunmak mülâbesesiyle on yedi senesi buyurulduları dahî on altı senesi Rebî'u'l-evvelinde tevzi' olundukda İstanbul cizyedârî mârru'z-zikr vireceği keffilleme ve zevâ'idinden fakat defterdâr olanlara beş bin gurûş keffilleme virüp mâ'adâsını virmeyeceğine mebnî iki yüz on altı senesi Muharremi'nden i'tibâren üç ayda bir def'a nâzır arzıyla on yedi senesi cizye malından îrâd ve masraf olup buyuruldusu her kim alur ise ânın tarafından i'tâ olunmak üzere tanzîmi akdem gelüp bu sûrete göre on yedi senesine cizyedâr olan kimesne on altı senesi Rebî'u'l-evvelinde def'aten yigirmi beş bin gurûş virecek iken ocaklık-ı mezkûru sene i mezbûre tekmîline kadar vermiş olacağı hasebi kendüye bir mazarratı melhûz olmayup teshîli mûcib olmağla ber vech-i muharrer işbu sene-i mübâreke Receb-i şerîfi guresinden i'tibâren Zî'l-hicce gâyetine kadar altı aylığı nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından ve on altı senesi Muharremi guresinden i'tibâr olunarak on yedi senesi cizye-i merkûm malına yigirmi beş bin gurûş olarak zamm ve yigirmi üç bin sekiz yüz yigirmi gurûşa baruthâne-i mezkûr amelesine ocaklık ta'yîn ile be-her üç ayda bir def'a baruthâne nâzırları arzıyla on yedi senesi cizye malından îrâd ve masraf olunarak cizyedârî tarafından verilmek ve sene-i âtiyeleri dahî ol-vechle tanzîm ile nizâm-ı mezkûrun ilâ mâ şâ'e'llâhü te'âlâ düstûrû'l-amel tutulması muvâfık-ı irâde-i aliyyeleri ise mevkûfâta kayd olup şerâ'it-i lâzimesi derciyle berâtı ve kalfa ve marangoz ve çarhcılara sûretleri ve baruthâne nâzırı mûmâ-ileyhe ve baruthâne rûznâmçesine müfredât gûne başka ve cizye muhâsebesi ve zimmet defterlerine başka iktizâsına göre ilm ü haberleri verilmek iktizâ eylediği bâ takrîr lede'l-arz mûcebince tanzîmi bâbında sâdir olan fermân-ı âlî üzere kayd olup berât ve suver ve ilm ü haberleri verilmek fermân buyurulmağın mûcebince mahalline kayd olup berât ve suver ve mahâll-i sâireye ilm ü haberleri verilmekle cizye muhâsebesine dahî işbu ilm ü haber kâ'imesi verildi.

Fî 17 Ş. sene 1215.

(Mühür)

Kayd şüd.

İstanbul ve Azadlu baruthanelerinde imal edilecek adi ve halis barut
hakkında güherçile ihraç olunan bazı mahallere yazılan hüküm
7 Nisan 1801

Yazıla.

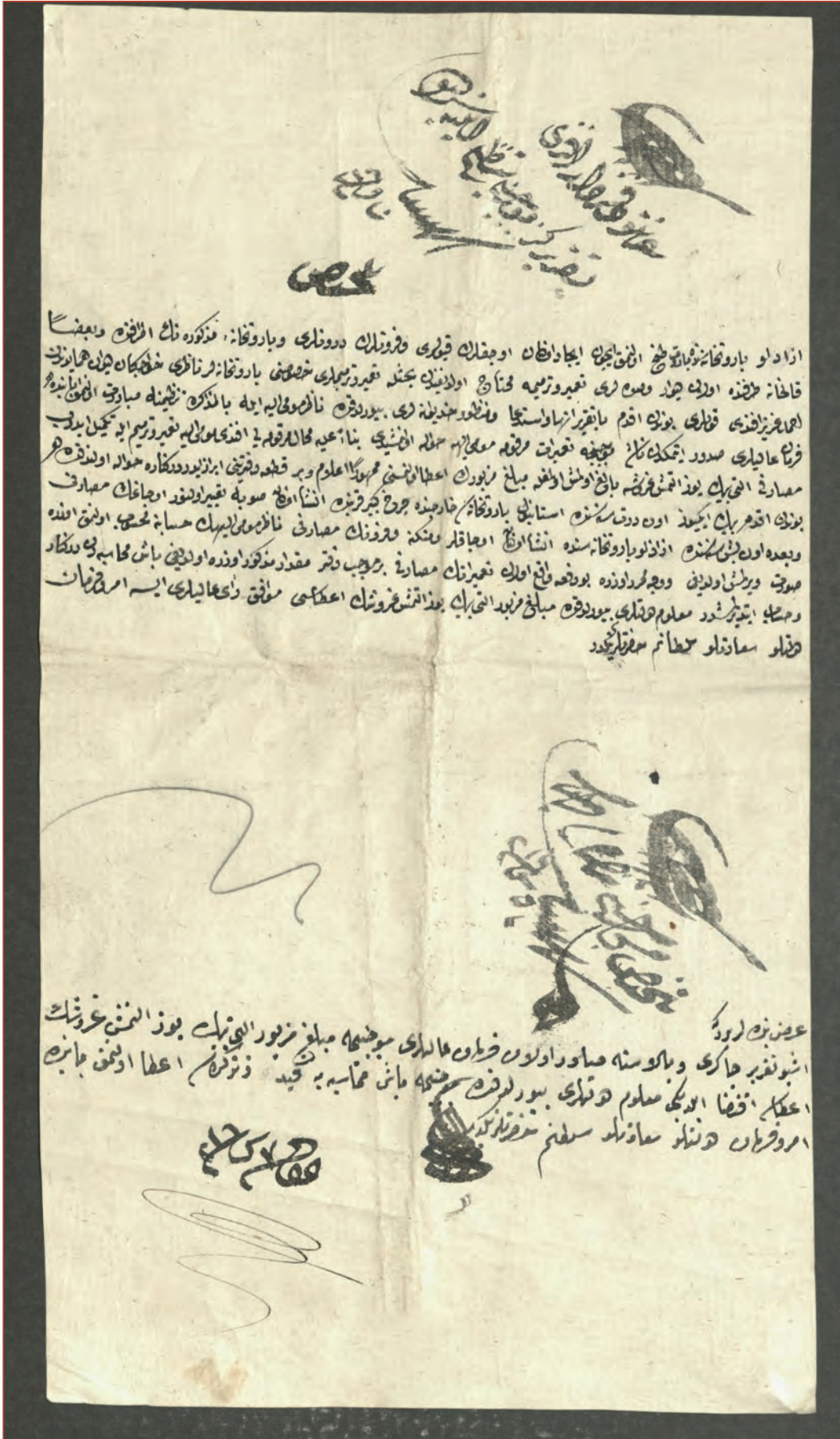
Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlıklarından mîr-ahûr-ı evvel pâyesiyile Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbârzâde Mîr Süleyman dâme mecdühûya ve Kayseriye ve Kilisehisar ve Çâşnigîr Köprüsü vesâ'ir güherçile ihrâc olunan kazâların kuzât ve nüvvâbı-na ve a'yân ve zâbitân ve bi'l-cümle memleket ve iş erlerine hükm ki

Edevât-ı cihâdiyyenin ehad-i unsuru mesâbesinde olan bârût-ı siyâhın ber-muktezâ-yı vakt ü hâl kesret ve vefret üzere vücûdu lâzımeden idüğü bedîdâr olmağla binâ-berîn hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan hâlen barûthâneler nâzırı el-Hâcc Ahmed Azîz dâme mecdühû ma'rifetiyle İngiltere perdâhtından gâyet a'lâ olarak bin iki yüz on beş senesine mahsûben İstanbul ve Âzadlu Baruthaneleri'nde tabh ve tehyi'sesine irâde-i seniyyem ta'alluk iden beş bin kantâr âdî ve beş bin kantâr gayr-ı âdî ki cem'an on bin kantâr barût-ı siyâhın tabhı cüz'-i a'zamı üzere güherçilenin vakt ü zemâniyla cem' ve celbi maslahatına mevkûf idüğü bâhir ve adem-i marziyyesi ta'atîl-i maslahatı müstelzim olacağı zâhir olmağla ta'atîl-i maslahatdan ihtirâzen şimdiden celb ve tedârükü esbâbına teşebbüs ferâ'iz-i hâliyyeden olmakdan nâşî sen ki mîr-i mûmâ-ileyhsin Baş Muhâsebe'den ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan sûret-i defterde tahrîr olunduğu vechle Kayseriye kazâsından be-her kıyyesi sâbıkı üzere ma'a nakliyye altmışar akçaya tertîb-i âdî olarak kırk dört bin sekiz yüz altmış vakıyye ve Çâşnigîr Köprüsü'nden bin sekiz yüz vakıyye ve Kilisehisâr kazâsından yigirmi dört bin sekiz yüz altmış vakıyye ki, cem'an yetmiş bir bin beş yüz yigirmi vakıyye ve ma'a nakliyye be-her kıyyesi doksantar akçaya Kayseriye kazâsından seksen bin vakıyye gayr-ı âdî ki, min haysü'l-mecmû' yüz elli bir bin beş yüz yigirmi vakıyye güherçile-i hâlis kâl, tertîb olunup fî'ât-ı mezkûre ile bahâları olan doksan beş bin yedi yüz altmış gurûşdan nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından ale'l-hisâb mikdâr-ı vâfî meblağ bu tarafda kapu kethüdâna teslîm olunmağla ol-mikdâr güherçilenin yerlû yerinden mübâyâ'a ve bi-mennihî te'âlâ rûz-ı Kâsım'dan mukaddem İstanbul Barûthânesi'ne tamâmen ve kâmilin kâl-i hâlis olarak nakl ve tesyîr olunmak ve kazâhâ-i merkûmeden mukaddemâ gelen güherçileler Rumili güherçileleri misillü kâl-i hâlis olmayup be-her yüz vakıyyede otuz ve otuz beş vakıyye kesr-i mâl olarak ifrâz ile altmış beş vakıyye kâl-i hâlis kaldığından bu sûret cânib-i mîrîye hasâreti mûcib olduğuna binâ'en ve bu makûle hasâretten dahî cânib-i mîrîyi sıyânet vâcibeden olduğuna ibtinâ'en, işbu tertîb olunan güherçileleri kâl-i hâlis olarak ba'si be-her yüz kıyyede yigirmi, nihâyet yigirmi beş vakıyye kesr-i mâl ifrâziyla yetmiş beş seksen vakıyye kâl-i hâlis güherçile kalmak ve bu vechle kâl-i hâlis olarak nihâyet yetmiş beş vakıyye kalur ise fî'ât-ı muharrere-i mezkûre ile yüz vakıyye irsâlâtın bahâları verilüp eğer kesr-i kâlî ziyâde olup da kâl-i hâlis mikdâr-ı mezkûrdan noksân kalur ise kâl-i hâlisin bahâsı mahsûb olunup kesr-i kâlin bahâsı verilmemek üzere nizâma rabt ve ba'd-ezîn bu nizâm düstûrû'l-amel tutulmak üzere Baş Muhâsebe'ye kayd olunmuş olmağla ol-mikdâr güherçilenin nakline muktezî develerini dahî şimdiden tedârüküne zimmet birle râbita-i hasenesi virüp bi-mennihî te'âlâ evâsıt-ı sayfda güherçilenin ucu yürüyüp Kâsım hulûlüne değin Baruthâne-i Âmire'm'e nakl ve tesyîr ederek cümlesinin ardı alınması esbâbının istihsâline ziyâde sa'y ü gayret olunup ifâte-i vakti mûcib hâlât muktezâ-yı gayret ve hamıyyetin üzere tecvîz olunmayarak tanzîmine sa'y-i bî-hemâl olunmak fermânım olmağın me'mûriyyetini hâvî işbu emr-i âlî-şânım isdâr ve [] ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde bâlâda bast ü beyân olunduğu üzere Kayseriye ve Kilisehisâr ve Çâşnigîr Köprüsü taraflarından kıyyesi altmışar akçaya tertîb-i âdî olarak yetmiş bir bin beş yüz yigirmi ve doksantar akçaya gayr-ı âdî olarak Kayseriye kazâsından seksen bin vakıyye ki cem'an yüz elli bir bin beş yüz yigirmi vakıyye güherçilenin bi-eyyî hâlin mübâyâ'a ve rûz-ı Kâsım hulûlüne değin Baruthâne-i Âmire'm'e teslîmi ve sinîn-i sâbıkaları misillü hâm güherçile olmayup kâl-i hâlis olarak i'mâl ve irsâl olunup fenâ güherçile gönderilmemek ve eğer kâl-i hâlis gelmeyüp be-her yüz kıyyede yigirmi beş vakıyyeden ziyâde kesr-i kâl zuhûr ider ise ber-mûceb-i nizâm gayr-ı ez kesr kâl-i hâlisin bahâsı verilüp kesr-i kâlin bahâları verilmeyüp iktizâ idenlerin te'dîbât-ı lâiykaları icrâsında kusûr olunmayacağı ve şimdiden nakline vâfî develerin tedârüküyle Kâsım gününe değin cümlesinin ardı alınması senden matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idüğü ma'lûmun oldukda muktezâ-yı gayret ve hamıyyetin üzere ol-mikdâr güherçileyi kâl-i hâlis olarak zikr olunan kazâlardan mübâyâ'a ve deve mâddesini dahî minvâl-i muharrer üzere râbita-i kavîye bend ile rûz-ı Kâsım hulûlüne değin ol-mikdâr güherçilenin tamâmen Baruthâne-i Âmire'm'e nakl ve teslîmi husûsuna dikkat ve hilâfî hareket vukû' bulmamasına ihtimâm-ı azîm eylesesin. Şöyle ki, bu vakt evkât-ı sâ'ireye makîs olmamağla güherçile-i mezkûrun tedârük ve mübâyâ'asında her kim tereddüd ider ise te'dîb olunacaklarını gûş-ı hûşlarına ilkâ' idüp ve kimesnenin özr ve bahânesini isgâ etmeyüp fermûde-i hümayûnum üzere hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâ'adet eylesesin ve siz ki, kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ-ileyhim ve vücûh-ı memleket ve iş erlersiz irâde-i şâhânem ne vechle idüğü ma'lûmunuz oldukda mûcib ve muktezâsı üzere amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur.

Fî 23 Za. sene 1215.

Muhâsebe-i Evvel

Yazılmışdır.

BOA, C.AS, 222/9460

Azadlu Baruthanesi'nde barut pişirmek için yapılan ocakların hararetten bozulan yerleri ile fırınlara duvarlarının tamir edilmesi 13 Aralık 1801

İzzetlû defterdâr efendi
Takrîriniz mûcebince tanzîm eyleyesiz deyû buyuruldu.
[Fî] 20 B. sene [1]216.

Telhîs

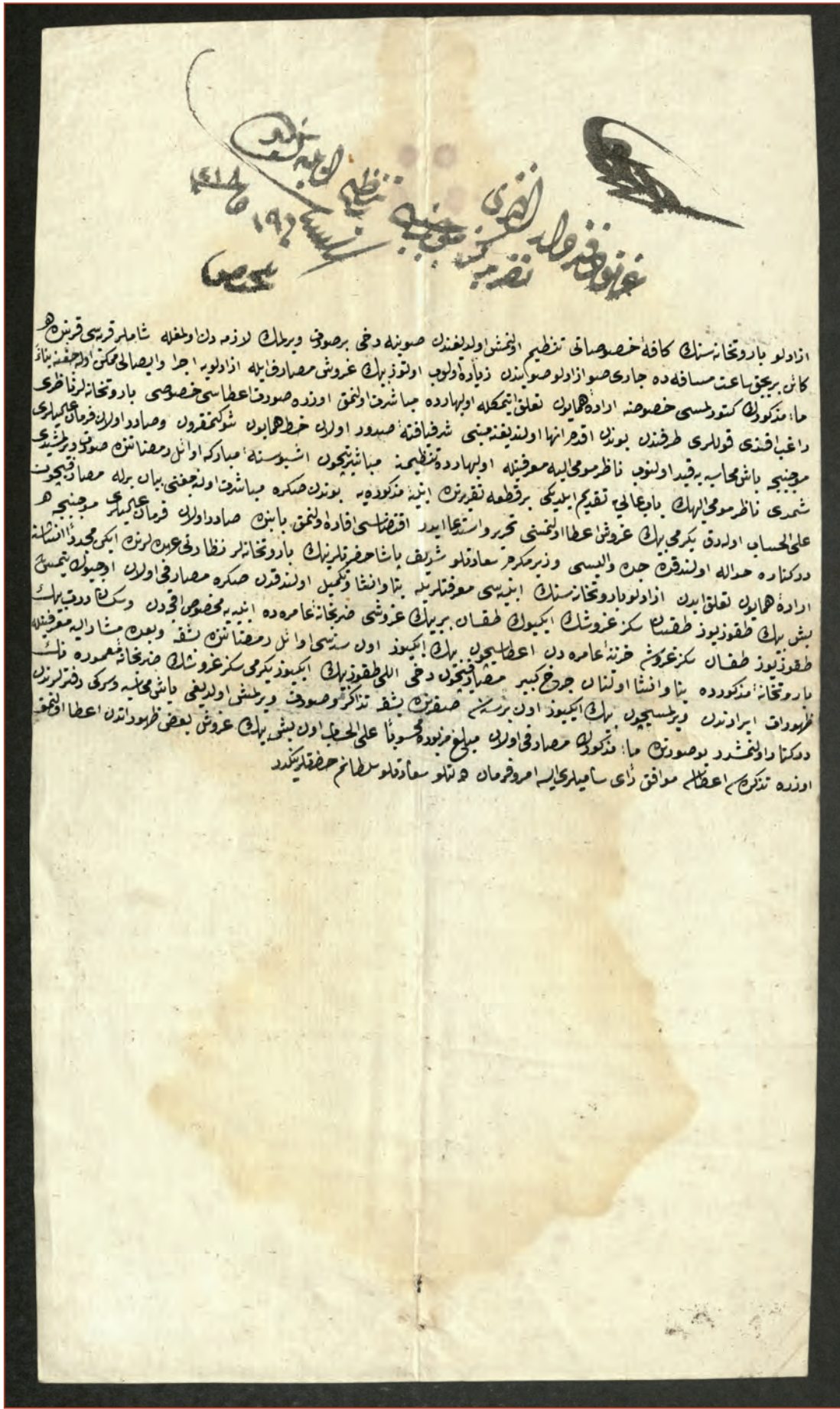
Âzâdlu Baruthânesi'nde barut tabh olunmak için icad olunan ocakların kuyuları ve furûnların derûnları ve baruthâne-i mezkûrenin etrâfında ve ba'zan kâlhâne tarafında olan divar ve sıvaları ta'mir ve termîme muhtâc olduğundan bahsle ta'mir ve termimleri husûsunu baruthâneler nâzırı hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'dan Ahmed Azîz Efendi kulları bundan akdem bâ takrîr inhâ ve istid'â ve manzûr-ı hidîvâneleri buyuruldukda nâzır-ı mûmâ-ileyh ile bi'l-müzâkere tanzîmine mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlîleri sudûr etmekden nâşî mûcebince ta'mîrât-ı merkûme mûmâ-ileyhe havâle olunmuş idi. Binâ'en aleyh mahâll-i merkûmeyi efendi-yi mûmâ-ileyh ta'mir ve termim ile tekâmîl idüp masârifi altı bin yüz altmış gurûşa bâliğ olmuş olmağla meblağ-ı mezbûrun itâ olunmasını memhûren ilâm ve bir kıt'a defterini ibraz ider der-kenâra havâle olundukda bundan akdem bin iki yüz on dört senesinde İstanbul Baruthânesi hâricinde çarh-ı kebîr kurbunda inşâ olunan soba ta'bîr olunur ocağı masârifi ve ba'dehû on beş senesinde Âzâdlu Baruthânesi'nde inşâ olunan ocaklar ve mengene ve furûnun masârifi nâzır-ı mûmâ-ileyhin hisâbına mahsûb olunmak üzere sûret verilmiş olduğu ve vech-i muharrer üzere bu def'a vâkı' olan ta'mîrâtın masârifi ber mûceb-i defter mikdâr-ı mezkûr üzere olduğu Baş Muhâsebe'den der-kenâr ve hisâb etdirilmişdir. Ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda meblağ-ı mezbûr altı bin yüz altmış gurûşun itâsı muvâfık-ı re'y-i âlîleri ise emr ü fermân devletlû, sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Telhîs mûcebince tezkiresi verilmek buyuruldu.
Fî 5 Ş. sene [1]216.

Arz-ı bendeleridir ki

İşbu takrîr-i çâkerî ve bâlâsına sâdir olan fermân-ı âlîleri mûcebince meblağ-ı mezbûr altı bin yüz altmış gurûşun itâsı iktizâ eylediği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda mûcebince Baş Muhâsebe'ye kayd ve tezkiresi itâ olunmak bâbında emr ü fermân devletlû, sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Dâde, fî 7 Ş. sene [1]216.

BOA, C.AS, 77/3603

Azadlu Baruthanesi çarhı için gerekli olan suyun Şamlar köyü yakınındaki sudan karşılanması için gereğinin yapılması 31 Mart 1804

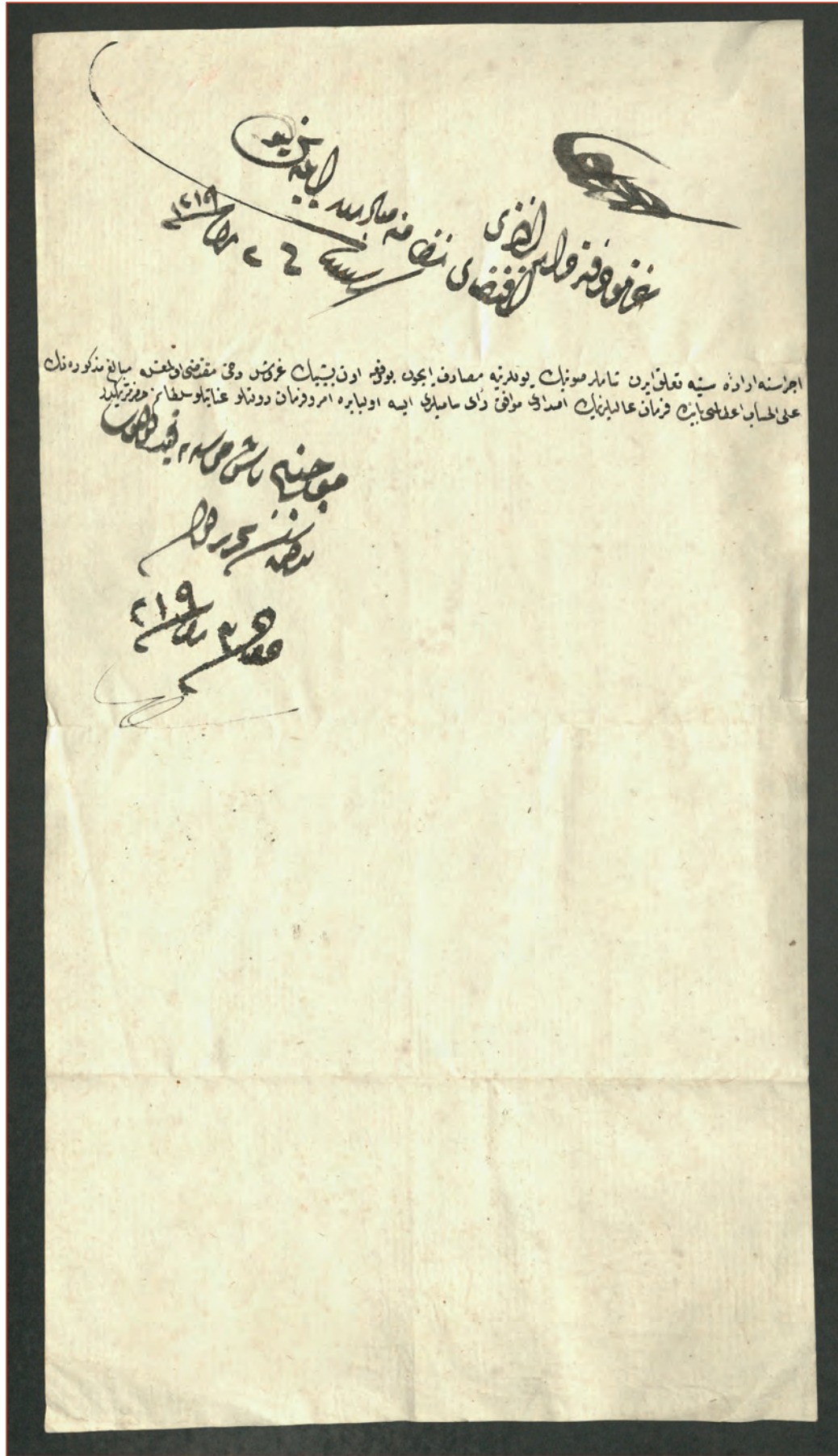
İzzetlü defterdâr efendi

Takrîrin mûcebince tanzîm eylesün deyü buyuruldu.

Fî 19 Z. sene 1218.

Telhîs

Azadlu Baruthânesi'nin kâffe-i husûsâtı tanzîm olunmuş olduğundan suyuna dahi bir sûret verilmek lâzimedden olmağla Şamlar karyesi kurbunda kâin bir buçuk sâ'at mesâfede câri su Azadlu suyundan ziyâde olub otuz bin guruş masârîf ile Azadlu'ya icrâ ve îsâli mümkün olacağına binâen mâ'-i mezkûrun getirilmesi husûsuna irâde-i hümayûn ta'alluk etmekle evvel bahârda mübâşeret olunmak üzere sûret i'tâsı husûsu Baruthâneler nâzırı Râgıb Efendi kulları tarafından bundan akdem inhâ olunduğuna mebnî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ve sâdır olan fermân-ı âlîleri mûcebince Başmuhâsebe'ye kayd olunub nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle evvel bahârda tanzîmîne mübâşeretiyçün işbu sene-i mübâreke evâil-i Ramazânında sûret verilmişidi şimdi nâzır-ı mûmâ-ileyhin Bâb-ı Âlî'ye takdîm eylediği bir kî't'a takrîrinde ebniye-i mezkûreye bundan sonra mübâşeret olunacağını beyân birle masârıfıyçün ale'l-hesâb olarak yirmi bin guruş i'tâ olunmasını tahrîr ve istid'â eder iktizâsı ifâde olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlîleri mûcebince derkenâra havâle olundukda Cidde vâlîsi vezîr-i mûkerrem sa'âdetlü Şerîf Paşa hazretlerinin Baruthâneler Nezâreti uhdelinde iken müceddeden inşâsına irâde-i hümayûn ta'alluk eden Azadlu Baruthânesi'nin ebniyesi ma'rifetleriyle binâ ve inşâ ve tekâmül olundukdan sonra masârıfı olan üç yük yetmiş beş bin dokuz yüz doksan sekiz guruşun iki yük doksan bir bin guruşu Darphâne-i âmirede ebniyeye mahsûs akçeden ve seksen dört bin dokuz yüz doksan sekiz guruşa Hazîne-i Âmire'den i'tâsıyçün bin iki yüz on senesi evâil-i Ramazânında başka ve ba'dehû müşârun-ileyh ma'rifetiyle baruthâne-i mezkûrda binâ ve inşâ olunan çarh-ı kebîr masârıfıyçün dahi elli dokuz bin iki yüz yirmi sekiz guruşun Darphâne-i Ma'mûre'nin zuhûrât îrâdından verilmesiçün bin iki yüz on bir senesi Saferinde başka tezâkir ve sûret verilmiş olduğu Başmuhâsebe ve Sergi defterlerinden derkenâr olunmuşdur bu sûretde mâ'-i mezkûrun masârıfı olan meblağ-ı mezbûra mahsûben ale'l-hesâb on beş bin guruş ba'zı zuhûrâtdan i'tâ olunmak üzere tezkiresi i'tâsı muvâfık-ı re'y-i sâmilîleri ise emr ü fermân devletlü sa'âdetlü sultânım hazretlerininidir.

BOA, C.BLD, 28/1400

Azadlu Baruthanesi için yapılan Şamlar suyu
yollarının tamiri için on beş bin kuruşa ihtiyaç
olduğuna dair
12 Haziran 1804

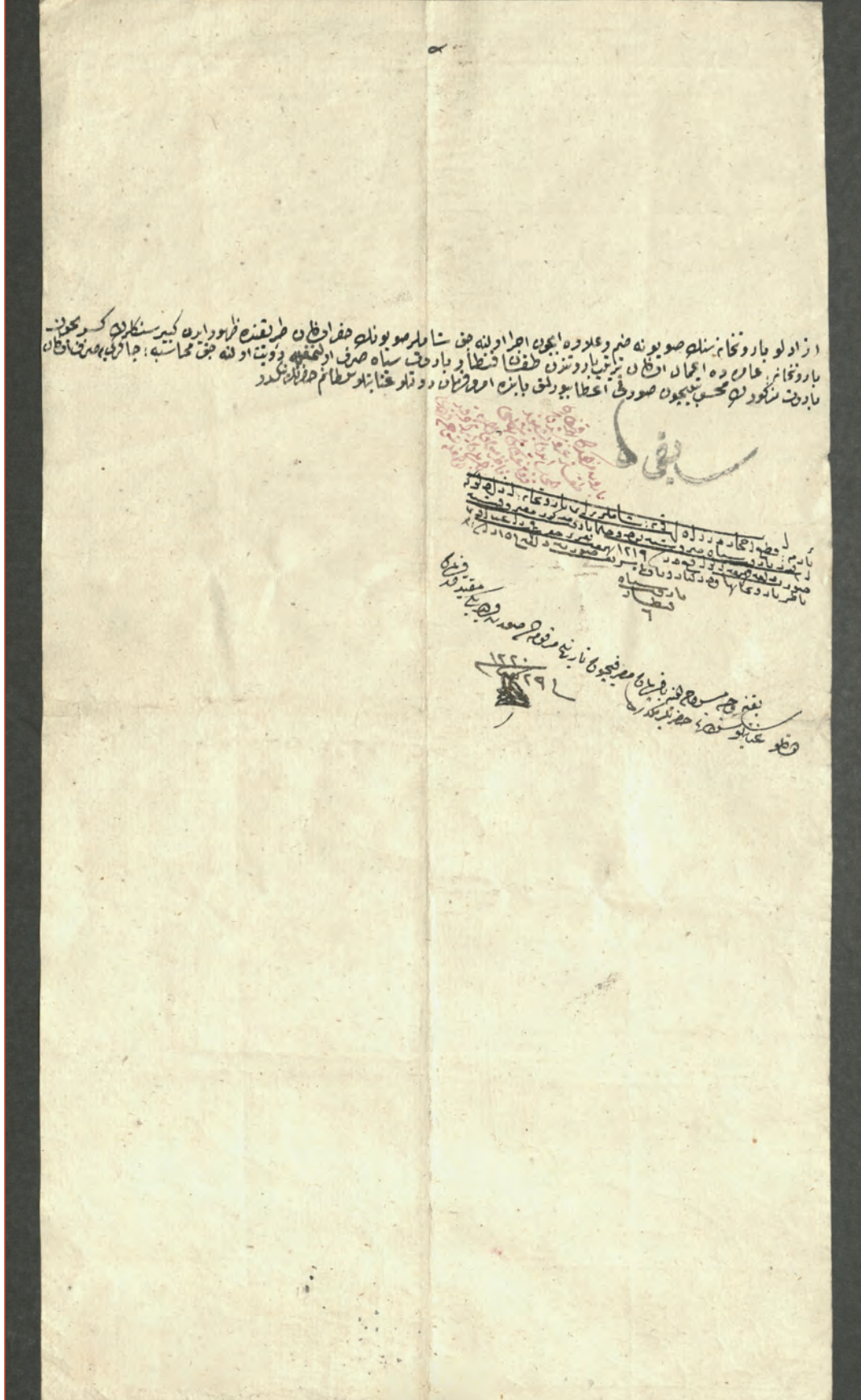

İzzetl  defterdâr efendi
İktizâ-y  nizâmına mübâderet eylesin dey  buyuruldu.
F  2 Ra. sene 1219.

İcrâsına irâde-i seniyye ta'alluk eden Şamlar suyunun yollarına mas r f içün on beş bin guruş dahi muktazî olmağ-
la mebâliğ-i mezkûrenin ale'l-hesâb i't s  bâbında fermân-   l l lerinin  sd r  muvâfık-  re'y-i s m leri ise ol bâbda emr
  fermân devletl  in yetl  sultânım hazretlerininidir.

M cebince Başmuhâsebe'ye kayd olunup tezkiresi tahrîr oluna.

D de, 3 Ra. sene [1]219.

BOA, C.AS, 120/5379 lef 1

Azadlu Baruthanesi suyuna ek olmak üzere
getirilmek istenen Şamlar suyu yolunun
inşasında ortaya çıkan büyük kayaların
kırılması için baruthaneden doksan kantar barut
sarfedildiği ve yolun açıldığına dair
12 Ocak 1806

Âzâdlu Baruthânesi'nin suyuna zamm ve ilave için icrâ olunacak Şamlar suyunun hafr olunan tarîkinde zuhûr iden kebîr senglerin kesri için Baruthâne-i Âmire'de i'mâl olunan tertîb barutundan doksan kintâr barut-ı siyâh sarf olunmağla rû'yet olunacak muhâsebe-i çâkerîye sarf olunan barut-ı mezkûrun mahsûbiyyeti için sûreti i'tâ buyurulmak bâbında emr ü fermân devletlû, inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Sâbıkı

Barut-ı mezkûrun be-her kintârı doksanar gurûşdan îcâb iden beş yüz kırk gurûş bahâsı nâzır-ı mûmâ-ileyhe bâ-fermân îrâd kayd olmağla şerh verildi.

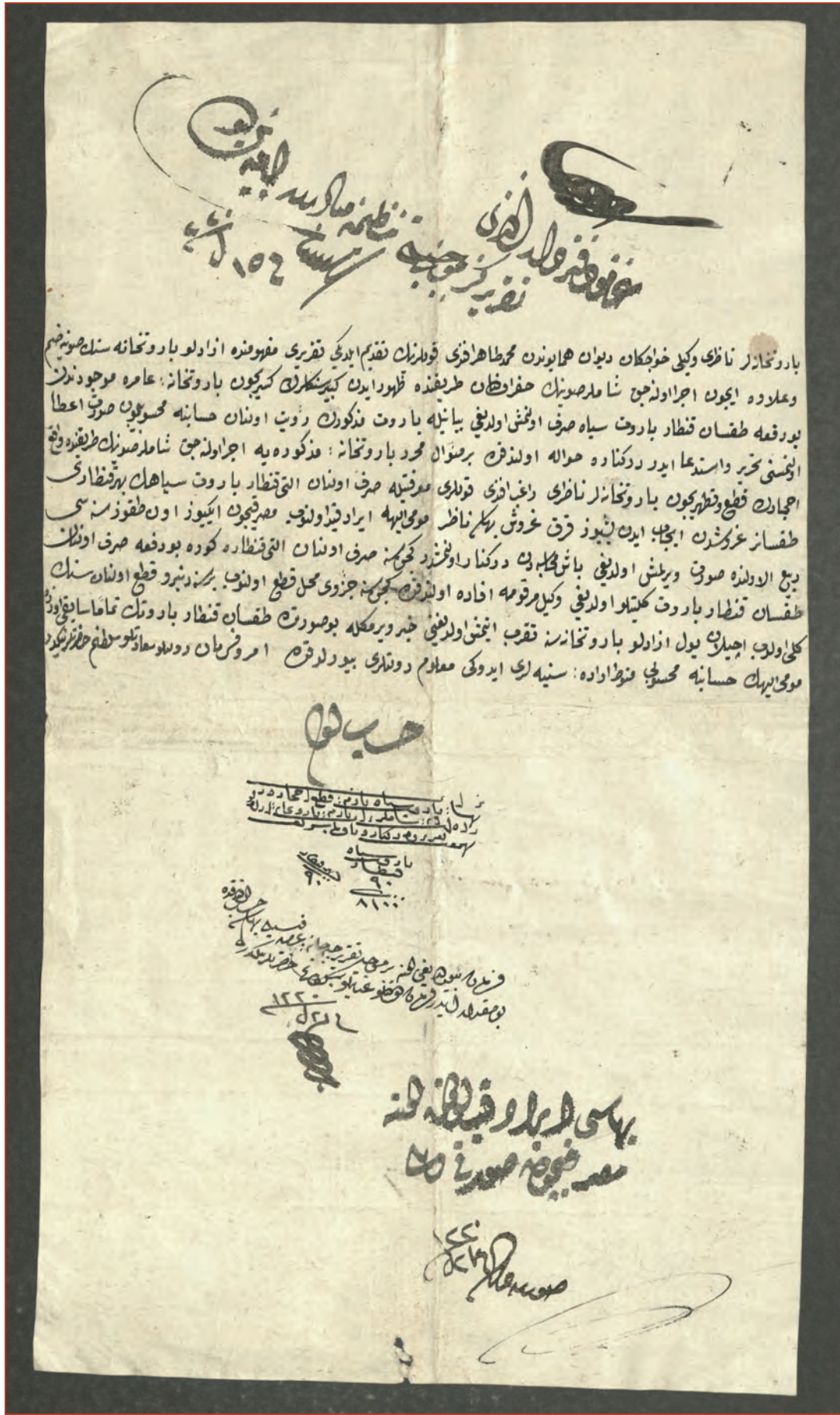
Berây-ı

Lâzime-i kat'-ı ahcâr der râh-ı âb-ı karye-i Şamlar berây-ı Baruthâne-i Âzâdlu ki in kadar barut ı siyâh sarf şüde bûd ve hasbe-mâ barut-ı mezkûr masraf kayd-şûd sûret dâde fermûde el-vâkı' der sene 1219 ber-mûceb-i takrîr-i hazret-i Mehmet Râgıp Efendi nâzır-ı baruthânehânehâ ve der-kenâr ve bâ fermân-ı şerîf sûret dâde fî 15 Za. sene-i minh.

Barut-ı siyâh
6 kintâr.

Sâbıkına vech-i meşrûh üzre bâ fermân masrafı için târîh-i merkûmede sûret verildiği mukayyedir. Fermân devletlû, inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Fî 29 Receb sene 1220.

İzzetlû defterdâr efendi

Takrîriniz mücebince tanzîmine mübâderet eyleyesiz deyû buyuruldu.

Fî 15 L. sene [1]220.

Baruthâneler nâzırı vekîli hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn'dan Mehmet Tâhir Efendi kullarının takdîm eylediği takrîri mefhûmunda Âzâdlu Baruthânesi'nin suyuna zamm ve ilâve için icrâ olunacak Şamlar suyunun hafr olunan tarîkinde zuhûr iden kebîr senglerin kesri için Baruthâne-i Âmire mevcûdundan bu def'a doksân kintâr barut-ı siyâh sarf olunmuş olduğu beyânıyla barut-ı mezkûrun rû'yet olunan hisâbına mahsûbu için sûret i'tâ olunması tahrîr ve istid'â ider der-kenâra havâle olundukda ber minvâl-i muharrer baruthâne-i mezkûreye icrâ olunacak Şamlar suyunun tarîkinde vâkı' ahcârın kat' ve tathîri için Baruthâneeler Nâzırı Râgıb Efendi kulları ma'rifetiyle sarf olunan altı kintâr barut-ı siyâhın be-her kintârı doksân gurûşdan îcâb iden beş yüz kırk gurûş bahâsı nâzır-ı mûmâ-ileyhe îrâd kayd olunup masrafı için iki yüz on dokuz senesi Rebî'u'l-evveli'nde sûret verilmiş olduğu Baş Muhâsebe'den der-kenâr olunmuştur. Geçen sene sarf olunan altı kintâra göre bu def'a sarf olunan doksân kintâr barut külliyyetlû olduğu vekîl-i merkûma ifâde olundukda geçen sene cüz'î mahall kat' olunup bir seneden berû kat' olunan seng küllî olup açılan yol Âzâdlu Baruthânesi'ne takarrüb etmiş olduğunu haber vermekle bu sûretde doksân kintâr barutun tamâmen sâbıkı üzre mûmâ-ileyhin hisâbına mahsûbu menût-ı irâde-i seniyyeleri idüğü ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda emr ü fermân devletlû, sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Hisâb ola

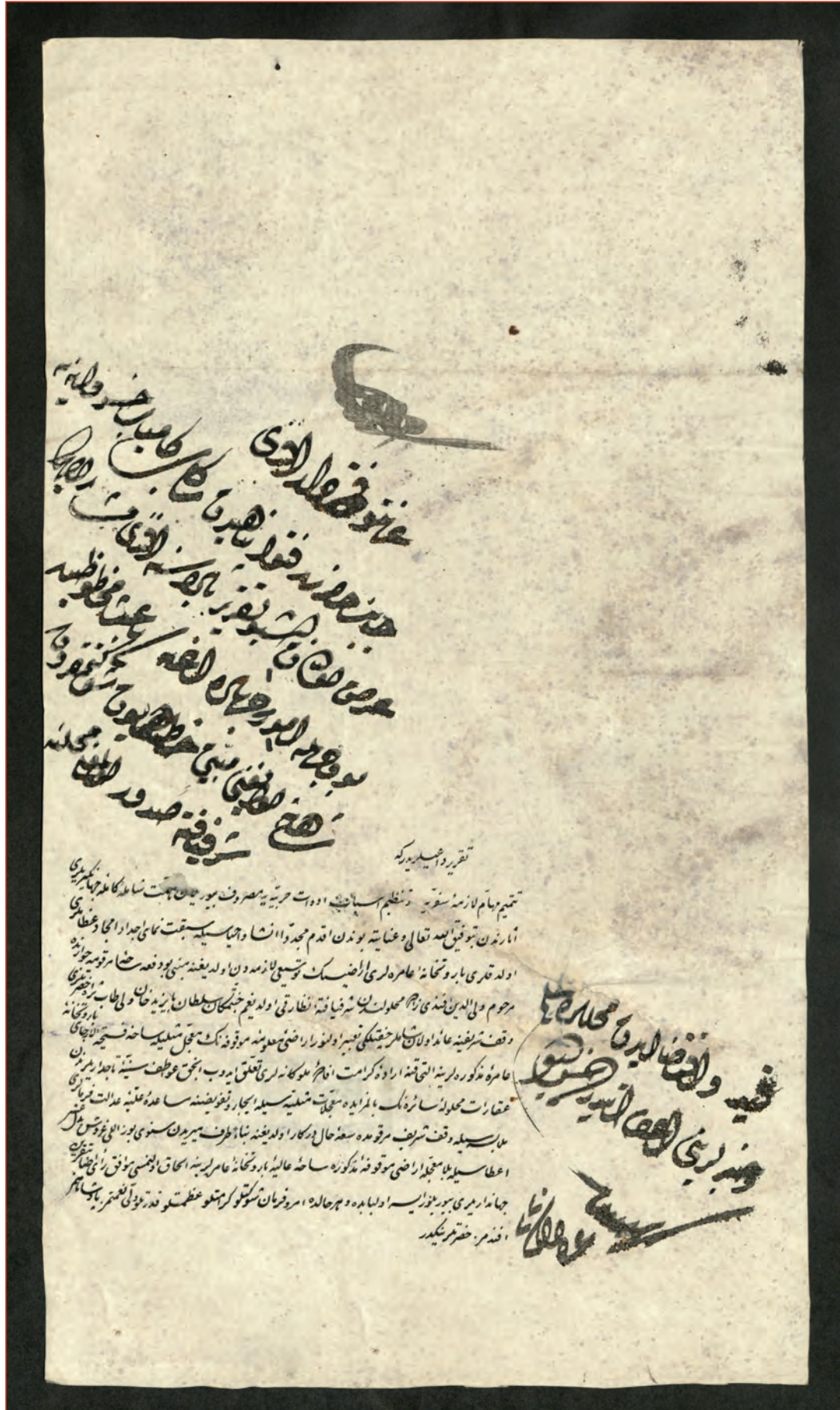
Berây-ı bahâ-i barut-ı siyâh lâzime-i kat'-ı ahcâr der râh?-ı âb-ı karye-i Şamlar berây-ı lâzime-i Baruthâne-i Âzâd-lu ber mûceb-i takrîr ve der-kenâr ve bâ fermân-ı şerîf.

Barut-ı siyâh
90 kintâr
Be-her kintâr fî' 90 gurûş.
8100 gurûş

Fermân buyurulduğu üzre ber mûceb-i takrîr-i Cebehâne-i Âmire fesîle? bahâsı hisâb olundukda bu mikdâr ider. Fermân devletlû, inâyetlû sultânım hazretlerindir.
Fî 21 L. sene 1220.

Bahâsı îrâd kayd olunmak üzre masrafı için sûreti verile

Sûret dâde, fî 21 L. sene 1220.

BOA, C.AS, 1096/48383

**Azadlu Baruthanesi'nin genişletilmesi için
Veliyyüddîn Efendizâde mahlûlünden ve Sultan
II. Bayezid Han Vakfı'ndan olan Şamlar Çiftliği
arazisinin Baruthane'ye ilhakı
21 Ocak 1806**

İzzetlü defterdâr efendi

Cânib-i hazret-i fetvâ-penâhîden rikâb-ı kâmyâb-ı husrevâneye arz olunan işbu takrîr bâlâsına efendî-i müşârun-ileyhin bu vechile umûr-ı cihâda i'ânesi bâ'is-i mahzûziyet-i şâhâne olduğunu mübeyyin hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn şeref-yâfte-i sudûr olmağla mahalline kayd ve iktizâ eden mahallere ilmühaberlerini i'tâ etdiresün deyü buyuruldu.

Fî gurre-i Za. sene [1]220.

Takrîr-i dâ'îleridir ki

Tetmîm-i mehâmm-ı lâzime-i seferiyye ve tanzîm-i esbâb-ı edevât-ı harbiyyeye masrûf buyurulan himmet-i şâ-mile-i kâmile-i cihângîrîleri âsârından bi-tevfîki'llâhi te'âlâ ve inâyet bundan akdem müceddeden inşâ ve ihyâsıyla sebkât-nümâ-yı ecdâd-ı emcâd-ı izâmları oldukları baruthâne-i âmireleri arâzîsinin tevsî'i lâzimedden olduğuna meb-nî bu def'a sâha-i merkûme civârında merhûm Veliyyüddîn Efendi-zâde mahlûlünden şeref-yâfte-i nezâreti olduğum cennet-mekân Sultân Bâyezîd Hân-ı Velî *tâbe serâhû* hazretleri vakf-ı şerîfine âid olan Şamlar Çiftliği ta'bîr olunur arâzî-i ma'lûme-i mevkûfenin mu'accel misliyle sâha-i fesîhatü'l-icrâ-yı baruthâne-i âmire-i mezkûrelerine iltihâkına irâde-i kerâmet-ifâde-i mülûkâneleri ta'alluk edüb ancak avâtıf-ı seniyye-i tâcdârîlerinden akârât-ı mahlûle-i sâireni bi'l-müzâyede mü'accelât-ı misliyyesiyle îcâr ve tefvîzine müsâ'ade-i aliyye-i adâlet-fermâları mülâbesesiyle vakf-ı şerif-i merkûmda si'a-i hâl-i derkâr olduğuna binâen taraf-ı mîrîden senevî yüz elli guruş bedel-i öşr i'tâsıyla bilâ-mu'accele arâzî mevkûfe-i mezkûre sâha-i âliyye-i baruthâne-i âmirelerine ilhâk olunması muvâfık-ı re'y-i isâbet-karîn-i cihândârîleri buyurulur ise ol bâbda ve her hâlde emr ü fermân şevketlü kerâmetlü azametlü kudretlü veliyy-i ni'metimiz pâdişâhımız efendimiz hazretlerindir.

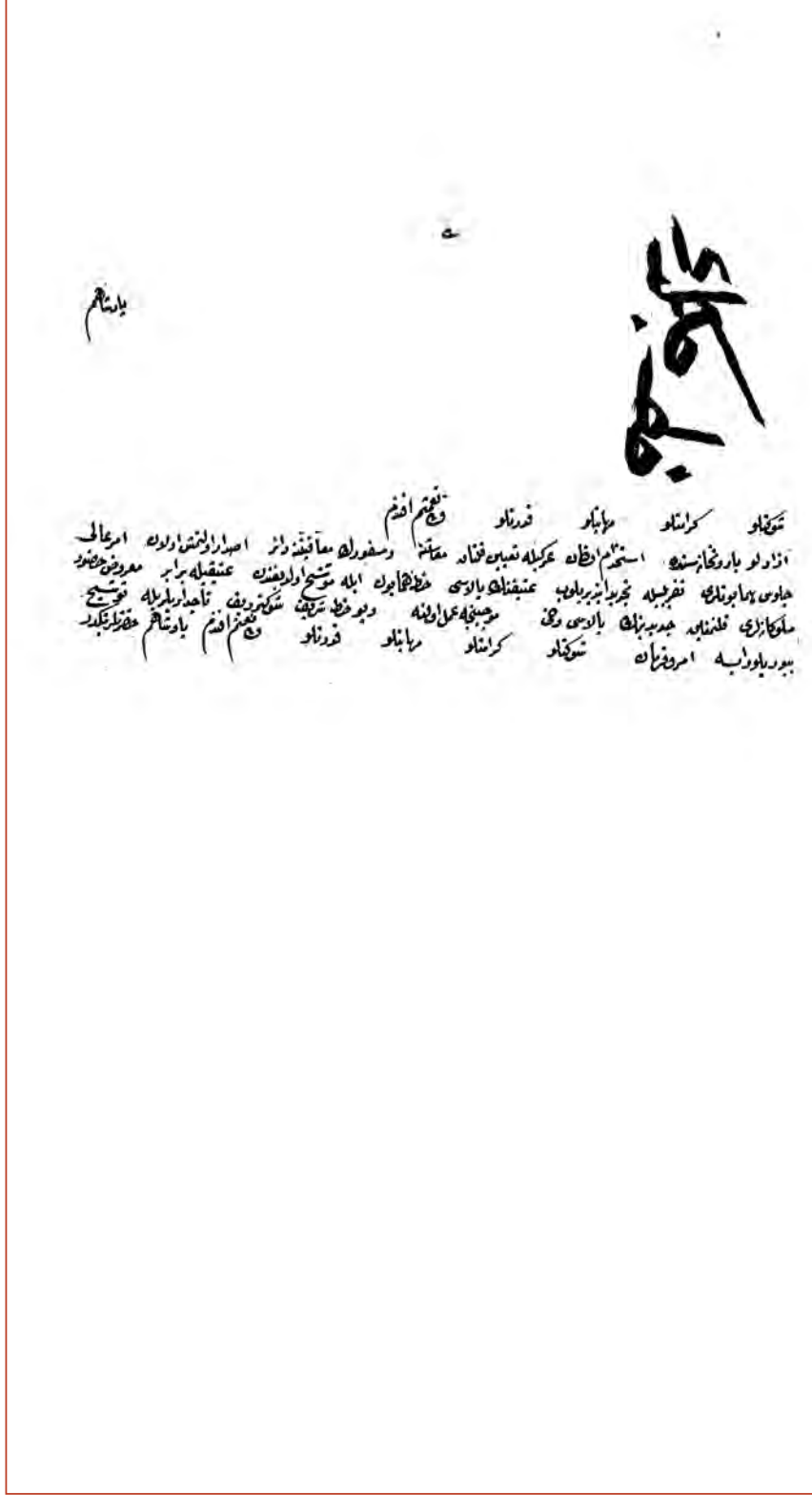
۵

دوئل عیانله رقص و ملیح بختیم اتم حضرتی
 اذلولوده اعمال اتر برون جوقه اردن انگیز نقیدی بادم بست جوقه و فیک نقیدی طوقه دخی
 بر بست بودغه کندرم اولرجه او بیک و اسباجکه ده کلور برکن منظور عبه حقایقین حکما بیری
 اولسون اداوه و الخفا بیه موافقه کلوریم واسطه خیریه لیه مقر بیز اولون خالک و هلیز قلم عالم
 هابونه عرض بوردسون یوقه باج عایدن عرضی رای داده بوردیلوریم دوناوم هابون قلم صدر عظم
 دبرافتم اذفرن نقیدم ایرم سمدلک مجروح اذفرن منظور عایدی اذفرن فکره سفینک نقیبی رای دیزیم
 اصابتقرین و الخفا لریج ترجیع بوردیلوریم اوردای اذمکدر سارالوان جوقه لرن دنک
 و هادوری دخی اویدری حالوقه ای دخی شاملی موصره لوده وار لکه جوقه اولمده یعنی
 بستری هنوز خنامه دسین و کله ده اذفرن دخی کیفیتی معلوم و دسیناری نقیبه باری و بارکی
 فقه طالع نرفطالع هابونه دقه دقه هر دولوی ان سائله الهیه ظهور این یکی الطاف عیدین
 مافول ایردن معلوم عایدی اولمده احوال چند بارجه دخی کوندر لری بوندلک جمله قسما بر الکبه
 اذلولوده اعمال دکانه صناعته دیویر لری ان اعمال ان نقیبه شیه بوردیلوریم غصیه بوردیلوریم اذفرن اذفرن

Azadlu'da imal edilen İngiliz ve Felemenk
taklidi kumaşlardan padişah III. Selim'e ve
sırkatibi Ahmed Bey'e takdim edilmek üzere
gönderildiği
29 Mayıs 1807

Devletlû, inâyetlû, merhametlû, veliyy-i ni'met-i bî-minnetim efendim hazretleri
Âzâdlu'da i'mâl etdirilen çukalardan İngiliz taklîdi yarım pastav çuka ve Flemenk taklîdi tokça dahî bir pastav bu
def'a getürtdüm. Oldukça uymuş ve esbâblığa da gelür. Bir kerre manzûr-ı ayn-ı hakâyık-bîn-i hakîmâneleri olsun da
irâde-i veliyyü'n-ni'amânelerine muvâfık gelür ise vâsıta-i hayriyyeleriyle makarr-ı temyîz olan hâk-i dehlîz-i veliyy-
yü'n-ni'am-ı âlem-i hümayûna arz buyurulsun. Yok Bâb-ı Âlî'den arzı re'y-i vâride buyurulur ise devletlû, merhametlû,
veliyyü'n-ni'am sadr-ı a'zam ve bedr-i efham efendimize takdîm iderim. Şimdilik mücerred efendimin manzûr-ı âlîleri
oldukdan sonra şikkaynın kangısı re'y-i rezîn-i isâbet-karîn-i veliyyü'n-ni'amânelerinde tercîh buyurulur ise emr ü re'y
efendimindir. Sâir elvân çukaların reng ve hâreleri dahî uyduruldu. Hâlen kısa allı rengi şâmil mostralar da var. Lâkin
çuka olarak ya'nî pastavları henüz hitâma resîde değilse de ânların dahî keyfiyeti ma'lûm-ı dostyârî-i tevîk-i Bârî
ve yâverî kuvvet-i tâbî'-i şeref-metâli'-i hümayûnla refte refte her dürlüsü in şâ'e'llâhü'r-Rahmân zuhûr ideceği eltâf-ı
aliyyelerin me'mûl idüğü ma'lûm-ı âlîleri olmak için çend parça dahî gönderildi. Bunların cümlesi kasemen bi-Rabbi'l-
Ka'be Âzâdlu'da i'mâl ve kâffe-i sinâ'atları ve boyaları ânda ikmâl olduğuna şübhe buyurulmasun tahkîk buyurulur.
Her hâlde emr ü fermân efendimindir.

BOA, HAT, 1356/53137

Azadlu Baruthanesi'nde barut ustası olan
Arakil'in maaşına ve muafiyet emrinin hat
keşidesi için takdim olunduğu
27 Şubat 1808

Hat çekildi

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Azadlu Baruthânesi'nde istihdâm olunan Arakil'e ta'yîn kılınan ma'âşına ve mesfûrun mu'âfiyyetine dâir ısdâr olunmuş olan emr-i âlî cülûs-ı hümayûnları takrîbiyle tecdîd etdirilüb atîkinin bâlâsı hatt-ı hümayûn ile müveşşah olduğundan atîkiyle berâber ma'rûz-ı huzûr-ı mülûkâneleri kılınmağın cedîdinin bâlâsı dahi mücebince amel oluna deyû hatt-ı şerîf-i şevket-redîf-i tâcdârîleriyle tevşîh buyurulur ise emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

تجدید اولئان محلنه طغرا ایله بو تازیج وضع اولسون

شونکلو - کولملاو دایلو قونلو قونم افتم
ازادلو باردوخانه سنده بوند اقمه بقضا، قتل محترق اردن ارداخت خانه واک جغی بنا ونا ایله الحاله هذه
قرین حسن ختام اولدیندنک جغ مکرور بارینه اوجنه اچون باردوخانه ناظری افندی قهری تقریرله بار
بقطعه تاریخ تقدیم اتمکین معروض هئوده تاجداریکری قلندی تاریخ مکرور نذر ذرد ملوکانه رنده قوت
سند و استخام قلنه دن محل مکروره اوجنه اونی جیوی صافه اداره سنه ملوکانه ارجاسه امر و مات
شونکلو کولملاو دایلو قونلو قونم افتم

BOA, HAT, 1357/53241

Azadlu Baruthanesi'nde yanan mahallin yeniden
inşa olunduğu ve üzerine talik edilmek üzere
Baruthane nazırının gönderdiği tarihin tuğra ile
beraber konulması emri
27 Şubat 1808

Tecdîd olunan mahalline tuğrâ ile bu târîh vaz' olunsun

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım
Azadlu Baruthânesi'nde bundan akdemce bi-kazâillâhi te'âlâ muhterik olan perdahthâne ve elek çarhı binâ ve inşâ
ile el-hâletü hâzihi karîn-i hüsn-i hitâm olduğundan çarh-ı mezkûr bâlâsına âvihte içün Baruthâne nâzırı efendi kulları
takrîriyle berâber bir kît' a târîh takdîm etmeğin ma'rûz-ı huzûr-ı tâcdârileri kılındı târîh-i mezkûr nezd-i ferd-i mülûkâ-
nelerinde karîn-i pesend ü istihsân kılınarak mahall-i mezkûrda âvihte olunması husûsu muvâfık-ı irâde-i seniyye-i
mülûkâneleri ise emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretle-
rinindir.

[illegible]

Barut ustası Arakil'e beş yüz kuruş maaş tayin
olunduğunu muhtevi berat-ı şerif üzerine hatt-ı
hümayun çekilmesi ve baruthanede daimi
çalışabilmesi için baruthane civarında kendi mülkü
olan arazisinde bir ev yapılmasına izin verildiği
11 Eylül 1809

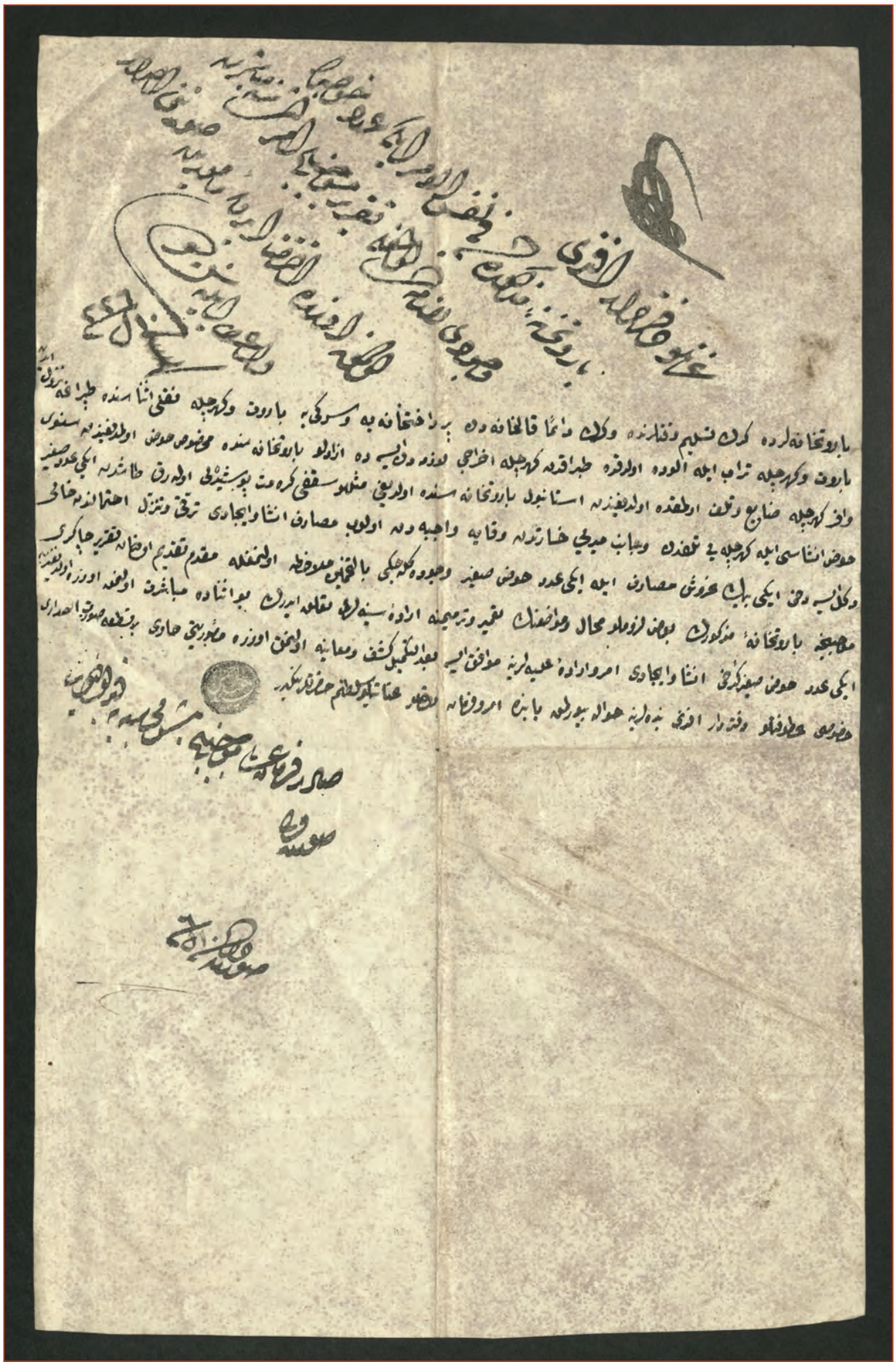
Kaymakam Paşa

Mesfûrun sebkât iden hizmeti ve hâlâ istikâmet üzere müdâvemeti ma'lûmum olmağla istid'âsı üzere mutasarrıf olduğu tarlanın tahsîs eylediği mahallinde binâsı mülk ve arsası mukâta'a-i zemîn olarak bu husûs kendüye ve barut i'mâlîne kâdir evlâd-ı zükûrunda cârî olub barut i'mâlînde mahâreti olmayan evlâd ve vârisi değer-i bahâsıyla âhara fûrûht eylemek derciyle bin beş yüz zir'a ma'a havlu arsaya binâyâ ruhsatım olduğunu müş'îr emri virilüb cânib-i vakfa ilmühaberi ve ibârede bir kıt'a temessük binâ için i'tâ oluna

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Azadlu Baruthânesi'nde barut i'mâl eden Arakil nâm zimmîye mâhiyye beş yüz guruş mâ'aş ta'yîn kılındığını mübeyyin i'tâ kılınan berât-ı âlî cülûs-ı meymenet-me'nûs-ı cihândârîleri vukû'una mebnî tecdîd olunub atîklerinin bâlâları hatt-ı hümayûn ile müveşşah olduğundan atîkleriyle berâber mâ'rûz-ı huzûr-ı feyz-gencûr-ı şâhâneleri kılınmağın unvân-ı berât-ı mezkûr atîkleri misillü hatt-ı şerîf-i inâyet-redîf-i şehriyârîleriyle tevşîh buyurulur ise emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

Mersûm Arakil Usta kulları leyl ü nehâr edâ-yı hizmetiyle evkât-güzâr olması lâzım geldikten nâşi baruthâne itisâlinde mersûma el verecek muhtasarca bir hânenin taraf-ı mîrîden inşâsına mübâşeret olunmak üzere bundan akdem şeref-yâfte-i sahîfe-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn mücebinece Başmuhâsebe'ye kayd ve sûret i'tâ olunmuş ise de inkılâbât-ı çarh ve devvâr ile bu destgâha hâle gelüb âlâ hâlihi kalmış olduğundan ve el-hâletü hâzihi binâ ve inşâsına vakt ü hâlin müsâ'adesi olmadığını mersûm idrâk eylediğinden baruthâne-i mezkûre kurbunda Sipâhi depesi demekle ma'rûf olan mahalle kendü bedeninden bir hâne inşâsına ruhsatı hâvî bir kıt'a emr-i âlî i'tâsını istid'â eder. Mahall-i mezkûr merhûm Mihrişâh Vâlîde Sultân Vakf-ı Şerîfi'nden bi'l-icâreteyn mersûmun taht-ı tasarrufunda olan yerlerden idüğü derdest olan zabt temessükünden zâhir olduğuna mebnî istid'âsı üzere emr-i âlî i'tâsında kat'a mahzûr yoğise de mücerred ma'lûm-ı âlîleri olmak için ifâde-i hâle ictisâr kılınmağın ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

BOA, C.AS, 616/25986

Azadlu Baruthanesi'ne üzeri kiremit ile örtülü taştan iki adet küçük güherçile havuzu yapılması 28 Ekim 1811

İzzetlü defterdâr efendi

Baruthâne-i mezkûrede fi-nefsi'l-emr iki aded havuzun vücûdu lâzimedden olmağla takrîr mûcebince emr-i inşâsına mübâşeret olunmak üzere iktizâ iden me'mûrîn sûretini ısdâr ve î'tâ eylesiz deyü buyuruldu.

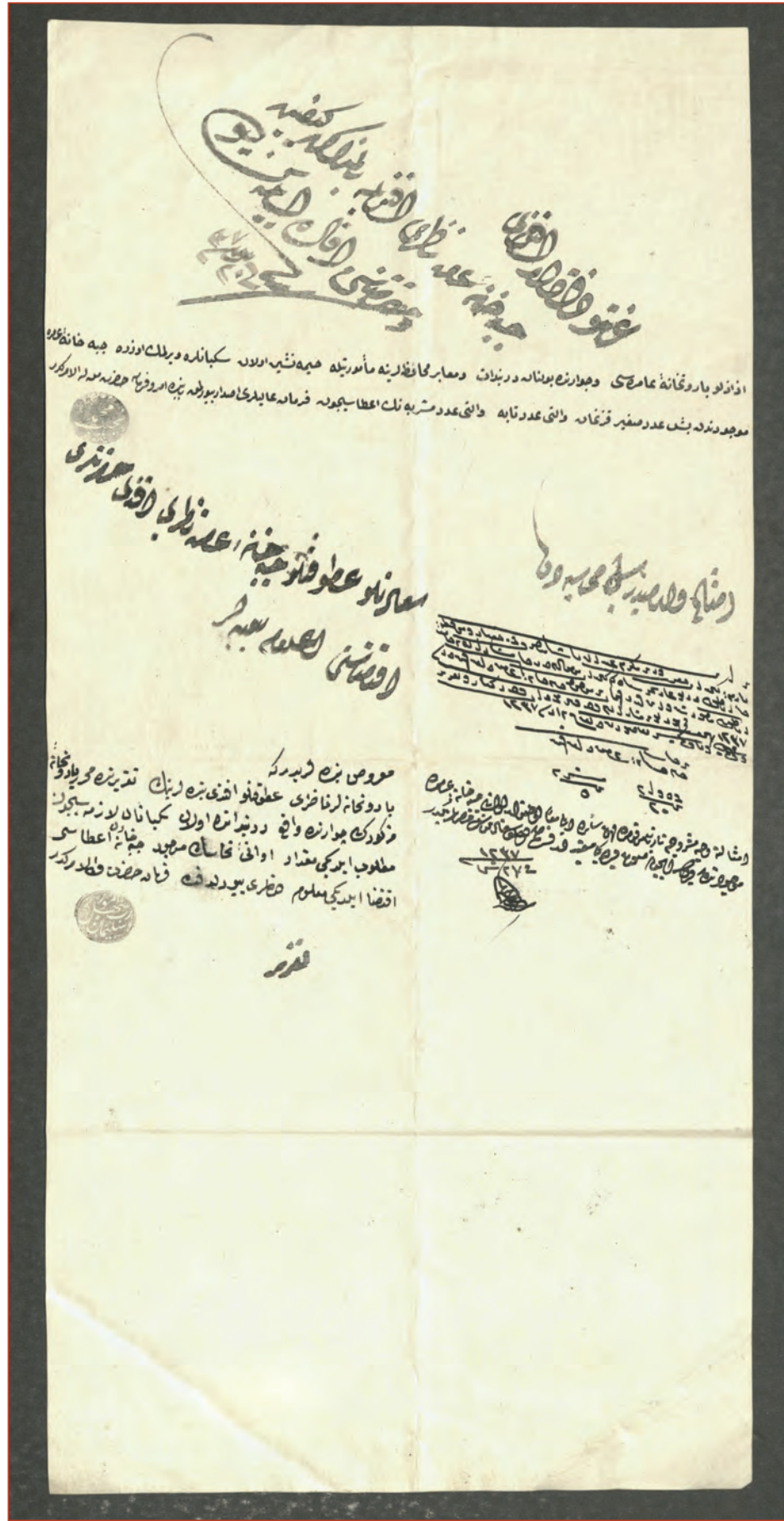
Fî 10 L. sene [1]226.

Baruthânelerde gerek teslîm vakitlerinde ve gerek dâimen kalhânenen perdahthâneye ve sergiye barut ve güherçile nakli esnâsında toprağa nüzûl eden barut ve güherçile turâb ile âlûde oldukda topraktan güherçile ihrâcî lâzimedden ise de Azadlu Baruthânesi'nde mahsûs havuz olmadığından senevî vâfir güherçile zâyî' ve telef olmakda olduğundan İstanbul Baruthânesi'nde olduğu misillü sakfı kiremit pûşîdeli olarak taştan iki adet sagîr havuz inşâsı ile güherçileyi telefdan ve cânib-i mîrîyi hasâretten vikâye vâcibeden olub masârıf-ı inşâ ve îcâdı terakkî ve tenezzül ihtimâlinden hâlî değil ise dahi iki bin gurus masârıf ile iki aded havuz-ı sagîr vücûda geleceği bi't-tahmîn mülâhaza olunmağla mukaddem takdîm olunan takrîr-i çâkerî mûcebince Baruthâne-i mezkûrun ba'zı lüzûmlu mahâll ve mevâzi'inin ta'mîr ve termîmine irâde-i seniyyeleri ta'alluk ederek bu esnâda mübâşeret olunmak üzere olduğundan iki aded havuz-ı sagîrin dahi inşâ ve îcâdı emr ü irâde-i aliyyelerine muvâfık ise ba'de't-tekmîl keşf ve mu'âyene olunmak üzere me'mûriyeti hâvî bir kıt'a sûret ısdârı husûsu atûfetlû defterdâr efendi bendelerine havâle buyurulmak bâbında emr ü fermân devletlû inâyetlû sultânım hazretlerindir.

(Mühür)

Sâdır fermân-ı âlî mûcebince Başmuhâsebe'ye kayd olunub sûret verile.

Sûret dâde, fî 10 L. sene [122]6.

BOA, C.AS, 165/7250, leaf 1

Azadlu Baruthanesi ve civarındaki derbent ve
geçitlerin muhafazasına memur sekbanlara
Cebehane'den beş küçük kazan, altışar tava ve
maşraba verilmesi
2 Haziran 1822

İzzetlû defterdâr efendi
Cebelhâne-i Âmire nâzırı efendiyle bi'l-müzâkere keyfiyyet ve muktezâsını ifâde eylesiz deyû
buyuruldu.
Fî 20 Ş. sene [12]37.

Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi ve civârında bulunan derbendât ve ma'âbir muhâfazalarına me'mûriyetle hayme-nişîn olan sekbânlarâ verilmek üzre Cebelhâne-i Âmire mevcûdundan beş aded sagîr kazgân ve altı aded tâbe ve altı aded maşrabanın i'tâsı içün fermân-ı âlîleri isdâr buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

(Mühür)

Sa'âdetlû, atûfetlû Cebelhâne-i Âmire nâzırı efendi hazretleri
İktizâsını i'lâm buyuralar

Ma'rûz-ı bendelerindir ki
Baruthâneler nâzırı atûfetlû efendi bendelerinin takrîrinde muharrer baruthâne-i mezkûrun civârında vâkı' derben-dâtta olan sekbânân lâzimesi içün matlûb eylediği mikdâr evânî-i nühâsın mevcûd-ı cebelhânenen i'tâsı iktizâ eylediği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

(Mühür)

Takrîr.

Emsâli var mıdır Baş Muhâsebeden.

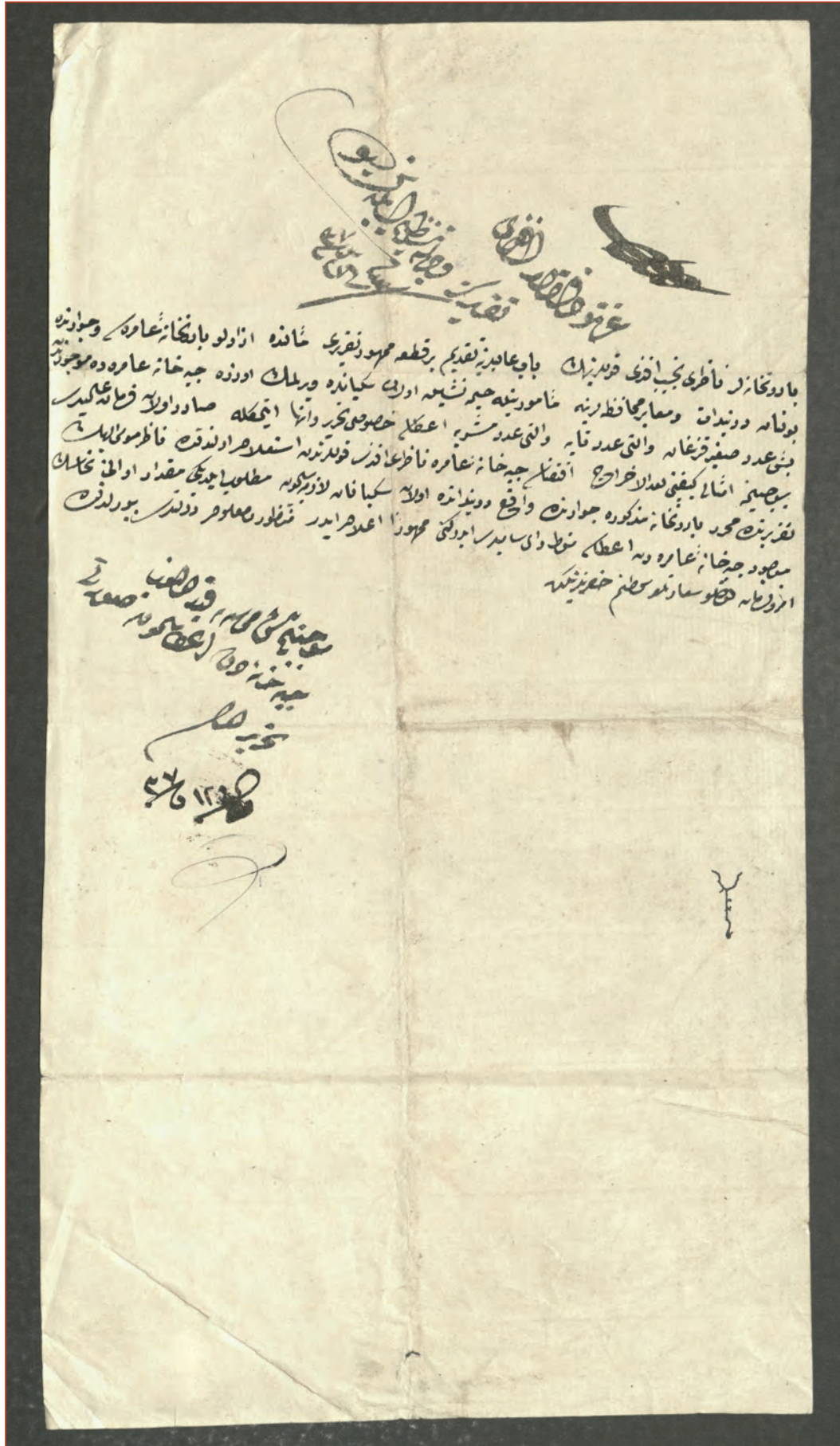
Berây-ı lâzime-i kethüdâ-yı hazret-i vezîr-i mükerrem Abdullah Paşa mutasarrıf-ı Kara Hisâr ve muhâfaza-i cânib-i Anadolu der boğâz-ı Bahr-ı Siyâh ki kethüdâ-yı mûmâ-ileyh der cânib-i müşârun-ileyh be cânib-i Anadolu me'mûr şûd. Ve î'n kadar mühimmât an mevcûd-ı Cebelhâne-i Âmire dâde fermûde der sene 1237 ber mûceb-i memhûr takrîr-i müşârun-ileyh ve defter-i müfredât ve der-kenâr ve takrîr ve bâ fermân-ı şerîf sûret dâde.

Fî 12 R. sene 1237.

An cânib-i Cebelhâne-i Âmire dâde fermûde
Maşraba: 5 aded. Karavana: 20 aded.

Emsâline vech-i meşrûh [üzre] târih-i merkûmda mühimmât-ı sâ'ire ile ma'an ol-mikdâr evânî Ce-behâne-i Âmire mevcûdundan verilmek içün sûret verildiği mukayyedir. Fermân devletlû, sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Fî 27 Ş. sene 1237.

BOA, C.AS, 165/7250, leaf 2

İzzetlû defterdâr efendi

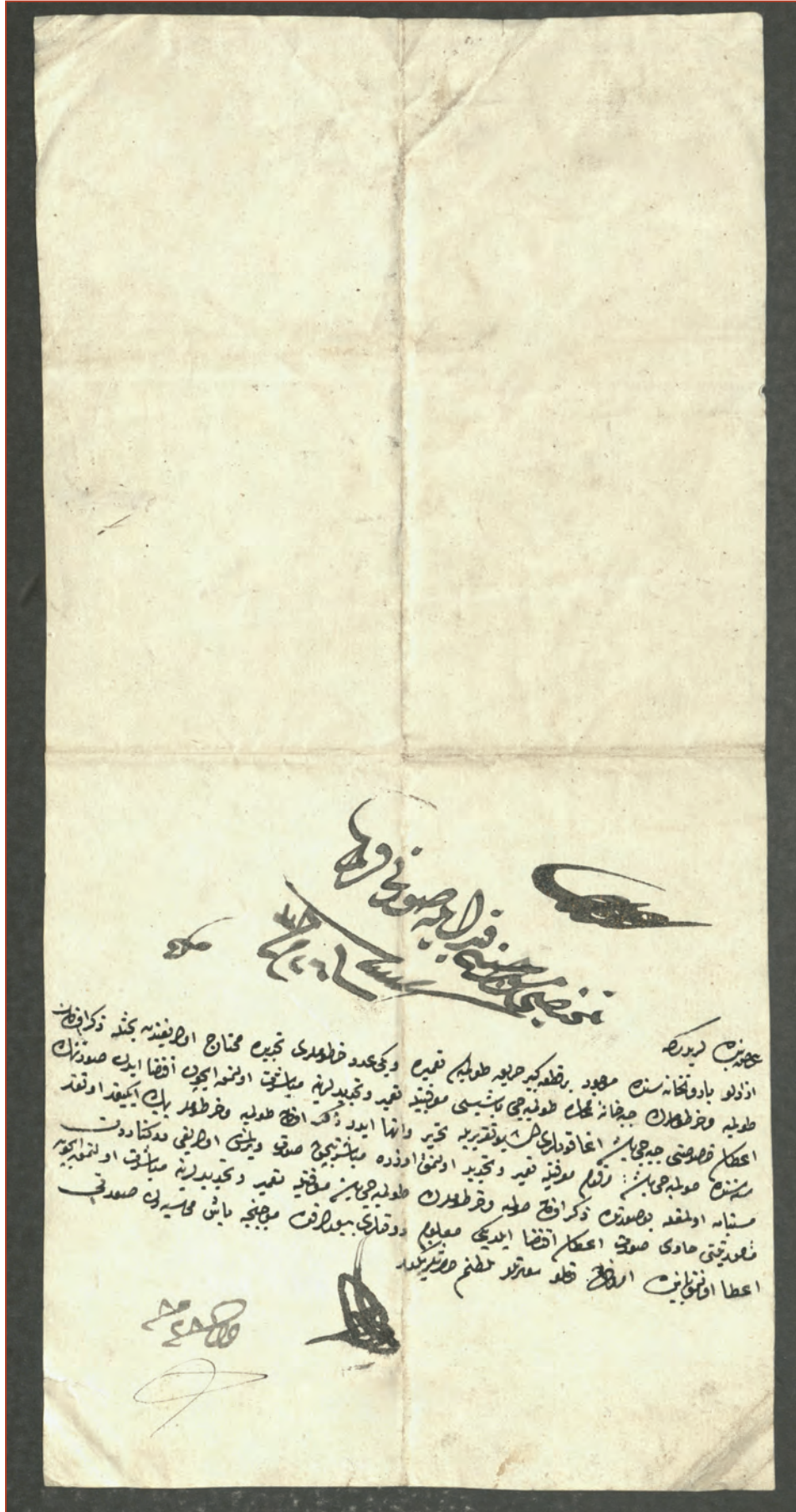
Takrîriniz vechle tanzîm eylesiz deyû buyuruldu.

Fî 27 Ş. sene [12]37.

Baruthâneler nâzırı Necip Efendi kullarının bâb-ı âlîlerine takdîm [eylediği] bir kıt'a memhûr takrîri me'âlinde Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi ve civârında bulunan derbendât ve ma'âbir muhâfazalarına me'mûriyetle hayme-nişîn olan sekbânlar verilmeğe üze Cebhâne-i Âmire'de mevcûdundan beş aded sagîr kazgân ve altı aded tâbe ve altı aded maş-raba i'tâsı husûsu tahrîr ve inhâ etmekle sâdır olan fermân-ı âlîleri mûcebince emsâli keyfiyyeti ba'de'l-ihrac iktizâsı Cebhâne-i Âmire nâzırı efendi kullarından isti'lâm olundukda nâzır-ı mûmâ-ileyhin takrîrinde muharrer baruthâne-i mezkûre civârında vâkı' derbendâtta olan sekbânân lâzimesi için matlûb eylediği mikdâr evânî-i nühâsın mevcûd Cebhâne-i Âmire'den i'tâsı menût-ı re'y-i sâmilîleri idüğünü memhûren i'lâm ider. Manzûr ve ma'lum-ı devletleri buyurdukda emr ü fermân devletlû sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Mûcebince Baş Muhâsebe'ye kayd olunup cebhânedan i'tâsı için sûreti tahrîr oluna.

Dâde, fî 12 N. sene [12]37.

BOA, C.AS, 139/6153

Azadlu Baruthanesi’de bulunan büyük yangın
tulumbası ve hortumlarının tamir ve yenilenmesi
işinin Cebehane-i Amire Tulumbacıbaşısına
havalesi
15 Ekim 1822

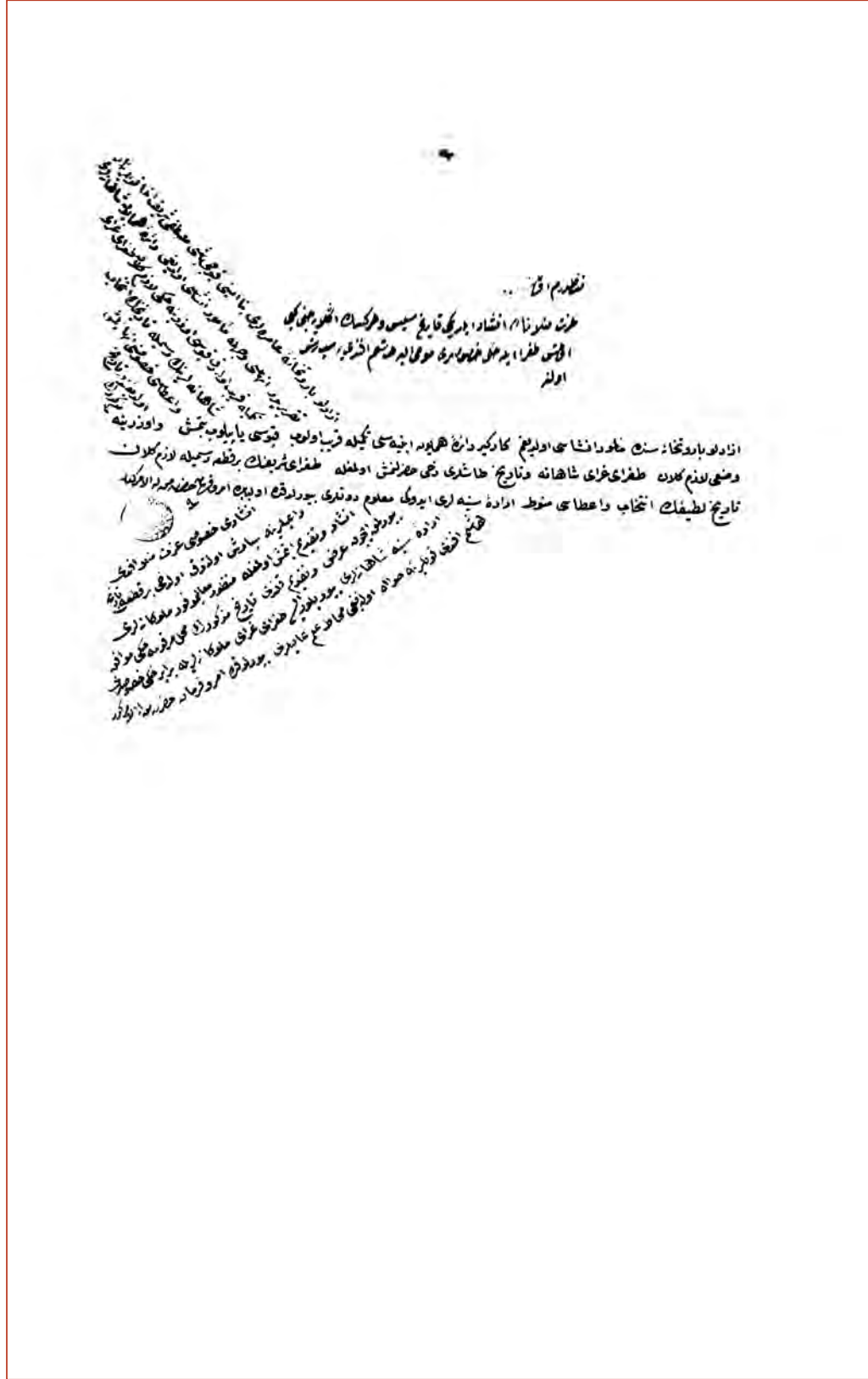

Telhîsi mûcebince kayd ile sûreti verilmek buyuruldu.
Fî 26 M. sene [12]38.
Sahh.

Arz-ı bendeleridir ki

Âzâdlu Baruthânesi'nde mevcûd bir kıt'a kebîr harîk tulumbası ta'mîre ve [i]ki aded hortumları tecdîde muhtâc olduğundan bahsle zikr olunan tulumba ve hortumların Cebehâne-i Âmire tulumbacı başısı ma'rifetiyle ta'mîr ve tecdîdlerine mübâşeret olunmak için iktizâ iden sûretinin i'tâsı husûsunu cebecibaşı ağa kulları işbu takrîriyle tahrîr ve inhâ ider. Zikr olunan tulumba ve hortumlar bin iki yüz otuz senesinde tulumbacıbaşı-yı merkûm ma'rifetiyle ta'mîr ve tecdîd olunmak üzere mübâşereti için sûret verilmiş olduğu der-kenârdan müstebân olmağla bu sûretde zikr olunan tulumba ve hortumların tulumbacıbaşı ma'rifetiyle ta'mîr ve tecdîdlerine mübâşeret olunmak için me'mûriyyetini hâvî sûret i'tâsı iktizâ eylediği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda mûcebince Baş Muhâsebe'den sûreti i'tâ olunmak bâbında emr ü fermân devletlû, sa'âdetlû sultânım hazretlerindir.

Dâde, fî 28 M. sene [123]8.

BOA, HAT, 596/29283

Azadlu Baruthanesi'nde yapımı tamamlanan
Daire-i Hümayun için İzzet Molla'nın yazdığı
tarih ile tuğranın hakkının Haşim Efendi'ye
sipariş olunması emri
14 Ağustos 1825

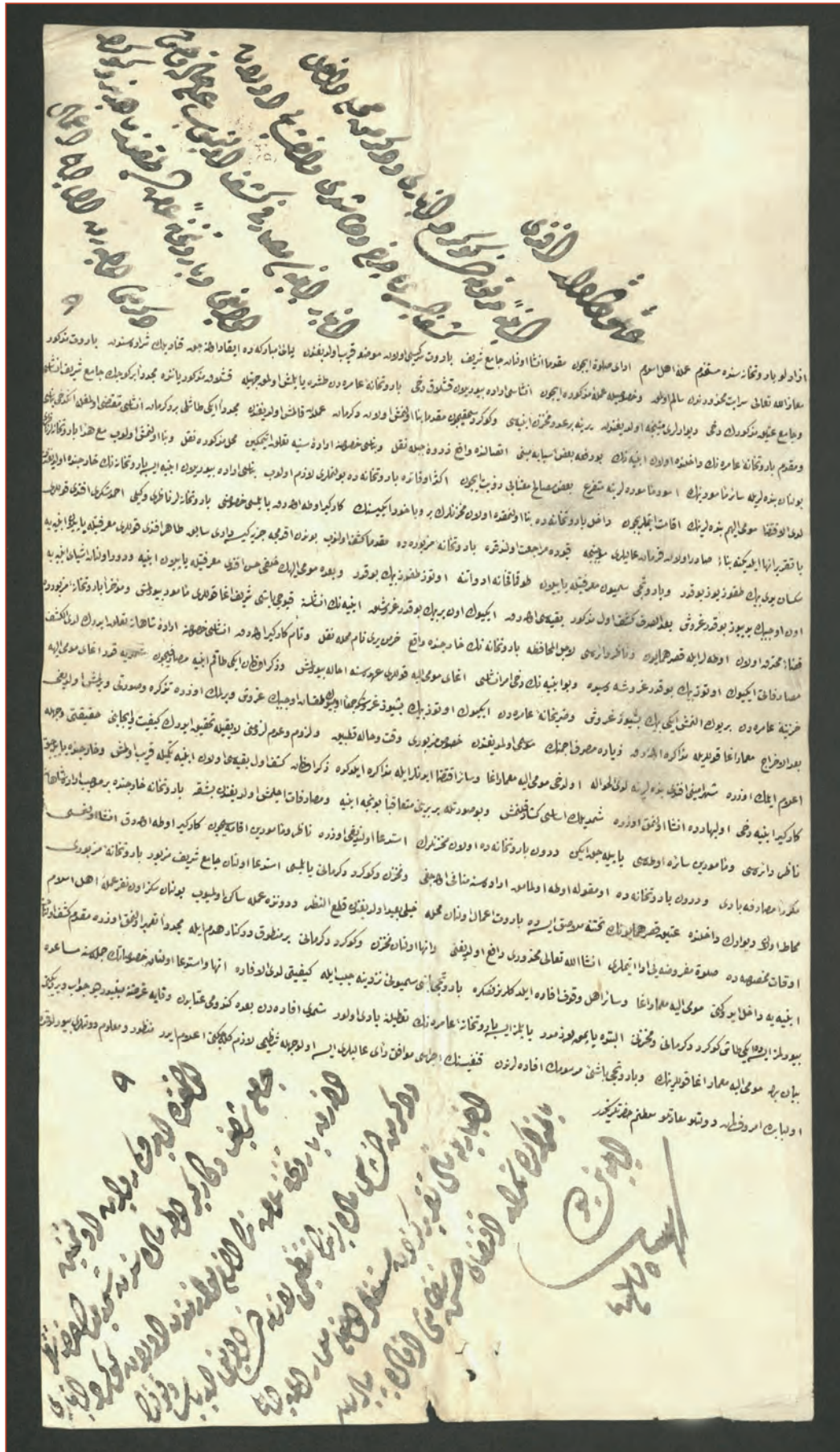
Manzûrum olmuşdur

İzzet Molla'nın inşâd eylediği târîh selîs ve herkesin anlayacağı gibi olmuş tuğrâ ile hakkı husûsları mûmâ-ileyh Hâşim Efendi'ye sipâriş oluna

Azadlu Baruthâne-i Âmireleri binâ emîni Kupucubaşı Mustafa Şerîf Ağa kullarının takrîridir. İnâsı vechile me'mûr-ı inşâsı olduğu dâire-i hümayûn-ı şâhâneleri tekmîle karîb olarak kapusu üzerine hakkı lâzım gelen tuğrâ-yı garrâ-yı şâhânelerinin resmiyle târîhinin intihâb ve i'tâsı husûsunu inhâ eylemiş olduğundan târîh-i mezkûrun inşâdı husûsu İzzet Molla Efendi dâ'îlerine sipâriş olunarak ol dahi bir kî't'a târîh inşâd ve takdîm etmiş olmağla manzûr-ı meâl-i mevfûr-ı mülûkâneleri buyurulmak için arz ve takdîm kılındı târîh-i mezkûrun mahall-i merkûma hakkı muvâfık-ı irâde-i seniyye-i şâhâneleri buyurulur ise tuğrâ-yı garrâ-yı mülûkâneleriyle berâber hakkı husûsları Hâşim Efendi kullarına havâle olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Azadlu Baruthânesi'nde me'mûr-ı inşâsı olduğum kârgîr dâire-i hümayûn ebniyesi tekmîle karîb olub kapusu yapılub bitmiş ve üzerine vaz'ı lâzım gelen tuğrâ-yı garrâ-yı şâhâne ve târîh taşları dahi hazırlanmış olmağla tuğrâ-yı şerîfin bir kî't'a resmiyle lâzım gelen târîh-i latîfin intihâb ve i'tâsı menû't-ı irâde-i seniyyeleri idüğü ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

(Mühür)

Azadlu Baruthanesi içinde bulunan kükürt anbarının tamiri ve harap bulunan kükürt değirmeninin iki taşlı olarak yeniden yapılması 13 Şubat 1826

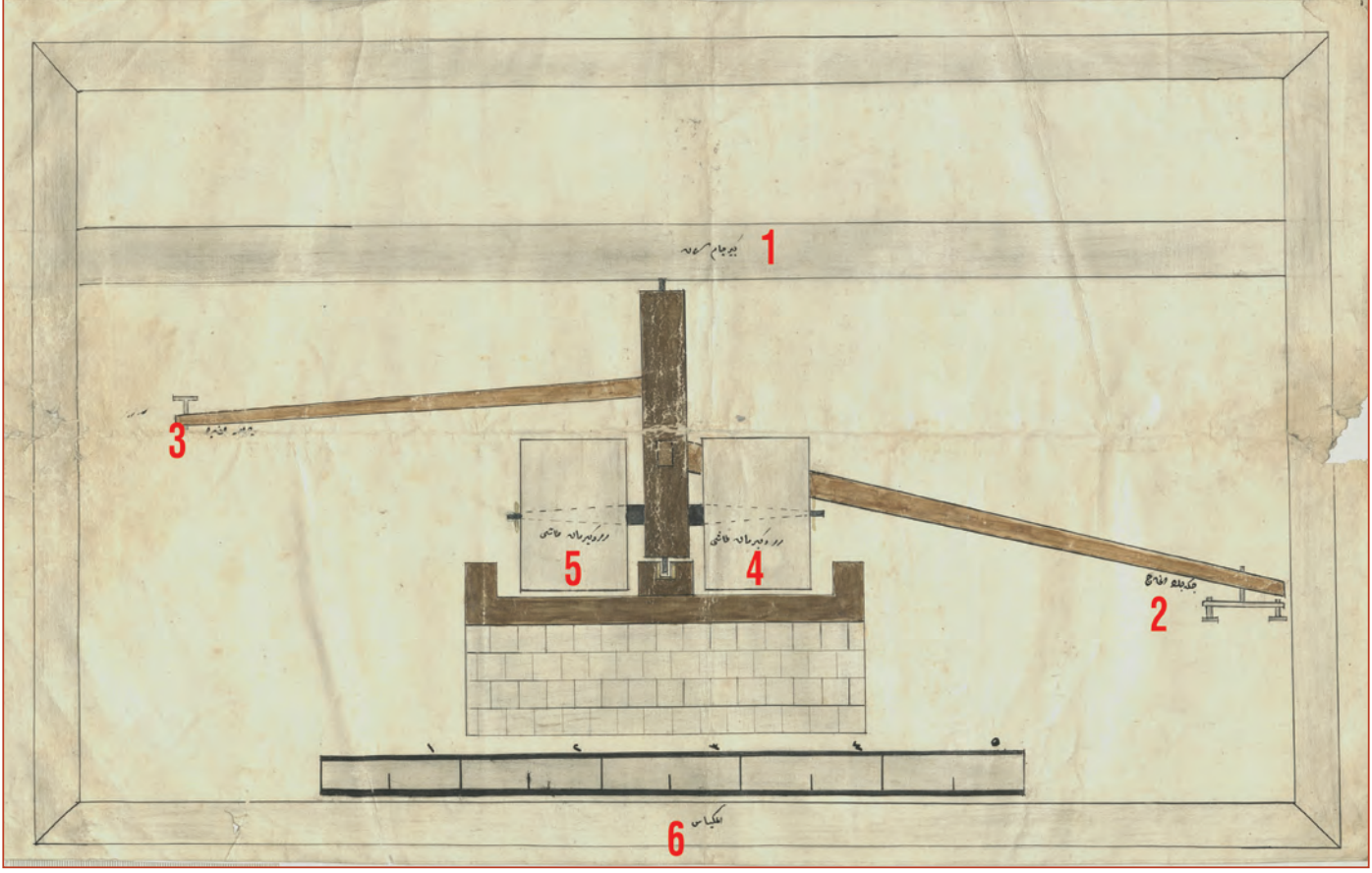
İzzetlü defterdâr efendi

Ebniye-i merkûmenin kükürd anbarı ve değirmen mahalli dâhil-i keşf ise de çarh ve taşları ahşâbî olan anbar ebniyesi masârıfı keşf olunmayub alâ hâlihî kalmış olduğu ve baruthane-i âmirede dokuz mâhdan berü kükürd değirmeni olmayarak el ile î mâl olunmakda idüğü rivâyet olunmağın câmi'-i şerîf ve kârgîr oda mâddesinden şimdilik sarf-ı nazar olunarak baruthâne-i âmirenin lâzım-ı levâzımından olan kükürd anbarı ve değirmen inşâsı mâddelerinin tanzîmi lâzimedden olduğu erbâb-ı vukûfun ihbârıyla meâl-i takrîrinizden müstefâd olmağla mi'mâr ağa ile bi'l-müzâkere tekrâr iktizâ-yı hüsn-i nizâmını ifâdeye mübâderet eylesiz deyü buyuruldu.

Fî 5 B. sene [12]41.

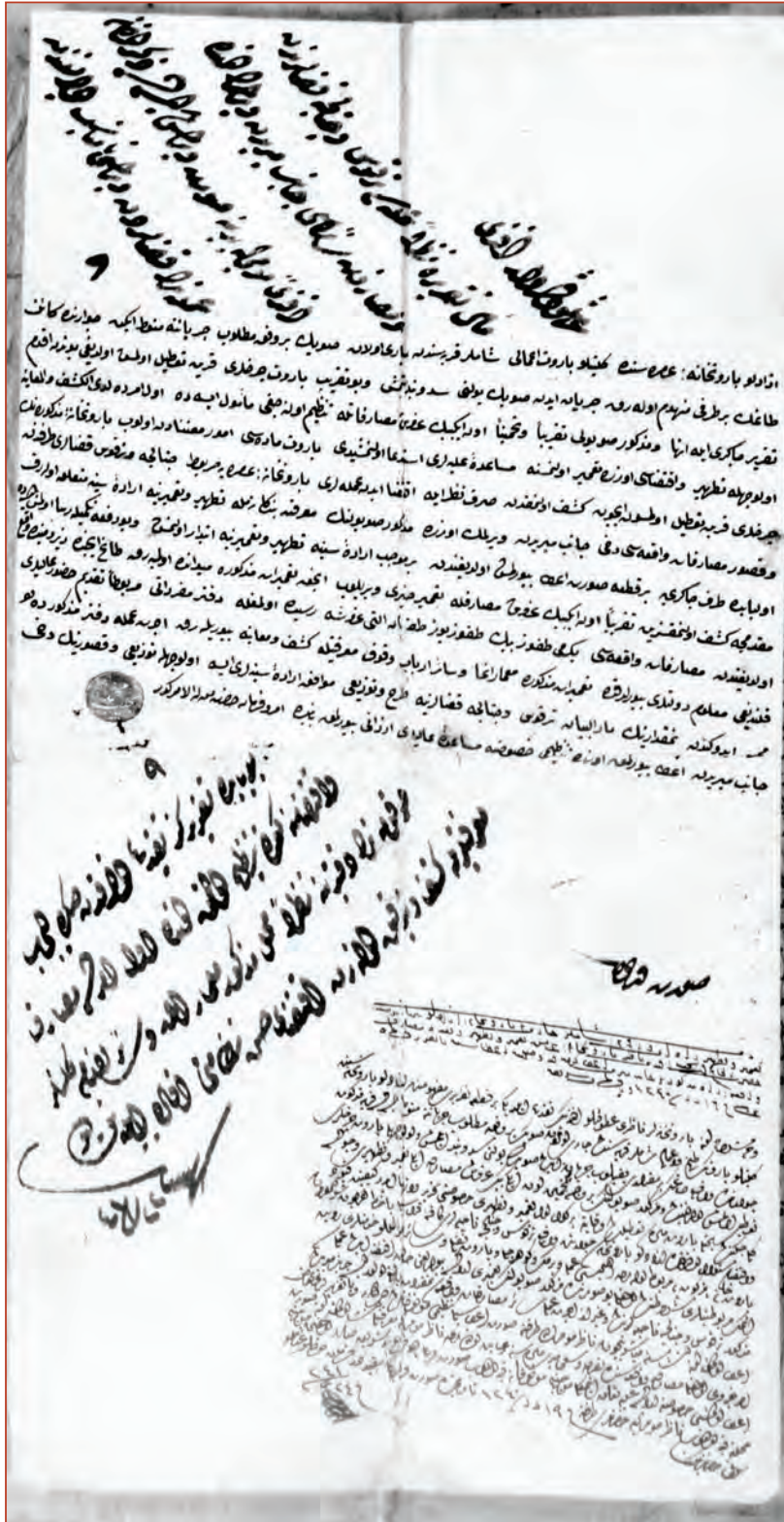
Azadlu Baruthânesi'nde müstahdem amele-i ehl-i İslâm edâ-yı salât için mukaddemâ inşâ olunan câmi'-i şerîf barut sergisi olan mevzî'a karîb olduğundan leyle-i mübârekede îkâd olunacak kanâdilin şerâvesinden barut-ı mezkûr ma'âzallâhü te'âlâ sirâyet mahzûrundan sâlim olmak ve husûsiyle amele-i mezkûre için inşâsı irâde buyurulan kışlak dahi baruthâne-i âmireden taşra yapılmış olmak cihetiyle kışlak-ı mezkûr yanında müceddeden bir küçük câmi'-i şerîf inşâsı ve câmi'-i atîk-i mezkûrun dahi duvarları metînce olduğundan yerine bir aded mahzen ebniyesi ve kükürd sıkmak için mukaddemâ binâ olunmuş olan değirmen amelden kalmış olduğundan müceddeden iki taşlı bir değirmen inşâsı muktazî olmağla onun dahi binâsı ve mukaddem baruthâne-i âmirenin dâhilinde olan ebniyenin bu def'a ba'zı esbâba mebnî ittisâlinde vâkı' zirve-i cebele nakl ve binâsı husûsuna irâde-i seniyye ta'alluk etmeğın mahall-i mezkûre nakl ve binâ olunmuş olub ma'a-hâzâ Baruthâneler nâzırı bulunan bendeleriyle sâir me'mûrînın umûr-ı me'mûrelerine müteferri' ba'zı mesâlih-i mu'tenâyı rü'yet için ekser evkâtda baruthâne'de bulunmaları lâzım olub binâsı irâde buyurulan ebniye ise baruthânenin hâricinde olduğundan lede'l-iktizâ mûmâ-ileyhim bendelerinin ikâmet etmeleriyçün dâhil-i baruthâne'de binâ olunmakda olan mahzenlerin bir veyâhûd ikisinin kârgîr oda olarak yapılması husûsunu Baruthâneler nâzırı vekîli Ahmed Şükrü Efendi kulları bâ-takrîr inhâ eylediğine binâen sâdir olan fermân-ı âlîleri mûcebince kuyûda mûrâca'at olundukda baruthâne-i mezbûrede mukaddemâ keşf olunub bundan akdemce Cizye kîsedârı sâbık Tâhir Efendi kulları ma'rifetiyle yapılan ebniyeye seksen yedi bin dokuz yüz bu kadar ve Barutçu Simon ma'rifetiyle yapılan tokmakhâne edavâtına otuz dokuz bin bu kadar ve ba'dehû mûmâ-ileyhin halefi Hasan Efendi ma'rifetiyle yapılan ebniye ve devr olunan eşyâ-yı ebniyeye on üç bin yedi yüz bu kadar gurusu ba'de's-sarf keşf-i evvel-i mezkûr bakıyyesi olarak iki yük on bir bin bu kadar gurusluk ebniyenin inşâsına Kapucubaşı Şerîf Ağa kulları me'mûr buyurulmuş ve muahharan baruthâne-i mezbûrda kazâ-i muhterik olan odalar ile kasr-ı hümâyûn ve nâzır dâiresi li-ecli'l-muhâfaza baruthânenin hâricinde vâkı' Harmanyeri nâm mahalle nakl ve tâm kârgîr olarak inşâsı husûsuna irâde-i şâhâne ta'alluk ederek lede'l-keşf masârîfâtı iki yük otuz bin bu kadar gurusu resîde ve bu ebniyenin dahi inşâsı ağa-yı mûmâ-ileyh

kulları uhdesine ihâle buyurulmuş ve zikr olunan iki takım ebniye masârifıyçün şimdiye kadar ağa-yı mûmâ-ileyhe Hazîne-i Âmire'den bir yük altmış iki bin beş yüz guruş ve Darbhâne-i Âmire'den iki yük otuz bin beş yüz guruş ki cem'an üç yük doksan üç bin guruş verilmek üzere tezkire ve sûreti verilmiş olduğu ba'de'l-ihrac mi'mâr ağa kullarıyla müzâkere olunarak ziyâde masraf açmanın mevsimi olmadığından husûs-ı mezbûru vakt ü hâle tatbîk ve lüzûm ve adem-i lüzûmunu lâyıkıyla tahkîk ederek keyfiyet ve icâbının hakîkati vechile i'lâm eylemek üzere Şehremîni efendi bendelerine lede'l-havâle ol dahi mûmâ-ileyh mi'mâr ağa ve sâir iktizâ edenler ile müzâkere eyledikte zikr olunan keşf-i evvel bakıyyesi olan ebniye tekmi'le karîb olmuş ve hâricinde yapılacak kârgîr ebniye dahi evvel bahârda inşâ olunmak üzere şimdilik esâsı küşâd kılınmış ve bu sûretle birbirini müte'âkiben bunca ebniye ve masârifât açılmış olduğundan başka baruthâne hâricinde ber-mûceb-i irâde-i şâhâne nâzır dâiresi ve me'mûrîn-i sâire odası yapılacak iken derûn-ı baruthânede olan mahzenlerin istid'â olunduğu üzere nâzır ve me'mûrîn ikâmesiyçün kârgîr oda olarak inşâ olunması mükerreren masârîfa bâdî ve derûn-ı baruthânede o makûle oda olmamak irâdesine menâfi' olacağı ve mahzen ve kü-kürd değirmeni yapılması istid'â olunan câmi'-i şerif-i mezbûr baruthâne-i mezbûru muhât olan duvarın dâhilinde atîk kasr-ı hümayûnun tahtına mülâsık ise de barut i'mâl olunan mahalle hayli ba'îd olduğundan kat'ü'n-nazar derûnunda amele sâkin olmayub bulunan sekiz on nefer amele-i ehl-i İslâm evkât-ı mahsûsada salât-ı mefrûzayı edâ etmeleri inşâallâhü te'âlâ mahzûru râfi' olduğu ve inhâ olunan mahzen ve kükürd değirmeni ber-mantûk-ı derkenâr hedm ile müceddeden ta'mîr olunmak üzere mukaddemâ keşf olunan ebniyeye dâhil idüğünü mûmâ-ileyh mi'mâr ağa vesâir ehl-i vukûf ifâde eylediklerinden sonra Barutçubaşı Simon'u nezdine celb ile keyfiyeti lede'l-ifâde inhâ ve istid'â olunan husûsâtın cümlesine müsâ'ade buyurulmaz ise de iki taş kükürd değirmeni ve mahzeni elbetde yapmak lâzımdır yapılmaz ise baruthâne-i âmirenin ta'tîline bâdî olur şimdi ifâdeden ba'dehû kendimi itâbdan vikâye garzına mebnîdir deyü cevâb verdiğini beyân birle mûmâ-ileyh mi'mâr ağa kullarının ve barutçubaşı mersûmun ifâdelerinden hangisinin icrâsı muvâfık-ı re'y-i âlîleri ise ol vechile tanzîmi lâzım geleceğini i'lâm eder manzûr ve ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ol bâbda emr ü fermân devletlü sa'âdetlü sultanım hazretlerindir.

1. Kebîr çam sütûn
2. Çekecek ağaç
3. [Çekecek ağaç?]

4. Mermer değirmen taşı
5. Mermer değirmen taşı
6. El-mikyâs

Şamlar köyünden Baruthaneye giden su arkının heyelan sebebiyle
kapanması üzerine gerekli işgücünün Terkos ve Çatalca kazalarından
temin edilerek arkin üzerindeki toprağın kaldırılması ve suyun
baruthaneye akmasının tekrar sağlanması
3 Nisan 1826

İzzetlû defterdâr efendi

Me'âl-i takrîre nazaran amelesi Terkos ve Çatalca kazâlarından ve masârifât-ı sâ'iresi cânib-i mîrîden verilmek üzere efendi-yi mûmâ-ileyh yedine sûret verilmiş ise de zikr olunan amelenin kazâlardan verilmesi nâ münâsib olduğundan bu bâbda takrîriniz takdîm olunduktan sonra îcâb ve iktizâsına göre tanzîm olunmak üzere evvel emrde masârif-i merkûmenin defterine nazaran mahall-i mezkûr mi'mâr ağa vesâ'ir lâzım gelenler ma'rifetleriyle keşf ve tedkîk olunarak iktizâ-yı hüsn-i nizâmını ifâde eylesiz deyû buyuruldu.

[Fî] 22 R. sene [12]41.

Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi'nde külliyyetlû barut i'mâlî Şamlar karyesinden cârî olan suyun ber vefk-i matlûb cereyânına menût iken civârında kâ'in dağın bir tarafı münhedim olarak cereyân iden suyun yolunu sedd ü bend etmiş ve bu takrîb barut çarhları karîn-i ta'tîl olmuş olduğu bundan akdem takrîr-i çâkerî ile inhâ ve mezkûr su yolu takrîben ve tahmînen on iki bin gurûş masârifâtla tanzîm olunacağı me'mûl ise de evvel emrde lede'l-keşf ve'l-mu'âyene ol-vechle tathîr ve iktizâsı üzere ta'mîr olunmasına müsâ'ade-i aliyyeleri istid'â olunmuş idi. Barut mâddesi umûr-ı mu'tenâdan olup baruthâne-i mezkûrenin çarhları karîn-i ta'tîl olmasın için keşf olunmakdan sarf-ı nazar ile iktizâ iden ameleleri Baruthâne-i Âmire'ye merbût Çatalca ve Terkos kazâları tarafından ve kusûr masârifât-ı vakı'ası dahî cânib-i mîrîden verilmek üzere mezkûr su yolunun ma'rifet-i bendegânemle tathîr ve ta'mîrine irâde-i seniyye müte'allık olarak ol-bâbda taraf-ı çâkerîye bir kıt'a sûret i'tâ buyurulmuş olduğundan ber mûceb-i irâde-i seniyye tathîr ve ta'mîrine ibtidâr olunmuş ve bu def'a tekâmîle resâ olmuş ise de mukaddemce keşf olunmaksızın takrîben on ikibin gurûş masârifle ta'mîr haberi verilüp ancak ta'mîrât-ı mezkûre meydânda olmayarak dağ içinde zir-i zemînde vâkı' olduğundan masârifât-ı vâkı'ası yigirmi dokuz bin dokuz yüz doksan altı gurûşa resîde olmağla defter müfredâtı merbûtan takdîm-i huzûr-ı âlîleri kılındığı ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ta'mîrât-ı mezkûre mi'mâr ağa ve sâ'ir erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle keşf ve mu'âyene buyurularak ücret-i amele defter-i mezkûrda muharrer idüğünden ne mikdârının mârru'l-beyân Terkos ve Çatalca kazâlarına tarh ve tevzî'i muvâfık-ı irâde-i seniyyeleri ise ol-vechle tevzî'i ve kusûrunun dahî cânib-i mîrîden i'tâ buyurulmak üzere tanzîmi husûsuna müsâ'ade-i âlîleri erzânî buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

(Mühür)

Sûret verildi.

Defter-i ta'mîr ve tathîr-i râh-ı âb der karye-i Şamlar cârî be baruthâne-i Âzâdlu semâhatlû hazret-i el-Hâcc Muhammed Necib Efendi nâzır-ı Baruthâne-i Âmire ta'mîr ve tathîr ve ba'dehû masârif-i vâkı'a-i râh-ı mezkûr an cânib-i mîrî i'tâ-kerde kayd ve sûret i'tâ şü'd. Bâ takrîr, fermân-ı âlî. Fî 16 Za. sene 1240. Ve bâ fermân-ı şerîf.

Vech-i meşrûh üzere baruthâneler nâzır-ı atûfetlû efendinin takdîm eylediği bir kıt'a takrîri mefhûmunda Âzâdlu Baruthânesi'nde külliyyetlû barutun tabh ve i'mâlî Şamlar karyesinden cârî olan suyun ber vefk-i matlûb cereyânına menût ise de karye-i mezkûre civârında vâkı' dağın bir mikdârı yıkılıp cereyân iden suyun yolunu sedd ü bend eylemiş ve ol-vechle barut çarhları ta'tîl olmuş olduğundan ve mezkûr su yolunun ber vech-i tahmîn on iki bin gurûş masârif ile ta'mîr ve tathîri vücûda geleceğinden bahsle barut mâddesi ta'tîlden vikâyeten bir gün evvel ta'mîr ve tathîri husûsunu tahrîr ve inhâ ider. Keyfiyyet kuyûd ve iktizâsı su'âl olunduktan Âzâdlu Baruthânesi civârında vâkı' Terkos ve Çatalca nâhiyeleri kâffe-i kurâsiyla bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn baruthâne-i mezkûreye merbût olarak ahâlîsi amele vermek ve güherçile ve barut nakli ve sâ'ir bu misillü hizmetleri rû'yet etmek merbûtiyyetleri meşrûtundan olmağla bu sûretde mezkûr su yolunun ta'mîri irâde buyurulduğu hâlde iktizâ iden amelesi mezkûr Terkos ve Çatalca nâhiyelerinden ve gayr-ı ez ücret-i amele sâ'ir masârifât-ı vâkı'ası ne mikdârâ bâliğ olur ise cânib-i mîrîden i'tâ olunmak üzere inşâsına mübâşeret için nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafına sûret i'tâsiyla tanzîmi mevkûfâtıdan der-kenâr ve bâ takrîr lede'l-arz emr-i zarû[r]î olmağla masârif-i vâkı'asında tasarruf ve sa'y-i mîrî mâddesine ri'âyet olunarak nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle inşâ olunmak üzere sûret i'tâ olunması husûsuna irâde-i aliyye ta'alluk etmekle mûcebince mevkûfâta kayd olunup sûret verile deyû fermân-ı şerîf sâdır olmağın mûcebince mahalline kayd olunup nâzır-ı mûmâ-ileyh hazretleri tarafına fî 19 Za. sene 1240 târîhinde sûret verildiği mukayyedir. Fermân devletlû, inâyetlû sultânım hazretlerindir.

Fî 24 Ş. sene [1]241.

[illegible]

Azadlu Baruthanesi'nde yangında harap olup
tekrar inşa edilen kasr-ı hümayun, nazır ve
barutcubaşı dairelerinin mefruşatının yapılması
ve masrafının Başmuhasebe'den temini
26 Kasım 1826

Fî 25 R.sene 1242.

Baruthâneler nâzırı sa'âdetlû, atûfetlû efendi hazretlerinin takdîm eylediği takrîri me'âlinde Âzâdlu Baruthânesi'nde müceddeden inşâ olunan kasr-ı hümayûn ve nâzır ve barutcubaşı dâ'ireleri karîn-i hitâm olup ebniye-i kadîmede olan barutcubaşı dâ'iresi mefrûşâtıyla muhterik olduğundan ve kasr-ı hümayûn ebniye nâzırı dâ'iresi mefrûşâtı dahî mürûr-ı zemân ile zedelenerek mevcûd olan yapağından başka tefrîşe sâlih nesnesi olmadığından bahsle gayr-ı ez mevcûd îcâb iden yapağısını ilâve ve yaylak-ı hümayûn tecdîd ve kasr-ı hümayûn ve iktizâsı vechle nâzır ve barutcubaşı dâ'irelerinin mîrî yorgancıbaşı ma'rifetiyle ferş ve tanzîm olmasını tahrîr etmekden nâşî kuyûda mürâca'at olundukda iki yüz on târîhinde baruthâneler nâzırı bulunan müteveffâ Şerif Paşa ma'rifetiyle baruthâne-i mezkûrun hîn-i inşâsında zât-ı hümayûn-ı şâhâneye mahsûs dâ'ire ile nâzır dâ'iresinin mefrûşâtı bahâsı olan iki bin gurûş baruthâne-i mezkûrun keşfine dâhil idüğü Baş Muhâsebe'den der-kenâr olunmağla inhâ ve tahkîk olunduğuna göre kasr-ı hümayûn ve nâzır dâ'iresinin atîk mefrûşâtı mevcûd olduğundan tanzîm olunacak mefrûşâtı bir kaç bin gurûş masârif ile vücûda gelmesi me'mûr idüğünden nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ferş ve tanzîmi veyâhûd yorgancıbaşı ağının ma'rifetiyle ferş etdirilmesi menût-ı irâde-i seniyyeleri idüğü bâ takrîr lede'l-arz nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ferş ve tanzîm olunmak üzere iktizâsı nizâmına mübâderet olunmak bâbında fermân-ı âlî sâdır olmağın mûcebince Baş Muhâsebe'ye kayd ile nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafında ilm ü haberi verilmek fermân buyurulmağın mûcebince kayd olunup mefrûşât-ı mezbûrun nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle tanzîm olunmak üzere işbu ilm ü haber verildi.

Fî minhü.

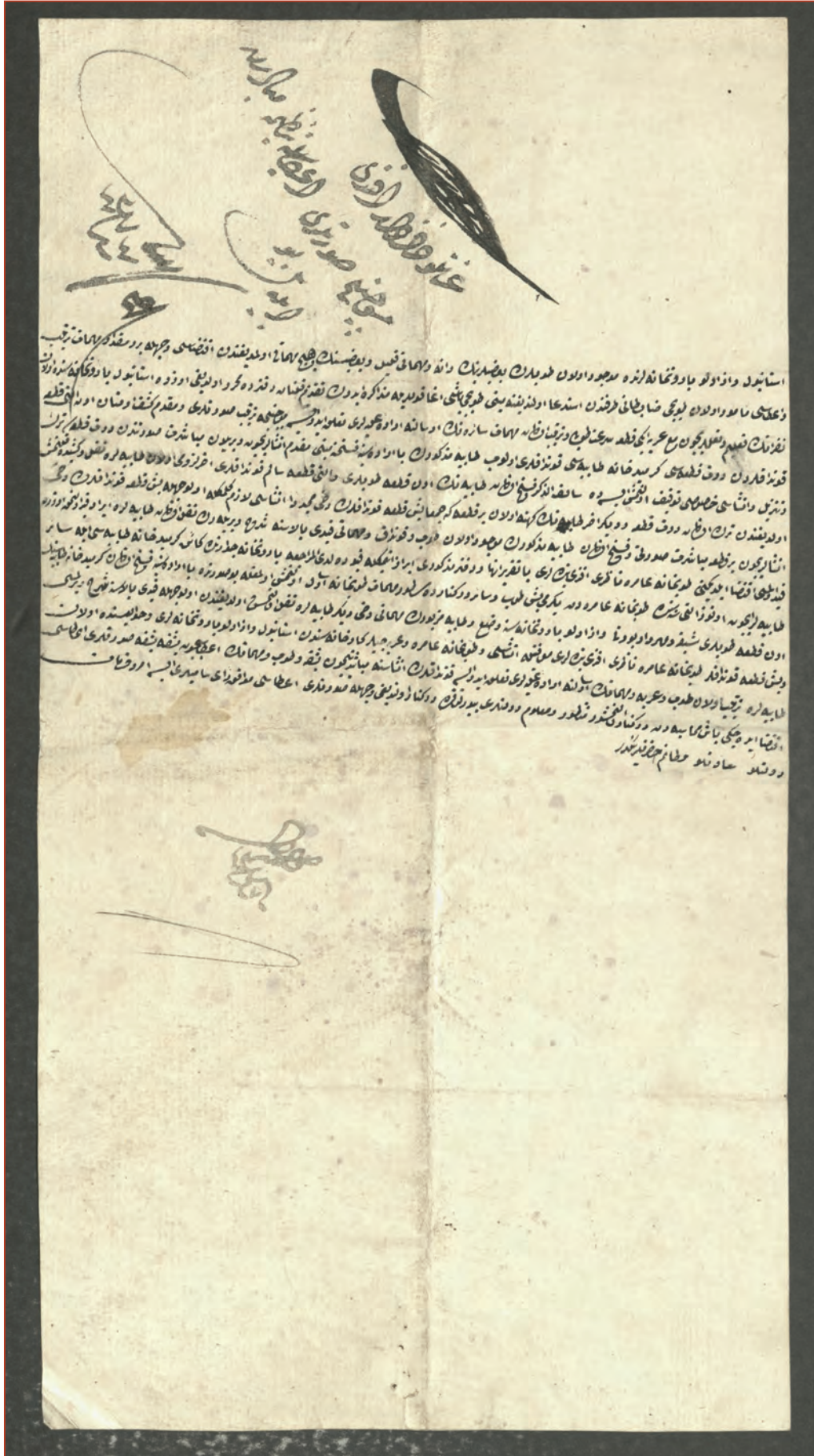
İstanbul ve Azadlu baruthanelerinde senede altı bin kantar barut
üretilirken Terkos ve Çatalca'dan odun ve fındık çubuğu temini ile üretim
on bin kantarı geçmesine rağmen Asakir-i Mansure'nin talimlerinde fazla
barut tüketildiğinden civar kazalardanda yakacak temin edilerek üretimin
yirmi bin kantara çıkarılmasının temini

19 Eylül 1827

Fi 27 S.sene [1]243.

İstanbul ve Âzâdlu Baruthâneleri'nde mukaddemâ altı bin kintâr barut-ı siyâh i'mâl olunur iken Terkos ve Çatalca kazâlarının merbûtiyyetleri cihetiyle senevî on bin kintâr ve ba'zan dahî ziyâde barut i'mâline destres olunagelmiş ise de hamden li'llâhi te'âlâ Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye'nin ân-be-ân tekessürüne binâ'en talîm ve ta'allümleri ve cihât-ı sâ'ire sebebiyle ol-mikdâr barut vâfî olmadığından senevî yigirmi bin kintâr barut-ı siyâh i'mâl olduğu sûrette kırk bin çeki hatab ile on beş bin çeki fındık çubuğuna muhtâc olup merbûtu olan Terkos ve Çatalca kazâları me'mûr oldukları hatab ve fındık çubuğunu kat' ve naklden âciz olduklarından ziyâde i'mâl olunacak baruta muktezî hatab ve fındık çubuğunun dahî kazâ'eyn-i merkûmeyne tahmîli mümkün olamayacağı eelden Âzâdlu Baruthânesi'ne semt ve civâr olan Saray ve Midye ve Çekmece-i Sagîr ve Kebîr kazâları dahî zikr olunan baruthâneler hizmetine rabt ve ilhâk buyurulduğu hâlde hatab ve çubuk gibi levâzımâtı tehyî'e ve tanzîm olunmuş olacağından zikr olunan kazâlar bir mahalle merbût olmayup fakat Midye kazâsı Samakovcuk kazâsına merbût ise de baruthâneye nisbetle Samakovcuk'a merbût sâ'ir kazâlar mesâlih-i lâzimesine müstevfî olduğundan mezkûr Midye kazâsının Samakovcuk'dan fekk ve baruthâneye nakl ve rabtı ve civâr oldukları cihetiyle Çekmece-i Sagîr ve Kebîr kazâlarından iktizâsına göre amele tertîb olunarak baruthâneler hizmetlerini görmek ve cânib-i mîrîden gayr-ı ez ta'yînât müceddeden amele ocaklığı istenmemek üzere bunların dahî baruthâneler hizmetine rabt ve tahsîsi ve zikr olunan Terkos ve Çatalca kazâları kâffe-i tekâlifden mu'âf ve müsellemler olduklarından kazâ'eyn-i mezbûreyn hakkında cârî olup düstûr'ül-amel tutulan maddede-i serbestiyyet kazâhâ-i merkûme haklarında dahî bi-tıbbîkîhâ tamâmen icrâ buyurulması husûslarını baruthâneler nâzırı efendi bendeleri bâ takrîr inhâ etmekle sâdir olan fermân-ı âlîleri mücebince kuyûd-ı lâzimesi ba'de'l-ihrac iktizâsı izzetlû Tersâne-i Âmire emîni ve Tophâne-i Âmire nâzırı efendiler bendelerinden isti'lâm olundukda ânlar dahî baruthâne nâzırı mûmâ-ileyh ile lede'l-müzâkere Tophâne ve Tersâne ve Humbarahâne-i Âmire içün Samakovcuk Kârhânesi'nden nâzırı ma'rifeti ve fî'ât-ı maktû'asıyla kadîmden berû beş altı yük helon i'mâl olunagelir iken senevî ma'a ma'mûl dâne on beş yük vakıyye helon i'mâl ve ırsâl olunmak üzere muktezî olan kömürün hark ve nakli ve dere boylarından cevher celbi ve lîgneada İskelesi'ne helon sevk ve tenzîli içün civârlarında vâkı' Misivri ve Ahyolu ve Kırkkilise ve Pınarhisâr ve Vize ve Midye kazâları bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâne kârhâne-i mezkûreye rabt ile serbestiyyetlerini hâvî başka ve Terkos ve Çatalca kazâları dahî fî'ât-ı muharrerisiyle lüzûmu mikdâr hatab ve fındık çubuğu kömürünü hark ve vakt ü zemânıyla teslim etmek ve muktezî olan araba ve amele ve sâ'ir hizmetlerini görmek üzere baruthâne-i mezkûreye kezâlik bâ hatt-ı hümâyûn-ı mevhibet-makrûn-ı mülûkâne rabt ile mu'âfiyetlerini muhtevî başka tevârih-i muhtelif ile evâmir-i şerîfe verilmiş olduğu der-kenârdan müstebân olduğuna mebnî baruthâneler nâzırı mûmâ-ileyh bendelerinin inhâsı üzere tanzîmi mücerred irâde-i aliyyeye tevakkuf ider mevâddan olup ancak el-hâletü hâzihî Âzâdlu Baruthânesi'nde i'mâl olunan altı bin kintâr baruta göre Terkos ve Çatalca kazâlarının senevî viyegeldikleri on iki bin çeki hatab ve dört bin beş yüz çeki fındık çubuğu olduğundan bu def'a i'mâlî me'mûl olan on altı bin kintâr zâ'id barut-ı siyâhın i'mâlî gayr-ı ez hisse-i kazâ-i Terkos ve Çatalca yigirmi bin çeki hatab ve yedi bin beş yüz çeki fındık çubuğuna muhtâc olup Çekmece-i Sagîr ve Kebîr kazâları ormandan hâlî olduğundan zikr olunan hatab ve çubukdan hisselerine isâbet ideni Midye ve Saray kazâları cibâllerinden kat' ve kendüleri nakl etmek lâzım gelür ise de sâlifü'z-zikr Midye kazâsı Samakovcuk Kârhânesi'ne merbût olduğundan ahâlîsi helon i'mâline muktezî kömürü virüp mâ'adâsı Âsitâne-i Sa'âdet'e nakl ve fûrûht ile hem sekene-i Âsitâne'nin havâyic-i zarûriyyelerini rû'yet ve hem kendüleri ta'ayyûş idegeldiklerinden işbu yigirmi bin çeki hatab ve yedi bin beş yüz çeki fındık çubuğundan hisselerine isâbet iden hatab ve çubuğun kat' ve nakli hizmetinde istihdâm olunmak üzere baruthânelere rabtında ehemmi-umûr-ı Devlet-i Aliyye'den olan helon tertîbâtı maslahatına sekte gelüp gelmeyeceği ve helon maslahatına sekte geldiği hâlde kazâhâ-i selâse ahâlîleri iktizâ iden hatab ve fındık çubuğunun Midye cibâllerinden kat' ve nakl eylemeleri helon maslahatında dokunur maddede olmayacak gibi mütâlâ'a olunmuş ise de bu sûret dahî uyamadığı hâlde Saray kazâsına Vize kazâsının kurbiyyeti takrîbiyle Samakovcuk'dan ifrâz ile Baruthâne-i Âmire'ye rabtı uyabilürmü? Bu tarafda ma'lûm olamayup hakîkat ve keyfiyyeti mahallinde ber vech-i hakkâniyyet hâlen Samakovcuk nâzırı Sâlih Beğ kulları ma'rifetiyle tahkîk ve Dersâ'âdet'e inhâ ve i'lâm olunmak üzere isti'lâmî hâvî emr-i şerîf isdârı lâzım geleceği ve sâlifü'z-zikr Çekmeceler ve Saray kazâlarının ber müceb-i kuyûd bir mahalle irtibâtları olmadığından Terkos ve Çatalca kazâları misillü Baruthâne-i Âmire'lere rabtı zâhir-i hâlde mahzûrdan sâlim idüğünden icrâsı husûsu dahî menûd-ı re'y-i âlîleri idüğünü i'lâm iderler. Me'âl-i i'lâma nazaran ne vechle irâde-i seniyyeleri ta'alluk ider ise ol-vechle tanzîmi mütevakkıf-ı irâde-i seniyyeleri idüğü zikr olunan kazâlardan Saray kazâsı Ayaz Paşa Vakfı olduğu tahkîk olduğuna binâ'en baruthâneler nâzırı efendi-yi mûmâ-ileyh bendeleri hâzır olduğu hâlde Ayaz Paşa Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi Mehmet Aziz Efendi kulları celb birle kazâ-yı mezbûrun vakfiyyeti keyfiyyeti lede's-su'âl nefs-i Saray ile bir aded karye ve kuru müstakillen ve bir aded karye dahî zeâmet ile müştereken ve vakf-ı müşârun-ileyhin Saray kasabasında kâ'in câmi'-i şerîf ve çeşmeleri vakfından olup zâbitliği dahî vakfın olduğunu ve şimdiye kadar iltizâmen kimesne der-uhde olunmayup a'şâr ve zâbitliği emâneten idâre alunagelüp kuru dahî korunma ta'bîriyle ahâlîye ber vech-i maktû' mu'tâd olan ücret-i balta ile ihâle idegeldiğini lede'l-ifâde kazâ-i mezbûrun hâvî olduğu kazâsıyla Baruthâne-i Âmire'ye rabtı irâde buyurulduğu hâlde emsâlleri misillü baruthâne nâzırı bendeniz tarafından tahsildâr nâmiyla bir me'mûr almaları lâzım geleceğine ve kazâ-yı mezbûrun zâbitliği vakf-ı mezbûrun olduğuna nazaran mukaddemâ zâbitân olmak mahzûrdan vikâye mütevellî ve nâzır-ı mûmâ-ileyhimâ beynlerinde bi'z-zât mübâşir vechle bedel-i iltizâma rabt iderek nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafından mansûb tahsildâr ma'rifetiyle idâre olunmak üzere tanzîmi husûsuna dahî mütevellî-i mûmâ-ileyh rızâ dâde olarak ol-vechle kas edilmiş ve zikr olunan Saray kazâsıyla bend-i evvelde muharrer Çekmeceler kazâsının merbûtiyyeti husûsuna irâde-i seniyye müte'allık olduğu hâlde Çatalca ve Berkos kazâları hakkında cârî olan mu'âfiyet ve serbestiyyet maddeleri bunların haklarında dahî kâmilan icrâ kılınması icâb ideceği nâzır-ı mûmâ-ileyhe ifâde ve beyân etmiş olduğu ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda.

BOA, C.AS, 288/11933

İstanbul ve Azadlu baruthanelerinde bulunan topların tamiratlarının yapılması ve mühimmatlarının temin edilmesi 17 Kasım 1827

İzzetlû defterdâr efendi

Mûcebince sûretleri i'tâsıyla tanzîmine mübâderet eyleyesiz deyû buyuruldu.

24 R. sene [12]43.

İstanbul ve Âzâdlu Baruthânelerinde mevcûd olan topların ba'zılarının dâne ve mühimmâtı kalîl ve ba'zısının hiç mühimmâtı olmadığından iktizâzı vechle birer mikdâr mühimmât tertîb ve i'tâsı me'mûr olan topçu zâbitânı tarafından istid'â olunduğuna mebnî topçubaşı ağa kullarıyla müzâkere iderek takdîm kılınan defterde muharrer olduğu üzere İstanbul Baruthânesi'nde olan neferâtın ta'lîm ve ta'allümleri için ma'a araba iki kît'a sür'at topu ve tertîb olunan mühimmât-ı sâ'irenin irsâline irâde-i aliyyeleri ta'alluk ider ise mûcebince tertîb sûretleri ve mukaddem keşf olunan on altı kît'a kundaklardan dört kît'ası kiremidhâne tabyası kundakları olup tabya-i mezkûrun bâ irâde-i seniyye feshine mebnî mukaddem inşâları için verilen mübâşeret sûretinden dört kît'ası terk ve tenzîl ve inşâsı husûsu tevkîf olunmuş ise de sâlifü'z-zikr fesh olunan tabyanın on kît'a topları ve altı kît'a sâlim kundakları âhar lüzûmu olan tabyalara nakl ve keşîde kılınmış olduğundan terk olunan dört kît'a ve diğer âhar tabyanın köhne olan bir kît'a ki cem'an beş kît'a kundakların dahî müceddeden inşâsı lâzım gelmekle ol-vechle beş kît'a kundakların dahî inşâları için bir kît'a mübâşeret sûreti ve fesh olunan tabya-i mezkûrun mevcûd olan top ve kundak ve mühimmâtı kaydı bâlâsına şerh verilerek nakl olunan tabyalara îrâd kayd olunmak üzere kayd olması iktizâ eylediğini Tophâne-i Âmire nâzırı efendi bendeleri bâ takrîr inhâ ve defter-i mezkûru ibrâz etmekle kuyûda lede'l-mürâca'a baruthâne civârında kâ'in kiremidhâne tabyası ile sâ'ir tabyalar için otuz altı senesinde Tophâne-i Âmire'den yigirmi beş top ve sâ'ir der-kenârda mastûr mühimmât-ı tophâne irsâl olunmuş olmağla bu sûretde bâ irâde-i seniyye fesîh olunan kiremidhâne tabyasının on kît'a topları Şapka ve Mühürdâr Burnu ve Âzâdlu Baruthânesi'ne vaz' ve tabya-i mezbûrun mühimmâtı dahî diğer tabyalara nakl olunmuş olduğundan ol-vechle kaydı bâlâsına şerh verilmesi ve beş kît'a kundaklar Tophâne-i Âmire nâzırı efendi bendeleri ma'rifetiyle inşâsı ve Tophâne-i Âmire ve arabacılar kârhânesinden İstanbul ve Âzâdlu Baruthâneleri ve havâlîsinde olan tabyalara tertîb olan top ve araba ve mühimmâtın irsâline irâde-i aliyyeleri ta'alluk ider ise kundakların inşâsına mübâşeret için başka ve top ve mühimmâtın i'tâsı için başka başka sûretleri i'tâsı iktizâ ideceği Baş Muhâsebe'den der-kenâr olunmuşdur. Manzûr ve ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda der-kenâr olduğuy vechle sûretleri i'tâsı muvâfık-ı re'y-i sâmilîleri ise emr ü fermân devletlû, sa'âdetlû, sultânım hazretlerindir.

Sûret dâde.

Fî 27 R. sene [12]43.

Söğüt çubuğundan yakılan kömürün barutu
diğerlerinden kuvvetli olduğundan Azadlu
Baruthânesi çayırına söğüt fidanı dikildiği, söz
konusu çayıra bitişik olan Sadaret hayvanlarının
otlağı olan araziye de söğüt çubuğu dikiminin
sağlanması ve bu hususta padişahın emri
30 Mayıs 1832

Kaymakam Paşa

İşbu takrîrin ve tekârîr-i mezkûre manzûr ve ma'lûm-ı hümayûnum olmuştur Vâkı'a söğüt çubuğundan kömür harkıyla barut i'mâl olunduğu hâlde fındık çubuğundan kuvvetli olduğu bi't-tecrübe ma'lûm olmuş olduğundan bu sûretde takrîrinde beyân ve i'lâm olunduğu üzere tanzîm ve tesviyesine mübâderet olunsun

Şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım

Baruthâneler nâzırı efendi kullarının bâb-ı âlîlerine takdîm eylediği takrîr meâlinde söğüt çubuğundan kömür harkıyla barut i'mâl olunduğu hâlde derece-i gâyetde kuvvetli olduğundan bahisle Azadlu Baruthânesi çayırlarına geçen sene gars olduğu misillü yine on beş bin kadar söğüt fidanı dikdirilmek için hayvânât-ı sadr-ı a'zamîye mahsûs olub Azadlu Baruthânesi'ne mülâsık bulunan çayırın Bitlipınar demekle ma'rûf mahalle varıncaya kadar ekser yerleri sazlık olması cihetiyle mahsûldâr olmadığından yerine Dipsizkuyu tarafında olan mîrî çayırlarından ilâve buyurulmak üzere mahall-i mezkûrun baruthâne-i âmireleri tarafına terki ve gars olunacak söğüt çubuğu yüz bine iblâğ olunacağından mîrî çayırlarından o makûle sazlık ve sulak yerler bulundukca kezâlik söğüt dikdirilmesi sûretleri beyân ve inhâ olunmuş olmağın takrîr-i mezkûr lede'l-havâle ol bâbda keyfiyet-i kuyûdu ve mirâhor-ı evvel-i şehriyârîleri ağa bendelerinin ilâmı keyfiyetini defterdâr efendi kulları takrîriyle ifâde etmekden nâşi husûs-ı mezkûr serasker paşa bendelerinden isti'lâm olundukda zikr olunan söğüt fidânı barut lâzimesinden ve barut mâddesi dahi a'zam-ı mevâdd-ı cihâdiyyeden olmak hasebiyle ber-mûceb-i istid'â sazlık ve sulak çayır olarak Azadlu mer'asından Şamlar karyesi altında kâin Taşköprü'ye varınca Azadlu Baruthânesi'ne giden su harkı tarafında vâkı' olan çayırlardan ifrâz ile baruthâne-i âmireye terki husûsuna irâde-i seniyye-i şehinşâhîleri müte'allik buyurulduğu hâlde ağa-yı mûmâ-ileyh bendeleriyle sâir lâzım gelen me'mûrlar ve bir nefer mühendis ta'yîn ve ifrâz olunacak mahall-i mesâha ve dönümü ma'lûm olmak için harîtası tersîm ve hudûdu tahrîr olunarak kaleminde kaydı mahalline şerh verilmesi ve yine fidân garsına münâsib sazlık ve sulak mahal oldukca bu vechile icrâ-yı nizâmına ri'âyet olunması sûretleri i'lâm olunmuş ve tekârîr-i mezkûre manzûr-ı mekârim-nüşûr-ı şehriyârîleri buyurulmak için arz ve takdîm kılınmış olmağla ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i cihândârileri şeref-sünûh buyurulur ise ona göre icrâ-yı muktezâsına ibtidâr olunacağı muhât-ı ilm-i âlîleri buyuruldukda emr ü fermân şevketlü kerâmetlü mehâbetlü kudretlü veliyy-i ni'metim efendim pâdişâhım hazretlerindir.

İstanbul ve Azadlu baruthaneleri için
Barutçubaşı Ohannes vasıtasıyla Londra'dan
satın alınan aletlerin yerlerine montajı ve gerekli
mahallerin tamiratının yapılması
13 Mayıs 1837

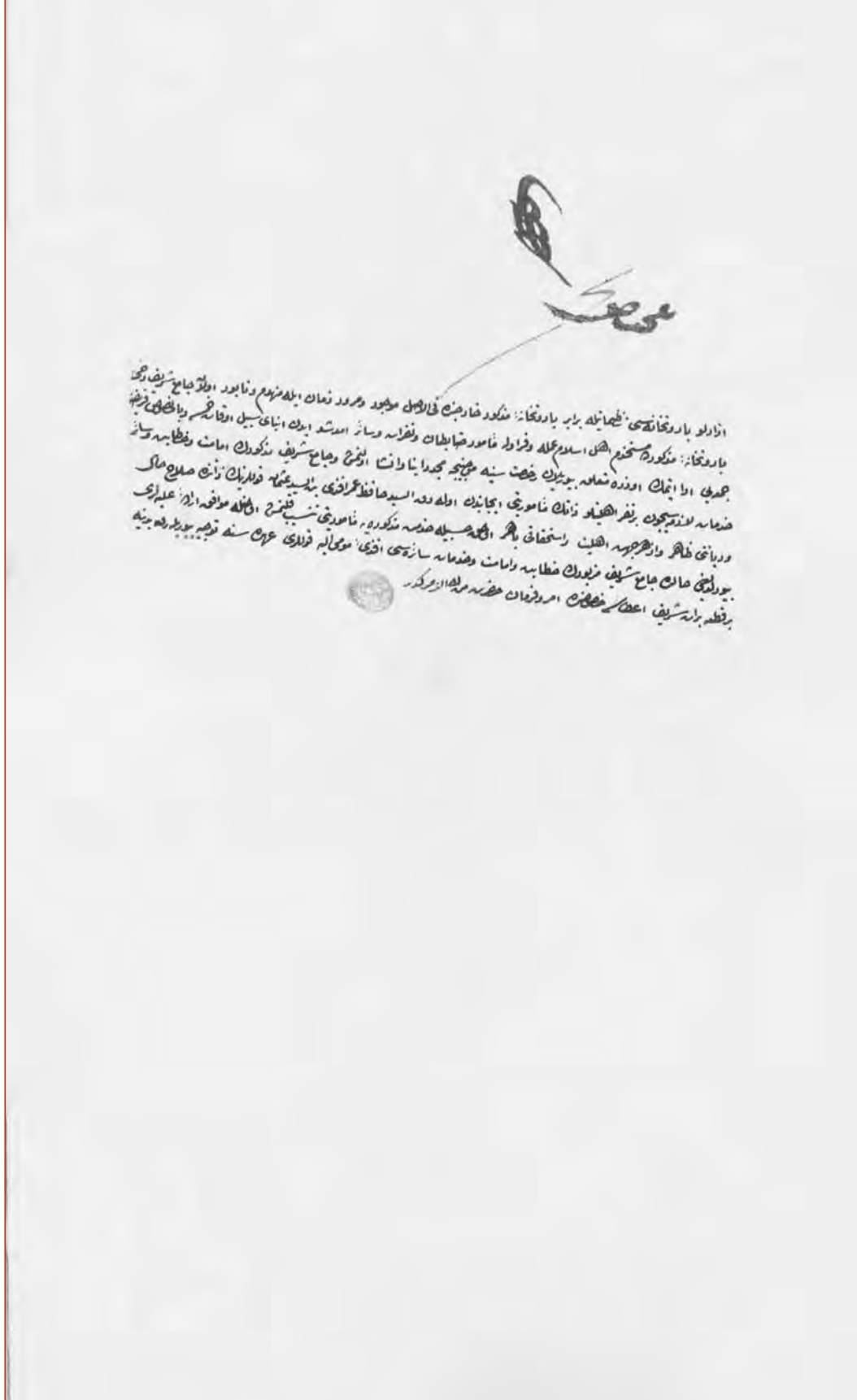

Darbhâne-i Âmire defterdârı müşîr-i mükerrer sa'âdetlû, atûfetlû, efendi hazretleri
Keyfiyyet lede'l-istîzân ebniye-i mezkûrenin ol-vechle mühimmât-ı cebe nâzırı izzetlû efendi ma'ri-
fetiyle inşâsı ve iktizâ iden ilm ü haberlerin i'tâsıyla tesviyesi husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkâne
müte'alluk buyurulmağla mücebince iktizâsını icrâyâ himmet buyuralar deyû buyuruldu.
Fî 24 M. Sene [12]53.

İstanbul ve Âzâdlu Baruthâne-i Âmireleri lâzimesi içün Londra cânibinden celb olunan edevâtın yerlû yerine vaz' ve tanzîm ve îcâb iden ebniyesinin inşâ ve tetmîmi muktezâ-yı irâde-i şâhânedan bulunmuş olduğundan bahsle mücebince edevât-ı mezkûre ebniye-i mukteziyyesinin hakîkati bi't-tebeyyün inşâ ve tanzîmine mübâşeret olunmak üzere keşfi husûsunu mühimmât-ı harbiyye nâzırı izzetlû efendi bendeleri bâb-ı âlîlerine takrîr takdîmiyle inhâ etmiş ve mezkûr Baruthâne-i Âmirelere me'mûr irsâliyle bi'l-mu'âyene tanzîm olunan keşf defterine barutçubaşı ve erbâb-ı vukûf kalfalar hazır oldukları hâlde râyic-i vakte tatbîken bi'l-müzâkere fî'ât-ı lâyıkaları vaz' ve hitâmında masârifi bilinmeğe muhtâc olan ba'z-ı âlât-ı lâzîmelerinin dahî keyfiyyâtı esâmîleri bâlâlarına sürhile işâret olunarak bi'l-cümle inşâ ve ta'mîr olunacak ebniye ber müceb-i keşf lede'l-hisâb zîr-i yekûn-ı defterde gösterildiği vechle İstanbul Baruthânesi masârifi bin altı yüz seksen yedi buçuk kîse kûsûr yüz eli yedi buçuk gurûş ve Âzâdlu Baruthânesi masârifi sekiz yüz otuz dört kîse kûsûr elli yedi buçuk gurûş ki cem'an iki bin beş yüz yigirmi bir buçuk kîse kûsûr iki yüz on beş guruşa resîde olduğunu ebniye-i hâssa müdürü efendi bendeleri defter-i mezkûr zîrinde muharrer i'lâmında iş'âr eylemiş olduğuna binâ'en ol-bâbda sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen hisâb etdirilerek kuyûd-ı lâzimesine bi'l-mürâca'a masârifât-ı mezkûre ol-mikdâra bâliğ olmuş ve ebniye-i mezkûre furûâtdan olan ba'z-ı eşyânın fî'âtı sonra tekrâr tashîh olunmak üzere tahmînî vaz' olunmuş ve ba'z-ı şeylerin dahî fey ve mikdâr-ı masârifi ba'dehû me'mûrundan bi't-tahkîk ol-vechle tahrîr kılınmak şartıyla şimdilik vaz' kılınmamış olduğu mezkûr keşf defterinde esâmîleri bâlâlarına şerh verilmiş ve İngiltere ayârında senevî altı yedi bin kintâr barut i'mâl olunmak üzere tecrîbe gûne el-hâletü hâzihî mevcûd olan âlât ve edevâtın mahalli tanzîmiyle i'mâlâtına mübâşeret olunarak bi-mennihî te'âlâ ilerüde matlûb vechle zuhûrunda Âzâdlu Baruthânesi ebniyesinin terfî'i vesâ'ir levâzîmâtının tanzîmi sûretlerinin icrâsı zımında evvel emrde âlât-ı mezkûre mahallinin inşâ ve tanzîmi içün ber vech-i tahmîn îcâb iden üç bin kîse akçenin gerek bu def'a Baruthâne-i Âmire hazînesine rabt olunan İvranya kazası hâsılâtından ve gerek menâfi'-i sâ'ireden elli iki senesi Martı'ndan i'tibâren senede biner kîseden üç senede hazîne-i merkûmeden Darbhâne-i Âmire'ye te'diye ve teslîm olunmak şartıyla meblağ-ı mezbûrun dört mâh zarfında ber vech-i ta'vîz Darbhâne-i Âmire'den i'tâsı husûsuna müte'allık olan irâde-i seniyye-i mülûkâne mücebince meblağ-ı mezbûr üç bin kîse akçenin sene-i merkûme Martı'ndan i'tibâren mâh-be-mâh yedişer yüz ellişer kîse akçadan dört mâh zarfında ta'vîzen Darbhâne-i Âmire'den i'tâsı içün sene-i mezkûre evâ'il-i Zî'l-hiccesi'nde sûreti ve ilm ü haberleri verilmiş ve ebniye-i mezkûrenin ber müceb-i keşf inşâsına irâde buyurulduğu hâlde me'mûr buyurulacak bendeleri ma'rifetiyle inşâsına şurû' ve mübâşeret içün sûretinin i'tâsı îcâb-ı maslahatdan olduğu ve meblağ-ı mezbûrun bir aylığı olan yedi yüz elli kîse akça ta'vîzen Darbhâne-i Âmire'den verilmiş idüğü Baş Muhâsebe ve Ceyb-i Hümayûn-ı Şâhâne defterleri ve der-kenârlarından nümâyân olmuş ve ebniye-i mezkûrenin nâzır-ı mûmâ-ileyh bendelerinin inzimâm-ı re'y ve ma'rifetleriyle inşâsı îcâbından bulunmuş olmağla ol-vechle tesviye ve icrâsı muvâfık-ı irâde-i kerâmet-âde-i şâhâne buyurulduğu hâlde Baş Muhâsebe'ye kayd ile mübâşeret içün sûreti tahrîr ve i'tâsı lâzım geleceği ma'lûm-ı devletleri buyuruldukda ol-bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

(Mühür)

Sûret dâde.
Fî 7 S. sene [12]53.

BOA, HAT, 1622/71

Azadlu Baruthanesi yanında bulunan caminin
imamet vesair hizmeti için yaşamıyla örnek olan
es-Seyyid Hafız Ömer Efendi bin es-Seyyid
Osman Efendi'nin tayini
20 Ekim 1839

Telhîs

Azadlu Baruthânesi tanzîmâtıyla beraber baruthâne-i mezkur hâricinde fi'l-asl mevcûd ve mürûr-ı zamân ile mûn-hedim ve nâ-bûd olan câmi'-i şerîf dahi baruthâne-i mezkûrda müstahdem ehl-i İslâm amele ve karavula me'mûr ve zâbitan ve neferât vesâir âmed-şûd eden ebnâ-yı sebîl evkât-ı hamse ve bi-husûs farîza-i cum'ayı edâ etmek üzere mü-te'allik buyurulan ruhsat-ı seniyye mûcebince müceddeden inbâ ve inşâ olunmuş ve câmi'-i şerîf-i mezkûrun imâmet ve hitâbet vesâir hidemât-ı lâzimesiyçün bir nefer ehliyetli zâtın me'mûriyeti îcâbından olarak es-Seyyid Hâfız Ömer Efendi bin es-Seyyid Osmân kullarının dâire-i salâh-ı hâl ve diyâneti zâhir ve ez-her cihet ehliyet ve istihkâkı bâhir olmak hasebiyle hizmet-i mezkûreye me'mûriyeti tensîb kılınmış olmağla muvâfık-ı irâde-i aliyyeleri bir kıt'a berât-ı şerîf i'tâsı husûsunda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

(Mühür)

Terkos kazası Azadlu Baruthanesi amelelerinin sayım defteri 9 Ocak 1845

Azadlu Baruthâne-i Âmiresi ameleleri		
Numara 1 <i>Kıbrus'dan ? gelmiştir. Sene [12]30</i> Orta boylu kır bıyıklı Andon veled-i Yani Sinn 70	Numara 2 <i>Sangöl'den. Sene [12]52</i> Uzun boylu kumral bıyıklı İstanco veledi Nikola Sinn 40	Numara 3 <i>Timnovi'den. Sene [12]58</i> Uzunca boylu sarı bıyıklı Vasil veled-i Kostandi Sinn 25
Numara 4 <i>Sirozdan. Sene [12]52</i> Uzun boylu kumral bıyıklı Todori veled-i Kiryako Sinn 39	Numara 5 <i>Dobnice'den. Sene [12]53</i> Orta boylu kumral bıyıklı yekçeşim Tanaş veled-i Ostoyan Sinn 28	Numara 6 <i>Bu dahi. Sene [12]58</i> Sâysis orta boylu kumral bıyıklı Manol veled-i Mihal Sinn 35
Numara 7 <i>Samako'dan. Sene [12]59</i> Diğer uzunca boylu kumral bıyıklı Yanako veled-i Mihal Sinn 35	Numara 8 <i>Dobnice'den Sene [12]59</i> Diğeri uzun boylu kumral bıyıklı Yuvan veled-i Peto Sinn 36	Numara 9 <i>Bu dahi Sene [12]60</i> Diğer uzun boylu ter bıyıklı Yorgi veled-i Petro Sinn 18
Numara 10 <i>Kızanlık'dan. Sene [12]60</i> Diğer uzunca boylu ter bıyıklı Yuvan veled-i Mihal Sinn 23	Numara 11 <i>Pazarcık'dan. Sene [12]55</i> Diğer orta boylu ter bıyıklı Petro veled-i Ostoyan Sinn 23	Numara 12 <i>Dobnice'den. Sene [12]56</i> Seyis Orta boylu kumral bıyıklı Poçil veled-i Kitan Sinn 25
Numara 13 <i>Siroz'dan. Sene [12]57</i> Çoban orta boylu sarı bıyıklı Angeli veled-i İstoel Sinn 22	Numara 14 <i>Dobnice'den. Sene [12]56</i> Diğer çoban orta boylu ter bıyıklı Yuvan veled-i Osteryo Sinn 20	Numara 15 <i>Kalfa köyünden. Sene [12]45</i> Varilci başı uzunca boylu kumral bıyıklı Toma veled-i Nikoli Sinn 25
Numara 16 <i>Marmara'dan. Sene [12]60</i> Varilci orta boylu kumral bıyıklı İstrani veled-i Todori Sinn 20	Numara 17 <i>Bu dahi. Sene [12]58</i> Varilci uzunca boylu ter bıyıklı Kostandi veled-i Anastaş Sinn 18	Numara 18 <i>İzmir'den. Sene [12]60</i> varilci orta boylu kumral bıyıklı Dimitri veled-i Ligor Sinn 23
Numara 19 <i>Bereketlü Ma'den-i Hümâyûn'dan. Sene [12]54</i> Bakkal orta boylu kumral bıyıklı İsak veled-i Akagiyos Sinn 30	Numara 20 <i>Filibeden. Sene [12]60</i> Arabacı orta boylu sarı bıyıklı Dragan veled-i Kola Sinn 25	

لَوْحَةُ "عَدُو سَيِّد" مَالِيَّةٌ ظَهْرِيَّةٌ

[illegible][illegible]

Azadlu Baruthanesi'nin imalatını arttırmak için dibek imal edilmesine dair 11 Eylül 1853

Tophâne-i Âmire Müşîriyle Mâliye Nâzırına

Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi'nin teksîr-i i'mâlâtı zımında İstanbul Baruthanesi'nden nakli îcâb iden iki takım dibeklerin nakl ve tesviyesi yüz yigirmi beş bin gurûş masârife ve haylice vakte muhtâc olacağına ve müceddeden inşâsı masârifi doksan bin gurûşa tahmîn olunduğuna dâ'ir savb-ı devletlerinden takdîm kılınan Tophâne-i Âmire Meclisi'nin müzekkiresiyle merbût pusula Meclis-i Vâlâ'ya lede'l-havâle zikr olunan dibeklerin müceddeden inşâsında hem ehveniyyet görünmüş ve hem de ahvâl-ı hâzıradan dolayı der-kâr olan ehemmiyyete göre vakt-i kalîlde vücûda geleceği anlaşılmış olduğundan bunların masârif-i vâkî'ası hîn-i hitâmında keşf ve harbiyye tahsîsâtından tesviye ve îfâ olunmak üzere mezkûr pusulada muharrer evsâfa tevîfikan sa'âdetlü Niyâzi Paşa Hazretleri ma'rifet ve nezâretiyle hemân tesviyesine mübâşeret olunması husûsunun savb-ı vâlâ-yı müşîrîlerine iş'ârıyla hazînece icrâ-yı iktizâsının dahî Mâliye Nezâret-i Celîlesi'ne havâlesi tezekkür ve tensîb ve hâk-i pâ-yı hümayûn-ı hazret-i mülûkânedan istîzân olunarak irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî dahî ol-merkezde müte'allık ve şeref-sudûr buyurulup mantûk-ı âlîsınca keyfiyyet* nezâret-i celîle-i müşârun-ileyhâya bildirilmiş ve mezkûr pusulanın ihrâc etdirilen bir kît'a sûreti merbûtan gönderilmiş olmağla ber-muktezâ-yı emr ü fermân-ı hümayûn-ı hazret-i şâhâne îcâbının icrâsı husûsuna himmet buyuralar deyû.

* [Mâliye Nâzırına]

müşîr-i müşârun-ileyh hazretlerine bildirilmiş olmağla hazînece tesviye-i muktezâsına himmet eyleye deyû.
Fî 7 Z. sene [12]69.

[illegible]

Azadlu Baruthanesi'ne gelen su arkını bozarak
barut imalatının durmasına sebep olan
tarla sahiplerinin yakalanarak
zararın tazmin ettirilmesi
13 Aralık 1859

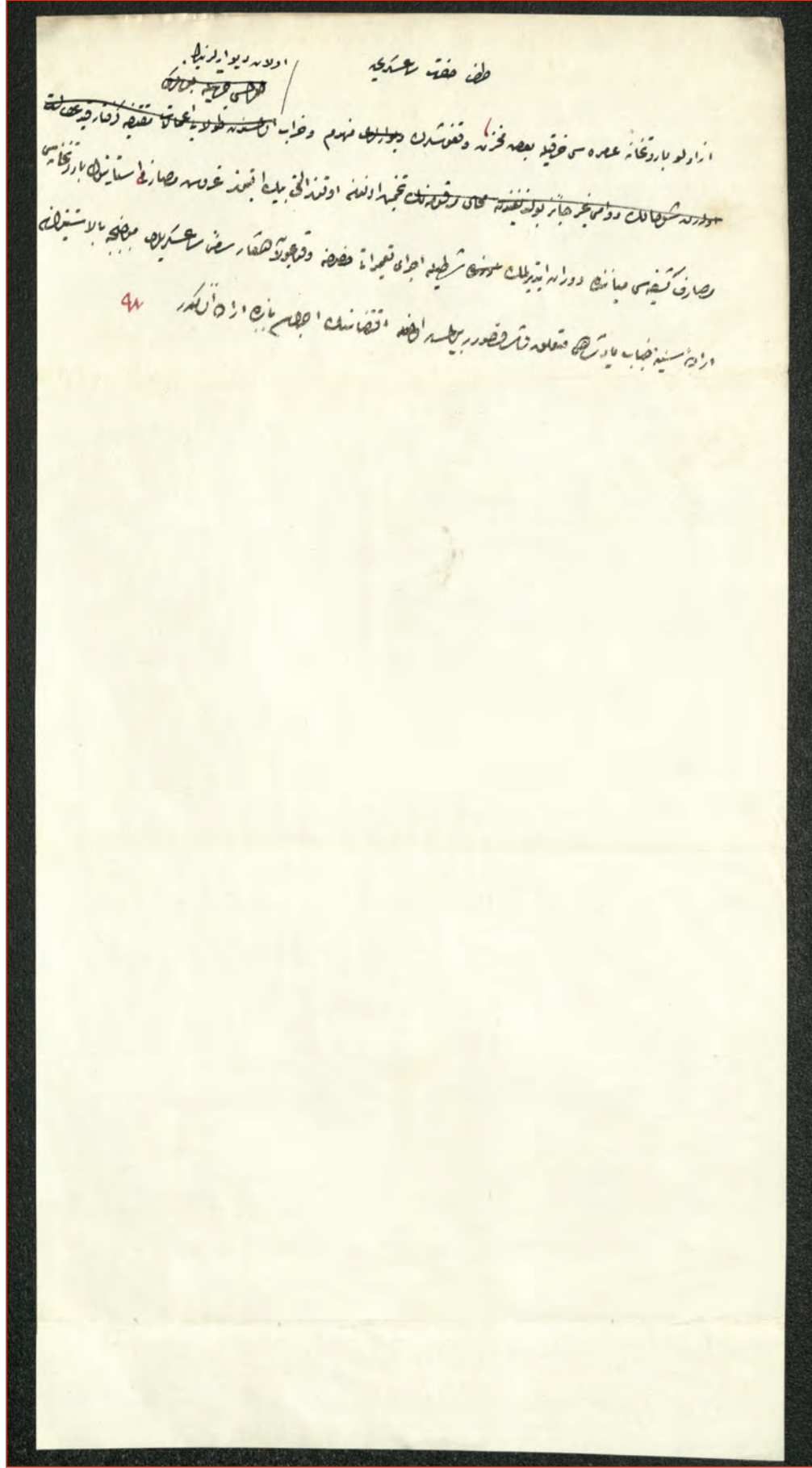

Silivri Kaymakamı'na

Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi'ne cereyân iden su harkını oralarda bulunan tarla sâhipleri bozarak ta'mîri yolunda bir çok masârif vukû' bulmakda ve bu keyfiyyet hasâr-ı hazîneyi mûcib olduğu misillü i'mâlâta dahî sekte vermekde olduğu devletlü ser-asker paşa hazretleri tarafından bâ tezkire ifâde olunmuş ve böyle hasâr-ı hazîneyi dâ'î ve i'mâlâtın sek-telenmesini mü'eddî olan bir hâlin devâmı kat'â câ'iz olmayup men'i sûretine bakılması lâzımeden bulunmuş olmağla ve ba'd-ezîn mezkûr harkı her kim hedm ve harâb eyler ise masârif-i ta'mîriyyesinin ânlardan istihsâli îcâb-ı hâl ve maslahatdan bulunmağla keyfiyyetin ol-havâlî ahâlîsine beyân ve i'lânıyla âna göre harekete mübâderet eylemeniz lâzım geleceğî beyânıyla şukka.

Ser-asker Paşa Hazretleri'ne kenâr-ı sâmi 1072.

Müfâd-ı iş'âr-ı sâmi-i sipehdârîleri ve melfûf varaka mü'eddâsı karîn-i ittılâ'-ı âcizî olarak ol-bâbda kâ'im-makâm-ı mûmâ-ileyhe tahrîrât-ı senâverî tastîr etdirilerek mezkûr varakanın i'âdesiyle berâber leffen savb-ı sâmi-i sipeh-sâlârî-lerine isbâl kılınmış olmağla irâde efendimindir.

BOA, A.MKT.MHM, 373/74

Azadlu Baruthanesi bazı müştemilatı ile su harkının harap olması sebebiyle tamir olunması 4 Şubat 1867

Taraf-ı Hazret-i Ser-askerî'ye

Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi harkıyla ba'z-ı mahzen ve koğuşların münhedim ve harâb olan divârlarının tahmîn olunan otuz altı bin altı yüz gurûş masârifi İstanbul Baruthânesi masârif-i keşfiyyesi miyânında deverân etdirilmek şartıyla icrâ-yı ta'mîrâtı husûsuna vukû' bulan iş'âr-ı sâmi-i ser-askerîleri mûcebince bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i cenâb-ı pâdişâhî mûte'allık ve şeref-sudûr buyurulmuş olmağla iktizâsının icrâsı bâbında irâde efendimindir.

İstanbul Boğazı'ndaki (Bahr-ı Siyah Boğazı) torpidolardan kalan barutun Azadlu Baruthanesi'ne nakli 9 Eylül 1905

Tophâne-i Âmire Meclisi Tecrîbe Dâiresi

Bahr-i Siyâh Boğazı'na vaz' edilecek torpidolarda isti'mâl olunmak üzere celb edilmiş olan pamuk barutlarıyla Tersâne-i Âmire malından emâneten mahfûz bulunan on sekiz ve Donanma-yı Hümâyûn'a â'id olup adem-i lüzûmuna mebnî Baruthâne-i Âmire'ye i'ade olunan yüz yigirmi iki sandûk ki cem'an yüz kırk sandûk pamuk barutunun Âzâdlu Baruthânesi'ne nakli istîzânına dâ'ir olup manzûr-ı âlî buyurulan 15 Cumâde'l-âhire sene [1]323 târîhli tezkire-i ma'rûzada pamuk barutlarının Âzâdlu Baruthânesi'ne nakli esbâbı vâzihan zikr olunmayarak yalnız bunların Baruthâne-i Âmire'de durdurulması câ'iz olamayacağı arz u beyân edilmekde olduğundan mezkûr barutların Âzâdlu Baruthânesi'ne naklini icâb iden esbâb neden ibâret bulunduğunun arz ve iş'ârıyla berâber bu gibi baruthâne ve cebhâneliklerde bulunan mühimmâtın mikdâr-ı mevcûdu muvâfık-ı kuyûd olup olmadığı anlaşılmak üzere yoklama edilmesi lâzımeden bulunduğu mebnî bu bâbda bir usûl-i sâlime vaz'ıyla keyfiyyetin ilâve-i ma'rûzât olunması şeref-südûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî icâb-ı âlîsinden olduğu Mâbeyn-i Hümâyûn-ı Mülûkâne Ser-kitâbet-i Celîlesi'nden şeref-vârid olan 6 Ağustos sene [1]321 târîhli tezkire-i husûsiyyede teblîğ buyurulması üzerine tahkîkâtâ ibtidâr edildikde mevcûd pamuk barutları her ne kadar ara sıra Baruthâne-i Âmire'ce mu'âyene edilerek havâss-ı lâzimeyi hâ'iz olup olmadıkları tedkîk edilmekde ise de bunların otuz seneye karîb bir müddetden berû muhâfaza edilmekde olmaları nazar-ı mütâla'aya alındığı hâlde mürûr-ı zemânla tahallül idüp âteş almaları büsbütün ihtimâl hâricinden olmadığına ve esâsen Baruthâne-i Âmire mahzenlerinde külliye-tü mikdârda mühimmât-ı nâriyye müddahar bulunduğu cihetle Hüdâ-negerde kazâ zuhûrunda yek-diğeri sirâyeti melhûz olan bu misillü mevâdd-ı nâriyyenin bir arada bulunmaları bi't-tab' câ'iz olamayacağına binâ'en mebhûsün-anh pamuk barutlarının Âzâdlu Baruthânesi'nde pamuk barutu muhâfazasına mahsûs müfrez cebhâneliklere nakli ile vesâ'il-i tahaffuziyyenin şu sûretle te'mîn ve istikmâli muvâfık-ı ihtiyât olacağı anlaşılmış ve bi'l-cümle cebhânelikler derûnunda bulunan mühimmât gerçi kuyûd-ı mazbûta ve muntazamaya merbût ise de mevcûdâtın kuyûda keyfiyyet-i mutâbakatı bir dahâ tedkîk olunmak üzere icâb iden devr ve ta'dâda müte'allık mu'âmelenin icrâsı esbâbına Baruthâne-i Âmire'ce tevessül olunmasıyla hitâm-i ta'dâdda netîce-i hâlin başkaca arz-ı hâk-i pâ-yı âlî kılınacağı tabî'î bulunmuş olduğundan mebhûsün-anh pamuk barutlarının istîzân-ı sâbık vechle Âzâdlu Baruthânesi'ndeki mahall-i mahsûsuna nakl ve vaz'ı husûsunun atebe-i ulyâ-yı mülûkâneye arzıyla istîzânı bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 9 Receb sene 1323 ve fî 27 Ağustos sene 1321.

Tophâne-i Âmire Meclis-i Tecrîbe
Dâ'iresi Re'isi Mirliva
Bende
(Mühür)

A'zâ
Mirliva
(Mühür)

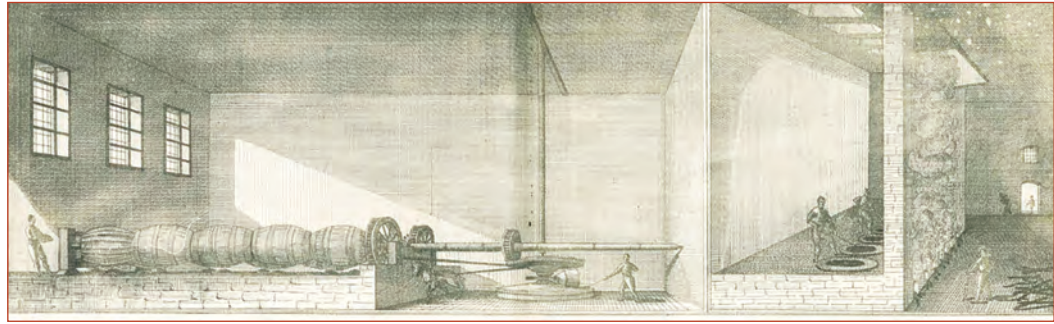
A'zâ
Kâ'im-makâm
(Mühür)

A'zâ
Kâ'im-makâm
(Mühür)

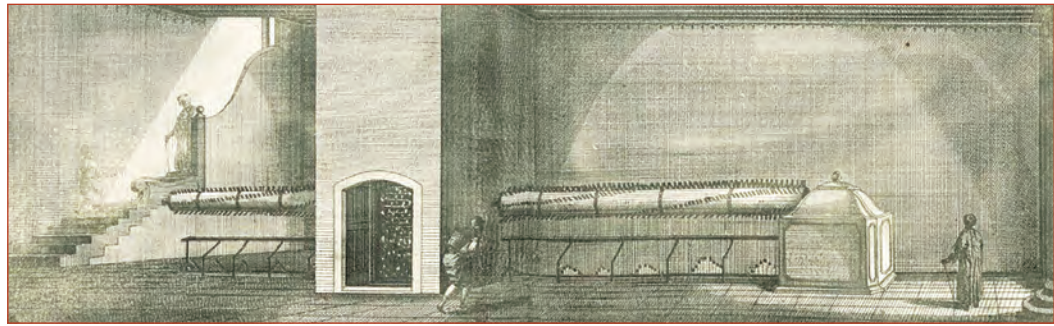

Azatlı Baruthanesi'ni gösteren en eski gravür
Mahmud Raif Efendi, *Tableau des Nouveaux Reglemens de L'empire Ottoman*, Constantinople 1798

Azatlar Baruthanesi'nin perdaht çarkını gösteren bir gravür
Mahmud Raif Efendi, *Tableau des Nouveaux Reglemens de L'empire Ottoman*, Constantinople 1798

Azatlar Baruthanesi'nde büyük çark mahallini gösteren bir gravür
Mahmud Raif Efendi, *Tableau des Nouveaux Reglemens de L'empire Ottoman*, Constantinople 1798

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi Camii'nin kalıntısı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

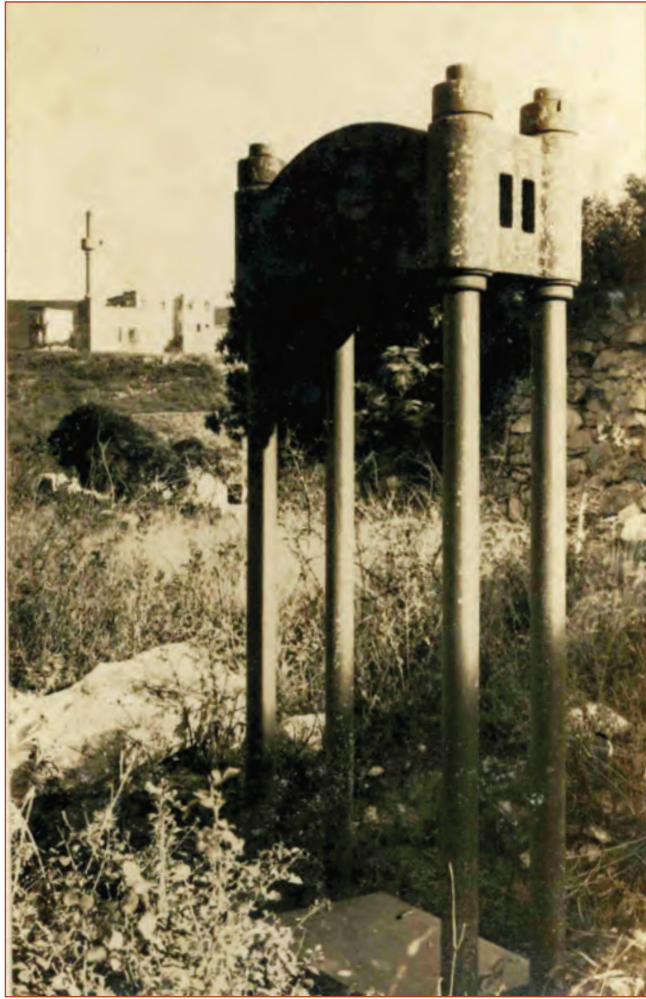
Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi girişı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi giriş kapısı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kapısı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin büyük havuz lağımı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin su yolu (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin kalıntıları (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nin buhar gücüyle dönen çarklardan birinin kalıntısı (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Eski Barutçubaşı Sırrı Ali Ağa'nın mezar taşı (H.1216/M.1801)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azadlı Baruthanesi'nde parçalanmış halde bulunan Sultan İkinci Mahmud'un tuğrası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nde parçalanmış halde bulunan Sultan İkinci Mahmud'un tuğrası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

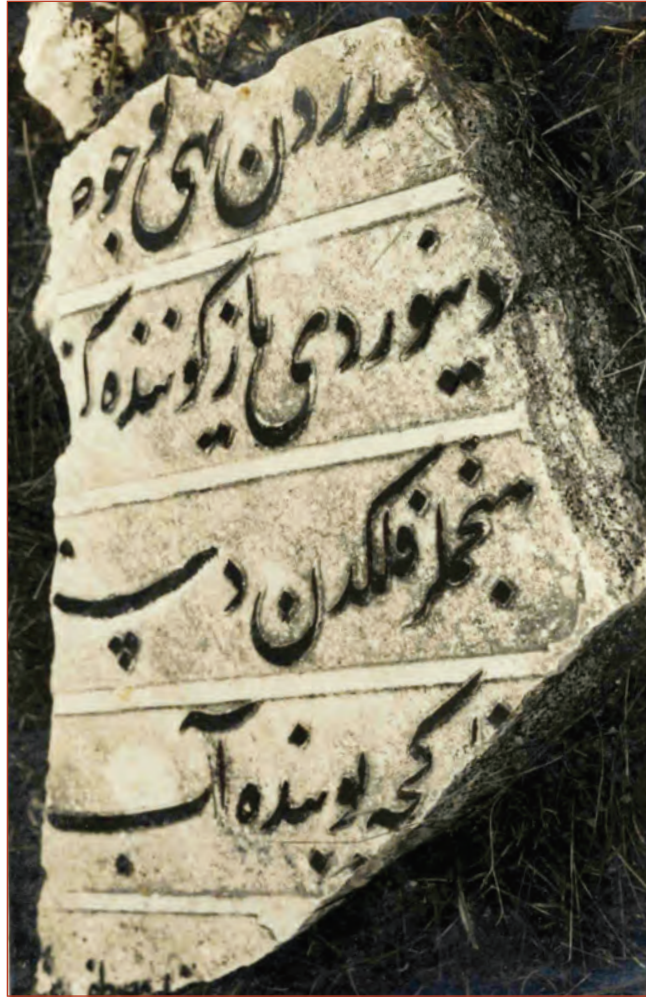
Azatlı Baruthanesi'nde bulunan bir kitabenin parçası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nde bulunan bir kitabenin parçası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nde bulunan bir kitabenin parçası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

Azatlı Baruthanesi'nde bulunan bir kitabenin parçası (15 Kasım 1935)
İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi, 278

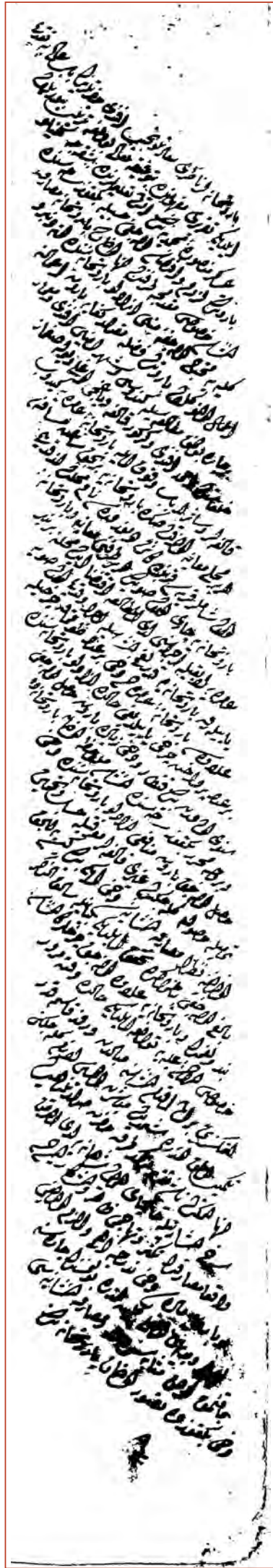
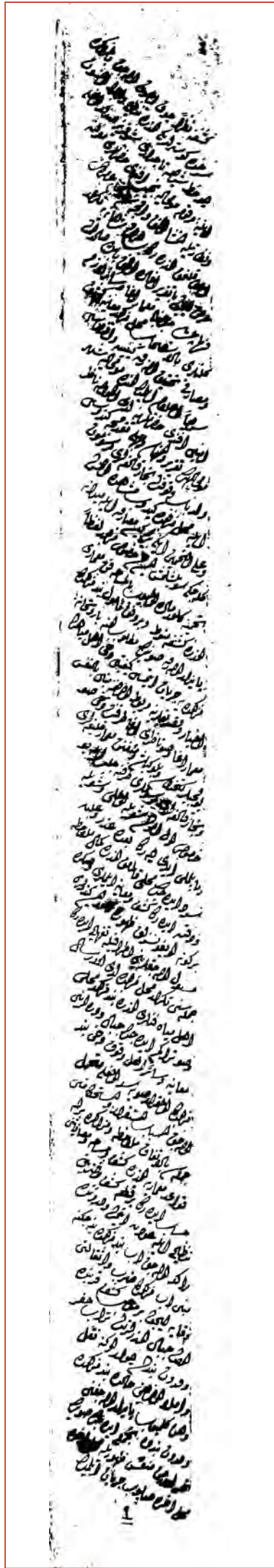

Azatlı Baruthanesi kalıntıları (17 Temmuz 2020)
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Azatlı Baruthanesi kalıntıları (17 Temmuz 2020)
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

ŞAMLAR BENDİ

Asakir-i Mansure-i Muhammediye'nin
silah talimlerinde daha fazla baruta ihtiyaç
olacağından Azadlu Baruthanesi'nin barut
üretimini arttırmak maksadıyla Şamlar köyü
yakınındaki Domuz Deresi'nin suyunu
Baruthaneye akıtmak için dere üzerinde bend ve
lağım inşası ile gerekli aletlerin temini
12 Ağustos 1826

Baruthâneler nâzırı sa'âdetlû Necib Efendi hazretlerinin Bâb-ı Âlî'ye takdîm eylediği takrîri mefhûmunda bi-tevfîkihi te'âlâ bu def'a tertîb buyurulan Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye'nin ateş ta'lîmlerinde başkaca külliyyetlû barutun lüzûm ve iktizâsı olacağı hasebiyle Beğkoz sâhasında inşâsı husûsu mukaddemce tarafından inhâ olunan baruthâne masârif-i külliyyeye muhtâc olacağına mebnî Âzâdlu Baruthânesi'nde öteden berû i'mâl olunagelen barutdan fazla mikdâr-ı kifâye barut i'mâline bir çâre bulmak mütâla'asıyla kendüsü ve şehremîni efendi ve mi'mâr hulefâsından Ahmet Efendi ve Kirkor Kalfa ve Yağcıoğlu ve Yolasığmaz Kalfalar ve sâ'ir erbâb-ı vukûf ile Baruthâne-i Âmire'ye gidüp her bir mahalli mu'âyene olunduktan sonra baruthâneye bir buçuk sâ'at mesâfesi olan Şamlar karyesi kurbunda kâ'in Domuz Deresi nâm mahallde ez kadim baruthâneye cârî olan suyun her bir tarafını mu'âyene ve Baruthâne-i Âmire'ye lâıkiyla icrâsını lede'l-mütâla'a iktizâ iden mahalline bir bend yapılarak baruthâneye kadar lağım inşâsıyla icrâ ve kadîm olan suya ilâvesi Baruthâne-i Âmire'de dahî bir aded tokmak çarhıyla bir aded perdâht çarhı yapıldığı hâlde Âzâdlu Baruthânesi'nde senevî on dört bin kintâr ve dahî ziyâde barut hâsıl olacağı ve ber vech-i muharrer Beğkoz sâhasında inşâsı mülâhaza olunan baruthânede hâsıl olacak barut menâfi'i Âzâdlu Baruthânesi'nde dahî tamâmıyla husûle geleceğinden gayrı kalfalar ma'rifetiyle hisâb ve tahmîn olunduğuna nazaran masârif-i inşâ'iyyesi dahî iki bin kîseye ancak bâliğ olacağı bi'l-müzâkere tahakkuk eylediği beyânıyla sâlifü'z-zikr bend ve lağımın ve baruthâneye ilâve olunacak çarhların inşâsı husûsî irâde-i aliyyeye tevâfuk eylediği hâlde vakt mürûr etmeksizin bir ân akdem inşâsına mübâderet ve rûz-ı Kâsım'a kadar tekâmül olunmak üzere şimdiden mübâşeret olunması lâzım geleceğini inhâ etmekden nâşî takrîr-i mezkûr taraf-ı hazret-i sadâret-penâhîden sûrh işâretiyle hâk-i pâ-yı hümayûn-ı şâhâneye lede'l-arz vâkı'â masârifin tekessür ve tehâcümü zâhir ve âşikâr ise de bu barut mâddesi dahî ne derece ehemm ve elzem olduğu zâhir ve bedîhî olmağla külliyyet üzere bulunmasının çâresine bakılmak farz mesâbesindedir ve masârif-i inşâ'iyyesi dahî Beğkoz'da tasavvur olunan baruthânenin

keşfine nazaran çok ehven olacak. Bi'l-müzâkere sûrhde gösterildiği üzere tanzîm ve icrâ olunsun deyû hatt-ı şerîf-i tâc-dârî şeref-rîz-i sudûr olmağla ebniye-i merkûm mûmâ-ileyh Necib Efendi hazretleri ma'rifet ve nezâretiyle inşâ olunmak ve akçası Baruthâne-i Âmire'den i'tâ kılınmak üzere rikâb-ı hümayûn-ı şâhâneye tekrâr arz içün bâ takrîr ifâde olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince mi'mâr ağa ve sâ'ir lâzım gelenleri bi'l-isti'mâl mahall-i mezkûr mu'âyene ve keşf ve masârfi tahkîk olunarak keyfiyyet ve iktizâsı serî'an i'lâm eylemek üzere mûmâ-ileyh şehremîni efendi hazretlerine lede'l-havâle nâzır-ı mûmâ-ileyhin takrîr ve inhâsı vechle mukaddemce kendüsü ve erbâb-ı vukûfdan tüccâr kalfaları mersûmûn ile mahall-i mezbûra gidüp müşâhede olunmuş ve ale't-tahmîn iki bin kîse masârif ile meydâna geleceği söyleşilmiş ise de husûs-ı mezbûr lafzan tahmîne gelür mâdde olmayup bi'l-mesâha fenn-i mi'mârî üzere keşfe menût ve ber vefk-i me'mûl bend-i mezkûrun pâyidâr olarak suyunun matlûb üzere baruthâne-i mezkûreye cereyân etmesi keyfiyyeti dahî ehl-i miyâhın ihbâr ve takdîmlerine merbût olduğuna mebnî bi'n-nefs mi'mâr ağa ve su nâzırı ağa tarafından dahî su yolcular kethüdâsı ve bölükbaşı ve mütefennin mi'mâr halîfeleri ve neccâr kalfaları mersûmları tarafına celb ile bu husûsu evvel emrde şöyle olmalı ve şöyle yapılmalı idi diyerek ba'dehû özr ve illet serd idecek mahalli

[illegible]

kalmamak üzere kemâl-i mülâhaza ve dikkat iderek keşf ve mu'âyene eylemeleri ve sonra bir gûne uygunsuzluk zuhûra gelür ise kendüleri mes'ûl olacaklarını etrâfıyla tefhîm iderek cümlesini tekrâr mahall-i mezbûra lede'l-irsâl ehl-i miyâh fennleri üzere bend-i mezkûr mahalli ve su terâküm idecek cibâl ve derelerini mu'âyene ve sâ'ir ehl-i vukûf dahî bend-i mezbûrun ol-mikdâr suya sedd olmağla mütehammil olacak esbâb istikrâr ve istihkâmını cümlesi bi'l-ittifâk mülâhaza ve müzâkere birle kavâ'id-i mi'mâriyye üzere keşf ve mesâha ve masârifini hisâb iderek bir kît'a keşf defterini tanzîm ile avdet etmiş ve derûnunda râkid olacak âb bend-i mezkûra bineceğine mebnî âb-ı mezkûrun darb ve eskâlini vikâye için ber mûceb-i keşf kurbunda olan cibâl üzerlerinden türâb hafr ve derûn-ı bendde divâr önüne nakl ve imlâ' olduğu hâlde bend-i mezkûra vehn gelmeyüp pâydâr olacağını ve derûn-ı bendde tecemmu' idecek suyun tahte'l-arz menfes zuhûruyla mahall-i âhara sapup cereyân eylemek.

Muhâtaraları bilinür ve fennleri muktezâsınca anlaşılır mevâddan değil ise de cibâl-i mezbûrun zâhiren müşâhe-de eyledikleri hâline nazaran in şâ'Allâhü te'âlâ mahzûr-ı mezkûrdan sâlim olacağı me'mûlleri idüğünü me'mûrîn-i merkûmûn bi'l-ittifâk haber verdiklerini ve ber muceb-i defter-i keşf bend-i merkûm ve sonradan bi'l-mülâhaza inşâları tensîb olunarak ilâve ve keşf olunan havz ve furû'âtı inşâ olduğu sûrette bi-mennihî te'âlâ me'mûl üzere barut i'mâli müyesser olacağına Barutçubaşı Simon zimmî dahî ta'ahhüd eylemiş ve mukaddem tahmîn olunan bend ve lağım ve çarh ve bu def'a ilâve kılınan havz ve çarhhâne ve türâb imlâsı husûslarıyla bi'l-cümle masârifâtı defter-i mezbûrda tafsîl ve beyân olduğu üzere iki bin dokuz yüz kîseye bâliğ olmuş olmağla bu sûrette ber mûceb-i defter-i keşf inşâları muvâfık-ı re'y-i âlî ise defter-i mezbûr Baş Muhâsebe'ye kayd ve me'mûru yedine mübâşeret sûreti i'tâsı muktezâ-yı maslahat idüğünü emîn-i mûmâ-ileyh mi'mâr ağa ile bi'l-iştirâk defter-i mezkûru ibrâz ile i'lâm etmekle bu sûrette keşf olduğu vechle inşâsı muvâfık-ı re'y-i sâmi ise ber mûceb-i fermân-ı âlî masârifi Darbhâne-i Âmire'den i'tâ olunacağı derciyle mûmâ-ileyh Necib Efendi hazretlerinin me'mûriyyetini hâvî sûret i'tâsıyla tanzîmi lâzım geleceği bâ takrîr le-de'l-arz mûcebince efendi-yi mûmâ-ileyhin me'mûriyyetini hâvî sûret i'tâsı tanzîm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince Baş Muhâsebe'ye kayd ile mübâşeret için sûreti verilmek fermân buyurulmağın mûcebince kayd olunup efendi-yi mûmâ-ileyh hazretleri ma'rifetiyle ebniye-i mezkûrun müceddeden inşâsına mübâşeret için sûret verilmiştir.

Fî 8 M. sene 1242.

Şamlar köyü yakınında Domuz deresi üzerine
yapılması kararlaştırılan benden inşaat
masrafları
12 Ağustos 1826

Berây-ı keşf-i inşâ-i ebniye-i dîvâr-ı bend-i âb der kurb-i baruthâne			
Âzâdlu Baruthânesi civârında Şamlar karyesi kurbunda ve Domuz deresi derûnunda sarp bayır önüne evvel emrde lağımciyân ve Hırvat istihdâmıyla seng kesim ve ba'zan beyâz kat' ve türâb hafriyle bend temeli inşâsı			
Tûlen 185 050 055	Arzan 20 10 10	Kadden 06 Taban mahalli 12 Koltuk 12 Diğer koltuk	
Terbî'î 34800 x fî 75 2610000			
Mahall-i mahfer derûnunda taş ve kireç ve kumu bir sâ'at mesâfeden kat' ve hafr ve sarf olarak nakl birle hâlis harc ve kebîr taş ile memzûc zemîne müsâvî olunca tokmak darbiyla rıhtım temel inşâsı			
Tûlen 185 050 055	Arzan 20 10 10	Kadden 06 12 12	
Terbî'î 34800 x fî 840 29232000			
Temel-i mezkûr üzerine tahtı iktizâsı üzre kazık iskaralı zîri on iki arşûn ve bâlâsı yedi arşûn yüz tarafı gizli hatıl ve peştevânlı kumlu harçla memzûc seng-i mezkûr tarîkleriyle memlû' bir vechi derz ve derûnu horasan sıvalı iskariyyeli kârgîr bend dîvârı inşâsı			
Tûlen 185 050 055	Arzan 9.5 9.5 9.5	Kadden 22 10 10	
Terbî'î 48640 x fî 840 40857600			
Bend-i mezkûr üzerine tahtı harçlı üzeri seng-i beyâz battâl pehlûsünden yonma birbirine mümtezic ve imtizâcları derzli som döşeme inşâsı			
Tûlen 190	Arzan 7	Kadden 0	
Terbî'î 1330 x fî 1500 1995000			
Bend-i mezkûrun ön tarafına rıhtım-ı mezkûr üzerinden kesb-i metânet için battâl seng-i mezkûr tomruğundan hâlis harçla memzûc köşeli yonmalı kârgîr iskariyye pâyeler inşâsı			
Kıntâr 6	Beheri		
	Tûlen 8	Arzan 4	Kadden 12
Terbî'î 2304 x fî 840 1935360			
Yekûn 76629960 638583 gurus			

Şamlar köyü yakınında yapılması kararlaştırılan
bendden baruthaneye yapılacak olan lağım ile
baruthanede inşa olunacak havuzun inşaat masrafları
12 Ağustos 1826

Berây-ı keşf-i inşâ'-i lağım-ı cedîd der-kurbı baruthâne		
Bend-i mezkûrdan baruthâneye gelince cebel böğründen seng-i beyâz ve kesme kat'ı ve ba'zan türâb hafriyla handek güşâdlı tahtı hâlis harçla battâl seng-i mezkûr tomruğundan memzûc rıhtımlı üzeri tarafeyni bir tarafı on sekiz parmak ve dış tarafı bir arşûn arzında kârgîr civârlı üzeri taş tolos kemerli derûnu horasan sıvalı legün kalaylı bir buçuk arşûn arzında saçaklı kebîr lağım inşâsı		
Tûlânî 9356 x fî 4200 39395200	Beheri	
	Tûlen 3	Kadden 3
Bend-i mezkûrun lağımları nihâyesinden baruthâne derûnunda hatab anbarı ta'bîr olunur mevki'e hafr-i esâs tahtı rıhtım temelli üzerinin nısf mikdârı tabanı çiftçe divârlı ve nısf-ı âharı çâr kûşe pâyeli üzeri tuğladan kavisli üzeri rıhtım tesviyeli tarafeyni kârgîr divârlı üzeri ba'zan timur bağlamalı battâl seng-i mezkûr pehlûsünden yonma ve kapaklı kârgîr derzli kemer inşâsı		
Tûlânî 260	Arzan 4.5	Kadden 10
Terbî'î 11700 3900 mahber mahalli 7800 x fî 840 6552000		

Zikr olunan lağımlar beynlerinde dere mahallerine tahtı temelli ve kemerli üzeri lağımlı tarafeyni derzli ve badanalı derûnu horasan sıvalı ıskara kemerler inşâsı		
Tûlen 96	Arzan 3	Kadden 4
Terbî'î 1152 x fî 840 825120		
Yekûn Aded 46772320 389769 guruş, 40 para.		
Berây-ı keşf-i imlâ'-i tûrâb der derûn-ı bend-i mezkûr		
Bend-i mezkûrun derûnunda râkid olacak su horasana çıkınca hamûle-i âbdan vikâye için hasbe'l-iktizâ kurbunda olan çalı cebeller üzerlerinden hafr ve derûn-ı bende divâr önüne nakl ve imlâsı		
Tûlen 300	Arzan 170	Kadden 6 Tansîfen
Terbî'î 306000 x fî 60 18360000 153000 guruş		
Berây-ı keşf-i inşâ'-i havz-ı cedîd der dâhil-i baruthâne-i mezkûr		
Baruthâne-i mezkûr derûnunda tef'îm? olunan mahalli hafr-ı esâs ile tahtı dolapdan kazık ve ıskaralı üzeri taşı cedîd ile kumlu harçla memzûc kûşeleri yonma vechi derzli dört kûşe olarak havz tabanına çıkınca kârgîr rıhtım inşâsı		
Tûlen 20	Arzan 19	Kadden 11
Terbî'î 4180 x fî 840 3511200		

Rıhtım-ı mezkûr üzerinin etrâfına tarafeyni vechleri seng-i küfegi çift tabanından yonma yüzlü derûnu kârgîr imlâlı ve havz derzli som döşemeli divâr üzeri kezâlik döşemeli legün kalaylı kadîmî misillü havz-ı cedîd inşâsı		
Tûlen 55	Arzan 2	Kadden 13
Terbî'î 620 x fî 1500 930000		
Havz-ı mezkûr tahtında hafr-ı esâs ile tahtı kezâlik ıskara ve kazıklı üzeri zemîne müsâvî olunca kârgîr temelli üzeri etrâfları timur zebâne ve kurşun ile rabtlı seng-i küfekîden yonmalı som dîvâzlı üzeri peşkûn misillü nîm kemerli vasatı hâlî olarak tarafeyni som badanalı resm-i kadîmî üzre doğrama timur çift kanadlı kapulu harç evi inşâsı		
Tûlen 13	Arzan 6	Kadden 13
Terbî'î 78 x fî 12000 936000		
Yekûn Aded 5377200 44810 guruş		

سنة الف و مائة و ثمان و عشرين

بارونجات: زهر درون تن حوض منهد او کینه جفا پس ایله اطراف اربعه سی مقفیه مساوی الیخ کار کرد و یواری
اندکی ایرنگید چو مغذیه بفره طیان و نیم از خون بزرگشلی اوزری کذلک جیون مفرص و خوشا قی جفته
قیه نطقه مریخی بد قوی بسیار صوفی قود کلاه بون مقفی تحق سوره بچون قوی قی قی بشته ایله بعضی
طوانی صوم سوره و یوزر برنده و بید جام بشته جابویه ایله بچون قی و کذلک سوره دگر قی قود و ده
جفته خال ایله ایلی عدد قوی و درون ششخام طوعی و کوشیده و صوم قانونی
دروننده حوض جیون ایچون طانی نر و ایلی حون بیرون بیاض صود و یوزر
سرم قبی اوزر جفتخام ایله سی انشای

طبرستان
عمر
نور

255

ایم. محمد ارفغ اوزی قوشون بوشلی
تحت صولی کاریدونی صجاد ایش

بند اول	مقدور جدید مصارف	
بند دوم	مقدور لغزای مصارف	۶۴۸۵۸۴
بند سوم	مقدور تراب املائی مصارف	۴۸۹۷۶۹
بند چهارم	مقدور حقین و حقوق اوی مصارف	۱۰۴۰۰۰
بند پنجم	مقدور حوائج الهیه مصارف	۲۴۸۱۰
بند ششم	مقدور حوائج الیه مصارف	۴۱۲۱۰

۲۸۴۱.
۱۲۶۵۵۵

۳۰۴۸
۰۴۷۱

۲۹۰۰

اشیا و ازم جمع و جلد و ادوات سازه ازین معاصر با اخبار اوتم سیمو

Baruthanede yapılacak havuz, Şamlar köyü
yakınında yapılması kararlaştırılan bend ile
buradan baruthaneye yapılacak olan lağımın
inşaat masrafları
12 Ağustos 1826

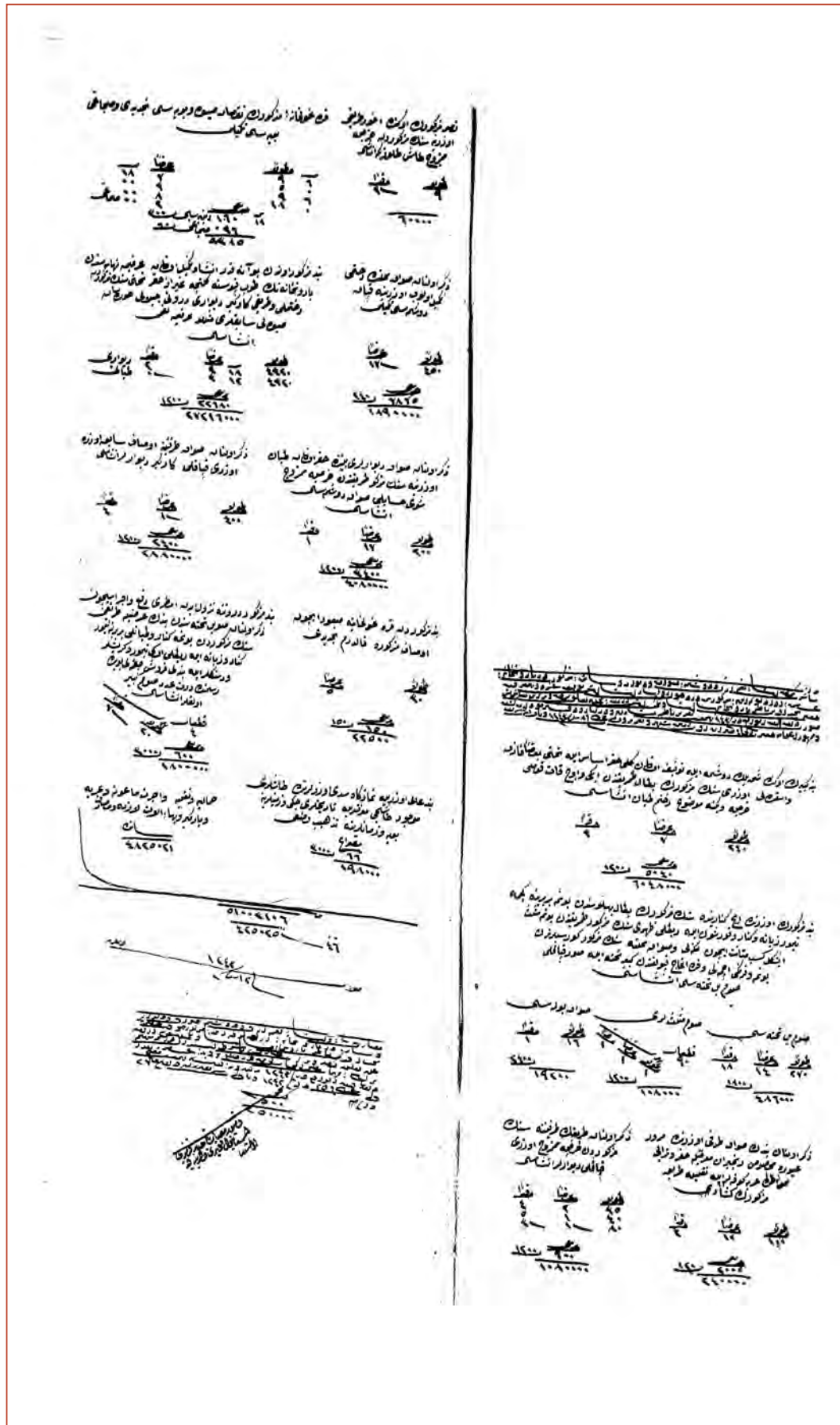
Berây-ı keşf-i inşâ'-i ebniye-i çarh hane-i cedîd der ensâl-i havz-ı mezkûr		
Baruthâne-i mezkûr derûnunda havz-ı mezkûr önüne hafr-ı esâs ile etrâf-ı erba'ası sakfa müsâvî olunca kârgîr divârlı üzeri İznikmîd çubuğundan yatırma taban ve nîm arşûnda bir kirişli üzeri kezâlik çubukdan mikrâs ve kuşaklı çifte kızaklıktan mertekli bend kapusu siyâh sulu kurşun pûşîde sakıflı tahtı serek biçmesinden kaplı kaval şişe ile baskı tavanlı som söke ve timur barmaklık ve âyine câm ve mîşe çârçûbe ile pencereli ve kezâlik süve ve kemerli doğrama çifte kanad ile iki aded kapulu derûnu şeşhâne tuğlası döşemeli ve som fânûslu derûnundan havza su'ûd için taş nerdübânlı derûn [u] bîrûnu beyâz siva ve boyalı resm-i kadîmi üzre çarhhâne ebniyesi inşâsı		
Tûlen 50	Arzan 15	Kadden 8?
Terbî'î 750 78 672 x fî 6000 4032000		
Ebniye-i mezkûr etrâfında üzeri kurşun pûşîdeli tahtı sıvalı kârgîr oluk saçak inşâsı		Yekûn Aded 4593600 38280 guruş
Tûlen 100x fî 1800 180000	Arzan 0.5	
Yekûn Aded		
Bend-i evvelde mezkûr bend-i cedîd masârifi	638583 guruş	
Bend-i sânde muharrer lağımları masârifi	389769 guruş, 40 para	
Bend-i sâlisde mastûr türâb imlâsı masârifi	153000 guruş	
Bend-i râbî'de mezbûr havz ve çarh evi masârifi	044810 guruş	
Bend-i hâmisde mukayyed çarhhâne ebniyesi masârifi	038280 guruş	
[Toplam]	1264442 guruş	
	Lüzûmu	Küsûr
İnşa olunacak harçlar ve edevât-ı sâ'irelerinin masârifi bi-ihbâr-ı Usta Simon	2528 0371 2900	442 058 000

BOA, MAD.d, 8958, s. 174

Tamamlanan Azadlu su bendi duvarı ile
beraber yapılmak üzere planlanan harkın
yapımının ilkbahara ertelendiği ancak zamanı
geldiğinde inşaata başlayabilmek için lazım olan
malzemenin şimdiden temin edilmesi gerektiği
28 Şubat 1828

Baruthâneler nâzırı sa'âdetlü atûfetlü Necîb Efendi hazretlerinin Azadlu Baruthâne-i Âmiresi'nde me'mûr-ı inşâsı olduğu su bendi duvarı resîde-i hüsn-i hitâm olarak fakat yapılmakda olan harkın bakıyyesi bi-mennihi te'âlâ evvel bahârda inşâ olunmak üzere şimdilik terk olunmuş olduğundan me'mûrîn ma'rifetleriyle tanzîm ve terkîm ile takdîm olunan bir kît'a keşf defteri zeylinde gösterildiği üzere masârifâtı lede'l-hesâb sekiz yüz elli kîse küsûr yirmi beş buçuk guruşa resîde olacağı tebeyyün olunmuş olmağla bu takdîrce hark-ı mezkûrun evvel baharda yapılacak mahalleri- nin levâzımını bir taraftan tehyie ile ve vakt-ı zamânı duhûlünde inşâyâ mübâşeret ve müddet-i kalîlede tekmîline müsâra'ât edilmek üzere şimdiden nâzır-ı mûmâ-ileyh tarafına bir kît'a mübâşeret sûreti i'tâ olunmak iktizâ eylediğini Şehremîni sa'âdetlü atûfetlü efendi hazretleri memhûren i'lâm etmeleriyle ber-mûceb-i i'lâm sûret i'tâsı muktezâ-yı maslahat idüğü bâ-takrîr lede'l-arz ebniye-i mezkûrenin mübâşeret sûreti i'tâsı tanzîm olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince kayd olunub ebniye-i mezkûrun evvel bahar duhûlünde inşâsına mübâşeret etmeleri nâzır-ı mûşârun-ileyh hazretleri tarafından işbu sûret fermân.

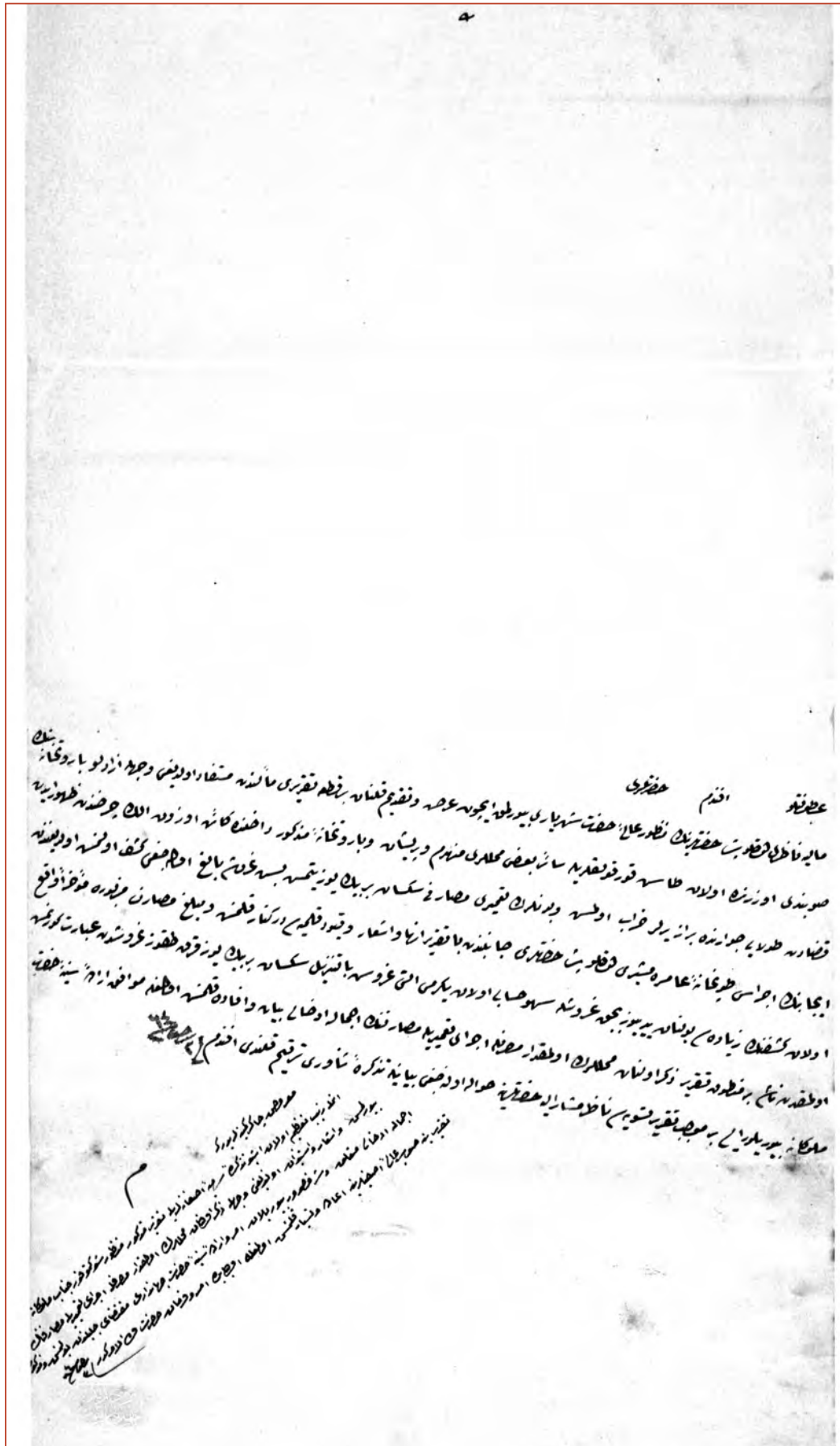
Şamlar köyü yakınında yapılması kararlaştırılan bendin çevresine yapılan yapıların inşaat masrafları 18 Haziran 1828

Berây-ı mübâşeret kerden-i inşâ'-i lağım-ı ark ve döşeme-i savak ve divâr vesâ'ire-i mezkûrîn der Baruthâne-i Âmire-i Âzâdlu ki, ebniye-i mezkûrîn der-civâr-ı kurâhâ bâ-işâret-i tevfk-şüde ve be-ma'rifet-i hazret-i Necib Efendi nâzır-ı baruthânehâ inşâ' ve tekmîleş irâde-i aliyye ta'alluk bûde ve berây-ı mübâşeret sûret dâde fermûde el-vâkı' 5 Z. sene [1]243 ber mûceb-i takrîr-i nâzır-ı müşârun-ileyh ve der-kenâr ve defter-i müfredât-ı keşf ve memhûr i'lâm-ı hazret-i el-Hâcc Hayrullah Efendi emîn-i şehir ve takrîr ve fermân-ı âlî fî 8 Ş. sene 1243 ve bâ fermân-ı şerîf							
Bend-i kebîrin önünde şimdilik döşeme ile tevkîf olunan küllî hafr-ı esâs ile tahtı ba'zan kazık ve ıskaralı üzeri seng-i mezkûrun battâl tomruğundan iki ve üç kat kumlu harçla ve bekine mevzû' rıhtım taban inşâsı							
Tûlen 240			Arzan 7			Kadden 3	
Terbî'î 5040 x fî 1200 6048000							
Bend-i mezkûrun üzerinde iç kenârında seng-i mezkûrun battâl pehlûsundan yonma birbirine geçme timur zebâne ve kenâr ve kurşun ile rabtlı zahır seng-i mezkûr tomruğundan yonma müsellesü'ş-şekil kesb-i metânet içün mengene ve savak mahalline seng-i mezkûr kürsilerinden yonma ve Frengî açmalı ve karaağaç kapuluğundan kebîr tahta ile sur kapaklı som bel tahtası inşâsı							
Som bel tahtası			Som müsellesleri			Savak bölmesi	
			Kıta'ât 90				
Tûlen 270	Arzan 14	Kadden 18	Tûlen 1	Arzan 1	Kadden 1	Tûlen 16	Kadden 1
486000 Fî 1800			4108000 Fî 1200			419200 Fî 2400	
Zikr olunan bendin savak tarafı üzerinde mürûr [u] ubûra mahsûs rencberân ma'rifetiyle hafr ve türâbı mahall-i âhara araba küfeler ile nakliyle tarîk-i mezkûrun gûşâdı				Zikr olunan tarîkin tarafeynine seng-i mezkûrdan harçla memzûc üzeri kapaklı divârlar inşâsı			
Tûlen 11	Arzan 12	Kadden 3	Tûlen 35 40 80	Arzan 2 1 1.5	Kadden 4 5 3.5		
Terbî'î 2000 x fî 120 240000				Terbî'î 900 x fî 1200 108000			

Kasr-ı mezkûrun önünde ahur tarîki üzerine seng-i mezkûrdan harçla memzûc taş tolos inşâsı			Karakolhâne-i mezkûrun noksân siva ve boyası tecdîdi ve saçağı bakıyyesi tekmîli			
Tûlen 9		Kadden 3,5	Tûlen 9 5 9 18	Fî 6 0 6 0	Arzan 3 3 8 2	Fî 18 00 00 00 Saçağı
60000			Terbî'î 1060 18 Ebniyesi fî 300 036 Saçağı fî 60 5384			
Zikr olunan savak mahallinde rıhtımı tekmîl olup üzerine kapak döşemesi tekmîli			Bend-i mezkûr evvelinden bu âna kadar inşâ ve tekmîl olunan arkın nihâyesinden baruthânenin topkapsuna gelince gayr-ı ez hafr-ı tahtı seng-i mezkûrdan rıhtımlı ve tarîkî kârgîr divârı derûnu cilâlî horasan sıvalı sâbıkları misillü arkın lağımı inşâsı			
Tûlen 450		Arzan 17,5	Tûlen 4320 4320	Arzan 3 18 s. 3 12 s.		Kadden 2 0,5 Divârı
Terbî'î 7875 x fî 240 1890000			Terbî'î 22680 x fî 1200 27216000			
Zikr olunan savak duvarları beyinde hafr olunan taban üzerine seng-i mezkûr tarîkinden harçla memzûc şûy hisâblı savak döşemesi inşâsı			Zikr olunan savak tarafına evsâf-ı sâbık üzre üzeri kapaklı kârgîr divârlar inşâsı			
Tûlen 200	Arzan 17	Kadden 1	Tûlen 400	Arzan 1,5		Arzan 1,5
Terbî'î 3400 x fî 1200 4080000			Terbî'î 2400 x fî 1200 2880000			
Bend-i mezkûrdan karagolhâneye su'ûd içün evsâf-ı mezkûre kaldırım tecdîdi			Bend-i mezkûr derûnuna nüzûl iden emt[â]rî def' ve icrâsı içün zikr olunan suyun tahtasından bendin arzıyla tarîkî seng-i mezkûrdan yonma kenâr ve tabanlı birbirine timur kenâr ve zebâne ile rabtlı önü timur ve kirişler ve destekler ile bendli fûrûş çıkmalı boyra resminde dört aded som kebîr oluklar inşâsı			
			Kıta'ât 4			
Tûlen 30		Arzan 5	Beheri			
			Tûlen 20		Kadden 7,5	
Terbî'î 150 x fî 150 22500			Terbî'î 600 x fî 3000 1800000			

Bend-i âli üzerine namâzgâh seddi üzerlerinde taşları mevcûd taşçı ma'rifetleriyle târîhleri çeki ve zemînlerine boya ve zemânlarına tezhîb vaz'ı	Hammâliye ve nakliye ve ücret-i mâ'ûne ve araba ve bârgîr ve bahâ-i âlât-ı lâzime ve masârif
Mısrâ' 66 x fî 3000 198000	Sâ'ire 4825021
Yekûn 51003106 425025,5 guruş, 46 para	
Sûret-dâde Fî 12 Ş. sene 1243.	
Masârif-i binâ' ve inşâ'-i lağım ark ve döşeme savak ve divâr ve sâ'ir der baruthâne-i Âzâdlu ki ebniye-i mezkûr be- ma'rifet-i hazret-i Necib Efendi nâzır-ı baruthânehâ inşâ' ve tekmîl-i savak-ı evrâk-ı aliyye ta'alluk kerdin ve berây-ı masârif bâ-şart-ı istibdâl-i kavâ'im-i sehm berây-ı mühimmât-ı ebniye-i dökümhâne in kadar meblağ dâde fermûde el-vâkı' der sene 1243 tezkire hazîne-nüvîşte ber-mûceb-i fermân-ı âlî. Fî 25 Za. sene 1243 ve bâ fermân-ı şerîf tezkire dâde fî 27 Z. minh.	
Kîse 500 250000 guruş	
<i>Mahsûb kûsûr masârifî cedîd kırmızı İstanbul ta'mîri defterine kayd olunmuşdur.</i>	

Azadlu Baruthanesi bendinin harap olan taş korkulukları ve bazı mahalleri ile baruthanede meydana gelen kazadan dolayı yıkılan bazı mahallerin tamiri hakkında padişah emri 5 Haziran 1848

Atûfetlû efendim hazretleri

Mâliye nâzırı devletlû paşa hazretlerinin manzûr-ı âlî-i hazret-i şehriyârî buyurulmak içün arz ve takdîm kılınan bir kît'a takrîri meâlinden müstefâd olduğu vecihle Azadlu Baruthânesi'nin su bendi üzerinde olan taş korkuluklarıyla sâir ba'zı mahalleri münhedim ve perîşân ve baruthâne-i mezkûr dâhilinde kâin uzun elek çarhından zuhûr eden kazâdan dolayı civârında biraz yerler harâb olmuş ve bunların ta'mîri masârıfı seksen bir bin yüz yetmiş beş guruşa bâliğ olacağı keşf olunmuş olduğundan icbâbının icrâsı Tophâne-i Âmire müşîri devletlû paşa hazretleri cânibinden bâ-takrîr inhâ ve iş'âr ve kuyûd-ı kalemiyyesi derkenâr kılınmış ve meblağ-ı masârıf-ı mezbûre muahharan vâkı' olan keşfinin ziyâdesi bulunan yedi yüz buçuk guruşla sehv-i hesâbı olan yirmi altı guruş bi't-tenzîl seksen bir bin yüz kırk dokuz guruş-dan ibâret görünmüş olmakdan nâşi ber-mantûk-ı takrîr zikr olunan mahallerin ol mikdâr masrafla icrâ-yı ta'mîriyle masârıfının icmâle idhâli beyân ve ifâde kılınmış olmağla muvâfık-ı irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne buyurulur ise ber-mûceb-i takrîr tesviyesi nâzır-ı müşârun-ileyh hazretlerine havâle olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 2 Receb sene [12]64.

M.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Enmel- zîb-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiyye-i âsafâneleriyle takrîr-i mezkûr manzûr-ı şevket-mevfûr-ı cenâb-ı mülûkâne buyurulmuş ve iş'âr ve istîzân olunduğu vechile zikr olunan mahallerin ol mikdâr masrafla icrâ-yı ta'mîriyle masârıfının icmâle idhâli müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr ü irâde-i seniyye-i hazret-i cihândârî muktezâ-yı celîlinden bulunmuş ve mezkûr takrîri yine savb-ı âlî-i âsafîlerine i'âde ve tesyâr kılınmış olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 3 Receb sene [12]64.

(Mühür)

Azadlu bendinden baruthaneye kadar olan su kanalının tamir ve temizlenmesi hakkında 24 Aralık 1848

Takrîr

Fî 28 M. sene [12]65.

Tophâne-i Âmire müşîri devletlû paşa hazretlerinin fermân-ı sâmilîleriyle savb-ı çâkerîye havâle buyurulan bir kıt'a takrîrinde Azadlu bendinden baruthâneye gelince su harkının ta'mîr ve tathîriyle baruthâne-i mezkûr su dolablarının ve ba'zı mahâll-i lâzîmenin termîmi zımında Ebniye-i Hâssa müdîri sa'âdetlû efendi bendeleri tarafından me'mûr irsâliyle lede'l-keşf ve'l-mu'âyene mahall-i merkûmenin masârif-ı ta'mîr ve tathîri seksen bir bin dokuz yüz otuz dört guruşa resîde olacağını mübeyyin tanzîm olunan defteri takdîm kılınmış ve mahall-i merkûmenin tanzîm ve tesviyesi lâzîmeden bulunmuş olduğu beyânıyla icbâbının icrâsı husûsu inhâ ve iş'âr ve masârif-ı lâzîmenin gayr-i ez sehv-i hesâb seksen bir bin yedi yüz yirmi dört guruşa resîde olub masârifât muhâsebesine hesâb derkenâr olunmuş olmağla ber-mantûk-ı takrîr mahall-i merkûmenin mezkûru'l-mikdâr masrafla ta'mîr ve tathîri muvâfık-ı irâde-i aliyyeleri buyurulduğu hâlde masârifı mikdâr-ı mezkûru tecâvüz etmemek ve eder ise ziyâdesi hazînece kabûl kılınmamak ve bi't-tasarruf daha aşağı masrafla vücûda getirilmek ve hitâmında masârifının sâbıkları misillü baruthâneler icmâline idhâliyçün müfredât defteri takdîm olunmak şartıyla müşîr-i müşâr-un-ileyh hazretleri ma'rifetiyle ta'mîr ve tathîrine mübâşeret olunmak içün muhâsebeye emr ü fermân tahrîriyle tesviyesine ibtidâr olunacağı.

Azadlu Baruthanesi bendinin yanında da barut üretebilmek için bend yanında yapılan dibeklerle bazı mahallerin tamir masrafına dair 17 Mart 1850

Tophâne-i Âmire müşîri devletlû, atûfetlû paşa hazretlerinin işbu takrîri me'âli Âzâdlu Baruthâne-i Âmiresi'nin bend nezdinde kâ'in iki bâb dibeğiyle sâ'ir ba'z-ı mahallerin keşf mûcebince 385973 gurûş masrafla nezâret ve ma'rifetle-riyle inşâsı husûsuna mukaddemce irâde-i seniyye müteallık buyurulmuş ve meblağ-ı mezbûrun mâh-be-mâh ellışer bin gurûşdan üç yük elli bin gurûşun sûretleri verilmiş ise de kusûr 35973 gurûş kalmış ve ebniye-i merkûme ber mûceb-i keşf tamâmen inşâ olunmuş olup fakat civârında tensîb olunan mahalle inşâsı dâhil-i sûret bulunan yüz on zirâ' terbi'inde deve ahûru masârifinde dokuz bin gurûş sehv-i hisâb görünmüş ve sûret-i mezkûr merbûtan takdîm kılınmış olduğundan bahsle icâbının icrâsiyla ma'a sehv-i hisâb 44973 gurûşun i'âdesi husûsunu ifâdeden ibâret olup ve keyfiyyet ebniye meclisine lede'l-havâle mahsûs me'mûrlar irsâl olunarak bi'l-keşf kâffe-i masârif-i ta'miriyyesi gay-r-ı ez-fazla ve enkâz 394973 gurûşa bâliğ olduğu ve derûn-ı takrîrde muharrer deve ahûru ebniyesinin etrâf-ı erba'ası taş divârlı ve üzeri müceddeden kiremid pûşîdeli musakkaf olarak teferru'âtıyla yeniden inşâ olunmak üzere bir zirâ'ına doksana gurûş fî'ât vaz' olunmuş olduğu hâlde icrâ-yı tedkîkâtında bir zirâ'ı dokuzar gurûşdan hisâb olunarak verilen mübâşeret sûretinde 9000 gurûş sehv-i tenzîl olup ancak asl keşf-i evvel masârif-i ise ber minvâl-i muharrer 394973 gurûş idûğüne binâ'en ber mûceb-i takrîr kusûr matlûb görünen 44973 gurûşun i'âdesi lâzımeden bulunduğu meclis-i mezbûr cânibinden bi't-tanzîm merbûtan takdîm olunan bir kıt'a keşf-i sâni defteri zîrinde i'lâm ve ifâde kılındığından icrâ-yı icâbı menût-ı re'y-i nezâret-penâhîleri idûğü ticâret nazırı devletlû paşa hazretlerinin i'lâmından nümâyân olmuş ve husûs-ı mezbûr meclis-i mezkûrun iş'ârı vechle olmayup ebniye-i mezkûrenin mukaddemki keşfinde 112 zirâ' olarak ahûr-ı mezkûrun be-her zirâ'ı dokuzar gurûşdan 1080 gurûş masrafla inşâ olunacağı murakkam olarak hisâbı doğru olup tenzîl olunan mezkûr 9000 gurûş top yekûnda olan sehv demek idûğü ve binâ-berîn sehv-i mezkûr ol-vakt nizâmı vechle ba'de't-tenzîl mahall-i mezkûre kusûr 385973 gurûş masrafla müşîr-i müşârun-ileyh hazretleri ma'rifetiyle inşâ olunmak üzere mübâşeretleri için başka ve masârif-i merkûmeye mahsûben ale'l-hisâb olarak tevârih-i muhtelif ile 350000 gurûşun hazîne-i merkûmdan i'tâsı için başka başka verilen sûretler bâlâ-yı der-kenârda gösterilmiş ve masârif-i merkûme bu def'aki keşf defteri mûcebince hisâb olundukda gay-r-ı ez tenzîlât 394973 gurûşa bâliğ olup masârif-i merkûme ale'l-hisâb mezkûrle lede'l-muvâzene 44973 gurûş müşîr-i müşârun-ileyh hazretlerinin kusûr matlûbu göründüğü ve meblağ-ı mezbûrdan 35973 gurûşun keşf-i evveline nazaran i'tâsı lâzım gelüp 9000 gurûş dahî mezkûr ebniye meclisinin mukaddemki sehv ve hatâsından neş'et eylediği bu kerre tebeyyün eylediğinden ber mantûk-ı i'lâm ifâsı re'y-i âliye menût mevâddan göründüğü zîr-i cerâ'ide ziyâde vechle gösterilmiş olmağla bu sûretde ber mantûk-ı takrîr ve i'lâm ve defter-i keşf hisâb kılındığı üzere mezkûr 44973 gurûş kâmilten altmış altı senesi ebniye tertîbinden olarak mâliye hazînesine i'tâsı için sûreti tahrîren re'y-i âliye menûtdur. Fermân.

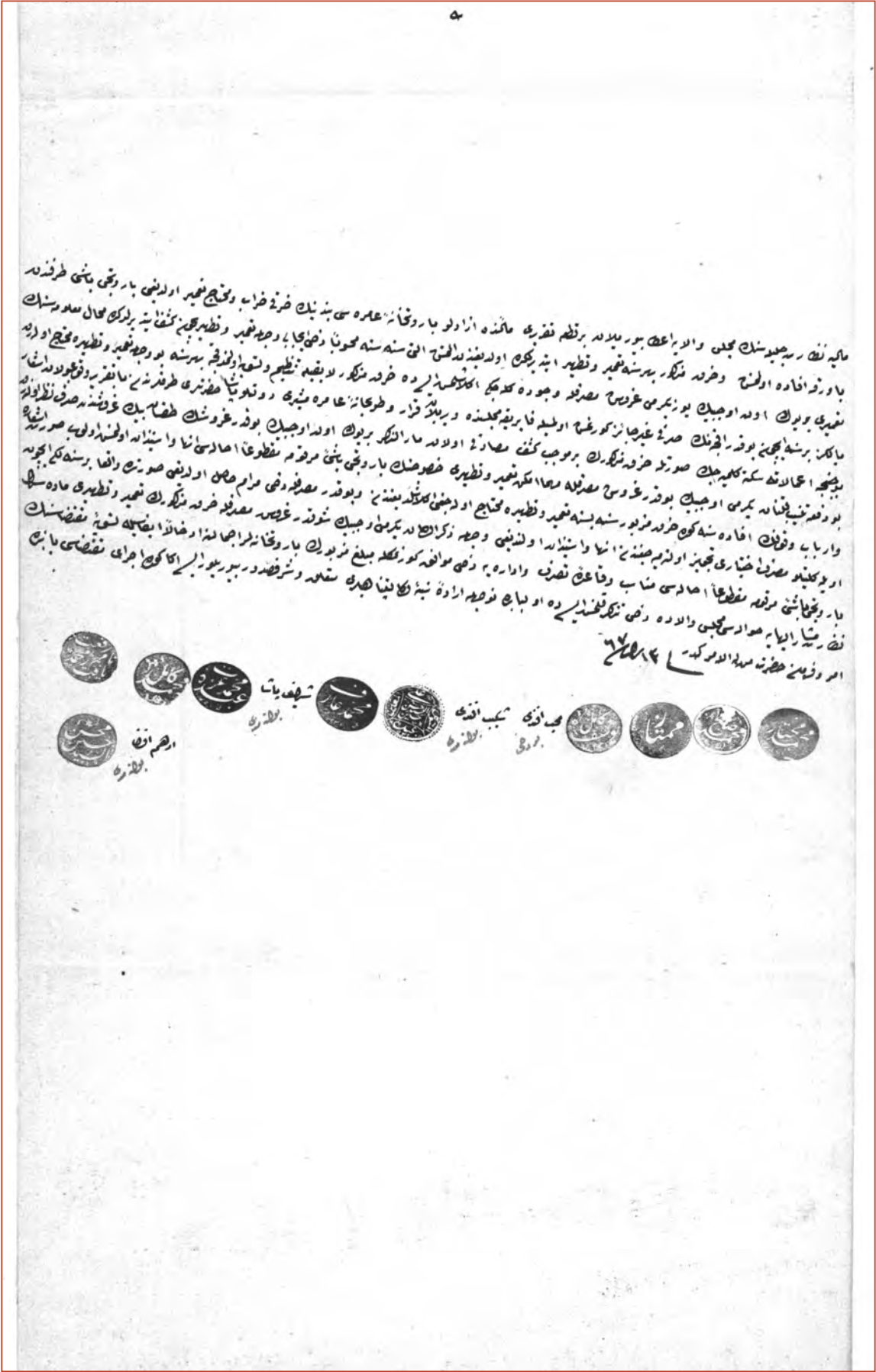
Azadlu Baruthanesi bendinin harkı harap olduğundan harkın Barutçubaşı tarafından tamir ve temizliğinin yaptırılması

2 Aralık 1850

Fi 27 M. sene [12]67, Cemil Bey

Azadlu Baruthâne-i Âmiresi bendinin harkı harâb ve muhtâc-ı ta'mîr olduğu Barutçubaşı kulları tarafından bâ-varaka ifâde olunmuş ve hark-ı mezbûr beher sene ta'mîr ve tastîr etdirilmekte olduğundan altmış altı senesine mahsûben dahi icbâbı vechile ta'mîr ve tathîri zımında keşf etdirilerek masârif-ı vâkı'asının ber-sâbık Baruthâne-i Âmireler icmâline idhâli lâzım geleceği muhâsebe derkenârında gösterilerek varaka-i merkûme bâ-re'y-i hazret-i müşîrî takdîm kılınmış olduğu beyânıyla icbâb eden ilmühaberlerinin i'tâsı husûsu Tophâne-i Âmire nâzırı sa'âdetlü beyefendi hazretleri tarafından mukaddemâ bâ-takrîr inhâ ve Ebniye Meclisi'nden me'mûr-ı mahsûs irsâliyle keşf ü mu'âyene etdirildikde mahall-i merkûmenin ta'mîri bir yük on üç bin yüz yirmi guruş masrafla vücûda geleceği tebeyyün ederek ol bâbda meclis-i mezbûrdan tanzîm olunan bir kî't'a keşf defteri takdîm kılındığı Ticâret mu'âvini sa'âdetlü efendi bendeleri tarafından bâ-i'lâm ifâde ve inbâ olunmuş ise de hark-ı mezbûr lâyıkiyle tanzîm ve tesviye olunmadıkça beher sene bu vechile ta'mîr ve tathîre muhtâc olarak yalnız bir sene için bu kadar akçenin sarfı gayr-i câiz görünmüş olduğundan sene-i mezkûre i'mâlâtına sekte gelmeyecek sûrette hark-ı mezkûrun yirmi üç bin bu kadar guruş sarfıyla mehmâ-emken ta'mîr ve tathîri husûsunun maktû'a rabtı ve kusûr doksan bin guruşdan sarf-ı nazar olunması tensîb olunarak ol vechile tesviyesi kararlaştırılmış olduğu fabrika meclisinden bâ-müzekkere ifâde ve ol vechile hark-ı mezkûr ta'mîr ve tathîrinin Barutçubaşı mersûma ber-vech-i maktû' ihâleten tesviyesi nezd-i hazret-i müşîrîde bi't-tensîb evrâk-ı mezkûre takdîm ve itâre kılınmış olduğu beyânıyla iktizâsının icrâsı husûsu nâzır-ı müşârûn-ileyh hazretlerinin mu'ahharan takdîm etmiş olduğu diğer bir kî't'a takrîrinde inhâ ve iş'âr ve ol vechile tesviyesi tensîb ve irâde buyurulduğu hâlde hark-ı mezkûrun keşf-i masârifı olan meblağ-ı mezbûr bir yük on üç bin bu kadar guruşun doksan bin guruşundan sarf-ı nazarla bu def'a tensîb kılınan yirmi üç bin yüz yirmi guruş masrafla ta'mîr ve tathîri husûsunun Barutçubaşı-i mersûma maktû'an ihâlesiyle meblağ-ı mezbûrun baruthâneye icmâline ve hâlen ibkâsı zımında Tophâne-i Âmire muhâsebesine ilmühaberinin terkîmi lâzım geleceği masârifât muhâsebesinden derkenâr olunmuş olmağın ol vechile tesviyesi muvâfık-ı emr ü irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhileri buyurulduğu hâlde icrâ-yı icbâbına ibtidâr olunacağı muhât.

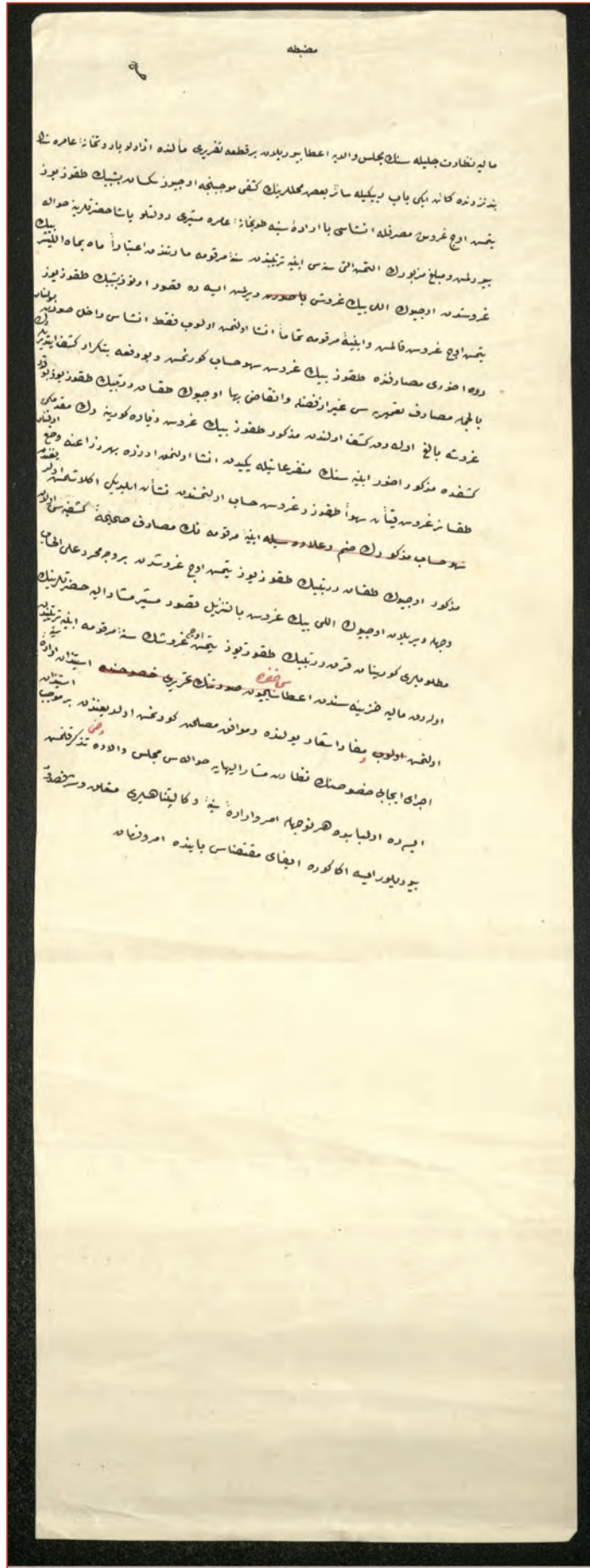
Azadlu Baruthanesi bendinin su kanalı harap olduğundan tamiratının acilen yapılması hususunda Meclis-i Vala mazbatası 13 Ocak 1851

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nin Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a takrîri meâlinde Azadlu Baruthâne-i Âmiresi bendinin harkı harâb ve muhtâc-ı ta'mîr olduğu barutçubaşı tarafından bâ-varaka ifâde olunmuş ve hark-ı mezkûr beher sene ta'mîr ve tathîr etdirilmekde olduğundan altmış altı senesine mahsûben dahi îcâbı vechile ta'mîr ve tathîr için keşf etdirildikde mahâll-i ma'lûmesini ta'mîri bir yük on üç bin yüz yirmi guruş masrafla vücûda geleceği anlaşılmış ise de hark-ı mezkûr lâyıkiyla tanzîm ve tesviye olunmadıkca beher sene bu vechile ta'mîr ve tathîre muhtâc olarak yalnız bir sene için bu kadar akçenin sarfı gayr-i câiz görünmüş olmasıyla fabrika meclisinde verilen karâr ve Tophâne-i Âmire müşîri devletlû paşa hazretleri tarafından bâ-takrir vukû' bulan iş'âr mûcebince i'mâlâta sekte gelmeyecek sûretle hark-ı mezkûrun ber-mûceb-i keşf masârıfı olan mâru'z-zikr bir yük on üç bin bu kadar guruşun doksan bin guruşundan sarf-ı nazar olunarak bu def'a tensîb kılınan yirmi üç bin bu kadar guruş masrafla mehmâ-emken ta'mîr ve tathîri husûsunun barutçubaşı-i merkûma maktû'an ihâlesi inhâ ve istîzân olunmuş olup sûret-i iş'âra ve erbâb- vukufun ifâdesine göre hark-ı mezbûn sene be-sene ta'mîr ve tathîre muhtâc olacağı anlaşıldığından bu kadar masrafla dahi merâm hâsıl olduğu sûretde vâkı'a bir seneliği için öyle külliyetli masraf ihtiyârî tecvîz olunamayacağından inhâ ve istîzân olunduğu vechile zikr olunan yirmi üç bin şu kadar guruş masrafla hark-ı mezkûrun ta'mîr ve tathîri mâddesinin barutçubaşı-i merkûma maktû'an ihâlesi münâsib ve kâ'ide-i tasarruf ve idâreye dahi muvâfık görümele meblağ-ı mezbûrun baruthâneler icmâlîne idhâlen îfâsıyla tesviye-i muktezâsının nezâret-i müşârun-ileyhâya havâlesi Meclis-i Vâlâ'da dahi tezekkür kılınmış ise de ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhîleri müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre icrâ-yı muktezâsı bâbında emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 13 Ra. sene [12]67.

(Mühürler)

BOA, MVL, 328/50

Azadlu Baruthanesi'nin Azadlu bendinde bulunan iki bâb dibeğiyle bazı mahallerinin tamiri hakkında Meclis-i Vala'nın mazbatası 8 Mart 1851

Mazbata

Mâliye Nezâret-i Celîlesi'nin Meclis-i Vâlâ'ya i'tâ buyurulan bir kıt'a takrîri meâlinde Azadlu Baruthâne-i Âmiresi'nin bend nezdinde kâin iki bâb dibeğiyle sâir ba'zı mahallerinin keşfi mücebine üç yüz seksen beş bin dokuz yüz yetmiş üç guruş masrafla inşâsı bâ-irâde-i seniyye Tophâne-i Âmire müşîri devletlü paşa hazretlerine havâle buyrulmuş ve meblağ-ı mezbûrun altmış altı senesi ebniye tertîbinden sene-i merkûme Martından i'tibâren mâh be-mâh ellîşer bin guruşdan üç yük elli bin guruş verilmiş ise de kusûr otuz beş bin dokuz yüz yetmiş üç guruş kalmış ve ebniye-i merkûme tamâmen inşâ olunmuş olub fakat inşâsı dâhil-i sûret bulunan deve ahuru masârifinde dokuz bin guruş sehv-i hesâb görünmüş ve bu def'a bi-tekrâr keşf etdirilerek bi'l-cümle masârif-ı ta'mîriyesi gayr-i ez fazla ve enkâz bahâ üç yük doksan dört bin dokuz yüz bu kadar guruşa bâliğ olarak keşf-i evvelinden mezkûr dokuz bin guruş ziyâde görünerek mukaddem ki keşifte mezkûr ahur ebniyesinin müteferri'âtıyla yeniden inşâ olunmak üzere beher zirâ'ına vaz' olunan doksana guruş fiyât sehven dokuzar guruş hesâb olunmasından neş'et eylediği anlaşılmış olduğundan ebniye-i merkûmenin masârif-ı sahîha-i keşfiyesi olan mezkûr üç yük doksan dört bin dokuz yüz yetmiş üç guruşdan ber vech-i muharrer ale'l-hesâb vechile verilen üç yük elli bin guruş bi't-tenzîl kusûr müşîr-i müşârun-ileyh hazretlerinin matlûbları görünen kırk dört bin dokuz yüz yetmiş üç guruşun sene-i merkûme ebniye tertîbinden olarak Mâliye hazînesinden i'tâsı hakkında istîzân-ı irâde-i seniyye olunmak ve müfâd-ı iş'âr yolunda ve muvâfık-ı maslahat görünmüş olduğundan ber-mûceb-i istîzân icrâ-yı icâbı husûsunun nezâret-i müşârun-ileyhâya havâlesi Meclis-i Vâlâ'da dahi tezekkür kılınmış ise de ol bâbda her ne vechile emr ve irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhîleri müte'allik ve şeref-sudûr buyrulur ise ona göre ifâ-yı muktezâsı bâbında emr ü fermân

ŞAMLAR BENDİ

Şamlar Bendi ve göletin genel görünümü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Şamlar Bendi'nin genel görünümü
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Şamlar Bendi'nden bir kesit
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Şamlar Bendi'nden Azatlı Baruthanesi'ne su getiren kanal.
Yunus İnce, *Osmanlı Barut Üretim Teknolojisinde Modernleşme: Azatlı Baruthanesi (1794-1878)*, s. 188

ISPARTAKULE
TREN İSTASYONU
VE ÇEVRESİ

Cisrimustafapaşa'dan Çatalca'ya kadar
demiryolu güvenliğinin sağlanması için gecelere
trenlere jandarma konulması, Hadımköyü'nden
Ispartakule'ye kadar güvenliğin sağlandığı,
Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar ise
sorumluluğun Şehremaneti'ne ait olduğu
4 Kasım 1892

Dâhiliye Mektûbî Kalemi Müsevvedâtına Mahsûs Varakdır

Tesvîdi târîhi: Fî 20 Teşrîn-i evvel sene [1]308

Târîh-i tebyîz: Arabî 13 R. sene [1]310 ve Rûmî 22 Teşrîn-i evvel sene [1]308

Şehremânet-i Celîlesi'ne

Cisrimustafapaşa'dan Çatalca'ya kadar olan şimendüfer güzergâhında emniyet-i kâmile mevcûd ise de itmi'nân-ı tâm husûlû için geceleri trende birer zâbit ile on nefer muhafız irkâbı ve şimdiki hâlde Hadımköyü'nden ileride bir şübhe var ise onun izâlesi ve teferruât-ı sâiresi hakkında vâkı' olan iş'âr-ı âlî-i Seraskerî üzerine sebk eden teblîğe cevâben Çatalca Mutasarrıflığı'ndan alınan cevâbda sancağın her cihetinde olduğu gibi Hadımköy'den Ispartakule'ye kadar olan mahâllde dahi emniyet ve asâyiş mevcûd bulunduğu ve Ispartakule'den ilerisi emânet-i celîleleri idâresinde ve Küçükçekmece kazâsı dâhilinde olmasıyla oralara âid tedâbîr-i inzibâtıyyenin de ittihâz ve îfâsı lüzûmu gösterilmiş olmağla muktezâsının îfâsına himem-i aliyye-i âsafâneleri derkâr buyurulmak bâbında.

Fî 15 Teşrîn-i evvel sene [13]36, inhâ.

Kar yüzünden Küçükçekmece-Ispartakule ve Hadımköy-Çatalca arasında kalan trenlerin istasyonlarına çekildiği 26 Ocak 1893

Telgrafnâme

Mahall-i irsâli: Çatalca
Mevridî : Deraliye

Mâbeyn-i Hümâyûn-ı Cenâb-ı Mülûkâne Başkitâbet-i Celîlesi'ne

Küçükçekmece ile Ispartakule ve Hadımköy'le Çatalca arasında kaldıkları dün arz olunan trenlerden Küçükçekmece ile Ispartakule beyinde kalan trenin Hadımköy'ne ve Hadımköy ile Çatalca arasındaki trenin dahi Çatalca'ya muvâsâlat ederek hamdüliillâhi te'âlâ havaya güşâyış geldiğinden şimendüfer yoluna külliyetli amele sevkiyle trenlerin bugün muntazaman amed-şod edeceği me'mûl idüğü ma'rûzdur. Fermân.

Fî 14 Kânûn-ı sâni sene [1]308.

Çatalca mutasarrıfı
Cevâd

Rumeli demiryolunun güvenliğini sağlanması için Ispartakule, Taşburnu ve Küçükçekmece istasyonunda üç adet karakolun yapılması 29 Haziran 1896

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Sadâret
Amedî-i Dîvân-ı Hümâyûn
186

Atûfetlü efendim hazretleri

Rumeli şimendüfer hattının muhâfazasıçün inşâsı irâde-i seniyye-i hazret-i pâdişâhî muktezâ-yı âlîsinden olan karakolhânelerden Edirne Vilâyeti ile Çatalca Sancağı dâhilinde bulunanları inşâ olunmuş olduğundan bunlardan Küçükçekmece kazâsı dâhilinde bulunan demiryolu hattı boyunda Ispartakule ve Yarımbergos ile Nakkaş ve Menekşe çiftlikleri arasına tesâdüf eden üç mevki'de inşâsı lâzım gelen üç bâb karakolhânenin Şehremâneti Celîlesi'nce keşf ve münâkasası bi'l-icrâ on bir bin beş yüz gurusu da müte'ahhidleri uhdesinde takarrur etmiş olmasına mebnî zikr olunan üç bâb karakolhânededen birincisinin Ispartakule civârında ve şimendüfer hattının otuz altıncı kilometresi kurbunda ve ikincisinin Taşburnu denilen ve hattın yirmi yedinci kilometresine tesâdüf eden mahallinde ve üçüncüsünün Küçükçekmece istasyonunda yapılması ve meblağ-ı mezbûrun mahallince tedârik edilen i'âne akçesinden tesviye ve îfâsı husûsunun emânet-i müşârun-ileyhâya havâlesi husûsuna dâir taraf-ı vâlâ-yı Seraskerî'den vârid olan tezkire melfûfuyla arz ve takdîm kılınmış olmağla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı münîfi infâz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fî 13 Muharrem sene [1]314, fî 13 Haziran sene [1]312.

Sadrazam
Rıfat

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olub melfûflarıyla berâber manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiyye-i Sadâret-pehâhîleri üzerine mûcebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 18 Muharrem sene [1]314 ve fî 18 Haziran sene [1]312.

Ser-kâtib-i hazret-i şehriyârî
Bende
Tahsîn

Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar olan
demiryolu hattının güvenliği için yapılacak olan
karakollara dair
24 Şubat 1897

Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne
Tahrîrât Kalemî
Aded
594

Atûfetlü efendim hazretleri

Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar şimendüfer hattının muhâfazası zımında cihet-i askeriyeden i'zâm olunan Erkân-ı Harb zâbitânı tarafından ta'yîn olunan mevki'lerde inşâsı muktezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkânedan olan üç bâb karakolhânedan birinin mevki'i Ali Bey Çiftlik-i Hümâyûnu dâhiline tesâdüf etmesine mebnî bu bâbda mûmâna'at etdirilmemesi Şehremânet-i Celîlesi'nden bâ-tezkire iş'âr olunmakdan nâşi emr-i inşââta mûmâna'at olunmaması Çatalca Emlâk-ı Hümâyûnu İdâresi'ne iş'âr kılınmış olduğu muhât-ı ilm-i âlî buyuruldukda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 8 Ramazan sene [1]314 ve fî 29 Kânûn-ı sâni sene [1]312.

Nâzir_ı Hazîne-i Hâssa
Bende
Mikail

Devletlü efendim hazretleri

İşbu tezkire-i devletleri manzûr-ı âlî-i cenâb-ı hilâfet-penâhî buyurulmuş olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 22 Ramazan sene [1]314 ve fî 12 Şubat sene [1]312.

Ser-kâtib-i hazret-i şehriyârî
Bende
Tahsîn

نمونه ۱

TELEGRAMME

في ١٠ مارس ١٢٩٠
Le 189
وصول نوسروسي
N° d'arrivé
دقيقه ساعت
h. m. du

في ١٠ مارس ١٢٩٠
Le 189
واسطه سياه
Transmis par
دقيقه ساعت
h. m. du
بدأ بخاره

ارسالی
Réexpédié
a
مأمورك امضاسی
Signature de l'employé

L'Etat n'accepte aucune responsabilité
à raison du service de la télégraphie.

Commencé à
ختم بخاره
Fin à
مأمورك امضاسی
Signature de l'employé

De Pour الى مایه هین عن اردن

اشارات مخصوصه	طریق	روز و یاشب	دقيقه	ساعت	محل تاریخ	غروب	عدد کلمات	محل نوسروسي
Indications non taxés	Voies	Matin ou soir	Minutes	Heures	Date du dépôt	Group	Nombre de mots	N° du dépôt
							٥٥	١٢٥١

صورت متعده

مقدم عیاری

ج. ٢٠ مارس ١٢٩٠ ایچود آتوز اسی هیوانه الی لیه دغونده مرکب بر نرند کتودلارک
ایکله نرخی جهایدیه فاکنه نلک اسپانه فولاده بوزلری سیدیلرک دغونده اولاده
نرلک اولاده قوهیدی دغونیه یازار کونی عتد طغوز ییچ وکروده قارابه میخوش
نرلک دغونیه زه یوم نکلرک اوقه عتد ایچ بعنی دت ییچ عتد فیکره اردن اسپونیه
ایصال اییدیلرک طغوز قوه سنده اقد دغونیه مدینه الی مایه
ایکجه اروی هیوانه قری
عاده

İkinci Ordu'nun ihtiyacı olan hayvanları
Edirne'ye götürmekte olan trenin Ispartakule'de
bozulduğu
12 Nisan 1899

Telgrafnâme

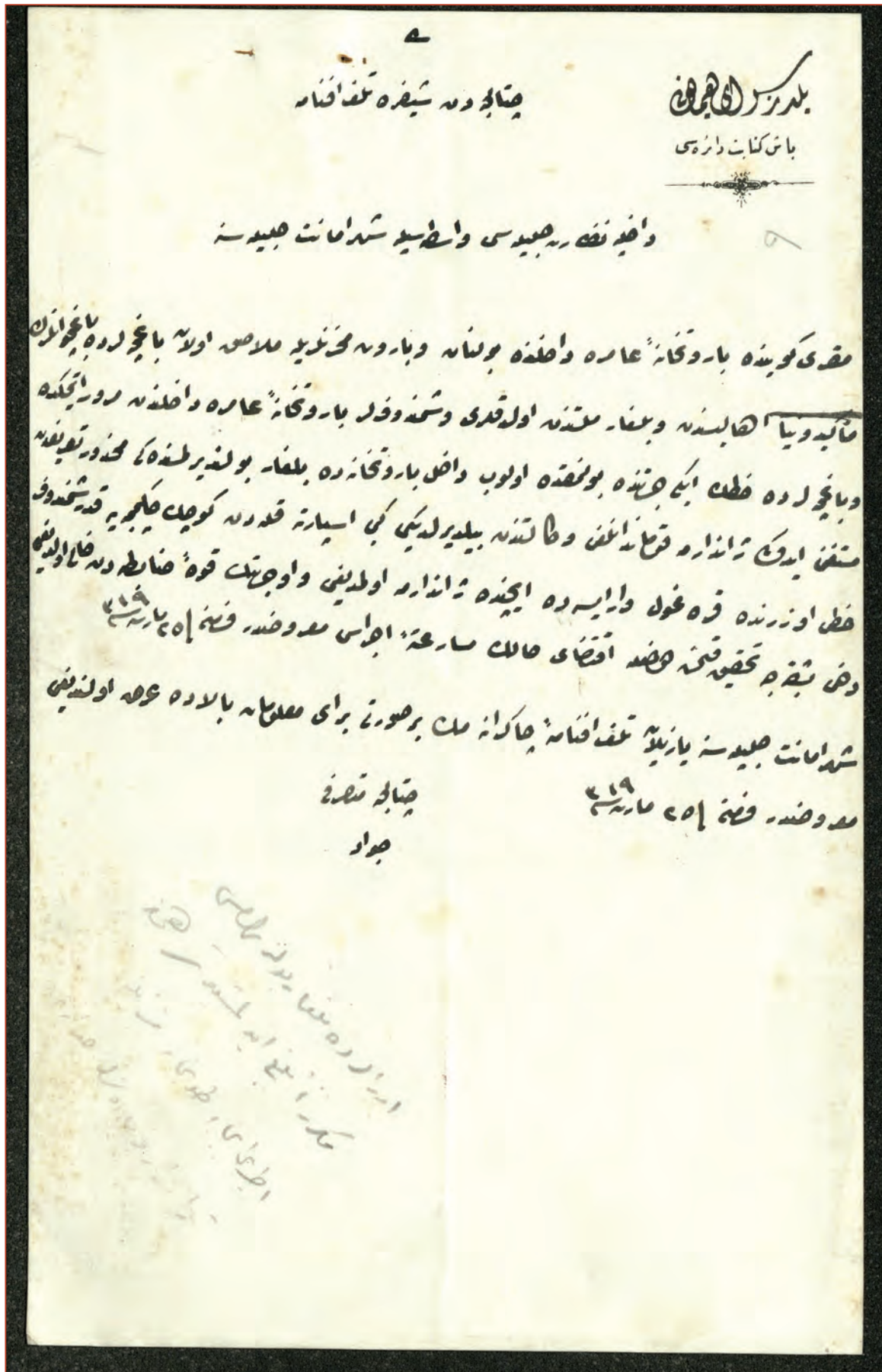
An Edirne ilâ Mâbeyn-i Hümâyûn
Suret / Müsta'cildir

Makâm-ı Seraskerî'ye

C. 30 Mart sene [1]315 üç yüz otuz re's hayvan ve elli beş vagondan mürekkeb bir trenle getirilmekte iken treni cer eden makinenin Ispartakule'de bozulması hasebiyle sekiz vagonu orada terk olunarak kırk yedi vagonu Pazar günü sâ'at dokuz buçukda ve geride kalan mebhûs sekiz vagonu dahi yevm-i mevkûrun akşamı sâ'at ikide ya'ni dört buçuk sâ'at sonra Edirne istasyonuna îsâl edilerek Topçu Fırkası'ndan ahz olunduğu ma'rûzdur.

Fî 31 Mart sene [1]315.

İkinci Ordu-yı Hümâyûn müşîri
Arif

Baruthane'deki bahçelerde güvenlik açısından
Bulgar ve Makedon ahalisinden bahçıvan
bulundurulmaması ve Ispartakule'den
Küçükçekmece'ye kadar olan Şimendüfer
hattı üzerindeki karakollarda jandarma
görevlendirilmesi
7 Nisan 1903

Yıldız Saray-ı Hümâyûnu
Başkitâbet Dâiresi

atalca'dan Şifre telgrafnâme

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi vâsıtasıyla Şehremânet-i Celîlesi'ne

Makriky'nde Baruthâne-i mire dâhilinde bulunan ve barut mahzenleriyle mülâsık olan baelerde baıvnların Makedonya ahâlîsinden ve Bulgar milletinden oldukları ve Őimendferler Baruthâne-i mire dâhilinde mürûr etmekde ve baeler de hattın iki cihetinde bulunmakda olup dâhil-i Baruthâne'de Bulgar bulundurulmasındaki mahzûr ta'rif-den müstağnî idği Jandarma Kumandanlığı Vekâleti'nden bildirildiği gibi Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar Şimendüfer hattı üzerinde karakol var ise de içinde jandarma olmadığı ve o cihetin kuvve-i zâbitadan hl olduğu dahi başkaca tahkîk kılınm olmağla iktizâ-yı hâlin müsâra'aten icrs ma'rûzdur. Fermân.

F 25 Mart sene [1]319.

Şehremânet-i Celîlesi'ne yazılan telgrafnâme-i kirnemin bir sûreti berây- ma'lûmât bâlâda arz olunduğu ma'rûz-dur. Fermân.

F 25 Mart sene [1]319.

atalca mutasarrıfı
Cevâd

Oralarda Bulgar bulundurulmamas mükerreren teblîğ edilmiŐdir. Hemen icrs Tophâne MŐiriyeti ve Jandarma md-desinin havâlesi.

بدروز و شادمانی

بائیں کتابت دارہی

८५.

[illegible]

۴۲۵

21A

21

25

1

1

一

2

1

Rumeli demiryolunun güvenliği için
Ispartakule'den Küçükçekmece'ye
kadar demiryolu güzergahında jandarma
bulundurulması
8 Nisan 1904

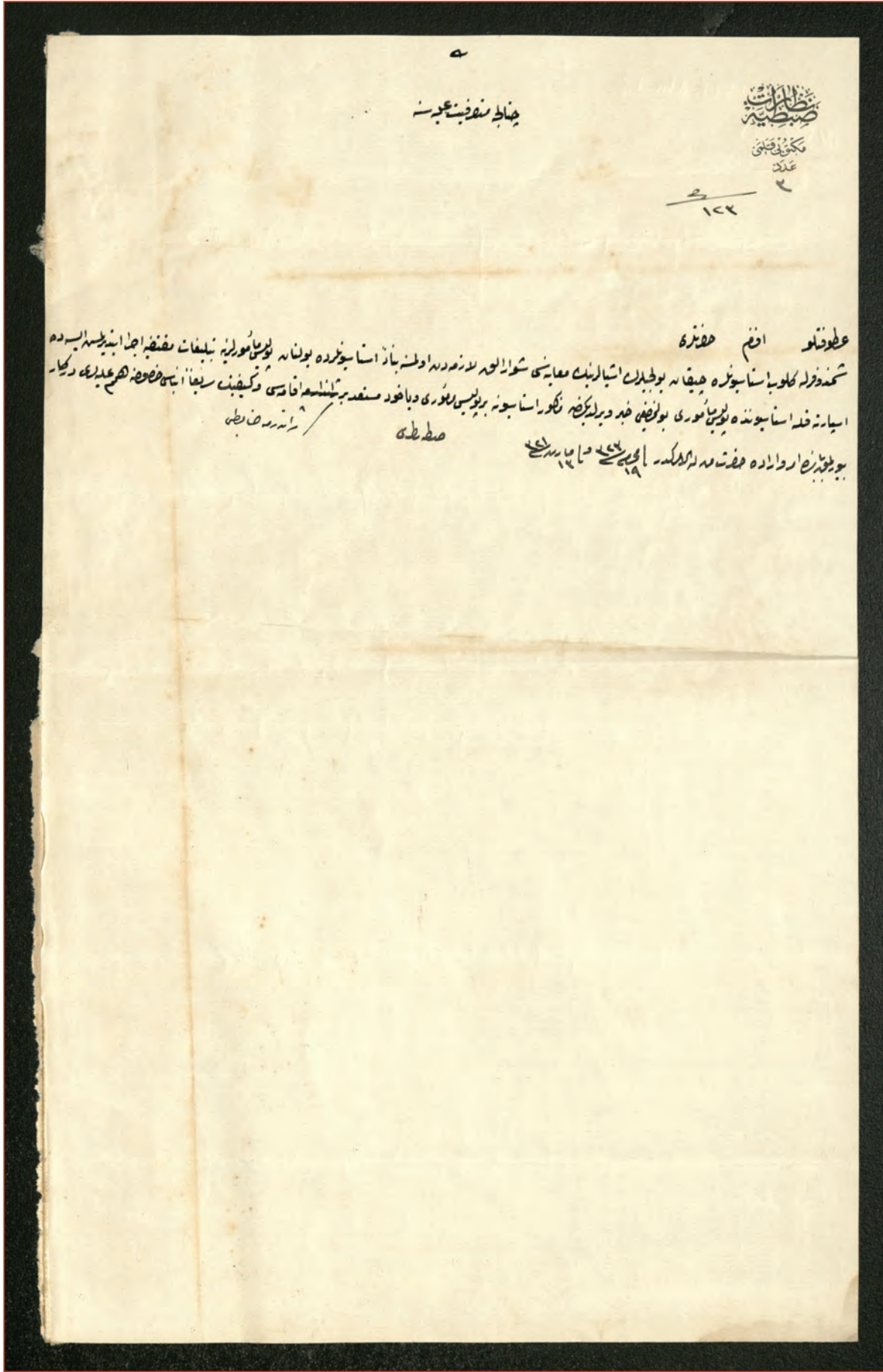

Yıldız Saray-ı Hümayûnu
Başkitâbet Dâiresi
230

Ispartakule'den Küçükçekmece'ye kadar şimendüfer hattı üzerindeki karakolhânedeki jandarma bulunmadığı ve o cihetle kuvve-i zâbitadan hâlî olduğu Çatalca Mutasarrıflığı'ndan arz ve iş'âr edilmiş ve şimendüfer hattı güzergâhının bilhâssa şu sırada kuvve-i zâbitadan hâlî bırakılması hiçbir vechile karîn-i cevâz olamayacağı derkâr bulunmuş olduğundan icâb-ı keyfiyetin serî'an îfâsı şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî mantûk-ı münîfin-den olmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 10 Muharrem sene [1]321, fî 26 Mart sene [1]319.

Ser-kâtib-i hazret-i şehriyârî
Bende
Tahsîn

BOA, ZB, 415/77

Trenle gelip istasyona çıkan yolcuların
eşyalarını kontrol için Ispartakule
istasyonuna memur tayini
26 Mart 1905

Zabtiye Nezâreti
Mektûbî Kalemi
Aded
3/123

Çatalca Mutasarrıfıyyet-i Aliyyesi'ne

Atûfetlû efendim hazretleri
Şimendüferle gelip istasyonlara çıkan yolcuların eşyâlarının mu'âyenesi şu aralık lâzimedden olmasına binâen istas-
yonlarda bulunan polis me'mûrlarına teblîgât-ı mukteziye icra etdirilmiş ise de Ispartakule istasyonunda polis me'mûru
bulunmadığı haber verildiğinden mezkûr istasyona polis me'mûru veyâhûd müste'id bir jandarma zâbiti ikâmesi ve key-
fiyetin serî'an inbâsı husûsuna himem-i aliyyeleri derkâr buyurulmak bâbında emr ü irâde hazret-i men-lehü'l-emrindir.
Fî 19 Muharrem sene [1]323 ve fî 13 Mart sene [1]321.

Zabtiye Nâzırı

Ispartakule’de bulunan Çanakkale Fırkası’nın
trenle sevk edilerek Ayastefanos’dan (Yeşilköy)
vapurlarla Çanakkale’ye sevki
12 Kasım 1912

Bâb-ı Âlî
Dâire-i Sadâret
Şifre Kalemi
158

Hadımköyünden gelen şifre telgrafnâmenin hallidir

Bahr-i Sefîd Boğazi’na müretteb on beş tabur piyâde ile iki batarya topun takviyesi için el-yevm Ispartakule’de bulunan Çanakkale Fırkası’nın dahi hemen Ayastefanos’dan vapurlara ırkâb edilerek Çanakkale’ye sevk husûsunun emr edilmiş olduğu ma’rûzdur.

Fî 30 Teşrîn-i evvel sene [1]328.

Başkumandan Vekîli Birinci Ferîk
Nâzım

İstanbul'dan Edirne'ye giden tren Ispartakule'de
iken istasyonda bulunan İngilizce bir mektup
hakkında yapılan incelemeden bir sonuç elde
edilemediği, yalnız mektup sahibinin Kurna ve
Huveyze'ye gittiğinin anlaşılarak oradaki siyasi
memurlara gerekli bilginin verildiği
8 Temmuz 1915

Büyükçekmece Polis Komiser Mu'âvinliği Cânib-i Âlisi'ne

Numara 11

Şehr-i hâlin on dokuzuncu Salı gününde Edirne'ye gitmek üzere İstanbul'dan gelen posta şimendüferi ber-mu'tâd istasyonda kalarak ba'del-hareket Ispartakule'de mukîm bir nefer asker yanıma gelerek şimendüfer hareket edeceği anda yolcuyânın dolaşdıkları mahalde ve yer üzerinde ecnebi yazısıyla bir kağıd gördüğünü ve mezkûr kağıdı yerden aldığı beyânıyla âcizlerine teslim etmesiyle berâber mezkûr kağıd istasyon me'mûrüne irâe ve tercümesi teklîf edildikde yazılan yazıyı okuyamayacağı(nı) beyân eylemesi üzerine ba'de't-tercüme münderecâtı anlaşılamayacağından berây-ı tercüme mezkûr kağıd melfûfen cânib-i âlînize irsâl kılındı efendim.

Fî 19 Mayıs sene [1]331.

Ispartakule İstasyon Polis Me'mûru
Mehmed Ali

94/45

Ispartakule polis me'mûrluğundan bi'l-vürûd rabten takdîm kılınan pusula İngiliz lisânıyla yazılmış olduğu cihetle buraca tercüme etdirilememiş olduğundan îfâ-yı muktezâsı hakkında huzûr-ı âlî-i kaymakam-ı ekremîlerine arz ve takdîm kılınır. Ol bâbda fermân

Fî 23 Mayıs sene [1]331.

(Mühür-imza)

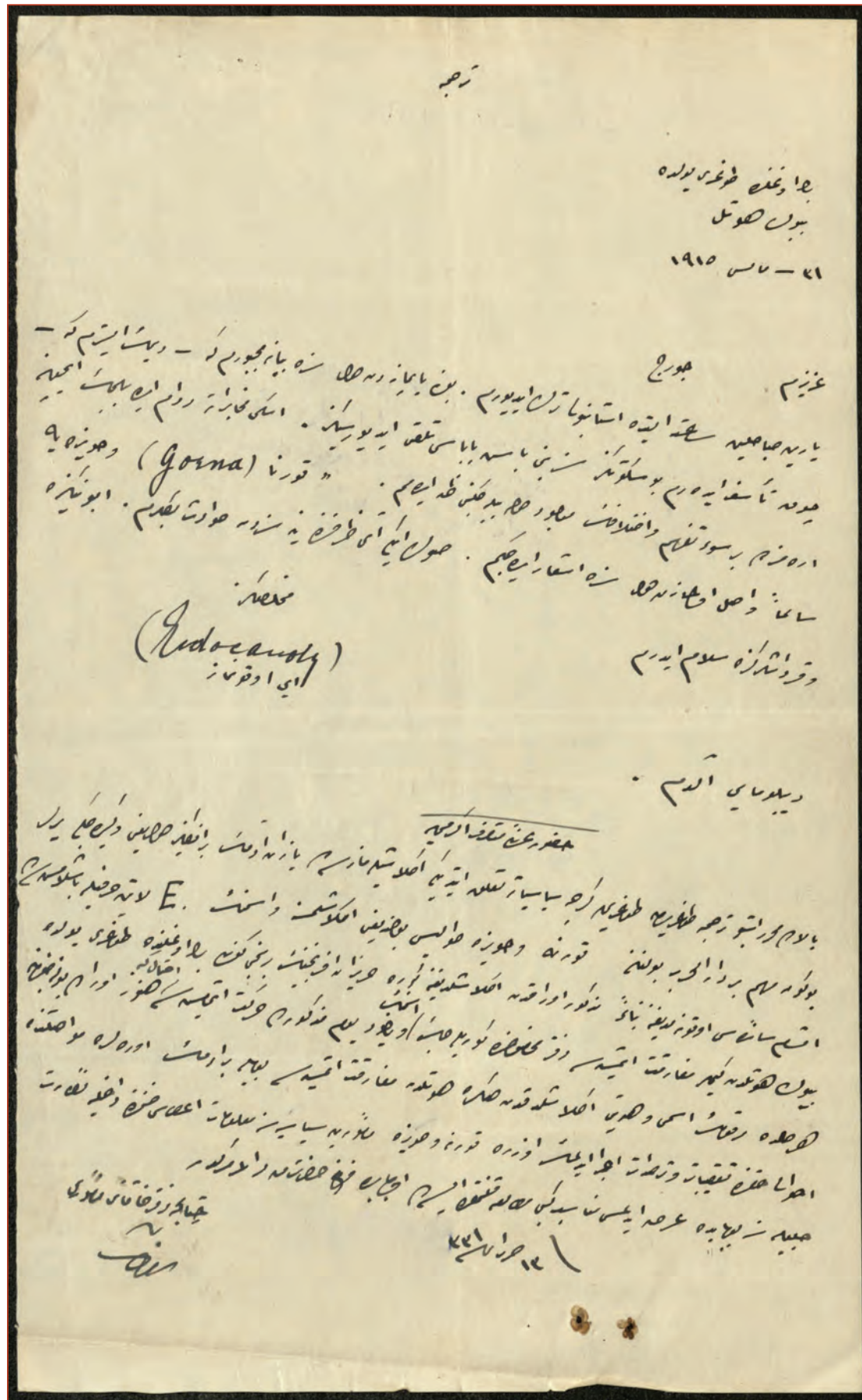
Mazrûfen huzûr-ı âlî-i Mutasarrıfıyye'ye arz ve takdîm kılınır.

23 Mayıs sene [1]331.

Büyükçekmece kaymakamı

(İmza)

Remzi Efendi, fî minhü.

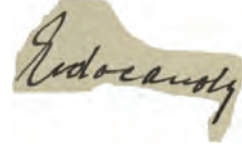
Tercüme

**Beyoğlu'nda Doğruyol'da
Büyük Hotel
31 Mayıs 1915**

Azîzim Corc

Yarın sabâhleyin sâ'at altıda İstanbul'u terk ediyorum. Bunu yapmazdan evvel size beyâna mecbûrum ki - demek isterim ki - çok teessûf ederim. Bu sükûtunuz(la) siz beni başpapas telakki ediyorsunuz. Eski muhâberâta devâm edebilmek için aramızda bir sû-i tefehhüm ve ihtilâfın mevcûd olabileceğini zann edemem. Gurna (Gorna) ve Huveyz'e sâlimen vâsıl olmazdan evvel size iş'âr edeceğim. Son iki ay zarfında yine sizden havâdis beklerim. Ebeveyninize ve kardeşlerinize selâm ederim.

Muhlisiniz

(İmza / İyi okunamaz)

Diplomayı aldım

Huzûr-ı Âlî-i Mutasarrıf-ı Ekremiyye'ye

Bâlâda işbu tercüme doğrudan doğruya gerçi siyâsiyâta ta'alluk ettiği anlaşılabilirse da yazan adamın bir İngiliz olduğu ve gideceği yerler bugün mühim bir dâru'l-harb bulunan Gurna ve Huveyze havâlîsi bulunduğu anlaşılmasına ve isminin E. Latin harfiyle başlamışsa da aksâm-ı sâiresi okunamadığına binâen mezkûr evrâkdan anlaşıldığına göre Haziran-ı efrençinin birinci günü Beyoğlu'nda Doğruyol'da Büyük Hotel'de kimler müfârat etmişse defter-i mahsûsunda görülecek ismin veyâhûd yevm-i mezkûrda hareket etmemiş ise ihtimâl ki henüz orada bulunacağından herhâlde merkûmun ismi ve hüviyeti anlaşıldıktan sonra hotelden müfârat etmişse böyle bir adamın oralara muvâsalâtında ahvâlî hakkında ta'kîbât ve tarassudât icra edilmek üzere Gurna ve Huveyze me'mûrîn-i siyâsiyyesine ma'lûmât i'tâsı zımında Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne bu bâbda arz edilmesi münâsibdir gibi mütâla'a kılınmakda ise de ol bâbda fermân hazret-i men-e-lehü'l-emrindir.

Fî 13 Haziran sene [1]331.

Çatalca Defter-i Hâkânî me'mûru
Bende
(İmza)

داخلیه نظارتی امنیت عمومیہ مدیریتی				۱۴۱۵ ۲۷۹		
پشانک قلمه ورودی تاریخی				میسری	مسودی	ادراقی عمومی نومروسی
مقابله ایدنلر				تاریخ تبیض	تاریخ تسوید	قلم نومروسی
				۲۸	۲۷	۲۷
بسم الله الرحمن الرحیم ما بیه اوہ حقونہی کونی استاجله اورنہ کیده تره نیت ورونی سقا قیاسیه طوقه استیوین خطله کنن برانیزو ورقه کورولتور مذکور عورقنه زینده « ۱۴۱۵ » حقدیم بشتولہ اف اوخونہ ساریہ به اوخونہ طوقه کورولتور بیلک جفتدن یازدینک ناکامینده رندویش رف جلیب وقت بایقده اولرلر مذکور کورولتور و ناکامینده تحقیق و تحقیق و تحقیق و تحقیق ساریه حقیق و تحقیق و تحقیق و تحقیق اصلیه زجوسه صریحاً قیاسیه نیت و تحقیق				تاریخ تبیض تاریخ تسوید		

Dâhiliye Nezâreti Emniyet-i Umûmiye Müdîriyeti

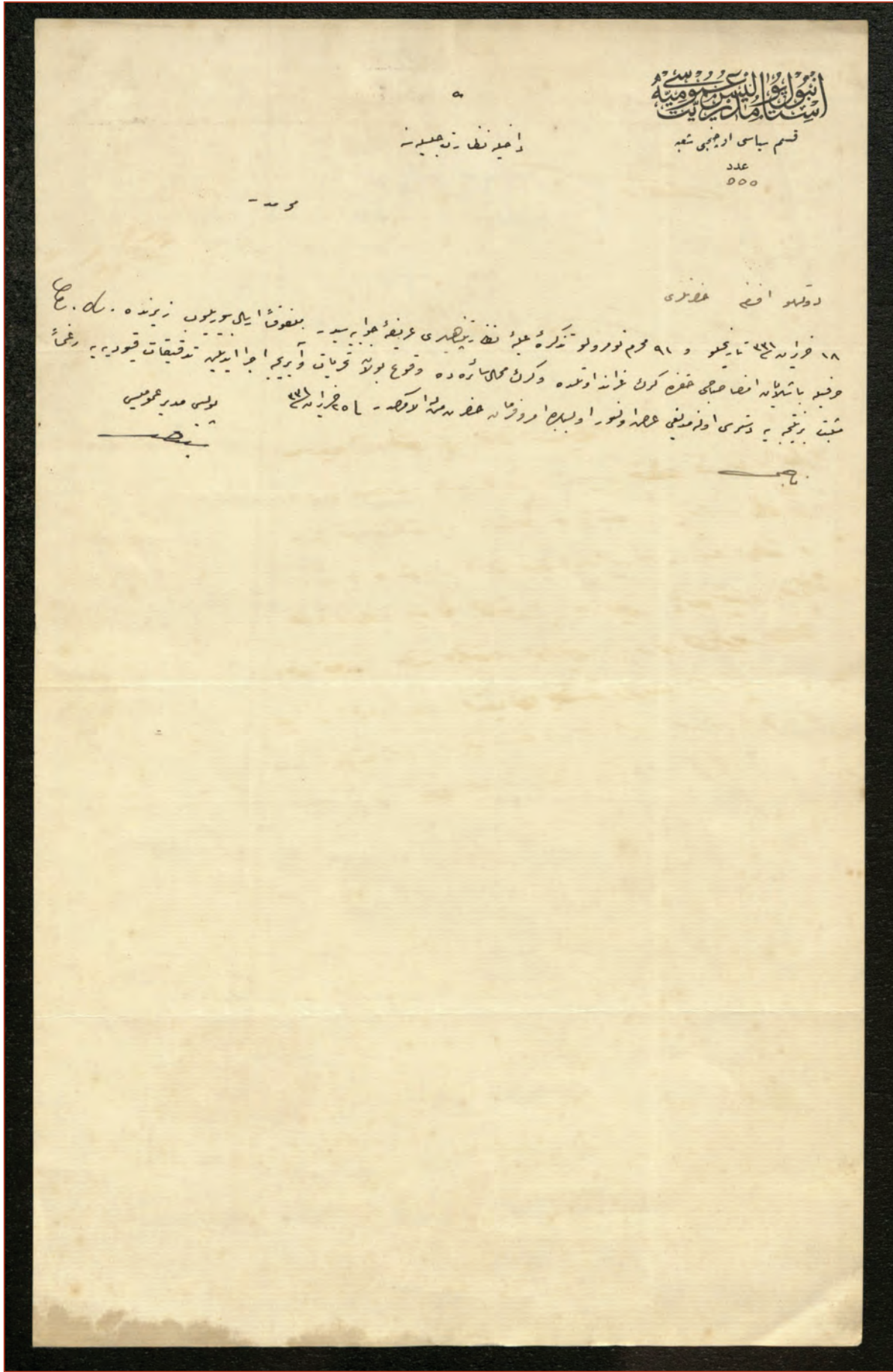
Târîh-i tesvîd: 18 Haziran sene [1]331

Târîh-i tebyîz: 18 Haziran sene [1]331

Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi'ne

Mahrem

Mayıs'ın on dokuzuncu günü İstanbul'dan Edirne'ye giden trenin mürûrunu müte'âkib İspartakule istasyonunda hattın kenârında bir İngilizce varaka görülmüşdür. Mezkûr varakanın zîrinde "E.d" harfiyle başlayan imzâ okunamamış ise de Beyoğlu'nda Doğruyol'da Büyük Hotel'den yazıldığı anlaşılmakda ve mündericâtı dahi câlib-i dikkat bulunmakda olduğundan mezkûr hotelce lâzım gelen tahkîkâtın îfâsıyla merkûmun hüviyetinin meydana çıkarılması ve netîcesinin inbâsı zımında mezkûr varakanın aslıyla tercümesinin sûreti leffen tesyâr kılınmıştır. Ol bâbda.

BOA, DH.EUM.5.Şb, 15/7, leaf 4

İstanbul Polis Müdîriyet-i Umûmiyesi
Kısm-ı Siyâsî Üçüncü Şu'be
Aded
555

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Mahremdir.

Devletlü efendim hazretleri

18 Haziran [1]331 târîhli ve 91 mahrem numaralı tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhîleri arîza-i cevâbiyyesidir. Melfû-fan irsâl buyurulup zîrinde E.d. harfiyle başlayan imzâ sâhibi hakkında Grand Otel'de ve gerek mahall-i sâirede vukû' bulan taharriyât ve ayrıca icrâ edilen tedkîkât-ı kuyûdiyyeye rağmen müsbet bir netîceye destres olunamadığı arz olunur. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emrindir.

Fî 25 Haziran sene [1]331.

Polis Müdîr-i Umûmîsi
(İmza)

نافع الظاهر

تیمور بول و پادشاه عثمانی
عبد

دعوت به حید علی پاشا

معدود صاحب کزیر
ایست محمود بر برقی سر و سر سید افاد سید سرفراز داد و ده
نور و نر سید فخری عریفه جواب سید کجه سیدان ادنی کوی اسیر فواست سید
۱۸۷۰ نور و نر سید فخری عریفه کوه کوه قضاغه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
بوم نر و نر محمل داره انعام ایلمه اوله سید فخری عریفه سید اسیر فواست سید
و مقامی استوره و توقیف وقت الحظ و سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
سر کجه استیو جوارن جنس دارن کون سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
انجی بولنده ایضا سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
موقفه سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
صورتک اتای قضاغه مجروح اوله سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
و لیب رابری صورتک ابدا بر عاریت سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی
اوله سید فخری عریفه شرکت طرفه افق معلولان ادنی

ع

Ispartakule istasyonunda çarpışan iki trenin
personeliyle yapılan sorgulama evrakının,
kazada ölen ve yaralananların isim listesinin
ve tabip raporları ile haritaların takdim
kılındığına dair
5 Mayıs 1918

Nâfi'a Nezâreti
Demiryol ve Limanlar Müdîriyet-i Umûmiyyesi
Aded
28

Dâhiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Sâmi'si'ne

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Emniyet-i Umûmiyye Müdîriyeti Seyr ü Sefer Şu'besi ifâdesiyle şeref-vârid olan 7 Nisan [1]334 târîhli ve on dört numaralı tezkire-i sâmiyye-i fahîmâneleri arıza-i cevâbiyyesidir. Geçen şehir-i Mart'ın onuncu günü Ispartakule istasyonunda 138, 147 numaralı katarların müsâdemesiyle vukû'a gelen kazâ hakkında şirket tarafından i'tâ-yı ma'lûmât olunması üzerine yevm-i mezkûrda mahall-i hâdiseye i'zâm edilmiş olan hey'et-i askeriye ma'rifetiyle şef-i istasyon Kabyas Efendi ile mu'âvini Fâzıl Bey ve makasçı Aristodeli tevkîf ve tahte'l-hıfz Dersa'âdet'e getirilerek 147 numaralı katarın makinisti ile berâber Sirkeci istasyonu civârında habs ve ertesi gün sabâhleyin Demiryol komiseri ve askerî hat komiseri ve mu'âvini şimendüfer altıncı bölüğü'nden iki zâbit Sirkeci istasyonu polis komiseri ve şirket cânibinden ta'yîn olunan me'mûrlar tarafından Sirkeci mevkîfinde askerî komiserliğine mahsûs odada ale'l-usûl isticvâb olunarak ol bâbda tanzîm olunan evrâk-ı istintâkıyye sûretinin esnâ-yı kazâda mecrûh olanlar ile vefât edenlerin isimlerini mübeyyin cedvel ve mahall-i hâdiseyi müş'ir harîta ve tabîb raporu sûreti ile berâber âidiyyetine mebnî Büyükçekmece kazâsı Müdde'î-i Umûmîliği'ne irsâl kılınmış olduğu bi't-tahkîk anlaşılmağla ol bâbda emr ü fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 5 Mayıs sene [1]334.

Nâfi'a Nâzırı
(İmza)

[illegible]

Rumeli Şimendüferi makinisti Avusturya
tebaasından Franch Lorengar'ın Ispartakule'de
sebepe olduğu tren kazasından dolayı ceza
almaksızın teslimini isteyen Avusturya
Sefareti'nin isteğine dair
15 Temmuz 1918

Bâb-ı Âlî Hukûk Müşâvirliği Harb-i Umûmî

Târih: 13 Şubat sene [1]325

Hulâsa: Devlet-i Aliyye ile müttefikî bulunan devlet-
ler orduları mensûbîni tarafından îkâ' olunan cerâim/
Avusturya teba'asından Franch Lorengar'ın vukû'ata
sebebiyyet verdiği Şimendüfer müsâdemesi hakkında
Avusturya ve Macaristan Sefâreti'nin muhtırası.

Fî 15 Temmuz sene [1]918.

Avusturya Devleti tebe'asından Rumeli Şimendüferi makinisti Franch Lorengar ve hakkında Ispartakule'de vukû'una
sebebiyyet verdiği müsâdemeden dolayı cezâlandırılmamasını te'mînen merkûmun hizmet-i askerîyesini îfâ zımında
Avusturya ve Macaristan kıta'âtına teslîmine dâir Avusturya ve Macaristan Sefâreti'nden vârid olan 20 Mayıs sene
[1]918 târih ve 2078/116 numaralı takrîr-i Őifâhî üzerine 25 Temmuz sene [1]334 târih ve 38658 numaralı derkenârla
arz-ı mütâla'a edilmiş ve 31 Temmuz sene [1]334 târih ve 1799/373 numaralı tezkire-i nezâret-penâhîleriyle Mâliye
Nezâreti'nden istifsâr-ı keyfiyet buyurulmuş idi. Mâliye Nezâreti'nden vârid olan tezkire-i cevâbiyye üzerine Avusturya
Macaristan Sefâreti'ne 11 Teşrîn-i sânî sene [1]918 târih ve 540/117 numaralı tezkire-i Őifâhiyye-i nezâret-penâhîle-
riyle cevâb verilmiş olduğu hâlde henüz sefâret-i müşârun-ileyhâdan bu iş hakkında bir iş'âr vâkı' olmadığı dosyasının
tedkîkînden anlaşılmışdır. Sefâretin işbu muhtırası tezkire-i Őifâhiyye-i nezâret-penâhîleri târihinden akdem olmasına
göre mârru'z-zikr 116 numaralı takrîr-i Őifâhînin te'hîrinden ibâret olup binâ-berîn sefâret-i müşârun-ileyhâdan 117
numaralı tezkire-i Őifâhiyyeye cevâb vürûd etmiş ise de iktizâ-yı hâl teemmül olunmak üzere mezkûr cevâbın İstişâre
Odası'na havâle buyurulması aksi takdîrde işbu muhtıranın dosyasında hıfzı lüzûmu ma'rûzdur.

ISPARTAKULE TREN İSTASYONU

Ispartakule Tren İstasyonu ve demiryolu
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

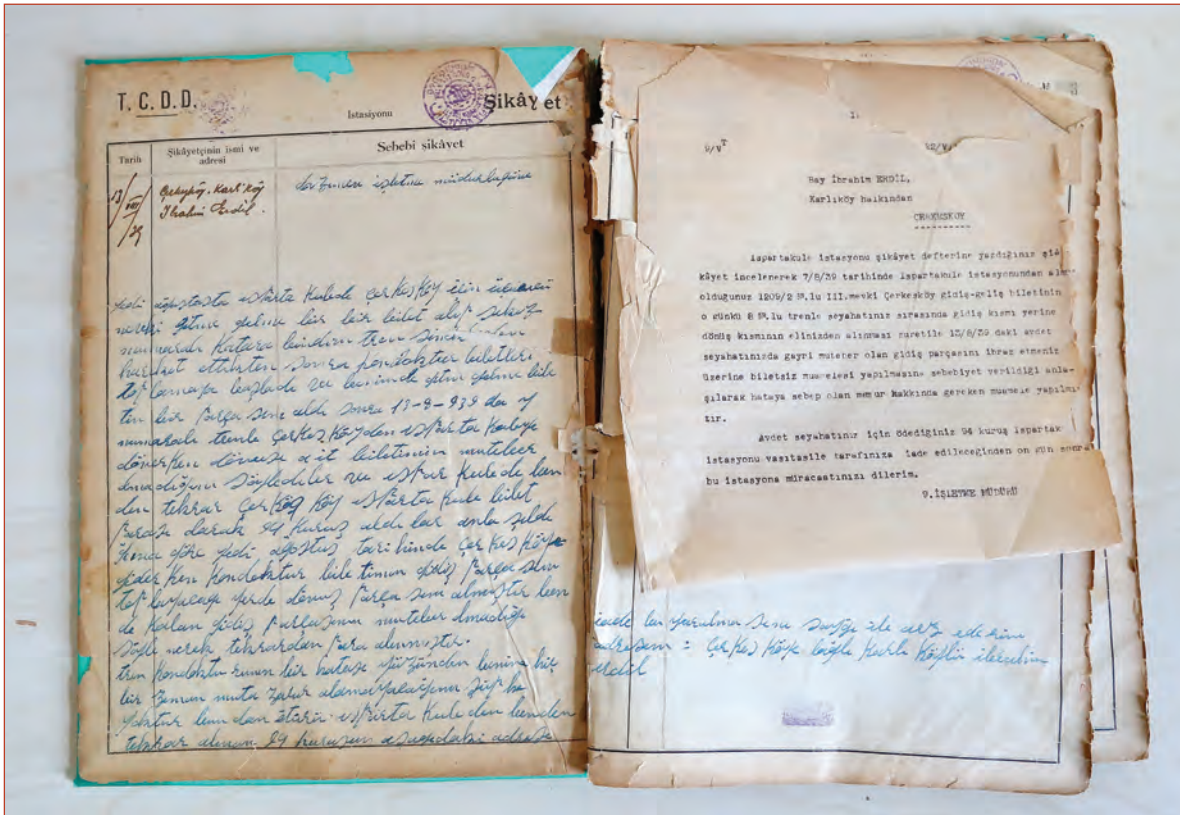
Ispartakule Tren İstasyonu
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ispartakule Tren İstasyonu yolcu bekleme salonu
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ispartakule Tren İstasyonu'nda bulunan tarihi çan
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

Ispartakule Tren İstasyonu şikâyet defteri (13 Ağustos 1939 tarihli sayfası)
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

İSPARTAKÜLE HİLÂL-İ AHMER HASTANESİ

TELEGRAMME **تلگرامنامه**

دولت علیہ عثمانیہ تلگراف اداره سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité selon du service de la télégraphie

Retransmission ou Expédition			RECEPTION		
N° d'expédition	Date	Signature de l'employé	N° d'ordre	Date	Signature de l'employé

De اسلام آباد à لاہور موردی

N° 129 Mots 5 Date 16 صباح 16 مئی

Voie Indic. Eventuelles میں اشارت عتہ

سیارہ ہلال احمد مرکز محمودیہ

عربہ نظام 16 صباح 16 مئی 16 صباح 16 مئی

بردارہ نظام 16 صباح 16 مئی 16 صباح 16 مئی

ہلال احمد عربیہ البعیم اسلام آباد خدیوہ ایفا و لطفہ ایندیوہ ہر دو

لوا زمانہ محروم اولادہ اسلام آباد قلم اسٹا سبوتنٹ با رہنمہ اجموہ

مرکز محمودیہ نسرہ یلان کوئٹہ من الزمہ سکور و از زلفہ محکمہ منہ سرخہ

ایمانیہ لایہ بولندہ بقیع از زلفہ مامورہ مخصوصہ مکہ مکہ بولہ اسٹا بولہ

انتمہ از زلفہ سندھ و مرغوبانہ من دیر کتورنہ دلا بیلہ تختہ نامیہ التی

وصول (ہنبلہ مودنہ) 16 صباح 16 مئی 16 صباح 16 مئی

مبارک و عابدہ نفعہ محمدیہ محمودیہ ایفا و لطفہ ایندیوہ ہر دو

16 صباح 16 مئی 16 صباح 16 مئی

16 صباح 16 مئی 16 صباح 16 مئی

KA, 129 (Bu belgenin görüntüsü Hilâl-i Ahmer'den Kızılay'a, haz. Seçil Karal Akgün, Murat Uluğtekin, Ankara 2002, s. 369'dan alınmıştır.)

Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi'nin
kuruluşundan bir ay evvel Ispartakule'ye
gelen Çerkezköy ve Ayastefanos Hilal-i Ahmer
heyetlerinin taleplerinin karşılanması
29 Kasım 1912

Telgrafnâme -Telegrame
Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye Telgraf İdâresi

Târîh: Fî 16 Teşrîn-i sâni sene [1]328

Dersa'âdet Hilâl-i Ahmer Merkez-i Umûmîsi'ne

Harbiye Nezâreti'yle Sıhhiye Müfettişliği'nin gösterdiği lüzûma binâen beş günden berü idâre-i âcizîde bulunan sâbikan Çerkezköyü ve Ayastefanos Hilâl-i Ahmer Hey'eti el-yevm Ispartakule'de îfâ-yı vazîfe ediyor. Her dürlü levâ-zimâtdan mahrûm olan Ispartakule istasyonunda barınmak için herhâlde Merkez-i Umûmî'nin teshîlât göstermesi elzemdir. Kömür ve erzâkın mümkün mertebe sûr'atle irsâli lâ-büdd bulunduğundan erzâkın me'mûr-ı mahsûsuyla kömürün de bura istasyonundan alınmak üzere Şimendüfer Kumpanyası Direktörlüğü delâletiyle taht-ı te'mîne alınması vücb-ı ehemmiyetle ma'rûzdur.

Fî 16 Teşrîn-i sâni sene [1]328.

Ispartakule Hilâl-i Ahmer İdâre
Me'mûru Nizâmeddîn

*Müsâra'aten ve âcilen Müfettiş-i Umûmî Mehmed Ali Beyefendi'ye, 16 minhü.
Îcâbı îfâ edilmiştir. Hıfzı.*

۵۰
 کمال احمد مدیرین عالیجناب

کمال احمد
 ۹ لایحه

اقم حضرت
 بنحایتی امری عابدی اوزر اسبابه فوله کیلور اوزر بزم
 و خلفه اولر رده کونسلر حادریک اوزر عید بنجره لای قیامیدریه کنجور
 ابر بعد بنجره دف قیامتدیرلی اندر هک قای باغچه باشه اینجور
 کیشور و مود اوزر اوزر حادریک برعد سیه وین یا بدیه بوهادری
 بقایکد قشور قیامیدریه یا با با ایدر اوزر و بوننه زاتر ارض اولد بوننه
 اوزر بزم وقفه قالمیقده بالجهور ترنه بولور حاکم قشور ایدلی
 درین قشور قشور ناولون کیدوب کلیم حین بکون الیله غرضه و بوننه
 درین قشور قشور برجه کوندر اوزر بزم بوننه بوننه بوننه بوننه
 بزم بوننه بزم بوننه بوننه بوننه بوننه بوننه بوننه
 ایدر حادریک حادریک حادریک حادریک حادریک حادریک حادریک حادریک

Ispartakule Hastanesi için kurulan çadırlarda yapılan tadilat ve diğer işler için gerekli paranın çadır esnafından Hüseyin Çavuş'a ödenmesi 14 Ocak 1913

Hilâl-i Ahmer Müdîriyet-i Âlîsi'ne

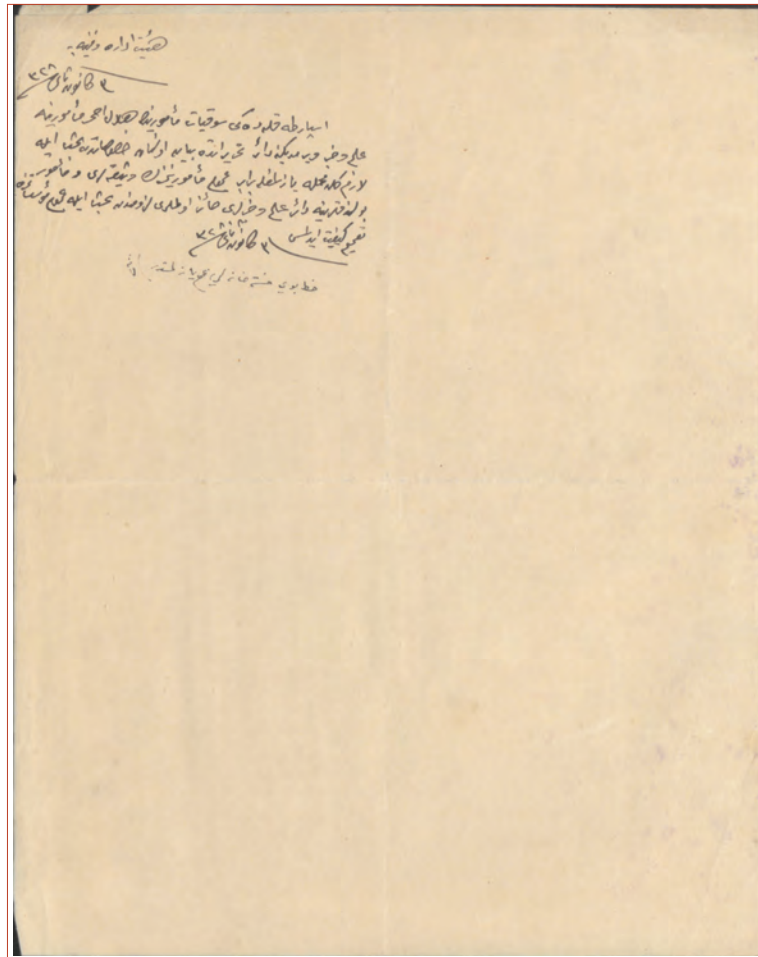
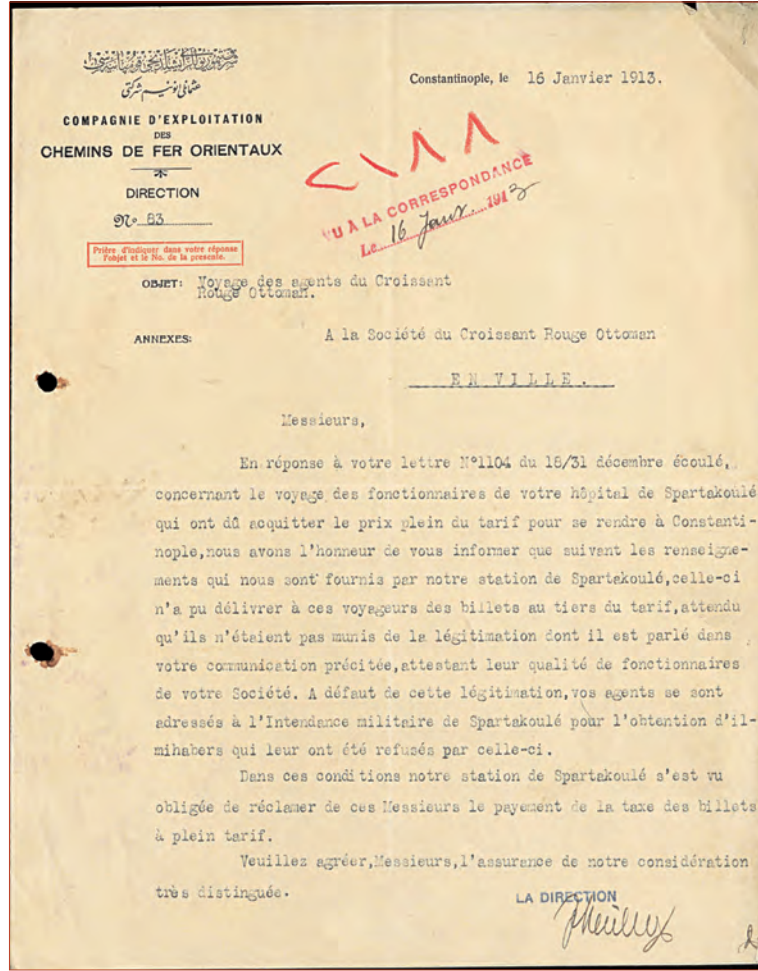
Yazıldı, Kânûn-î sâni sene [1]328

Efendim hazretleri

Birinci günü emr-i âlîleri üzere Ispartakule[ye] gidilip oraca bizlere vazîfe olarak gösterilen çadırların on aded pencerelerini kapatdırdık. İkinci günü ise beş aded pencere dahi kapatdırıldı. Ondan sonra kar yağmağa mübâşeret etmesinden boşda durmamak üzere on aded sandalye, bir aded sedye dahi yaptık. Bu çadırı yıkarsanız kusûr kalanları da yaparız onu da orada bulunan zâtlar râzı olmadığından oraca bizlere vazîfe kalmadığından bi'l-mecbûr trenle bu tarafa gelmeye karâr-ı kat'î eyledi. Dört nefer kimsenin tren navlunu gidip gelmek cem'an yekûn elli beş gurus verilmiştir. Dört nefer kimsenin birer buçuk gün olmak üzere yüz yirmi gurus da yevmiyeleri ile cem'an yekûn yüz yetmiş beş gurus da iplik parasıyla dokuz mecdiye olup hâmil-i pusulalı tekaddüm eden çadırcı esnâfımızdan Hüseyin Çavuş'a teslim buyurmanız mütemennâdır efendim.

Fî 1 Kânûn-î sâni sene [1]328.

Çadır müte'ahhidi
Hasan Basri

KA, 220/72.1

Hilâl-i Ahmer Ispartakule Hastanesi çalışanlarının trenlerden ulaşımının kolaylıkla sağlanması hususu 16 Ocak 1913

Hey'et-i İdâre ve Fenniye'ye. Fî 3 Kânûn-i sâni sene [1]328.

Ispartakule'deki sevkîyât me'mûrunun Hilâl-i Ahmer me'mûruna ilmühaber vermediğine dâir tahrîrâtta beyân olunan husûsâtdan bahs ile lâzım gelen mahalle yazılmakla berâber umûm me'mûrîmizin vesîkaları ve me'mûr bulundukları-na dâir ilmühaberleri hâiz olmaları lüzûmundan bahs ile umûm müessesâta ta'mîm-i keyfiyet edilmesi.

Fî 3 Kânûn-i sâni sene [1]328.

Hat boyu hastahânelerine ta'mîm yazılmışdır, fî minhü.

Ispartakule, Ayastefanos ve Sirkeci
istasyonlarında ve sâir mahallerde Hilâl-i Ahmer
Cemiyeti tarafından hastalara çay ve çorba
verilmesine dair Harbiye Nezareti'nin emri
20 Ocak 1913

Harbiye Nezâreti
Sıhhiye Dâiresi
Şu'be 2
4772 Husûsî numarası
4516 Umûmî numarası

Dersâ'âdet, fî 6/7 Kânûn-î sâni sene [1]328
Hulâsa: Ispartakule, Ayastefanos ve Sirkeci istasyonla-
rında ve sâir mahallerde mecrûhîne çay ve çorba veril-
mesine dâir
2247 Mu'âmele-i kaydiyyesi ifâ olunmuştur. Fî 7
Kânûn-î sâni sene 1328

Hilâl-i Ahmed Cem'iyeti Riyâseti Vekâleti'ne

Sa'âdetlü efendim

Harb vukû'u ihtimâline mebnî orduda umûr-ı sıhhiyenin te'mîn-i hüsn-i cereyânı için karargâhca tanzîm edilmiş olan ta'lîmâtın altıncı fıkrasında Ispartakule, Ayastefanos ve Sirkeci istasyonlarında ve Hey'et-i Sıhhiye-i Askeriye'ce lüzûm gösterilecek diğer mahallerde çay ve çorba bulundurulması hastagânın sefâlete dûçâr edilmemesi muharrer bulunmuş ve evvelce dahi mezkûr mahallerde mecrûhîne Hilâl-i Ahmer Cem'iyeti tarafından çay ve çorba i'tâ edilmiş olduğundan bu kere de mecrûhîn-i guzât-ı Osmâniye'ye ber-minvâl-i sâbık mu'âvenât-ı lâzimedede bulunulması temenniyâtıyla terkîm-i tezkire-i senâverîye ibtidâr kılındı. Ol bâbda irâde efendimindir.

Harbiye nâzırı nâmına Müsteşâr mu'âvini
S. Saib

نومبر	تاریخی	موضوع	مستند اولادینی اوراق
۱	۱۳۰۲	عمرم سے خانہ	
۲	۱۳۰۳	بکین و باندہ	
۳	۱۳۰۴	مردی و باندہ	
۴	۱۳۰۵	بکین و باندہ	
۵	۱۳۰۶	بکین و باندہ	
۶	۱۳۰۷	بکین و باندہ	
۷	۱۳۰۸	بکین و باندہ	
۸	۱۳۰۹	بکین و باندہ	
۹	۱۳۱۰	بکین و باندہ	

Darü'l-fünûn, Vefa, Ispartakule ve diğer
bildirilen Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
hastanelerinde görevli doktor ve diğer
görevlilerin her an görev yerlerinde olmaları ve
mazereti olanların ise baştabipten izin almaları
gerektiği
8 Şubat 1913

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cem'iyeti
Müsvedde Kâğıdı

Târîh: 26 Kânûn-i sâni sene [1]328

1. Dârü'l-fünûn
2. Kadirga
3. Vefâ
4. Ayastefanos
5. Hadımköy
6. Ispartakule
7. Gelibolu
8. Çanakkale
9. Muhâcirîn Hastahânesi'ne

Umûm hastahânelere

Yeniden harb başlamış olduğundan hastahâneye her an mecrûh vürûdu tabî'i bulunduğu cihetle bu aralık hastahânenin bi'l-umûm etibbâsıyla me'mûrîn ve müstahdemînin gece ve gündüz iş başında bulunmaları derece-i vücûbdadır. Bir ma'zeret-i meşrû'aya binâen kısa bir zamân için hastahânedan infikâk edecek me'mûrînin de sertabîbden ruhsat istihsâl eylemeleri iktizâ eder.

Bu hâle göre bi'l-umûm me'mûrîne teblîgât-ı lâzime icrâsıyla ahkâmına ri'âyet olunmasına i'tinâ kılınması ve teblîgât ahkâmına muhâlif hareket edecek olanların derhâl merkeze bildirilmesi tavsiye olunur.

Şapirografa verilmiştir. Fî 26 Kânûn-i sâni sene [1]328.

کیمو ۶۱
کیمو دایم
بازار
انیمه

اسی طرح فول عثمانی ہوا لاہور سے خانہ کی
ایچوہ برچہ بالاد النہر کیمو دایم ای
ان صفوی محریکہ آلم (سیکس)
اسی طرح فول ہوا لاہور
خانہ کی
ادارہ کیمو
لہور

KA, 234/97.3

Ispartakule Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastanesi
için altmış bir kilo etin et müte'ahhidi Mehmed
Bey'den teslim alındığına dair
15 Şubat 1913

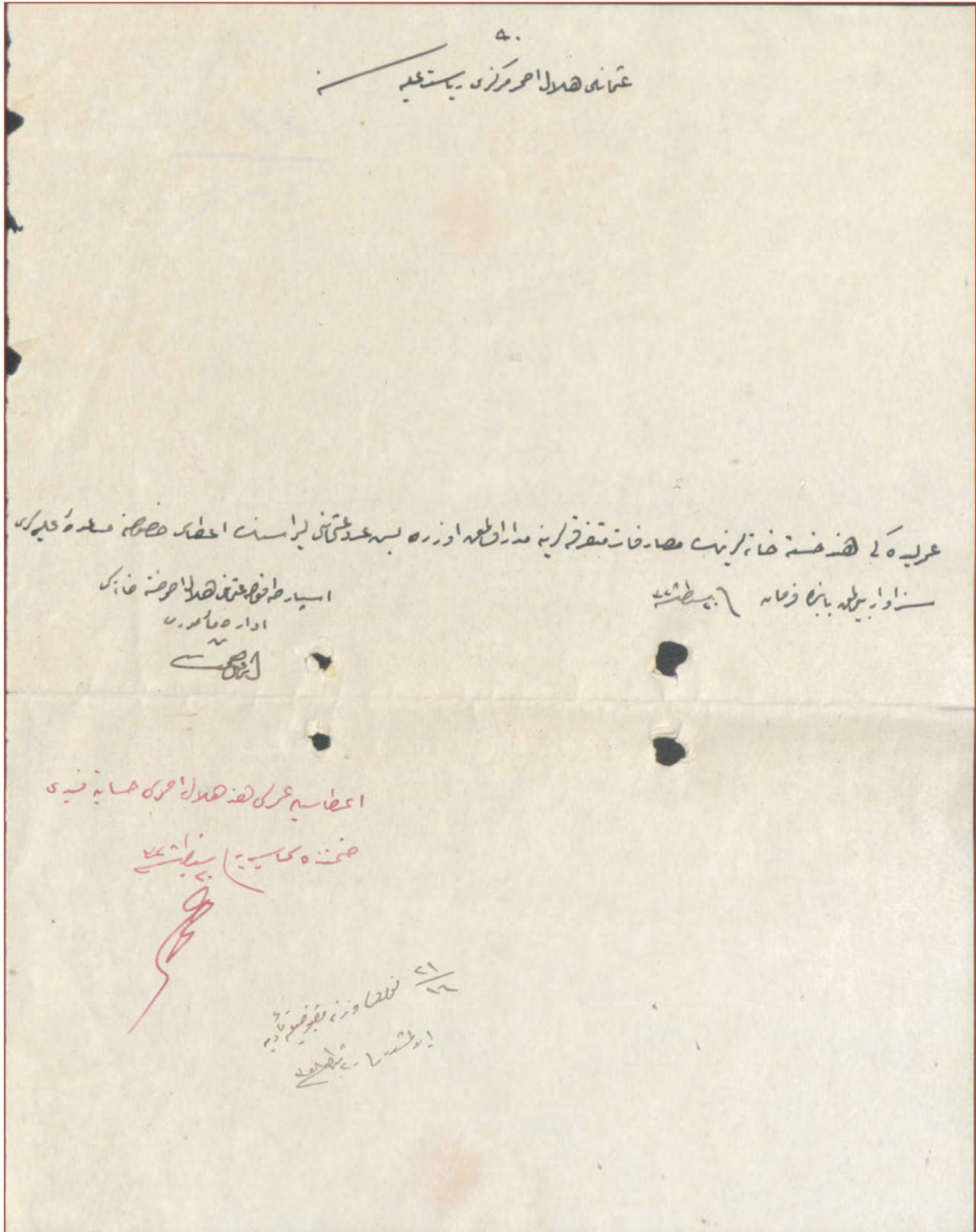
Kilo
61

Yalnız altmış bir kilo râyiç etdir.

Ispartakule Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastahânesi içün ber-vech-i bâlâ altmış bir kilo râyiç eti et müte'ahhidi Mehmed Bey'den aldım.

Fî 2 Şubat sene [1]328.

Ispartakule Hilâl-i Ahmer Hastahânesi
İdâre me'mûru
(İsmail Hakkı)

Ömerli Hind hastanelerinin ihtiyacı olan
beş Osmanlı lirasının verilmesi hususunda
Ispartakule Hastanesi idare memurunun
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi'ne arzı
5 Mart 1913

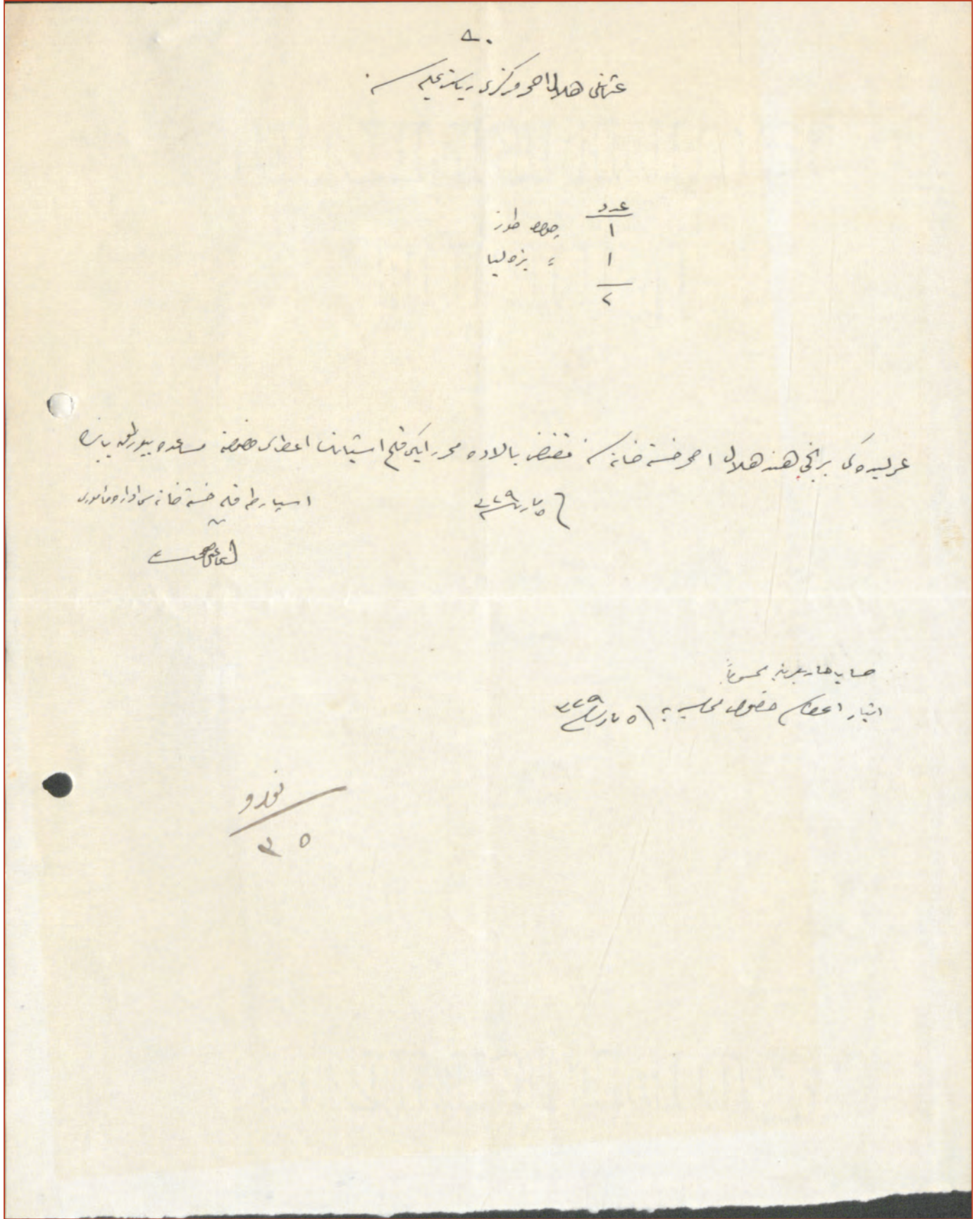
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi Riyâset-i Aliyyesi'ne

Ömerli'deki Hind hastahânelerinin masârifât-ı müteferrikalarına medâr olmak üzere beş aded Osmanlı Lirası'nın
i'tâsı husûsuna müsâ'ade-i aliyyeleri sezâvâr buyurulmak bâbında fermân.
Fî 20 Şubat sene [1]328.

Ispartakule Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastahânesi
İdâre Me'mûru
İsmail Hakkı

*İ'tâsıyla Ömerli Hind Hilâl-i Ahmeri hesâbına kaydı zımında muhâsebeye.
Fî 20 Şubat sene [1]328. (İmza)*

21/16 numaralı vezne makbûzuyla te'diye edilmiştir. Fî 20 Şubat sene [1]328.

Ömerli Hind Birinci Hilâl-i Ahmer
Hastanesi'nin ihtiyacı olan iki kalem
erzakın verilmesi için Ispartakule Hastanesi
idare memurunun Osmanlı Hilâl-i Ahmer
Merkezi'ne arzı
18 Mart 1913

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi Riyâset-i Aliyyesi'ne

Aded
1 Çuval tuz
1 “ bezelye
2

Ömerli'deki Birinci Hind Hilâl-i Ahmer Hastahânesi'ne muktazî bâlâda muharrer iki kalem eşyânın i'tâsı husûsuna
müsâ'ade buyurulması bâbında.
Fî 5 Mart sene [1]329.

Ispartakule Hastahânesi İdâre Me'mûru
(İsmail Hakkı)

*Hesâb-ı cârîlerine mahsûben.
Anbar î'tâsı husûsu muhâsebeye.
Fî 5 Mart sene [1]325.*

Numara 35.

۱۶ مایه ۱۲۹۹ هجری قمری

Kos	Grammes	No	
			اندره کی مار، عثمانی لاله ای، سیاه خطه، خاندان چادر ادلیک
۱۵۰	۵۰ گرام	۲	ادج بایم بری الدین کلبو
۲۹۰۰	۱۰۰ گرام	۲۹	ادجیدر طفا بایم بری ادنرند
۲۰			برکی کلبو
			صنعتی یا مود
			غاز
			بنی صفا

محمد علی

سیاه خطه، خاندان چادر، اندره کی مار، عثمانی لاله ای، سیاه خطه، خاندان چادر ادلیک

Ispartakule Hastanesi'nden Hilâl-i Ahmer ambarına gönderilen üç kalem eşya hakkında 19 Mart 1913

Fî 6 Mart sene [1]329 Çarşamba

Anbardaki mâtde Osmanlı Hilâl-i Ahmer Ispartakule Hastahânesi'nden i'âde olundu.
Penbe musaffa Üç balya beheri altışar kilo 3 balya x 50 kilo = 150
Gaz “ Üç yüz doksan paket beheri on metre 390 paket x 10 metre = 3900
Zamklı Pamuk Yirmi kilo = 20

El-Hâc Hamdi

*Ispartakule Hastahânesi'nden anbara i'âde kılınan eşyânın listesi takdîm kılınmıştır.
Fî 4 Mart sene [1]329.*

(Mühür)

TELEGRAMME

تلفرافنامه

دولت علیه عثمانیه تلفراف اداره سی

ADMINISTRATION DES TELEGRAPHES DE L'EMPIRE OTTOMAN

L'état n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

دولت تلفراف علیه عثمانیه مسئولیت قبول ندارد
[نمونه ۱۹۰۴]

Retransmission ou Expédition			RECEPTION		
تکرار کشیده و یا سوق			لخذ		
No	Date	Signature de l'employé	No	Date	Signature de l'employé
a'expédit.	transmis à				
۲۴۴	۱۴۰۴		۱۴۰۴	۱۴۰۴	

De... Pour... موردي

N°... Mots... Date... ساعت... دقیقه... تاریخ... کلمات... غروب... ۱۱۵

Voie... Indic. Eventual... اشارت محتمله

رعیله ده لاله احمد مرکز عمومی

اسمار طه قله ده اتک بولندنی تصرف استخار قلندی انکی کوندرا اتخر
 یوقده بایینه سینه اتک کوندطرس الزمده
 لکینه نه بهر لاله احمد

سیدی محمد

KA, 18/140

Ispartakule Hastanesi ambarında bulunan
etin bir kısmının ihtiyaçları için kendilerine
gönderilmesini isteyen Ömerli Hindistan Birinci
Hilâl-i Ahmer Hastanesi baştabibinin telgrafı
27 Mart 1913

Telgrafnâme -Telegramme
Devlet-i Aliyye-i Osmâniyye Telgraf İdâresi

Târîh: 14 Mart sene [1]329

Deraliyye'de Hilâl-i Ahmer Merkez-i Umûmîsi'ne

Ispartakule'de etin bulunduğ u telgrafla istihbâr kılındı. İki gündür etimiz yokdur. Yarına beheme-hâl etin gönderil-
mesi elzemdir.

Fî 14 Mart sene [1]329.

Hindistan Birinci Hilâl-i Ahmer
Sertabîbi Muhammed Hüseyin

Sıhhiye Umum Müfettişı Ferik Emin Paşa'nın
Hilâl-i Ahmer Cemiyeti tarafından Hadımköyü,
Ispartakule, Ayastefanos, Gelibolu ve sair
yerlerde tesis edilmiş bulunan hastanelerin
teftişine dair raporu
14 Nisan 1913

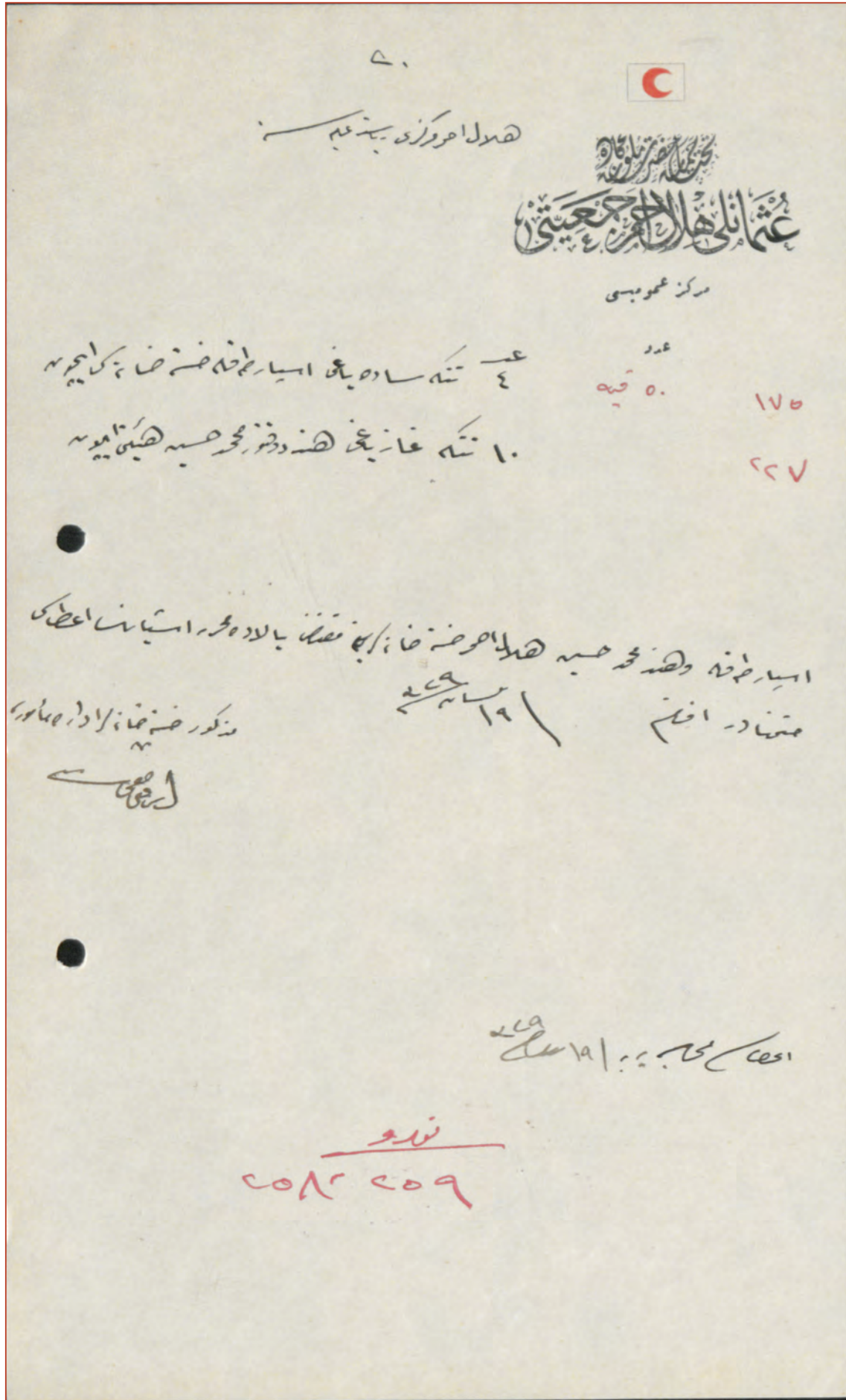
Karârgâh-ı Umûmî-i Sahra
Sıhhiye Müfettiş-i Umûmîliği
Aded
107

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cem'iyet-i Hayriyesi Riyâset-i Celîlesi'ne

Ahîren Çatalca Ordusu ve Bahr-i Sefîd Boğazı Kuvâ-yı Mürettebesi dârü'l-harekâtına teftîş içün azîmetimde cem'iyet-i muhtereme tarafından Hadımköyü, Ispartakule, Ayastefanos, Gelibolu, Kal'a-i Sultâniye vesâire gibi mevki'lerde te'sîs edilmiş olan hastahâneleri de nazar-ı teftîş ve tedkîkden geçirdim. Bu müessesât-ı insâniyetde gördüğüm intizâm, temizlik ve vazîfe-perverlik cidden en müşkil-pesend olanların bile takdîrât ve şükrânını câlib olacak bir mertebeye-i mükemmeliyetde olduğu gibi bunlara kabul edilmiş olan hastegânın her dürlü esbâb-ı istirâhâtı istikmâl edilerek gâyet müreffeh bir sûrette i'âşe ve ilbâs olunmakda bulunduğunu ma'al-memnûniye tasdîk ile müteşekkîr ve müftehir olduğumu arz etmeyi bir vazîfe-i vicdâniye bilmekdeyim. Kezâlik mecrûhîn ve gâ[zi] nakli içün birçok masârif ihtiyâr edilerek techîz ve tanzîm edilmiş olan "Cambridge" vapurunun bizzât derûnunda seyâhatla muttali' olduğum mükemmeliyet ve nezâfeti ayrıca bâ'is-i şükrân bir derece-i fevka'l-âdede bulunmaktadır. Evvelce de bi'l-münâsebe arz eylemiş olduğum vechile iki seneden az bir müddet evvel mülk-i Osmânî'de kesb-i hayât edercesine tekrâr te'essüs eden bu ulvî cem'iyet-i insâniyyenin bu kadar az bir zamân zarfında muhterem ve necîb Osmanlı ordu ve milletine kemâl-i tevâzu' ve mahviyetle îfâsına muvaffak olduğu hidemât-ı bergüzîdesinin tenevvü' ve ehemmiyeti kendisinin nasıl muktedir ve ehemmiyet-i vezâifine cidden vâkîf nâmuslu ellerle idâre edilmekde olduğuna bürhân-ı münîr olduğu gibi Osmanlılık âleminin fecâyi' ve mesâib-i harbdan birçok sûretle rencîde olan evlâd-ı hicret-zedegânıyla bi'l-hâssa âlâm ve evcâ'-ı huruçlâ nâlân olan kahramân askerine vüs'ünün yetdiği kadar mu'âvenet ve hüsn-i hizmet eylemiş olmasından dolayı şefkat ve merhamet-i insâniyyenin zübde-i nûr-ı enverî addettiğim bu cem'iyet-i celîlü'l-himemin mebâdî-i harbdan beri muhtelif sûretlerde mütecellî olan himemât ve mesâ'î-i meşkûresine karşı an-samîmü'l-kalb arz-ı teşekkür eylerim efendim. Ol bâbda emr ü irâde efendim hazretlerindir.

Fî 1 Nisan sene [1]329.

Karârgâh-ı Umûmî Sahrâ Sıhhiye
Müfettiş-i Umûmîsi Ferîk
Emin

Ispartakule ve Hind Muhammed Hüseyin Hilâl-i
Ahmer hastaneleri için ihtiyaç olan iki kalem
eşyanın verilmesi
2 Mayıs 1913

Taht-ı Himâye-i Hazret-i Mülûkâne'de
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cem'iyeti
Merkez-i Umûmîsi
Aded

		Aded	
175	50 Kıyye	4	Teneke sâde yağı Ispartakule Hastahânesi için
227		10	Teneke gazyağı Hind Doktor Muhammed Hüseyin Hey'eti için

Ispartakule ve Hind Muhammed Hüseyin Hilâl-i Ahmer hastahânelerine muktazî bâlâdaki muharrer eşyânın i'tâsı
mütemennâdır efendim.
Fî 19 Nisan sene [1]329.

Mezkûr hastahâneler idâre me'mûru
(İsmail Hakkı)

İ'tâsı muhâsebeye, fî 19 Nisan sene [1]329.

Numara. 258, 259.

۵۰
عمری همدان مرکزی پند بیک

اسبارم فله خنه خانی	دهند دروزی صبه خنه خانی بیکه فله
ایمده قضا سنا	اسنا
صفا ۹۰	ساده صعبی ۷۰
۶۲	صوبه ۴۰
۲۱۰	صوفانه ۹۰
۲۰۶	

دهند دروزی انصار خنه خانی قضا سنا

ص ۴۰	ساده بی ۱۷۵
۱۵۶	برنج ۲۰۹
۱۰۰	ضوبه قور ۲۴۶
۵۸	نشان ۲۰۵
عید ۶	ننه خان ۲۴۷

بلاده محرد اریقده چه اوزره اسبارم خنه دهند هجری خنه خانی قضا سنا وازله

اعطای مقدار انق ۱۱ سنا

اداره کاره

لیست

حساب جاریه فیدیم انبار اعطای کاره ۱۱ سنا

نادر

۲۷۰ ۲۶۹ ۲۶۸

Ispartakule ve Hind Muhammed Hüseyin Hilâl-i
Ahmer hastaneleri için ihtiyaç olan erzakın
verilmesi hususunda Osmanlı Hilâl-i Ahmer
Cemiyeti'ne arz
4 Mayıs 1913

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi Riyâset-i Aliyyesi'ne

Ispartakule Hastahânesi için muktazî eşyâ			Hind Doktor Muhammed Hüseyin Hastahânesi için muktazî eşyâ		
Kıyye			Kıyye		
90	Soğan	210	70	Sâde Haleb yağı	175
63	Şeker	204	40	Sabun	207
			90	Soğan	210

Hind Doktor Ensârî Hastahânesine muktazî eşyâ		
Kıyye		175
42	Sâde yağı	209
156	Pirinç	226
100	Fasulye kuru	205
58	Patates	
Aded 6	Teneke gaz	227

Bâlâda muharrer olduğu vech üzere Ispartakule ve Hind hey'etleri hastahânelerine muktazî eşyâ ve erzâkın i'tâsı müte-mennâdır efendim.

Fî 21 Nisan [1]329.

İdâre Me'mûru
(İsmail Hakkı)

Hesâb-ı câriye kaydıyla anbar î'tâsı muhâsebe'ye, Fî 22 Nisan [1]329.

Numara: 268, 269, 270.

Ispartakule Hilâl-i Ahmer Hastanesi'nde vefât
eden hastalara ait on kalem elbisenin Hadımköy
Hastanesi'nce ahz edildiği
24 Mayıs 1913

Kaput Aded 15 <i>Yalnız on beş adeddir.</i>	Çeket Aded 15 <i>Yalnız on beş adeddir.</i>	Pantolon Aded 8 <i>Yalnız sekiz adeddir.</i>	Yelek Aded 6 <i>Yalnız altı adeddir.</i>	Başlık Aded 11 <i>Yalnız on bir adeddir.</i>	Dizlik Aded 18 <i>Yalnız on sekiz adeddir.</i>	Gömlek Aded 15 <i>Yalnız on beş adeddir.</i>
Mintan Aded 23 <i>Yalnız yirmi üç adeddir.</i>	Avcı yeleği Aded 2 <i>Yalnız iki adeddir.</i>	Potin postal Çift 5 <i>Yalnız beş adeddir.</i>				
Kalem-i yekûn 10 <i>Yalnız on kalemdir.</i>						

Ispartakule Hilâl-i Ahmer Hastahânesi'nde vefât eden hastegânın üzerlerinden alınan bâlâda cinsi ve mikdârı muharrer on
kalem köhne melbûsâtın Hadımköy Hastahânesi'nce ahz edildiğini mübeyyin mazbatadır.
Fî 11 Mayıs sene [1]329.

Kâtib-i Evvel
Sınıf-ı sâni
Me'mûriyetde

Müdîr
Yüzbaşı
(Mehmed Selim)

Hadımköy Hastahânesi
İdâre Hey'eti Reîsi
Müftî-i Alay
(Osman Nuri)

اسماء خاندان و اسما خاندان				
۱۵۰۰	مجدد	۷	بزرگ	با ریح کوهستان
۲۰۰	"	۶	"	کوهستان
۲۶۴	"	۵	خیز	ترک
۹۶	"	۸	بزرگ	دشت اکلک
۱۵۰۰	"	۸	"	طمانه چایخانه
۴۵۰	"	۷	"	دشت
۱۵۰۰	"	۱	"	نغمه
۵۵۰	"	۲۰	"	خانه
۱۲۰	"	۱۵	"	دشت کوهستان
۱۰	"	۱۰	"	هلال اصغر بارانی
۸	"	۸	"	جادی بایرنم
۱۵	"	۱۵	"	فرز
۷۴۰	"	۲۰	"	فخر خن
۱۶۸۷۵	"	۷	۲۰	چایخانه
۲۱۴۰	"	۶	۲۰	چند بوز
۲۶	"	۶	"	سید جبه
۴۵۰	"	۱۰	"	شیر خن
۲۴	"	۷	"	شفا
۱۱۵۰	"	۱۲	دشت	خالد
۲۱	"	۷	نغمه	ابن
۱۰۰۰	"	۸	بزرگ	اننا
۲۶۱	"	۲	چوال	کیمکاد
				۱۷

بازار محمد نیا مذکور همه خانه دشت ایام ابد ملند - ۲۴۵

اداره امور دولتی و مالیات

انباری

Ispartakule Hastanesi'nden gelen çamaşır vesaire listesi 25 Mayıs 1913

Ispartakule Hastahânesi'nden vürûd eden battaniye çamaşır listesi

[Aded]			Guruş	Para		Guruş	Para
200	Yaralı gömlek	Beheri	7		Mücedded	1400	
100	Gömlek	"	6		"	600	
66	Terlik	Çift	5	20	"	363	
8	Doktor önlüğü	Beheri	12		"	96	
175	Battaniye çarşafı	"	8		"	1400	
50	Don	"	7		"	350	
150	Takye	"	1		"	150	
25	Fanila	"	30		"	750	
8	Doktor gömleği	"	15		"	120	
1	Hilâl-i Ahmer bayrağı	"	10		"	10	
1	Sarı bayrak	"	8		"	8	
1	Kırmızı bayrak	"	15		"	15	
37	Kaput-ı hasta	"	20		"	740	
225	Çarşaf	"	7	20	"	1687	25
125	Yasdık yüzü	"	2	20	"	312	20
6	Silecek	"	6		"	36	
35	Şilte canfes	"	10		"	350	
6	Peştemal	"	7		"	42	
99	Havlu	Düzinesi	14		"	115	20
3	İp kangal	Kangal	7		"	21	
125	Entari	Beheri	8		"	1000	
Kıyye							
87	Peksimed Çuval	Kıyyesi	3			261	
5							

Bâlâda muharrer eşyâ mezkûr hastahânenen i'âde edilmiştir.
Fî 9 Mayıs sene [1]329.

İdhâlât bordrosu verilmiştir. Fî 12 Mayıs sene [1]329.

(Mühür ve imza)

Ispartakule Hastanesi doktorlarından Safvet Bey'in
ve hastane çalışanlarından Osman Efendi'nin
alınan eşyalarına dair
27 Mayıs 1913

Ispartakule Hastahânesi tabîblerinden Safvet Bey'in

1 Çeket	} Müsta'mel
1 Pantolon	
1 Palto cedîd	

Ahz olunduğu tasdik olunur.
Fî 15 Mayıs sene [1]329.

İdhâl edildi.

(Mühür)

Ispartakule Hastahânesi müstahdemîninden Osman Efendi'nin

1 Çeket	} Müsta'meldir
1 Pantolon	
1 Palto	

Ahz olunmuştur.
Fî 14 Mayıs sene [1]329.

(Mühür)

اسماء - فقه قلم خسته خانہ سندہ قلم اولیاء شہابیتہ سید	
عدد	
۴۹۷	بطمانہ
۷۱	خسته قبولہ
۱۵۵	بریلو قاریولہ سیتلہ
۶۱	بریلو سیتلہ
۹۸	دیسیدہ
۲۵	بیامہ دیہ قاریولہ
۵۸	نور تافہ ماحہ
۵	نور تافہ لوبادہ
۶۱	بریلو کربلہ قنفہ حمارہ و قنفہ
۱۱	سیدہ
۱۲۵	نمایہ مشاہد
۱۰۰	کاسہ
۷۱	کودوت
۸	باقہ تجیدہ
۵	فرغانہ
۷	طاردہ
۱	بلجی حویلی
۴۷	سیاہ قاریولہ
۱۸	کوکوم
۶	نمایہ حریف
۶	سختہ
۱۱	قرغہ
۱۱	چیتہ
۷۰	تخنہ فیچک
۶	نویسہ
۱	فارسہ
۸	تنگالہ اور تہ
۷۷	خستہ طہیک
۵	بریلو تخنہ ماحہ
۱۱	ضربہ ماسکورہ
۱	قنورہ
۷	کشم
۱	قاریولہ
۱	بوسہ
۱	طرحہ
۷	تہ حویلی حویلی
۱	بوسہ درختی
۷	طرحہ حویلی
۷	تہ نیراکتہ

KA, 287/267.1

Kapatılacak olan Ispartakule Hastanesi'nden teslim olunan eşya listesi 2 Haziran 1913

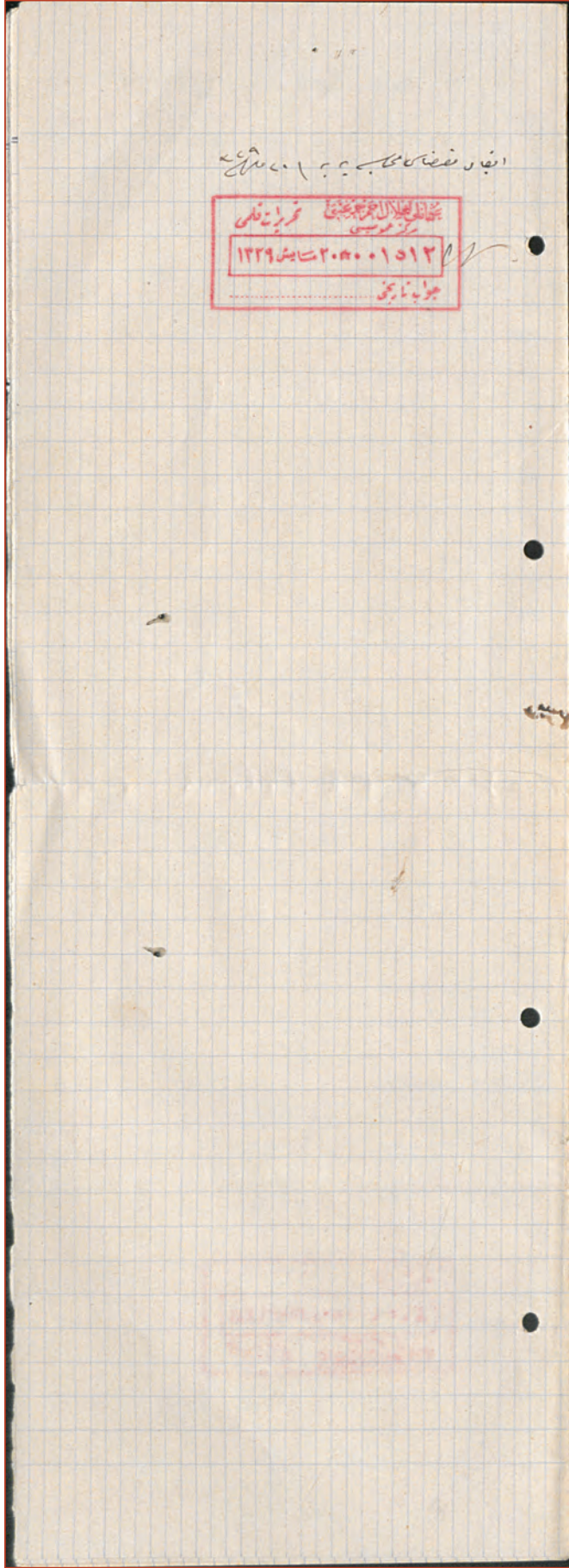
Ispartakule Hastahânesi'nden tesellüm olunan eşyâ listesidir

Aded	
312	Battaniye
71	Hasta kaputu
198	Murabba' karyola şiltesi
41	Büyük şilte
98	Yasdık
65	Beyaz demir karyola
58	Portatif masa
5	Portatif lavman
41	Büyük ve küçük muhtelif çadır ve teferru'âtı
11	Sedye
165	Emâye maşraba
100	" kâse
21	Küvet
9	Bakır tencere
1	" kazan
2	" tava
1	Matbah sobası
37	Siyah karyola
18	Güğümlü
4	Emâye huni
4	" Şam'dân
11	" Koğa
11	Çinko "
20	Tahta fırçası
6	Lamba "
?	Faraş
8 kangal	Örme tel
12	Hasta tablası
5	Büyük tahta masa
11	Hazîne-i mâ-i meshûn
1 sandık	Kotor [mısır koçanı]
2 teneke	Çay
1 "	Karanfil
1 "	Büber
?	Darçın
2 "	Et suyu hulâsası
1	Büber değirmeni
2	Tunç havan
2	Et kıyma makinesi

Aded	
4	Primus
1 sandık	Muhtelif konserve ve kakao
1	Previzatör
22	Petrol sobası
10	Saç mangal
1 sandık	Gayr-i kâbil isti'mâl terlik
7 çift	Lastik çizme
6	Bezden ma'mûl su koğası
7	Portatif lamba
37	Portatif iskemle
2	Terâzi
2	Tahta tepsi
2	Bıçak
3	Ufak ateş küreği
1	Kahve değirmeni
156	Çatal
72	Kaşık
2	Löküs lambası
8	Kefçe
7	Bardak
1	Tuzluk
1	Çan
2	Satır
3	Portatif tava
3	Banyo
? çift	Koltuk değneği
5	Demir askı
6	Kürek
3	Kazma
1	Balta
3	Bakır semâver - Kebîr -
4	Maltız ocağı
37	Gaz tenekesi - boş -
20	Lamba şişesi
?	Isgara
1	Bakır süzgeç
1	Kantar
1	Sefer tası
2	Sâ'at

عدد	
۱	مذبح
۲	مذبح
۳	مذبح
۴	مذبح
۵	مذبح
۶	مذبح
۷	مذبح
۸	مذبح
۹	مذبح
۱۰	مذبح
۱۱	مذبح
۱۲	مذبح
۱۳	مذبح
۱۴	مذبح
۱۵	مذبح
۱۶	مذبح
۱۷	مذبح
۱۸	مذبح
۱۹	مذبح
۲۰	مذبح
۲۱	مذبح
۲۲	مذبح
۲۳	مذبح
۲۴	مذبح
۲۵	مذبح
۲۶	مذبح
۲۷	مذبح
۲۸	مذبح
۲۹	مذبح
۳۰	مذبح
۳۱	مذبح
۳۲	مذبح
۳۳	مذبح
۳۴	مذبح
۳۵	مذبح
۳۶	مذبح
۳۷	مذبح
۳۸	مذبح
۳۹	مذبح
۴۰	مذبح
۴۱	مذبح
۴۲	مذبح
۴۳	مذبح
۴۴	مذبح
۴۵	مذبح
۴۶	مذبح
۴۷	مذبح
۴۸	مذبح
۴۹	مذبح
۵۰	مذبح
۵۱	مذبح
۵۲	مذبح
۵۳	مذبح
۵۴	مذبح
۵۵	مذبح
۵۶	مذبح
۵۷	مذبح
۵۸	مذبح
۵۹	مذبح
۶۰	مذبح
۶۱	مذبح
۶۲	مذبح
۶۳	مذبح
۶۴	مذبح
۶۵	مذبح
۶۶	مذبح
۶۷	مذبح
۶۸	مذبح
۶۹	مذبح
۷۰	مذبح
۷۱	مذبح
۷۲	مذبح
۷۳	مذبح
۷۴	مذبح
۷۵	مذبح
۷۶	مذبح
۷۷	مذبح
۷۸	مذبح
۷۹	مذبح
۸۰	مذبح

Aded	
1 sandık	Mum
Yarım "	Ma'den suyu
? "	Sabun hulâsası
70	Boş çuval
5	Tenekeden ma'mûl pervâne
16	Petrol lambası
18	Fener
1 Teneke	Gaz
6 Çuval	Meşe kömürü
1 "	Kok kömürü
3	Çamaşır sepeti
61	Entâri
195	Battaniye kılıfı
82	Yatak çarşafı
230	Yasdık yüzü
17	Gömlek
108 Çift	Çorap
217	Takke
124	Havlu
10	Yün fanila
28	Amerikan bezinden sargı
89	Yaralı gömleği
117	Yasdık kılıfı
32	Keten yatak çarşafı
129	Keten peçete
213	Mendil
17 Çift	Mücedded terlik
1 Mikdâr	Dülbend
24 Paket	Koton hidrofil
5	Gâmsele
2	Resmî elbise ve kaput
1 Top	Muşamma'
1	Don
1	Musluklu fiçı
3	Cezve
3	Sürâhi
50	Sabunluk
26	İbrik
80	Teneke tepsi

KA, 287/267

عدد	
۱	بیاض
۲	دود کو دود
۳	بیاض
۴	دود کو دود
۵	بیاض
۶	دود کو دود
۷	بیاض
۸	دود کو دود
۹	بیاض
۱۰	دود کو دود
۱۱	بیاض
۱۲	دود کو دود
۱۳	بیاض
۱۴	دود کو دود
۱۵	بیاض
۱۶	دود کو دود
۱۷	بیاض
۱۸	دود کو دود
۱۹	بیاض
۲۰	دود کو دود
۲۱	بیاض
۲۲	دود کو دود
۲۳	بیاض
۲۴	دود کو دود
۲۵	بیاض
۲۶	دود کو دود
۲۷	بیاض
۲۸	دود کو دود
۲۹	بیاض
۳۰	دود کو دود
۳۱	بیاض
۳۲	دود کو دود
۳۳	بیاض
۳۴	دود کو دود
۳۵	بیاض
۳۶	دود کو دود
۳۷	بیاض
۳۸	دود کو دود
۳۹	بیاض
۴۰	دود کو دود
۴۱	بیاض
۴۲	دود کو دود
۴۳	بیاض
۴۴	دود کو دود
۴۵	بیاض
۴۶	دود کو دود
۴۷	بیاض
۴۸	دود کو دود
۴۹	بیاض
۵۰	دود کو دود
۵۱	بیاض
۵۲	دود کو دود
۵۳	بیاض
۵۴	دود کو دود
۵۵	بیاض
۵۶	دود کو دود
۵۷	بیاض
۵۸	دود کو دود
۵۹	بیاض
۶۰	دود کو دود
۶۱	بیاض
۶۲	دود کو دود
۶۳	بیاض
۶۴	دود کو دود
۶۵	بیاض
۶۶	دود کو دود
۶۷	بیاض
۶۸	دود کو دود
۶۹	بیاض
۷۰	دود کو دود
۷۱	بیاض
۷۲	دود کو دود
۷۳	بیاض
۷۴	دود کو دود
۷۵	بیاض
۷۶	دود کو دود
۷۷	بیاض
۷۸	دود کو دود
۷۹	بیاض
۸۰	دود کو دود
۸۱	بیاض
۸۲	دود کو دود
۸۳	بیاض
۸۴	دود کو دود
۸۵	بیاض
۸۶	دود کو دود
۸۷	بیاض
۸۸	دود کو دود
۸۹	بیاض
۹۰	دود کو دود
۹۱	بیاض
۹۲	دود کو دود
۹۳	بیاض
۹۴	دود کو دود
۹۵	بیاض
۹۶	دود کو دود
۹۷	بیاض
۹۸	دود کو دود
۹۹	بیاض
۱۰۰	دود کو دود

اسیاء طوقہ خیمہ خانہ سنہ - الفیہ انبارہ
نفل و تسلیم ارضاء اسیا لایستہ سہ اولیہ
عزلہ و تقسیم قلمند / ۱۰۰ ماسی

اسیاء طوقہ خیمہ خانہ
نفل و تسلیم ارضاء

KA, 287/267.4

Aded	
1	Emâye tepsi
13	Düz küvet
15	Beyzî küvet
21	Lavabo
6	" ibriği
7	Çaydanlık
59	Paspas
15	Demir paspas
261	Emâye tabak
10	Sigara tablası
4	Takatuka
12	Tükrük hokkası
16	Ördek
12	Oturak
13	Demir sandalye
1	Büyük kâse
3	Saç ayak
1	Rende
72 Kilo	Şeker
40 "	Nohut
23 "	Bezelye
18 "	Mercimek
213 "	Fasulye
8 "	Pirinç
21 "	Tuz
6 ? "	Soğan
75 "	Sabun

Ispartakule Hastahânesi'nden alınıp anbara nakl ve teslîm olunan eşyânın listesi olup arz ve takdîm kılındı.
Fî 20 Mayıs sene [1]329.

Eşyânın nakline me'mûr
(İmzalar)

Îfâ-yı muktezâsı muhâsebeye. Fî 20 Mayıs sene [1]329.
(Mühür)

— ۱۴۰ —

اسپارطه قله خسته خانه سی :

بو خسته خانه اردوده قولرا ظهور ایتسی اوزرینه قولرالی منطقه لره
معاونت ایچون سیار قولرا خسته خانه سی صورتده تشکیل اولمش،
قولرانک مندفع اولسنی متعاقب مجروح وخسته قبول ایلاکه باشلامشدر.

خسته خانه نك هیئت مجموعہ سی ۲۷ چادر دن مرکبدرکه دردی المانیان دن
جلب اولمش بهری منتظم قاریولہ لری وماسه طافیلرله برابر اون بش
خسته وموقعلری آیرلش ایکی خسته باقیچی استیعاب ایدم بیلہ جک درجہ ده
جسیم، ایکی قاتلی، پنجره لی اک صوک سیستم مکمل چادرلردر. عین شکل
وترتیبده فقط بهری اوزر خسته استیعاب ایدن دیگر ایکی چادر دن بری
امراض ساریه تخصیص اولمش، دیگرى ارزاق انباری اتخاذ ایدلمشدر.
بونلردن ماعدا بر اجزاخانه چادری، الی مأمورین چادری، سکر دیرکلی
جسیم بیکخانه چادری، وآشخانه اتخاذ اولتان چادر واردر.

اسپارطه قله خسته خانه سی ۲۷ کانون اولده احضار وکشاد اولدی .
شباط غایب سنه قدر ۲۳۷ مجروح وخسته قبول ایتدی. بونلردن ۲۲ سی
مجروحدر . مجروحلردن بر وخسته لردن یدی وفیات وقوع بولوب
متباقیسی اکتساب عافیت ایلدی.

بو خسته خانه یه مربوط برده آشخانه موجوددر. مواقع مختلفه دن
شمندوفرله درسعاده سوق اولمش اوزره کلن مجروحین وضعفانک
اشنای توقفلرنده محفوظ بر محله بولنلری وکندیلرینه چور با وچای
توزی ایچون تأسیس اولتان آشخانه دخی متعدد واسع چادرلردن
مرکبدر .

— ۱۴۱ —

خسته خانه هیئت تحصیسی :

سرطیب	اوراتور عزیز بک
طیب مداوی	دوقنور صفوت بک
معاونی	محمد لطیف بک
»	»
»	»
»	»
اجزاجی	صولون افندی
»	عبدالکریم افندی
اداره مأموری	اسماعیل حق افندی
کاتب	بکر سامی افندی

* *

Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi ve personeli hakkında (1914)

[140] Ispartakule Hastahânesi

Bu hastahâne orduda kolera zuhûr etmesi üzerine koleralı mıntikalara mu'âvenet için seyyâr kolera hastahânesi sûretinde teşkîl olunmuş, kolera'nın mündefi' olmasını müte'âkib mecrûh ve hasta kabûl eylemeye başlamıştır. Hastahânenin hey'et-i mecmû'ası 27 çadırdan mürekkebdır ki dördü Almanya'dan celb olunmuş, beheri muntazam kar-yolaları ve masa takımlarıyla berâber on beş hasta ve mevki'leri ayrılmış iki hastabakıcı istî'âb edebilecek derecede cesîm, iki katlı, pencereli en son sistem mükemmel çadırlardır. Aynı şekîl ve tertîbde, fakat beheri onar hasta istî'âb eden diğer iki çadırdan biri emrâz-ı sâriyeye tahsîs olunmuş, diğeri erzâk anbarı ittihâz edilmiştir. Bunlardan mâ'adâ bir eczâhâne çadırı, altı me'mûrîn çadırı, sekiz direkli cesîm yemekhâne çadırı ve aşhâne ittihâz olunan çadır vardır.

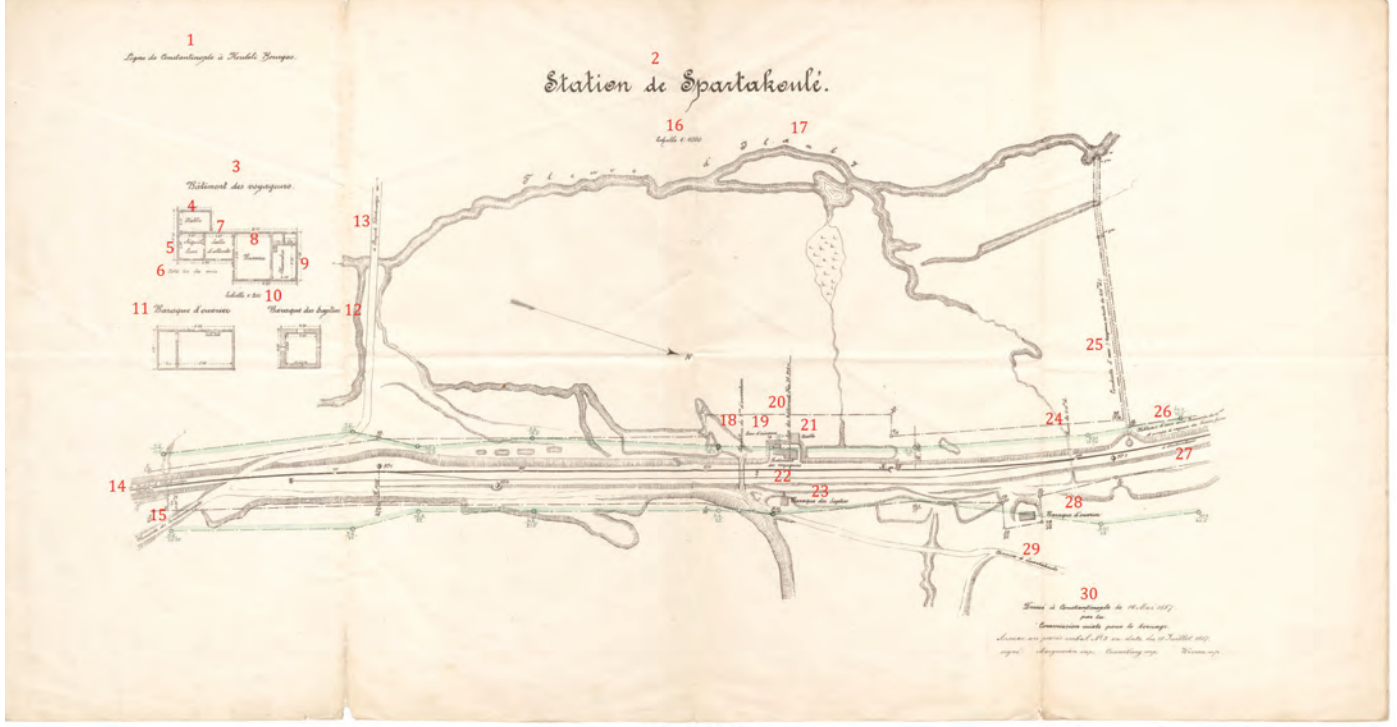
Ispartakule Hastahânesi 27 Kânûn-ı evvel'de ihzâr ve küşâd olundu. Şubat gâyesine kadar 237 mecrûh ve hasta kabûl etdi. Bunlardan 22'si mecrûhdur. Mecrûhlardan bir ve hastalardan yedi vefeyât vukû' bulup mütebâkîsi iktisâb-ı âfiyet eyledi.

Bu hastahâneye merbût bir de aşhâne mevcûddur. Mevâkî'-i muhtelifeden şimendüferle Dersa'âdet'e sevk olunmak üzere gelen mecrûhîn ve zu'afânın esnâ-yı tevakkuflarında mahfûz bir mahalde bulunmaları ve kendilerine çorba ve çay tevzî'i için tahsîs olunan aşhâne dahi müte'addid vâsi' çadırlardan mürekkebdır.

[141] Hastahâne Hey'et-i Sıhhiyesi

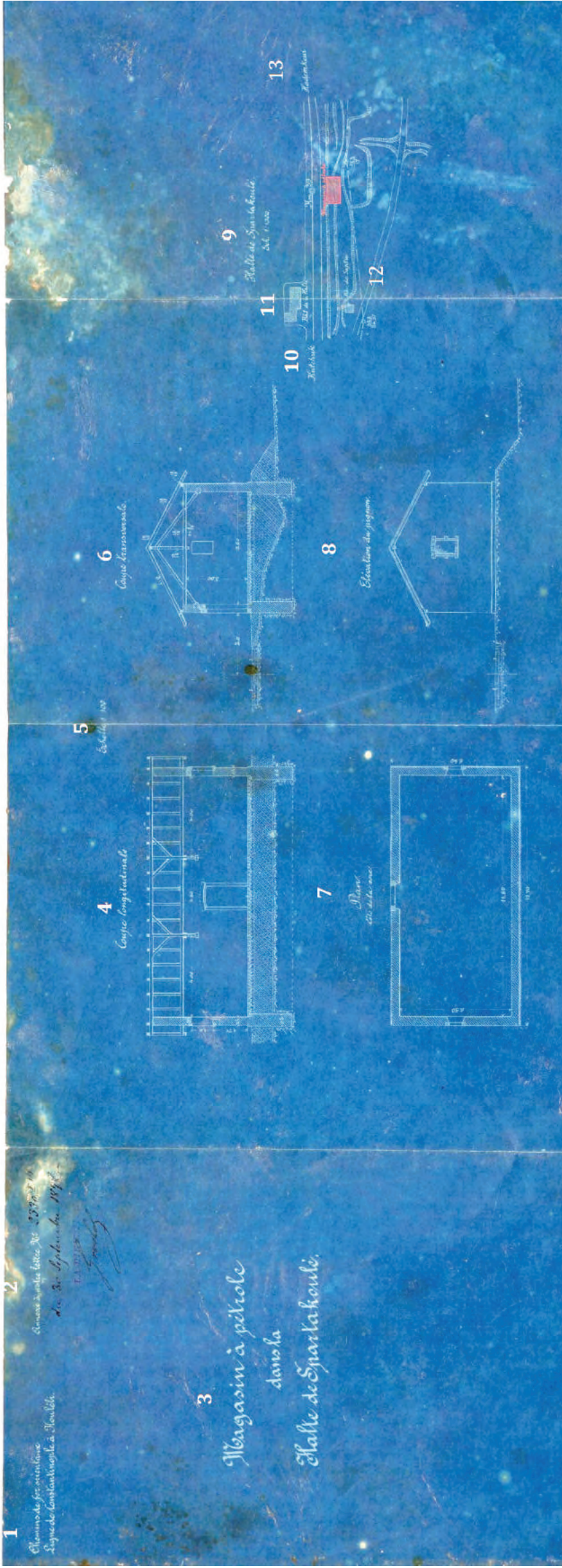
Sertabîb Operatör Aziz Bey
Tabîb-i Müdâvî Doktor Safvet Bey
Tabîb Mu'âvini Doktor Mehmed Lütfi bey
Tabîb Mu'âvini Doktor Sırrı Bey
Eczâcî Solon Efendi
Eczâcî Muâvini Abdülkerim Efendi
İdare me'mûru İsmail Hakkı Efendi
Katip Bekir Sami Efendi

ISPARTAKULE TREN İSTASYONU VE HİLÂL-İ AHMER HASTANESİ

Tren 1: İstanbul-Kuleliburgaz yolu Ispartakule İstasyonu planı (Fr.)
BOA, PLK.p, 6157

1. İstanbul Kuleli Kasabası Hattı	18. İkinci ağzın su seviyesi
2. Ispartakule İstasyonu	19. Hela
3. Yolcu binaları	20. Binanın dikey eksen 38496,30
4. Ahır	21. Ahır
5. Makasçı	22. Yolcu binaları
6. Yol tarafı	23. Kütük barakası
7. Bekleme odası	24. 0,30 m3 ebatlı boru
8. Büro	25. Kanal: 0,13 m³ ebadında fayans boru
9. Oda	26. 25 m³ su hazneli ve Fairie Freres marka buharlı tulumbalı su deposu
10. Ölçek 1:200	27. Hadımköy [yönü]
11. İşçi barakası	28. İşçi barakası
12. Kütük barakası	29. Ispartakule yolu
13. Büyükçekmece [yönü]	30. 10 Mayıs 1887 tarihinde Karma Sınır Komisyonu tarafından İstanbul'da basılmıştır. 18 Temmuz 1887 tarihli tutanak ekidir. İmzalayan taraflar Margossian-Coumbary-Werren.
14. Küçükçekmece [yönü]	
15. İstanbul yolu	
16. Ölçek 1:1000	
17. Dere	

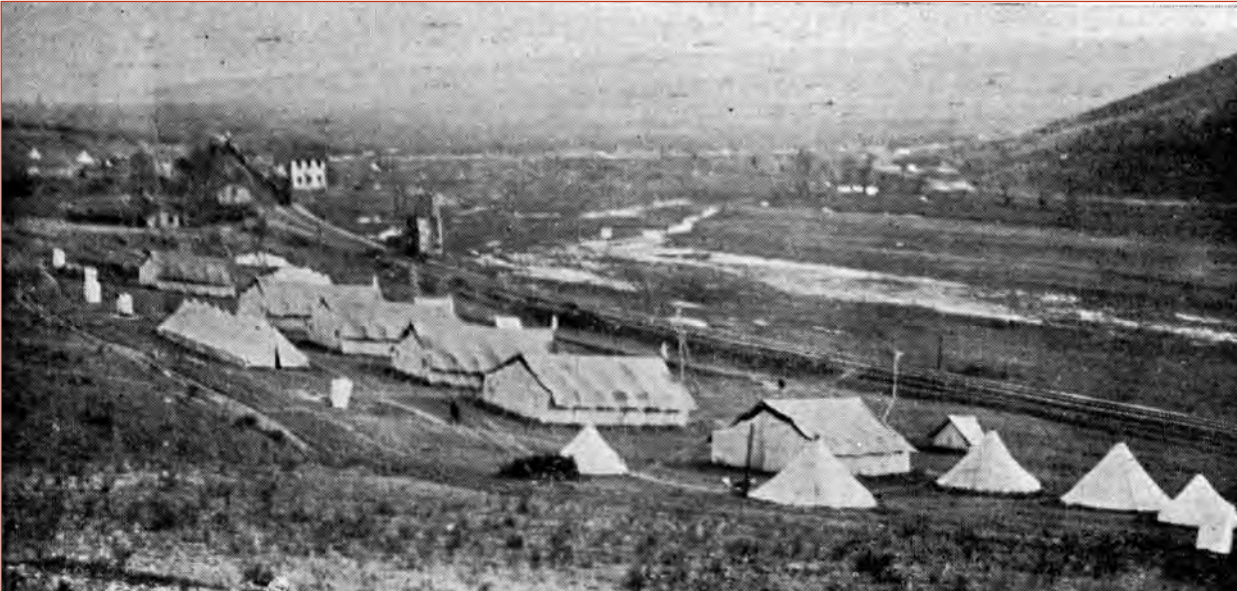

Tren 2: İspartakule Durağı petrol deposu ve yerleşim planı (Fr.)
BOA, PLK.p. 4505

1. Şark Demiryolu İstanbul Kuleli Hattı
2. 96 numaralı mektubumuza ek:2330
3. İspartakule durağı (istasyonu) benzin deposu
4. Boyuna kesit
5. Ölçek [1]/100
6. Enine kesit
7. Han
8. Yapı yüksekliği
9. İspartakule durağı Ölçek 1/100
10. İstasyon binası
11. Kükük [Çekmece yönü]
12. Dinlenme binası
13. Hadimköy [yönü]

Hilâl-i Ahmer İspartakule Hastahânesi
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Salnâmesi, 1329-1331, İstanbul ty, s. 256

İspartakule'de Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastahânesi
 [Karşısında görünen bina [İspartakule] Demiryolu İstasyonu'dur]
 Osman Doğan, *Son Devir Osmanlı Hastahaneleri*, İstanbul 2008, s. 140

Hilâl-i Ahmer İspartakule Hastahânesi Hey'et-i Sıhhiyesi
(Ortada Sertabib Aziz Bey)
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Salnâmesi, 1329-1331, İstanbul ty, s. 199

İspartakule Hastahanesi'nde iki katlı çadırlar
(Sağda, baş tarafta duran Sertabib Aziz Bey'dir)
Osman Doğan, Son Devir Osmanlı Hastahaneleri, İstanbul 2008, s. 141

Ispartakule Hastahânesi'nde ameliyat çadırı
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Salnâmesi, 1329-1331, İstanbul ty, s. 202

Hilâl-i Ahmer Ispartakule Hastahanesi'nde tedavi edilen hasta
Cemal Sezer, Ömer Metin, *Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Balkan Savaşlarında Muhacirlere Yardımları*,
Ankara 2016, s 69.

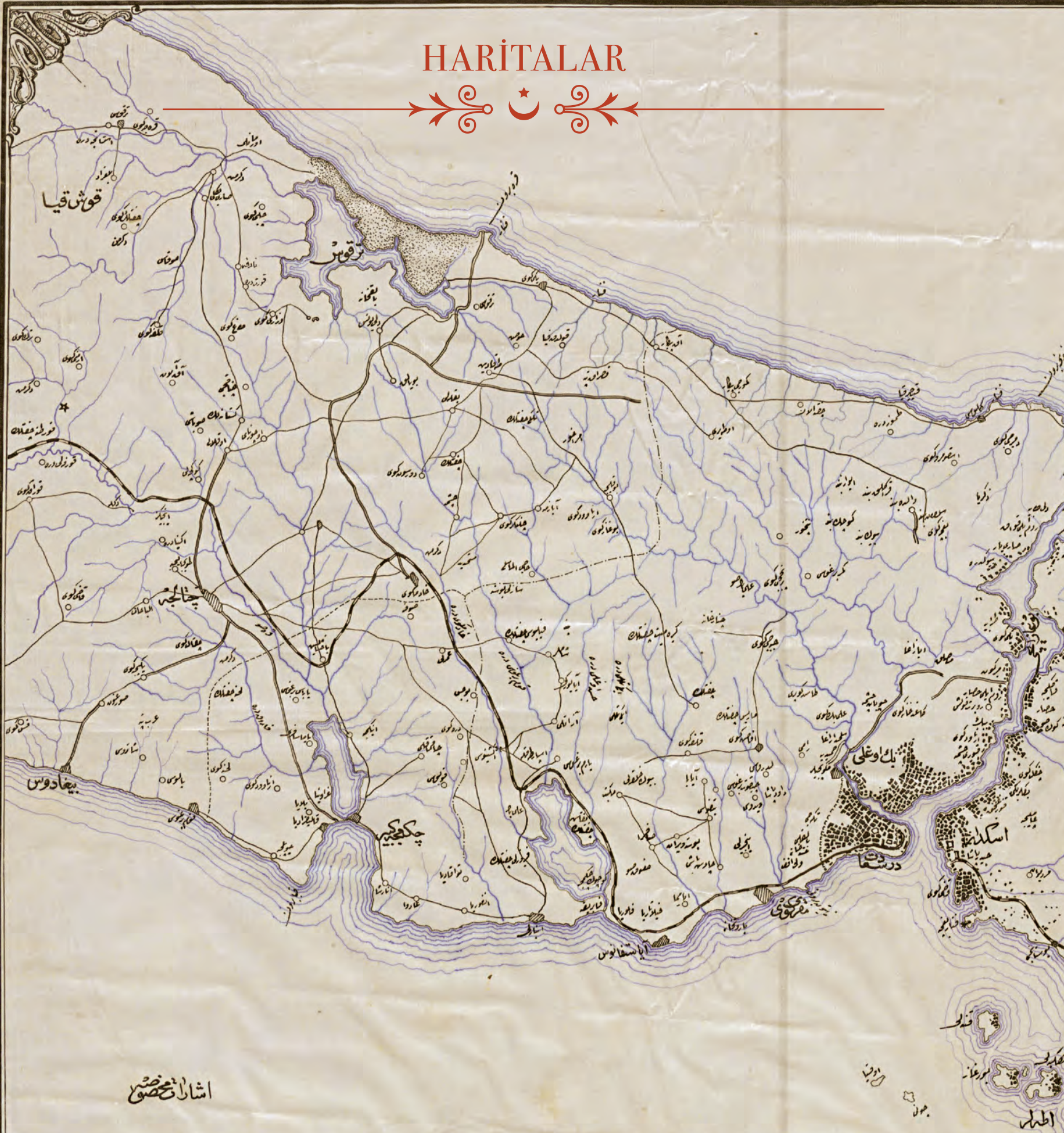

Meydan-ı Harbde bir sabah kahvaltısı
(Ispartakule'de Osmanlı Hilâl-i Ahmeri'nin Hindli refîklerine çay ziyafeti)
Şehbal Mecmuası , Sa. 73, s. 4

Tren İstasyonundan Hilâl-i Ahmer Hastanesi'nin kurulduğu tepede şimdi binalar yükseliyor
Başakşehir Belediyesi Fotoğraf Arşivi

HARİTALAR

اشاره به خصوص

درباره

موجود در دست است

ولایت حدودی

نقشه حدودی

باز قریب بود

قریبه بود

انسانی حضور بود

نمای ۲۰۰۰۰

مجموعه نگاره های تاریخی

Istanbul ve çevresinin haritası
BOA, HRT.h, 2089

تصویر از نقشه نظامی ایران و افغانستان (۱۳۰۵) و قریب از سال ۱۳۰۵ (۱۳۰۵) و قریب از سال ۱۳۰۵ (۱۳۰۵)

نقشه ایران و افغانستان

BASVEKALET
Army Dairesi Kütüphanesi
No. 454

سیلان

القسطنطينية

القسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية

القسطنطينية

القسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية
قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية	قسطنطينية

1915 yılına ait İstanbul ve civarında bulunan yerleşim yerleri, yol, köprü, dağ, tepe, mezarlık ve benzeri mekanların gösterildiği İstanbul ve civarı fiziki haritası
BOA, HRT.h, 676

İstanbul ve Avrupa Yakası civarının vilayet ve nahiye hudutlarını, köylerini, derelerini gösteren 1922 tarihli bir harita
BOA, HRT.h, 143

سیاه

یا و حرب حضرت شهبازی
میرلوا قولری

نومیه بشتی شعبه سنده
ده میرا لایله دن قولری

مهره دگی

ایستاد آصفی قزوینی

مقرنی
۱ : ۰۰

İkitelli, Mahmudiye ve Küçükköy civarlarını gösterir harita
BOA, HRT.h, 891

KAYNAKLAR

ARŞİV KAYNAKLARI

Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi

A.MKT.DV, 108/78, 171/78, 57/41
A.MKT.MHM, 173/11, 373/74
A.MKT.MVL, 15/56, 65/76, 134/21
A.MKT.UM, 236/44; 574/32
AE.SMST.II., 101/10936
AE.SMST.III., 19/1276
AE.SSLM.III., 14/840, 339/19559
BEO, 1131/84759, 1164/87241, 1181/88533, 2314/173511, 2747/205957, 3488/261537, 4112/309112, 4114/308478, 4127/309481, 4251/318756, 4251/318756, 4599/344862,
C.AS, 21/935, 77/3603, 118/5313, 120/5379, 120/5407, 133/5922, 139/6153, 165/7250, 222/9460, 249/10426, 288/11933, 475/19804, 483/20170, 553/22296, 616/25986, 659/27701, 1011/44279, 1019/44672, 1095/48331, 1096/48383,
C.BLD, 28/1400, 69/3433
C.DRB, 8/391
C.EV, 197/9839; 373/18928
C.SM, 19/967
D.BŞM.ZCR.d, 20290.
DH.EUM.5.Şb, 15/7, 37/6
DH.EUM.AYŞ, 9/1, 9/75, 12/21, 13/31, 13/42, 24/108, 27/31, 33/71, 53/82, 63/28
DH.EUM.KADL, 18/31
DH.İ.UM, 7-7/1-10, 19/22.
DH.İ.UM.EK, 51/16, 64/24, 68/5
DH.KMS, 61-1/19
DH.MKT, 369/44, 806/13, 864/58, 938/33, 1128/92, 1140/85, 1644/64, 2017/89
DH.ŞFR, 41/221
DH.UMVM, 96/55
HAT, 108/4325; 180/8171, 183/8419, 195/9678, 197/9838, 200/10158, 203/10571, 205/10701, 262/15142, 263/15228, 288/17274, 588/28900, 588/28914, 596/29283, 596/29920, 652/31849, 928/40135, 1356/53137, 1357/53241, 1387/55096, 1406/56948, 1415/57788, 1433/58768, 1433/58777, 1434/58917, 1434/58918, 1434/58919, 1411/57455, 1434/58902, 1622/71
HH.d, 17770, 21385
HH.İ, 107/29
HR.HMŞ.İŞO, 125/47
HR.MKT, 526/16
HR.SYS, 1354/27, 1354/28
HR.TH, 199/41, 332/63
HRT.h, 143, 676, 891, 2089
İ.AS, 16/21
İ.DH, 175/9401
İ.EV, 8/10
İ.HUS, 104/28
İ.ML, 58/14
İ.MVL, 161/4687, 198/6168, 476/21541
İE.EV, 51/5662
İE.HAT 1/108
İE.NF, 1/69; 1/70
HR.TH, 256/104
KK.d, 6707
MAD.d, 8958
MF.İBT, 384/82, 385/11, 482/22

ML.EEM, 226/74, 547/93, 733/93, 739/39, 928/36, 960/6
 MV, 153/18
 MVL, 328/50, 865/107, 868/77
 NFS.d, 3912, 3924; 3927
 ŞD, 412/5, 795/1, 1279/2, 2436/20, 2446/24
 TS.MA.e, 481/12, 484/3, 549/12, 699/61, 775/69
 TT.d, 1086
 Y.A.HUS, 198/74
 Y.MTV, 250/73, 278/20
 Y.PRK.A, 2/23
 Y.PRK.ASK, 87/122, 88/33, 150/83, 193/80
 Y.PRK.AZN, 12/65
 Y.PRK.AZJ, 29/77
 Y.PRK.HH, 26/50
 Y.PRK.SRN, 1/4
 Y.PRK.ZB, 34/70
 Y.PRK.UM, 43/45
 ZB, 390/75, 415/10, 415/77, 474/118

Kızılay Derneği Başkanlığı Kızılay Arşivi

KA, 16/63, 18/140, 23/75, 118/166, 129, 162/51, 220/72.1, 234/1, 234/97.3, 234/1, 265/121, 287/20, 287/29, 287/202, 287/209, 287/261-270, 287/265, 287/267; 287/267.1; 287/267.2; 287/267.3; 287/267.4

İstanbul Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi, Encümen Arşivi

Dosya no: 278

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi

Abdülhamid II Haritalar, 92579

Abdülhamid II Albümü, 90838

Milli Saraylar Arşivi

Tablo No. 11-1493, No. 11-1522.

Topkapı Sarayı Müzesi

TSMK. H. 2153-10A

İBB Atatürk Kitaplığı

Bel. Mtf, 47182

PVS. Evr, 2794, 3129, 3173, 4782, 4885.

Resmi Gazete

Resmi Gazete, 4.7.1987, s. 39; 22 Mart 2008, Sayı 26824 (Mükerrer); 15 Nisan 2008, Sayı 26848; 4 Haziran 2008, Sayı 26896.

YAYINLAR

ARTAN, Tülayi “Eyüp”, DİA, C. 12, İstanbul 1995, s. 2.

ÇİNER, Refakat, “Yarımburgaz Mağarasında Çıkan İskelet Kalıntılarının Tetkiki”, Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Anma Kitabı, Ankara 1974, s. 475-500.

DOĞAN, Osman, Son Devir Osmanlı Hastahaneleri, İstanbul 2008.

Dünden Bugüne Küçükçekmece, Ed. Mehmet Yalçın Yılmaz, İstanbul 2009.

Enderunlu Fâzıl Hüseyin, Divân-ı Fâzıl Beğ Enderûnî, İbtidâ-i Tevârîh Kısmı, Mısır-Bulak 1258.

ENGİN, Vahdettin, “Rumeli Demiryolu”, DİA, C. 35, İstanbul 2008, s. 236.

EYİCE, Semavi, “Tarihte Küçükçekmece”, Güney-Doğu Avrupa Araştırmaları Dergisi, Yıl: 1977/78, Sayı: 6-7.

Hilâl-i Ahmer'den Kızılay'a, haz. Seçil Karal Akgün, Murat Uluğtekin, Ankara 2002.

GÜNEŞ, Mehmet, “Osmanlı Döneminde İstanbul'da Vilayet İdaresinin Teşekkülü”, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/165205> (E.T. 13.10.2020).

İNALCIK, Halil, “İstanbul”, DİA, C. 23, İstanbul 2001, s. 233.

İNCE, Yunus, Osmanlı Barut Üretim Teknolojisinde Modernleşme: Azadlu Baruthanesi (1794-1878), Yayınlanmamış Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2013.

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüb Mahkemesi (Havass-ı Refîa) 19 Numaralı Sicil (H. 1028 - 1030 / M. 1619 - 1620), haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol, İstanbul 2011, s. 368 (Orijinal metin no: [81b-2] Hüküm no: 468).

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüb (Havâss-ı Refîa) Mahkemesi 49 Numaralı Sicil (H. 1054 / M. 1644), haz. Ayşe Seyyide Adıgüzel, Zeynep Trabzonlu, İstanbul 2011, s. 276 (Orijinal metin no: [58b-1] Hüküm no: 318).

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 163 Numaralı Sicil (H.1147-1149/M.1734-1736), çev. yazı Numan Yekeler, İstanbul 2019.

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 175 Numaralı Sicil (H. 1157-1159 / M. 1745-1746), çeviri yazı. Rasim Erol, Mustafa Yılmaz, İstanbul 2019, s. 182 (Orijinal metin no: [34b-1] Hüküm no: 135).

İstanbul Kadı Sicilleri Eyüp Mahkemesi 182 Numaralı Sicil (H.1154-1161/M.1741-1748), çev. yazı Abdulkadir Altın - Salih Kahrıman, İstanbul 2019.

İstanbul Kadı Sicilleri Davud Paşa Mahkemesi 1 Numaralı Sicil (H.1196-1197/M.1782-1783), çev. yazı Rasim Erol-Sabri Atay, İstanbul 2019.

İzzet Divanı, Mısır-Bulak 1255.

Kızılay Arşivi Belgelerinde Savaşlar (Trablusgarb - Balkan - Milli Mücadele), haz. Gülfettin Çelik, Recep Karacakaya, Zekai Mete vd., Ankara 2019

KÖKTEN, İsmail Kılıç, "İstanbul Batısında Eskitaş (Paleolitik) Devrine Ait Yeni Buluntular", Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, XX, 1962, s. 227-278.

Mahmud Raif Efendi, Tableau des Nouveaux Reglemens de L'empire Ottoman, Constantinople 1798

MANSEL, A.M. - Aziz Ongan, "Rhegion-Küçükçekmece Hafriyatı", Belleten, C. VI, Sayı: 21-22, Ankara 1942, s. 1-16.

ONGAN, Azizi "Regium Hafriyatı", Belleten, C. III, Sayı: 11-12, Ankara 1939, s. 437-445.

ORHUNLU, Cengiz - Nejat Göyünç, "Has", DİA, C. 16, İstanbul 1997, s. 268-270.

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Salnâmesi, 1329-1331, İstanbul ty, s. 199

Padişahın Himayesinde Osmanlı Kızılay Cemiyeti 1911-1913 Yıllığı, hazırlayanlar, Ahmet Zeki İzgöer - Ramazan Tuğ, Ankara 2013.

Sahâflar Şeyhi-zâde Seyyid Mehmed Es'ad Efendi, Süleymaniye Kütüphanesi Es'ad Efendi, Nu: 1748.

SEZER, Cemal - Ömer Metin, Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Balkan Savaşlarında Muhacirlere Yardımları, Ankara 2016.

Şehbal Mecmuası, Sa. 73, s. 4.

Şeyh Gâlib, Divân, İbtidâ-i Tevârîh, Mısır-Bulak 1252.

Taht-ı Himaye-i Hazret-i Mülûkânede Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 1329-1331 Sâlnâmesi, İstanbul t.y.

İNTERNET SİTELERİ

[http://www.tayproject.org/Magara.fm\\$Retrieve?MagaraNo=2826&html=cave_detail_t.html&layout=web](http://www.tayproject.org/Magara.fm$Retrieve?MagaraNo=2826&html=cave_detail_t.html&layout=web) (E.T. 9.11.2020)

<https://tr.wikipedia.org/>

<https://www.basaksehir.bel.tr>

DİZİN

A

Abdullah Efendi, ni'me'l-ceyş, XX, XIX, XX, XXI
Abdullah Efendi, Zirâ'at Hey'et-i Fenniye Beşinci Şu'be müfettişi, 93
Abdullah oğlu Hacı Seyyid İbrahim, Bahçesaraylı, XXII
Abdullah Zühdü, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Abdülkerim Efendi, Eczâcî Muâvini, 507
Abdüllatîf, 17
Aci oğlu Petri, 67
Aci Ustano, 67
Agati, Aya Yorgi köyünden, 141
Ağnaz veled-i İlya, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Ahmed, İkitelli köyünden, 9
Ahmed Ağa, 17, 59, 221
Ahmed Azîz Efendi, 325
Ahmed Bey, 89, 243, 337
Ahmed Kadir, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Ahmed Lem'î Efendi, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Ahmed Şükrü Efendi, Baruthaneler nazırı, 355
Ahmed veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
Ahmed veled-i Hamza Fakîh, Şamlar köyünden, 55
Ahmed veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, çiftçi, 74
Ahmed veled-i Mustafa, İkitelli köyünden, 5
Ahmed veled-i Mustafa, Şamlar köyünden, çiftçi, 74
Ahmed veled-i Osman, Şamlar köyünden, 55
Ahmet Aziz, 321
Ahmet Efendi, 399
Ahur Kâtibi Çiftliği, 197
Ahyolu, 363
Ajten, Aya Yorgi köyünden, 161
Ak Molla kabîlesi/takımı, XXXIII, 83, 85
Akçakoyunlu Aşireti, XXIV
Akkız, İkitelli köyünden, 5
Akkoyunlu, XXIV
Akpınar, XXXI, 159, 265
Aleks veled-i Nikola, Aya Yorgi köyünden, 141
Aleks veled-i Yani, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Alemdağı, 27
Ali, İkitelli köyünden, 5
Ali, Şamlar köyünden, 55
Ali Bey Çiftlikât-ı Hümâyûnu, 89, 91, 269, 439
Ali Kemâl Paşa, Umum Jandarma Kumandanı, 275
Ali Kethudâ b. Mustafa, 57
Ali mu'tak-ı Ahmed, Ispartakule köyünden, 215
Ali Usta, 65
Ali veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
Ali veled-i Abdullah, İkitelli köyünden, 5
Ali veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, 55, 73, 74
Ali veled-i Hasan, İkitelli köyünden, rençber, 9
Ali veled-i İsmail, Şamlar köyünden, rençber, 74
Ali veled-i Mehmed, İkitelli köyünden, 5
Ali veled-i Veliyyüddin, İkitelli köyünden, çiftçi, 9

Alisendra, Aya Yorgi köyünden, 141
Altınşehir, XXXV
Anadolu, XVIII, XXII, XXIV, XXXI, 25, 290, 347
Anadolu Kavağı, 25
Anastas veled-i Ostoyan, Aya Yorgi köyünden, 151
Anbarlı, 207
Andon veled-i Yani, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
Andoni veled-i Kaloraki, Aya Yorgi köyünden, 141
Aneşini, Aya Yorgi köyünden, 147
Angeli, Aya Yorgi köyünden, 147
Angeli veledi Dimitri, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Angeli veled-i İstoel, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
Angeli veled-i Panço, Aya Yorgi köyünden, 151
Anika, Ispartakule köyünden, 213
Anteri, 221
Apostol veled-i Hristo, Topkapılı, rençber, 11
Arabacı esnafı, XXII
A'rac Tâhir, Şamlar köyünden, 75
Arakil Usta, Barut imal edici, 301, 311, 313, 317, 321, 339, 343
Arami oğlu Yani, Boğazköylü, 179
Arif Beyefendi, Nâzır Vekili, 181
Aristodeli, Demiryolu makasçısı, 459
Arkovandi, Aya Yorgi köyünden, 141
Arnabud Hâtem, 67
Arnabud Korneş, 67
Arnabud Muzli, 67
Arnabud Süleyman, 67
Arnase karyesi, 259
Arnavud Âbidin Çetesi, 271
Arnavud köyü, 129, 179
Arnavud poturu, 255
Arnavud Şîrmerd, Azadlu köyünden, 189
Arnavut, XXII
Arnavutköy, XVII, XXXV
Arpalı Dere, 181
Arslan, Zimmî, 59
Arslanyan Kigork Efendi, 205
Artin oğlu Spon, Aya Yorgi köyünden, 177
Arzu, Şamlar köyünden, 55
Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye, 363, 399
Asâkir-i Nizâmiye-i Şâhâne, 81
Asarbeyli Nakkaşlı Hacı Pehlivan, 67
Âsım, Makriköy kaymakamı, 109
Âsitâne, 67, 145, 219, 315, 363
Astatı, Aya Yorgi köyünden, 141
Atmeydanı, XXV
Atanaş veledi Dimitri, 41
Atatürk Olimpiyat Stadyumu, XXXVI
Atîka Sultan, 65
Avarlar, XVIII
Avas karyesi, 199
Avcılar, XVII

Avrupa, XVII, XVIII, XXIX, XXXVI, 237, 311

Avusturya, 461

Avusturya ve Macaristan Sefâreti, 461

Ayamama, XVII

Aya Yorgi, XXIII, XXXI, XXXII, XXXIV, 47, 89, 91, 93, 95, 97, 107, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 205

Aya Yorgi Karakolu, 133

Aya Yorgi Maşatlığı, 197

Ayasağa köyü, 265

Ayastefanos, XXX, XXXII, 205, 265, 449, 467, 473, 475, 487

Ayaz Paşa Vakfı, 363

Ayazma, 27, 41, 223

Ayazma köyü, 27

Aydın veled-i Atmaca, Ispartakule köyünden, 215

Aydın veled-i Balaban, Azadlu köyünden, 189

Ayşe, Azadlu köyünden, 189

Ayşe, İkitelli köyünden, 5

Ayşe, Şamlar köyünden, 55

Ayşe Münîre, Şamlar köyünden, 117

Ayşe Mürüvvet, Şamlar köyünden, 117

Azadlu, XXII, XXIV, XXV, , XXVI, XXVII, XXVIII, XXXI, XXXII, 157, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 265, 280, 282, 285, 286, 289, 291, 293, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 318, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 345, 347, 351, 353, 355, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 399, 411, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427

Azadlu Baruthâne-i Âmiresi, XXII, XXIV, XXV, XXVI, XXXII, 157, 201, 265, 282, 285, 286, 291, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 315, 317, 321, 323, 325, 327, 331, 333, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 399, 403, 411, 421, 423, 425, 427

Azadlu çarhı, 301

Azadlu karyesi, XXIV, XXVI, 197, 201

Azadlu köyü, bkz. Azadlu karyesi

Azadlu Köprüsü, 191

Aziz Bey, Sertabîb Operatör, 507

Azîz Efendi, Baruthâne-i Âmire Nazırı, 199

B

Babadağı, 11

Baba-yı Atîk, 67

Bâb-ı Âlî, 23, 31, 179, 251, 253, 327, 337, 399, 437, 449, 461

Babü's-sa'âde, 195

Bağcılar, XVII, XXXV, 165

Bağcılar karyesi, 165

Bağçe köyü, 25

Bağdat, XXV

Bahçe, XXI, XXII

Bahçesaraylı, XXII

Bahçeşehir, XXXV

Bahçeşehir İlk Kademe Belediyesi, XXXV

Bahşayış, XXXIII, XXXIV

Bahrî, İkitelli köyünden, 5

Bahr-i Sefîd Boğazı, 449, 487

Bahr-i Siyâh Boğazı, 347, 381

Bakırköy, XXI, XXV, XXIX, XXXIV

Bakırköy Baruthanesi, XXV

Bakkal köyü, 25

Bakkal Yorgi, 27

Bakkal Yorgo, 67

Baklalı, 119

Balaban, Ispartakule köyünden, 215

Balaş, Avas köyünden, 199

Balkan, XXX, XXXIII, XXXIV

Baron Hirsch, XXIX

Barutcu Francesko, 289, 290

Barutçu Frank, 301

Baruthane, XXIII, XXVII, XXIX, XXXII

Baruthane-i Âmire Karakolu, XXXII

Baruthâne-i Âmire, 74, 75, 81, 99, 199, 303, 315, 321, 323, 331, 333, 359, 363, 369, 381, 399, 443

Baruthâne-i Âmire Karakolu, 81

Baruthâne-i Âmire-i Âzâdlu, 413

Baruthâne-i Âzâdlu, 331

Baruthâneler Nezâreti, 327

Basmacı oğlu Mircan, 237

Başakşehir, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXIV, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVI

Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi, XXXVI

Başakşehir Futbol Kulübü, XXXVI

Başakşehir İnovasyon ve Teknoloji Merkezi, XXXVI

Başakşehir Living Lab, XXXVI

Başakşehir Millet Bahçesi, XXXVI

Başakşehir Millet Kiraathanesi, XXXVI

Başakşehir Toplu Konut Projesi, XXXV

Başakşehirspor Futbol Kulübü, XXXVI

Başeski, Yassıören mer'ası, 67

Baştabib Aziz Bey, XXXIII

Bâyezîd, Şamlar köyünden, 55

Bâyezîd Ağa Mahallesi, 73

Beğkoz sâhası, 399

Behçet Efendi, Meclis-i Zabtiye a'zâsı, 153

Behrâm Ağa, 19

Bekâr Hristo, 179

Bekir, Şamlar köyünden, 55

Bekir Sami, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113

Bekir Sami Efendi, Katip, 507

Bekir veled-i İsmail, Şamlar köyünden, rençber, 74

Belova, XXIX

Benefşe, Azadlu köyünden, 189

Berkofça, XXIV, 151, 227

Berpalmön, General, 25

Beşiktaş, XXI

Betgo veled-i Todori, Aya Yorgi köyünden, 151

Beykoz, 25

Beykozlu İbrâhîm, 27

Beylikmandıra, 67

Beyoğlu, XXXI, 255, 453, 455

Bilecikli Mehmed Çavuş, 81

Baruthâne-i Âmire karakolu, 81

Birgos, 207

Biyo veled-i Mirço, Kotaranya Çiftliği'nden, 225

Bizans, XVIII, XIX, XX

Bocdar karyesi, bkz. Bojdar karyesi

Boğâz-ı Bahr-ı Siyâh, bkz. Bahr-i Siyâh Boğâzı
Boğazköy, 179, 183, 251
Bojdar karyesi, 221, 255
Bolvadin, 290
Boğaz, XXI
Bor, XXV
Boşdere Çiftliği, XXXI, 247
Boşko veled-i Aslava, Kalkandelenli, arabacı, 11
Bota veled-i Biratan, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Boto veled-i Matyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Bozok Sancağı, 323
Briyo, Fransız kumândanı, 207
Budin, XXV
Bulgar/ Bulgarlar, XVIII, 41, 247, 317, 443
Burgaz, 37, 67
Büyük Hotel, 453, 455
Büyük Yeni Han, 237
Büyükçekmece, XXI, XXIV, XXXI, , XXXIII XXXV, 119, 191, 219, 221, 223, 241, 247, 249, 253, 271, 363, 451, 459
Byzantion, XVIII

C

Cabbârzâde Mîr Süleyman, Bozok Sancağı Mutasarrıfı, 323
Canbaz Kiryako veled-i Apostol, 27
Canfo veled-i Ostoyan, Aya Yorgi köyünden, 151
Cebeci Halil, 65
Cebeci köyü, 25
Cebecioğlu, 59, 65
Cebehâne-i Âmire, 333, 347, 349, 351
Cemil Bey, Recm Gazetesi sahibi, 267
Cennet, İkitelli köyünden, 5
Cevâd, Çatalca Mutasarrıfı, 243, 435, 443
Cevdet Can, XXXV
Cevher İrfan Hânım, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Cevre, İkitelli köyünden, 5
Cidde, 327
Cisrimustafapaşa, 433
Civane, Aya Yorgi köyünden, 141
Corc, 453
Cosniyani, İtalyan, 251, 261, 263
Cüstinyan, 167

Ç

Çakır veled-i Mustafa, İkitelli köyünden, 5
Çaklı mer'ası, 67
Çanakkale, 449, 475
Çaparzâde, 290
Çâşnigîr Köprüsü, 323
Çatalca, XXIV, XXIX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXV, 7, 41, 87, 91, 129, 169, 171, 179, 183, 219, 243, 247, 249, 251, 255, 259, 265, 267, 359, 363, 433, 435, 437, 443, 445, 453, 487
Çatalca Divân-ı Harb-i Örfisi Riyâseti, 259
Çatalca Emlâk-ı Hümâyûnu İdâresi, 439
Çatalca Jandarma Bölüğü, 43
Çatalca Mutasarrıflığı, XXXI, 433
Çatalca Sancağı, XXXI, 93
Çatalca Taburu Kumandanlığı, 259
Çekmece-i Kebîr, bkz. Büyükçekmece
Çekmece-i Sagîr, bkz. Küçükçekmece

Çekmeköy, 25
Çerkesler, 119
Çerkezköyü, 467
Çifitburgaz, 207
Çınarlı, Makriköy'de bir han, 177
Çilingirköy, XXXIII, 133
Çilingir karyesi, bkz. Çilingirköy
Çoban Ramazan, 179
Çolak İbrâhîm, 21
Çorbacı Toma, XXIV
Çorlu, XXXIII, 67

D

Dâhiliye Dâiresi, 29, 31
Dâhiliye Nezâret-i Cefîlesi, XXV, 45, 47, 119, 121, 127, 129, 133, 169, 183, 207, 251, 271, 275, 443, 453, 457, 459
Darbhâne-i Âmire, 297, 307, 327, 356, 369, 401
Darbhâne-i Ma'mûre, 297, 327
Dâr-ı Şûrâ-yı Askeriye, 81
Dâru's-Saltanatî's-Seniyye, 317
Dârü'l-fünûn, 475
Davud Paşa, İspartakule köyünden, 213
Davud veled-i Ali, Şamlar köyünden, 55
Dâvudpaşa Kışlası, 265
De'âvî Nezâret-i Behiyyesi, 17, 19
Defter-i Hâkânî Nezâreti, 257, 261
Deli Mehmed oğlu İbrahim, 65
Deliklikaya, XXIV, XXXI
Deliklikaya Çiftliği, 237
Der'aliyye, 299
Derbend karakolu, 43, 183
Derbend şosesi, 43
Dereköy, XXIV, 223, 253, 271
Dereköyü Çiftliği, 249
Dersa'âdet, XXXI, 7, 17, 19, 41, 43, 93, 119, 129, 153, 155, 177, 183, 205, 255, 259, 271, 459, 467, 473, 507
Dersa'âdet Jandarma Alay Kumandanlığı, 43, 45, 47, 49, 177, 183, 259
Derviş Mehmed, Şamlar köyünden, 73
Devlet-i Aliyye, 25, 363, 461, 467, 485
Diko veled-i Rayco, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Dimetoka, XXI
Dimitri, Hergeleci, XXIV
Dimitri, Hırsız, 41
Dimitri, Kayıkçı, 43
Dimitri, Arnase ahalisinden, 259
Dimitri, Aya Yorgi köyünden, 141, 143, 147, 149, 169
Dimitri veled-i Ganco, Tırnovalı, yanaşma, 11
Dimitri veled-i İstirati, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Dimitri veled-i Ligor, Azatlı Baruthanesi'nden, 373
Dimo veled-i Tanaş, Tırnovalı, yanaşma, 11
Dobnice, XXIV, 151, 225, 227, 229, 373
Dobniceli, XXIV
Dobro veled-i Naşo, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Doğan veled-i Abdullah, Azadlı köyünden, 189
Doğu Roma, XVIII
Domuz Deresi, XXVIII, 399, 403
Donco veled-i Yoco, Şamlar köyünden, 79
Dörtköşe Çiftliği, 27

Dragan veled-i Kola, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Drajiçe, Ispartakule köyünden, 213
 Dudullu, 25
 Duka, Aya Yorgi köyünden, 141
 Dursun Kahyâ, 179

E

Ebubekir bin Abdullah, Azadlu Camii imamı, 193
 Ebubekir veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, rençber, 74
 Edhem Ağa, Terkos kazası tahsildarı, XXII, 74
 Edirne, XIX, XX, XXIX, 67, 437, 441, 451, 455
 Edirne Mütarekesi, XXXII
 Eleni, Aya Yorgi köyünden, 141
 Eleniko, Aya Yorgi köyünden, 161
 el-Hâc Ahmed Azîz, 323
 el-Hâc Ali Beşe, 59
 el-Hâc Hasan b. Osman, 69
 el-Hâc Hasanzâde Muhyiddîn Mehmed Efendi Vakfı/Evkâfı, XXIV, 193
 el-Hâc Hayrullah Efendi, 413
 el-Hâc İsmâîl Râsim, İstanbul Baruthane Emini, 315
 el-Hâc Muhammed Necib Efendi, Baruthane nazırı, 359
 Elif, İkitelli köyünden, 5
 Elif, Şamlar köyünden, 55
 Emânet-i Baytar Müfettişliği, 93
 Emine Hatun, 65
 Emine Hatun bt. Abdullah, Bojdar köyünden, 221
 Emlâk-ı Müdevvere İdâresi, 257
 Emniyet-i Umûmiyye Müdîriyeti, 459
 Emrullah veled-i Abdullah, İkitelli köyünden, çiftçi, 9
 Emrullah veled-i İsmail, Şamlar köyünden, 74
 Enderunlu Fazıl Hüseyin Bey, XXVI
 Enverî, XXVIII, XXIX
 Erba'a kazası, XXII, XXXI, XXXIII, 15, 153, 237
 Ereğli kazâsı, 83
 Ergiri, 147
 Erini, Aya Yorgi köyünden, 141
 Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Dâiresi, 25
 Ermeni patriği, 205
 Ese Beşe, Şamlar'dan, 67
 Esenler, XVII, XXXV
 Esenyurt, XVII, XXXV
 Espasya, Aya Yorgi köyünden, 161
 es-Seyyid Abdülfettâh, Azadlu Baruthanesi Emini, 315
 es-Seyyid Ahmed, 69, 221
 es-Seyyid Ahmed b. Mehmed, 69
 es-Seyyid Hâfız Ömer Efendi bin es-Seyyid Osmân, 371
 es-Seyyid Mehmed b. Ahmed, Şamlar köyünden, 63
 es-Seyyid Mehmed Sadık, Şamlar köyünden, 73
 es-Seyyid Mehmed veled-i Mustafa, Şamlar köyünden, çiftçi, 75
 es-Seyyid Mustafa, Şamlar köyünden, 75
 Esteryo veled-i Mila, Aya Yorgi köyünden, 151
 Ethem, Muhasebeci, Çatalca Mutasarrıf Vekili, 169
 Etibbâ Dâiresi, 173
 Evkâf-ı Hümâyûn Nezâret-i Celîlesi, 29, 31, 99
 Eyüb, 61, 119, 143, 145, 193, 221
 Eyüb Mahkemesi, 61
 Eyüp/Eyüpsultan, XXI, XVII, XXXI
 Eyüp Kadılığı, XXXI

F

Faço veled-i Vasil, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 Fanco veled-i İstanko, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 Fâtıma bt. Mehmed, Şamlar köyünden, 61
 Fâtıma Hatun, Şamlar köyünden, 61, 65
 Fatih Kocabaş, XXXV
 Fatih Sultan Mehmed Han, XVIII, XIX, XX, XXII, XXXI, XXXVI
 Fatma, İkitelli köyünden, 5
 Fatma duhter-i Uzun İsmail, Ispartakule köyünden, 213
 Fâzıl Bey, Ispartakule Tren İstasyonu şef muavini, 459
 Fazlı Onbaşı, Şamlar köyünden, XXXIV, 131
 Felemenk, 313, 337
 Fener Kilisesi, 207
 Feyzi Ağa, Ormanlı köyünden, 153
 Fındık Ali, 67
 Fileteus, Makriköy Rum Kilisesi rahibi, 207
 Filib veled-i Nito, Şamlar köyünden, 79
 Filibe, XXIV, 11, 77, 79, 151, 225, 227, 229, 291, 299
 Filip veled-i Lazari, Ispartakule köyünden, 213
 Filyos, XXIV, XXXI, XXXII
 Filyos Çiftlikât-ı Hümâyûnu, XXIV, 89, 91, 103, 219, 231, 233, 235
 Filyos Köprüsü, 191
 Filyoz Çiftliği, bkz. Filyos Çiftlikât-ı Hümâyûnu
 Firuzköy, XVIII
 Flemenk, 337
 Foma, Aya Yorgi köyünden, 141
 Fotini, Aya Yorgi köyünden, 141
 Frakife, Aya Yorgi köyünden, 141
 Francesko, bk. Barutçu Francesko
 Franka, Aya Yorgi köyünden, 141
 Fransa, 153, 155
 Frosini, Aya Yorgi köyünden, 141
 Fuad, Erkân-ı Harbiye kol ağası/yüzbaşı, 25
 Fuad Paşa, Müşir, Tahkimat nazırı, 265

G

Galata, XXXI, 167
 Galata Kadılığı, XXXI
 Gazganlı Telo, Beylikmandırası'ndan, 67
 Gaziosmanpaşa, XXXV
 Gekboze kazâsı, 165
 Gelibolu, XXV, 289, 475, 487
 Gemlik, 315
 Genco veled-i Ostoyko, Şamlar köyünden, 77
 Gevher, Şamlar köyünden, 55
 Gir veled-i Kalo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Goliyama, Aya Yorgi köyünden, 141
 Golts Paşa, Erkan-ı Harbiye feriki, ikinci başkan, 25
 Gora, Ispartakule köyünden, 213
 Gökte Bercîs, XXVIII
 Gölikesri, XXIV
 Görklü, Şamlar köyünden, 55
 Grand Otel, 457
 Grikos, Ispartakule köyünden, 213
 Grilice, Ispartakule köyünden, 213
 Gurna (Gorna), 453
 Gülbula, İkitelli köyünden, 5
 Gülşâh, İkitelli köyünden, 5
 Güvenşi Kofer, 284
 Güvercintepe, XXXV

H

Habîbe Ni'met Hânım, Şamlar köyünden, 117
Hacador, Avrupa tüccarı, 237
Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn, 315
Hâcer Lütîfiye, Şamlar köyünden, 115
Hacı Hasan-zâde Muhyiddîn Mehmed Efendi, 193
Hacı Hasan-zâde Muhyiddîn Mehmed Efendi Câmi'i, Azad-
lu'da, 193
Hacı Mehmed, Azadlu köyünden, 189
Hacı Mehmed Ağa, Babüssaade Ağası, 195
Hacı Musa Ağa, Ormanlı köyünden, 153
Hacımaşlı köyü, 7, 131, 133, 265
Hacımaşlı Orman köyü, XXXV
Haçlılar, XVIII
Hadımköy, XXX, XXXI, XXXIII, XXXV, 169, 265, 433, 435, 449,
475, 487, 493
Hadım karyesi, bkz. Hadımköy
Hadımköy Hastahânesi, bkz. Hadımköy Hilâl-i Ahmer Hastanesi,
Hadımköy Hilâl-i Ahmer Hastanesi, XXXI, 493
Hâdi Bey, Erkân-ı Harbiye kaymakamlarından, 25
Hadîce, Şamlar köyünden, 55
Hadîce, İkitelli köyünden, 5
Hadîce Hâtun, İkitelli köyünden, 21
Hakkı Ekrem, Şamlar köyünden, 115
Haliç, XXXV
Hâlîde Necdet, Şamlar köyünden, 115
Halil, Emîn-i Giyâh, 219
Halîl, Manastır Vilayeti Rakalar kazasından, 255
Halîl Azmi, Şamlar köyünden, 115
Halil b. Mustafa, Şamlar köyünden, 63
Halil Sıdkı, Şamlar köyünden, 115
Halil veled-i Hüseyin, Şamlar köyünden, çiftçi, 75
Halil veled-i İbrahim, Şamlar köyünden, rençber, 75
Halil veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, 55
Halkalı, XVIII
Halkalı Zirâ'at Mektebi, 205
Hamdi Paşa, 111
Hamza, Şamlar köyünden, 55
Hamza veled-i Hüseyin, İspartakule köyünden, 215
Hamza veled-i Mustafa, İkitelli köyünden, 5
Hanîfe Seniyye, Şamlar köyünden, 115
Hapishâne-i Umûmiye, 27
Hapishâne-i Umûmiyye Hastahânesi, 173
Haraççı karyesi, 119, 129, 133, 177
Harbiye Nezâreti, 119, 131, 261, 467, 473
Hasan, İkitelli korucusu, 49
Hasan, İkitelli köyünden, 5, 9
Hasan Ağa, 59
Hasan Baba köprüsü, 191
Hasan Baba Tekyesi, 191
Hasan Bahâeddin, İspartakule köyünden, 215
Hasan Basri, Çadır müteahhidi, 469
Hasan Efendi, Cizye kîsedârı, 355
Hasan Fehmi, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Hasan Tahsîn Efendi, Zirâ'at Bankası me'mûru, 95, 97
Hasan veled-i Balaban, Azadlu köyünden, 189
Hasan veled-i Hasan, Şamlar köyünden, 73, 75
Hasan veled-i İvkov, İspartakule köyünden, 213
Hasan veled-i Mustafa, İkitelli köyünden, rençber, 9

Hasanoğlu Deresi Köprüsü, 197
Haslar, XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXXI
Haslar Kadılığı, XXXI
Haslar kazâsı, XXI, XXII, XXIII, 147, 193, 217, 223
Hâşim Efendi, hak ustası, 353
Havâss-ı Aliyye, bkz. Havâss-ı Refî'a,
Havâss-ı Refî'a , XXXI, 13, 193, 221
Hayrullah Nâ'im, Şamlar köyünden, 115
Hazînedârbaşı, 203
Hazine-i Hassa/İdaresi, XXV, XXXI, XXXIII
Hazîne-i Celîle-i Mâliye, 83
Hazîne-i Hâssa Müdîr-i Umûmîsi, 257, 269
Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne Nezâreti, 83, 91, 103, 107, 175, 257,
273, 275, 439
Heci Marya, Büyükçekmece kazasından, 249
Hesnâ Melek Hânım, Şamlar köyünden, 115
Hızır Bey, İlk İstanbul kadısı, XXXI
Hızır, İkitelli köyünden, 5
Hızır veled-i Balaban, Azadlu köyünden, 189
Hızır, Azadlu köyünden, 189
Hikmet Efendi, Mülazım, 271
Hilâl-i Ahmer /Cem'iyeti, XXIX, XXXIII, 473, 475, 489
Hilâl-i Ahmer Hastanesi, XXX
Hilâl-i Ahmer Müdîriyet-i Âlîsi, 469
Hind, 479, 481, 489, 491
Hind Doktor Ensârî Hastahânesi/ Hind Doktor Muhammed
Hüseyin Hastahânesi, 491
Horasanlı, XX
Hoşdere, XXIV, XXXIV, XXXV
Hristo veled-i Nanco, Şamlar köyünden, 79
Hristo veled-i Ostoyan, Şamlar köyünden, 79
Hristo veled-i Panayot, Aya Yorgi köyünden, 151
Hristo veled-i Ponço, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Hristo veled-i Tarandafil, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Hristo veled-i Yorgi, Şamlar köyünden, bakkal, 77
Hristo veledi Yuvan, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Humbarahâne-i Âmire, 363
Hundî, İkitelli köyünden, 5
Hunlar, XVIII
Hûri, Şamlar köyünden, 55
Huveyze, 451, 453
Hüdâvendigâr, 35
Hüseyin, Azadlu köyünden, 189
Hüseyin, İkitelli köyünden, 9
Hüseyin Ağa, Ormanlı köyünden, 153
Hüseyin Çavuş, Çadırcı esnafından, 469
Hüseyin Feyzi, Şamlar köyünden, 117
Hüseyin Kâzım, Şamlar köyünden, 117
Hüseyin veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
Hüseyin veled-i İlyas, İkitelli köyünden, 5
Hüseyin veled-i Kulfal, İkitelli köyünden, 5
Hüseyin veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, 73
Hüsrev-i Gâzî, XXVIII

I

I. Dünya Harbi, XXXIV
I. Konstantin, XVIII
II. Bayezid, bkz. Sultan II. Bayezid
II. Mahmud, bkz. Sultan II. Mahmud

III. Selim, bkz. Sultan III. Selim
 Ispartakule, XVII, XVIII, XXIV, XXIV, XXIX, XXX, XXXII, XXXIII, 213, 239, 241, 243, 245, 253, 259, 265, 267, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 455, 459, 461
 Ispartakule Çayırı, 241, 253
 Ispartakule Çiftliği, 243, 249, 259
 Ispartakule Osmanlı Hilâl-i Ahmer Hastahânesi, XXX, XXXIII, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 507
 Ispartakule Tren İstasyonu, XXIX
 Ispartuvan, bkz. bkz. Ispartakule
 Ispartigon, bkz. Ispartakule
 Istabl-ı Âmire, 107, 269
 Istranca, 67

İ
 İbiş veled-i Mehmed, İkitelli köyünden çiftçi, 9
 İbiş veled-i Mehmed Şamlar köyünden, çiftçi, 73
 İbrahim, İkitelli köyünden, 5, 9
 İbrahim Edhem, Şamlar köyünden, 75
 İbrâhîm Edhem Ağa, İkitelli köyünden, 33
 İbrâhîm Edhem veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, 73
 İbrahim Efendi, Arnavut, XXII
 İbrahim veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, rençber, 74
 İbrahim veled-i Mustafa, Şamlar köyünden, 74
 İbrâhîm Yeniçeri, Ispartakule köyünden, 215
 İbrik, 503
 İçişleri Bakanlığı, XXV, XXXV
 İhsân Çiftliği, 27
 İkitelli, XIX, XX, XXI, XXIV, XXXI, XXXII, XXXV, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 39, 41, 43, 45, 47, 49
 İkitelli Çiftliği, 17
 İkitelli karakolu, 133
 İkitellili Yusûf, 37
 İlya veled-i Niko, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 İlya veled-i Ostoyan, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 İlya veled-i Teşo, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 İlya veled-i Yani, Aya Yorgi köyünden, 141
 İlyas, Şamlar köyünden, 55
 İlyas veled-i Abdullâh, Ispartakule köyünden, 215
 İmrahor köyü, 265
 İncir köyü, 25
 İngiliz, 129, 131, 153, 313, 337, 451, 453
 İngiliz müfrezesi, 131
 İngiltere, 153, 155, 313, 323, 369
 İsa, Ispartakule köyünden, 215
 İsa, İkitelli köyünden, 5
 İsa veled-i Arab, İkitelli köyünden, 5
 İsak veled-i Akagiyos, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 İshak Paşa, Ispartakule köyünden, 215
 İshak veled-i Ali, 5
 İskender, XXV, XXVIII, XXIX
 İskender Çelebi Bahçeleri, XXV
 İskender-i Zülkarneyn, XXIX
 İskender Paşa, Ispartakule köyünden, 213
 İsmet Paşa, XXXV
 İslakco veled-i Rado, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 İsmail, 255

İsmail Ağa Çiftliği, Şamlar köyü, 63
 İsmail Hakkı, Ispartakule Hilal-i Ahmer Hastanesi memuru, 477, 479, 481, 489, 491
 İsmâîl Halîfe bin Abdullah, 193
 İsmail veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
 İsmail veledi Ali, Şamlar köyünden, rençber, 74
 İsmail veled-i Hüseyin, İkitelli köyünden, rençber, 9
 İsmail veled-i İsmail, Şamlar köyünden, rençber, 74
 İsmail veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, çiftçi, 73
 İsmihan Hatun, 65
 İstokko veled-i Dimitri, Ispartakule köyünden, 213
 İstanbul, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXIV, XXV, XXVIII, XXIX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVI, 25, 27, 43, 45, 47, 49, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 93, 111, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 143, 145, 147, 153, 155, 157, 159, 177, 181, 183, 189, 193, 197, 199, 207, 219, 221, 255, 259, 265, 271, 273, 291, 315, 317, 323, 363, 365, 369, 375, 381, 415, 451, 453, 455, 457, 507
 İstanbul Baruthânesi, 285, 289, 301, 313, 315, 321, 323, 325, 345, 365, 369, 379
 İstanbul Büyükşehir Belediyesi, XXXV
 İstanbul Taburu Kumandanlığı, 45, 47, 49, 133, 177, 183
 İstanko, Çoban, XXIV
 İstanco veledi Nikola, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 İstanko veled-i Kristo, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 İstavri veled-i Hacı Panayot, Aya Yorgi köyünden, 175
 İstavri veled-i Panayot, Aya Yorgi köyünden, 107
 İstefan veled-i Milço, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 İstefan veled-i Petro, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 İsternad veled-i Çanzol, Aya Yorgi köyünden, 141
 İsternad, Aya Yorgi köyünden, 141
 İstepan veled-i Kosta, Aya Yorgi köyünden, 141
 İstepan, Ispartakule köyünden, 213
 İstepan veled-i Vihal, Ispartakule köyünden, 213
 İstoyan veled-i Dimitri, Ispartakule köyünden, 213
 İstrani veled-i Todor, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 İtalya, 167, 251, 269
 İtalyalı, 251, 261, 263
 İvan, Ispartakule köyünden, 213
 İvino, , Aya Yorgi köyünden, 141
 İvladoşe, Ispartakule köyünden, 213
 İvraca, XXIV, 225, 227
 İvranye, 227
 İzinbol, bkz. İznebol
 İzladi, XXIV, 11, 151, 225, 229
 İzmir, XXV
 İznebol, XXIV, 151
 İzzet Molla, XXVII, XXVIII, XXIX, 353
 İzzettin, XXXIII

J
 Jalo veled-i Dotco, Şamlar köyünden, 77
 Jandarma Alayı Kumandanlığı, 45, 129

K
 Kabadik Çiftliği, 253
 Kabyas Efendi, Ispartakule Tren İstasyonu şefi, 459
 Kadem, İkitelli köyünden, 5
 Kadiyakuplu, XXIV, 217, 261, 263

Kadı Ya'kûblu köyü, bkz. Kadiyakuplu
Kadı Ya'kûblu köyü, 217, 261, 263
Kadı Ya'kûblu çiftliği, 251
Kadı Yakûblu Vakıf Çiftliği, 167
Kadıasker Hacı Hüseyin-zâde Muhyiddin Efendi Vakfı, 29, 31
Kadırga, 475
Kadıyapılı Çiftliği, 181
Kadri Efendi, Kadıyapılı Çiftliği müste'ciri, 181
Kadri Enver, Şamlar köyünden, 115
Kadri Niyâzi, Şamlar köyünden, 115
Kağıthâne, XXV, XXXV, 265
Kahyâ Dursun, 179
Kalfa Güllâbîoğlu, 290
Kalfa köyü, Sefaköy, 27, 183, 207, 259, 373
Kali, Aya Yorgi köyünden, 141
Kalkandelen, 11
Kâmil, Çiftlik korucusu, 259
Kâmil Paşa, Sadrazam, 23
Kanal İstanbul Projesi, XXIX
Kanı Karatepeli, 13
Kanlıbostân, Çatalca'da, 183
Kapucular kethüdâsı, 191
Kara Ahmedli, XXIV, XXXI, XXXIV, 167, 251, 261, 263
Kara Ahmedli Çiftliği, 251
Kara Ahmedli mandırası, XXIV, 43
Kara Ahmedli Vakıf Çiftliği, 167
Kara Halil Çiftliği, XXXI
Kara Kosta oğlu Tanaş, Aya Yorgi köyünden, 173
Kara Mehmed Merası, 67
Kara Mustafa, Şamlar köyünden, 59, 65
Kara Mustafa b. Mehmed, Şamlar köyünden, 63
Kara Mustafa, Azadlu köyünden, 189
Karacaköy mer'ası, 67
Karaçalı, 197
Karadeniz, XXI, XXIV, XXXI
Karagöz veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
Karagöz veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, 55
Karahisâr-ı Sâhib, 290
Karaman, 189
Karlık köyü, 67
Karlova, 299
Kâsım Tabbâh, Azadlu köyünden, 189
Kasr-ı Nu'mân, XXVIII, XXIX
Katrîne, Aya Yorgi köyünden, 141
Kavacık köyü, 7
Kaya, İkitelli köyünden, 5
Kayabaşı, XXIII, XXXIV, XXXV
Kayseriye Köprüsü, 323
Kazâ-i Refî'a, 13
Kazan, 347, 499
Kazasker Hacı Hüseyinzâde Muhyiddin Efendi Vakfı, XXI
Kazganlı Velço, 67
Kazım Tekin, XXXV
Keçecizade İzzet Molla, bkz. İzzet Molla
Kemal Subaşı, Azadlu köyünden, 189
Kemberburgaz, 43, 47
Kestanelik, XXXIII
Keşîre Hadîce, Şamlar köyünden, 117
Kethüdâ oğlu Arif, Bağcılar köyünden, 165

Keto veled-i Todori, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Kıbrus, 373
Kıbtî, 49, 65
Kırım, XXII, XXXIII, XXXIV, 83, 85, 153, 155
Kırım Harbi, XXXIII
Kırım muhâcirleri, 83
Kiris Çiftliği, 253
Kırkkilise, 363
Kızanlık, XXIV, 79, 151, 225, 373
Kilisehisâr, 323
Kilisehisar Köprüsü, 323
Kiremidli Çiftliği, 261, 263
Kiremitli, XXIV, XXXIV
Kirkor Kalfa, Mimar, 399
Kirkor Radipa, Aya Yorgi köyünden, 175
Kirmasti, 35
Kiryako veled-i Apostol, Vekil, 27
Koço veled-i Dragan, Aya Yorgi köyünden, 151
Kofu Hristo oğlu Yanko, 259
Komnini, Aya Yorgi köyünden, 141
Kordon, 29, 31
Kordon Evkâf Muhâsebecisi, 29, 31
Kordon Evkâf Sandığı, 167
Korucu Tâhir, Şamlar köyünden, 123
Kosta, Aya Yorgi köyünden, 141
Kosta veled-i Yorgi, Şamlar köyünden, bakkal, 77
Kostandi veled-i Anastas, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
Kostantiniyye, 143, 145
Konstantinopolis, XVIII
Konya Ereğli, XXXV
Kotraniye, XXIV, XXV, XXXI
Kotraniye (Tatarlık) Çiftliği, XXIV, XXV, XXXI, 257, 269, 273, 275
Kovanda veled-i Kaloraki, Aya Yorgi köyünden, 141
Kölemen, İkitelli köyünden, 5
Körkar Niko, Boğazköylü, 179
Köse Tolu, Saray'dan, 67
Köstendil, 77, 229
Kristo veled-i Taricko, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Kula veled-i Mito, Şamlar köyünden, 77
Kumanova, 11
Kurt Tepe, 197
Kurukafa oğlu Dimitri, 41
Kurukavak, 197
Kuş Şîrmerd, Azadlu köyünden, 189
Küçük Arap, Dere köyünden, 133
Küçük Doğan, Azadlu köyünden, 189
Küçük İhlamur, Dere köyünde, 133
Küçük Şîrmerd, Azadlu köyünden, 189
Küçükçekmece, XVII, XIX, XXI, XXII, XXV, XXIX, XXX, XXXI, XXXII, XXXV, 23, 25, 29, 31, 33, 39, 41, 87, 93, 95, 97, 99, 101, 105, 119, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 191, 195, 219, 245, 251, 253, 265, 269, 273, 275, 293, 297, 299, 305, 363, 433, 435, 437, 439, 443, 445
Küçükçekmece Gölü, XXV, XXIX, XXXI, 265
Küçükchalkalı, 49
Küçükköy, 265
Kürd oğlu Mehmed, 81

L

Laden veled-i İlyâ, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Laden veled-i Ostoyko, Kumanovalı yavaşma, 11
 Laj veled-i Petre, Ispartakule köyünden, 213
 Laz eşkıyâsı, 183
 Leyla, Şamlar köyünden, 55
 Leylâ, İkitelli köyünden, 5
 Linardo, Aya Yorgi köyünden, 141
 Liso, Aya Yorgi köyünden, 141
 Lobice, Ispartakule köyünden, 213
 Lofça, XXIV, 151, 225, 227, 229
 Luinde veled-i Vartolomi, Aya Yorgi köyünden, 141
 Luka veled-i Pinho, Ispartakule köyünden, 213
 Lütfi, Ispartakule köyünden, 215
 Lütfi, İkitelli köyünden, 5

M

Ma'ârif Nezâreti, 109
 Mâbeyn-i Hümâyûn, 103, 159, 243, 381, 435, 441
 Mahmûd Hân, bkz. Sultan II. Mahmud
 Mahmud, Azadlu köyünden, 189
 Mahmud, İkitelli köyünden, 5
 Mahmûdbey, XXXV, 43, 47
 Makbûle Şükriye, Şamlar köyünden, 117
 Makrahora karyesi, bkz. Makriköy
 Makriköy, XXXI, 43, 45, 47, 49, 109, 111, 115, 117, 125, 127, 131, 133, 169, 177, 181, 207, 257, 259, 265, 269, 273, 275, 317, 443
 Makriköy Bölüğü, 133, 271
 Makriköy Bölük Kumandanlığı, 47, 133, 179
 Makriköy Jandarma Bölüğü Kumandanlığı, 179, 273
 Makriköy Polis Komiserliği, 43
 Makriköy Rum Kilisesi, 207
 Makriköy Sulh Mahkemesi, 275
 Maksud, 27, 63
 Maksud b. Abbas, 63
 Maksud-zâde Simon Bey, 27
 Mâliye Hazîne-i Cefîlesi, 83
 Maliye Nezareti, XXXI, 101, 105, 123, 121, 157, 253, 257, 263, 267, 375, 425, 427, 461
 Malkoçoğlu, XXXV
 Maltepe, 25
 Manastır, XXIV
 Manastır Vilâyeti, 77, 79, 225, 255
 Manço veled-i Atanaş, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Manço veled-i İlyâ, Aya Yorgi köyünden, 151
 Mandelini, Aya Yorgi köyünden, 141
 Mandıra, Yarımburgaz'da, 179
 Manol, Aya Yorgi köyünden, 141
 Manol veled-i Mihal, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Manyo veled-i Minko, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Margariti, Ispartakule köyünden, 213
 Margita, Ispartakule köyünden, 213
 Marin veledi Rayco, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Marine, Ispartakule köyünden, 213
 Marinika, Ispartakule köyünden, 213
 Mariye, Aya Yorgi köyünden, 141
 Markini, Ispartakule köyünden, 213
 Marko, Aya Yorgi köyünden, 141

Marko, Ispartakule köyünden, 213
 Marko veledi Filip, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Marmara, 265, 373
 Martin, Ispartakule köyünden, 213
 Martin birâder-i Petre, Ispartakule köyünden, 213
 Mato veled-i Yuvan, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Maynaka Merası, 67
 Meclis-i Mahsûs-ı Vükelâ, 263
 Meclis-i Meb'ûsân Riyâseti, 105
 Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye, 21, 81, 83, 85, , 157, 375, 425, 427
 Me'cûc, XXIX
 Medain, XXIX
 Mehmedmed Ağa, Kapucular kethüdâsı, 191
 Mehmed, İkitelli köyünden, 5, 9
 Mehmed, Kaymakam, 169
 Mehmed, Küçükalkalı korucusu, 49
 Mehmed Ali, Dahiliye Nazırı, 17, 267
 Mehmed Ali, İkitelli köyünden, 35
 Mehmed Ali, Ispartakule İstasyonu Polis memuru, 451
 Mehmed Ali Bey, Hilal-i Ahmer müfettişi, 467
 Mehmed Ali Ağa, 17
 Mehmed Arif Efendi, Başmimar, 305
 Mehmed b. Hasan, Şamlar köyünden, 63
 Mehmed, Azadlu köyünden, 189
 Mehmed Çavuş, XXXII
 Mehmed Dâvud, İkitelli köyünden, 13
 Mehmed Efendi, Başkâtib, 147
 Mehmed Emîn, Şamlar köyünden, 73
 Mehmed Emîn veled-i Ahmed, İkitelli köyünden çiftçi, 9
 Mehmed Emin veled-i Ahmed, Şamlar köyünden, rençber, 73
 Mehmed Emîn veled-i İbrahim, Şamlar köyünden, çiftçi, 74
 Mehmed Emin veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, çiftçi, 73
 Mehmed Hurşid, Şamlar köyünden, 73
 Mehmed Kâmil, Şamlar köyünden, 115
 Mehmed Kâmil Bey, 249
 Mehmed Lütfi Bey, Tabîb Mu'âvini, 507
 Mehmed Nazîf, Şamlar köyünden, 75
 Mehmed Nuri Efendi, XXII
 Mehmed Remzi, Şamlar köyünden, 117
 Mehmed Reşid, Şamlar köyünden, 75
 Mehmed Sâdık veled-i Ömer, Şamlar köyünden, 73
 Mehmed Sa'îd, İkitelli köyünden rençber, 9
 Mehmed Sa'îd, Şamlar köyünden, 73, 75
 Mehmed Sa'îd veled-i Ahmed, İkitelli köyünden çiftçi, 9
 Mehmed Süreyyâ, Şamlar köyünden, 115
 Mehmed Tâhir veled-i Ahmed, Şamlar köyünden, 75
 Mehmed veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, berber, 75
 Mehmed veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, rençber, 74
 Mehmed veled-i Ahmed, Şamlar köyünden, 55
 Mehmed veled-i Ahmed, Şamlar köyünden, rençber, 75
 Mehmed veled-i el-Hâc Ali, Şamlar köyünden, 73
 Mehmed veled-i Halil, Şamlar köyünden, çiftçi, 74
 Mehmed veled-i Hüseyin, Şamlar köyünden, 73
 Mehmed veled-i İlbeyi, Azadlu köyünden, 189
 Mehmed veled-i Nasuh, İkitelli köyünden, 5
 Mehmed, Azadlu köyünden, 189
 Mehmed Zekâî, Şamlar köyünden, 115
 Mehmet Aziz Efendi, Ayaz Paşa Vakfı mütevellisi, 363
 Mehmet Râgıp Efendi, Baruthane nazırı, 331

Mehmet Tâhir Efendi, Baruthane nazır vekili, 333
 Melek, İkitelli köyünden, 5
 Melek, Şamlar köyünden, 55
 Melonya, Aya Yorgi köyünden, 141
 Menas Efendi, Fen Baytarı Muallimlerinden, binbaşı, 23
 Menekşe, İkitelli köyünden, 5
 Menekşe çiftlikleri, 437
 Menekşe Hanı, 197
 Meremmeti Abdullah, Azadlu köyünden, 189
 Metro veled-i İstefan, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Metro veledi Mayno, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Mevlüt Uysal, XXXVI
 Meymündere, 197
 Meymunoğlu Yanaki, 147
 Meymunoğlu Yanaki, Aya Yorgi köyünden, 147
 Mısır, XXV
 Midye, 363
 Mihal, Aya Yorgi köyünden, 141
 Mihal veled-i Nabdin, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Mihovil veled-i Vuk, Ispartakule köyünden, 213
 Mihrişâh Vâlide Sultân Vakf-ı Şerifi, 343
 Mikail, Hazine-i Hassa nazırı, 439
 Mikel Beyzâde, 284, 290
 Milanka, Ispartakule köyünden, 213
 Milanko veled-i Ostoyan, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Milenko veled-i Hristo, Şamlar köyünden, 77
 Miliçe zen-i Jivkov, Ispartakule köyünden, 213
 Minço veled-i Banayot, Şamlar köyünden, 79
 Mirahur köyü, 67
 Misivri, 363
 Mito veled-i Panco, Şamlar köyünden, 79
 Mito veled-i Rato, Şamlar köyünden, 79
 Molla Ali b. Halil, Şamlar köyünden, 69
 Movlova, XXIV
 Muhâcirîn Hastahânesi, 475
 Muhâcirîn Komisyonu Riyâseti, 83, 85, 119
 Muhammed Hüseyin, Ömerli Hindistan Hilal-i Ahmer Hastahânesi Baştabibi, 485, 489, 491
 Murâd, Haraççı köyünden, 177
 Murad Tâhir, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
 Murad veled-i Hacı Ali, Şamlar köyünden, 55
 Musa, Ispartakule köyünden, 215
 Musa, İkitelli köyünden, 5
 Musa b. Ali, Şamlar köyünden, 63
 Musa Beşe, Şamlar köyü muhtarı, 65
 Musa veled-i Ahmed, İkitelli köyünden, rençber, 9
 Musa veled-i Mehmed, Ispartakule köyünden, 215
 Musa veled-i Mehmed, İkitelli köyünden, 5
 Musa veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, çiftçi, 73
 Musa veled-i Yusuf, Şamlar köyünden, 55
 Mustafa, İkitelli köyünden, 5
 Mustafa Ağa, Papazburgazlı, 67
 Mustafa b. Mehmed, Şamlar köyünden, 63
 Mustafa b. Mustafa, 69
 Mustafa Beğ, Baruthane-i Âmire nazırı, 303
 Mustafa Beşe, Şamlar köyünden, 61
 Mustafa, Azadlu köyünden, 189
 Mustafa Hilmi Efendi, Şamlar köyünden, 117
 Mustafa İsmail, Azadlu Camii hatibi, 193

Mustafa Reşîd Efendi, Azadlu Baruthanesi inşaatı nezaretine memur, 293, 297
 Mustafa Şerîf Ağa, Kapucubaşı, Azadlu Baruthanesi Emîni, 353
 Mustafa veled-i Ahî Mehmed, İkitelli köyünden, 5
 Mustafa veled-i Ahmed, İkitelli köyünden rençber, 9
 Mustafa veled-i Ahmed, Şamlar köyünden, rençber, 75
 Mustafa veled-i Hızır, Azadlu köyünden, 189
 Mustafa veled-i İbrahim, Şamlar köyünden, 55
 Mustafa veled-i İsmail, Şamlar köyünden, rençber, 75
 Mustafa veled-i Mehmed, İkitelli köyünden, 5
 Mustafa veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, 74
 Mustafa veled-i Mehmed, Şamlar köyünden, çiftçi, 73
 Mustafa veled-i Murad, Azadlu köyünden, 189
 Mustafa, Azadlu köyünden, 189
 Muzaffer Efendi, Erkân-ı Harbiye kolağalarından, 25
 Mü'min, İkitelli köyünden, 5
 Mü'min veled-i Mustafa, İkitelli köyünden, 5
 Mülkiye Dâiresi, 93
 Münevver Adalet, Şamlar köyünden, 115
 Münîr Bey, 239
 Münîre Afife, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113

N

Naco veled-i Geno, Tırnovalı, yanaşma, 11
 Nâile İsmet, Şamlar köyünden, 115
 Nakkaş Çiftliği, 119, 437
 Na'lband İbrâhîm, 45
 Nasuh, Şamlar köyünden, 55
 Nasuh, Azadlu köyünden, 189
 Nasuh veled-i Hacı İlyas, Azadlu köyünden, 189
 Nayko veled-i Ostoyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Nâzende Havvâ, Azadlu'daki çayırın hissedarı, 199
 Nâzım Paşa, Başkumandan vekili, Birinci Ferîk, 265, 449
 Nâzır-ı Hâzîne-i Hâssa, 439
 Nebi, Azadlu köyünden, 189
 Necib Âsım, Şamlar köyünden, 115
 Necib Efendi, Baruthanalar nazırı, XXIII, XXVIII, 201, 349, 399, 401, 411
 Necib Mir Ali, XXIII
 Necmiye Handan, Şamlar köyünden, 115
 Nefise, İkitelli köyünden, 21
 Nefise, Şamlar köyünden, 117
 Nergis, Şamlar köyünden, 55
 Niko veled-i Piko, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Niko veled-i Tako, Aya Yorgi köyünden, 151
 Nikola, Aya Yorgi köyünden, 141, 161
 Nikola, Ispartakule köyünden, 213
 Nikola veled-i Dimo, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 Nikola veled-i İskorit, Aya Yorgi köyünden, 141
 Nikola veled-i Kosta, Şamlar köyünden, 79
 Nikola veled-i Nabas, Aya Yorgi köyünden, 141
 Nikola veled-i Ostoyko, Şamlar köyünden, 79
 Nikola veled-i Pojdar, Ispartakule köyünden, 213
 Nikola veled-i Yani, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Nikolo veled-i Yuvan, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Ni'me'l-Ceyş Abdullah Efendi, XX, XXI
 Nitanco veled-i Boyco, Aya Yorgi köyünden, 151
 Niyâzi Paşa, 375
 Nizam-ı Cedid, XXVI

Nizâmiye Hazînesi, 15
Nuri Ağa, Dâire-i Sadaret hademesinden, 19

O

Okmeydanı, XXV
Olivera, İspartakule köyünden, 213
Operatör Aziz Bey, XXX
Orile, Aya Yorgi köyünden, 141
Orman ve Zirâ'at Nezâreti, 93
Ormanlı, XXXIII, 67, 153
Ormanlı köyü, 67, 153
Ortadoğu, XVIII
Orta Bayır, 181
Orto, Aya Yorgi köyünden, 141
Osmanlı, XVIII, XIX, XXI, XXIII, XXIV, XXXIII
Osmanlı Devleti, XXV, XXIX, XXXIII
Osmanlı-Rus/ Osmanlı-Rus savaşları, XXXII, XXXIII, XXXIV
Osman b. Ömer, Şamlar köyünden, 63
Osman Beşe, Şamlar köyünden, 61, 65
Osman Kethüdâ, 195
Osman veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, rençber, 75
Osman veledi Halil, Şamlar köyünden, 74
Osman veled-i Ömer, Şamlar köyünden, çiftçi, 74
Osmâniye köyü, 109, 111, 119, 125, 467, 473, 485
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cem'iyet-i Hayriyyesi Riyâset-i Celîlesi, 487
Osmanlı Hilâl-i Ahmer İspartakule Hastahânesi, bkz. İspartakule Hastahânesi
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Merkezi Riyâset-i Aliyyesi, 479, 481, 491
Osteyko veled-i Nişo, Şamlar köyünden, 79
Ostoyan veled-i Dimitri, Şamlar köyünden, 79
Ostoyan veled-i Dopço, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Ostoyan veled-i İlya, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Ostoyan veled-i İlyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Ostoyan veled-i Ostoyed, Şamlar köyünden, 79
Ostoyan veled-i Petro, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Ostoyan veled-i Todori, Aya Yorgi köyünden, 151
Ostoyko veled-i Hristo, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Ostoyo veled-i Nedelco, Taviniçeli, yanaşma, 11
Otlak Emîni, 219
Otluk köy, 67

Ö

Ömer, Haraççı köyünden, 177
Ömer, İkitelli köyünden, 9
Ömer Fakîh, Şamlar köyünden, 55
Ömer Faruk Efendi, Şamlar köyünden, 115
Ömerli, XXXIII, 245, 479, 481, 485
Ömerli Hind Hilâl-i Ahmeri, 479
Ömerli Köprüsü, 245

P

Pabucîoğlu, Şamlar köyünden, 59
Panayot veled-i Yuvan, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Panço veled-i Baso, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Panço veled-i Ostoyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Panço veled-i Yuvanço, Aya Yorgi köyünden, 151
Pandeli, Aya Yorgili, 179
Papaoğlu Kostantin, 65

Papasburgaz, 271
Papazburgazlı Mustafa Ağa, 67
Pazarcık, 79, 291, 299, 373
Peçenekler, XVIII
Pehlivan, XXXII
Pehlivân, Şamlar Derbendi Bölükbaşı, 81
Pelinde, Aya Yorgi köyünden, 141
Peline, Aya Yorgi köyünden, 141
Pelinse, Aya Yorgi köyünden, 141
Pelise, İspartakule köyünden, 213
Petko veled-i Riyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Petlahor Çiftliği, 27
Petre veled-i Jivkov, İspartakule köyünden, 213
Petro Göray, İspartakule köyünden, 213
Petro veled-i Ostoyan, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
Petro veled-i Ostoyko, Şamlar köyünden, 79
Petro veled-i Valo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Pınarhisâr, 363
Pirgos, 25
Pîrî, İkitelli köyünden, 5
Pîrî, Azadlu köyünden, 189
Priznik, XXIV
Poçil veled-i Kitan, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
Pojder köyü, 245
Polis Müdüriyet-i Umûmiyesi, 455, 457

R

Rada veled-i Menfetiye, Aya Yorgi köyünden, 141
Radic veled-i Rayko, İspartakule köyünden, 213
Rado veled-i Viliçko, Şamlar köyünden, 79
Rado veled-i Yuvan, Aya Yorgi köyünden, 151
Radovan veled-i Peribat, İspartakule köyünden, 213
Radoya veled-i İstapan, İspartakule köyünden, 213
Râgıb Efendi, Baruthaneler Nazırı, 333
Râhib Malatıyus, Fener Kilisesi rahibi, 207
Rakalar kazâsı, Manastır, 255
Ramazan, Çoban, 179
Râmî, 27, 177
Râmi Kışla-i Hümâyûnu, 27, 265
Ravil veled-i Saba, Tırnovalı, yanaşma, 11
Rayko veled-i Simon, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Receb veled-i Abdullah, Şamlar köyünden, 75
Recm Gazetesi, 267
Reji İdâresi, 105
Remzi Efendi, Büyükçekmece kaymakamı, 451
Resneli Çiftliği, XXV
Resneli Osman Bey, XXV, 269, 273, 275
Resneli Osman Fehmi, Kotroniya Çiftliği Mutasarrıfı, 275
Resto veled-i Minço, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
Reşîd Efendi, 297, 301, 311
Rıfat, Sadrazam, 437
Robiko veled-i Kalo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Roja, İspartakule köyünden, 213
Roma İmparatorluğu, XVIII
Ropen, Kuyumcu esnafından, 27
Rumeli, XVIII, XXI, XXII, XXIII, XXIV, 25, 93, 290, 293, 437, 445, 461
Rumeli Demiryolları, XXIX
Rumeli Kavağı, 25

Rus/Rusya Devleti, XXXII, XXXIII, XXXIV, 241, 253, 265
Rüstem Çavuş, Rüstem Çavuş, Şamlar köyünden, XXXIV, 131

S

Sâ'atçi Arakil, 290
Sabri Muzaffer, Şamlar köyünden, 115
Saferî, İkitelli köyünden, 5
Safaköy, 207
Safvet Bey, Tabîb-i Müdâvî Doktor, 497, 507
Sahra ve Ağır Topçu Endaht Mektepleri XXXIV, 261, 263
Salih, İkitelli köyünden, 9
Salih Ağa b. Mehmed, Beytülmal memuru, 221
Salih b. Halil, Şamlar köyünden, 69
Sâliha Hatun bt. Mehmed, 57
Salime Hatun, Kırım muhaciri, XXII
Samako, 229, 373
Samakovcuk, 363
Samakovcuk Kârhanesi, 363
Samatya, 317
Sami, Erkân-ı Harbiye binbaşısı, 25
Sarayburnu, XVIII
Saray kazası, 67, 363
Sarıgöl, 373
Sarimbey, XXIX
Sasaniler, XXIX
Sava veled-i Vilko, Şamlar köyünden, 77
Savalan Bey, Rus tebeasından, 241, 253
Sazlıbosna, XXXI, XXXIII, XXXIV
Sazlıbosna Çiftliği, XXXIV
Sazlı Bayır, 197
Sazlıdere, XVII, XXIV, XXXII, XXXV, 89, 91, 107, 219, 267
Sazlıdere Barajı, bkz. Sazlıdere Baraj Gölü
Sazlıdere Baraj Gölü XXIV, XXXV
Sazlıdere Çayırı, 91
Sedd-i İskender, XXVIII, XXIX
Seferşah, Azadlu köyünden, 189
Selamet Ağa, XXII
Selanik, XXV, XXXIV, 11
Selcik, İkitelli köyünden, 5
Selvi kazası, 11, 229
Sencer, XXVIII, XXIX
Sercanlı, Makriköy'de bir han, 177
Septimus Severus, XVIII
Seyr ü Sefer Şu'besi, 459
Seyyid Ahmed Efendi, Divan-ı Hümayun hâcegânı, 297
Seyyid Saîd Efendi, Azadlu Baruthanesi Camii müezzin ve kayyımı, 303
Sıçanlı/ Sıçanlı Konak, XXXI, 181
Sıhhiye Müfettişliği, 467
Sırrı Bey, Tabîb Mu'âvini Doktor, 507
Sırt Gökce, Çiftlik, 237
Sicill-i Nüfûs İdâre-i Umûmiyesi, 35
Silivri, XXXI, XXXIII, 19, 67, 83, 85, 377
Simo, Aya Yorgi köyünden, 141
Simon, Defineci, 27
Simon, Barutçu, 355, 401
Simon veled-i Vasil, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
Sinekli, 169
Sirkeci, XXIX, XXXIII, 459, 473

Siroz, 373
Soco veled-i Boto, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
Sofu Ahmed, Azadlu köyünden, 189
Sofya, XXIV, 225, 227, 229
Solon Efendi, Eczâcı, 507
Spon, Aya Yorgili, XXXII
Sular Vadisi, XXXVI
Sultan II. Abdülhamid, XXI, XXIII
Sultan II. Bayezid, XXII, XXIV, 199, 335
Sultan II. Bayezid Vakfı, XXII
Sultan II. Mahmud, XXIII, XXIV, XXVII, XXVIII, XXIX, 99
Sultan II. Murad, XIX
Sultan III. Selim, XXV, XXVI, XXVII, XXVIII
Sultan Mehmed Han, XIX
Sultân Selîm Hân, XXVI
Sultân Bâyezîd Hân-ı Velî, bkz. Sultan II. Bayezid,
Sultân Bâyezîd-i Velî Evkâfı, 71
Sultân Mahmûd Hân-ı Sâni, bkz. Sultan II. Mahmud,
Sultangazi, XVII
Sultanpaşa, İkitelli köyünden, 5
Sunkur, Azadlu köyünden, 189
Südcü Yokuşu, 197
Süglün Ahmed, Şamlar köyünden, 59
Süleyman, Şamlar köyünden, 55
Süleyman Efendi, Hazine kethüdası, 195
Süleyman Kadri, Şamlar köyünden, 117
Süleyman veled-i Abdullah, Barutçu, Şamlar köyünden, 74
Süleyman, Azadlu köyünden, 189
Süleymaniye Câmi'-i Şerîfi, 27

Ş

Şa'bân Ağa, Şamlar köyünden, XXXIV, 131
Şâhî, İkitelli köyünden, 5
Şâkir, Jandarma, 259
Şamlar, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVIII, XXIX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, 55, 57, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 77, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 145, 165, 197, 269, 286, 317, 327, 329, 331, 333, 335, 359, 367, 399, 403, 405, 409, 413
Şamlar Bendi, XXIX, XXXI
Şamlar Camii, XXII
Şamlar Çiftliği, 83, 286, 335
Şamlar Derbendi, XXXI, XXXII, 81
Şamlar suyu, 331
Şamlar Tabiat Parkı, XXXVI
Şamlar taş köprüsü, 197
Şarköy, 229
Şehirköy, XXIV
Şehremaneti, XXX,
Şehremânet-i Celîlesi, 35, 41, 87, 97, 99, 161, 163, 165, 169, 251, 433, 439, 443
Şehremini, XXV
Şehremini Baruthanesi, XXV
Şehzade Musa Çelebi, XIX
Şehrî, Şamlar köyünden, 55
Şeref İrfan, Şamlar köyü ilkokulu öğrencisi, 113
Şerîf Ağa, Bina emini, 201
Şerîf Efendi, Baruthane nazırı, 281, 283, 284, 289, 293, 301

Şerif Paşa, Müteveffa Baruthane nazırı, 361
 Şerîf Paşa, Cidde valisi, 327
 Şerîfe Pâkize, Şamlar köyünden, 115
 Şerife Tayyibe, Şamlar köyünden, 69
 Şîrmerd veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
 Şûrâ-yı Devlet, 29, 31, 93
 Şükriye Hadîce, Şamlar köyünden, 117
 Şükrü Mâhir, Şamlar köyünden, 115

T

Tâhir, Şamlar köyü korucusu, 121
 Tâhir Efendi, Cizye kîsedârı, 355
 Tahtakale, XXIV
 Tâk-ı Kîsrâ, XXVIII, XXIX
 Tanaş, Ayazma köyünden, 41
 Tanaş veled-i Nino, Şamlar köyünden, 79
 Tanaş veled-i Ostoyan, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Tanaş veled-i Varito, Şamlar köyünden, 77
 Tanrıvermiş veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
 Tanrıvermiş veled-i Abdullah, İkitelli köyünden, 5
 Tapkız, İkitelli köyünden, 5
 Taşağalı köyü, 245
 Taşburnu, XXX, XXXII, 437
 Taşçı Ahmed Ağa, 17
 Taşköprü, 367
 Taşo veled-i Yuvan, Selvi'den, buzakçı, 11
 Tatarcık (Kotraniye), XXIV
 Tatarcık Çiftliği Merası, 255
 Tatarpazarı, 299
 Taviniçe, 11
 Teberdâr Yusuf Ağa Vakfı, XXIII
 Teftîş-i Evkâf Mahkemesi, 17
 Tekfurdağı Meclisi, 83
 Teodora, Aya Yorgi köyünden, 141
 Teodora veled-i Kapıdaki, Aya Yorgi köyünden, 141
 Teodora, Ispartakule köyünden, 213
 Tergos, bkz. Terkos
 Terkeşe Çiftliği, 41
 Terkos, XXII, XXXI, XXXIII, 11, 15, 17, 19, 57, 61, 65, 69, 73, 74, 75, 77, 85, 145, 149, 151, 153, 155, 169, 171, 195, 217, 219, 225, , 229, 359, 363, 373
 Terkos Gölü, XXXIII
 Terkos kazası, XXII
 Terkoslu Yorgi, XXIV
 Tersâne-i Âmire, 363, 381
 Tervîk Efendi, Şamlar köyünden, 115
 Tıbbiye Nezâreti, 23
 Tımişvar, XXV
 Tırhala, 151
 Tırnovi, 11, 373
 Tifüsköy, 207
 Todorî, Aya Yorgi köyünden, XXXI, 161, 163
 Todorî veled-i Aleksi, Aya Yorgi köyünden, 151
 Todorî veled-i Baun, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 Todorî veledi Dimo, Filipeli, yanaşma, 11
 Todorî veled-i İstayko, Aya Yorgi köyünden, 151
 Todorî veled-i Kiryako, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Todorî veledi Kola, Aya Yorgi köyünden, 151
 Todorî veled-i Niko, Kotaranya Çiftliği'nden, 225

Todorî veled-i Ruman, Babadağlı, 11
 Toma, Aya Yorgi köyünden, 151, 153, 155, 229
 Toma veled-i Nikoli, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Toma, Ispartakule köyünden, 213
 Topçu Fırkası, 441
 Tophâne-i Âmire, 157, 363, 365, 375, 381, 417, 419, 421, 423, 425, 427
 Tophâne-i Âmire Meclisi, 375
 Tophâne-i Âmire Müşirliği, 157
 Topkapı, 11, 73
 Tûfî/Dudu, Şamlar köyünden, 55
 Tünel, Galata'da, 167

U

Uğurlu mu'tak-ı Ömer Fakih, Şamlar köyünden, 55, 189
 Uğurlu veled-i Abdullah, Azadlu köyünden, 189
 Uğur Turan, XXXV
 Ulah, 41
 Uskumru, XXXI
 Usta Simon, Baruthane ustası, 409
 Ustoyko, Aya Yorgi köyünden, 147
 Ustuyan, Maynaka Merası'ndan, 67
 Uzun Mehmed b. İbrahim b. Yusuf, Şamlar köyünden, 63

Ü

Üsküb, 291
 Üsküdar, XXXI
 Üsküdar Kadılığı, XXXI

V

Valfo veled-i Mito, Kotaranya Çiftliği'nden, 225
 Valide Sultan, XXIV
 Vanco veled-i Niko, Şamlar köyünden, 77
 Vartolomi veled-i Kaloraki, Aya Yorgi köyünden, 141
 Vasil veled-i İsvetko, 77
 Vasil veled-i Kostandi, Azatlu Baruthanesi'nden, 373
 Vasil veled-i Mihal, Aya Yorgi köyünden, 151
 Vasil veled-i Panço, İzladili, fundacı, 11
 Vasil veled-i Polit, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Vasil veled-i Todorî, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Vasil veled-i Yuta, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Vefâ, 475
 Veli Efendi-zâde, 71, 286
 Veli, Ispartakule köyünden, 215
 Veli veled-i Hacı Ali, Şamlar köyünden, 55
 Velko veled-i Ostayon, Şamlar köyünden, 79
 Venedüklü Frenkler, 289
 Veselye, Ispartakule köyünden, 213
 Via Egnestia, XVIII
 Vidin, XXIV
 Vido veled-i Vasil, Şamlar köyünden, 77
 Vido veled-i Velko, Şamlar köyünden, 79
 Vidos karyesi, 111
 Vilkes, İkitelli'de çiftlik işleticisi, 19
 Vilko veled-i Miratko, Kotaranya Çiftliği'nden, 229
 Vinka mâder-i Nikola, Ispartakule köyünden, 213
 Viragoyo veled-i Biyo, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Vitan veled-i Ostoyan, Kotaranya Çiftliği'nden, 227
 Viyon zen-i Mark, Ispartakule köyünden, 213